

Škola Božského Srdce Páně.

Časopis pro katolíky,

zvláště

pro zbožné spolky a bratrstva mezi Čechoslovany.

S povolením duchovní vrchnosti

pořádá

P. PETR HLOBIL,

benediktin rajhradský.

Ročník XXXIII.

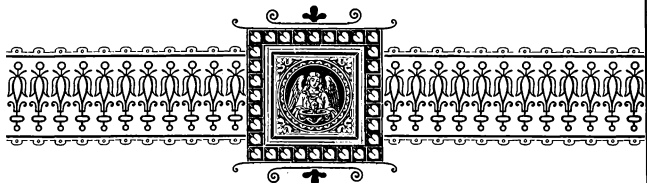

Rok 1899.

✓ Brně.

Tiskem a nákladem Papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

Škola Božského Srdce Páně.

Pozdravuji tě, přesvatá ráno v boku Spasitele mého, která nábožným srdcím se vtiskuje a spravedlivé duše bolí! Ty nevyrovnaně krásná růže, ty neocenitelný rubín, ty bráno k Srdci Ježíšovu, ty důkaze jeho lásky a rukojmí života věčného! *Sv. Petr z Alkant.*

Ukolébavka.

Jen zdřímní klidně, dítě Boží;
nechť růží vnađu v tichý sen
Tí ruka Otce štědře vloží
a stlumí každý bolu sten.

Pýr sněžných křídel svatých duchů
nechť obléhá Tvou drahou skrání;
sni sladce, blaze, Synu Boží,
a v úsměvu mi ze sna vstaň.

Mé oko bděle Tebe střeží —
Ty péči svojí Matky znáš;
kdy pocel vtisknu v líčko svaté,
vždy v náručí mém zaplesáš.

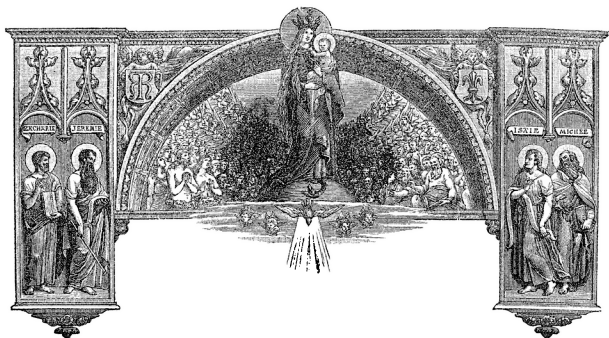
Ó zdřímní chvilku — chvatné žaly
již lednou náručí vzpínají;
v ráz obklopí Tě, Kriste drahý,
a srdce tnem zbodají.

Spi klidně, tíše. Temné stíny
již krouží Tobě nad hlavou;
Tvé tělo svaté lidstva viny
žel! stíží smrti únavou.

Ó dřímej sladce, mocný Králi,
než úder zrádných světa ran
Tvé zory hořkou slzou zkali
a v líc Ti vmetá stero ran.

JIRÍ ŠAHULA.

Šťastný nový rok!

Není přání, které by se tolikrát opakovalo, které by rok co rok se vracelo a přece vždy s toutéž vřelostí a vroucností pronášeno bylo, nežli toto: »Šťastný nový rok!« Od půlnoci novoroční skoro po celý týden slyšati lze slova tato. Ti, kdož u veselé společnosti, očekávají v noci Sylvestrovské příchod roku nového, připíjí sobě navzájem úderem 12. hodiny noční a volají »šťastný nový rok!« Sotva se ráno rozbřesne, chystají gratulanti všeho druhu přání svá, která vesměs na konci vyznívají v slova: »šťastný nový rok!« Pak přejí útlé i dospělé děti rodičům, tak manželé sobě vespolek, tak podřízení svým představeným, tak přátelé a známí sobě navzájem. A přání toto jest něco zcela přirozeného.

Vyplyvat ze srdce naplněného blahou haději v nový rok. Co čas uplynulý nám přinesl víme, co však dlouhá doba nového roku nám přinese, zahaleno je rouškou tak hustou, že oči naše jí prohlédnouti nemohou. A tu ví každý člověk, že buď dobré nebo zlé, štěstí či neštěstí naň čeká v roce novém. Tu chvěje se srdce lidské v nejistém očekávání, a poněvadž již Bohem samým naději, tímto, kvítkem záhrady nebeské, okrášleno jest, čeká, touží a přeje sobě štěstí, přeje sobě blaha a přáhne po něm. A co cítí srdce vlastní to vylévá do srdcí osob jemu blízkých a drahých a žádá jim totéž, co samo sobě, proto volá, proto přeje »šťastný nový rok!« Ano, ano, šťastným chce býti člověk každý, a není tvora, jenž by si opak toho přál. Vždyť ku blahu a štěstí stvořeno jest srdce naše. Tisíce ba miliony lidí volají dnes proto: šťastný nový rok! Slova sice tatáž, ale jak rozličný jest jejich smysl. Ptejme se jich, co vlastně slovy těmito rozumějí, a poznáme, že velika většina štěstí toto hledá v penězích, v statcích vezdejších, v důstojnostech a zevnějších počtech, mnozí také v dobrém bezstarostném a lenivém bydlu, v dobré chuti, spánku, zkrátka v ukojení všech časných, tělesných potřeb našich. Či nemáme pravdu? Ó ano, vždyť skutečná zkušenost toto potvrzuje. Slyšme jen jak velebí ono děvče, které se za bohatého muže provdalo, »že měla štěstí!« Jak závidí mnozí smrtelníku, jenž úmrtím strýce nebo tety bohaté takřka přes noc tisíce zdědil, jak volají tu: »to je štěstí!« A podařilo-li

se někomu, třeba i prostředky špatnými domoci se vyššího postavení, které mu dovoluje skvělý život vésti a k tomu ještě ctěnu a váženou býti: tu jsou mnozí udivením jati a volají: »tento člověk přivedl to daleko, ten udělal štěstí«. Tak smýšlí svět v celku, má ale také vždy pravdu? Ó jak mnohdy se mýlí, máje pozlátko za pravé zlato. Uvažme jen poněkud klidněji a to ze stanoviska svatého našeho náboženství v čem pravý křesťan štěstí toto hledá a nalézá, a jaký tedy význam v ústech i v srdci křesťana novoroční přání mítí má?! A tu je krátká odpověď. »Rok vpravdě a skutečně šťastný pro člověka jest ten, ježž jednou na věčnosti za šťastný pokládati můžeme.« — Neboť to přesvědčení jako křesťané mítí musíme, že Bůh dobrotivý a laskavý Otec a Stvořitel náš, jenž nás k svému podobenství stvořil, zajisté nic jiného vzhledem nás nechce, než nás již na zemi šťastnými, vpravdě šťastnými učiniti a to prostředky rozličnými, z nichž jeden jest na nejvyšší působivý, a to jest Bohem nám dané sv. náboženství. Neboť toto svaté náboženství učí nás, abychom málo měli potřeb, neboť pak lze je ukojiti, abychom se zapírali, každou nezřízenou náruživost přemáhali a v bolesti a křížích sobě nezoufali. Ukazuje nám, že takové kříže a taková trápení, jimiž nás Bůh navštěvuje, jsou přechasto zkušeným kamenem naší hodnosti. Víra sv. volá ustavičně ku všem trpícím smrtelníkům: »pomnětež, že i Ježíš Kristus, Bůh člověk, jen skrze hroznou bolest i muka převeliká mohl vejíti v slávu svou!« Či snad chceme býti nad Krista Pána? Víra naše volá k starci, jenž celý svůj život již jako v mlze vidí, jenž jednou nohou v hrobě takorka stojí, volá k němu krásná vznětlivá slova: »nezoufej, u-lyšší brzy hlas Syna Božího a vyjdeš z tohoto hrobu oslaven jsa pro život jiný, věčný! A víra naše neslibuje jen na plano, ona slibuje to, co také skutečně jednon se stane, neboť potvrzuje slib svůj svědectvím vzkříšeného Spasitele a svědectvím celého již před několika tisíci lety na zemi založeného Království Božího. Křesťanství naše však při tom všem nezapomíná nikterak na obal duše na její časný byt, na tělo, a je zajisté velmi nespravedlivá ona výčitka, jakoby naše sv. náboženství jen bolest a trápení kázalo, ale ovšem považuje duši za jádro, za část důležitější. Co ukrádá nám v životě nejvíce štěstí a spokojenost srdce? Je to hřích. Neboť kde tento hnízí, tam není Bůh a bez Boha není ani štěstí ani spokojenosti v životě tomto. A hle, náboženství naše jest to právě, které podtíná v nás kořeny hříchu, neboť krotí v nás každou nezřízenou vášeň a náruživost, která hříchy plodí, láme naši svěhlavost, ničí naši jesitnou samolásku a tak čistí duši naší čím dál, tím více, od vši hříšné nečistoty, a činí ji způsobilou za stánek Boží. Ó jak mnoho duší tam na věčnosti proklíná nyní ona léta na zemi prožitá, o nichž tehdy za to měly, že jsou nejslastnější? Toto štěstí bylo bez Boha, bylo zcela světské, otvíralo duši i srdce ďábelským nástrahám a odcizovalo je vždy více Bohu a všem vznešenějším a šlechtetnějším konání a citění. A naopak radují se nyní svatí a plesají nad časem života v křížích a trápeních ztráveném, a blahoslavi nyní životu, o němž vrstevníci jejich za to měli, »že je nejvyšše nešťastným«. Proto nehledme na život a štěstí jeho okem světa, ale okem víry, neboť oko toto vidí dále, vidí i skrze tmou smrti a hrobu. A jak dosáhneme roku takého, abychom jej jednou na onom světě šťastným nazývat mohli? Jen svědomitým plněním povinností našich jako katol. křesťané, neunavnou pilností v ctnostech křesťanských a stálým bažením po vždy větší dokonalosti křesťanské.

Takový rok pomáhá nám bránu nebes otvírati a skýtá nám již zde na světě hojnost radosti a blaženosti. Takový rok přejme sami sobě, přejme i těm, jež milujeme, přejme všem křesťanům. Takový šťastný nový rok přeje i »Škola« všem milým čtenářům svým a prosí, aby navzájem na modlitbách svých na ni pamatovali, aby úkol svůj: slávu božského Srdce Páně rozmnožovali, čtenáře k Bohu vésti, statně plnila. Všem přejeme ze srdce »šťastný nový rok« !

BOH. HENDL.

Království Kristovo.

(Ke slavnosti svatých Tří králů.)

Církev svatá — chrám to velkolepý,
ve hvězdách má hlavu svoji skrytu,
vnitř se prýští pramen věčných svitů . . .
Základ chrámu — nepohnutá skála,
živný vzduch v něm — slavná Boží chvála,
objem jeho — obor světa valný.

Sušil.

Nejen chudina a lidé prostí, zástupcové jejich byli chudí pastýři betlémsí, nýbrž i boháči a lidé učení měli zvěděti, že se narodil světa Spasitel, zástupcové těchto byli mudrci od východu, bohatá knížata pastýřská, naši milí sv. tři králové, Kašpar, Melichar a Baltasar. Přišli do chléva betlémského; hvězda je přivedla. Přišli, Pánu se klaněli a královskými poctili dary, zlatem, kadidlem a myrhou. Přišli uctit Krista Krále, přišli uznat jeho říše, světové říše, jeho království, světového království; přišli už napřed se přivtělit jeho svaté církvi, církvi katolické, všeobecné, jež pojme nejen syny a dcery národa israelského, národa vyvoleného, nýbrž i syny a dcery přeletných národů pohanských.

* * *

Už ve Starém Zákoně věštěno, že království Kristovo, že církev svatá bude katolická, všeobecná. V žalmu 2.

mluví Bůh Otec Synu svému jednorozrozenému: »Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. Požádej ode mne a dám tobě národy v dědictví tvé a ve vládařství tvé končiny země.« Ž. 2, 7, 8. V žalmu 71. čteme »Panovati bude od moře až k moři a od řeky až do okrsku země . . . A klaněti se budou jemu všickni králové, všickni národové sloužiti budou jemu.« Ž. 71, 8, 11. Církev katolickou, všeobecnou vidí v duchu sv. prorok Ezechiel, an prorokuje: »Toto praví Hospodin: I vezmu já ratolest ze stržně, cedru vysokého a vsadím ji; s vrchu ratolesti jeho jednu mladíčkou ulomím a vstúpím ji na hoře vysoké a vyvýšené. Na hoře vysoké israelské vstúpím ji, a vypučí a ponese ovoce a bude v cedr veliký, a budou pod ním bydleti všichni ptáci, i všeliké létavé pod stínem ratolesti jeho hnízdití bude.« (Ezech. 17, 22, 23.) Církev svatou katolickou, všeobecnou, církev pro všechny časy, pro všechny lidi, pro všechna místa, ač začátek její bude malounký a nepatrný, viděl sv. prorok Daniel, an patřil na světové veleříše — assyrsko-babylonskou, médsko-perskou, macedonskou a římskou — patřil na ně zobrazeny sochou velikou, jejíž hlava byla ze zlata nejlepšího, prsa a ramena

ze stříbra, ale břicho a stehna z mědi, hnátové pak byli železné, nohou částka jedna byla železná, druhá pak hlíněná — patřil na sochu tu podivuhodnou, až se utřhl bez rukou lidských kámen s hory a udeřil sochu tu v nohy její železné a hlíněné. Tehdy potřínó jest spolu železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a obrátilo se jako v plevy humna letního, kteréž

mezi kaménkem Danielovým, mladistvou ratolestí Ezechiellovou a Kristovým zrnem hořčičným! Ejhle, jak velebně věštěno už ve Starém Zákoně, že království Kristovo bude katolické, všeobecné!

* * *

Proroctví ona znamenitě se vyplnila, když nadešel Zákon Nový. »Jdouce

vzaty jsou od větru; a nižádné jich místo není nalezeno; kámen pak, kterýž udeřil sochu, učiněn jest horou velikou a naplnil všecku zemi. (Dan. 2, 32.—36.) Ano, všechny světové říše starozákonní vymizely s oboru světa, a místo jejich zaujala říše Kristova, církev svatá, jejíž začátek byl malý, nepatrný, jako ve vidění Danielově malinký ten kámen. Jaká so shoda

užte všechny národy.« (Mat. 28, 19.) Jdouce po všem světě kažte evandélium všem u stvoření,« (Mark. 16, 7.) praví božský Spasitel svým milým apoštolům a vida už napřed, jak věrně naplní tento jeho svatý rozkaz, oznamuje: »Budete mi svědkové v Jerusalemě a ve všem Judsku i Samařsku, až do posledních končin země. (Skut. 1, 8.) Svatí apoštolé Pána Ježíše nesklamali: Věrně plnili

převelebný úřad, věrně a svědomitě přinášeli v š e m u známému světu pravdu a milost Kristovu, věrně a svědomitě šířili církev svatou, církev katolickou, všeobecnou. Právem píše sv. Pavel Kolosenským asi r. 63. po Kr.: »Evangélium přišlo k vám, jakož i po všem světě jest a užitek nese a roste.« Kol. 1, 6.

* * *

Do slépějí svatých apoštolů vstoupili důstojní nástupcové jejich, biskupové a kněží, a ze všech sil se přičiňovali, aby byli důstojnými nástroji v rukách Kristových, aby i oni byli ke cti svému Božskému Mistru a Pánu, jenž chce, aby všichni lidé byli spaseni a k poznání pravdy přišli. V II. a III. století po Kr. spatřujeme krásné obce křesťanské mimo Palestinu, Malou Asii, Řecko, Itálii, už také v Mesopotamii a Arménskou, v Indii a Arabii, v Egyptě i západní Africe. Ve Španělských konána r. 306 synoda v Elviře; bylo přítomno 19 biskupů. V Gallii, — nynější Francii — kvetly zejména křesťanské obce v Lyoně a Vienně; Germánii, nynějším Německu — nynější Anglii — v Eboraku, Londýně a Linkolně.

Na výsost důležitó bylo, že Řím, hlava světa, město nade všechna města, že Řím sklonil své hlavy pode jeho Kristovo. Jako na obloze nebeské všechny hvězdy tihnou ke slunci, jako na zemi všechny řeky směřují k oceánu, tak v řádě Božském i lidském všechny události starého i nového věku měly v Římě se setkávati. Pohanský Řím dospěl vrcholu své hmotné moci; směle mohl říci: »Svět jsem já!« Avšak tato hmotná moc, toto světské panství světa, téměř celého světa tehdy známého toť nebylo ještě poslední úlohou Říma; jemut daleko větší slávu chystala Prozřetelnost Božská, jemu daleko rozsáhlejší říše určena. Na místo římského orla měl nastoupiti kříž, velepastýřská hůl

Petrova měla nahraditi svazky konsulů, a sekera liktorů měla se proměnití v meč slova Božího. Ovšem, když církev svatá, církev katolická zapouštěla kořeny i v Římě, spatřovala tato královna tohoto světa v tom svévolnou vyzývavost; nechápalať ještě moci a vznešenosti Kristovy a království jeho. I rozbouřil se Řím, hněvem chopil se zbraně proti křesťanům, podjal se boje, ve kterém tekly potoky krve lidské, ve kterém vykrvácelo v oboru panství římského jedenáct až třináct milionů mučovníkův, nejušlechtlejších synův a dcer cirkve svaté; Řím podjal se boje, strašného boje, dlouhého boje; trvalť téměř tři sta let. Konečně za císaře Konstantina Velikého vítězství Kristovo, vítězství cirkve rozhodnuto. Jupiter sestupuje s Kapitulu, císař uchyluje se do Cařihradu, město Neronovo stává se městem Petrovým. Řím, svržen byv s trůnu násilné moci, dosedl na trůn lásky, aby byl po skončeném zápase tím, čím byl před zápasem, totiž hlavou světa, avšak křesťanského, srdcem, odkud má prouditi život milosti, zářící hvězdou, kolem níž se má otáčeti celý vesmír křesťanský, má býti solí země, světlem světa, jako ta kníždza apoštolská svatý Petr a Pavel, kteříž v Římě byli působili, v Římě krví mučnickou pravdu Kristovu potvrdili, v Římě jsou pochováni, v Římě na výsost uctěni; strmíť nad hrobem sv. Petra největší chrám světa a nad hrobem sv. Pavla nejkrásnější basilika.

* * *

Řím, křesťanský Řím, stolice Petrova v Římě postavena, náměstek Kristův, nástupce sv. Petra, římský papež, ne jeden, ale všichni z té duše byli sobě vědomi, že přesvatým úkolem jest jim uloženo šířiti a šířiti říši Kristovu, říši pravdy a milosti, říši lásky, církev svatou. Z Říma s požehnáním papežovým ubírali

se missionáři do končin pohanských, aby s křížem Kristovým vstúpili tam i všecku uslechtilou vzdělanost. V Římě dosáhli potvrzení naší milí řádové, naše bohonašžené řehole, jež velikou část svých synů vypravují do končin zamořských, k lidu sedicimu dosud v temnotách pohanství lži a bludu. V Římě založen na začátku XVII. století od papeže Řehoře XV. velkolepý ústav na rozšiřování víry ve všech zemích, propaganda, ústav, s nímž spojena vzácná škola bohoslovecká pro jinochy všech národův, aby vycvičice se ve vědách posvátných a budouce kněžími posvěceni, vrátili se do své otčiny a oblažili své krajany evandéliem Kristovým. Z Říma od papeže římského svolávání biskupové všeho světa na všeobecné sněmy, jež rozhodovaly o věcech víry a mravů, jež hájily nauky Páně proti kacířům, bludařům. Takovýcho všeobecných sněmů bylo dosud dvacet: první Nicejský 325., poslední — dvacátý — ve Vatikáně 1869. a 1870.

Všimněme si tohoto sněmu Vatikánského; spatříme v něm překrásný doklad, jak katolic ká, jak všeobecná jest svatá církev naše. Sněm ten zahájen dne 8. prosince 1869. U portálu velechrámu svatopetrského sestoupil svatý Otec slavné paměti Pius IX. s přenosného trůnu. Čile a se zálibou spočinulo jeho duchaplné oko na shromážděném lidu; věděl, že jest otcem uprostřed věrných dítek. Před ním kráčí 648 biskupů v slavnostních ornátech; přišli ze všech zemí, přišli až od končin světa. Vedle církevních hodnostářů našich západních krajů viděti biskupy řecké, chaldejské, armenské, bulharské, koptické, melchické, rumunské, syrské, maronické, a to v úbořech překrásných, jakož zvykem na Východě. Viděti biskupy všech pletí, biskupy rozené v horkých krajích, potomky cizích národů; ale

všichni sbratření jsou jednou církví, církví katolickou. Jedni jsou ještě krásného, statečného, mužného věku, druzí sediví kmetové, sklonění pod tíží let a práce apoštolské. Přišli latini patriarchové z Cařihradu, Alexandrie, Jerusáléma, řecký patriarcha z Antiochie, chaldejský z Babylona, armenský z Cilicie atd. Jednotlivé země oboru světa byly takto zastoupeny na sněmě Vatikánském: naše mocnářství rakousko-uherské 48 knížat církevních (biskupů), Belgie 6, Francie 84, Německo 19, Anglie 13, Irsko 20, Skotsko 2, Řecko 5, Itálie 276, Holandsko 4, Portugaly 2, Rusko 1, Španěly 41, Švýcarsy 8, evropské Turecko 12, Čína a Japan 15, Hindostan a Střední Asie 18, Persie 1, Asiatské Turecko 49, Alžír 3, Kanárské a Azorské ostrovy 3, Egypt a Tunis 3, Střední a Jižní Afrika 5, Antilly 5, Argentinská republika 5, Bolivia 2, Brasilie 6, Chile 3, Ekuador 4, Quatemala 4, Guyana 1, Mexiko 10, Nová Anglie 16, Nová Granada 4, Peru 3, Venezuela 2, Spojené Státy severoamerické 48, Austrálie a Filippiny 13.

Ejhle, jaký to obraz církve katolické, všeobecné, církve pro všechny časy, pro všechna místa, pro všechny národy, pro všechny lidi! Proč se sešel onen sněm, proč se sešlo tolik biskupů, jako na žádném jiném sněmě předešlém? Kdo je shromáždil? Svatý Otec Pius IX., náměstek Kristův, nástupce sv. Petra, jemuž od Božského Spasitele svěření nejen beránci, nejen církev slyšící, nýbrž i ovce, i církev učící, představená, celé stádece Kristovo, celá církev. Sešli se, aby pod záštitou Ducha svatého rozhodli o sporných otázkách, aby obhájili nauky Páně proti neblahým bludařům, aby pronesli neomylné učení. »Roma locuta est, causa finita est — Řím promluvil, spor ukončen.«

Ejhle, jaká to velebnost církve

v jednotě a všeobecnosti! Proti tomuto království Kristovu mizí sebe větší, sebe rozsáhlejší říše pozemská. Říká se, že v anglické veleříši ani slunce nezapadá; avšak říše tato panuje jenom malému hloučku národů, kdežto církev katolická má své syny a dcery mezi všemi národy, zejména mezi všemi vzdělanými národy; však jim právě ona dopomohla ku vzdělanosti; nad to nemožno ve veleríši anglické mluvit o všeobecné jednotě myslí a srdce; spatřujeme tu anglikány, katolíky, methodisty stoupence sta jiných sekt křesťanských, pohany i mohamedány; kdežto synové a dcery církve katolické po všem oboru světa mají jedno »Credo«, jeden oltář, jednoho Krista, jednu Matku, blahoslavenou Rodičku Boží.

A zdali může sebe větší říše pozemská s jistotou a bezpečností říci: »Potrvám, potrvám až do konce světa?« Nikoliv! Považme, co světových říší se už vystřídalo na zemi, kolik trůnů královských a císařských už povaleno. Byla to jenom lidská díla, a proto vrátka, mdlá, konečná. Církev je dílo božské,

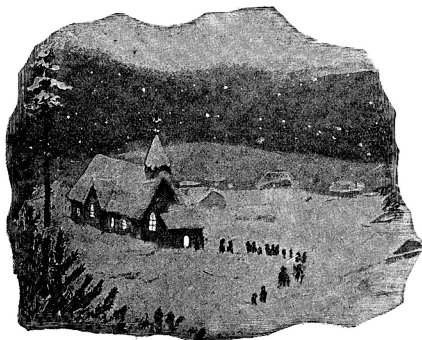
církev je dílo Kristovo, církev je vzdělána na skále, kteréž nepřemohou třebas i pekelná moc; neřeklt nadarmo nejdražší Spasitel náš prvnimu papeži, sv. Petru: »Ty jsi Petr, to jest skála a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou.«

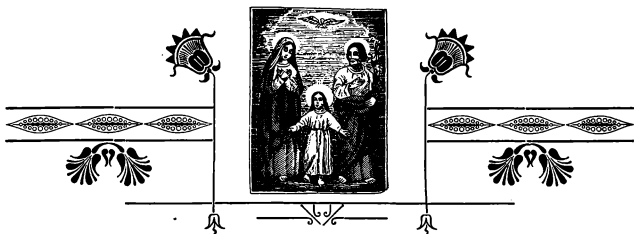
* * *

Svatí tři králové viděli teprv narození božského zakladatele církve svaté a už se pokládali šťastnými, už mu vzdávali královský hold, už se zcela podrobili. Jak se omluví katolický křesťan, který vidí už téměř dvoutisícleté, a to přepočetované trvání království Kristova, a přece se vzpírá královské moci Ježíšově, vzpírá se královské důstojnosti církve svaté, nedbá jejich milosti, nešetří jejich zákonů? Takovými nebudme! Smýšlejme jako ten věrný syn církve svaté, jenž pravil: —

»Já křesťan jsem a katolík,
a církev svatá má jest máti;
buď z toho Bohu vroucí dík,
že synem jejím smím se zvát!«

FR. JANOVSKÝ.

Spolek svaté Rodiny.

Doba naše podobá se ve mnohých věcech době, kdy přišel Spasitel nás Kristus Ježíš na tento svět. Zdali nové pohanství a židovství v nábožensko-mravném ohledu, ve svých zásadách a pojmání světa i života jest na úrovni starého pohanstva a židovstva, těžko lze posouditi. Každé porovnání pokulhává. Ale podle všeho — jest to nové pohanství přece horší, než to starověké. Příčina zloby starého pohanstva vězí v rodině a opět z rodiny musí přijít náprava nynější společnosti lidské.

Z té příčiny počal vtělený Syn Boží hned při svém příchodu do rodiny veliké dílo napravení lidstva, veřejné společnosti, obnovou a posvěcením rodiny. Napřed dal světu vznešený příklad svaté Rodiny, v níž sám jako dítko s Marií a Josefem žiti ráčil, aby v této rodině celý svět spatřil nejdokonalejší vzor domácí společnosti, vzor všech ctností a vši svátosti. Dále později na počátku svého života veřejného posvětil kořen rodiny, manželství, kterému netoliko původní ctihodnost a důstojnost vrátil, nýbrž — za svátost nového zákona povýšil, učiniv je tajuplným obrazem svého duchovního, milostiplného spojení s církví svou na zemi.

Dnes — toho nezapře nikdo — ubývá

v rodinách víc a více ducha zbožnosti. Rodinný život jak v městě, tak i na venkově se rozpadává a hrozí zaniknout. Tento neblahý stav rodin vrhá pak své temné stíny na všechny ostatní vrstvy lidu a všeliké okolnosti života. Místo bázně Boží a zbožnosti panuje v mnohých rodinách náboženská lhostejnost, nedbalost, místo pilnosti lenost a zahálka, místo skromnosti požívavost a nespokojenost, místo lásky a svornosti hněv, svéhlavost a neposlušnost. Dítky z takové rodiny roznesou zlého ducha a špatné výchování své do veřejného života a odtud pochází, že i v životě národů a států křesťanský duch, smysl pro pravdu a právo, úcta k autoritě, poslušnost a pravá svoboda, smysl pro lásku k Bohu a bližnímu přestávají a na místě nich zavládá duch nespokojenosti, zlosti a hněvu, duch revoluce. Má-li státi se ve světě náprava k lepšímu, musí napřed býti rodina křesťanstvím proniknuta, musí zbožnost, jako kvas proniknouti veškerý život rodinný, aby skrze malou společnost domácí byla napravena a uzdravena churavá společnost lidská vůbec.

Chtě tohoto polepšení rodiny dosáhnout, následuje slépěje Krista Pána, obrátit nynější sv. Otec Lev XIII. pozornost svou k rodině. Nabízí společnosti od křesťanství odpadlé, lék k uzdravení,

staví rodinám za vzor sv. Rodinu v Nazaretě a doporučí co nejvíce, spolek sv. Rodiny, který sám založil. Zdá se jakoby volal do celého světa: »Založte všude spolek sv. Rodiny a po-

stýrských věřím svých diecesi spolek tento a také již čítá hezkých několik tisíc rodin, ale není přece tak rozšířen, jak by měl, a jak by toho spolek tento zasluhoval, a jak toho potřeba káže.

můžete sobě, rodině a společnosti lidské nejdříve a nejlépe. V té příčině sv. Otec obrátil se nejprve k biskupům, aby co možná založení tohoto nábožného spolku podporovali. Naši velepastýři učinili, co mohli, doporučili vřele ve zvláštních listech pa-

Kde jest příčina? Mnohý duchovní vynasnažil se, doporučet a přece velmi málo rodin dalo se zapsati. Muži nechtějí a to je veliká chyba. Jinde opět bez dlouhého pobízení dávaly se rodiny zapsati do tohoto krásného spolku.

Jak může farář spolek křesťanských

rodin ke cti a chvále sv. Rodiny dle úmyslu sv. Otce a nejdůstojnějších pp. biskupů založiti, řídití a účinným způsobiti? Toť otázka velmi důležitá. Abychom správnou dali odpověď na tuto otázku, jest nám předně uvážiti úmysl sv. Otce a s ním spojených biskupů, účel spolku, pak způsob a prostředky, aby spolek vzkvétal, mohl býti řízen a zdárně aby v rodinách působil. K čemu zase nový spolek pobožný, a to spolek sv. Rodiny, proč jej tak důrazně sv. Otec a biskupové doporučují? Či není dosti jiných spolků a bratrstev v církvi? Či nemají všechny tyto spolky dobré účely a nejsou od papežů doporučeny a četnými odpustky obdařeny? Tak a podobně mohl by leckdo se tázati. Nuže nechme odpověděti na první otázku sv. Otce, jenž projevuje vůli svou ve svém apoštolském listu. Žádný dřívější církví schválený spolek pobožný neměl a nemá tímto novým spolkem zkrácen býti. Nový spolek sv. Rodiny směřuje přímo a výhradně k rodinám a nikoliv k jednotlivým osobám, jako jiné spolky. Všechny katolické rodiny ve farnostech celého světa mají se státi členy tohoto spolku a mají všichni údové rodin, otcové, matky, ditky a čeleď postaviti se pod ochranu svaté Rodiny, mají se Ježíši, Marii a Josefu zvláštní k tomu modlitbou zasvětit a obětovat. Toto zasvěcení má se státi každoročně v určitý den, u nás na třetí

neděli po Zjevení Páně, a sice veřejně v kostele. Na toto zasvěcení bývá rodina upamatována každodenně, když doma večer před obrazem sv. Rodiny všichni členové rodiny se shromáždí a k'ečice předepsanou modlitbu spolkovou ke svaté Rodině se modlí. Obraz Pána Ježíše, Panny Marie a sv. Josefa má býti doma všem členům viditelný, aby častěji za dne naň popatřit mohli a kratičké modlitby, povzdechy k němu mohli vysílati a tím způsobem všeliké hříšné myšlenky, hříšná slova a skutky nepravé mohli zapuditi a k následování ctností svaté Rodiny sebe povzbuditi. Vyprositi mají členové od sv. Rodiny požehnání a štěstí, svornost a spokojenost. Tak se to má státi v každé rodině, ve všech zemích a ve všech dílech světa, kde katoličtí křesťané žijí a před obrazem sv. Rodiny se shromáždí. Každá rodina má co možná býti věrným obrazem sv. Rodiny v Nazaretě. Jak ostatní nábožné spolky posvěcují jednotlivce, tak zase tento spolek sv. Rodiny má posvětit každou jednotlivou rodinu a všechny její členy. Účel tohoto spolku jest, křesťanské rodiny zasvětit sv. Rodině z Nazareta a míti tuto svatou Rodinu za předmět zvláštní úcty a následování, vykonávajice před obrazem sv. Rodiny každodenně modlitbu a následující vznešených ctností, jakými všem stavům, zvláště ale stavu dělnickému a řemeslnickému září.

(Příště dále.)

Neděle a svátky v církvi a ve světě.

Svět a církev, jaké to dva veleobsáhlé pojmy! Jen bohužel, že námnoze nepřátelsky proti sobě stojí! Pozorujeme-li běh dějin, vidíme, že svět neustále krutý a urputný vede boj proti církvi Páně, a boj tento jeví se zjevně ve dnech Bohu zasvěcených, o nedělích a svátcích katolických. Ale jaký jest to svět, jenž tak se proti Bohu, jeho církvi a přikázáním stavi? Není to onen svět, ježž Bůh tak krásně stvořil a zařídil, není to onen svět, v němž Bůh zázraky moci a lásky své zjevil, svět, jenž nám vypravuje velebnost a slávu Boží. Svět, jenž s církví boj vede, jest světem od Boha odpadlým, jenž prvním hříchem již krásy a dokonalosti své zbaven jsa, vzpourou a krví, lži a úskokem šlape zákony Boží. Jest to onen svět, k němuž Spasitel přišel, jenž ho ale nepřijal, za to ale také od Spasitele zavržen byl slovy: »Království mé není z tohoto světa.« O světě tomto předpověděl božský Mistr apoštolům svým, jak se k nim chovati bude slovy: »vy budete truchlití ale svět se bude radovati; svět vás bude pronásledovati pro jméno mé ale důvěřujte, neboť já jsem přemohl svět.« To jest, ten svět válčící s Bohem, svět vyzpírající se proti církvi Páně jest to panství satanovo, ježž Pán náš také nazývá »knížetem tohoto světa«. A tato moc temnosti hledí ničiti, co Bůh činí, hledí otrávit prostředky spásy Bohem poskytované, hledí zákony Boží rušiti. A práce tato daří se zlému duchu dosti dobře. Neboť k jeho poddanství patří

i mnoho, mnoho lidí, kteří — aniž by Boha veřejně zapírali, — přece v životě svém světským pomáhají táhnouti vltězný vůz knížete tohoto světa. Patří k němu lidé, kteří na veřejnost křesťany se zovou a také dle jména k církvi Páně náležejí, ale ve skutečnosti vpravdě nekřesťanský žijí, po požitech tohoto světa i zapovězených dychtí, neohlížejíce se na příkaz Boží, uzdu pouští vašním a náruživostem svým. Lidé tací rozeznávají povinnosti k Bohu a ku společnosti lidské čili státu, tyto pilně plní, o ony se nestarají; znají postavení své ve světě a váží si ho a pilně hledí zachovati si čest před světem, ale důstojnosti křesťanské a cti, již jim Bůh věrou dává, si nikterak vysoko necení. Ano, vůz knížete tohoto světa obklopen jest velikým davem, který se smichem a veselostí kolem něho tančí a slávu jemu provolává, a přece se za nejpořádnější a jak se říká za »rozšafné« lidi považuje. A tak stojí proti sobě zde na zemi děti tohoto světa, lidé totiž, kteří se zásadami světských, či lépe řečeno se světačelých lidí řídí, a děti Boží, které se ve všem církvi podrobují a jejími zákony v životě se spravují. Mezi těmito dvěma je zásadní rozdíl a proto také ustavičný boj.

Církev zakládá a upevňuje svazky rodinné a spojuje rodiny v obec, svět svazky tyto uvolňuje, rozvazuje a za to vtěsnává je v pouta státní. Církev ochraňuje a podporuje křesťanský život zázračnou mocí ve sv. svátostech, svět zasypává tento milostný zdroj a otvírá místo něho otrávené studnice smyslných

rozkoši. Církev staví k nebi pňoucí se chrámy, a svět brzy staví vedle nich lákavé přibytky rozkoši a rozmařilosti. Vždy a vsudy staví se tento »svět« cirkvi v cestu a hledí blahodárné její působení ničit. A jak úlisně si svět počíná!

Přikázání a zákony Boží, jsou dány k věčnému blahu lidí a také vedou k němu jistě; zákony tohoto »světa« slibují lidstvu vezdejší štěstí, ale jen slibují, neboť klamou jej a stávají se lidem okovy nízkého otroctví. Bůh zákony svými zakládá i pozemské blaho lidstva, neboť zákony jeho srovnávají se s lidskou přirozeností a uslechťujíce tuto, povznášejí ji k Bohu. Kníže tohoto světa ale od počátku se namáhá úmyslům a záměrům Božím překážeti, jed nedůvěry v srdce lidská po kapkách pouštěti a tak lidi v tenata hříchů zaplétati. Od té doby, co se mu podařilo první lidi proti zákonu Božímu popuditi, činí neustále totéž a nalézá bohužel dosti takých, kteří úlisným slovům jeho naslouchají. Abychom objasnili a dokázali toto naše tvrzení, připomeneme jen jediný zákon Boží, jenž obzvláštním měl býti poze-
hnáním a dobrodiním pro lidstvo celé, kterého ale svět nedbal a to ku veliké škodě lidstva. Jest to zákon o svěcení neděl a svátků, z nichž učinil svět dny rozkoše a světských požitků, jako za dob pohanských.

»Zachovej den sobotní, abys jej světil, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj.« (V. Mojž. 5, 12.) »Ať ostřihají synové israelští soboty, a slaví ji v národech svých. Úmluva jest to věčná mezi mnou a syny israelskými a znamení věčné.« (II. Mojž. 31, 16, 17.) Tak zní zákon Páně, přísný a nezměnitelný, o němž Spasitel pravil, »že nepřišel jej zrušit, ale naplnit« (vysvětlit). Zákony Boží, tak slavně dané, jsou nezměnitelné a ne jak zákony lidské

změně ustavičně podrobené. Proto zavazují lidstvo božskou vážností a musí hroziti tresty všem, kdož jich schválně nedbají. Zákony tyto jsou také ale potřebám našim zcela přizpůsobené a slouží ku blahu a štěstí. Proto není to maličkostí, když se zákon tak slavně prohlášený a potvrzený, zákon, o němž Bůh slavně prohlásil: »Kdož by tento den poskrvnil, smrti umře« (II. Mojž. 31, 14.), zákon, jenž tolik užitku přináší pro život pozemský a vede k životu věčnému, není to maličkovstí pravíme, když se taký zákon Boží lehkomyšlně přestupuje, v lehkost uvádí a k veliké škodě náboženství a mravů v opak zvrhuje. Zákon o svěcení neděl a svátků náleží k základním zákonům celého lidstva, na nichž závisí blaho a pokoj jeho.

Klid nedělní jest potřebou jednotlivce i celku, a rozdělení času v 6 dní práce a 1 den odpočinku jest tak moudré, tak lidské přirozenosti potřebné a prospěšné, že revoluce francouzská v minulém století, která křesť. týden zrušila a na místo něho každý 10. den odpočinkem učinila, zase se přece ku křesť. pořádku vrátiti musila.

Svěcení dne nedělního upravuje poměr člověka k Bohu; tento sedmý den, jež si Bůh pro sebe vymínil, jest takým požadavkem nutným, že bez něho každý náboženský život mizí a nevěra a zkáza mravů se rozlézá.

Srdci křesťanskému není toliko neděle potřebou a nutností, nýbrž i svátkem, které církev z dobrých důvodů byla zavedla, a jest záhodno, aby i naše svátky a slavnosti opět ku svému dobrému a starému právu přišly.

Srdce lidské baží po radosti a cítí potřebu, čas od času od jednotvárného života a práce se společně povznést i uslechtilé radosti. Z čeho dá se tato touha srdce lidského vysvětliti, nežli z toho, že stvořeno jest, aby jednou po-

žívalo radosti čisté a neskonale na věčnosti? Pro radosti nebeské stvořen jest člověk, a proto hledá — byť i nadarmo — již zde na zemi čisté a povznášející radosti a požitky. Čím vyšší a čistší taký požitek, tím více ušlechťuje nás a je nás hodným; smyslnost stahuje nás dolů, radost duchovní povznáší nás k Bohu, neboť jest již okoušením radosti nebeských. Proto má každé náboženství své slavnosti a svátky, bez nichž není bohoslužby.

U všech národů všech časů nalézáme zvláštní svátky a slavnosti. Z počátku jsou to vždy slavnosti rázu náboženského, k nimž národ více méně své zvláštní národní slavnosti připojuje. Pokud tu převládá ráz náboženský, jest to v pořádku, neboť člověk, jenž slouží Bohu duší i tělem, má a může se dle duše i těla radovati a proto také posloužít Bohu řádně, může vděčně toho požívat, co Bůh laskavostí nám uštědřil. Kde ale ráz národní, světský převyšuje ráz náboženský, tam jsou slavnosti v úpadku. U národů nevzdělaných a surových jest to pochopitelné, u národů křesťanských ale jest to znamením úpadku víry, zbožnosti a dobrých mravů. A tu octlí jsme se na půdě, kde »svět« ve zlém smyslu se církvi Páně protiví. Svět zmocnil se naší neděle a svátků a sesvětštil je, částečně je zrušil, a svými slavnostmi nahradil. Tento boj mocností světských proti božskému a církevnímu

řádu jest tak vypočítaný, tak spořádaný, tak svého účelu sobě vědomý, že nelze při tom neviděti působení vyšší zlé mocnosti, působení knížete temnosti, o němž Spasitel děl, že jest »neustálým odpůrcem Boha«. A mocnosti tyto jsou: nekřesťanský stát, t. j. stát zákonů Božích a církevních si nevšímající, nevěrecká věda, t. j. věda, která jen všudy a vždy proti zjevenému náboženství pracovati usiluje, a smyslná požívavost světa, t. j. dychtivost lidí jen po ukojení tělesných žádostí a chťičů bez ohledu na duši; mocnosti tyto slouží ať volky ať nevolky vyšší moci knížete tohoto světa v boji proti Bohu.

Vůle knížete tohoto světa jest ta, která vlastně vede mocnosti světské, a vůle tato jest protivou vůle Boží.

»Svět« myslí, že pracuje pro sebe, zatím pracuje pro satana, neboť ten jednou shrábne veškerou kořist vítězně pro sebe.

Co plyne z toho pro nás? Abychom vši silou pracovali k tomu, aby neděle a svátky v duchu církve se slavily, aby rodiny naše ku svému vlastnímu blahu a své spáse, zákona Božího pamětlivý byly, a jeden každý se staral, by i na venek příkaz Boží ku právu svému přišel. Jak blahodárný jest vliv řádného svěcení neděl a svátků v duchu církve, a jak zhoubný vliv světa, jenž jich nedbá, to ukázati bude úlohou řádků dalších.

BOH. HENDL.

Jen břečtan jsem ...

Jen břečtan jsem, jenž kolem břevna kříže
stvol slabý vine, těsně k dřevu víže;
a v slastném objetí tom stále jásá,
že v něm jen síla, v něm jen spása.

Jen břečtan jsem, jež síla kříže výší
až v zenit blaha, v nebes černou říši:
co jiné květy vlastní pýchy vinou
opodál v prachu malomocně hynou.

Ač břečtan jen, přec volám po vůkolí:
„Kdo nad můj los si bezpečnější zvolí?“
Mne posvátný kmen před bouřemi chrání;
však jinde blesky k smrti raní.

Ó kříži svatý, viz mé ruce vzpjaté,
jež tisknou k srdci dřevo Tvoje svaté;
buď v zlobě světa duši mojí štítem,
ať nepodlehne v boji těžkém, lítém!

JIRÍ SAHULA.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. I.)

Zpěv III.

Píseň I.

*In lectulo meo per noctes quiesivi,
quem diligit anima mea: Quiesivi illum
et non inveni. (Cant. 3, 1.)*

Proč, dušínko, proč tobě žalu slzy
se ranní rosou trpíť na líčku?
Ach, pověz, pověz, milý měsíčku,
zda milý ženich můj se vrátí brzy!

I vy tam, hvězdy na modravé báni,
co perličkami dolů svítíte,
kam zašel můj milý, zda nevíte?
Ach, bez něho já nemám nikde stání.

Jsem opuštěna jako sirota,
já zemru žalem pro hledání marné —
kam zašlo's, slunce mého života?

Tu zaslechla jsem tajuplný hlas:
Jen vytrvej v té chvíli suchoparné,
on ukáže se ti, až přijde čas.

Píseň 2.

*Surgam, et circueo civitatem; per
vicos et plateas quæram, quem diligit
anima mea. (Cant. 3, 2.)*

Ta noc je věčná jako ten můj bol,
bol bez útěchy blahé, bez soucitu,
ta noc je strašná bez denního svitu,
kam pohledneš, jen chmurné stíny kol.

A proto vstanu, půjdu do města
a po ulicích, cestách, na náměstí
já budu hledat ztracené své štěstí
a volat je — já sirá nevěsta.

Ó ukaž se mi, Srdce zářivé,
a v lásky své mi zasviť plameni,
ó ukaž se mi v noci hroživé!

Tys vůdce můj — já kráčím cestou směle,
když záře Tvá se růmění
a kříž ten Tvůj mi svítí v cestu stkvěle.

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. St. PAVLÍK.

Úvod.

Střediskem katolické bohoslužby je obět mše svaté. Nelze si mysliti pravého náboženství, jakým je náboženství katolické, bez oběti. Je to již v přirozenosti člověka, že snaží se uraženého Boha zase usmířiti. Obět mše sv. je tou nejvznešenější obětí, neboť se při ní neobětují zvířata jako ve Starém Zákoně, nýbrž Ježíš Kristus, pravý Bůh a člověk.

Mše sv. je obětí chvály, obětí díků, obětí smířovací a obětí prosby. Každá mše at se slouží v ten neb onen den, má tyto čtyry vlastnosti. Nicméně vystupuje v různé doby církevního roku a v různé dny ta neb ona vlastnost více do popředí. Ve veliké svátky Páně a svatých Božích jeví se nám více jako obět chvály a díků, v čas adventní a postní a v jiné kající dny jako obět smíření a prosby.

Milý čtenáři »Školy«, ty jsi již měl zajisté vícekrát příležitost, výkladu mše svaté naslouchati buďto v kázání, nebo ve škole, ty jsi třebaš již vícekrát o významu mše sv. poučení čerpal ze zbožných knih a časopisů. Bude ti dobře známo, co znamená vstupní modlitba, Kyrie, Gloria, Kollektý nebo modlitby vůbec, epístola a evangelium, obětování Sanctus, pozdvihování a přijímání, a vůbec takové částky mše sv., které se každodenně

opakují. V modlitebních knihách nalezneš i modlitby ke mši sv. zrovna tak, jak se je kněz modlí, a sotva chybí, předpokládám-li, že se ti tyto »církevní« modlitby přede všemi jinými pobožnostmi při mši sv. nejvíce líbily. Plným právem! Církev sv. řídí a osvěcuje Duch svatý. Když se církev modlí, je to modlitba z vnuknutí Božího, modlitba plná zápalu a síly, modlitba Bohu nejmilejší, modlitba nejvýdatnější.

Bylo by záhodno, aby modlitby liturgické t. j. modlitby vyňaté z Písma svatého, modlitby církve více přišly v užívání, mezi lidem, neboť zasluhují zajisté přednost před moderními modlitebními knížkami, jež, třebaš ve skvostné vazbě se zlatou ořízkou a sponkou, s velínovým papírem a jinými ozdůbkami, co se týče obsahu, daleko jsou pozadu za pravým církevním duchem modlitby; ba máme i takové modlitební knížky, jež by bezmála i protestant i žid mohl do své modlitebny s sebou vzíti. Probírá-li se v modlitební knížce vytištěné před 200 lety nebo ještě spíše, zcela jiný duch vane z ní. V nejnovější době děje se již náprava, missal i breviár překládají se do mateřštiny; nicméně jde to pomalu, lid lpí ještě na starém, jemu se žalmy, antifony a hymny málo líbí, jemu se proto i pravá církevní hudba (zpěv s varhanami bez »instrumentů«) dosud málo podobá. Žalmy třebaš, říká

se, jsou velice těžké, nikdo jim nerozumí. Proč? Protože se nikdo nechce v ducha Davidových modliteb zhloubati, protože »rozjímání« málo se pěstuje, protože se každý s povrchním přečtením nebo jenom přeletnutím chce spokojiti. Pán Bůh od nás nežadá, abychom každickému slovu na vlas rozuměli (malé dítě umí se už modliti Otčenáš a nerozumí mu, a přece jeho modlitba je Pánu Bohu milejší než mnohá jiná); on žádá, abychom se mu v duchu a pravdě klaněli, v duchu a pravdě se k němu modlili, do ducha a směru modlitby se vnořili. Chceme-li však o jednotlivých verších a částkách žalmů, hymnů a antifon a modliteb církevních přemýšleti, co tu látky na přemýšlení! Jak musí každého nadchnout třeba jen jediný veršik, jediná průpověď k chvále Boží, k dikččinění, jaké dojmy a city v něm musí vzbudit, city lásky k Bohu, city litości nad hříchy, city prosebné, city kající, city obdivu a jiné více!

Nuže, vraťme se k modlitbám církevním! Jak důkladně jsou sestaveny! Málo slov, a přece mnoho myšlenek! A jak se pěkně hodí pro každý stav, pro kněze jak pro laika, pro bohaté jako pro chudé, pro mužské jako pro ženské, pro dospělé jako pro děti, zkrátka pro každý stav. Církev se modlí k Pánu Bohu za všechny lidi a jménem všech lidí, proto se i kniha církevních modliteb hodí každému dáti do ruky. Taková kniha je opravdu »katolická«, t. j. všeobecná.

Abys v tobě, milý čtenáři, vzrostla záliba pro modlitbu církve, je mým úmyslem při této práci, již jsem nadepsal »Rozjímavé myšlenky o mši svaté«. Já jsem si totiž předsavzal, mši svatou tobě vyložit, ale ze zcela jiného stanoviska, nežli jsi dosud slyšel.

Proč čte kněz modlitby mše svaté z missálu? Protože obřad mše sv. po-

zůstává z dvojího druhu modliteb, a sice takých, jaké se denně opakují a které si zůstávají stejné po všechna století, a tyto čte kněz z missálu, aby z roztržitosti nebo zapomětливosti ničeho nevynechal; a potom ještě z takých modliteb, jež se v různé dny a doby roční střídají, a tyto poslední jsou vlastním předmětem mého pojednání

K obřadním modlitbám mše sv., jež se podle dob ročních a podle dob svátků střídají, náleží: Introitus, Kollekty, epistola, Graduale, evangelium, Offertorium, Secreta, v jisté dny i »Communicantes« a »Hanc igitur«, Communio a Postcommunio.

Bude zajisté nutno, milý čtenáři, vyložit ti tobe aspoň zkrátka pojmenované a význam oněch mešních dílů, jež jsem zde vypočítal.

»Introitus« znamená vstupní zpěv. Zaféme duchem do prvních dob křesťanských! V basilice (tak se jmenovaly hlavní kostely) za hlubokého ticha čeká lid v lodi shromážděný slavné mše sv. V presbyteriu před oltářem, nad nímž mramorový baldachin vypíná se vzhůru, seřadění jsou pěvci po pravé a levé straně. V určitou hodinu opustí biskup sakristii, kdež byl posvátná roucha k obřadnímu výkonu oblékl, a ubírá se k oltáři, provázen jáhny, podjáhny, cæremoniáři, akolythy a jinými příslužujícími kněžími a kleriky. Velebný průvod, jenž vyšel vstříc uvítati Krále králů, který v kratičké době má pod způsobou chleba sestoupiti na oltář, trůn jeho pozemský. Aj, tu jako melodie andělská zavzní zpěv služebníků Boha pozemských. Je to »Introitus«, zpěv vstupní, zpěv uvítací, zpěv zahajující nekrvavou obět Nového Zákona.

K Introitu bral se jeden ze žalmů, někdy i více žalmů. Obsah žalmu odpovídal tomu kterému svátku. V církvi východní bylo již ode dávna obyčejem,

mešní obět žalmem zahajovati. Papež Coelestin I. zavedl ten zvyk i v církvi západní. Napřed se zpíval celý žalm; ale Řehoř I. jej zkrátil na dva verše, z nichž jeden jako antifona (pro tu neb onu slavnost nejvýznamnější), počátkem je Introitu, pak následuje 1. verš onoho žalmu s chvalořečením »Gloria Patri« (Sláva Otci...) ku konci se antifona opakuje. V takém pořádku modlí se kněz Introitus u oltáře, v takém pořádku zpívá se na kůře od pěvců. V čas velikonoční přidávají se k antifoně Introitu dvě alleluja. Introitus pozůstává až do dneška obyčejně ze žalmových veršů, výjimkou v jisté dny i z jiných slov církve.

Co jest účelem Introitu? Účelem Introitu je, vyjádřiti základní myšlenku té které slavnosti a vzbuditi v nás náladu, jež má nás v onen den pronikati. Z té příčiny vyjadřuje Introitus ve slavnostní doby radost a díky, ve dny kající vzbuzuje v nás náladu kající a prosební, ve svátky svatých upomíná nás na život, působení a oslavení vyvolenců Božích. Vezmeme si na příklad Introitus na den Nanebevzetí Panny Marie, jenž zní: »Radujme se všichni v Pánu, slávyce den slavný ke cti a chvále blahoslavené Panny Marie, z jejíhož nanebevzetí radují se andělé a oslavují Syna Božího.« Jak velekrásný je ten Introitus! V den korunovační Panny Marie radostí máme plesati nad jejím vyvýšením a díky vzdávati Synu Božimu při mši sv. na oltáři spočívajícímu a s anděly nebeskými máme jej za to oslavovati, že Matičku svoji blahoslavenou nade vše svaté a anděly povýšil. S takými city, s takým úmyslem máme v ten den mši svatou slyšeti. A to povzbuzení k pobožnosti je každý den jiná, tak že mše svatá, ač zevnější její obřady zůstávají si stejné, přece se nám jeví v překrásné rozmanitosti a nemůže nám sevědněti.

Od počátečních slov Introitu mají

mnohé neděle své jméno: 1. v postě »Invocabit«, 2. v postě »Reminisere«, 3. v postě »Oculi«, 4. v postě »Laetare«, 5. v postě »Judica«, 1. po velikonoci »Quasi modo geniti«, 2. po velik. »Misericordia«, 3. po velik. »Jubilate«, 4. po velik. »Cantate«; od počátečních slov Introitu, mají i některé mše své jméno: »Rorate« (mše sv. ke cti Panny Marie v čas adventní), »Requiem« (za mrtvé).

Po Introitu následuje Kyrie eleison (Pane, smiluj se nad námi) a Gloria. Po skončeném Gloria políbí kněz oltář, obrátí se k lidu a pozdraví jej slovy »Dominus vobiscum« »Pán s vámi«, (biskup: »Pax vobis — Pokoj vám«), načež se mu odpoví: »Et cum spiritu tuo — I s duchem tvým.« Nyní se kněz odebere na stranu epištolní, a nakloniv hlavu, vyzývá věřící k modlitbě slovem »Oremus — Modleme se!«, načež bezprostředně následuje tak zvaná »Collecta«.

V prvních dobách křesťanských setrvali věřící po vyznání »Oremus« nějaký čas v tiché modlitbě, a každý přednášel Pánu Bohu záležitosti srdce svého, každý prosil o ony milosti, jichž se chtěl na Pánu Bohu dožádati. Až po chvíli říkal kněz nahlas modlitbu církve, on jakoby všechny ty prosby svých oveček a všechna jejich přání v jedno sebral (colligere) a Otci nebeskému ústy církve v krátké sice, ale jadrné modlitbě přednesl, odkudž jméno »Collecta« neboli »sebraná modlitba«.

Vlastností této Collecty a vůbec i jiných modliteb církevních je, že málo slovy vyjadřují velice mnoho. Jak důmyslně jsou sestaveny! S velkým prospěchem dalo by se jich použití ku střílným modlitbám. Collecta je hlavní modlitbou každého dne. Ji se modlí kněz nejen při mši svaté, ale i ku konci každé hodinky církevní, denně šest až sedmkrát. Ona i vyjadřuje hlavní myšlenku jisté posvátné doby, jistého svátku

Pozůstává z pravidla z tří dílů: z tajemství nebo děje, jenž se právě slaví, z vlastní prosby a ze zakončení.

Vezměme si za příklad modlitbu sebranou na slavnost Božího Těla, již se kněz i při každém požehnání modlí: Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili, — česky: Bože, jenž jsi nám v této předivné svátosti památku svého umučení zanechal (to je 1. díl obsahující tajemství), popřej nám, Tebe žádáme: ať svatá tajemství těla a krve Tvé tak velebíme, abychom užitek vykoupení Tvého v sobě hojně zakusili. (2. obsahující prosbu). Jenž jsi živ a kraluješ na věky věků. (zakončení). Amen, totiž staň se, zač prosíme.

V této modlitbě k nejsvětější svátosti připomínáme si napřed, proč Pán Ježíš svátost tuto ustanovil: na památku umučení svého, abychom jeho bolestnou smrt na kříži, jeho krvavou obět stále měli před očima, kolikrát oběti nekrvavé jsme přítomni a na Tělo a krev Páně pod dvojími způsoby patříme. Co obsahuje prosba? Abychom užitek vykoupení Kristova v sobě hojně zakusili, t. j. aby nám Pán Bůh tím hojnějších popřál milostí, smrtí Kristovou pro nás vydobytých, čím více my se vynasnažíme velebnou svátost vychalovati a velebiti.

Zakončení církevní modlitby, je-li obrácena přímo na Boha Otce nebeského, je: Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha Svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen. Kratší zakončení zní: Skrze Krista, Pána našeho. Amen. Podle nauky sv. matky církve doufáme od Boha všechny dary prostřednictvím Ježíše Krista obdržeti podle slov samého Spasitele: »Všecko, začkoli prositi budete Otce mého ve jménu mém, dá vám.« (Jan 16, 23.) Proto se modlíme: »Skrze Pána našeho,

Ježíše Krista . . . « Zároveň obsahuje ono zakončení vyznání a chválu nejsvětější Trojice. Je-li modlitba církevní obrácena přímo na Syna Božího, jako ona svrchu uvedená k nejsvětější Svátosti, tu je zakončení jináč: Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha Svatého Bůh po všechny věky věků.

Někdy se modlí kněz více Collect, více modliteb. Případně-li na jeden den více svátkův a posvátných dob, je modliteb více. Ku příkladu: Svátek nejsvětější Krve Páně, jenž se slaví v první neděli červencovou, připadl by s onou nedělí na den prvního července. Modlitba první je sváteční; modlitba druhá k svatému Janu Křtiteli, poněvadž 1. července připadá octava neboli osmý den svátku narození sv. Jana Křtitele; modlitba třetí je vlastní nedělní. Nebo na svátek Zvěstování Panny Marie kromě hlavní modlitby, říká se ještě modlitba postní, poněvadž ten svátek v posvátnou dobu postní připadá. Někdy je i více modliteb předepsáno; k takým náležejí vyzvání svatých, ke cti P. Marie, k Duchu Svatému, za církev neb za svatého Otce a jiné. Modlitbu za papeže lze snadno rozeznati podle slova »Leonem«; podle slov »Franciscum Josephum« lze za rozeznati modlitbu za císaře, již se kněz modlí v neděli a při zpívané mši svaté, není-li právě velký svátek.

V suché dny a při jiných příležitostech, hlavně na velký pátek a bílou sobotu zpívá jáhen nebo kněz se modlí »Flectamus genua — poklekněte«, načež se mu odpovídá »Levate — povstaňte!« Pak následuje modlitba. Původ toho obyčeje je následující: Druhdy bývalo zvykem, že ve dny kající po slově »Oremus« jáhen vyzval lid shromážděný k pokleknutí. Na vyzvání »Flectamus genua« vrhl se lid věřící na kolena a setrval delší dobu než obyčejně v tiché modlitbě a přednášel Pánu své prosby,

najmė za odpuštění hříchů; pak teprv na vyzvání »Levate« se zvedl a kněz přednesl církevní modlitbu. Ono »Flectamus genua« má nám být povzbuzením, abychom i my při takých příležitostech Pána Boha tím vroucněji a pokorněji za smilování prosili.

Toť význam Collecty. Nyní přejdu k epistole.

Epistolou (epistola = list, psaní) vyznačujeme čtení z pisma svatého, a sice buď ze Starého zákona, nebo mnohem častěji z listů apoštolských, jež následuje hned za sebranou modlitbou. Místo epistoly může se říci i lekce, což znamená »čtení«. Čtení pisma svatého při bohoslužbě sahá až do dob Starého zákona. V hlavní svátky chodili židé na pout do Jerusálema; v jiných městech shromažďovali se v sobotu v synagogách neboli modlitebnách, jež bych přirovnal s nynějšími filiálními kostely a kaplemi, kdež se lid, nemohoucí do kostela farního, k pobožnosti shromažďuje. Bohoslužba v synagoze pozůstávala ze čtení a vysvětlení pisma svatého, z chvalozpěvu a modliteb, jež ukončeny byly požehnáním. Ježto Starý zákon obrazem byl Nového, přijala církev čtení posvátných knih do své bohoslužby. Již od nejstarších časů bylo takové čtení podstatným, ač ne hlavním dílem mše svaté. Nyní jsou epistola a evangelium pro každou neděli a svátek určitě označeny, dříve však vyjma veliké svátky, čtlo se písmo sv. z pořádku, jak knihy za sebou následovali. Teprve sv. Jerolím, učitel církve, sestavil na rozkaz papeže Damasa jednotlivé výňatky posvátných knih na celý církevní rok.

K čtení epistoly berou se výňatky z knih Starého zákona, ze »skutků apoštolských« a ze »zjevení sv. Jana«, nejčastěji však z apoštolských listů. V jisté dny (v quatembrovou středu a sobotu, ve středu po 4. neděli postní

a ve středu pašijového týdne) čtou se dvě neb šest epistol.

Jaký účel má epistola při mši svaté? Epistola je přípravou na evangelium, ona znázorňuje Starý zákon, kdežto evangelium znázorňuje Nový zákon. Starý zákon byl též přípravou na Nový, události Starého zákona předobrazem události nového; proto je i evangelní strana v kostele důležitější než epistolní. Vyjímku obsahuje někdy epistola hlavní událost, a evangelium srdce naše vzbuzením jistých citů na tu událost připravuje.

Epistola s evangeliem spojuje tak zvané Graduale. Na česky můžeme Graduale přeložit: stupňový zpěv. Epistolu čel totiž lektor nebo subdiakon na povýšeném místě, na malé kazatelnice, na níž stál pult s knihou. Zatím co podjáhne nebo lektor s kazatelníky oně po stupních dolů sestupoval a jáhen na čtení evangelia modlitbou se připravoval, byl tento zpěv ze žalmových versů obyčejně pozůstávající střídavě od předzpěváka a celého choru přednášen, odkudž se i »responsorium« nebo »odpovědky« jmenoval. Nyní čte kněz Graduale po epistole a kůr je má při zpívané naší svaté zpívati. Ošem, že naši ředitelé kůru tam, kde cyrilská hudba není zavedena, kde ještě trumpety a klarinety svým břeským hlasem lid ne k pobožnosti, ale k tanci povztuzují, ku Graduale nejrozmanitější berou arie, jak právě chuti komponistů se podobaly, brzy hloučné jako nějaký »marš« při parádě vojenské, brzy citlivé a rozmazené jako nějaká milostná melodie z divadla. Avšak takové zpěvy nepatří do kostela, neboť kostel není divadlem, ani koncertem ani tanečním sálem, nýbrž domem modlitby. Církev svatá předpisuje, aby se na kůře totéž zpívalo, co se kněz u oltáře modlí, a sice důstojně, v duchu církevním zpívalo. Graduale vyjadřuje rovněž jako Introitus hlavní myšlenku toho kterého

svátku, nebo té které posvátné doby a vzbuzuje v nás patriční náladu. Co jsem tedy o významu zpěvu vstupního pověděl, platí většinou i o zpěvustupňovém.

S Gradualementem je nerozlučně spojeno »alleluja«. Pozůstává ze dvou alleluja, z jednoho veršiku, jenž ještě důkladněji a výrazněji vyjadřuje myšlenku dne, a na konec ještě z jednoho alleluja. V postní dny čte se jen Graduale bez alleluja, v čas velikonoční rozšířené alleluja bez Graduale. Proč, dá se snadno vysvětliti. Alleluja (chvalte Boha) je zpěv radostný a veselý; proto nemá místa ve dny kající, za to však převládá v čas velikonoční, kdy se radujeme nad vítězstvím Ježíše Krista.

Počínaje nedělí »Septuagesima« čte se po Graduale ještě »Tractus« (zpěv souvislý), proto tak zvaný, poněvadž se nezpíval střídavě, nýbrž souvisle a nepřetržitě od jednoho zpěváka. »Tractus« se čte od Septuagesima až do velké noci, tedy ve vlastní a hlavní kající a postní čas, a rozprává ještě šíře myšlenku, která již v Graduale byla vyjádřena.

Ke Graduale a alleluja připojuje se v jisté dny, jež církev zvláště chtěla významenati, tak zvaná »Sequence« čili zpěv pokračovací neb následující po graduale. Je to církevní hymnus krásy neobyčejné, pravé perly básnického umění katolického. Původ Sequenci sahá do davátého století a připisuje se opatu Notkerovi ve klášteře sv. Havla. Sequence, jež nesla i jméno »prosa« takové obliby nalezla v celém katolickém světě, že ve středověku jich bylo veliké množství; ovšem že byly mezi nimi z velké části takové, jež formou a vzletem básnickým za jinými daleko zůstávaly pozadu. Proto, a poněvadž jich bylo velmi mnoho, církev je zrušila a ponechala jen 5 nejpěknějších, jež mají nesmrtelnou cenu, a sice: v Hod Boží velikonoční a po celou octavu Sequenci

»Victimae paschali« (Oběti velikonoční), zpěv obsahem a melodií úchvatný; v Hod Boží svatodušní »Veni sancte Spiritus« (Přiď Duše Svatý), zpěv dojmavý; ve slavnost Božího Těla »Lauda Sion« (Chval Sione), hymna velebná vyjadřující zároveň pravou víru katolickou o nejsvětější Svátosti; o svátcích sedmi-bolestné Panny Marie (v pátek před nedělí květnou a v třetí neděli zářijovou) »Stabat mater« (Stála matka), jež od mnohých skladatelů pro svoji nevýslovnou krásu v hudbu byla uvedena, a konečně při mších za mrtvé »Dies irae« (Den hněvu), jehož překlad jsem svého času ve »Škole B. S. P.« uveřejnil. Proto i prodlévá kněz při mších za mrtvé delší dobu na epistolní straně, poněvadž ona sekvence je dosti dlouhá.

Nejdůležitější částí přípravného díla mše svaté je evangelium. Bylo ho již v nejstarších dobách církve při posvátné oběti užíváno. Jako epistolu četl lektor neb podjáhem s kazatelníky na levé straně (hledě od oltáře), tak evangelium zpíval jáhem s vyvýšenější kazatelnice po pravé straně. Po evangelium následovalo hned kázání, jakž dosud, hlavně při rauní, na mnohých místech v obyčeji jest. Zvláštní modlitbou uprostřed oltáře připravuje se kněz na čtení evangelia a prosí Boha, aby jeho srdce a jeho ústa Pán tak očistil, jako kdysi Isaiáš proroka uhlem řehavým, a aby jej požehnáním svým naplnil k důstojnému a účinnivému hlásání evangelia. Po pozdravu »Dominus vobiscum« ohlásí kněz, jaký úryvek evandělní se čísti bude slovy: »Sequentia« (nebo »Initium») sancti Evangelii secundum Matthaeum (nebo Marcum, Lucam, Joannem) což jest: »Pokračování (nebo začátek) svatého evangelia podle...« Napřed kněz přežehná počáteční slova křížem, dáváje na jevo, že jsou to slova samého Ježíše Krista ukřižovaného; potom sebe (lid

s ním zároveň), na čele, na ústech a na prsou, jako že jsme hotovi to, co nám svaté evagelium hlásá, pevně věřiti, statečně vyznávat i v srdci zachovávat i neboli podle něho se řídit. Lid ukazuje povstáním ochotu, již chce všechno zachovati, co se v evangeliu učí a přikazuje, a vzdává ústy ministranta na konec díky za spásonosná slova »Laus tibi Christe« (chvála Tobě, Kriste). Na konec líbá kněz knihu na znamení úcty a lásky k slovu Božímu a říká: »Slovy sv. evangelia ať se smýj! naše provínění.« Při evangeliu není kněz obrácen přímo k oltáři, jenž má východní stranu zaujímat, nýbrž poněkud bokem, směrem k severu, oné straně světové, jež znamená noc a tmu. Děje se to z té příčiny, poněvadž slova svatého evangelia světlem sv. víry osvěcují člověka, tapajícího v noci říchu, osvěcují celé národy bloudící dosud ve tmě bludu. Třeba si tu vzpomenouti na proroctví Isaiašovo (v officiu na Narození Páně: *Primo tempore alleviata est*): »Prvního času oblehčena je země Zabulon a země Neftali: a poslední obtížena je cesta mořská za Jordanem Galiley pohanské. Lid, kterýž chodil ve tmě, viděl světlo veliké: a bydlícím v krajině stínu smrti, světlo vzešlo jim«, t. j. světlo pravé víry, světlo pravého evangelia vzejde Galilejským kázáním Kristovým.

Po evangeliu následuje Credo (věřím), vyznání víry niceaenoconstantinopolské (rozšířené apoštolské), jež se však ve dny všední (nepřipadne-li výroční den nějakého svatého), ve svátky svatých mučovníků, vyznávačů (učitele církve vyjímaje), panen a vdov, pak v requiem vynechává. Ježto chci jenom nyní částky mše sv. šířeji vyložit, jež se v missalu střídají, přejdu hned k obětování, jež kněz zahajuje slovy: »Dominus vobiscum« a »Oremus« (Modleme se!), načež čte verš nadepsaný »Offertorium«, a pěvci na kůře mají tentýž verš zpívati.

Ódpust, milý čtenáři, že si zas naši kostelní »muziku« beru na mušku. Co si mnohý myslí při slově »Offertorium«? Velevzácné sólo nějaké vesnické neb i městské primadonny nebo nějakého pana bassisty provázené kolébavým sekundem a sladkobolnou violou. Zdali právě se k obětování hodí, po tom se žádný neptá, jen když je v téže tonině jako mše figurální. Abych jeden příklad z vlastní zkušenosti uvedl, zpívalo se v jedné osadě, již tak jako tak neznáte, v císařovy jmeniny, (svátek sv. Františka z Assissi) k obětování »Angelus Domini descendit« totiž »Anděl Páně sestoupil s nebe a odvalil kámen hrobový...« Jak se to rýmuje? Zcela jednoduše, mše D-dur a Offertorium též; proto se pan řídící kůru nerozpakoval ve volbě textu. Proto, milý čtenáři, nereptej, zpívá-li se ve vašem kostele »choral«, neříkej, že je to jako requiem (často jsou pěvci vinni, táhnou-li zpěv na půl minuty pro každou notu, tak se ovšem chorál nezpívá); nestýšej si po těch starých zlatých časech. Kotlů a bombardonů, celého regimentu »hornů« a »flighornů«, fanfár, intrád a kostelních pochodů, milodlouhých houslových sol, praeludií, při nichž pan rector div si prsty nevyvrtil; nevzpomínej na ty staré »pastorálky« neboli vánoční mše nezbytným odtrubováním ponocného a s koledami pastýřů, jež ke mši sv. nepatří. Kůr má zpívati totéž, co kněz čte. Jak pak, kdyby kněz začal u oltáře introit: »Aj ty, Janku, vstávej a honem běž do Betléma« nebo podobně? Je-li u vás cyrilský spolek, važ si ho, neboť si vytkl za účel, Pána Boha oslavovati tak, jak to církev svatá Duchem sv. osvěcená chce a přikazuje, a ne, jak to lid nerozumný chce. »Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.« Neříkám, aby se všechny hudební nástroje z kostela vyhodily, nýbrž aby si neosobovaly privi-

legium, řádití a tancovati, až by klenutí spadlo, aby se pěkně zpěvu podřídily, aby se na nich vážně a důstojně hrálo, a sice takové mše, které nevyjadují jako kalamajky, nýbrž které odpovídají duchu církve, při nichž se člověk může nábožně pomodlit.

Snad jsem tím u toho neb onoho přítele starých zlatých časů ztratil přízeň, za to však nemohu, neboť je všechno svatá pravda. Vraťme se však k našemu Offertoriu.

V dřívějších dobách křesťanských bylo zvykem, že při obětování šli na offěru ti, kdož při mši sv. přijímali. Obětovalo se: chléb, víno a jiné potřeby ke mši sv. a k bohoslužbě. Později byly tyto dary přeměněny v peníze. Zatím co věřící šli na offěru, zpíval se žalm s předcházející antifonou, z-toho žalmu vyňatou. Později se žalm vynechal a zůstala jen antifona, již kněz u oltáře před obětováním čte a kůr má zpívatí. Na ten starý zvyk upomíná nás dosud naše oféra, jež obyčejně se koná při obětování. Offertorium vyjadřuje tutěž myšlenku toho neb onoho dne, jakáž se se celou mší sv. přede jako nějaká zlatá nit, ono v nás vzbuzuje city, s jakými obětní dary Pánu přednášeti máme.

Nebudu se šířiti o modlitbách, jimiž nyní kněz obětování chleba a vína, jež se v Tělo a Krev Páně proměnití mají, provází. Po »Orate, fratres« následuje druhá důležitá modlitba, jež se vždy střídá, tak zvaná »Secreta« neboli »tichá modlitba«, proto tak pojmenována, poněvadž ji kněz říká po tichu. Modlitba ta vztahuje se bezprostředně na obětování darů posvátných, ona rovněž jako veršik »Offertorium« vyjadřuje city, s jakými Tělo a Krev Páně pod dvojí způsobou v ten neb onen den Hospodinu máme obětovati, ona vyjadřuje dary a milosti, jichž si právě na Bohu vyžadati chceme. Milosti ty jsou však roz-

manité jako dny a svátky v církevním roce. Secreta odpovídá tedy duchu posvátné doby, v níž se právě nalézáme, nebo i zvláštním potřebám buď celé církve, buď i jednotlivců. Secreta sama o sobě říkána nemá jaksi významu, neboť jí schází obětování darů, obětování Beránka, na němž poskvrny není. Nicméně přimyslíme-li si k Secretě, již třebaš odpoledne říkáme, cnu mši sv., jež se právě v tu chvíli na zemi čte, v jiném dílu světa, kde mají teprv dopoledne, nebo zpřítomníme-li si obět mešní, již jsme ráno byli přítomni, anebo, třeba jsme nuceni zůstatí doma, jsme-li duchem aspoň v kostele při mši, jež se právě slouží; pak nabývá Secreta významu a je velice účinnou modlitbou, jež málo slovy vyjadřuje velice mnoho.

Po tiché modlitbě zpívá kněz nebo se hlasněji modlí Praefaci (vyslov prefaci). Praeface značí tolik, jako předmluva, totiž k oně částí mše sv., jež je nejdůležitější, v níž se děje proměnění a přijímání. Praeface je chvalozpěv, začínající posledními slovy Secrety: »Per omnia saecula saeculorum — po všechny věky věkův«, pak pozdravem »Pán s vámi«, vyzváním »Sursum corda — vzhůru srdce« a »Gratias agamus Domino Deo nostro — díky vzdáváme Pánu Bohu našemu! Nyní následuje díkůvzdání, jež se pronáší Bohu Otci prostřednictvím Syna. Toto díkůvzdání podle různých dob a svátků se střídá. Praeface končí chvalozpěvem kůrův andělských, trojnásobným »Svatý«.

Dříve bylo velké množství praefací, takřka každý den jiná. Byly však později zrušeny papežem Řehořem Velikým, a zůstalo jich 11, a sice: 1. obyčejná, 2. vánoční, 3. na Zjevení Páně a po celou octavu, 4. postní, 5. o sv. kříži, 6. velikonoční, 7. ve svátek Nanebevstoupení Páně a po celou octavu, 8. svatodušní, 9. o nejsv. Trojici (též nedělní),

10. Mariánská, 11. o sv. apoštolech. Východní církev používá jenom jedné po celý církevní rok.

Co nyní následuje, opakuje se při každé mši sv. Jen do jedné modlitby »communicantes« před pozdvihováním vkládá se ve výroční dny vložka udávající předmět oslavy nebo tajemství, jaké právě v ten den slavíme. Po Communicantes následuje modlitba »Hanc igitur«, při níž drží kněz ruce nad hostií a kalichem vztaženy. Do této modlitby se v octavu velikonoční a svatodušní zvláštním způsobem zavírají novokřtěnci, aby se v hojnější míře stali účastnými milostí mše svaté.

Velebný okamžik! Kristus, Syn Boží, Král králů a Pán panovníků sestoupil na oltář. Není sice oděn v roucho hvězdnaté, v plášť královský, nýbrž jen způsoby jednoduchého chleba a vína; nicméně zástup andělů lidskému oku neviditelných obklopuje oltář a klaní se Beránku v hluboké pokoře. Zaznívá zpěv nebeských choralistů, doprovázený na zlatých harfách a lyrách: Benedictus, qui venit in nomine Domini — požeňnaný, jenž se běře ve jménu Páně. Roztržitec neslyší nic, ale rozjímajícímu křesťanu zaznívá do duše ona hudba přejemná souzvukem čarovným, »Benedictus« na kůře má být zpěvu toho ohlasem. Kristus, Syn Boží, slavi svůj vjezd nejen do chrámu, ale i do srdce kněze, do srdce věřících, kteří přiklekají ku stolu Páně. Jak nevystihlá milost! Ten, jehož nebesa nebes obsáhnouti nemohou, vchází v příbytek duše naší. A nepřichází s prázdnou, nýbrž s mnohými milostmi a dary, jež tím hojněji plynou, čím nábožněji jsi mši sv. slyšel. Za tu milost třeba Bohu z celého srdce děkovati; díky ty projadřuje veršik »Communio« (přijímání) a modlitba poslední »Postcommunio« (po přijímání).

Původ Communie je podobný jako

Offertoria. Když lid šel ke stolu Páně, zpíval se žal, jež předcházela Antifona, ze žalmu toho vyňatá. Nyní zůstala jen Antifona, již má kůr zpívat i již kněz na epistolní straně říká, když byl kalich upravil a doprostřed oltáře postavil. Communio vyjadřuje též hlavní myšlenku svátků neb posvátné doby, zároveň účinky oběti novozákonní, jak se u těch jevíly, jichž památku slavíme, aneb jak se u nás jeví a jevíti mají.

Postcommunio (modlitba závěrečná) má za účel, díky vzdáti Pánu Bohu za všechny milosti, jichž se nám při mši sv. dostalo, díky vzdáti za naše vykoupení a za návštěvu Krista Pána v kostele a v srdci věřících. Zaroveň označuje modlitba ta ony milosti, za něž v tu neb onu dobu posvátnou chceme prositi Spasitele našeho neb jeho nebeského Otce skrze něho: je to tedy modlitba prosby. Nejlepším způsobem dikůvzdání je i prosba za nové dary.

Průpovědi »Ite missa« est (jděte, mše jest skončena) ohlašuje kněz věřícím, že posvátný výkon oběti novozákonní se skončil. Avšak její účinky mají trvati dále, ona má síly dodávati křesťanu po celý den, po celý týden, ona má světití všechny myšlenky, slova a skutky, aby se nám staly záslužnými pro život věčný; požeňnaní kněze, s nímž se lid domů propouští, má nás provázeti po všech cestách našich. Ve dny kající di kněz místo »Ite missa est«: »Benedicamus Domino« (dobrořečme Pánu). Ve dny kající neměli křesťané hned domů odejiti, nýbrž ještě po mši sv. déle na modlitbách setrvati, k čemuž slovy »Benedicamus Domino« byli vyzýváni. Tohoto vyzvání měli by si více povšimnouti ti, kteří, sotva že kněz kříž udělá, již se domů hrnou, jakoby jim za patama hořelo. Jsou to obyčejně takoví, kteří přijdou do kostela panáčka »vyslécť«, a již zas domů spěchají jako o sázku, který

bude nejspíš doma. V zimě je jim zima mohli by se zachladit, v létě je zas dusno „na omdlení“, ve svátky to trvá dlouho, ve všední den není kdy, a tak výmluva se vždycky najde jako u těch v evangeliu, co byli na svatbu pozváni, ale každý měl nějakou výmluvu a žádný nepřišel, tak že král poručil, žebráky a pocesné do paláce svolati, aby sně hodovní se naplnila. My však na tom jsme ještě hůře, neboť ani žebraři do kostela nejdou, a mnoho je jich, co ke zpovědi nejdou. Ty sotva lze počítati

k „blahoslaveným, kteří jsou chudí duchem“.

Účelem této nedokonale práce je seznámiti laskavého čtenáře s krásou a významem mešní liturgie a odhaliti mu tajemství missalu, takřka celého, zároveň podati stručnou látku k rozjímání. Necht' slouží tyto články k hojnějšímu navštěvování mše sv. a k pobožnějšímu při ní obcování, zvláště pak ke cti a chvále nejsvětější Svátosti oltární a nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Přistě dále.)

Pro rodinný život.

Posvěcení denních skutků.

Kterak máme všechny své skutky konat, aby se Pánu Bohu libily? Svatost člověka nezáleží ve velkých činech, jakým se celý svět diví, nýbrž v dokonalém vykonání každodenních prací a skutků povolání našeho. Nevyratný příklad máme na Panně Marii, Matce Boží, na pěstounu sv. Josefu a jiných nesčíslných služebnících Božích, kteří život svůj v tichosti a ústraní ztrávili. Ano, Ježíš Kristus nám po třicet let nekonal nic tak velikého, co by se před světem významovalo. Mnohá léta žil v chudickém domku v Nazaretě, aby nám příklad dal, že i my můžeme a máme v domácnosti své práce konat a při nepatrných skutečích veliké dokonalosti dosáhnout. Proto konej, človče, skutky a práce své tak, aby se Pánu Bohu libily. Povinen jsi tak činit; neboť

1. tě Bůh stvořil k obrazu a podobnosti svému. Co můžeš Stvořiteli svému za všechno dobré dáti? Nic jiného, než, abys čest a chválu jeho množil a to všemi skutky tvými. Tak čin vše, aby ve všem veleben byl Bůh.

2. Bůh je tvým posledním cílem. Proto tě Bůh stvořil, abys Boha ctil, jemu se klaněl, jej miloval, jemu

sloužil a spasen byl. Abys nějakými velikými skutky nebo obětmi Pána Boha uctil, nemáš tak často příležitost k tomu; ale svými každodenními pracemi, skutky, jestli je Bohu obětuješ, můžeš Bohu svému podat snadno důkaz lásky a úcty své. Nerozumní tvorové plní tuto úlohu svou a ty člověk, koruna všeho tvorstva, ty bys nechtěl čest a chválu Bohu vzdáti a k němu, poslednímu cíli, se dostat.

3. Bůh jest tvým jediným a nejvyšším Pánem. Služebníci a poddaní krále pozemského snaží se všemožně, aby ve všem jednání a chování svém dali mu patřičnou úctu na jevo. Považ nyní čím více máš ty snažiti se při všem jednání svém Pánu Bohu, nejvyššímu Pánu, vzdáti úctu a poklonu nejhlubší! Dobrý úmysl vzbud' při všem jednání svém! Tážeš se, jak máš své skutky vykonat? Poslyš!

a) Konej skutky své s čistým svědomím. Máš-li na svědomí svém těžký hřích, neprospějí ti nic tvé skutky a byť by sebe lepší byly: Jak by mohl mít Pán Bůh zalíbení na skutečích, které mu hřichem těžkým poskvrněny obětovány jsou? Komu by se líbil sebe lepší pokrm ve špinavé a ohyzdné nádobě podaný?

Zachovej tedy svědomí své čisté a odkládej všelikou náklonnost ke zlému.

b) Konej skutky své dle vůle Boží. Nejkrásnější činy proti vůli Boží vykonané nestojí za nic. Vůle Boží jest jediným měřítkem záslužných skutků. Proto ve všem sv. jednání svém číh dle vůle Boží, zvláště v plnění povinnosti stavu svého.

c) Konej skutky své s dobrým úmyslem. To jest z lásky k Bohu, Bohu ke cti. Dobrý úmysl jest duší a životem tvých skutků. Činíš-li něco proto, že se ti tak líbí, nebo že musíš, nebo ze zvyku, ze zisku a p., nečiníš to pro Boha. Nemá-li ale Pán Bůh podílu na skutech tvých, kterak se mu budou líbit, kterak budou záslužny?

4. Konej skutky své s trpělivostí a vytrváním. Jinak na světě nebylo, není a nebude, leč že při každém počínání, podniknutí narazíme na překážky, mrzutosti a obtíže. Klesneš-li hned na mysl, necháš-li práci, jsi-li netrpěliv, dáváš-li se strhnouti ku reputání, jakou budeš mít u Boha odměnu? Trpělivě, vytrvale, zmužile konej, co konáš, z lásky k Bohu, dle vůle Boží a budeš mít zásluhu u Boha. Poslední příklad:

Jistý nábožný otec vždy se na chvíli pozastavil a zamyslel, měl-li něco konati. Jeden ze synů jeho mu přednesl kdysi záležitost a čekal na rozhodnutí. A vida

otce zamýšleného tázal se: »Otče, nač myslíš! Proč mi neodpovídáš?« Otec na to pravil: »Milý synu, viděl jsi onehdy v lese, když jsme káceli stromy, myslivce, jenž se chystal vystřelit. Pozorovals, že stál tiše, namířil pušku, hleděl upřeným okem na cíl a pak teprv vystřelil. Podobně činím i já, kdykoliv mám něco podniknout nebo ustanovit. Patřím na cíl a konec a táži se, zdali to, co chci činit, jest nebo bude ke cti a chvále Boží, a ku spáse mých spolubližních. Bez tohoto cíle bylo by jednání mé marné a bezúčelné. Uvažuji způsob, jakým by jednání mé cíle toho dosáhlo.« Pravý, čili dobrý úmysl, s jakým něco konáme, dodává skutkům našim ceny. Jest-li cíle svého dosáhneme nebo ne, záleží na Pánu Bohu. Jemu tedy musíme všechny své snahy, svá jednání, své práce obětovat a pak můžeme pokojně jednat, ať se stane cokoliv, jenom-li v tom vůle Boží. Pamatuji si následující výroky:

Všecku svou pili chci vynaložit, aby všechny mé skutky dobré byly a mne dobrým učinily a k Bohu přivedly. (Sv. Alois.)

Nemyslel jsem nikdy, pravil kdosi sv. Janu Klimaku, že sloužím lidem, nýbrž Bohu. Všecko, co činím a pracuji, děje se jen z lásky k Bohu a pro Boha. Tím stane se mi i nejtěžší práce snadnou a vše se dobře daří. (Rodríguez.)

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Ze Židenic u Brna. Neposkvrněné Panně Marii lúrdské buďtež tisícové vzdány díky za pomoc v těžké záležitosti. Ošetřováním nemocné osoby sama jsem se nakazila nemocí, což mne velmi bolelo, an tím nemoc starší rodiče postrádali potřebné služby. Zdálo se, že všechna lékařská pomoc jest marnou i prosila jsem nejsvětější Pannu Marii lúrdskou, konala jsem trojí devítidenní pobožnost se slibem, budu-li vyslyšena, že to uveřejním. Jsem nyní úplně zdravá a mohu opět konati své povinnosti. *N. N.*

Od Opavy. Plním svůj slib a děkuji co nejvroucněji božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu, jakož i jiným svatým patronům za odvrácení náhlé smrti a uzdravení mé manželky *J. S.*

Z Prešpurku. Plním svůj slib nejsvětějšímu Srdci Páně a díky všelé vzdávám jemu za vyslyšení v těžké duchovní i tělesné záležitosti mého manžela, a že smilovalo se nad námi na přímluvu Matičky Boží Hostýnské, sv. Janu Nep., sv. Alžběty a sv. Antonína Paduanského. *A. L.*

Zprávy z misí katolických.

Podává *Al. Kotyza.*

Papežský seminář v Kandy. Jak se vychovávají indiští seminaristé. Zmíněný seminář, před několika lety založený, působí za vedení belgických Jesuitů velmi zdárně. Za 2½ roku vyjde z něho prvních 10 domorodých kněží. Dlouhá doba vychovávací vysvětluje se jednak tím, že chovanci mají při svém vstupu do semináře malé předchozí vzdělání, jednak také vznešeným účelem, vychovati jak ve vědeckém tak také v náboženském ohledu vzorné domorodé kněžstvo. Mnohého bude zajisté zajímati, v krátkosti zvědět celý postup vychování u indických seminaristů. Nuže poslyšme, co nám P. J. B. T. J., profesor téhož ústavu v Kandy, o tom vypravuje:

Když mi bylo řečeno, že starší seminaristé, kteří jsou zde již čtvrtý rok, při svém vstupu do ústavu ohledně civilisace a duševního vzdělání navlas se podobali těm, kteříž poslední dobou do ústavu přišli, sotva jsem tomu mohl uvěřiti. Přicházejí do ústavu zahalení dlouhým plátnem, svým svátečním oděvem. Plátno jest obyčejně bílé a sahá až po kotníky. Přes to oblékají krátkou kazajku, jež nebývá vždy dle míry šita. To jest všechno; jen zřídka nosí na hlavě malou čepici, poněvadž pro turban jsou ještě mladí. Jinak chodí bosí a bez pokrývky hlavy, majíce své krásné a dlouhé vlasy upraveny v jeden rulík, který nechávají

splývati po zádech. Většina z nich nechává různé ozdůbky doma. Kromě kněží křesťanských a budhistických bonzů nosí zde všechno různé ozdůbky a třetí: prsteny na prstech u rukou i u nohou, kruhy a spony; menší kroužky v uších, větší v zápěstí, v záloktí, a značně velké na holeních a na krku. — První, co se se seminaristou stane, jest, že se mu ostříhají krásné dlouhé vlasy. Toto stříhání připadá jim velmi bolestné. Znam jednoho, který si na ně po třech letech bez bolesti vzpomněti nemůže. Pak bere se mladým pánům míra na talár, kalhoty a obuv a dává se jim návod, jak se mají do toho obléci, sice by to dopadlo všelijak. Takto vystrojený mladý chovanec jest šťastný jako princ a tancuje a zpívá radostí. Avšak tato radost netrvá dlouho. Již za několik dní počíná první útrapa v jeho církevním povolání. Nešťastná obuv! Měli byste jej viděti a slyšeti, jak chváli obuvníka a svůj hrdý osud oplakává! Choditi celý život v botech, jaký to tvrdý a krušný úděl! Což musí býti život kněze skutečně za takovou cenu vykopen? Ne, to je přece příliš krušné povolání! Avšak pomalu přece nabývá mysli. Šest neděl nebo dva měsíce chodí, zdvihaje nohu za nohou jako nabíjak, jakoby mu někdo kolena šňůrou vzhůru vytahoval. V tomto čase učí se také u stolu způsobně seděti, jísti a s talířem,

vidličkou, lžící a sklenicí zacházeti. To jest druhá zkouška jeho duchovního povolání. A tu musí mít skutečné povolání. chce-li přemoci nechuť, jakou mu působí naše způsoby při jídle. Opět a opět dávati k ústům týž nástroj, kterého jsme se již byli tolikrát dotekli — toť hrozné! Doma to bylo zcela jinak! Místo talířův a mis měli krásné, veliké banánové listy, jež po jediném užití odhodili; a k čemu vidlíček a nož? Což nám nedala příroda na každé ruce pět prstů? Těmito položí se na banánový list hromádka rýže a v malé homolky urovnané maso, sousto ponoří se do ostré omáčky a sprovedí se obratným hodem do úst, aniž je při tom třeba rtů se dotknouti. A podobně je tomu s pitím: svrchu pustí se jemný proud vody do úst, a věc jest odbyta. A takovýchto a podobných krásných zvyků, jež pominu raději mlčením, má se chovanec zřící! Ó jak je to těžké a obtížné pro nováčka!

A nyní přijdou studie. Napřed učí se své mateřštině, neboť mnozí z nich znají jen nářečí; pak začínají anglické hodiny. Bez této řeči nelze se mu obejít, chce-li svou rodnou visku nebo džungli opustiti, a proto jest angličtina domácí řečí ústavu.

Pak vyučuje se latině, což je pro nastávajícího kněze nezbytno, a počítám. Na tomto poli byli by naši evropští chovanci od našich na celé čáře poraženi, neboť Indové mají pro počítárství výtečné vlohy. S vyučováním dějepisu a zeměpisu musí se rovněž záhy počítati, a tu lze slyšeti odpovědi a náhledy často skvostně naivní. Ještě před nedávnem myslil jeden, že v Evropě není ani chudých ani dělníků, že jsou tam sami bohatí, vznešení páni, kteří nic nedělají, jenom dobře žijí ze svých důchodů. S řečtinou jde to rovněž velmi těžce; P. Vossen mohl by vám mnoho vypravovati; ale dobrá vůle všechno zmůže.

Poměry, jak byly vyliceny, jsou pravdivé; stává se ovšem někdy, že přijde mnohý, jehož otec jest úředníkem nebo se zdržoval ve velkém městě, a takový mívá slušné předběžné vzdělání; na nás pak jest, abychom je doplnili a prohloubili.

Po uplynutí 6 měsíců nebo celého roku smí se mladý seminarista již venku ukázati. Mladý divoch má 16 let. Mluví

dosti plyně anglicky, jen někdy se trochu zadrhne; latina jde ovšem dosud těžkopádně, ale profesor se nemusí ostýchat, promluvíti ve třídě latinsky. Nemluví-li příliš klasicky, rozumí mu chovanci zcela dobře. Chovanci dvouletí směji se při svých zábavách baviti ještě anglicky; později nastupuje na místo angličtiny latina. Co se týče způsobů, tu malého seminaristu již ani nepoznáte. Mladí lidé, dříve hodně zanedbaní, přicházejí sem s pevným úmyslem, že se stanou užitečnými kněžími a misijnáři. Řekli u sebe: »Je to vůle Boží; chci to, musí to jít!« Časem dává se jim jemný pokyn: »Co zde děláš? Již nejsi žádným školákem; podívej se na svůj oděv; již jsi klerikem, buď tedy rozumný!« To úplně postačí. Přál bych vám, viděti je při modlitbě, při půlhodinovém rozjímání, nebo při studiu, jak krásně se chovají. Před dvěma měsíci tázal jsem se jednoho z mladších alumnů, jak se mu daří při studiu. »Přál bych si, abych se učil ještě lépe«, zněla odpověď. »neboť vždy si myslím: Bůh mne vidí a miluje, a proto bych mu také rád radost učinil a se později jeho službě posvětil.«

A nyní podívejte se na naše chovance, kteří jsou již třetí rok v semináři! Přijímají často sv. svátosti, a chování jejich mohlo by mnohému v Evropě sloužiti za vzor. Člověk by sotva řekl, že tyto mladí mužové 12letí jednou nosili domácí oděv, cop a náušní kroužky! Her účastňují se velmi rádi a jsou při nich velmi veselí: ruce, nohy, celé tělo, ani jazyk nevyjímaje, je při tom v živém pohybu. Leč najednou zavzní zvonek a všechno jest ticho jako po vymření. Nasledujeme jich. Každý klečí několik okamžiků před svým pracovním stolem pohřížen v tichou modlitbu. Na to počne studium. Ob čas je potřebí nějakou chybu vytknouti a pokárati.

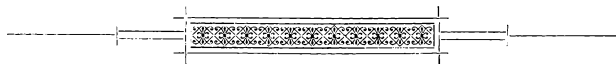
Indové zdají se nám býti s našeho stanoviska lháři od narození. Bez zvláštního úmyslu, bez zloby a bez ostychu vypoví právě opak toho, co je pravda, nebo něco zamlčí, a to často jedině proto, že věta zní krásněji, že může užití nějakého hezkého slova, aneb aby nám něco příjemného řekl...

Co se našich bohoslovců týče, jsem přesvědčen, že se úplně vyrovnají boho-

slovcům evropským jak pilným studiím a odbornými vědomostmi, tak také jemným a slušným chováním. ba i útlostí svědomí. Je to věru dojemně slyšeti je, jak na sebe i nejmenší chybičky v jídelně žalují. Před dvěma měsíci přišel ke mně jeden výtečný hráč v míč a vyznal, že není lhostejný k tomu, že ho soudruzi po pěkném hodu chválí. Zdali by snad

nebylo lépe, kdyby někdy úmyslně chybil? Jeho strana by pak ovšem prohrála, což by ovšem pro ni bylo mrzuté... Co má tedy vlastně dělati? — Tyto jednotlivosti a maličkosti budou se zdáti snad mnohem malicherné; já však myslím, že alespoň poněkud slouží k tomu, abychom si učinili náležitou představu o našich kandidátech stavu duchovního.

„Katoľ. missie.“

Různé zprávy a drobnosti.

Pohřební plátno Pána Ježíše v Turině, v Itálii, a jeho fotografické vyobrazení. Při metropolitním chrámě v Turině je královská kaple SS. Sindone = svatého pohřebního plátna Pána Ježíše. V kapli té přechovává se velmi vzácná relikvie: podlouhlý kus plátna, do něhož tělo Krista Pána bylo po smrti ovinuto a do hrobu položeno. Převzácný ostatek ten patří královské rodině savojské již po několik set let, zaobalen hedvábím. uschovává se ve stříbrné schránce, kteráž uzamčena a zapečetěna jest. Ostatku toho velice si váží celá rodina královská a král jest vždy dědičným ochráncem. Veřejně tato relikvie málo kdy se vystavuje, obvykle při sňatku korunního prince. Tak se stalo r. 1842 při sňatku Viktora Emanuela a r. 1866. nynějšího krále Humberta, an nynější následník trůnu sňatek svůj slavil v Římě, nebylo sv. plátno vystaveno, až teprve na výslovnou žádost člena rodiny královské a to od 25. května do 2. června 1898. Když se schránka otvírá, všichni princové a princezny rodiny savojské jsou přítomni. Letos od krále Humberta vyžádal si turinský advokát Secondo Pia, věhlasný znalec starožitností, by směl na konec vystavování sv. plátno fotografovat. Král se zdráhal z bázně, aby toho nebylo využito lidskou ziskuchtivostí. Potom svolil, ale jen k účelu nábožnému a historickému. I fotografoval jmenovaný advokát svaté plátno a sice světlem elektrickým. Katolický list „Osservatore Romano“ o tom

píše jak následuje: Fotografické desky byly zhotoveny způsobem od Pia vynalezeným, tak že se staly citlivějšími pro žlutou barvu plátna. První fotografování, které velmi dlouho trvalo, nezdařilo se. Když pak bylo možno podruhé počíti s fotografováním, byla relikvie pokryta sklem. Tak nařídila princezna Klotilda. Při tom druhém fotografování stalo se něco neobyčejného. Na sv. plátně ukazují stopy krve při pohledu přímém dvojnásobný nákres těla Krista Pána, poněvadž tělo svaté na jednu část sv. roucha bylo položeno a druhá část přes tělo Páně od hlavy počínaje až přes nohy položena, tak že zůstal nahoře i dole krvavý otisk. Ač tento dvojnásobný otisk již velice výbledl, jest přece jasně a zřetelně proveden, vzbuzuje však mnohem spíše představu obrysů než obrazu těla. Fotografické negativy však barvy obracejí, tak že místa, kde se jeví stopy krvavé zůstávají bílá a kde není stop, temná. Očekávalo se, že toto převrácení podrží neurčitost původní. Na místě toho však po zvolném vytváření fotografie nastalo něco neobyčejného. Ukázal se úplný obraz sv. tváře, rukou a údů, tak jakoby místo plátna fotografováno bylo bezprostředně tělo Páně samo. Tak nám podalo plátno přesnou, ač zdánlivě nezřetelnou negativu krvavého těla Páně, které na něm leželo.

Fotografie advokáta Seconda Pia se nyní rozmnožuje obvyčejným fotogra-

fováním a pomocí elektrického světla. Rozumí se, že obrazy elektrickým světlem způsobené jsou jasnější a jsou rozměru malého a velkého. Každá fotografie má nápis: Fotografia della SS. Sindone... a modlitbu z hodinek církevních na pátek po 2 neděli v postě, mimo to podpis předsedy komise a pověření arcibiskupa turinského. Větší obraz stojí 10 lir, menší 5 lir. Na větší obraz se posílá 5 zl. 30 kr. pod adressou: Spettabile Commissione per la Fotografia della SS. Sindone. Torino. (Turin.) Via dell' Arsenale N. 15. a obdrží se obraz vyplacený. Fotografie ony jsou uměleckým majetkem královské rodiny. Čistý výnos rozdělí se pobožným a dobročinným účelům.

Sv. Otec Lev XIII. jediný žije dosud ze všech kardinálů, kteří byli r. 1850. přítomni prohlášení článku víry v neposkvrněné početí blah. Panny Marie. Bůh nám jej zachovej ještě dlouho ku blahu církve a věřících.

Církev učitelka národů. Na katolickém národním kongresu pařížském, mluvil msgr. Leroy o činnosti katolické církve v posledním století. Z řeči jeho uvádíme tuto jednu stránku činnosti

učitelské. Za dobu od roku 1798. do r. 1898. vyslala církev katolická 80.000 misijnářů do zemí pohaných. Z těchto misijnářů byly skoro dvě třetiny Francouzů.

Křesťanští rudoši jak umírají bez kněze. Z apošt. vikariátu Saskatchewanu píše misijnář Bonald: Za lonské zimy zuřil mor, hlad a nákažlivé nemoce mezi rudochy. Na jednom místě našel jsem 11 mrtvol, které byly skřehlé při tuhém mrazu. Když jsem k nim přišel, abych se nad nimi pomodlil, pozoroval jsem, že každá mrtvola měla v ruce složený list z březové kůry, již se užívá místo papíru. Pomyslel jsem si v prvním okamžiku, že to pověra. Nebyla to však pověra, nýbrž víra. Vzal jsem list, rozbalil jej a četl nápis: »Jen náš otec smí číst tento list.« Ubozí cítili konec života svého a proto nemohouce se vyzpovídati, napsali listy, v nichž otevírali knězi svému svědomí své a na konci prosili: »Prosím, otče můj, služ mši sv. za pokoj můj.« — a poznámkou odkazovali chudobný majetek jako sekeru, kůži a podobné věci misii na dobré účely. Jak krásný to příklad pravých dětí církve svaté!

„Kat. L.“

Mrávná naučení a zlatá zrna.

Jdi ve jménu Božím, začni dílo s radostí — zasej brzo símě své, co se stalo, stalo se.

Šestero slov zaujímá mne každodenně: Mám, musím, mohu, chci, smím, rád bych. Mám jest zákon od Boha do srdce našeho vepsaný, jest cíl, ku kterému jsem puzen. Musím jest zadržím, kterým mne svět s jedné a příroda s druhé strany drží. Mohu jest míra mně udělené síly, schopnosti, umění a skutku. Chci jest nejvyšší korunou, která mne zdobí, svobodná vůle. Smím jest zároveň nápis pečeti a závorou u brány svobody. Rád bych jest, co plove mezi vším, jest něco neurčitého, co okamžik určuje nebo rozhoduje. Těchto šestero slov mne zaujímá každý den.

Z vnitřné, uspořádané jednoty vyrůstá pevný charakter, kterým nic nepohne, kterého nic nezaletne, nic nezmění; nehodá ničeho, nebojí se ničeho; každá příhoda nalezne jej vážného a přímého, mírného a pevného, a vždy nezlomného.

Nemysli v souzení palčivém, že's opuštěn od Boha, nebo že s tím jest Bůh, jonž požívá štěstí; následující čas změni mnoho a všemu postaví cíl.

Uchvat' hodinu prve než uplyne, neboť zřídka přichází v životě chvíle opravdu důležitá a velká.

Příjemný a veselý život nepřichází od zevnějška: nýbrž člověk ze svého nitra jako z pramene roní lásku a radost v život svůj.

Úcta k autoritě.

(Hlavní úmysl.)

Nejvyšší autoritou nebes a země a všech tvorů živoucích i neživoucích jest Pán Bůh, Stvořitel nebe i země; On všechno moudře řídí a spravuje, živí a zachovává. Bohu tedy, jako nejvyššímu Pánu, poddáno jest vše. Všecka kolena kloní se před Ním, anebo jak dí sv. apoštol Pavel: „Dáno mu jméno, které jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo nebeských, zemských i podzemských.“ Bůh jediný mohl a může říci: „Já jsem, kterým jsem!“ „Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, a nebudeš mítí jiných bohů přede mnou.“ Jediný Ježíš Kristus, jakožto Bůh a spolu člověk, mohl říci: „Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi.“ Proto také poslouchalo Jej nebe, poslušná byla země, poslouchaly Jej moře i větrové, i mrtví na rozkaz Jeho vstali z hrobu.

To vše uváživše tážeme se se sv. Michaelem archandělem všech nepřátel Božích: „Kdo jest jako Bůh?“ Bohu tedy, nejvyššímu Pánu, se klanějme, Jeho poslouchejme, Jeho z celého srdce, ze vši duše své milujme a bude nám za to odplatu život věčný. Tento nejvyšší Pán nebes a země ustanovil na zemi své zástupce, aby řídili lid ve věcech duchovních i vezdejších. Takovým zástupcem Božím byl již Mojžíš a sv. proroci. Posléze přišel na svět sám Syn Boží a tento opět maje odejiti z tohoto světa, ustanovil místo sebe viditelné zástupce své na zemi, a sice sv. apoštoly, jmenovitě sv. Petra jakožto viditelnou hlavu církve svaté na zemi. Právěť Ježíš Kristus: „Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás. Jděte, učte všechny národy . . . Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá . . . Tobě dám klíče království nebeského . . . Co svážete na zemi, bude svázáno i na nebi . . . Pas ovečky mé, pas beránky mé!“ Byliť tedy sv. apoštolové na zemi zástupci Pána Ježíše, jmenovitě sv. Petr jako náměstek Jeho, byliť tedy autoritou od Boha ustanovenou v církvi, již měli věřící všichni poddáni a poslušni býti. Tito pak zástupci Boží zase vyvolili sobě nástupce své u řízení církve a napomínali věřících: „Poslušni buďte správců svých a poddáni buďte jim. Oni zajisté bdí, jako počet majíce vydati za duše vaše.“ (Žid. 13, 17.)

Ale i u věcech vezdejších jest třeba autority, jež by řídila a spravovala lid a řád udržovala. Tak bylo již ve Starém Zákoně; byliť to soudcové a králové, již spravovali lid, a podobně jest i v Novém Zákoně. A není jinak, musí tak býti. V rodině musí býti hlava a tou jest otec. V obci musí býti jeden představený a podobně v zemích jednotlivých musí býti úřady, které zase mají nad sebou nejvyššího pána mocnáře, krále nebo císaře, jenž dává zákony a bdí nad pořádkem a chrání své poddané proti bezprávím. O této autoritě mluví sv. apoštol Pavel, když píše k Římanům: „Každá duše mocností vyšším poddána buď; neboť není mocností leč od Boha a kteréž jsou, ty od Boha zřízeny jsou.“ (Řím. 13, 1.) A sv. Petr napomíná rovněž všech poddaných: „Poddáni buďte všelikému lidskému zřízení pro Boha: buďte králi, jako nejvyššímu, anebo vládařům, jako od něho poslaným ku potrestání zločincův a ku pochvale dobrých. (I. Petr 2.)

K obojí této autoritě božské i lidské máme zachovati náležitou úctu a poslušnost, tak Bůh náš přikazuje a jinak nemá býti. Než bohužel časové naši jsou velmi smutní! Lidé od Pána Boha se odvrátivše Jemu se rouhají, proti Němu

se vzpírají, Jej netoliko neposlouchají, nýbrž i uráží. Ano jsou lidé, kteří by Pána Boha nejraději s trůnu svrhli, my jim zkrátka říkáme „neznabozi“. A není jich dost? Co jest jim po náboženství? Co jest jim po přikázání Božích? Oni jsou bez náboženství, vůle jejich jest jim zákonem, oni sami jsou sobě bohem. Ale jako na počátku Bůh pyšné anděly na věky zavrhl a do pekla odsoudil, tak učiní také těmto hrdým nevěreům, jestliže se nepodrobí vůli Nejvyššího a jestliže nebudou činiti pokání.

Že se pak takoví lidé bouří a vzpírají i proti autoritě církevní, to na bíledni jest. Komu není Pán Bůh ničím, tomu ještě méně jeho církev něčím jest. A proto soptí a bouří proti církvi, proti nejvyšší hlavě její, proti biskupům a kněžím, aby jen je hodně v cích lidu snížili a pošpinili a tím i náboženství v posměch uvedli. Ó bláhoví lidé, lebký si rozrazi o tvrdou skálu, o niž již mnozí za 19 století roztržili hlavy své; marně namáhají se vyvrátit církev, proti níž ani brány pekelné ničeho nevzmohou.

Je-li vzpoura proti Bohu a proti Jeho církvi, tím jest také, a to více, proti autoritě světské, proti úřadům. Těchto se jen bojí, protože mohou trestati, ale i tu vidíme velikou neposlušnost a nevážnost i k osobám vysoce postaveným. Bože, vždyť jsme toho zakusili r. 1898. 10 září, kdy vražedná ruka bohaprázdného člověka ani vznešené osoby císařovny naší nešetřila! Pak byl hned kongres na vyhlazení anarchistů; ale to již je pozdě! Vraťte se k Bohu, vraťte se k církvi Boží, buďte poslušni Boha a budete poslušni i vrchností od něho ustanovených. Poslušni buďte zákona Božího a budete též čtiti a zachovávatí zákony mocností, od Boha ustanovených

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chválu jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vsí zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymítám(e), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za úctu a poslušnost k autoritě božské i lidské, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Vždy a všude úctu a poslušnost k Bohu a autoritě zachovati.

Úmysl v únoru: Kněžstvo v duchovní správě.

Škola Božského Srdce Páně.

Jméno tvé jest napsáno v hloubi božského Srdce, které láskyplně pro tě tlučé, aby tě spasilo. Každé jeho vzdechnutí prospívá tobě. *Se. František Sal.* — Kdo plápolá ohněm lásky k Ježíši, bývá osvobozen ode jha náruživosti a očištěn jako zlato v ohni. *Se. Jan Zlatoustý.*

U kříže.

Ó stavte chod, již kolem jdete,
a patřte, hleďte na můj žal;
a recte, kde jest bolest větší,
kde krutší vládne strasti paš!

Vy, kterým hebké lože přáno,
jež vítá míru blahý stan:
zde vizte, jak mé lůžko stláno,
jak usíná váš božský Pán.

Mé srdce, plné lásky vřelé,
jž objímal jsem celý svět,
žel! prokláno jest hrotem cele;
kdo poznal moře takých béd?

Ó patřte v dlaň mou probodenou,
jež utišila chorých kvíl;
v hřeb krutý, jenž mé nohy raní,
a v britký trn, jenž čelo zryl.

Ó lidé můj, plač aspoň nyní;
smýj slzou horkou hříchů tíž,
jež ostnů spleť' mi v skráně svily.
Žár hoře mého uhasíš.

JIRÍ SAHULA.

Neděle a svátky v církvi a ve světě.

(Část další.)

A bychom lépe poznali význam a důležitost svátků katolických pro život jak církevní, tak společenský, pro rodiny i jednotlivé duše, musíme si vědomi býti účele, jež měl Bůh, když skrze svatou církev svátky ustanoviti ráčil. Jsouť pak naše svátky a slavnosti 1. katolické předně ustavičnou památkou velikolepého díla Božího v našem vykoupení. Vždyť uvádějí nám na oči život Spasitele našeho — jeho přecisté Matky a svatých jeho následovatelů. Svátky naše jsou tudíž stálými, a to výmluvnými kazateli tajemství naší svaté víry, která by bez nich brzy v nás vybledla a vyhasla. V celém roce církevním uvádí nám církev všechny důležité výjevy z pozemského života Ježíšova na mysl a spojuje s oslavou Jeho i oslavu svatých jeho, kteří jako hvězdy kolem slunce svého se kupí a v odlesku jeho záře se skvějí. A tyto tak významu plné svátky a slavnosti, které se rok co rok opakují, dovedla naše sv. církev tak zajímavými tak prostonárodními učiniti, že se staly spolu lidu věřícímu dny duchovního povznesení a tělesného zotavení.

Jak dojímavě krásny jsou svátky vánoční, kdy v chrámech útulné jesličky malé i velké k sobě vábí, kde Ježíškova láska ke všem z jesliček chudobných září, kde zbožné duše očima takřka do sebe vpíjí dobrotu a smilování plyne z chudického lůžka Boha tělem učině-

ného! Celý svět se všemi svými poklady a radovánkami nevykouzlí tolik čistě a nevinně radosti mezi lidmi — kolik jediné vánoce — a kouzlo jejich opakuje se rok co rok! — Jak mocně hýbá duši naší slavnost velikého pátku, jak shlíží Kristus s kříže svého toho dne s útrpností a potěchou na klanící se jemu kající lid!

A jak radostně zase ozvou se struny v srdci našem při slavnosti vzkříšení, kdy ponejprv zaslechneme velebné „vstalt jest — alle uja!“ Tu plesá s námi nebe i země, celá příroda raduje se s lidstvem nad Božím vykoupením!

A o svátcích svatodušních kterak plesá duše naše, že milostí Ducha svatého tolikero se jí milostí dostalo, kterak hrdým se cítí břimovanec, že pojat jest do počtu bojovníků Páně!

A není to krásné podívání, vpravdě divadlo andělů i lidí, když o Božím Těle po celém světě slavná vycházejí processy z chrámů, za zvuku hudby, hlaholu zvonů a ve vůni květin, kdy zbožná obec doprovází krále a Pána svého nebeského v nejsv. Svátosti? Kdo máje trochu citu — může zůstat při pohledu na tu vroucnost lidu katolického — chladným?

A což v máji, tomto měsíci probuzení přírody, kdy tisíce a tisíce květků pokrývá naše luka, kdy vzduch svěží občerstvuje naše prsa, kdy chrámy pod večer se plní věřícími a na oltáři uprostřed vonných květin a zářících světél Matka Boží tak mile, tak něžně pohlíží na

dítky své, pobožností májovou ji oslavující? Není to měsíc plný něhy, plný duchovního povznesení od této hroudy k nebesům?

Ano, ano, krásné, významu plné jsou naše svátky a slavnosti katolické blahodárné pro celý svět.

Ano pro svět, ale svět si jich pohříchu nevšímá! Svět snaží se tyto zbožné upomínky přehlásit světskými a mnohdy i smyslu prázdnými rozkošemi a radovánkami. Ponenáhlu vsouvá jinak sice dovolené světské požitky do popředí a činí je věci hlavní. Hospody obkličují dům Boží a lákají zbožné věřící z chrámu do svých místností. Brzy zatlačují hřmotné hry národní, tance a divadla vlastní, vážný a náboženský význam svátků, slavností našich, a tak se stává, že velická většina těch, kdož se sešli, ani neví proč přišli, ba ani nohou do kostela na služby Boží nevstročí. Tak znesvěcuje svět, co posvětila církev, tak si ďábel staví vedle chrámu kapličku. A i u těch, kdož dopoledne snad slavnosti církevní přítomni byli a slovo Boží slyšeli, zdaž nevyžene odpoledne a večer hudba, tanec a pití, ty nejlepší úmysly z duše, které nám milost Boží byla vzbudila? Tak stojí svět proti církvi! 2. Svátky naše jsou dále dny díkůčinění Bohu. Lid si má být jasně vědom důstojnosti své křesťanské a šlechtivosti svého, k němuž povzněl jej sám Bůh; proto má spěchat, aby v stánku Božím slavným zpěvem a modlitbami, přesvatou obětí a dobrými skutky s radostným srdcem a plesáním Bohu děkoval. A vděčnost tato — sama o sobě záruka nových darů a milostí — jest velepotřebná k uchování sv. víry a udržení sebevědomí křesťanského.

Svět ale seslabuje tuto vděčnost naši k Bohu tím, že církevní ráz svátku mění; svět stydí se vyznati, že Bohu věřícím povinen jest a proto zanedbává

služby Boží. Svět tak zvaný »lepší« — totiž lidé bohatší začínají — vzdalují se kostela — nechávají místo sprostým a chudým. Okrasa domu Božího, která přece každému na srdci ležeti má, jim na srdci neleží, nepřispívají, anebo jen málo, tak pro jméno, proto zhusta chrámy Páně chudnou, okrasa a ozdoba jejich neví také, — jaká by měla být, a to zase bývá lidem »lepší společnosti«, ale ve víře zchlady, příčinou, že se jim v kostele takém nelíbí. Ovšem »lepší společnost« má kam peníze dáti, vždyť potřebuje na parádu v šatstvu i nábytku, potřebuje na kočáry a drahé řemení, na koně ušlechtilého plemene, potřebuje na divadlo, plesy, kvasy a rozličná vyrazení. Svět platí světu královsky, ale Pánu Bohu odplácí macešsky a necítí povinnosti z toho, co mu Bůh uštědřil Bohu zase vrátiti obětí na oltář.

Pohledme na poklady chrámové, které se posud po tolika bouřích zachovaly, a vimize z kterých dob jsou? Vše skoro věnovali zbožní naši předkové dob dávných ku cti a slávě Boží, co věnuje doba naše je část nepatrná, a nevyrovná se nikterak obětem z dob uplynulých. Tak splácí svět Bohu! Ovšem dlužno s uznáním říci, že doba nejnovější zase odvrhuje pouta, v něž ji duch svěťácký byl vyvrhl a že také s. křesťanským sebevědomím vzrůstá i křesťanská obětavost pro chrámy i oltáře. Avšak duch světa brání tomu, kde jen může, hned maje po ruce výmluvu, že by chudým dar taký lépe prospěl. Stará to jidášská výmluva! —

Svátky a slavnosti naše katolické mají ale ještě zvláštní a to velmi důležitý význam pro duchovní život jak jednotlivců tak celých obcí.

Každý svátek ukládá věřícím jiné povinnosti slyšení mše sv. a slova Božího, odpolední pobožnost, častější modlitbu, dobré skutky atd. a povinnosti tyto

vtiskují dnům takým zcela jiný ráz, nežli mají dnové všední. Práce odpočívá — neklid dnů všedních ustupuje posvátnému klidu svátečnímu, všecko pozvedá mysl a ducha k Bohu a hledí se sprostiti starostí pozemských a obrátiti mysl svou k věcem nebeským. Slovem Božím z úst nadšeného kazatele plynoucím, vroucnější modlitbou, dobrými skutky vzbuzuje milost Boží v nás dobré spasitelné myšlenky a úmysly; sv. pokoj a svornost jak v rodinách, tak v sousedstvu, povzbuzení k skutkům lásky k bližnímu, cit pro svaté zájmy všem společné, to vše jsou plody sváteční bohoslužby.

A jestliže k tomu přistupují ještě užítky a účinky sv. svátosti, k nimž dnové sváteční nás obzvláště zvou, slaví duše naše pravý svátek a shromažďuje si poklady pro nebe, z nichž i jiným uštědřiti příležitost má.

Vrací-li se takto obohacená duše zbožná z chrámu Páně do domácnosti své, přináší mír a pokoj, jimž sama naplněna jest i sem do srdcí celé rodiny.

Proto vidíme, že rodiny, že obce celé, kde se svátky Páně a svatých Božích přísně slaví, že se těší z obzvláštního sv. pokoje a míru, že u nich štěstí a spokojenost pravou naléztí lze. Sem nemají přístupu bludná učení a spory, a nenávisť a závist jsou zde bez moci. Takové štěstí ovšem není duchu zlému, tomuto zapřisáhlému nepříteli lidstva, po chuti, proto hledí všelijakým způsobem je zničití a zvrátiti. A proto také obrací se jeho zloba a jedovaté jeho šlpy proti katolickým slavnostem a svátkům, které tak blahodárný účinek mají na spořádaný život rodinný a občanský.

A bohužel podařilo se mu to již mnohokrát. Pozorujeme-li tak během časů nájezdy jeho na církev tu poznáme jeho rozličnou zbraň, již proti církvi bojuje. Jednou je to moc světská, již

pošťval proti moci duchovní. A tu připadá nám na mysl žalm 73, 8, kde se praví: »I řekli v srdci svém i přibuznost jejich spolu: učiníme ať přestanou všickni dnové sváteční Boží na zemi.« A takové heslo bylo již také vydáno! Svátků prý je tuze mnoho, tím prý se ubírá práci mnoho dní, lid prý jen zahálí a po kostelích běhá, proto se mnoho svátků zrušilo. Sv. apoštolé tyto sloupky, na nichž chrám víry vzdělán jest, už jsou skoro lidu neznámí od té doby, co svátky jejich zrušeny byly. Sv. Jan Křtitel, jemuž stará církev nesčíslně mnoho chrámů a kapli zasvětila, ježž sám Spasitel největším světce nazval, sklesl v úctě lidu křesťanského, neboť den jeho už není svátkem. Sv. mučníci staré nář cirkve upadají v zapomenutí, že není den jejich smrti slaven, a tím ztrácí lid zářné příklady ctnosti křesťanská. Mnohé svátky Rodičky Boží ba i mnohé svátky Páně zrušeny jsou. Ba »světská tato moc ďablem vedená došla ve Francii již tak daleko, že zrušila i slavnosti, které posud k předním svátkům patřily, ku př. svátek Zjevení Páně, Svatých Tří Králů, svátek Božího Těla, Narození a Nanebevzetí Panny Marie. Ó jak poklesl následkem toho celý náboženský život!

Řekli jsme, že svátky a slavnosti jsou potřebou lidské přirozenosti. To poznali i nepřátelé cirkve — a proto zrušivše svátky posvátné zavedli na místě jejich svátky národní. Památne dny velikých vítězných bitev, tedy dny, kdy krev lidská potoky tekla, památky na ústavy zákonodárné, na korunovaci jubileje všech druhů, ba i pamět revoluce povýšeny jsou na místě slavných dnů Ježíše Krista Spasitele světa. Pal se nedivme, že i část svedeného lidu dělnického svůj vlastní svátek mítí chce a že naň beze vši rozumné příčiny povýšila 1. den měsíce máje. Jiný úsko satanův jest, že svedl svět, aby stával

svátky církevní rázu jejich zbavil a jim ráz světský vtiskl. Tak staly se dnové Boží svátky satanovými, slavnosti církevní slavnostmi světa, dnové spásy dny hříchu. Známé jest, že zvláštním taškářským úskokem se podařilo právě a drahocenné kameny z nákrčníku určeného pro královnu Marii Antoinetu uzmouti a nepravými nahraditi. Tak naložili i lživí reformátoři s lidem v Anglii a Švédsku. Nechtěli mu hned mši svatou vzíti, proto nechali zevnější obřady, ale ukradli vnitřní podstatu sv. pozdvihování. Misto sv. hostie podstrčili do monstrance bělostný papír, až ošálený národ zapomněl, že o nejdražší klenot nebeský, o svého Spasitele oloupen jest. Tak se děje i u nás se svátky našimi. Ze svátku vánočního udělali svátek rodinný, ze svatodušního čas výletů, ze svátku posvěcení chrámů Páně tance a muziky, trhy a rozličná vyrazení. A neděle Páně je znesvěcována více a více. V starém zákoně trestalo se znesvěcování dne sobotního ukamenováním! Kolik tisíc lidí by musilo každého téhodne býti ukamenováno prolo za dnů našich! Zde platí slovo písma (1. Mach. 1, 41) »svatyně jeho (Jerusaléma) zpuštěna jest jako poušť a učiněna jest obydlím cizozemců, dnové sváteční obrátili se v kvílení a roboty jeho v pohanění, čest jeho v nic«. Tato zkáza svátků a neděl křesťanských, jejich sesvětačení jest skoro ještě horší nežli úplné jejich zrušení.

Jest to trestuhodná nedbalost k ta-

jemstvím naší sv. víry, jest to znesvěcování církevních obyčejů a všem napadá nám tu pekelný onen posměch surových vojáků, když Pána našeho do pláště vojenského oblekli, trnovou korunu na hlavu vsadili, třtinu do ruky dali a volali: »Zdráv buď králi židovský!« Jak asi tehdy pohlížel s bolestí a útrpností božský Trpitel na tyto zlobohy, a jak asi pohlíží tentýž nebeský Pán nyní na tak četné své děti, které zpity jsouce radovánkami světskými o dnech jemu zasvěcených místo chvály a diků, jemu spílají a se posmívají? »Jste to vy, jež jsem krví svou spasil a tak slavíte dny, které jsem vám ku spáse byl daroval?« Tak asi by Pán k nim s kříže zvolal! Křesťanské neděle a svátky jsou dny spásy a milosti pro rodiny, obce, stát, jakož i pro každého jednotlivce. Běda lidu, jenž je kazí, jenž jich zneužívá, běda lidu, jenž je odhodil, ztratil! Škoda pro národ jako pro jednotlivce tím vzeslá jest nenahraditelná. Ovšem namáhá se nyní stát, aby neděle alespoň část práva jejího zase vrácena byla. Ó kéž by nezůstalo se na poloviční cestě státi, kéž by s klidem nedělním zavedlo se i svěcení dne tohoto. Též by se konečně všeobecně poznalo, že zde běží nejen o blaho lidu časné — nýbrž i o zájmy vyšší, a že netoliko neděle ku celému právu přijíti musí, nýbrž i svátky naše katolické, že zase se světití musí v duchu církve, jež je z vnuknutí Božího byla zavedla.

BOH. HENDL.

Posvátná místa utrpení a smrti Páně.

(K době svatopostní.)

čkoliv o každém svátku Páně a blahoslavené jeho Matky upomínání býváme i na místa v Zemi svaté, která Kristus životem svým byl posvětil, přece nejčastěji obírá se jimi duch náš v době svatopostní. Vždyť doba tato jest dobou zbožného rozjímání o celém životě Spasitele našeho, neboť celý jeho pozemský život byl pro nás životem práce, životem obětí. Ovšem nejvíce rozjímáme o přehorlkém umučení a potupné smrti Syna Božího, neboť tu obzvláště jeví se převeliká jeho láska k nám, tu vidíme a poznáváme nejlépe velikost hříchů lidských a také nezměrnost obětí, již Pán za nás přinesl. A když takto zbožně a kajicně rozjímáme o utrpení tomtó Syna Božího, zdaž nezalétá duch náš maně tam v ta vzdálená od nás místa, která svědkem byla tak velkého ponižení Pána světa? Zdaž neozývají se v srdci našem jména: zahrada Getsemanská, potok Cedron, domy velekněží, radní dům Pilátův, křížová cesta, hora Kalvarie, atd., která s nejtрудnějšími okamžiky života Kristova nerozlučně spojena jsou? Ó ano, drahá jsou srdci našemu tato posvátná místa umučení Páně, drahá od maličkosti, neboť již jako děti rádi a se zbožností jsme o nich slyšeli i u věku dospělém rádi o nich přemýšlíme. Proto také zbožný lid náš rád slýchává o těchto sv. místech a zajisté by rád je i navštěvoval, kdyby jen pout k nim nebyla tak přebobtná a mnohým vůbec nemožná. Proto slýcháme rádi popisy míst svatých od těch, kdož

tam byli, je navštívili, a pak ku poučení a povzbuzení jiných cestopisy vydali.

Národ československý vůbec rád putuje ku posvátným místům a proto zajisté není s podivením, že mnozí z tohoto národa i na tak dalekou, dříve i nebezpečnou cestu se vydali. Máme pěkné popisy poutí a míst svatých v jazyku svém, z dob starších i novějších, ale ze všech vidíme a poznáváme jedno, co nás rmoutí a trápí, totiž že země Svata i místa posvátná jsou posud v rukou nevěřících, ba že na místech nám nejposvátnějších jako v Betlémě a v chrámě Božího Hrobu, vojáci turečtí proti křesťanům stráž drží a v chrámech těch docela bydlí. To jest zajisté věc pro nás křesťany bolestná a také nás zahanbující a proto se tázati dlužno, proč dopouští Bůh, aby místa svatá, místa se životem jeho tak úzce spojená ovládali lidé nevěřící? Proč neužije Spasitel moci své k osvobození svých míst svatých? Ó podivuhodné jsou úmysly Páně! Bůh nemyslí jako my a co se nám zdá býti nepochopitelným, činí Bůh právě k našemu poučení.

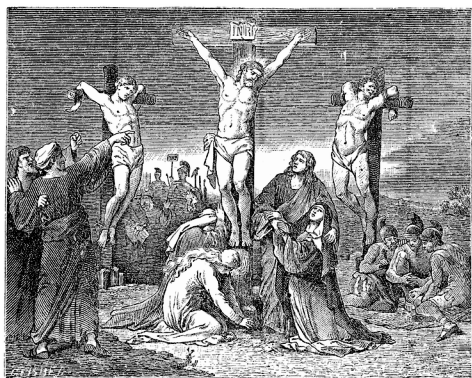
Abychom si zodpověděli otázku svou, uvažme následující:

Když Spasitel náš na kříži visel, volalo množství nepřátel: »Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže a uvěříme v Tebe!« Byli mezi těmito lidmi zajisté i někteří, kteří nebyli zrovna Kristu nepřátelští, kteří ale přece v srdci tajně měli přání, aby Pán zázrakem božství své dokázal, před očima všech s kříže sestoupil a je takto k víře donutil. Avšak Spasitel

podržel slabost lidskou, kterou byl jako dítě v Betlémě na se vzal, i jako ukřižovaný na svém kříži, až do své smrti.

Jenom dvakrát v životě svém užil Pán nás moci své božské, která ovšem hojného strachu nepřátelům nahнала. Po prvé stalo se tak v Nazaretě, když jej krajané jeho s temene hory shoditi chtěli. Tehdy nechal jen několik

A nyní pozorujme jen Pána a Spasitele našeho v tabernaklu! Zde jest tatáž slabost, tatáž bezmocnost, tatáž poníženost, kterou jevil celý život Ježíšův, od jeslí až po kříž. Ovšem stalo se již několikrát, že i v nejsvětější Svátosti oltářní, Kristus zázraky činil. Tak že dokázáno, že sv. hostie v požáru kostela se povznese, chvíli ve vzduchu visela,

paprsků velebnosti své božské z obličeje svého vyšlehnouti, a hle, nikdo se nepopovážil ruku naň vložit; jako strnuli stáli zde obyvatelé Nazaretu a Ježíš prošel prostředkem nich.

Po druhé učinil podobný zázrak na hoře Olivětské, kde pouhým pohledem a zvukem hlasu svého rotu žoldnérů jej hledajících k pádu přivedl. Avšak hned potom zlíbilo se mu zase slabost lidskou na se vzít a se dobrovolně v ruce nepřátel vydati.

a když oheň byl uhašen, zase povolně na oltář se snesla.

Také stalo se již, že zlosynové vyloupivší svatostánek, takou hrůzou byli jati, že se z místa hnouti nemohli, až pak lidé přišli a svatokrádci zaslouženému trestu odevzdáni jsou. Ale to vše jsou jen ojedinělé případy, jen výjimky z pravidla, v nichž se zázrak nazaretský opakuje. Pravidelně zůstává i na našich oltářích Pán v téže slabosti a poníženosti,

která v nás zejména při jeho narození a jeho umučení obdiv vzbuzuje.

Vznikne-li oheň v kostele, či nějaký zlý člověk kostel zneuctí, tu čeká Pán nás trpělivě, až přijde kněz, sluha jeho, a do rukou ho vezme a s ním prchá, jako kdysi sv. Josef před Herodem. A dobude-li se zlosyn do tabernaklu, tu podává se mu Pán zase dobrovolně, bez odporu a obrany, dá se nečistýma jeho rukama vzíti, na zem hoditi i pošlapati, zcela tak, jako jej žoldneři na hoře Olivetské byli jali, svázali, s sebou vlekli, poplvali, bičovali, nohama kopali a přece se jim nebránil, jim neodporoval!

Ovšem máme i my nyní tak často přání, aby Pán ze svaté hostie vystoupiti ráčil a v celé své božské velebnosti a moci nepřítelům svým se ukázal, aby zahanbeni byli, a víru v něho přijali. Avšak Kristus Pán nesplní toho našeho přání právě tak, jako nesplnil přání židův volajících: »sestup s kříže!« Pán

naš nechce viru vynucenou, nýbrž dobrovolnou, a proto aby zásluhy víry této dobrovolně rozmnožil, jeví se nám ve Svátosti oltářní v téže slabosti, v témž ponížení, v jakémž se jevil světu od narození až do smrti. Takové pokorné a dobrovolné, nenucené víře dal Pán ono krásné zaslíbení: »Blahoslavení jsou, kteří řeví a přece věří.« A »blahoslavený jest, kdož se nade mnou nehorší.«

Tím těšme se i my, kteří vidíme, že svatá místa Spasitele našeho ve svaté zemi jsou v rukou nevěřících. Kristus tomu chce; zde ukazuje se opět ve svém ponížení, zde upomíná nás, co trpěti musí za hříchy naše, zde nabádá nás k pokání, a polepšení života. Proto tím věrněji, s větší láskou a vřelostí přilneme ku Spasiteli trpčím, proto tím zbožněji rozjímáme o jeho umučení a smrti a putujeme s ním v duchu po oněch místech ve Svaté zemi, kde utrpení jeho počalo, trvalo a smrtí na kříži skončilo.

BOH. HENDL.

Ze zpěvů Loretanských.

Zrcadlo spravedlnosti!

Ty ukáž, Matko, cesty křivé;
rci, kde se tají kluzký sráz,
kde šálí srdce klamy listivé.
Slyš, Panno, pokorný náš hlas.

Voď naše kroky cestou práva,
ať nezbloudíme v hříchu stín;
nechť ruka Tvá nám sílu dává
a vyprostí nás z těžkých vin.

Tys pravdy svíce, světlo ctnosti,
Tys v dráze pravdy vůdkyní;
kdo vratkých lží se v žití zhostí,
Tvá snilost ho vždy zastíní.

Ó veď nás k zřídům dobra všeho!
My chceme jíti v stopách Tvých;
vždyť pod ochranou štítu Tvého
nás neporaní hříchu pych.

Potěšení zarmoucených!

Sem spěšte vy, jichž lože trnů stláno,
jichž srdce svírá strasti noc.
Nechť nitro sterým šípem sdráno,
vždy nese úkoj Panny moc.

K Ní vznášej zor, kdo toneš v bouři, víru,
ježž přival zástí kupí v hráz.
Hned slétne v líc tvou úsměv míru,
až vznesoš k Matce prosby hlas.

Ať břímě tuhé bedra naše tíží;
vždyť dlaň Tvá s tváří stírá znoj.
Tvé oko svaté bděle na nás shlíží;
Ty spěcháš ruče na úkoj.

Ó Matko těch, zdroji slitování,
když bičuje nás celý svět,
nechť láska Tvá nám vrásky s čela shání
a sije v hrudi míru květ.

Hvězdo jitřní!

Mrak za mrakem nám zory kalí,
stín za stínem nás v cestě šálí:
vždy propast temná na nás číhá,
až závrat mdloby nohu stíhá.

Kdo mníš, že jistě chvátáš k cíli,
v ráz noci šer tě v chodu mýlí;
kdo hrdě mlhou k předu spěje,
jíž klesá hříchů do závěje.

Ó pomni, chodče, v nebe skrytu
plá světlo mocné černých svitů;
jen svol, a spasné jeho lesky
tě uvedou vždy v přímé stesky.

Jen chtěj, a v jeho září jasné
plam světél bludných na vždy shasne.
A kouzlo oné hvězdy bdělé
ti rozptýlí mrak tísně, žele.

Ó Hvězdo jitřní, Hvězdo svaté vnady,
svíť zrakům našim v rajské sady;
kdy bludic reje krok náš mámí,
znič jasem čistým lživé klamy!

JIRÍ SAHULA.

Kain a Abel.

Z výkladu »Knih Mojžíšových« od Dra. Matěje Eberharda, biskupa Trevírského. Podle znamenitého spisu toho budou podány i další statě.

»Abel umřev, ještě mluví.«
(Žid. 11, 4.)

Eva počala a porodila Kaina, řkouc: Obdržela jsem člověka skrze Boha. A opět porodila bratra jeho Abela. Byl pak Abel pastýř ovcí, a Kain orač. Stalo se pak po mnohých dnech, že obětoval Kain z úrody zemské dary Hospodinu. Abel také obětoval z prvorozených stáda svého a z tuku jejich; i vzhlédl Hospodin na Abela a na dary jeho. Na Kaina pak a dary nevzhlédl; i rozhněval se Kain náramně, a vpadla tvář jeho. I řekl Hospodin k němu: Proč jsi se rozhněval a proč vpadla tvář tvoje? Zdaliž nevezmeš odplatu, budeš-li dobře činiti? pak-li zle, hned ve dveřích hřích přítomen bude? Ale pod tebou má býti žádost jeho, a ty panovati máš nad ním. I řekl Kain k Abelovi, bratru svému: Vyjděme ven. A když byli na poli, povstal Kain proti bratru svému Abelovi, a zabil jej. I řekl Hospodin Kainovi: Kde jest Abel, bratr tvůj? kterýž odpověděl: Nevím! Zdaliž jsem já strážným bratra svého? I řekl k němu: Co jsi učinil? Hlas krve bratra tvého volá ke mně ze země. Protož nyní zlořečený budeš na zemi, kteráž otevřela ústa svá a přijala krev bratra tvého z ruky tvé. Když ji budeš vzdělávati, nebude dávatí tobě užitků svých; tu-

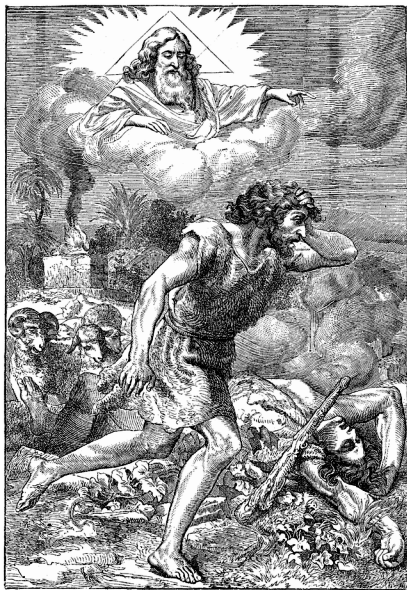
lákem a poběhlíkem budeš na zemi. I řekl Kain k Hospodinu: Větší jest nepravost má, nežli abych zasloužil odpuštění. Hle, vyháníš mne dnes od tváři země, a od tváři Tvé krytí se budu, a budu tulákem a poběhlíkem na zemi; protož každý, kdož mne nalezne, zabije mne. I řekl jemu Hospodin: Nikoliv, tak nebude; ale každý, kdož zabije Kaina, sedmkrátobně trestán bude. A položil Hospodin znamení na Kaina, aby ho nezabil, kdož by jej nalezl. I vyšel Kain od tváři Hospodina, bydlel poběhlý na zemi, na východní straně Eden. (I. Mojž. 4, 1—16)

* * *

V tomto úryvku Písma svatého setkáváme se s prvním zemřelým člověkem, stojíme u prvního hrobu lidského, kolem něhož mělo během času na miliony a miliony hrobů býti kopáno. V druhé knize královské čteme, kterák za krále Davida mladistvý hrdina Asael v souboji smrtelně raněn od vojevůdce Abuera, klesl a duši vypustil; »a všichni, kteří šli mimo to místo, na němž byl padl Asael, zastavovali se.« (II. Král. 2, 23.) Také my se dnes zastavujeme na místě, kde smrti mučnickou padl první světec, první hrdina viry, Abel. Tento první umrláč pokolení lidského jest ozářen zvláštní jasností; žije nejenom u věčné jasnosti, u věčné slávy

Boží, nýbrž už po kolik tisícetí žije v paměti lidské, v paměti, kteráž jindy tak lehko zapomíná lidi zemřelých; nepraví nadarmo sv. apoštol národů v epi-

jeho skutky, jeho utrpení, jeho rány, jeho slzy. Když se dotazoval otec svatý Klotildy, královny francouzské, jak se má se svým manželem Chlodvikem,

štole k židům: »Abel umřev, ještě mluví.« (1., 4.) Mrtvý-li mluví, kdož by neposlechl?

Možno mluvit k srdci lidskému, třebaš mluvčí ani úst neotevře; mluví

dosud pohanem, místo slov, místo listu, poslala mu své roucho krví potřísněné!

Jako roucho Klotildino, mluví nám i Abel, mrtvý Abel. Písmo svaté nezaznamenalo nám slov, jež on kdy byl

proslavil; avšak mluví jeho krásné vlastnosti, mluví jeho smrt.

* * *

Církev svatá nás učí, jak velická škoda a pohroma vzešla všem u lidstvu z hříchu našich prarodičů; jak ztracena milost, svatost a spravedlnost; jak propadl člověk věčné smrti a nebyl by se sám, svými silami z ní vymanil; jak ztracen ráj, ztraceno krásné panství nad přírodou; propadl člověk nemocem, strastem a na konec smrti; jak zaslepen rozum lidský, zeslabena vůle a k zlému nakloněna; jakou mocí, dravou mocí opatřen hřích avzepjalse v této své síle proti člověku. O této poslední větě zvláště mluví mrtvý Abel.

Církev sv. učí však též, že proti všeliké moci a zhoubě hříchu Kristovo utrpení a smrt výbornou jest zbraní, výborným jest lékem; známky této zbraně, tohoto léku, předobrazy moci Kristovy spatřujeme už v životě a smrti Abelově.

* * *

„Jho těžké na syny Adamovy, ode dne, v němž vyšli ze života matky své, až do dne pochování do matky (t. j. země) všech.“ (Sir. 40, 1.) Této pravdy Pisma svátého každému plnou měrou jest doznati; spočívá na nás na všech jho práce, těžké, klopotné práce; doléhá na nás všeliké utrpení, nemoc a na konec smrt. Tot ono těžké jho, jež vložil Bůh na vzdornou šiji lidstva; avšak nejenom zevnějšek lidský zlem stížen a zubožen, nýbrž zubožena jest i duše lidská, zubožena hříchem; a tot naše největší bída.

Celým Písmem svatým vine se brzy tichý pláč, brzy hlasitý nářek nad hříchem po prarodičích zděděným, tichý pláč a hlasitý nářek nad náklonností ke hříchům jiným, ke hříchům osobním, nad náklonností, jež pochází z onoho

hříchu dědičného, kteréž nejsou ušetřeni ani spravedliví lidé. Mám zvláště zmíniti nějaký ten nářek? Zbožný trpitel Job, mimo neštěstí časně, jež ho zastihlo, mimo strašnou nemoc, jež ho schvátla, pozírá na neštěstí daleko horší, pozírá na dědičný hřích a volá: „Kdo může učiniti čistého z nečistého semene počatého?“ (Job. 14, 4.) V nádherném sídle královském v Jerusalemě rozplývá se v slzách král David a pje svůj nejsmutnější Žalm „Miserere — Smiluj se nade mnou, ó Bože.“ Proč? Po prarodičích zděděná hřísná náklonnost uvrhla ho do strašného hříchu. Dobře vyznává a žaluje: „Hle, v nepravostech počat jsem, a ve hříších počala mne matka má.“ (Ž. 50, 7.) Sv. apoštol národů vyznává v epistole k Římanům, kterak v nitru lidském, v duši lidské stálý boj a rozpor mezi zákonem Božím a hříchem. „Hřích přebývá ve mně. Nalézám tedy v sobě zákon, že když chci činiti dobré, přidrží se mne zlé; nebo libuji sobě sice v zákoně Božím, podle vnitřního člověka; ale vidím jiný zákon v údech svých, kterýž odporuje zákonu myslí mé a jímá mne pod zákon hříchu, jenž jest v údech mých. Nešťastný já člověk! Kdo mne vysvobodí z těla smrti této?“ (Řím. 7, 20, 24.)

Kdo by nepřisvědčil těmto apoštolským slovům? Svatý zákon Boží svítí duchu našemu jako zářné světlo na oltáři a zve nás na pravou cestu, na cestu, která vede do života věčného; ale v nitru našem zdvihá se nepřátelská moc hříchu, síla hřísné náklonnosti, a strhuje na srážnou cestu záhuby.

Toho byli si vědomi i pohané; jeden básník jejich nařiká: „Dychtime po tom, co zakázáno, toužíme po tom, co zapovězeno.“ Nevěděli však pohané, odkud tá hřísná, přezlostná náklonnost pochází; my to víme, nám jest známo, že to smutné dědictví po pra-

rodičích; že zhřešil ten, od něhož všechno lidstvo pochází, že zhřešil kořen lidstva, že zhřešila hlava, rozlil se hřích smutným dědictvím po všech údech, po všech lidech. Se svatým Pavlem bolně vyznáváme: »Jako skrze jednoho člověka hřích na tento svět všel a skrze hřích smrt, a tak na všechny lidi smrt přišla, v němž všichni zhřešili... Skrze neposlušnost jednoho člověka učiněno jest mnoho hříšných.« (Řím. 5.) Však i prarodiče naši brzy doznali, že hřích, který v ráji spáchali, uškodil netoliko jim, ale i potomstvu jejich.

* * *

Ráje pozbaveni, žili prarodiče s dětmi svými život pokání a práce; spravedlivým trestem Božím byli se vzpamatovali a upřímně litovali hříchu, k němuž je byl svedl ďábel. K radosti a útěše byly jim děti; zvláště jmenuje Písmo svaté Kaina a Abela; jeden zabýval se orbou, druhý byl pastýřem; všechna země jest jejich; mohli být spokojeni. Než ejhle! v prvorozenci Kainovi osnuje se hřích, strašný hřích. Dobrého dostalo se mu sice vychování od dobrých rodičů, vůkol viděl kajcnost a spravedlivost, svědníkův a pohoršlivých lidí ještě nebylo. Odkud tedy zloba Kainova? Z hříchu zděděného z hříchu prvo počátečního. V potu tváří brázdil zemi, by z ní vyloudil poklady úrody; zapomínal však na Pána země i srdce lidského, srdcem nelnul k Bohu, ale k zemi. Proto nelíbila se Bohu obět Kainova, když po mnohých dnech obětoval z úrody zemské, obětoval váhavě a s nechutí, obětoval obilí, avšak nikoliv srdce.

Takovéto Kainovy oběti bohužel až podnes se spatřují. Zdaž se může Bohu líbiti člověk, jenž, ač by mohl více, podá Pánu Bohu jen půl hodinky služby v neděli, ve svátek, a to ještě s rozrůznitostí a nepozorností? Zdaž se líbí Bohu člověk, jenž k slávě Boží, na rozšíření

víry, na podporu chudiny, nevzdá třeba ani krejcaru, anebo málo, velmi málo, ale na své pohodlí, pro svou rozkoš, mnohdy hříšnou rozkoš, vydá třeba sta? Zdaž se může Bohu líbiti, stráví-li člověk nejkrásnější léta jen ve světských pracích, starostech, ba hříších, a teprv když smrtelnou nemocí jest zachvácen, vzpomene na Boha a spásu duše? Nejsou-li to oběti Kainovy?

Kde se tomu Kain naučil? Rodičové mu zajisté nedali takového příkladu, však ani bratr jeho Abel; oni dali Bohu dary nejlepší a s nimi i srdce svá obětovali. Proč si tak nevedl i Kain? Nekrotil hříšné náklonnosti svého srdce, k níž pak přidružila se i závist, že na obět Abelovu popatřil Bůh se zalíbením, tak mocná závist, že mizela před ní dosavadní lakota a sobeckost.

Není pošetilejšího člověka nad závistníka. Jinými hříchy hledá člověk jakéhosi blaha, ovšem že bludné a nešťastné; hříchem oklamán myslí si člověk, že má z hříchu prospěch; alespoň na chvíli si tak myslí. Pyšný hledá cti, rozmařilec rozkoše, lenoch pohodlí, zloděj statku. Avšak čeho hledá závistník, jaký prospěch má závistník ze své závisti? Sebe jen trápí. Dobře praví Písmo sv. : »Život těla jest srdce zdravé, ale hnis kosti jest závist.« (Přís. 14, 30.) Dobře praví sv. Petr Chrysolog: »Závist jest katem těch, kdož jsou hříchem tím stížení.« Pomněme Amana, dvořenína perského krále Xerxa, kterak závistí až onemocněl, vida, kterak protivník jeho žid Mardocheus jest od krále vyznamenán. Pomněme nešťastného krále Saula, kterak zešilel, závidě Davidovi. Odtud pochodí, že si i pohané vyobrazovali závist podobou šeredné ženy, kteráž drží v ruce své vlastní srdce a uždá ho.

Jak pošetilý vedl si tudíž i Kain, závidě Abelovi přátelství Božího! Varoval ho Hospodin: »Proč jsi se rozhněval a

proč opadla tvář tvoje? Zdaliž nevezmeš odplatu, budeš-li dobře činiti? pak-li zle, hned ve dveřích hřích přítomen bude? Ale pod tebou má býti žádost jeho, a ty panovati máš nad nimi.« (I. Mojž. 4, 6, 7.)

Po hříchu prarodičův nelze odstraniti z lidstva hříšné žádostivosti, avšak zvítěziti nad ní s pomocí Boží, toť můžeme a máme. I jest tedy život náš bojem, a musí mu člověk uvykati už z mládí. Křesťanská kázeň domu otcovského, křesťanská kázeň ve škole má býti dítěti nápomocna, aby nebylo přemoženo hříšnou žádostivostí; sic zmůže se žádostivost ta a horem pádem ponese potom člověka, jako splašený kůň unáší nezkušeného, neobratného jezdce. Kam zanesla Kaina? Krev nevinného Abela jest odpovědí na tu otázku, krev, která volala do nebe o pomstu. Toho se zajisté nenadála Eva, když Kaina porodila a si přichvalovala řkouc: »Obdržela jsem člověka skrze Boha.« (I. Mojž. 4, 1.) Toho se nenadal otec jeho Adam, že jeho prvorozenec bude vrahem, bratrovrahem; toho se zajisté nenadáli rodičové jeho, když spolu rozmlouvali o smrti, kterou jim Bůh zahrozil; nenadáli se, že jim Kain připraví pohled na prvního umrlce a naplní srdce jejich přehotkou bolestí, sebe pak zoufalostí. Do podobného neštěstí unáší hříšná, nezkracená žádostivost i jiné lidi; bezbožné cesty Kainovy nezarostly ještě travou a ani nezarostou. Varuje nás od nich miláček Páně, an dí: »Tot jest zvěstování, které jste slyšeli od počátku, abyste milovali jedni druhé. Ne jako Kain, kterýž byl ze zlostníka a zabil bratra svého.« (I. Jan 3, 11, 12.) Varuje nás svatý apoštol Judas Tadeáš: »Běda jim; nebo na cestu Kainovu odešli.« (11.)

»Nešťastný já člověk — narlíká svatý apoštol národů — kdož mne vysvobodí z těla smrti této?« Než ejhle! svítá mu světlo v té temnotě, kmitá mu naděje v té úzkosti! Praví ihned: »Milost Boží skrze Ježíše Krista Pána našeho« (Řím. 7, 24, 25.)

* * *

Draze, velmi draze zasloužena jest nám milost Boží, smrtí Pána Ježíše na kříži. Tato přebolestná obět Páně, skrze niž smazan hřích a přivozena spása, předobrazena už milou obětí Abelovou. Čistí beránci, prvotiny stáda Abelova, jsou obrazem pravého Beránka Božího, jenž se obětoval Otcí nebeskému na bolestném lůžku kříže. Důvěřoval se Abel v obět Messiašovu, třebas že za kolik tisíc let měla teprv býti obětována; důvěřoval se v ni, a proto nalezl milost před Hospodinem. Odtud pochodí slovo sv. Pavla: »Věřou obětoval Abel lepší obět Bohu nežli Kain, pro kteroužto svědectví obdržel, že jest spravedlivý; nebo Bůh vydal svědectví darům jeho, skrze ni umřev, ještě mluví.« (Žid. 11, 4.)

Však nejen obětní dar Abelův předobrazuje Krista obětovaného, nýbrž i životem a utrpením Abelovým znázorněn Kristus Pán. Závist, nespravedlivá závist, svedla Kaina, že usmrtil bratra Abela, miláčka Božího, usmrtil ho venku na poli; závist, nespravedlivá závist, svedla židy, že ukřižovali venku za městem, na hoře Kalvarii, Pána Ježíše, jenž podle lidské přirozenosti byl jejich bratrem, pocházející z nich. Kain stal se tulákem a poběhlíkem; ale usoudil Bůh, že nebude usmrcen; také národ židovský, národ, jenž spáchal bohovraždu, z vlasti své rozmetán, bloudí po širém světě a nevyvírá, právě jak Syn Boží jemu předpověděl.

Abel umřev, ještě mluví!

FR. JANOVSKÝ.

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. ST. PAVLÍK. (Č. d.)

Neďěle I. adventní.

Náhle, jméno Boží přichází ze vzdálí, a jasnost jeho naplňuje okrslek zemský! Tak pje církev svatá v prvních nešporách nového církevního roku. Nastala doba adventní, doba přípravy na Boží hod vánoční, doba přípravy na příchod Ježíšův do srdci našich. Doba ta připomíná nám čtyřicet století, jež bylo nešťastnému pokolení Adamovu přečkati, než Vykupitel na svět přišel. Už v ráji byl prarodičům slíben ústy samého Boha: »Nepřítelství položim mezi tebou a ženou, mezi semenem tvým a semenem jejím: ona potře hlavu tvou!«

To byla první radostná zvěst o příští Vykupitele, první evangelium. Adam a Eva byli sice skličeni těžkou vinou, již na sebe svou neposlušností uvalili; ale oni sobě nezoufali, oni doufali v milosrdenství Boží, oni již v dáli viděli jméno Páně, oni viděli již toho, jenž jméno to nese, Ježíše Krista, Syna Božího, ale jenom jako v mlze, neboť je ještě 4000 let dělilo od blahého času vykoupení. Čím více čas ten se blížil, tím určitější byly obrysy zářného zjevu Syna Božího, tím jasnější a zřetelnější proroctví, jež se na něho vztahovala.

I my máme se vmysliti v onu dobu starozákonní a toužiti po příchodu onoho, jenž nás má vykoupiti od našich hříchů. My již dnes jako bychom zřeli ono spanilé dítěátko, jehož narození celý svět obveselilo, při jehož příchodu noc hřichu

proměnila se v jasný den milosti a víry. Jak krásně vyjadřuje onu myšlenku hned první odpovědka v Officiu dnešním, již abych nepodal, nemohu se zdržeti: »Divaje se z dále, aj vidim Boží moc přicházející a mrak celou zemi zakrývající. Jděte mu v ústrety a rečte: Zvěstuj nám, zdaliž ty jsi to sám, jenž má panovati v národě israelském? Kdo jste na zemi zrozeni a synové lidští, všichni pospolu, bohatý i chudý, jděte mu v ústrety a rečte: Ty, jenž spravuješ Israele, pozoruj, jenž vodiš Josefa jako ovci, zvěstuj nám, zdaliž ty jsi to sám! Vyzdvihněte, knížata, brány svoje, a zvedněte se, brány věčné, a vejde Král slávy, jenž má panovati v národě israelském.«

S radostí a plesáním máme tedy vstříc jiti Spasiteli našemu. Radostné bylo první příští Ježíše. Avšak církev svatá chce nám v první neděli adventní uvést na pamět také druhé příští Ježíše v den soudný, v den hněvu a hrůzy. To druhé příští, o němž nám vypravuje dnešní evangelium, naplňuje nás úzkostí; neboť jsme si vědomi svých přečetných hříchův a nepravostí. Než Bůh nechce smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl. Jeho příští do srdci našich je příštím smilování a odpustění, a tato myšlenka vzbuzuje v našem srdci mocnou důvěru v Pána, jež nás neklame, a proto začíná církev svatá Introitus povzbuzujícími slovy: »K Tobě, Hospodine,

pozdvihl jsem duši svou; Bože můj, v Tebe doufám, nechť nejsem zahanben; aniž se mi posmívejte, nepřátelé moji, neboť žádný z těch, kteří Tě očekávají, nebude zahanben. Cesty své, Hospodine, ukaž mi, a stezkám svým vyuč mne.

Rci tedy v duchu: Bože můj, zhřešil jsem sice před tvář Tvoou, teď však upřímně lituji hříchů svých. Pouč mne, co mám dělati, abych se Tobě zalibil, a já Tobě slibuji, že se podle Tvých slov říditi budu. Třebas by se mně nevěrci posmívali, Ty mne nenecháš zahanbit. Přijde den, kdy zahanbení budou bezbožní, kající však pro své pokání poctění a slávou věčnou odměněni budou.

Tuto důvěru v Boha vyjadřuje i Graduale, opakující slova Introitu a přidávající prosbu za brzké smilování a za spásu duše naší, již od Pána Ježíše očekáváme: »Ukaž nám, Pane, milosrdenství své, a spasení své dej nám!«

Abychom té důvěry neztratili, ale jistojistě byli přesvědčeni o milosrdenství Ježíše, Pána našeho, jenž hříšníkům od sebe nezamítá, nýbrž je na milost přijímá, laskavě s nimi obcuje a ráj jim slibuje, opakují se ona slova Introitu ještě jednou v Offertoriu. Obět svatá, již kněz ve jménu všech věřících Bohu vzdává, jest nám mocnou zárukou připovědi Boží, že nám hříchy naše odpustí a nás ve spasení uvede. Jenom prosme ho vroucně za smilování v Kollektě: »Vzbuď, prosíme, Pane, moc Tvoou a přijď, abychom od hroziících nebezpečností hříchů našich Tebou nás chránícím byli vytrženi, Tebou nás vysvobozujícím byli spaseni. Jenž jsi živ...«

Čas adventní pamatuje nás zároveň na oněch 9 měsících, co blahosl. Panna Maria Syna Božího pod srdcem nosila a porod svůj očekávala; proto je druhá modlitba věnována Panně Marii: »Bože, jenž jsi chtěl, aby ze života blahoslavené Panny Marie Slovo Tvé, jakž byl anděl

zvěstoval, tělo přijalo, popřej prosebníkům Tvým, abychom, kteří věříme, že jest vpravdě Rodičkou Boží, jejími přímluvami u Tebe byli podporováni.«

Třetí modlitba je za církev nebo za papeže. Čas, kdy Bůh pro větší horlivost naší více nakloněn je prosbám našim, třeba využít k modlitbě za zdar a vítězství matky naší, sv. církve, a jejího vrchního správce. Modlitba za církev zní: »Prosby církve Tvé, Tebe, Pane, žádáme, usmířen přijmi, aby po vyhubení protivenství a bludů všech u bezpečné svobodě Tobě sloužila.« — Za sv. Otce: »Bože, všech věřících pastýři a řediteli, vzhledni milostivě na služebníka Tvého, N., jehož jsi vrchním pastýřem církve Tvé ustanoviti ráčil, dej mu, prosíme, slovem a příkladem těm, jimž představen jest, prospěti, aby zároveň se stádem sobě svěřeným dospěl života věčného. Skrze...«

V epistole (k Řím. 13.) napomíná nás sv. Pavel, abychom ze sna povstali, skutky temnosti odvrhli a světlem víry a skutků dobrých se oděli, abychom opilství, nestřídmosti a nečistoty se varovali a šlépěje Krista následovali. »Bratři, vězte, že hodina již tu jest, abychom ze sna povstali...« Kdo tedy s obrácením to myslí upřímně a slov sv. Pavla následuje, ten může s důvěrou hleděti k soudnému dni, o němž nám svaté evangelium vypravuje. Při objevení se Pána Ježíše Krista ve své slávě v oblacích nebeských budou se sice bezbožní strachovati a strachem schnouti, ale věrní budou se radovati, neboť jim bude řečeno: »Levate capita vestra — Pozdvihněte hlav svých, neboť se blíží vykoupení vaše«, vykoupení z tohoto slzavého údolí a uvedení do země zaslíbené, do vlasti nebeské.

Secreta zní: »Nechť způsobí tyto posvátné dary, Pane, abychom očištění mocnou silou Tvojí, čistější k jejich

půčátku se vrátili.« První člověk vyšel od Boha v krásě a milosti, jsa čistým a stkvělým obrazem Božím. Hřích Adamův duši naši poskvrnil a zeshkaredil; než obět Kristova zas nás očistí a v prvotní stav nevinnosti navrátí.

K Panně Marii: »V myslích našich, prosíme, Pane, utvrď tajemství pravé víry, abychom, kteří z Panny počatého pravým Bůhčlověkem býti vyznáváme, mocí jeho spásonosného vzkříšení zasloužili, věčné radosti dojiti.« Jest to sice velikým tajemstvím, že Bůh věčný z těla Panny způsobu služebníka na sebe vzal a za nás trpěl; my však pevně věříce doufáme, že skrze toho, v něhož věříme, spasení dojdeme.

Secreta za církev: »Opatruj nás, Pane, přísluhující Tvým tajemstvím, abychom božskými věcmi se zabývající, tělem i duší Tobě sloužili.« Za papeže: »Obětovanými dary nech se, prosíme, Pane usmířiti, a služebníka Tvého N., ježž jsi vrchním pastýřem církve Tvé ustanoviti ráčil, stálou ochranou řiď. Skrze . . .«

Již zpředu vidíme účinky oběti Kristovy, vyjádřené v Communio: »Dá Hospodin požehnání a země naše vydá úrodu svou.« Již Abrahamovi slibil Bůh: Požehnám tobě a rozmnožím símě tvé jako hvězdy nebeské a jako písek, kterýž jest na břehu mořském, a požehnání budou v semeni tvém všickni národové země, že jsi uposlechl hlasu mého (že totiž obětovati chtěl svého syna Isáka, jenž byl předobrazem Spasitele na kříži se obětujícího). Požehnání na statcích pozemských (již z té příčiny velmi prospěšno, častěji na mši svatou choditi), ale jistě větší požehnání na statcích duševních a nebeských — toť účinek oběti mše svaté.

Na konec prosíme Boha v Postcommunio za milost hodné přípravy na slavnost vánoční: »Nechť přijmeme, Pane,

milosrdenství Tvé ve chrámu Tvém, abychom příští slavnosti naší obnovy náležitými poetami předcházeli.«

Postcommunio o Panně Marii je známá modlitba, již říkáme po Anděl Páně: Vylej, ó Pane . . .

Za církev: Prosíme Tě, Pane Bože náš, abys, jimž popráváš radovati se z Božského účastenství, nenechal podlehnouti lidským nebezpečnostem.« Za papeže: »Ochraň nás, prosíme Pane, přijetí této Božské svátosti, a zachraň pokaždé a obhaj zároveň se stádem svěřeným služebníka Tvého N., jehož jsi vrchním pastýřem církve Tvé ustanoviti ráčil.«

Gloria se dnes neříká, a místo Ite missa est — »Benedicamus Domino« — poněvadž je čas kající.

Hlavní myšlenkou dnešní neděle je: důvěra v milosrdenství Boží.

Modlitba stělná (častěji přes den): Bože můj, v Tebe doufám, nechť nejsem zahanben.

Rorate.

Zvláštní kouzlo chovají v sobě roráty. Hory a údolí, pole a lesy halí se ještě v šero noční, ale kostelními okny sálá záře ven do tmavé noci. Jako těch hvězd na nebi hoří svičiček v kostele, jako hejno svatěrůžek. Staří a mladí, nelenivše si záhy povstanouti, pospíchají do kostela. Kromě těch světel jsou to i velekrásné adventní zpěvy, jež vyzývají do chrámu Páně i ty, kteří nejsou až tak příliš horliví v návštěvě služeb Božích i ve všední dny.

Rorátní mše slouží se v noci na památku oné 4000leté noci starého zákona, v níž patriarchové, proroci a všeci spravedliví toužili po příchodu Messiaše a volali po něm, jak Isaiáš volal: »Rosu dejte nebesa shůry a oblakové pršte Spravedlivého; otevři se země, a vydej nám Spasitele.« Voláním tímto

začíná i mše rorátní. Že prosby volajících nebudou zklamány, že Pán zemi požehná, aby vydal Spasitele, jenž pokolení lidské v zajetí ďablovém úpíci mocnou rukou vytrhne, ujišťuje nás žalmový versík Introitu: »Požehnal jsi, Hospodine, zemi své, odvrátil jsi zajetí Jakubovo«. (Žalm 84.) Se spravedlivými Starého zákona volejme i my po Spasiteli, aby přišel do srdce našeho, aby se v něm duchovním způsobem zrodil a s nás sňal kletbu hříchu.

Rorátní mše čte se ke cti a chvále Panny Marie. Všechna důstojnost Panny Marie má původ svůj v té okolnosti, že byla Rodičkou Boží, a proto třeba mateřské její radosti zbožnou myslí uctívati. Collecta, Secreta a Postcommunio jsou tytéž, jako i neděle adventní ony modlitby, jež jsem uvedl na druhém místě »Bože, jenž jsi chtěl... atd.«

Epistola uvádí onu stať 7. kapitoly Isaiášových prorocství, v níž lze čísti ono známé prorocství o narození Messiáše z panny: »Já, panna počne a porodí syna, a nazvano bude jméno jeho Emmanuel (Boh s námi). Totiž slova přicházejí i ve versu po sv. rorátní, a ne bez významu. Ten, jenž se zrodil na oltáři obětoval, jehož kněz a čtenář přijímá, jest též pravý Bůh, jenž se v Betlémě z Panny narodil, a tím více přísluší mu jméno Emmanuel, neboť bytuje s námi, ve svatostánku, při svaté oběti a v našem srdci po sv. přijímání. Z Panny se zrodil v plnosti časů, a z panny chce se i poznovu zroditi. Ten totiž, v jehož nitru on se duchovně zroditi chce, musí býti »pannou«, musí mít srdce prsté všelikého hříchu, srdce čisté, srdce neposkrvnělé. Tím více to platí o knězi, v jehož rukou se Ježíšek při proměňování rodí; i on musí býti pannou nejen srdcem, nýbrž i tělem.

V Graduale vítáme Syna Božího, jenž se chystá sestoupiti v lůno nepo-

skvrněné Panny, jakmile ona vyřkne pokorná slova: »Aj já dívka Páně, staníz mi se podle slova Tvého«, a vyzýváme knižata nebeská otevřiti králi slávy brány ráje nadhvězdného: »Pozdvihněte knižata, bran svých, a vyzdvihněte se brány věčné, a vejde král slávy.« A opět na pamět se uvádí těm, kdož chtějí přijati tělo Páně a uvitati je v srdci svém, aby s čistotou a nevinností k němu se blížili: »Kdo vstoupí na horu Hospodinovu aneb kdo bude státi na místě svatém jeho? Nevinný rukama a čistého srdce.« Na to pozdravujeme a chválíme Tu, jež byla opravdu nejnevinější a srdce nejčistotnějšího, takže byla od Boha uznána hodnou, státi se matkou Vykupitele: »Zdravas Maria, milosti plná, Pán s Tebou, požehnaná's Ty mezi ženami.«

Evangelium předvádí nám před oči poselství archanděla Gabriele a končí svolením Mariiným: Aj já dívka Páně...

V obětování pozdravujeme opět Panu Marii, jako v Graduale a přidáváme ještě pozdrav jejímu Synáčkovi, jenž se má právě na oltáři obětovati: »Zdravas Mari... a požehnaný plod z života Tvého,« jakobychom chtěli říci: Zdravas, buď nám vítána, Matičko Boží; my chceme Panu Bohu přinést vzácnou obět, vzácný dar, Tvého Synáčka; obětuj ho s námi, aby tato obět byla Panu Bohu tím milejší; obětuj ho zase, jako jsi ho ve chrámě kdysi obětovála.

Praeface je o Panně Marii: Zajisté hodno a spravedливо, slušno a spasitelno jest, abychom Tobě vždy a všudy díky vzdávali, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, a Tebe uctěním blahoslavené Marie vždy panny chválili, Tobě dobrořečili a Tebe oslavovali. Kteráž i Jednorozného Tvého zastíněním Ducha svatého počala, a slávu panenství si zachovavši, světlo věčné světu vydala, Ježíše Krista, Pána našeho. Skrze něhož velebnost Tvou chválí andělé, klání se

Tobě Panstva, chví se před Tebou Mocnosti, nebesa a Síly nebeské a blažení Serafinové společným plesáním Tebe, oslavuji. S nimiž hlasy naše spojití, abys nám dovolil, Tebe prosíme, s úklonou Tebe chválice a říkajíce Svatý, svatý, svatý . . .

Hlavní myšlenka: Touha po Spasiteli a pokorné uctění vtělení se jeho.

Modlitba stělná: Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s Tebou, požehnána's Ty mezi ženami a požehnaný plod života Tvého.

Neděle 2. adventní.

V žaláři odsouzenec vede smutný život. Sotva pruh světla vniká úzkým a vysoko položeným oknem do tmavé, vlhké cely. Těžké okovy řinčí při každém pohybu jeho rukou a nohou. Nevidí sluncečka Božího, nevidí z jara omládlé přírody, netěší se z vůně květů, netěší se z písni jásající mládeže. Rok za rokem plyne, ale pomalu, hrozně pomalu. Jedinou útěchou ve smutném stavu jeho je naděje na vysvobození ze žaláře. Čím více blíží se den, kdy trest jeho vezme konec, tím větší radost, již mu vlévá do srdce naděje nového života. On již v duchu si maluje, jak to všechno vypadati bude, až ho nebudou více tísňiti černé zdi žaláře. Slzy a zármutek ustupují naději a radosti.

Tak asi bylo národu israelskému a vůbec všemu lidu, když hodina jeho vysvobození z noci bludu a hříchu, ze žaláře hříchů a z okovů ďablových se blížila. Zármutek nad zpusťšením Jerusalema, nad pohanou lidu a nad zajetím jeho misil se radosti nad příštím Vykupitelem. Proroci jej těšili slovy konejšivými, povzbuzovali k pokání, slibovali milost Boží, předpovídali brzké přísti Messiašovo a nejlíbeznějšími barvami malovali mu zlatý věk nového zákona.

Ovidius, básník římský, líčí nám

šťastnou dobu zlatého věku za vlády Saturnovy. Tenkrát prý nebylo soudů, poněvadž nebylo přestupků, krádež byla neznámou věcí, láska, svornost panovali mezi lidem. My křesťané právem myslíme si pod tím zlatým věkem šťastný stav našich prarodičů v ráji, dokud nezhrěšili. Tento šťastný stav měl nám Vykupitel na svět přinést, s jeho narozením měl zazářiti veškerému lidu zlatý věk trvajíc až do konce světa.

Blažené očekávání šťastné té doby, radostnou naději na vykoupení předvádí nám 2. neděle adventní. Radost ta týká se i nás, kteří si celý vývoj našeho vykoupení živě představujeme a Messiaše, do srdcí našich zavítati majícího očekáváme. Krásný dnešní Introitus zní: »Národ Sionský, aj Pán přijde spasit národy a slyšeti dá Hospodin slávu hlasu svého, v radosti srdce vašeho (Is. 30.) Jenž řidiš Israele, vzezří, jenž vedeš jako ovci Josefa. (Zalm 79.)«

Aj, Hospodin přijde, spasit nejen národ israelský, nýbrž i všechny pohanské národy, které zaslibením státi se měli duchovním způsobem potomky Abrahamovými, a ten Hospodin Spasitel bude hlásati nové evangelium, a z jeho evangelia budou se všeci radovati.

Kollekta zní: »Vzbuď, Pane, srdce naše ku přípravě cest Jednoroznému Tvému, abychom pro jeho příchod hodnými se stali, srdcem očištěným Tobě sloužiti.« Následují opět Collecty o Panně Marii a za sv. Otce.

V epístole (k Římanům) povzbuzuje nás sv. Pavel k naději na vykoupení naše, jež nebude na jeden národ omezeno, nýbrž celému světu bude platiti, i pohanům, kteří budou za to milosrdného oslavovati.

Zpěv stupňový líčí nám velekrásný vzhled Messiašův a povzbuzuje nás, abychom se kolem něho shromáždili jako ovce kolem svého pastýře, jako

vojínové kolem svého vůdce, jako druž jáhnů, podjáhnů a kleriků kolem sloužícího velekněze: »Se Sionu stkvělost krásy jeho, Bůh zjevně přijde. Shromážděte jemu svaté jeho, kteří se mu k službě srdečně oddávají a příkazani jeho skutečně ostříhají.«

I my se kol něho shromažďujeme ve chrámu Páně při oběti mše svaté, a ač očima tělesnými nevidíme slávy jeho, ježto je zastřený způsobou chleba, přece znakem víry noříme se v půvaby jeho spanilosti a radujeme se z ní. Tuto radost již doma, nežli jdeme do chrámu Páně, máme dávat na jevo, radost, že z jeho sladké přítomnosti zas se na chvíli potěšiti můžeme, abychom vpravdě mohli říci slova dalšího veršíku po alleluja: »Veselil jsem se z toho, když mi bylo řečeno: Do domu Hospodinova půjdeme.« (Žalm 121.) Tak se asi veselil 12letý Božský pacholík, když mu Panna Maria řekla: Do domu Hospodinova půjdeme.

Evangelium vypravuje nám o poselství Janově k Ježíši. On své učeníky poslal k Ježíši ptáti se, kdo by byl, ne jakoby to sám nevěděl, ale aby učeníci následovali teď Krista, jako dříve následovali Jana. Kristus Pán poukazuje na své skutky, jež svědectví o tom nejlépe vydávají, kým jest. »Jděte, zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a viděli: Slepi yidi, chromí chodí, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.« Na to zase vydává svědectví o Janovi, kým ten jest. Více nežli prorok. Tenť jest, o němž psáno jest: Aj já posílám anděla svého před tváří Tvou, jenž připraví cestu Tvou před Tebou.«

Offertorium je zase výronem radosti nad příštím vykoupením a prosbou o milosrdenství, jehož se nám zásluhami obětujícího se Syna Božího tím spíše má dostati: »Bože, ty obrátě se obživíš nás, a lid Tvůj veseliti se bude v Tobě: ukaž nám, Hospodine milosrdenství své a spasení své dej nám.« (Žalm 84.)

V Secretě vyznáváme, že naše zásluhy, jež jsou pranepatrné, nejsou s to Boha hříchy uraženého usmířiti; než doufáme, obět nevinného Beránka přehojně vynahradí to, co nám schází: »Nech se usmířiti, prosíme, Pane, prosbami našimi pokornými a obětními dary: a kde žádné zásluhy nemohou nám býti přimluvou, Tvoji pomocí nám přispěj.«

Praeface v obyčejné neděle mimo čas vánoční, postní a velikonoční je vždy ke cti a chvále sv. Trojice: Zní takto: »V pravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom Tobě vždycky, a všudy díky vzdávali, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: jenžto s jednorozeným Synem svým a Duchem svatým jeden Bůh jeden Pán jsi: nikoli v jednotě jedné osoby, nýbrž v Trojici jedné bytnosti. Nebo co dle Tvého zjevení o Tvé slávě větime, to též o Synu Tvém, to o Duchu svatém bez rozdílnosti větime, abychom ve vyznání pravého a věčného Božství, v osobách zvláštnosti, v bytnosti jednotě a ve velebnosti se kláněli rovnosti, kterouž zvelebují andělové i archandělové, Cherubíni a Serafini, kteří nepřestávají volati denně, jednohlasně pravice: Svatý, svatý, svatý.«

Mám doma obraz představující Mojžiše na hoře Nebo. Nevím, který obraz by mne takovou mocí k sobě poutal jako ten. (Je přílohou k Zlaté bibli.) Srotaženými rukama, pln údivu, s vlasem a vousem ve větru poletujícíím, s dvěma zářnými paprsky nad hlavou, klečí Mojžiš, na skále hory Nebo. Za ním se polo v mlze vznáší Bůh Otec a ukazuje mu zemi zaslíbenou, jež se pod horou do dálky rozprostírá. »A Pán řekl k němu: Tot ta zem, kterouž jsem s přísahou slíbil Abrahamovi, Isákovi a Jakubovi.« (5. Mojž. 34.) Přerokozná krajina: města, visky, ville, křoviny, zahrady a

potůčky v malebném ladu, a v dále vznášejí se pahrbky a hory. Připadá mi jako ráj, jako jedna velká přerokovaná zahrada.

Jak teprv krásnou měla být i ona zahrada Boží, církev svatá, přes celý svět se prostírající, v níž tekou potoky jasné milosti Boží, v níž zlaté klasi skutků milosrdenství prospívá a roste, v níž zkvetlo celé moře květů nejkrásnějších a nejrozmanitějších — hrdinských to ctností, na níž svítí slunko lásky Boží, a tím slunkem přesváté Srdece Páně.

Natupřerokosnou krajinou abychom se podívali, a dary, jež v ní pro zásluhy oběti mše svaté pro nás jsou tam uchystány, obdivovali, povzbuzuje nás prorok Baruch ve verši po sv. přijímání: »Povstaň, Jerusaleme, a stůj na výsosti a viz potěšení od Boha k tobě přicházející.« Bezpośredně měl Baruch na mysli návrat židů ze zajetí Babylonského, prostředně však návrat pohánů ze zajetí bludu a hříchu do země zaslíbené, do církve svaté. Ještě více vynikne ta myšlenka, uvedu-li šíře pro roctví Baruchovo: »Povstaň Jerusaleme, a stůj na výsosti: i ohlédní se na východ, a viz syny své shromážděné od východu slunce až k západu, slovem svatého, an se radují památkou Boží.« Zdaž není mše svatá památkou Boží, památkou na poslední večeri Páně, památkou na vykoupení naše? Zdaž-li tedy nemáme se radovati po sv. přijímání z účinku toho přijímání, zdaž nejsou účinky ty »potěšení od Boha přicházející«?

V poslední modlitbě prosíme Boha, aby pro svatou obět dal nám milost a sílu, povrhovati tímto světem a toužiti po věcech nebeských, jež jediné mají cenu: »Naplnění pokrmem duchovní živnosti, pokorně Tě, Pane, prosíme, abys nás pro účastenství na té svátosti, učil pozemskými věcmi povrhovati a nebeské milovati.«

Hlavní myšlenka: Radostné očekávání Vykupitele. — Modlitba střelná: Bože, ty, obrátě se, obživí nás, a lid Tvůj veselí se bude v Tobě.

Neděle 3. adventní.

Neděle třetí adventní, jež slove »Gaudete«, je radostného rázu. Církev svatá nechce, abychom se smutku až příliš oddávali, neboť přílišný smutek vede k malomyslnosti. S důvěrou máme vzhledati k Pánu a doufati odpustění hříchů. Abychom v slzách a pláči srdci ulevili a ducha posilnili, vybízí nás třetí neděle adventní svým introitem k radosti nad přístím Vykupitelovým a k tím horlivější modlitbě, jež zajisté nezůstane oslyšenou: »Radujte se v Pánu vždycky: opět pravím, radujte se! Mírnost vaše známa buď všechněm lidem; Pán blízko jest. O nic nebuďte (příliš) pečliví; ale ve všeliké modlitbě a prosbě známy buďte žádosti vaše Bohu (Phil. 4.). Požehnal jsi, Hospodine, zemi své, odvrátil jsi zajetí Jakubovo« (Žalm 84.) Žalmista chválí Hospodina, že národ svůj vytrhl ze zajetí Egyptského; chvalme my Hospodina, že nás vytrhl ze zajetí pekelného.

V mrákotách hříchu a bludu jsouce postaveni, nenašli bychom té pravé cesty, která vede k bráně nebeské; aby nás slunce spravedlnosti, jež jest Kristus Ježíš, osvitilo a nám cestu do nebe ukázalo, prosíme v Kollektě: »Prosíme Tě, ó Pane, nakloň ucha svého k našemu volání a milostným Tvým navštívením mráčky ducha našeho osvět.«

Následují modlitby k Panně Marii a za církev.

Dnešní Introitus je vzatý vlastně z Epištoly sv. Pavla k Filipenským: Bratři radujte se vždycky v Pánu atd.; proto obsahem Epištoly je myšlenka již v Introitu vyjádřená: radovati se máme nad blahonosným příchodem Spasitele.

S velikou silou dotírá sice na nás nepřítel duší našich, zlý duch, a strojí nám nástrahy; než Bůh nás jest* ještě mocnější, jeho síla je nekonečná; on vytrhl Israele z velikých pohrom, on vytrhne i nás z okovů hříchu, byť nás tím těsněji svíraly, on zažene od nás nepřátele, byť se jich před námi hemžilo jak mravenců. Aby se tak dojistá stalo, voláme k Pánu Bohu v Graduale: »Jenž sedíš nad cherubíny, vzbudiž moc svou a přijď! Ty, jenž spravuješ Israele, pozoruj: jenž vodiš Josefa jako ovci. Alleluja, alleluja. Vzbudiž moc svou, Pane, a přijď, abys spasil nás. Alleluja.«

Evangelium vypravuje nám, jak židé Jerusalemské poslali kněze a Levity k Janovi Křtitelovi, aby se ho tázali, zdaž on jest tím zaslíbeným Vykupitelem, a ne-li, čím tedy jest. Jan pokorně vyznal: Já jsem hlasem volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, jakož řekl* Isaiáš prorok. Já nejsem hoden, abych tomu, jenž přijde, rozvázal řemenky u obuvi. Pokořme se i my, pak budeme účastni hojných milostí Vykupitelových, neboť Bůh se pyšným protiví, pokorným však dává milost. Vyznejme, že jsme nehodni, aby se Bůh k nám snížil, jako vyznal římský setník: Pane nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou; rei toliko slovem, a uzdraven bude služebník můj. Uposlechněme hlasu Janova a připravme cestu Pánu, cestu do srdcí našich, a radujme se již teď nad přístím jeho, jako se radují poddani, k nimž král, neb císař má přijíti na návštěvu.

Již zpředu vidíme to vzácné ovoce, jež nám uzrálo na dřevě svatého kříže, na oltáři Kalvarském, radosti jásá srdce v Offertoriu nad blahodárnými užitky obětí Krista krvavé i nekrvavé: »Požehnal jsi, Hospodine, zemi své, odvrátil jsi zajetí Jakubovo, odpustils nepravost lidu svého.« Aj, jaké to vzácné dary, jež nám udělil Pán za dary naše obětí,

jež ovšem jen z lásky Ježíše Krista můžeme Bohu vzdáti: odpustění hříchů, vysvobození z moci ďáblavy, milost a požehnání. Zdaž-li není sto- a tisícero-násobně zaplácena ta půlhodinka, již jsme mši svaté přítomni?

»Nechť hojná obět pobožnosti naší Tobě, Pane, se vzdá, kterouž se konati má svaté tajemství; nechť i spasení Tvé zázračně v nás vykoná.« Toť obsah tiché modlitby. Obět svatá, tajemným způsobem při poslední večeři Ježíšem Kristem ustanovená, má nám přivlastniti spásu, již nám Božský Mistr na kříži zjednal; zajisté se to stane, jen když obět tu hojná a vřelá modlitba s naší strany provázeti bude. Zázračně a podivně mše svatá spásu působí. Kristus Pán konal zázraky nejen po čas svého života, on je koná denně na tisíceroch místech naší zeměkoule; neb každá mešní obět je zázrakem moci božské, zázrakem i lásky Božské.

Již jsem na počátku této kapitoly řekl, že církev svatá si nepřeje, abychom přílišným smutkem nad bídou, do níž nás naše hříchy uvedly, zmalomyslněly. Stanovme pevně předsevzeti, že se polepšíme, že proti pokušením bojovati budeme. Nebojme se síly nepřítelovy, svaté přijímání vleje sílu do našich srdcí; nepochybujeme o našem spasení: Ježíš Kristus nechce smrti hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl. K důvěře v Boha vybízí nás tedy Communio vznešenými slovy: »Rcete malomyslným: Posilňte se a nebojte se: Ejhle, Bůh náš přijde a spasí nás.« Posilňte se tedy, křesťané, svatým přijímáním, a nebojte se.

V Postcommunio prosíme konečně Boha, aby nám silou obětí mše svaté milost udělil, abychom se náležitě na radostné svátky vánoční připraviti mohli: »Vzýváme, Pane, milosrdenství Tvé, aby božský tento pomocný prostředek nás od hříchu očistěné na nastávající svátky

připravil. • Očistíme se nejprve od hříchu zkroušenou lítostí a zpovědí, pak nám mše svatá pomůže, i srdce naše na slavnost vánoční připraviti.

Hlavní myšlenka: Radostná důvěra v pomoc Boží!

Modlitba střelná: Posilňme se a nebojme se: Ejhle Bůh náš přijde a spasí nás.

Neděle 4. adventní.

Tato neděle má zase kající ráz, jako první a druhá, ač slzy žalosti nad spáchanými hříchy smíšeny jsou se slzami radosti nad přístím Vykupitelem.

Introitus, Offertorium a Communio jsou tytéž jako ve mši rorátní. Církev svatá povzbuzuje nás ještě jednou k úpěnlivému volání po Spasiteli Introitem: »Rosu dejte nebesa s hůry, a oblakové prste spravedlivého.« Vy svatí arciocti, kteří v předpekli hodinu svého osvobození očekáváte, těšte se; neboť ještě kratičký čas, a »vzejde jako slunce Spasitel světa a sestoupí do života panny, jako déšť na travinu.« (Antifona k Benedictus na štědrý den). Zavzněte trouby na Sionu, neboť blízko již jest den Páně: aj přijde, aby nás spasil. Aj přijde očekávaný všemi národy a dům Boží naplní se slávou jeho. Ještě malčko, a narodí se nám pacholátko, a nazváno bude Bůh a Silný; ono bude seděti na trůně Davida otce a panovati, v něm pozeňnána budou všechna pokolení země, všichni národové mu sloužiti budou. A proto pravím ještě jednou: Hlaholte trouby na Sionu, svolajte národy, zvěstujte jim a rcete: Aj, Bůh Spasitel náš přijde.

Představujeme-li si, kolikrát jsme Pána Boha urazili, kolika hříchů se denně dopustíme, zmocňuje se nás bázeň, že nejsme dosud na příchod Páně náležitě připraveni; a proto prosíme Pána, jenž zná slabost naší, aby svou mi-
 ostí

dosadil to, co nám na náležité přípravě dosud schází, modlíce se: »Vzbuď, prosíme, Pane, moc svou a přijď a velikou silou nám ku pomoci přispěj, aby pomoci Tvé milosti, čemu naše hříchy zabraňují, Tvé milostivé odpuštění urychlilo.« Jiné modlitby jak v adventě obvyčejem.

V sobotu suchých dnů udělují se kandidátům kněžství nižší nebo vyšší svěcení. Novosvěceněm platí dnešní epistola sv. Pavla ve Korintským (1. ke Kor. 4). On jim uvádí na paměť, čím jsou: služebnky Kristovy a rozdávající svátosti. Za takové mají je i větici považovati a je ctíti. Zajisté účty hodni jsou ti, kteří moc mají, hříchy odpouštěti a chléb a víno v tělo a krev Ježíše Krista proměňovati. A byť i kněz nebyl prost všech poklesků a chyb (neb kdo je na světě bez hříchu?), nemáme jej posuzovati. — Ještě jednou staví nám církev svatá před oči poslední soud, o němž všechny věci budou zjevný celému světu, i naše myšlení a žádosti, a proto máme se varovati hříchu; pak bez bázně můžeme očekávati druhé přísti Ježíše, pak budem počtení k těm, kterým chvála vzdána bude od Boha za jejich ctnostný život. První polovice graduálního zpěvu je nám již známa od středy quatembrové: »Blízko jest Hospodin všem, kteří vyzývají ho, všem, kteří ho vyzývají vpravdě. Chválu Hospodinovu vypravovati budou ústa má, a dobrořeč všeliké tělo jménu svatému jeho.« (Žalm 144.). Blízko jest tedy Hospodin, aby nám ku pomoci přispěl. My však, jako bychom se ho ani dočkati nemohli, jakoby nám každá hodina cťou věčností se zdála, voláme úpěnlivě, aby jen co nejspíš přišel; neboť náramně nás již tlačí břemeno hříchů: »Alleluja, alleluja. Přijď Pane, a neotálej: uvoň od hříchu lid svůj israelský. Alleluja.«

Evangelium totéž jako včera. Jan volá na poušti, abychom připravili cestu

Pánu. Kdo ještě váhal a zůstal pozadu, nemá nyní otáletí, nýbrž co nejspíše cestu Hospodinu připravit, neboť již blízko jest.

Vítajíce přicházejícího Spasitele, pozdravujeme i jeho blahoslavenou Rodičku v Offertoriu: »Zdravas Maria, milosti plná, Pán s Tebou: požehnanás Ty mezi ženami a požehnaný plod života Tvého.« Naše vykoupění máme z veliké části zásluhám Rodičky Boží co děkovati, neboť ona to byla, jež svolila, Syna Božího na svět vydati; ona to byla, jež na vykupitelské práci Ježíše Krista nejvřeější účast brala. Ona je rozdatelkou milosti, jež Kristus Pán obětí svou nám vyzískal.

»Na přítomnou obět, prosíme Pane, usmířen vzezří, aby i zbožností naši prospěla i spása.« Tot Secreta, tatáž, jako včera.

»Ejhle panna počne a porodí syna, a nazváno bude jméno jeho Emanuel: zní veršík po sv. přijímání. Emanuel značí tolik jako Bůh s námi. Kéž bychom

vždy také na to mysleli, že je Bůh s námi, kéž bychom na přítomnost Boží pamatovali: mnohých hříchů mohli bychom se uvarovati. Zdaž by to nebyl výborný účinek sv. přijímání?

Přemnoho je milosti, jež nám Kristus Pán svou obětí na hoře Kalvarii získal a jež nám při oběti mše svaté rozdává. My však musíme bráti, když nám někdo něco dává. Nejednali bychom pošetile, kdybychom se kostela stranili, kdež tolik darů se nám dává? Nebyla-li by to velká nevděčnost, kdybychom o ty milosti nestáli, jež nám Pán chce udělit? A proto choďme často na mši svatou, můžeme-li, každý den. Čím častěji mši svaté obcujeme, tím více pokladů pro život věčný si shromažďujeme, jak to poslední modlitba vyjadřuje: »Přijavše dary, prosíme, Pane, aby s návštěvou služby Boží rostl užitek spásy naší.«

Hlavní myšlenka: Horoucí touha po Vykupiteli. Modlitba střelná: Přijď, Pane, a neotálej; uvolni od hříchu lid Tvůj křesťanský!

(Přístě dále).

Spolek svaté Rodiny.

(Část další.)

Spolek tento nábožný obsahuje následující tři povinnosti:

1. Zasvěcení se křesťanské rodiny sv. Rodině v Nazaretě;
2. zvláštní úcta a následování sv. Rodiny a
3. každodenní modlitbu před obrazem sv. Rodiny.

Zasvěcení osoby nebo věci, znamená úplné odevzdání jí Bohu, jako vlastnictví Boží; stává se tímto zasvěcením osoba nebo věc mnoho ctihodnější a spasitelně působí na všechny, kteří se s ní

a) stýkají. Zasvěcením stává se tedy křesťanská rodina takřka majetkem sv. Rodiny Ježíše, Marie a Josefa, stává se jí bližší a tím povznešenější a jest ku spasitelnému vzdělání sobě i jiným; mimo to zajistí sobě lásku Boží, požehnání, světlo a sílu v pracích a souženích, ochranu a záštitu v nebezpečnostech těla i duše, zde i na věčnosti. Co to krásného a vznešeného náležeti Ježíši, Marii a Josefovi, nejsv. osobám, jaké kdy na světě byly! Z tohoto přátelství křesťanské rodiny se sv. Rodinou plyne potom přirozeně

b) *úcta a následování sv. Rodiny v rodině křesťanské; úcta, t. j. vážení si srdcem, slovem i skutkem vzhledem na vznešenou svatost těchto tří osob i na jejich svatý život rodinný; s úctou jest nerozlučně spojeno snažení se možného následování v rodinných ctnostech. V tom záleží právě hlavní účel tohoto spolku. Otec, matka, děti, mají v Ježíši, Marii a Josefu nejdokonalejší obraz a vzor každé rodinné ctnosti, již následovati mají! »V pravdě«, dí svatý Otec, »otcové mají ve sv. Josefu překrásný příklad otcovské bdělosti a starostlivosti; matky mají opět v přesvaté Panně a Rodičce Boží výborný příklad lásky, nábožné kázně, pokorné poddanosti a dokonalé věrnosti; děti pak mají v Ježíši, jenž byl rodičům poddán, nebeský příklad poslušnosti, jemuž se diviti, ježž ctíti a následovati mají.« To platí pro všechny rodiny všech stavů, pro vznešené i nízké, pro bohaté i chudobné, zvláště pro rodiny selské a dělnické, které nejvíce podobají se strádající Rodině svaté. Jestliže rodiny každodenně v tomto trojím zrcadle se zhlízejí, jak veliký užitek pro čas i věčnost z toho mítí budou!*

Tímto patřením na sv. Rodinu a její příklad budí se důvěra v milost Pána Ježíše, v pomoc Panny Marie a svatého Josefa a tu přirozeně následuje

c) *denní modlitba a sice před obrazem sv. Rodiny. Proč právě má se konat modlitba před obrazem? Jest snad obraz něco tak důležitého, napomáhá k větší úctě, následování a přivlastnění si ducha sv. Rodiny? Ovšem má obraz v domácnosti velikou důležitost a působivost. Či neumístím obrázek rodičů na nejlepší místo v pokoji? Vzpomínáme si při pohledu na obrázek netoliko podobu, oblek jejich, nýbrž i jejich dobrotu a lásku, kterou nám prokázali, vzpomínáme jejich pobožnosti,*

napomenutí a varování; stojí takřka živí před zraky našim ve všem žití, citění a jednání a tato představa živá jímá mysl naši, duši naši, mnohdy až slzy vytrysknou z očí našich. Čemu učí zkušenost, tomu nasvědčují i dějiny církve. Pohlédli-li sv. Jan Zlatoustý na sochu sv. apoštola Pavla, býval největším ohněm horlivosti naplněn. Svatý Řehoř Nyssenský býval při pohledu na obraz ctihodného patriarchy Abrahama, nejsladší naplněn pobožností. A co máme teprve o obrazu sv. Rodiny říci? Není on jeden z nejlibeznějších, nejnežnějších a nejkrásnějších obrazů, jakých kdy na světě bylo vidět? Ježíš, Maria a Josef jsou tři nejsv. osoby, které na obraze sv. Rodiny vidíme. Kdo by k této svaté Rodině pohlédl a nevzpomenul si na jich život tichounký v Nazaretě a nepřipomněl si všechny ty smutné osudy a také vznešené skutky, které pojí se ke sv. Rodině od té chvíle, co anděl Gabriel pozdravil nejsv. Pannu až do oné doby, kdy Pán Ježíš opustil dům rodinný a nastoupil veřejný život svůj? Celý život, tichounký, zbožný, čistý, pracovitý, laskavý, trpělivý, obětavý, jaký vedla svatá Rodina v Nazaretě září nám s obrazu sv. Rodiny do srdce a jest ustavičnou upomínkou k uctívání a následování ctností sv. Rodiny. A nebýváme povzbuzeni k dobrému pozorováním obrazu svatého? Abych pominul jiné ctnosti rodinné, jako trpělivost v chudobě, starostlivost, péči o domácnost, výchovu dětí, povinnost oběti a sebezapření, zmíním se jen o práci. Jak těžkou a obtížnou zdá se mnohým každá práce! Pohlédne-li však řemeslník, nebo dělník a každý pracující člověk na obraz svaté Rodiny, a vidí pěstouna Páně, jak pracuje do únavy v řemesle tesařském za mnohých a mnohých strádání, za pokračujících okolností od skorého rána až do pozdního večera, nemá pak člověk

rád pracovat, nemá nalézt síly, zmužilosti a důvěry v Boha, nemá s radostí a spokojeností konati každodenní dílo své? Proto podle řádu spolku tohoto, má v každé rodině k tomuto spolku náležející nacházeti se obraz sv. Rodiny a členové téže rodiny mají aspoň jednou denně, pokud možno večer společnou modlitbu před tímto obrazem sv. Rodiny vykonati. Zvláště doporučuje sv. Otec krátkou a jadrnou modlitbu stělnou:

Ježíši, Maria, Josefe! vám daruji srdce své i duši svou!

Ježíši, Maria, Josefe! přispějte mi v poslední hodině smrti!

Ježíši, Maria, Josefe! s vámi nechat odejde duše má v pokoj!

Mimo to doporučí se obzvláště pobožnost sv. růžence ke cti a chvale Rodičky Boží Marie Panny.

Společná domácí modlitba, společná domácí pobožnost vůbec jest hlavním cílem tohoto spolku a zároveň hlavním prostředkem k dosažení ducha sv. Rodiny, k dosažení křesťanského ducha v rodinách a k rozmnožení úcty a následování ctností sv. Rodiny. Toť opravdu veliká a svatá myšlenka; není sice nová, nýbrž jest stará jako křesťanství samo. Již Otcové církve zejména sv. Zlatoústce a sv. Augustin razývají rodiče a hospodáře »služebníky Kristovým i a kněžimi svých rodin«, dům pak jmenují »kosteličkem« v němž na každý den Bohu slouží, a oběti přinášejí na očistu duší svých. V tomto rodinném »kosteličku« má býti oltáříček domácí ozdobený obrazy ukřižovaného Krista, nejbl. Panny Marie a sv. Josefa, před nimiž všichni domácí ráno i večer, před jídlem i po jídle své modlitby konati mají! Tím posvěceny budou nejen duše, ale i dům a Kristus bude s nimi; kde však Kristus jest, tam boji se přiblížiti zlý duch, tam vládne pokoj a láska a náplň všeho dobra.

Společná modlitba dodává rodině křesťanský znak; společnou modlitbou prokazuje rodina Pánu Bohu náležitou úctu, poznává v něm pramen všeho rodinného blaha, získá od něho zvláštního požehnání, působí blaze na každého jednotlivého člena rodiny a na jiné rodiny, upevňuje svazek mezi otcem a matkou, mezi rodiči a dítčami, napravuje poměr mezi hospodáři a čeledí, mezi pány a služebníky, podporuje mocné výchov ditek, připravuje k ochotné a radostné návštěvě služeb Božích a podporuje duchovního v práci na vinici Páně. Společná pobožnost, která bohužel, vymizela již z mnohých rodin, ale díky Bohu, ještě dosud se v některých zachovalých rodinách konává, jest znamením, že rodina jest opravdu křesťanskou, jest skutečným vyznáním víry uprostřed nevěřícího, lhostejného a lehkovážného světa. Toť vítězství, které přemáhá svět, viranaše.

Společná pobožnost zbavuje bázně lidské. Člověk si od mládí zvykne přemáhat tuto hloupou slabost, jest-li již od dětinství se s jinými hlasitě modlival. Jest to téměř divadlo andělům a sladkou hudbou před Bohem, když večer jasným hlasem děti se modlí a poji s vroucím hlasem rodičů svých. Když otec i matka, děti i čeleď společně pokleknou k modlitbě, tím uznávají, že mají nad sebou jednoho společného nejvyššího Pána, jemuž všichni počet vydati mají, jehož pomoci všichni potřebují. Taková pobožnost pak působí více než mnohá kázání a napominání. Taková modlitba se rodina podobna jest mocné věži, již nepřítel nic zlého učiniti nemůže a kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu Ježíše, tam jest Ježíš uprostřed jich. (Mat. 18.)

Společná modlitba přináší rodině hojné požehnání a toto požehnání přechází z pokolení na pokolení, dokud

ovšem pobožnost tu konají. Děti musejí časem svým do světa. Tisíce nebezpečností a pokušení číhá na ně. Láskyplná slova matky, vážná napomenutí otce jim scházejí na světě. Jedno však zůstane v srdci nepohnuto: vzpomínka na křesťanský život a na společnou modlitbu v otcovském domě. Tato upomínka naplní syna i dceru ve světě štěstím a čistou radostí a jest zároveň ochranou proti mnohému zlému.

Služební necítí se v takové rodině cizími, nýbrž modlíce se zároveň s domácími, cítí, že též patří k nim a tím více přilnou k rodině, již pak rádi a ochotně slouží. Taková společná modlitba napomáhá k domácímu pořádku, zdržuje členy rodiny od toulání a tedy i od mnohých hříchů. Mnozí naši otcové a předkové, di jeden kazatel, konali tuto domácí pobožnost, mnozí z vás, kdož tyto řádky čísti budete, naučili se ji od rodičů. Zachovejte ji také svým potomkům. Netřeba, abyste kázali náboženství a krásně o božských věcích mluvili. Neumí to každý, ale máte a musíte náboženství plnit, bázeň Boží ukázati, domácí pobožnosti pilně konati a s dítkami a domácími svými se modlit. A jeden velice zbožný biskup praví: «Rodiče! vraťte se ku starému zvyku společné modlitby v rodině! Jest to svatý obyčej! vaše rodiny budou požehnány! Vaše děti budou jako stromky vysázené podle vody, a budou prospívatí moudrostí a milostí u Boha i u lidí.» A právě tato společná pobožnost schází v našich rodinách. Vně chtějí býti všichni dobrými katolíky, chodí do kostela a do schůzi, ale aby doma náboženství své skutky dokazovali, jmenovitě společnou modlitbou, na to nedbají.

A právě tuto společnou modlitbu

chce míti sv. Otec v rodinách zavedenou spolkem sv. Rodiny. Modlí-li se kdo sám, činí tak často nedbale, roztržitě, na honem anebo zanedbá modlitbu docela. Lépe a pravidelně se modlí při společné modlitbě. Společná modlitba má veliký vliv na výchov dítek i dospělých. Děti musejí k modlitbě navedeny býti a musejí si ji zvyknouti a sice konáním modlitby a příkladem jiných, zvláště rodičů. Děti učí se modlit modlitbou, jako se učí čísti čtením, psaní psaním a počítati počty. Nábožný příklad rodičů a dospělých domácích vábí a láká děti, aby také nábožně sobě vedly. A na to se zapomíná nejvíce. Rodiče nechávají se děti samy modlit. A přece doma se mají naučiti pobožnosti. Či jak mohou děti a dospělí synové a dcery v kostele se dobře modlit, službám Božím nábožně obcovat a užitek z nich mít, když se tomu doma nenaučili? Kde domácí pobožnost umkla, kde v rodinách ať z vlažnosti, ať náboženské lhostejnosti, anebo z osvětleného pokroku společná modlitba a nábožné čtení přestaly, tam nastává poušť, na níž vyrůstá trní a bodláčí. Tam manželství zesvětáčí, tam zapomenou rodiče čím jsou a mají býti dítkám svým, tam děti rodiče necítí, ani neposlouchají, tam vychování dítek se nedatí, služby Boží se zanedbávají anebo jen slabě navštěvují, tam brána zlému duchu dokořán otevřena. Rodina která se nemodlí, ztrácí dech křesťanského života.

Mají-li rodiny naše zase oživnouti a dobrý mrav zachovati, jest potřebí zasvěcení se sv. Rodině Nazaretské, účta a následování této rodiny ve ctnostném a svatém životě jejím, obzvláště každodenní obětování se rodiny křesťanské Rodině svaté.

(Příště dále.)

Blahoslavený Gerard, ctitel velebné Svátosti.

větec, jehož účtu k nejsvětější Svátosti ličiti chceme, náleží dle slov životopiscových k nejvelkolepějším zjevům sv. Církve osmnáctého století, k oněm duším vznešeným, nepochopitelným, jichž život ustavičným obcováním s nebem jest, k oněm zářivým hvězdám, které se občas na obloze sv. Církve zjevují a na ducha lidského, zvláště když noc nevěry hrozí jej zatemnit, tak mocně a požehnaně působí.

Ach, kéž bychom k této jasné hvězdě, pohybující se neustále kolem Slunce spravedlnosti ve svatostánku rádi pozdvihovali zraků svých, abychom světlelem jejím osvěceni a vedeni s radostí chvátili k Pánu Ježíši skrytému v nejsv. Svátosti a jemu se klaněli. To bylo vroucím přáním bl. Gerarda: viděti, že Pán Ježíš ode všeho lidstva jest milován. Na to myslil, když jedenkrát zvolal: »Kéž bych byl na vysoké hoře, abych jediným dechem v plameny roznil celý svět!«

Nuže, blahoslavenče náš, jenž nyní stojíš na vysoké hoře nebeského Sionu, příkladem svým a přímlovou roznécuj v nás lásku a účtu k Pánu Ježíši ve velebné Svátosti skrytému!

Blahosl. Gerard náleží kongregaci nejsv. Vykupitele, řeholníků, kteří svatými missiemi miliony duší pro nebe zachránili a dosud blahodárně i po vlastech našich působí. Jsou to synové sv. Alfonsa, biskupa a učitele církevního, jenž sám vyznamenával se horoucí láskou ku svátostnému Spasiteli, jak

tomu jeho »Navštěvy nejsv. Svátosti«, knížka to jim sepsána, nasvědčují.

Sv. Alfons prál si, aby řeholníci jeho kongregace nejsv. Svátost nábožně ctili, proto nařizuje jim každodenní návštěvy této Svátosti. Předpisu toho zajiště bl. Gerard nepotřeboval, neboť si přinesl tuto účtu již ze světa, z domu otcovského.

Narodil se dne 6. dubna 1726. v městě Nuzov, v království Neapolském, jako syn chudých ale zbožných rodičů, kteří při vši starosti o vezdější chléb nezapomínali tři dítky své po křesfanskou řádně vychováti. Milost Boží a siméctnosti, které při křtu sv. do srdce Gerardova vloženy byly, a které u většiny lidí dlouho dřímou, začaly se u něho záhy jeviti, při čemž ovšem nescházelo návodu matčina. První slova, která se vyslovovati učil, byla »Ježíš« — »Maria«; první pohyb, který rukama vybavenýma z dětských peřinek učinil, bylo znamení sv. kříže. Když byl 4 roky stár, počal stavěti oltářičky, zdobil je květinami a svíčkami a nápodoboval sv. obřady. Snad tím dobrotivý Bůh, jenž tak záhy Gerarda k sobě táhl, chtěl naznačiti, v jakém poměru státi bude tento v budoucím životě svém k oltáři a k onomu velikému Tajemství jež na katolickém oltáři se odehrává.

Brzy však zanechal Gerard svých oltáříčků, jakmile matka mu vyložila, že Pán Bůh je v kostele na oltáři přítomen a že se mu máme klaněti. Tu zaplálo srdce jeho touhou, často Pána Ježíše navštěvovati a tato účta každou návštěvou

velebné Svátosti rostla, takže, když poslušnost jinam jej volala, jen násilím mohl se odloučiti od svého milovaného Ježíše.

Není také divu! vždyť již jako malý chlapec — ministrant — spatřil častěji při mši sv. krásné dítko v rukou kněze, viděl, jak je kněz požívá. Pln dětinného údivu pravil jedenkrát knězi po návratu do sakristie: »Vy jste vyvedl něco pěkného, vy jste požil malé děťátko!«

Odtud ta nehlubší úcta, odtud ta nejvroucnější láska blah. Gerarda k nejsvětější Svátosti! Pán Ježíš sám jej volal, Pán Ježíš sám chtěl andělského Gerarda mít mezi anděly, kteří dle slov sv. Jana Zlatoustého svatostánek obklopují a velebné Svátosti se klaní.

A Gerard rozuměl tomu a poslechl; chvátal do chrámu Páně s takovou radostí, jako jiné dítky ku hře. »Pojďme navštívit Pána Ježíše, našeho zajatce milého ve velebné Svátosti!« tak volal, když zvony zvaly věřící ke službám Božím. I jiných chvil používal ku návštěvě nejsv. Svátosti buď sám neb s jinými dítkami, jež k tomu vybízel, poučoval a s nimiž se modlil.

A jak zbožně si tu počínal malý Gerard! Když kněz při mši sv. proměněnou sv. Hostii pozdvihl, sklonil hlavu svou až k zemi, a dlouho, dlouho tak setrval v němém klanění se. Ó kdybychom jej viděli, tu domnívali bychom se, že ne člověka, nýbrž anděla v lidské podobě vidíme, klanějícího se velebné Svátosti! Když pak sv. způsoba při přijímání kněze zmizela, tu vyhrkl proud slzí z očí jeho — plakal, že nemůže dosud andělského chleba požívat. Po tom toužila duše jeho žádostí nevyslovitelnou, i cítil se nesmírně nešťastným, když duchovní této žádosti pro mládí žadatelovo dosud vyhověti se zdráhal.

Konečně, když byl Gerard 10 roků star, touha jeho vyplněna. Gerard při-

stoupil ku sv. přijímání. Ach, kdo vypíše radost jeho! Životopisec Gerardův vypravuje: »Den, kdy poprvé přistoupil ku sv. přijímání, byl pro něho velikým dnem radosti. Jeho nevinné, již sebezapíráním posvěcené a vroucí láskou hárající srdce přijalo Pána tak, že nebeskému pokrmu možno bylo, nejen svou živící sílu v nejhojnější míře jemu sdělit, nýbrž i svou libeznost jemu dáti pocítiti. Proto zůstal chlapec po přijetí sv. Hostie jako u vytržení, a při dlouhém dikčičení, které vykonal, mohli přítomní z andělského vzezření, které obličej jeho proměnilo, se radovati.«

Od té doby přistupoval Gerard ke stolu Páně s dovolením svého zpovědníka obden. Poděkování po sv. přijímání spojoval s bičováním těla svého, chtěl tak nějakou obět přinést Spasiteli svému, jenž tak velice se pokořil, že i pokrmem duše naší se stává.

A tomuto Spasiteli svému ve velebné Svátosti zůstal Gerard věrným i v oné době, kdy svět člověka nejvíce láká a zdánlivé rozkoše a radosti mu nabízí — jako jinoch.

Aby opatřil sobě, matce i sestrám výživu, vyučil se Gerard řemeslu krejčovskému. Pracoval pilně, byl poctivým, přívětivým, trpělivým, úslužným, a tak stal se miláčkem svých mistrů, kteří jej ctili a jeho si vážili. Stav se sám řemeslníkem samostatným, byl pro svou svědomitost, poctivost a lásku k chudým zvláště od těchto vyhledáván. Zkrátka Gerard kráčel od svého nejtělejšího mládí obrovskými kroky a jistě svému zkonanění vstříc.

Tyto ctnosti jeho byly však jen-přirozeným následkem jeho veliké lásky k Bohu. Bylť zajisté hlavní zásadou jeho života, jakž i později napsal: »Boha vše milovati; vždy s Bohem spojení býti; vše pro Boha konati; vše pro Boha milovati; ve všem a vždy z jeho

nejsvětější vůlí se srovnávat; mnoho pro Boha trpěti. A tak podobal se květince, která v dobré půdě zasazena vykvétá květy nejkrásnějšími a dýchá vůni nejlibeznější.

Gerard miloval Boha, a proto i ta hlavní snaha lásky, touha po přítomnosti miláckově den ode dne v jeho srdci rostla a se množila a místo, kde Bůh skutečně a podstatně s celou svou láskou přebývá — kostel, to bylo nejmilejším přebýváním Gerardovým. Za časného rána byl přítomen mái sv., přísluhoval knězi, a přijímal Tělo Páně. Měl-li za dne jen trochu kdy, spěchal navštívit Pána Ježíše, a tu když u vroucím rozjímání ponořil se v hlubiny lásky a milosrdenství Božího, často byl u vytržení.

Nejraději chvátal do chrámu Páně v noci, kdy kolikolem panovalo hluboké, nerušené ticho. Tehdy usmířoval Pána Ježíše za ty četné urážky, kterýchž se lidé zejména v noci proti němu dopouštějí. Modlil se, plakal a zmiraje touhou se Spasitelem svým trpěti, bičoval tělo své až do krve, bez milo-

srdenství, takže často ráno nalezen byl, an úplně bez vlády s bičiky v ruce leží na stupních oltáře.

Než Gerard přál si ještě více pro Boha svého učiniti. Rozjímání o láskyplné pokoře Pána Ježíše, jenž v nepatrné způsobě chleba v zavřeném svato-stánku, v liduprázdném kostele sám a sám, opuštěn od celého světa, neustále mešká, roznitilo něžné srdce Gerardovo touhou také zcela opustiti svět, matku a sestry, a zasvětit se Bohu zcela a úplně, jako on jen pro nás ve svato-stánku dlí, po nás touží, za nás Otce nebeského prosí, jemu se obětuje... Gerard chtěl jen Bohu žíti. »Musím«, tak pravil k matce a sestrám s pláčem jej přemlouvajícím. »Musím si naléztí útočiště, kde bych řici mohl: Zde jsem zcela pro Boha, jenž obět všech citů a celého srdce žádá a miluje.«

Gerard zatoužil po klášteře a byl konečně po dlouhých prosbách přijat do kongregace nejsvětějšího Vykupitele, jejíž ozdoubou a chloubou nyní jest.

(Přistě dále.)

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Nového Bydžova. Vzdávám nejserdečnější díky božskému Srdci Pána Ježíše a neposkvřněnému Srdci Panny Marie, sv. Antonínu Paduanskému a sv. Josefu za vyslyšení prosby v kruté tísní. Slibila jsem budu-li vyslyšena, že to uveřejním ve »Škole Božského Srdce Páně« a skutečně jsem obdržela, oč jsem prosila po dlouhé prosbě. Po kolikráte vykonané devítidenní pobožnosti k Panně Marii Lůrdské a sv. Antonínu Paduanskému, připadla mi na mysl slova božského Spasitele: »Tlucte tak dlouho až bude Vám otevřeno«. A ejhle, má ustavičná prosba nezůstala bez odměny. Pročež k vám, volám milí čtenářové, jak mladí, tak staří, panny i mládenci,

manželé i manželky: nikde nenaleznete tolik útěchy a občerstvení jako u těchto božských Srdci. Jen toho zkuste. Čt. šk.

Z Křelova. Trpěla jsem povážlivým neduhem očním. S bázní pohlížela jsem do budoucnosti, obávajíc se bolestné operace. Nežli jsem se odebrala k lékaři, vzala jsem útočiště k božskému Srdci Páně i učinila vroucí pobožnost a zároveň slib jsem učinila, pakli snad neduh můj selepší, vykonám ještě devítidenní pobožnost k božskému Srdci Páně a učiním podekování ve »Škole«. Díky Srdci Páně. Po třídenní pobožnosti nastal netušený obrat v nemoci mé a díky Srdci Páně, jsem úplně zdráva a plním slib učiněný božskému Srdci Páně. L. K.

Z farnosti Počátek. Jistá rodina vzdává tímto svoje nejvroucnější díky božskému Srdci Pána Ježíše, sladkému Srdci Panny Marie, sv. Josefu, svatému Antonínu Paduanskému a sv. Janu Nepomuckému za vyslyšení v jisté důležité události. Plnic takto svůj slib žádá čtenáře „Školy Božského Srdce Páně“, aby i oni obrátili se k těmto mocným přimluvcům v těžkostech života vezdejšího. *Odběratel „Školy B. S. P.“*

Do Strážce. Rukopis nebyl podepsan a proto byl odložen. Chcete-li, by Vaše dikůvdání bylo uveřejněno, napište je ještě jednou a podepište svým jménem, které však uveřejněno nebude.

Z farnosti Kokorské. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně a sv. Josefu za uzdravení z nebezpečné nemoci. *Č.*

Od Prahy. Před půl rokem konal jsem dvě devítidenní pobožnosti ve dvou

důležitých záležitostech, jednu k božskému Srdci Páně, druhou k Panně Marii. V jedné jsem byl vyslyšen úplně, v druhé (nemoci jisté osoby se týkající) částečně. Vrouci díky božskému Srdci Páně i Panně Marii za pomoc poskytnutou! Kéž čtenáři „Školy Božského Srdce Páně“ hodné citelů přesvatému tomu Srdci získají! Bůh jim tu námahu a lásku stonásotně odmění.

Z Krivokláta. Plnic slib svůj, vzdávám veřejně pokorně díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a nejsv. Srdci Panny Marie ustavičné pomoci a svatému Josefu za rychlé uzdravení v nemoci a za pomoc v útrapách duševních. Po vykonaných modlitbách a užití svatohorské vody, dostalo se mi touženého ulehčení, a uzavírám sebe i své drahé dále v božské Srdce Ježíšovo a Mariino, chválu a díky jim vzdávající.

Kněží v duchovní správě.

(Hlavní úmysl.)

Pán Ježíš povolal k sobě 72 učeníků, z nichž vyvolil sobě 12 apoštolů, by byli svědkové jeho učení, zázrakův a celého života, jeho smrti i slavného vzkříšení jakož i nanebevstoupení. Byvše později Duchem svatým dary obohaceni, rozešli se apoštolové i učeníci do celého světa hlásat sv. evangelium dle rozkazu Páně: „Jděte do celého světa, učte všecky národy a křtíte je...“ Netoliko že učili a křtili, ale také hříchy odpouštěli kajícím, přinášeli obět nekrvavou Nového Zákona, zaopatřovali nemocné, mlažice je sv. olejem, utvrzovali věřící ve víře vzkládáním rukou a vzýváním Ducha sv., hodné a čestné muže světili na kněžství a z těchto si volili biskupy, aby spravovali stáde sobě svěřené. Ale i v tělesném ohledu starali se o věřící, zvláště o chudé vdovy a sirotky, jak víme o sv. Štěpánovi. Což to bylo jiného, jako duchovní správa, kterou konali apoštolé a učeníci Páně, po nich pak konali a konají dosud jejich nástupci biskupové a kněží. Posud pokračuje kněžstvo v úřadě trojím nejvyššího kněze Ježíše Krista, v učitelském, pastýřském a kněžském.

Celá církev sv. rozdělena jest na biskupské diecése, tyto pak na arcikněžství, děkanství a jednotlivé farnosti. V každé farnosti ustanoven od svého biskupa kněz pro duchovní správu, okolo něhož pak shromáždžují se věřící, by slyšeli slovo Boží, by nábožně byli přítomni nejsvětější oběti mše sv. aneb aby přijímali svaté svátosti. Kněz v duchovní správě jest lidu svého učitelem v pravdách Božích a v dokonalosti křesťanské, jest pastýřem a knězem. Kněz jest povolán nejbliže k Spasiteli, aby pracoval s ním a shromáždžoval vyvolené ze zlého světa. Dle výroku sv. Petra de Blois, má kněz přednost Abelovu, patriarchát Abrahamův, vládu Noemovu, řád Melchisedechův, důstojnost Aronovu, moc Mojžíšovu, dokonalost Samuelovu, moc Petrovu, pomazání Kristovo. Je-li důstojnost kněze tak veliká, jest také veliká zodpovědnost jeho netoliko z povolání, ale i z úřadu těžkého. Pro ctnosti a důstojnost váží si věřící kněze svého, jsou poslušni hlasu

jeho, poroučí se modlím jeho, vyznávají se mu ze hříchů svých, v souzení, v počynostech hledají rady a útěchy u něho; slovem dobrý kněz jest vším lidu svému jako pravil sv. Pavel: Všechněm vším učiněn jsem, abych všechny Kristu získal. Ale protože kněz tak vznešený úřad zastává, má také na světě mnoho nepřátel, kteří hledí jej zostudit, působení jeho zkazit, mezi dobré sítě rozsévají koukoly, jsou vlci, rozptylující stádecko oveček Kristových. Jestli zlí lidé troufají si proti Pánu Bohu samému se bouřit, proti církvi sv., tož si tím více troufají na kněžstvo, ať již jest to papež sám anebo mladický kaplan někde na venkově. Dobře pravil již Pán Ježíš: »Jako mne pronásledovali, tak i vás pronásledovati budou. Ale nebojte se stádecko malé, aj já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.«

Bůh sílí služebníky své a žehná stavu a práci kněžské a pastýřské. Mnoho jest trpěti správcům duchovním v krajinách, kde jsou lidé vášniví a zkažení, kde víra a zbožnost jest mdlá. Správce duchovní se mnoho trápí nad dušemi, které svedeny byvše v záhubu se řítí a nad nepravostmi na církvi neustále páchanými. Je opravdu smutno divati se, jak národ katolický nebo křesťanský obrací se k světlu zády. Nicméně neustávají pracovat na spáse duší sobě svěřených, kázají dále vhod i nevhod, obětují se za ně a modlí se, a vedouce je k nejvyššímu dobrému pastýři Ježíši Kristu.

Protože však jest úřad kněžský tak těžký a pln odpovědnosti a poněvadž ze všech stran překážejí se blahodárnému působení jeho, chceme se modlití tento měsíc za kněžstvo v duchovní správě ustanovené, aby byli podle Srdce Ježíšova, a milost Boží by provázela všechny práce ku spáse duší podniknuté. Ó Ježíši, silíš věrné služebníky své!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsi. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za horlivé kněze v duchovní správě, by nám cestu do nebe ukázali a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Prokazovat pastýřům duchovním úctu, lásku a poslušnost.

Úmysl v březnu: Křesťanská trpělivost.

Škola Božského Srdce Páně.

V Srdci Ježíšovu nalézáme zbraň k své obraně, prostředky k uzdravení; pomoc v pokušeních, nejsladší útěchu v souženích a nejistší radosti v tomto slavném údolí. *Sv. Petr Damian.*
Kdo chce do Srdce Páně vejít, musí všechno odložit, co ve vlastním nitru světského. *Sv. Františka Řím.*

Ze zpěvů Loretanských.

Hvězdo mořská!

Hláš žití mého tak se zdála klidná,
že pobídl jsem loď svou chutě v před.
V pout svítila mi záře nebes vlídná —
v sny černé skolébal mne pouti let.

Žel! Pozdě zřel jsem chmury bouřné, mračné,
jež stočily se náhle nad hlavou;
hned vřely kolem pěny lupu lačné —
já ztratil veslo náhlou únavou.

Má čaka prehla — tůně černá, děsná
mne rvala vztekla do svých temných lich;
duch zmíral hrůzou ve vln bésných láně,
sluch ohlušil mi bouře zlostný smích.

Jek vlnobití stlumil žalné vzdechy,
jež v zoufalství se nesly se rtů výš;
zrak nikde nezahl maják těchy,
jenž lákal by mou loďku v míru tiš.

Až náhle ve vln lité hráze
kmit' paprsk mocný rajských úsměvů,
jenž choré rámě k nové vzpružil snaze —
mé oko truchlé našlo úlevu.

„Tam spása kyne!“ děl jsem k svojí duši;
říd' za svitem tím vratký žití chod.
Z té záře poznáš, co tvůj poklid ruší;
ta uvede tě v přístav tichých vod.

Tak vybředl jsem vůdčím leskem Tvojm,
ó Hvězdo mořská, z proudů závrtných:
že v boji žití vezdy pevně stojím.
Tvůj věčný jas vždy pudí černý hřích.

Ty komu svítíš v matných stínech světa,
ten jistě řídí lodi svojí běh.
Ten neutoně — zloba pekla kletá
svůj zhoubný před ním staví spěch.

Lesk Tvoji lásky ruče ledy taví,
jež zkouval v srdci viny temné mráz.
Ret každý Tebe, Hvězdo mořská, slaví;
vždyť v pout nám, Paní, svítíš v každý čas.

JIRÍ SAHULA.

Posvátná místa utrpení a smrti Páně.

Utrpení Pána našeho Ježíše Krista započalo již při poslední večeři, kdy tak živě mu na mysli tanula zrada Jidášova a zapření Petrovo.

Jelikož jsme však o tomto přesvatém místě, večeřadle Páně, již v ročníku minulém (1898, sešit 4.) zevrubněji pojednali, můžeme ho tuto pominouti.

Po poslední večeři ubíral se Spasitel s apoštoly svými tíše, ale s velikým zármutkem v duši na horu Olivetskou. Spasitel tu kráčel přes potok Cedron, tekoucí údolím Josafat, které leží mezi městem a horou Olivetskou. Hora tato, vlastně jen pahrbek, jest od hradeb městských asi půl hodiny vzdálena a má jméno své od stromů olivových, které na ní pěstovány byly. Až posud chovají tam v ohrazené zahradě otcové Františkáni 7—8 prastarých oliv, které se ustavičně z kořenů zmlazují. Místo pro nás na této hoře nejposvátnější jest jeskyně v zahradě Getsemanské, v níž Spasitel nejtěžší hodiny před svým umučením prožil. Vypravuje nám totiž sv. evangelium, že Pán náš opustiv apoštoly své, ustranil se na místo osamělé a tam třikráte k Otci nebeskému volal: »Otče, je-li možné, odejmi kalich tento ode mne, ale ne má, nýbrž Tvá vůle se staň!« Volal tak v hrozné úzkosti duše své před nastávajícím utrpením a úzkost byla tak hrozná, že až krvavý pot se na těle Pána našeho vyrazil. Což divu, že místo toto bylo povždy křesťanům místem svatým a že

rádi k němu putovali, uctívající Spasitele svého v úzkostech tonoucího. Jest to jeskyně ve skále, posud v původním stavu zachovaná, proto je rozměrů nepravdělných, asi 10—12 metrů dlouhá a 7—8 metrů široká. Již první křesťané vystavěli nad ní kostel, jež svatý Jeroným nazývá »Kostelem Spasitelovým«. Jelikož ale sverepí Turci kostel tento zničili, zařídili křížáci jeskyni samu v kostel, v němž od roku 1393. Františkáni denně mši sv. slouží.

Svatyně tato má tři oltáře. Světlo padá jednak otvorem ve stropě udělaným, jednak je svatyně osvětlena množstvím stále hořících lamp.

Vlastní místo modlitby Páně jest pod hlavním oltářem, kolem něhož lampy hoří. Tu tedy klečel Syn Boží a Spasitel náš, tu se modlil, tu v hrozné úzkosti krví se potil — tak že krůpěje potu jeho na zemi stékaly a tak půdu tuto posvětily. Ó, zdali nemusíme i my se v duchu na kolena vrhnouti na tomto přesvatém místě, a plní lítosti vyznávatí hříchy své, které byly příčinou tohoto utrpení Páně?

Vyjdouce ze svatyně této, jdeme zahradou Getsemanskou, kterou Františkáni v zahradu květinovou proměnili, zpět a přijdeme k místu, kde Srdce Spasitelovo novou ranou raněno bylo, jest to místo zrady Jidášovy. Jako přítel přišel tento nešlechetik k mistru svému a líbaje jej v tvář, pozdravoval ho. Ale pro Bůh, bylo to políbení satanovo,

neboť tím označoval osobu Ježíšovu v temnu nočním biricím jej provázejícím, aby ho jali a odvedli. Zajisté ne bez hrůzy patřil křesťan na sloup, který právě na tom místě stojí, kde člověk zradu spáchal na Bohu svém. Bijme ale i my se v prsa svá, neboť i my jsme kolikráte Srdce Ježíšovo jako Jidáš zranili a prosme pokorně za milost odpuštění!

Jakmile Spasitel dobrovolně se odevzdal vojákům na spoutání, vedli jej zpět do města a sice nejprve do domu bývalého velekněze Annáše, jenž byl tehánem velekněze Kaifáše. Na místě domu onoho stojí chrám armenských milosrdných sester s krásným a bohatě ozdobeným oltářem. V postranní malé kapli jest to místo, kde byl Spasitel ponejprv vyslýchán a kde biric jej uhodil v tvář. Místo to nalézá se pod oltářem.

Odtud veden byl Kristus Pán do domu velekněze Kaifáše, kde se zatím vysoká rada židovská byla k soudu shromáždila, kde dům tento stával, stojí nyní armenský chrám Spasitelův. Již první křesťané uctívali místo toto a svatá Helena vystavěla zde krásný kostel, který však ukrutný Chosroës II. zničil. Křížáci jej však zase obnovili. Před rokem 1483 zmocnili se ho však rozkolní Armenové, kteří jej drží až posud. V kostele ukazují dvě místa posvátná, jedno, kde Spasitel náš uvězněn byl v noci ze Zeleného čtvrtku na Velký pátek a místo, kde Spasitel na Petra pohleděl po jeho trojnásobném zapření!

Ó jak strašná to byla noc pro Pána našeho, již na tomto místě ztrávil, jakých útrap vytrpěl zde na těle i na duši! A k tomu ještě zapírá jej milý učeník a rozmnožuje bolest Srdce Jeho!

Ó kterak se odplatíme Spasiteli za obět Jeho? Kterak smyjeme s duše naší hříchy, jimiž jsme ho zarmoutili? Jako Petr, jenž vyšel plakal hořce. Ano slzy upřímné, kající lítosti vymohou nám

jako Petrovi milostivé odpuštění od dobrotivého Pána! —

Odsoudivše Ježíše proti všemu právu na smrt vedli jej Židé na úsvitě do domu Pilátova, aby vrchní tento soudce rozsudek potvrdil a vykonal. Kde radní tento dům stával, jest nyní ulice, jen oblouk, na němž Pilát zbičovaného Pána lidu ukazoval slovy: »Ejhle člověk«, jest zachován a tvoří pozadí oltáře v chrámě sester sionských. Řád tento založil obrácený žid Alfons Marie Ratisbone, a vystavěl jim zde klášter a chrám a uložil jim za povinnost modlití se za obrácení židů (1859). Na hlavním oltáři stojí na oblouku krásná socha zbičovaného Spasitele, která v Římě samým papežem Piem IX. posvěcena byla. Sestry sionské řídí zde velký sirotčinec pro dívky školy dívčí a majíce dobře zařízenou lékárnu, poskytují chudým potřebné léky zdarma. Při slavné mši sv. zpívají zbožné sestry po pozdvihování třikrát slova Páně na kříži: »Otče, odpust jim, neboť nevědí, co činí«, prosí tak za zatvřelý národ židovský. Jak krásná to pomsta křesťanská, tam kde židé volali: »Ukřižuj, ukřižuj ho«, volají vyznavači ukřižovaného: Otče, odpust jim. Tak splácí láska křesťanská! Zde tedy byl Pán náš bičován, trním korunován, zde tropila si luza z něho kratochvíle posmívajíc se mu a plivajíc mu v tvář. Zde na posměch klekali před Kristem volajíce: »Zdráv buď, králi židovský«, zde konečně i potvrzen jest ortel hrozný smrti jeho. Jak hrozný to upomínky pro nás! A to vše za nás, za naše hříchy, z lásky k nám! Ó Pane, zde padáme na kolena svá a voláme z hloubi srdce svého: »Odpust, odpust, neboť i my nevíme mnohdy, co činíme, hřešice a urážejíce Tebe!«

Pilát nechť se s odsouzením Pána ničeho míti, neboť viny na něm nenalézal, poslal jej ku králi Herodovi, jenž tehdy právě v Jerusalemě se zdržoval. Místo

domu Herodova jest asi 12 m vzdálené od domu Pilátova, ale není na něm posvátného znamení, toliko několik soukromných domů je tu vystavěno. A přece jaké trudné upomínky vzbuzuje místo toto v mysli naší. Zde posmíval se Synu Božímu vrah Jana Křtitele, vilný a prostopášný král Herodes. Zde oděl jej rouchem blázna a učiniv z něho kratochvil poslal ho Pilátovi zpět. Jak hrozný to zločin! A přece odměnil se Spasitel oběma dobrým, neboť od té chvíle smířil se Herodes s Pilátem. Utrpení Syna Božího zasloužilo jim smír. Byv zpět do domu Pilátova přiveden, odevzdán byl Ježíš na smrt a to smrt nejhroznější a nejpotupnější, na smrt kříže! Ihned měli nepřátelé jeho po ruce kříž, který vložili na zedraná bedra jeho, aby jej nesl na místo popravné. Tím počíná také hrozná ona cesta Spasitelova ulicemi Jerusalemskými, kterou jmenujeme „cestou křížovou“. Rozdělena jest cesta tato na 14 zastavení podle nejvýznačnějších událostí na cestě křížové se sběhších.

Východištěm jest kaple bičování Pána Ježíše. Na tomto místě, kde Spasitel do krve byl bičován, vystavěli již starší křesťané chrám. R. 1618. odňal svatyni tuto syn paše jerusalemského, Mustafa Bej, právním majetníkem, totiž Františkánům, a učinil z ní stáj pro koně své. Poprvé roku 1838. podařilo se Otcům Františkánům chrám, ovšem velice zpusťlý a na spadnutí, získati. Opraven byl péčí a nákladem Maximiliana, vévody Bavorského.

V kapli této shromáždžují se obyčejně zbožní poutníci před pobožností křížové cesty. Jednotlivé štace odbývají se buď na ulici anebo ve svatyních, podle toho, jak se právě udá; štace na ulici nejsou žádným posvátným znamením označená, křesťanům jsou však předobře známa. Pobožnost tato je papeži mnohými odpustky nadaná. Aby však i křesťané, kteří do

Svaté země putovati nemohou, pobožností touto umučených Spasitele uctívati a odpustků získati mohli, zavedli Františkáni po celém světě cestu křížovou, 14 totiž křížů, které se buď pod širým nebem anebo v chrámech staví a obyčejně i vyobrazením jednotlivých štací opatřeny jsou. Kříže tyto mohou býti jen s povolením církevní vrchnosti postaveny a od splnomocněného představeného řádu svatého Františka posvěceny, pak má pobožnost u nich konaná tentýž význam a tutéž cenu, jakoby byla v Jerusalemě samém konána. Veliká to zajisté výhoda pro zbožné katolíky po celém světě. Proto často, zejména v postě, konejme pobožnost křížové cesty s myslí kající a rozjimejme vroucně o utrpení, které Spasitel za nás podstoupiti ráčil, abychom život svůj napravili a také ovoce vykoupení Kristova účastnými se stali.

Křížová cesta končí se na hoře Kalvarii, kde Spasitel na kříž byl přibit, kde na kříži zemřel a také tělo Jeho pochováno bylo. O přesvatém místě tomto jest se nám tedy ještě zmíniti.

Od smrti Páně byla hora Kalvarie čili Golgota (místo lebek) předmětem zbožné úcty křesťanů Jerusalemských. Jen v roce 70. po Kr., kdy Titus město obléhal, přestaly obvyklé pouti k hoře této, protože mimo město byla. Tehdy odvedl biskup Jerusalemský Simeon stádece své ze svatého města do města Pelly za Jordánem, jsa pamětliv proroctví Kristova, jenž vyzýval, aby kdo může město opustil. Když město Titem dobyto a zbořeno bylo, vrátil se biskup a křesťané zpět k zříceninám sv. města, a křesťané začali zase posvátná místa uctívati. Sv. biskup Simeon žil až do roku 108., kdy v stáří 120 let mučnickou smrtí sešel. Byl ukřižován v pronásledování císařem Trajanem. I pohané i Židé usilovali, aby Kalvarii křesťanům uzmul. Císař Hadrian vystavěl zde dva

chrámy, jež bůžkům pohanským Jupiterovi a Venusi zasvětil. Tu ovšem nemohli křesťané na místě tomto Krista, Syna Božího, uctívat. Přece však nepustili míst těch s očí a z dále modlitbou čest jim prokazovali. Když pak císař Konstantin křesťanům svobodu daroval r. 313., a svatá Helena, jeho matka, sama do Jerusalema došla, tu bylo první její péčí horu Kalvarii od pohanství očistiti a místo ukřižování, jakož i Boží hrob a svatý kříž Kristův nalézt. Na hoře Kalvarii jakož i nad Božím hrobem vystavěla Helena skvostné svatyně, které později chodbou spojeny byly, tak že nyní pod jednou střechou se nacházejí. Vstupme tedy na svaté toto místo, kde náš Spasitel za nás obětovati se ráčil a vizme, v jakém stavu se nyní nalézá. Místo, kde kříž Páně stál, dala sv. Helena odsekati od ostatní skály, aby tak nabylo se místa k zbudování chrámu. Na místě, kde Spasitel z roucha svého svlečen a na kříž přibit byl, stojí kaple s oltářem, kamž denně se processí ubírá a svaté toto místo okuřováno bývá.

Nedaleko odtud stojí povýšený oltář, pod nímž stříbrná plotna naznačuje ono přesvaté místo, kde Kristus na kříži vyzdvížen byl. Na oltáři stojí veliký kříž s Kristem Pánem a po stranách sochy bolestné Panny Marie a svatého Jana Miláčka Páně. Bohužel nepatří kaple tato katolíkům, nýbrž rozkolným Řekům. Po epistolní straně oltáře viděti jest pod stříbrnou mřížkou rozpuklinu ve skále, která se stala při smrti Páně. Rozpuklina tato jest velmi hluboká a je dobře pozorovati, že kdysi skála v celku byla, neboť vypoukliny jedné strany dobře se hodí do prohlubin strany druhé. Hned vedle této rozpukliny mají katolíci krásný oltář s obrazem bolestné Rodičky Boží. Překrásný a dojímavý obraz bolestné Matky Boží, který se obzvláštní úctě a lásce katolíků těší, jest zázraky oslavený.

Darován byl králem Portugalským a jest celický skoro pokryt zlatými a stříbrnými dary záslibnými, perlami, diamanty a jinými drahokamy, kteréžto dary mají nesmírnou cenu. Vždyť stojí obraz tento na místě, kde srdce Mariino poslední meč probodl, kde totiž mrtvé tělo Synáčkovo na klině držela. Z obrazu toho volá k nám bolestná Matka Páně: »A vy všickni, kteří kolem jdete, pohleďte a vizte, zdali je bolest jako bolest má!« Ó Matko bolestná, před Tvým milostným obrazem padáme v duchu na kolena a prosíme, ó miluj nás láskou matky, jakou jsi milovala Syna svého; i my jsme dětmi Tvými, Tobě nás Syn Tvůj doporučil. Pro bolesti své smiluj se nad bídou naší, pros, oroduj za nás ustavičně u božského Syna svého. Tam, kde jsi jej na klině držela, posíláme vzdech a prosby své Tobě, tam v bolestech jsi nás porodila, ó nezapomeň na nás děti své! Zrovna pod oltářem bolestné Rodičky Boží jest kaple Adamova Řekům patřící. Zbožné podání praví, že zde hlava prvního člověka Adama, a tedy také prvního hříšníka pohřbena byla. Proto zřídili křižáci zde kapli s oltářem pro zádušní služby Boží.

Pod Kalvarii nalézají se ještě některé kaplice, v nichž někteří králové Jerusalemské pohřbeni jsou, od prvního Bohumíra Bouillonského († 1100) až do Balduina IV. († 1165). Krásné jejich mramorové náhrobky zničili rozkolní Řekové roku 1808. — Dříve nežli mrtvé tělo Spasitelovo do hrobu položeno bylo, namazali je vonnými mastmi. Kámen, na kterém se to stalo, nachází se nedaleko Božího hrobu. Sv. Helena obalila kámen tento, chtějíc jej před úhonou chrániti krásnou mosaikou. Roku 1505. urvali posvátný tento kámen rozkolní Ginzinové. Otcům Františkánům jsouce Turky, které podplatili, podporováni. Otcové zaplatili za kámen tento tehdy zase 50.000 tolarů,

nedostali jej však v úplné vlastnictví, nýbrž i Ginzinům dovoleno bylo tam den i nocí dvě lampy páliť.

Od r. 1808. musí se Otcové děliti o majetek tohoto kamene s Řeky, Armenci a Kopty. Kámen sám jest deska 2-70 m. dlouhá, 1-30 m. široká a asi 30 ctm. vysoká. Kolem něho hoří 10 lamp, a věřící libají zbožně ono místo, kde mrtvé tělo Spasitelovo nějaký čas leželo.

Od místa tohoto neseno bylo tělo Kristovo zbožnými muži Josefem a Nikodemem do nového ve skále vytesaného hrobu, kde ještě nikdo neležel. Místo toto po celém světě známé a svaté, místo, kde po tři dny Kristus ležeti ráčil a odkudž zase slavně z mrtvých vstal, zove se Boží hrob. Jelikož jsme však v listech těchto (1894. 3.) zevrubně Boží hrob popsali, odkazujeme laskavé čtenáře na

dřívější ono popsání. Tímto jsme ukončili popsání posvátných míst utrpení Páně. Den co den konají otcové Františkáni se zbožnými poutníky slavný průvod ku všem posvátným místům těmto, a oslavují tak umučení Páně na místě, kde se událo.

My pak přečtete řádky tyto vmysleme se, že jsme v Jerusalemě a s živými zbožnými věřícími navštěvujeme místa tato. Rozjímáme vroucně o pravdách, na které nás místa tato upamatují, o tajemství nevyzpytatelné lásky Boží, která Syna Božího dala v obět za nás. A vidouce na jedné straně lásku Spasitelovu, jeho přehořké umučení a smrt, na druhé straně nevděk náš a hříšnost světa, padněme před křížem na kolena a volejme: »Pro Tvé svaté a přehořké umučení a kříž Tvůj, Ježíši Kriste, smiluj se nad námi!«

BOH. HENDL.

CO DÁM TI, PANE?

A TOUHU, KTERÁ V TVOU MĚ ŘÍŠL NESE,
ZA VÍRU, KTEROU VĚŘÍM, ŽE JSI BŮH,
CO DÁM TI, PANE?! VIZ, JAK Z JITRA V PLESE
KDY SLUNCE VZCHÁZÍ ZLATÍC ZEMĚ LUH,
MÉ SRDCE VŘELÝM TLUKEM VSTŘÍC TI SPĚJE;
A ZA DNE PAK, KDY ŽIVOT VE SVŮJ VÍR
MĚ JÍMÁ, HOŘE, BOL MI V SRDCE LEJE,
JAK S DŮVĚROU U TEBE HLEDÁM MÍR;
A VEČER VIZ, JAK V HVĚZDNÉ NEKONEČNO —
VŽDY S ÚDIVEM MŮJ NOHÍVÁ SE ZRAK,
JAK PLESÁM, V NÁRUČI ŽE TVÉ BEZPEČNO
JE DUŠÍ, SRDCI, A ŽE MILO TAK
MI USNOUT S VĚDOMÍM, ŽE ANDĚL TVŮJ
DLE VŮLE TVÉ TĚŽ CHRÁNÍ ŽIVOT MŮJ.

Neděle a svátky v církvi a ve světě.

(Část další.)

V předešlých článcích pojednávali jsme o předmětu svém, kterak svátky a slavnosti naše světi svět a kterak církev, více jen všeobecně, nedotýkající se podrobností. Nyní obrátíme zřetel svůj k jednotlivým dobám církevního roku, abychom poznali, kterak se v nich chová svět a kterak církev Páně. Že doba mezi svátkem sv. Tří králův a popeleční středou, masopust nazvaná, u světa veliké přízně se těší, víme dobře. Vždyť tu jakoby se svět proměnil. Všude hudba, tanec, výskot, všelijaké radovánky v hostincích i po domech; vždyť se musí masopustu náležitě užítí! Ale konec masopustu převyšuje vše, co po celý čas jeho svět svým ctitelům skýtal. Tři poslední dny před popeleční středou jsou v pravdě »dny bláznivými«, jak je kdosi nazval, ne že by dny »bláznily«, nýbrž že lidé v nich skoro rozum pozývají. Jaký to shon v městech i na venkově. Jaký to nával do místností zábavních! Kde kdo hledí jen každé minutky užítí k veselí a vyrazení, mnohdy dosti hříšnému, »vždyť jsme jen jednou na tom světě a život je tak krátký, proto užijeme!« Tak volali již staří pohanští Epikúrejci a po nich opičí se i zpohanštělí křesťané ve dnech těchto. Poslední groš musí z příhrádky, aby se propil a prohýřil, ba tak mnohá věc putuje do zastavárny nebo se dokonce prodá, jen aby se nabylo peněz na vy-

razení. A jak často hýří muž v hospodě a rozhazuje mzdu těžce vydělanou, co zatím doma v zimě a při hladu žena s dětmi pláče! V těchto dnech masopustních ukazuje se člověk se stránky zvířecí, neboť myslí, že všechno i to nejhorší i to nejnestoudnější je mu dovoleno. Ano tu ztrácejí lidé rozum! A což kdybychom teprve mohli popatřit do měst velkých, lidnatých a bohatých, tu bychom teprve spráskli ruce nad mravním báhlem, v němž se lidé toho času brodí, chudí i bohatí, sprostí i vznešení, mladí i starí. Tu panuje světu kníže temnosti, satan sám, a svět se mu koří a přináší mu hojně oběti. A satan tento musí mít i zevnější podobu. Pohledme jen do skvostných síní bohatých měst, kde třída vznešená se sešla k masopustním radovánkám, co tam uvidíme. Hojnost lidí nemajících ani své vlastní podoby, neboť nosí škrabošky na obličejích, mnohdy dosti ohavné i podoby zvířecí! A tam v pozadí sálu, hle, jaký to trůn se tam vypíná? Je to trůn knížete masopustu, jenž na něm v podobě tlustého muže všelijakým bláznovským oděvem oděného jako král sedí. A když se společnost rozjařila, táhnou trůn po sále a »karneval«, neboť tak toho bůžka jmenují, přijímá »hold a klanění se svých ctitelů. Svět sice to dělá z rozkoše a z kratochvíle, ale hluboká přece vězí v tom pravda. Svět ani neví, že sklesl na stupeň pohanství a že vskutku klaní se v době této bůžkům smyslnosti a v obět jim přináší

všecky uslechtilé a zbožné city srdce a mysle své, které toho času jakoby vymizely. A co dělají vznešení, dělají i sprostí. Ejhle, jaký to řev v této hospodě, až okna řinčí! Světnice kouřem a prachem naplněná, že až světlo se ztrácí, lidem nacpaná až k udušení! Z očí všech září bujná veselost a z úst line se pustý smích. Vždyť tam v koutě jest bůžek dnešního dne, na sudě sedí vycpaný muž, nazvaný »bacchus«, jenž zosobňuje masopust, a tomu patří pocta dnešní. Jak odporný to pohled, jak politováníhodný to lid, jenž takou věc dovede se baviti! Ó, co tu hříchů se napáše, co hanebných řečí padne, kolik nevinných duší zde klesne v hřích, a kolik lidí užene si zde zárodek smrti, časné i věčné! Ano, tak panuje kníže temnosti v době této s trůnu svého světu jemu se klanicímu. Tak slaví svět konec masopustu, tak připravuje se na dobu svatopostní!

Než opustme také místa a pojďme tamto do domu Božího, do chrámu Páně. Jakmile zapadnou za námi dveře, jaké to ticho, jaký to svatý klid! Hluk a křik venkovský se zde ztrácí, zde sbírá se zase mysl naše, zde povznáší se k nebesům. Hle, hlavní oltář tone v moři světél, které, jako v kruhu sestavené, osvěcují v prostřed stojící monstranci s Tělem Páně! To jest to slunce, ku kterému pozvedají četné shromáždění věřící oči své, to je kníže, jemuž na kolenou ležíce v prachu se koří. Tam jest trůn Boží, tam trůní Spasitel náš Ježíš Kristus ve způsobě sv. hostie! Ó, s jakou láskou, s jakou milostností shlíží Pán s trůnu svého na poslušné poddané své! Avšak, ač králem jest, není přece králem z tohoto světa, místo pokladů a bohatství skýtá věrným svým chudobu, místo slávy pohanění, místo požitků smyslných kříží sebezapírání. Jak nestejně jsou tyto dva trůny, trůn satanův

a trůn Kristův! Tam koří se ďáblu v rozpustilostech, zde klaní se lid Bohu v kajicnosti; tam panuje hřích, zde smiřování.

A tážeme-li se, proč právě v těchto dnech na jedné straně tolik se hřeší bezuzdnou veselostí a na druhé tolik pokání se činí v pokorné zbožnosti? odpoví se nám: Onino i tito připravují se na půst, obzvláště na popeleční středu, počátek to 40denního postu! Svět nenávidí čas postu, čas pokání, čas vážného rozjímání a modlitby a proto se chce odškodniti, proto zve ještě jednou k požitkům, to jest jeho masopust, to jest jeho »karneval«.

Avšak tu by se mohl leckdos tázati: Co pak je obveselení hřichem? Co pak zapovídá Bůh a náboženství zábavu, žert, osvězení mysle? Nikoliv! To také netvrdíme. Vždyť Spasitel náš bral sám s matkou i apoštoly účast na svatbě v Kani Galilejské. Obveselení jest zajisté člověku potřebné a proto také dovolené, přijde na to však, jakého druhu obveselení toto jest a v jakém čase se ho užívá.

Rozpustilé a hříšné zábavy masopustní nejsou. však uslechtilým osvězením ducha, jsou zhoubou zdraví a těla a zkázou dobrých mravů, proto nejsou nikterak dovolené. A čas bezprostředně 40denní půst předcházející jest nejméně k takovým zábavám vhodný a přiměřený.

Církev povždy i v dobách, kdy lid ještě v mezích slušnosti se radoval, tyto masopustní zábavy jen trpěla, nikdy neschvalovala, ba kazateli svými vždy proti všelikému překročení mezí dovolených horlila, neboť dobře věděla, že se mezi květinami rád had zdržuje. Ba církev obléká se již od neděle devítníkové při bohoslužbě v barvu fialovou, barvu kající, aby věřící vyzývala ku zcela jiné přípravě na popeleční středu. Všecky modlitby a čtení při kněžských hodinách připomínají nám pád prvních rodičů a

učl nás, že jen v pokání dojiti můžeme skrze smrt Kristovu odpustění hříchů a věčné blaženosti. Vždy vážněji, dojmavěji napomíná církev až konečně ohlašuje vlastní dobu pokání, dobu svatopostní. A den, jímž posvátná a vážná doba začíná, jest popeleční středa. Den tento jest velice důležitý v kalendáři roku církevního a jest vyznamenán zvláštními obřady a krásnými modlitbami.

Jak rozličný jest pocit člověka věřícího a zbožného při slově »popeleční středa« a člověka světského. Slyší-li onen slovo to, tu tane mu na mysli čas kajícího smutku, slyší-li tento o popeleční středě, tu mráz pobíhá mu po těle a honem sahá k poháru, aby se posilnil. Církev vítá dobu svatopostní jakožto čas vnitřního ozbrojení, svět pohlíží na ni kysele, jako na čas nuceného se odříkání. Za dob starých nezačínal sv. půst stejně. Bylť tehdy horlivost v pokání u věřících tak veliká a obecná, že církev mnohdy spíše ji krotiti nežli povzbuzovati musila. Proto nezačínal sv. půst ve všech krajích stejnou dobou. Když však horlivost ochabovala, položena jest středa popeleční za mezník a počátek přípravy na slavnost velikonoční. Dle výroku sv. Benedikta má býti celý náš život jakýmsi 40denním postem, ale křehkost naše lidská nám činí veliké překážky, proto alespoň v době této máme se sebrati, máme kříž svůj na se vzíti a za Kristem Pánem a Mistrem svým kráčet. Půst má nám na mysl uvéstí více než jiná doba tajemství našeho vykoupení utrpením a smrti Kristovou, proto má nás povzbuditi k lítosti a pokání, abychom ovoce vykoupení Božího zakusili.

Protože církev popeleční středu začátkem času kajícího ustanovila, tím ještě nedovolila, aby se dny předcházející rozpustilými radovánkami masopustními slavili. Radovánky tyto jsou původu pohanského, jsou to zbytky slavnosti zvané »Saturnalie«. Již sv. Augustin

i sv. Jan Zlatoústý horlili proti nim. Sv. Basilius praví o nich: »Jsou to slavnosti ďábla k pohaně kříže a sv. Petr Chrysologus praví: »Chcete-li s ďáblem kratochvil míti, nemůžete s Kristem věčně se radovati.« Hle, sv. mužové praví, že to slavnosti ďablovy jsou, které se vloudily ku dnům svatým, aby je zhanobily a poškodily. Jest to tanec kolem zlatého telete, a to v době, kdy na výšině hory Bůh úmluvu učinil s lidmi.

Kdežto dle sv. evangelia o neděli masopustní Kristus se chystá do Jerusalema jíti, aby tam trpěl a umřel za nás, způsobuje mu svedené množství nová muka a rozmnožuje jeho bolesti; věru, nevědí, co činí!

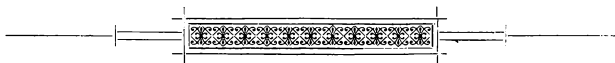
Zajisté nebude nikdo tvrditi, že se má student ku zkoušce v hospodě při tanci a pivě až do rána připravovati, každý by řekl, to není vhodná příprava! A hle, ku popeleční středě a době svatopostní má za přípravu sloužiti veselí masopustní? Ale i tu poznáváme zase starou chytrost ďablovu, vždy má nějakou výmluvu a omluvu, vždy se mu podaří vedle domu Božího si i kapličku zříditi. A satan nemá nikdy dosti! Bije již dvanáctá z půlnoci, popeleční středa začíná, všudy by měl ryk a jásot umlknouti, jak tomu aspoň za dob předešlých bylo, a zatím tančí se dále jakoby nic. Ráno jdou zbožní do kostela a bezbožní vrávorají z hospod, v opilosti neznajíce cesty, a jsou na pohoršení mladým i starým. Ano, Bohu budiž žalováno, sv. půst se už nezachovává, v městech odbývají se zábavy a tance jako jindy a je dosti divok a jinochů, kteří zapominají na Krista na kříži a holdují ďáblu na trůně. Ó, běda takým zaslepencům, běda jejich rodičům! Kristus trpí a oni tančí. Dá se to srovnati s jménem křesťana? Známe i rodiny protestantské, které za hříšné považují taneční zábavy v našem svatopostním čase a dětem svým nedovolují

se jich účastniti. Jaké to zahanbení pro mnohé katolíky!

Ano, svět ničí naše slavnosti církevní! Čas od devítiku učinil dobou rozpustilosti masopustních, protřhl i hráz postní doby, popeleční středu a celá spousta valí se přes kající, svatý čas postní. Bohužel i tak mnozí lepší a zbožnější katolíci nemohou vydržeti v čase svatopostním bez všeliké zábavy a kratochvíle. Netančí sice, za to však pořádají se koncerty, divadla a zábavy jiného druhu. Aby to nekřičelo, musí pomáhati zástěra dobročinného účelu. Ó Bože, jak často se slovo toto běře nadarmo! K čemu musí »dobročinný účel« mnohdy za záminku sloužiti! S vážností doby postní se takové zábavy docela nesrovnávají, ač je církev výslovně nezapovídá; sám

cit náš vzpouzí se proti tomu a nabádá nás, abychom v ústraní do sebe šli, se stavem duše naší se zabírali a kajcností Bohu nějakou náhradu za hříchy naše podávali. Neztrávíme-li tak v duchu církve trochu přísněji a kajcněji dobu svatopostní, tu bych rád věděl, kdy vůbec se k tomu dostaneme? A tak ubíhá rok za rokem, život plyne letem a my zůstávající v starém stavu hříšném, nikdy opravdu se z něho nevybereme, ba vždy hlouběji klesáme. Proto budiž heslem každého pořádného, věrného a zbožného katolíka: Na konec masopustu neklañ se džblu, nýbrž Kristu; půst drž přísně dle vůle církve, straň se všech kratochvílí a učíň s Bohem pořádek. Pak bude čas ten časem spásy.

BOH. HENDL.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 3.

Quaerivi illum et non inveni.
(Cant. 3 2)

Kdo bloudí městem jako noční stín
a kvílí jako o mláďata lvice?
To žena Magdalská je, kajcnice,
již zamiloval sobě božský Syn.

Rci, po kom toužíš, holuběnko sivá,
rci, koho zrak tvůj vlhký vyhlíží?
Ach, milého, jenž umřel na kříži!
Jej skalní hrobka ve svém klíně skrývá.

I zaměřila ku hrobu svůj krok...
Hrob prázdný, bílá v něm jen leží roucha —
krev lékem v ní svůj zastavila tok.

On není zde! Ach, Bože, milý Bože!...
Kol ticho však, a ona marně slouchá...
Hle, první červánek již vstává z lože.

Píseň 4.

Invenerunt me vigiles... Num quem
diligis anima mea, vidistis? (Cant. 3, 3.)

Jak vlašťovička, když se vrátí z lovu,
bý mláďata svá nakrmila časné —
a vidíc hnízdo prázdné, úpí hlasně:
tak žena kvílí u skalního rovu.

V tom ve hrobce ze záře rozlila —
tu anděl stojí — křídél jeho šum
teď Magdalenu vytrh' z těžkých dum —
leč ona neznajíc ho, pravila:

„Kde je má láska, kde je milý můj?
Zde nevidím ho, prázdná skalní sluj —
ó pověz, pověz, kam jsi přenes Pána?“

Aj, neplač, ženo! Vstať tvůj Mistr z hrobu,
svým vzkříšením on zlomil pekla zlobu —
již otevřena lidstvu nebes brána.

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. ST. PAVLÍK. (Č. d.)

Slavnost Narození Páně.

Sem pojďte, věrní křesťané, s radostí a plesem, pojďte, ó pojďte do Betlema! Narozeného vizte Krále andělů! Pojďte, klaňte se jemu!

Stádo opustivše, k jesličkám prostým pastýři zavolani pospíchají: i my jásajice, chvatně tam pospíchejme! Pojďte, klaňte se jemu!

Věčného Otce odlesk věčný v tělo zahalený užíme my tam: Děťátko božské, zavínuté v plenkách. Pojďte, klaňme se jemu!

Pro nás nuzného a na slámě ležícího milostně objímejme! Tak nás milujícího kdož by též nemiloval? Pojďte, klaňte se jemu!

Nuže vitez, vitez nám Ty, spanilé Děťátko, v jeslich položené, v plenkách zavínuté! Kolik toužebných zraků po Tobě do nebe se vzneslo, kolik slzí bylo prolito, kolik vzdechů se ze srdce vyronilo, kolik ramen se po Tobě roztáhlo, abys již brzy přišel! Aj, již jsi tu! Časy se naplnily, proroctví se vyplnila. Již Otec nebeský s nebe na svět seslal Tebe! Nepřišel jsi v slávě, nenarodil jsi se v paláci, neležíš v poduškách hedvábných, neroznášejí heroldi zvěst o narození Tvém po městech a dědinách, nestrojí se kvas bohatý; Tys přišel chudičků a nuzný na tento bídný svět; stáj je Tvým palácem, jesle jsou Tvým lůžkem, plenky jsou Tvým oděvem, seno a sláma Tvými poduškami. A přece jak slavné je Tvé

narození! Rok od roku, již 19 set let se po všem světě oslavuje, již po 19 století naplňuje radostí celý okrsek zemský.

Povstaň, osvět se, Jerusaleme! --- Hlaholte trouby na Sionu, neboť se rozednil den Narození Páně! Nechť se obnoví radost tympanů, zvuk se radujících a sladkost citary! Trubte na Sionu, neboť den zasvěcený zasvítl nám, Alleluja! Pojďte, národové, a klaňte se Pánu! Toť den, kterýž učinil Pán, veselme se a radujme se v něm!

Nelze vypsati onoho kouzla, jakéž v sobě chová den Narození Páně! Na ten den těší se kde kdo, mladí i staří, bohatí i chudí. I v těch, kteří mnoho o náboženství nedbají, zanechává hluboký dojem. Svátek Narození Páně náleží ke třem hlavním slavnostem církevního roku, k tak zvaným Božím hodům. Je-li hod Boží velikonoční a svatodušní významán dojemnými obřady, které jej předcházejí, vyznamenán jest hod Boží vánoční privilegiem tří mší svatých. Každý kněz může čísti v ten den tři mši svaté, ač věřící nemají právě povinnosti, třem mším sv. býti přítomni. Nicméně jest zbožným a chvalitebným zvykem, že náš lid, pokud je možná, na třech mších zůstane.

První mše svatá slouží se v noci, druhá na úsvitě a třetí za bílého dne. Pokusím se, milý čtenáři, tobě je vyložití, pokud mé slabé síly stačiti budou tak vznešenou látku pojednávat.

První mše svatá.

My slavíme troje narození Páně: věčné narození z lůna Otce nebeského při první mši, jež slove jitřní; ča né narození z Panny Marie při druhé mši, jež slove pastýřská; duchovní narození v srdcích křesťanů při třetí mši, jež slove velká. Toto rozřídění uvádějí obyčejné knihy, jež mají za účel vysvětliti obřady katolické církve. Já však, spoléhaje se na text missálu, nepovažuji rozřídění to za úplně správné; již první pohled na evangelia mé tvrzení dosvědčuje. Evangelium na jitřní pojednává o narození Páně v Betlemě, při pastýřské o příchodu pastýřů do Betlema, při velké o věčném narození z lůna Otce nebeského. Mým náhledem spíše jest: Všecky tři mše svaté pamatují nás zároveň na troje Kristovo narození. Slova na trojí narození poukazující prolétají se ve všech třech mších, jak z následujícího bude vidno.

Mše jitřní sloužila se dříve všeobecně, a i dosud na mnohých místech o půlnoci, a sice z té příčiny, poněvadž se Kristus Pán o půlnoci narodil. Později (u nás za císaře Františka I) bylo nařizeno (z ohledu veřejné mravnosti), aby jitřní sice ještě za tmy, ale až k ránu se sloužila. Ostatně myšlenka tím netrpí. V missálu stojí: K první mši sv. v noci. Jako se Kristus Pán v noci narodil, tak se zrozuje opět v noci na našich oltářích. Temno noční upomíná nás zároveň na ono neproniknutelné jakoby tmou zahalené tajemství zrození se Syna Božího od věčnosti.

Jitřní předchází hodinky kněžské o narození Páně, v nichž nás nejvíce dojímají slova: »Christus natus est nobis, venite adoremus — Kristus narodil se nám, pojďte, klaněme se jemu!« Nám zdá se, jako bychom slyšeli anděla na nás volajícího: »Nebojtež se, nebo aj zvěstuji vám radost velikou, kteráž bude

všemu lidu; nebo narodil se vám dnes Spasitel, jenž jest Kristus Pán, v městě Davidově.« Ó, šťastné poselství! Radostnější poselství nebylo ještě nikdy lidem zvěstováno. co svět světem stojí. Ne nadarmo zpíváme: Kristus narodil se nám. Ne nadarmo děl anděl: Narodil se vám Spasitel; neboť Syn Boží jedině k vůli nám, pro naše spasení přišel na tento svět.

Není mým úmyslem, vysvětliti celé dnešní officium, jehož krása je nevyrovnatelná. My zapomínáme při něm na přítomný svět a žijeme duchem v oné době a na onom místě, kdy a kde se Kristus Pán narodil. My jako bychom uneseni byli do oblaků nebeských, jako bychom slyšeli do opravdy ono »Sláva na výsostech Bohu«, tak nám všechno připadá. Beru zřetel jen na obsah mše a začnu s Introitem:

»Hospodin řekl ke mně: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. Proč se zbourili národové a lidé, proč smyslili marné věci?« (Žalm 2.) Slova ta jsou prorocká. Bůh Otec praví k druhé Božské osobě: Syn můj jsi ty. Nevyvratitelný důkaz Božství Ježíše Krista: Ježíš Kristus jako Bůh je od věčnosti zplozený, od věčnosti narozený. Toto jeho narození jest tajemstvím nevystihlým, jež nikterak pochopiti, nijakž vysvětliti nemůžeme, tajemstvím, jemuž se jenom s pevnou vírou kořiti musíme. »Já dnes zplodil jsem tebe.« To »dnes« znamená »od věčnosti«, neboť u Boha není žádné minulosti ani žádné budoucnosti, nýbrž věčně trvající »dnes«. Proč se tedy bouří národové, proč smýšlejí marné věci, že není Boha, proč brojí proti Kristu, proč jím povrhují? Marné jejich počínání, neboť Ježíš Kristus je »Syn Boha Otce věčného«, jenž přišel na svět nás spasit a přáteli svými učinit. On neprávem své potře, tak že budou mu sloužiti za podnoží. »Ona potře hlavu tvou!« Panna

Maria skrze Syna Ježíše Krista, jehož počala a porodila, potřela hlavu satanovu i hlavy těch, kteří satanu slouží a pro satana pracují. Introitus předvádí nám tedy před oči odvěčné narození Syna Božího. Bláhev, kdo v ně nevěří; trest ho za jeho nevěru nemine.

Syn Boží nazýván bývá i odleskem slávy Otcovy, světlem, jež osvětluje svoji moudrosti a svoji milosti každého člověka přicházejícího na tento svět. Proto jasnost nebeská zářila nad Betlemem, proto velká hvězda na východě se objevila. Jak asi bylo pastýřům, když je jasnost Boží obkličila? Jak bylo učeníkům na hoře Tabor, kdež se jim Kristus Pán v jasnosti nadpozemské zjevil? Jaké nevýslovné blaho bude provívati našim srdcem v městě nebeském ozářeném velebností Božskou, když nás již zde na zemi pohled na ozářený vánoční stromek radostí naplňuje? Moře světél rozlévá se při jitřní prostorami chrámu Páně; pastýřské písně a vánoční melodie plynou z nadšených hrudí a z velebných varhan; mniš se býti v nebi a nikoliv na zemi. Všechna ta krása, všechna ta radost vánoční je slabým stínem oné rozkoše, již požívati budeme jednou tam na onom světě a jež jakousi předtuchou je požívání těla a krve Páně. Abychom se té rozkoše jistě dočkali, prosíme v Kolektě: »Bože, jenž jsi tuto přesvatou noc jasností pravého světla ozářil, dej nám, prosíme, abychom my, kteří tajemství toho světla na zemi jsme poznali, i jeho radosti v nebi užívali.«

V epistole (k Titovi) vybízí nás sv. Pavel, abychom se ctnostným životem připravovali na druhý příchod Ježíše a s radostí očekávali nebeské blaženosti (o níž jsme právě prosili) a slávy velikého Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista, »kterýž dal sebe samého za nás, aby nás vykoupil od všeliké nepravosti a očistil nás sobě lid vzácný, následovný

dobrých skutků.« Budeme-li pobožně živi, můžeme doufati, že poslední den světa bude pro nás takou radostnou událostí, jako slavnost Narození Páně; my v ten den budeme slaviti své vlastní narozeniny (duše i těla) pro život věčně blažený.

Graduale opětuje a rozšiřuje myšlenku v Introitu již vyjádřenou. »S tebou panování v den moci tvé ve stkvělosti svatých: z lůna před dennicí zplodil jsem tě.« (Žalm 109.) Mluví zde Otec nebeský k Synu svému. Syn ten je dříve, nežli první dennice vzešla, od věčnosti z Boha Otce zplozený; on jako Otec je panovníkem světa, on ve své velebnosti kraluje s Otcem od věků do věků, Král všemohoucí, obklopený dvorem andělským. Isaiáš ho viděl ve zjevení a popisuje nám jej: »Viděl jsem Pána sedícího na trůnu vysokém a vyzdviženém: a věci ty, kteréž pod ním byly, naplňovaly chrám. Serafinové stáli nad ním: šest křídel měl jeden a šest křídel druhý; dvěma zastírali tvář svou a dvěma zastírali nohy své a dvěma létali. A volali jeden k druhému a říkali: Svatý, svatý, svatý Hospodin Bůh zástupů, plná jest všechna země slávy jeho.«

Ten Král velebný, jehož zářný zjev nám Isaiáš vylíčil, jehož narození věčné i časné my dnes slavíme, sedí na pravici Boha Otce, jak Graduale dále praví: »Řekl Hospodin ku Pánu mému: Sed na pravici mé, dokavadž nepoložím nepřátel tvých za podnoží nohou tvých. Alleluja, alleluja. Hospodin řekl ke mně: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. Alleluja.«

Věčné synovství Ježíše Krista zůstane pro nás tajemstvím přehlubokým. Naše duše, rozjímajíc o něm, nemá se čeho zachytiti, aby pozornost svou naň upjala. Za to tím raději zabývá se rozjímáním časného narození Ježíšova ve chlévě betlemském. Syn Boží objevuje se tu nám podobný jako slaboučký, zimou

křehnoucí dítě, jež po nás ručky svoje spiná a nás k sobě zve. Dnešní evangelium, jež každý křesťan zná takřka z paměti, je ze všech nejpohnutlivější a nejdojemnější.

Naším Betlemem je chrám Páně. Oltář a na něm tabernakl je oním stájem betlemským; monstrance a kalich i patena jesličkami; corporale plenou, v níž bylo Božské dítě oděno. Když kněz bere do rukou velebnou svátost a ovinuje ji hedvábným velem, zdaž nepředstavuje Panenku Marii a svatého Josefa, kteří Ježíška v rukou pěstovali? Každá mše svatá je novým dojemným narozením Páně. Ani andělé při něm nescházejí; ač jich tělesnými očima nevidíme, jsou přece zde a obklopují oltář, zpívají písně a hrají na zlatých harfách; naše tělesné uši ovšem nejsou k tomu způsobilé, aby zaslechly nebeský jejich zpěv. Těmi pastýři máme býti my. Nedejme se pobízeti a »spěšme« do kostela jako oni do Betlema, a nejen ve dnešní svátek, nýbrž i v jiné dny, a třeba bychom měli i daleko do kostela.

Ve CREDU kleká kněz na znamení hluboké úcty před vtělením se Krista Pána při slovech: »A vtělil se od Ducha Svätého z Marie Panny a člověkem učiněn jest.« Dnes a ve svátek Zvěstování Panny Marie kleká kněz na dvě kolena.

Když archa úmluvy z domu Obededomova přenesena byla na horu Sion, zpíval David za průvodu harfy: »Veselte se nebesa a plesej země před tváří Hospodinovou, neboť přichází.« (Žalm 95.) V tatáž radostná slova rozplesává se církev před obětováním první mše svaté a vyzývá kde koho, celý nebeský dvůr i všechno pozemské tvorstvo, aby se veselili nad narozením Páně; neboť též Pán přichází s nebe na svět, aby přebýval mezi námi, přichází i dnes na horu oltářní, aby rozbil stánek svůj mezi lidmi. »Narodil se Kristus Pán, veselme se,

z růže kvítek vykvet nám, radujme se, již naši předkové zpívali. Necht i nás tedy radost proniká nad příchodem Páně.

Skrze své narození vešel Syn Boží s námi v nejužší obcování; přijav na sebe lidskou trvácnost a stav se člověkem jako my, stal se tím i naším bratrem. Tím i poukázal na důstojnost lidské podstaty, jež je nyní s Božstvím v jedné božské osobě nerozlučně spojena. Bůh stal se účastným našeho člověčenství, abychom my zase stali se účastnými jeho Božství. Toto účastenství stává se tím, že přijímáním nejsvětější Svátosti vcházíme v nejužší spojení s Bohem, jaké vůbec nám je možno, a posvěcující milosti nabýváme zcela jiného, nadpozemského nebeského vzezření, a jednou po smrti i naše tělo účastno bude onoho oslavení, v jakéž Kristus vešel po svém zmrtvýchvstání. Zárukou této divné proměny, jež se s námi má státi a již teď stává, je obět mše svaté. A proto modíme se v Secretě: »Přijemnou Tobě budiz, prosíme, Pane, obět dnešní slavnosti, abychom, uštědři-li nám k tomu svou milost, skrze toto přesvaté obcování podobu toho na sebe vzali, v němž s Tebou jest naše podstata.«

Dnešní Praeface je zvláštní pro vánoční svátky a zní následovně: »V pravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom Tobě vždy a všudy díky vzdávali, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože. Poněvadž skrze tajemství vtěleného Slova, očím mysle naší nové jasnosti Tvé světlo zazářilo, abychom, co v něm viditelně Boha poznáváme, skrze něho k milování neviditelných věcí uchvácení byli. A proto s anděly a archanděly, s trůny a panstvy a se vším vojskem nebeských zástupů hymnu slávy Tvé zpíváme, bez ustání rkouce: Svátý, svátý atd.« Leží v přirozenosti naší, poněvadž pozůstáváme z duše a těla, že prostřednictvím věcí viditelných při-

chážíme k poznání neviditelných i k jejich milování, jako i Spasitel nám neviditelné milosti uděluje prostřednictvím viditelných znamení. Patříce na viditelné způsoby chleba a vína věříme v Ježíše Krista pod nimi přítomného, ač ho smyslným zrakem nevidíme. Pastýři též viděli jen chudé dítětko a věřili, že jest Synem Božím. Blahoslavení, kteří nevidí a věří.

V modlitbě »Obcování majice« vkládají se za prvními slovy ještě tato slova: »A den přesvatý slavice, v němž blahoslavené Marie neporušené panenství tomuto světu vydalo Spasitele.« Na jitřní však se říká: »A noc přesvatou slavice.«

Versík dikuzpěvný po sv. přijímání předvádí nám před oči opět zplození Syna z Otce: »V lesku svatých: z lůna před dennicí zplodil jsem tebe.« (Žalm 109.) Až setřeseme pouta tělesná, jež naši duši k této zemi váží, užijeme slávu Syna Božího, již měl dříve nežli byl svět, my s ním budeme obcovati a z jeho společenství se radovati, jako se nyní radujeme u přítomnosti nám drahé osoby. Po tom štěstí toužíme v poslední modlitbě: »Dej nám, prosíme, Pane Bože náš, abychom, kteří se radujeme, že svátostmi slaviti můžeme narození Pána našeho Ježíše Krista, skrze hodné obcování k jeho společnosti dojiti zasloužili.«

Druhá mše svatá.

Druhá mše svatá slouží se na úsvitě. Dvojí světlo vstává dnes na východě: Světlo sluneční pozemské a světlo nebeské, jež nám vzešlo v Kristu Ježíši Pánu našem. Toto poslední nezachází s večerem, nýbrž svítí na věky věků. Proto volá církev svatá v dnešním Introitu s Isaiášem prorokem: »Světlo svítiti dnes bude nad námi, neboť narodil se nám Pán a nazván bude Podivný, Bůh, Kniže pokoje, Otec budoucího věku, jehož království nebude konce.« Rozjímejme, kdo

jest ten, jenž se nám narodil. Podivný — svými zázraky. Již při jeho narození divili se všeci, vidouce a slyšíce neslýchané věci, jež narozením jeho provázely. A když jsa stár 12 let zůstal v chrámě Jerusalemském, divili se zákonníci nad jeho moudrostí. Když vzrostl v muže dokonalého, když učil a zázraky konal, divil se kde kdo. Nejpodivnější okolnost v jeho životě je ta, že jsa Králem světů a Bohem vševládoucím, největší bolesti pro nás nevděčné lidi snášel, že potupnou smrtí za nás umřel, že se za nás obětoval a že památku té smrti každodenně při mši svaté obnovuje. Zdaž není podivným, skrýváje své Božství a člověčenství pod způsoby chleba a vína? Nazvaný bude »Bůh«, totiž on bude Bůh pravý. Kniže pokoje! Že jím do opravdy bude, již andělé při jeho narození dosvědčují, zpívajíce: »A pokoj lidem dobré vůle.« »Pokoj svůj dávám vám«, řekl sám k apoštolům. »Pokoj vám!« Těmito slovy pozdravoval je nejraději. I kněz praví po lánání sv. hostie: »Pokoj Páně budiž vždy s vámi.« Otec budoucího věku; neboť on k tomu přišel na svět, aby nám šťastný budoucí věk zajistil. On nám otevřel bránu nebeskou a stal se tak původcem zlatého budoucího věku. On je králem věčným, králem mocným a vznešeným, jak Introitus v dalším versíku praví: »Hospodin královal, v krásu oblekl se: oblekl se Hospodin v sílu a přepásal se.« (Žalm 92.) Království jeho bude trvati na věky. Chceš-li, má duše, v jeho království vládnouti na věky věků, nech jej nyní vládnouti v srdci svém! Shod' s trůnu satana a zažeh jeho ministry — zlé náruživosti a posad' na trůn srdce svého Božského pacholika, jako židě zapudili a odpravili neslechetnou královnu Athalii a postavili malému Joasovi korunu na hlavu a pomazali ho a plesající říkali: Živ buď král!

Ježíš Kristus osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět. Ó, jaké štěstí, že patříme k těm, kteří světlem jeho víry jsou již osvíceni. Víra ta však by nám nic nepomohla, kdyby z ní nevycházely dobré skutky; neboť víra bez skutků jest mrtvá. Všecky naše skutky mají vycházeti z víry, z pohnutek nadpřirozených; máme konati dobré, poněvadž Bůh to chce, poněvadž dobré se mu líbí, poněvadž on je v nebi odměňuje. Pak mají skutky naše cenu. Ony se podobají zářivým drahokamům, jež stojí sta a tisíce zlatých; kdežto ony skutky, jež konáme z pohnutek lidských, podobají se minci, kteráž se podobá stříbru a zlatu, avšak je z kovu bezcenného. Prosme tedy v Collectě Boha, aby nás svým světlem tak osvitil, aby i skutky naše odpovídaly víře: »Dej nám, prosíme, všemohoucí Bože, aby těm, kteří novým světlem vtěleného Slova Tvého jsme obiliti, to v našem díle se odráželo, co vírou v duši svítí.«

Při druhé mši svatě slavi se i památka svaté mučnice Anastasie; proto druhá modlitba je o sv. Anastasii: »Dej, prosíme, všemohoucí Bože, abychom, kteří blahoslavené Anastasie Tvé mučnice slavnost slavíme, její u Tebe přimluvu pocitovali.«

Epistola (svatého Pavla k Titovi) je pokračováním epistoly při jitřní. Svatý Pavel poukazuje na lásku Boží, jež nám ne pro naše zásluhy, ale z pouhého milosrdenství dala Spasitele, jenž způsobil, že v koupeli svatého křtu jsme znovuzrozeni a dědici věčné slávy ustanoveni. Své znovuzrození děkujeme narození Kristovu. Abychom nový nadpřirozený život mohli stále udržovati, musíme duši živiti nebeským pokrmem svátosti oltářní.

Pohané vítali slunce, když vstávalo na východě v různých ranní zory; oni je považovali za boha. My vítejme v Graduale slunce spravedlnosti, Ježíše Krista, jež

nám dnes vzhází, aby nás svou milostí osvěcovalo a svou láskou zahrývalo. S plesáním a jasotem vítejme Messiaše velikého na svět k nám, řkouce: »Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně: Bůh jest Hospodin a zaslil nám. Od Hospodina stalo se to, a jest divné před očima našima.« (Žalm 117.) »Hospodin kraloval, v krásu se oblekl; oblekl se Hospodin v sílu a přepásal se mocí.« — Alleluja je v každém Graduale; neopakují ho pokaždé; nechť si je čtenář laskavě přimyslí. — Při každé mši svaté můžeme Ježíše Krista takto vítati: Požehnaný, jenž sestupuje k nám na oltář ve jménu Páně! Pod způsoby chleba a vína skrývá se pravý Bůh; ovšem jest to podivné, avšak proměnění učinil Pán všemohoucí, jemuž nic není nemožného, neboť jest oblečen v sílu. A třeba že na oltáři oblečen je v chudícký oděv chleba a vína, je přece oděn v krásu nevýslovnou, jak by nám andělé dosvědčiti mohli, kteří oltář se všech stran obklopují a Pána svého vítají.

Evangelium vypravuje nám, kterak pastýři do Betlema pospíchali a Božskému pacholátku se podívovali, a kterak Panná Maria, vidouc všechny ty věci, jež se při narození jejího Syna udály, tiše o tom v mysli své uvažovala a rozjímala. »I navrátili se pastýři, velebíce a chváíce Boha ze všech věcí, které slyšeli a viděli.« Ti zbožní chudí pastýři jsou nám příkladem, jak se máme z kostela navracovati domů. My slyšíme a vidíme v kostele při mši svaté divné věci — tajemství proměnění se chleba a vína v tělo a krev Ježíše Krista. Zdaž my navracujeme se domů, »chváíce a velebíce Boha«? Mnohý mužský, sotva vyjde z kostela ven, zapálí si hned »fajfku«, kteráž s ním putovat musila do kostela, a měří zrovna do sousední hospody, kdež se pije a klně bez míry. Mnohá ženská, sotva že se pokropila svčcenou vodou,

zůstane před kostelem s »tetičkami« státi, a vynáší na světlo všechny klevety, jichž za týden nasbírala, a pomlouvá kde koho. Navracejí se jmenovaní »chválice a velebičky Boha« ? A po svatě zpovědi a po sv. přijímání, kdy nejenom že božské Děťátko můžeme viděti, nýbrž i ve svém srdci chovati, jak tu si počínají mnozí. Chválí a velebí Boha za velkou milost vznešené návštěvy? To to! Mnohý sotva byl v stavu Otčenáš vyřikati a již utíká domů, aby mu snídání neochladlo. Kdež jest dikůvzdání? Kdež jest chválení a velebení Boha?

Vraťme se opět k našemu vele-
vážnému předmětu! Žalm 92. táhne se jako zlatá niť celou mší svatou; i v Offertoriu s ním se setkáváme: »Bůh upevnil okrásek země, kterýž se nepohne: připravený jest stolec Tvůj od toho času, Bože, od věčnosti jsi ty.« Narodí-li se princ nějaký, tu narození jeho oslavuje se po celé zemi. Nám narodil se pacholík, na jehož rameněch moc spočívá královská; neboť on kraluje na stolci stkvělém od věčnosti s Otcem i Duchem svatým. Proto my ho pozdravujeme a vítáme jako krále svého, ani před něho předstupujeme a dary své mu obětujeme.

Narození Páně zvěstovalo lidem dobré vůle pokoj; my si žádáme toho pokoje skrze obět mše svaté; při níž památku jeho narození slavíme. Jenom to království může prosperovati, v němž vládné utěšený mír, zachovujeme i my mír s Bohem, a se svým svědomím a se spolubližními, pak vejde do srdce našeho království Boží. Syn Boží přijal na sebe člověčenství, abychom my měli účast na jeho Božství. Modlíme se tudíž v Secretě: »Ať jsou vhodné dary naše, prosíme Pane, tajemstvím dnešních narozenin, a nechť pokoj nám vždy uděluje, aby jako týž (Kristus) nám se objevil jako Bůh a člověk, tak nám tato zemská podstata udělila, což božského jest.«

Škola B. S. P. 1899.

Druhá Secreta o svatě Anastasii: »Přijmi, prosíme Pane, dary hodně obětované a propůjč, aby přímluvnými zásluhami blahoslavené Anastasie mučednice tvé k naší spásě nám vypomohly.«

»Plesej velice, dcero sionská, vesel se, dcero jerusalemská; aj, Král tvůj přichází k tobě Svatý a Spasitel světa.« Toť veršik po přijímání. Prorok Zachariáš vyzývá děvy sionské, aby plesaly nad příchodem krále Spasitele. Nuže, plesej i ty dívkó křesťanská, jež zde pokolení lidské vůbec zastupuješ, nad příchodem tvého ženicha a krále, jenž se ti dnes v Betlemě narodil, a teď na oltáři v náručí kněze se znovu zrodil. On přichází do srdce tvého na návštěvu jako Spasitel, aby tě očistil, a jako Spravedlivý a Svatý, aby tě posvětil. Jako nevěsta plesá, přijde-li k ní ženich, aby si ji odvedl do kostela, tak plesej i nad příchodem tvého milence, Krista Ježíše.

Zrození Páně má byti pohnutkou našeho vlastního znovuzrození; k tomu má nám obět mše svaté dopomáhati, jak v Postcommunio prosíme: »Poznovu v této svátosti narození to, Pane, opětované ať nás vždy obnovuje, jehož skutečné narození zapudilo lidskou zastaralost.«

O sv. Anastasii: »Nasytil jsi, Pane, rodinu svou svatými dary: té, prosíme, přímluvou vždy nás oblažuj, jejíž slavnost odbýváme.«

Třetí mše svatá (Velká).

Tato je vlastně dnešní hlavní mši, a proto má velkou důležitost.

Jako dnešní officium zahájeno bylo radostnými slovy: »Kristus narodil se nám«; tak i tato mše: »Pacholík narodil se nám a Syn dán jest nám, jehož knížetství na ramenou jeho: a nazváno bude jméno jeho anděl velikého zákona. (Is. 9.) Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť podivné věci učinil.« (Žalm 97.) Jako

anděl neboli hlasatel Nového zákona (jako Starý zákon byl ohlášen prostřednictvím andělů dle slov apostolských) je Kristus předpověděn Malachiášem, prorokem. Pacholík narodil se nám! Než jaký pacholík? Syn Boží, kníže a zákonodárce. Toť zajisté přepodivná věc, že se Syn Boží tak snížil, že způsobu slaboučkého děťátka na sebe přijal a v stáji se narodil »ten, na jehož ramenou knížectví spočívá.« Divné věci provázely i jeho narození: světlo s nebe, zpěv andělů, hvězda na východě. Proto zpívejme Hospodinu píseň novou, neboť podivné věci učinil. Ještě podivnější koná při každé mši svaté, kdež přijímá způsobu ne ani dítěte, a.e chleba prostného.

»Koho jste viděli, pastýřové, — zpívá církev ve dnešních hodinkách, — řekněte, zvěstujte nám, na zemi kdo se objevil? Zrozené jsme viděli a kůry andělské chválící Boha. Řečte, co jste viděli? a zvěstujte Kristovo narození!« Byl to veliký zázrak, co pastýři viděli. A proto zpívá církev dále: »Ó veliké a přepodivné tajemství, že zvířata viděla Pána narozeného, ležícího v jesličkách! Blahoslavená Panna, jejíž útroby zasloužily nositi Pána Krista.« Podivným bylo i to, že ten, jehož nebesa a země obsáhnouti nemohou, našel místa dosti v jesličkách a na klíně matky. »Ó svatá a neposkvrněná Panno, nevím, jakými chválami bych tě vynášel, protože kterého nebesa obsáhnouti nemohla, na svůj klín jsi posadila.« Zdaž není podobným divem, že ten, jenž podstatou svou vesmír naplňuje, v malíčkém tabernaklu a v monstranci a v kalichu má místa dosti? Onť i pod nejmenší částečkou způsobu chleba a nejmenší kapkou způsobu vína celý je přítomen se svým Božstvím i se svým člověčenstvím.

Náramně bídným byl osud otroků. Ti nebyli ani za lidi považováni; nýbrž za zvířata, a hůře s nimi nakládáno než

se zvířaty. Zima, horko, hlad, žízeň, rány, nemoc a jiné mnohé svízele byly údělem otroka. Jestě hůře daří se člověku, jenž je otrokem ďábla. Již zde na tomto světě vede se mu zle, mnohem hůře na onom světě. My hříšní lidé úpeli jsme a dosud zavdy úpíme v otroctví ďablovém. My však máme, Bohu díky, někoho, jenž je tak bohatý, že nás z otroctví vykoupiti může. Ovšem že kupní cena je hrozně veliká, jeť to nejdražší krev Spasitele našeho. Než Ježíš Kristus s největší ochotou kupní cenu za nás vyplatil na kříži a vyplácí při svaté mešní oběti, jež je památkou smrti jeho. On jakoby se znovu pro nás rodil a znovu pro nás žil, trpěl a umíral. My prosíme v Kollektě Pána Boha, aby obnova narození jeho Syna byla pro nás vysvobozením z otroctví hříchu: »Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, aby nás Jednorozeného Tvého nově v těle narození osvobodilo, nás, které pod jhem hříchu staré otroctví drží.«

V epistole dokazuje nám sv. Pavel (ep. k židům), že narozený Ježíš je pravým Bohem, Synem Boha Otce od věčnosti zplozeným. On je pravým Bohem, neboť skrze něho všechny věci jsou stvořeny, a »bez něho nic není učiněno, což učiněno jest,« jak praví sv. Jan v dnešním evangeliu; on má moc odpustiti hříchy; on sedí na pravici Boží, povýšený nade vše anděly; on jest to, k němuž řekl Bůh: Syn můj si Ty, já dnes zplodil jsem tebe; a zase: Já mu budu otcem, a on mi bude synem; a opět: Ať se mu klaní všichni andělé Boží; a ještě: Trůn Tvůj, Bože na věky věkův. Ejhle kolik důkazů, že Kristus je pravým Bohem a nejen »velikým mužem«, jak rozumáři naši povídají. Oni by mu všechno Božství rádi odepřeli. Marné namáhání. Víra naše v jeho Božství je jako skála. Necht je tak pevnou i naše důvěra v něho.

Spasitel narodil se nejenom pro židy, nýbrž pro celý svět. Pohané byli Spasitele

ještě potřebnější, neboť vězeli hlouběji ve tmách bludu a hříchu. Proto kázal Bůh narození Páně zvěstovati nejenom pastýřům židům, nýbrž i třem mudrcům pohanům. Jako pastýři celý židovský národ zastupovali, tak zastupovali tři mudrci všecko pohanstvo. Celý tedy svět má příčinu se radovati, neboť celému světu ukázala se spása světa, jak dí Graduale: »Viděly všechny končiny země spasení Boha našeho: plesej Hospodinu všechna země. Znamé učinil Hospodin spasení své, před očima národů zjevil spravedlnost svou.« (Žalm 97.) I vzhledem ke mši svaté může se říci, že všechny končiny spasení Boha našeho viděti mohou; neboť po celém světě, na žárném rovníku i na studeném polu, v krajinách předmořských i zámorských, kde jméno Kristovo je známo, obětuje se mše svatá, jak předpověděl Malachiáš prorok: A na každém místě obětována bude jménu mému obět čistá. Před očima všech národů zjevil Bůh spravedlnost svou, tak že všichni nyní vědí, za jakou cenu musil Kristus padlého člověka vykoupiti, čím jen mohl za urážku Boží zadost učiniti, totiž svou smrtí na kříži.

Pojďme a klanějme se novorozenému Spasiteli, jenž nás, kteří jsme chodili ve tmách bludu, osvitil světlem své víry, jež jediná je samospasitelná; proto den narození jeho je velmi památný a svatý, den veledůležitý, jenž tvoří rozhraní mezi dobou předkristovou a pokristovou. Neboť církev pěje dále v Graduale: »Alleluja, alleluja. Den zasvěcený zasvitl nám: pojďte, národové a klaněte se Hospodinu: poněvadž dnes světlo veliké sestoupilo na zemi. Alleluja.«

Evangelium je známé ono svatého Jana, jež se kněz obyčejně modlí ke konci mše svaté, a začíná slovy: Na počátku bylo Slovo, a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo. Jako orel vzlétá duch sv. Jana evangelisty u výšiny nebeské

a ponořuje se v hlubokost tajemství Božích. Vypravuje nám o narození Syna Božího z lůna Otce nebeského. Nejen Otec, nýbrž i Syn je Stvořitelem všech věcí, neboť »všecky věci skrze něho učiněny jsou«. On je světlem osvěcujícím každého člověka přicházejícího na tento svět. Jemu máme co děkovati, že jsme se stali dítkami Božími a dědici království nebeského: »kteří přijali ho, dal jim moc státí se syny Božími.« Evangelium končí: »A Slovo tělem učiněno jest (Syn Boží stal se člověkem) a přebývalo mezi námi: a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto Jednorozného od Otce, plného milosti a pravdy.« To Slovo přebývá dosud mezi námi na oltáři ve svatostánku a při každé oběti. Ono je plným milosti, zvláště pro ty, kteří rádi na mši svatou chodí, a pravdy, neboť přítomnost jeho mezi námi je skutečná.

Verš k obětování zní: »Tvá jsou nebesa a tvá je země, okršlek země a plnost jeho. ty jsi založil; spravedlnost a soud jsou utvrzením stolice Tvé.« (Žalm 88.) Ten, jenž se nám dnes narodil a jenž se na oltáři obětuje, je pánem všehomíra, je králem celého světa; základem trůnu jeho je spravedlnost a soud (spravedlivý). Aby spravedlnosti Božské zadost učinil, sestoupil na zemi a přebýval mezi námi. Zajisté je naší svatou povinností, abychom mu povinný hold vzdali a obět chvály mu přinesli. Trůn jeho je, dokud žijeme na světě, nejenom trůn spravedlnosti k soudu, nýbrž i milosrdenství; stal by se však trůnem přísné spravedlnosti, kdybychom mu účtu svou odepřeli a ji tvorům vzdávali.

Kéž bychom objevili se před trůnem jeho soudným se srdcem čistým a hříchu prázdňím! Prosme, aby on sám nás zpředy ode skvrn hříchů očistil: »Obětované, Pane, dary novým Jednoroznému svého narozením posvět a nás ode skvrn hříchů našich očist!« (Secreta.)

Zbožný Simeon dobrořečil Bohu, že mu popřáno bylo spatřiti Spasitele světa: »Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého v pokoj, neboť viděly oči mé spasení tvé.« Jak bychom my nedobrořečili Bohu po sv. přijímání, kdež nejenom že patřiti můžeme na Spasitele svého, nýbrž ho i požívati; jak bychom nezvolali: »Viděly všechny končiny země spasení Boha našeho.« (Jako v Graduale.) Jeho přispěním narození jsme po druhé, ne sice pro tento život pozemský a časný, nýbrž pro život duchovní a Božský; nechť on nám zásluhami mešní oběti k tomu dopomůže, abychom jednou slavili své narození třetí pro život nebeský a nesmrtelný tam nad hvězdami, když polibek nám na čelo vtiskne anděl smrti. Modlíme se tudíž v poslední modlitbě: »Propůjč, prosíme, všemohoucí Bože: aby dnes narozený světa Spasitel, jakož je nám původcem Božského našeho znovuzrození, tak i nesmrtelnosti sám byl uštědřitelem.«

Radujme se tedy z narození Páně a pějme s církví svatou: »Dnes pokoj pravý nám s nebe sestoupil; dnes po celém světě medotekoucími stala se nebesa; dnes zasvitl nám den nového vykoupení, starého obnovení, věčného blaha! Dnes se nám ráčil král nebes z Panny naroditi, aby ztraceného člověka do království nebeského zpět povolal: raduje se vojsko andělské, protože věčná spása lidskému pokolení se zjevila. Sláva

na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Porodila rodička krále, jemuž je jméno věčné, a radosti mateřské majíc se ctí panenskou, neměla podobné před sebou ani po sobě.« Každé slovo zde uvedené dává nám látku k zajímavému rozjímání.

Radost vánoční netrvá jen jeden den; svátek stihá svátek; církev svatá přeje si, aby radost naše narozením Ježíšovým trvala bez konce. Pějme tedy ještě jednou: »Dnes se nám Kristus narodil, dnes se nám Spasitel zjevil; dnes na zemi zpívají andělé, radují se archandělé, dnes plesají spravedliví, říkouce: Sláva na výsostech Bohu, alleluja.«

Hlavní myšlenka: Radost nad trojím narozením Spasitele světa.

Modlitba střelná: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.

* * *

Nyní následují: zasvěcený svátek sv. Štěpána, prvomučeníka; svátek svatého Jana, evangelisty; nevinných Mladětek; svatého Tomáše Kantuarského, biskupa a mučeníka; svatého Silvestra, papeže a vyznavače. Tyto svátky prozatím pominu a vysvětlím je později, až proberu kalendář svatých; teď přejdu hned ke mši svaté v neděli po Narození Páně, jež se čte, pak-li na ni žádný svátek ze svatých tu jmenovaných nepřipadá. Text této mše je velmi krásný.

(Příště dále.)

Několik zázračných událostí ku zvýšení úcty svatého Antonína Paduanského.

Podává VÁCLAV DAVÍDEK, katecheta v Turnově.

Úcta k velikému světi z Padui denně se množí. V našich vlastech českoslovanských byl již dávno sv. Antonín ctěn, avšak v novější době, kdy bída o chléb vezdejší překvapila mnohé z obyvatelstva našeho, jest vyzván o pomoc ještě více. Jemu ke cti stavěny jsou sochy, pod nimiž připevněny bývají pokladny, kdež zbožní katolici k ulevění bídy spolubižníků ukládají hřivny své »na chléb sv. Antonína«. Způsob tento přešel k nám z Francie, a nebude snad v krátkém čase zámožnější osady, aby v jejím chrámu nestála socha svatého Antonína. I v městě našem daroval překrásnou sochu tohoto světce »neznamý« dobrodinec, ježto vyslyšel prosby jeho. Stalo se to tímto způsobem:

Mezi zbožným obyvatelstvem našeho města rozšířena byla kniha: »Chléb sv. Antonína«¹⁾ i přišla do rukou zbožnému onomu dárci; vzal knížku tu a četl o těch mnohých uzdraveních, vyslyšených prosbách atd., jež se dějí na přimluvu tohoto světce. I zalichotily řádky ty zbožnému srdci jeho a to tím více, ježto se nalézal v peněžní tísní. Byl majitelem dvou domů, z nichž menší prodati chtěl, aby se vypořádati mohl se svými věřiteli. Ti však znajíce trapné postavení jeho, dávali za dům nízkou cenu — něco přes 3000 zl., kdežto majitel, jen aby vyvázl z krise, žádal

dosti malou sumu 4000 zl. Když tudíž poznával, že věc se protahuje k nemalému jeho neprospěchu — poklekl se svou manželkou večer na kolena a modlil se asi takto: »Svatý Antonine, vyslyš prosbu moji; obměkčeji-li se zítra kupci a vyplatí mi se za dům 4000 zl., postavím ku tvé cti a slávě sochu v děkanském chrámu Páně sv. Mikuláše.« Když byl na ten úmysl večerní modlitby se pomodlil, ulehl pln zvědavosti, zda-li prosby jeho vyslyšeny budou.

Druhého dne na to přišel zcela neznámý muž k řečenému pánu, a táže se, zda-li by nechtěl svůj domek prodati, a když tento odvětil, že hotov jest jej za 4000 zl. přepustiti — tu bez všelikého smlouvání vyplatil onen muž, udav nyní své jméno, žádaných 4000 zl.

Jaké bylo překvapení obou manželů, snadno se domyslíme. Jeden z nich přichvátal ještě téhož dne do děkanské budovy a vypravoval celou záležitost, jak jsme ji byli vyličili. Slibu svému pak dostal, neboť daroval skutečně překrásnou sochu¹⁾ (v ceně přes 100 zl.) svatého Antonína děkanskému zdejšímu chrámu. Dne 12. června m. r. byla socha slavnostně posvěcena a účelu svému odevzdána. Ježto pak v pokladnici, k podivení nás všech hojná část peněz do týdne se scházela, byl založen »Spolek svatého Vincence«, jehož členové navště-

¹⁾ Z frančiny přeložil Fr. Žák, kooperator na Vinohradech (Cyrillo-Methodějská knihtiskárna).

¹⁾ Dilo to »Bratří Bušků« v Sychrově u Turnova.

vuji nemocné a nemajetné a jim z nashromážděných peněz v pokladniče, mléko, mouku, léky atd. kupují. Nadšení pro činnost tohoto spolku jest horečné, a každý člen při týdenních schůzích s radostí vypravuje čeho zažil. Dej Bůh, aby v činnosti té všichni vytrvali, budeť tak mnohá slza ubožáka — zvláště těch, kteří se stydí žebrati — usušena, a duch křesťanský oživen. Takovým způsobem pak nejlépe dokázáno bude, že jen na základě křesťanské charity socialismus luštití se dá. —

Rozdělili jsme zázračné události na ty, které se za živobytí světcova již dály, a na ony, jež po jeho smrti, tedy až do dnešního dne na přímlovu jeho se dějí. —

Dříve pak, než-li k uvedení dějů těch přistoupíme, vyložíme, co jest to zázračná událost, co jest to zázrak?

Za našich dnů častokrát slyšíme: »Proč se již nedějí zázraky? — Nevěřím v zázraky! Co je to zázrak? Atd.«

Odpovíme na to zcela krátce.

Slovo »zázrak« značí v prvotném významu, co jest za zrakem, co si vysvětliti nedovedeme, jinak též »div«, co podivení vzbuzuje. Divíme se, účinek vidouce, ale příčiny neznajíce. Co jest jednotlivcům divem, nebývá podivno těm, kteří znají příčinu, na příklad zatmění slunce. Avšak Bůh jest příčinou ovšem nevyzpytatelnou, proto omezujeme zázrak jen na ty děje, jež od Boha přímo vycházejíce a od obvyklého pořádku se uchylující, podivem naplňují kde koho. Rozumíme tedy zázrakem děj smyslný, jsa vykonán od Boha, převyšuje řád veškeré přírody.¹⁾

To tedy je zázrak!

A zda-li pak se dějí ještě

zázraky? — To nejlépe poznáváme ze života těch osob, které za svaté vyhlášeny byly (vyjímaje ovšem těch zázraků, které činil Ježíš Kristus, když na této zemi chodil).

Abbé de Segu vypravuje v jednom ze svých spisů¹⁾ následující událost:

Protestantský Angličan dlel za vlády papeže Benedikta XIV. v Římě. Bavě se s jedním kardinalem o katolickém náboženství, odporoval mu živě v náhledech a zavrhoval především jako nepravdivé zázraky, které prý se staly na přímlovu svatých.

Za nějaký čas dostal týž kardinal rozkaz, aby prozkoumal listiny, které se týkaly toho, aby za svatého vyhlášen byl jistý sluha Boží. Listiny ty odevzdal při nejbližší návštěvě, kterou mu Angličan učinil, — tomuto odpárci — a doporučil mu, aby je starostlivě zkoumal a jemu potom upřímně řekl, jaké víry tyto důkazy zasluhují. Několik dní na to přinesl Angličan papíry zpět a k otázce kardinale, jaký dojem tato věc na něho učinila, odpověděl: »V pravdě nemám, co bych proti tomuto namítal. Kdyby všechny zázraky svatých, které jejich církev kanonisuje, právě tak hodnověrně byly jako tyto, pak by mě to přivedlo k přemýšlení. Takové činy může jen Bůh činiti, a já bych musil pak dosvědčiti, že Bůh na jejich straně stojí.«

»Skutečně?« odpověděl kardinal. »Avšak hleďte, v Římě nebereme ty věci tak lehce; my jsme neuznali tyto důkazy daleko za dostatečně přesvědčivé a návrh na prohlášení za svatého jsme zamítli.«

Angličan se při tom sdělení zarazil, a to v takovém stupni, že důkladně se snažil s katolickou církví se obeznámiti a do lůna církve se navrátil dříve než Řím opustil.

¹⁾ Effectus sensibilis, qui divinitus fit praeter ordinem totius naturae. (Sv. Tom. Akv.)

¹⁾ »Krátké a důvěrné odpovědi k nejrozšířenějším námitkám proti katol. náboženství«, pag. 95.

S touto přísností zvláštní musí se i nyní v celém úkonu před nějakým prohlášením za svatého k dílu přistoupiti. I dnešního dne přiházejí se prohlášení za svatého, jako ve všech stoletích; nikdy však nemůže někdo za svatého prohlášen býti, pokud není po ohledání nejvyšším přisnám nejmeně pět zázraků za pravé uznáno, které se jeho prostřednictvím staly. Proto máme plné právo tvrditi, že ještě dnes zázraky se dějí.

To se nám vidělo předdeslati, bychom připomenuli milému čtenáři, jakým způsobem se má diviti, nebo-li jak má posuzovati ony události, jež již za živobytí světcova, a pak po jeho smrti se

udály. Víme ovšem, že kdo víry nemá — neboť ta jest dar Boží, — že ten nebude chtíti uvěřiti událostem těm, byť i tisíce svědků viděny byly. Těm a podobným však bychom mohli říci, že Písmo svaté rozeznává i mezi smrtelníky také blázny, říká: „Jenom blázen praví v srdci svém, že není Boha.“ (Incipiens dixit in corde suo, non est Deus.) Ž. 13, 1. — Ať o tom přemýšlejí, zda-li k nim jednáním svým nenáleží.

Přistupme tudíž k oněm zázračným událostem, jež se udály A) za živobytí světcova.

(Přístě dále.)

Blahoslavený Gerard, ctitel velebné Svátosti.

(Ostatek.)

Kněz Alvarez blahoslavi řeholníky, že kdykoli chtějí, ve dne v noci, mohou navštívit Pána Ježíše, toho mocného Pána, a praví to býti předností, kteréž se lidé ve světě zříkati musí. (Sv. Alfons, Návštěvy, 21.) V té příčině také Gerard cítil se nadmíru šťastným. Se svým Pánem Bohem pod jednou střechou bydlet, jemu co nejčastěji se blížit, klánět a o lásce své ujišťovati, bylo pro srdce Gerardovo nevyslovnou radostí a nejsladší útěchou. Nikde mu nebylo tak volno a tak blaze jako před svatostánkem. Tu byl radostí u vytržení, zapomínal na své okolí, že i hlasitými vzdechy a voláním ulevoval svému srdci.

Poněvadž to přítomné v pobožnosti vyrušovalo, domlouval rektor Gerardovi. Pokorný řeholník se neomlouval, vzal jen ruku rektorovu, a položil ji na své prsa, jakoby chtěl říci: „Hleďtež, mohu-li,

jinak jednati!“ Rektor cítil, jak Gerardovo srdce prudce tluče, a divil se, že týž tak mocný tlukot snéstí může.

Úřad sakristána byl Gerardovi nad jiné milý, poněvadž mu poskytoval hojně příležitosti blížit se oltáři a ozdobovati jej.

Než i jinak dovedl si Gerard nalézt příležitosti býti na blízku svátostnému Spasiteli svému. Tak na příklad, když v klášteře obývány byly kněžské exercicie a byla nouze o lůžko, ihned nabídl Gerard celu. Sám pak nalezl si místo odpočinutí ve vyhloubení pod hlavním oltářem, které bylo dosti prostorné, aby natažen mohl zde ležeti. Zde odpočíval velice rád, vždyť Bůh jeho trůnil nad ním a on byl pod oltářem, na němž denně přinášena byla drahá oběť novozákonná.

Jednou však způsobilo mu toto zamilované místo malou mrzutost. Gerard probděl celou noc na modlitbách a teprv k ránu ulehl. Unaven usnul tak tvrdě, že se neprobudil, až když první

mše svatá sloužena byla. Zvonek při pozdvihování jej probudil. Nyní však nemohl místa svého opustiti, aby svého sebezapírání neprozradil a věřících nerušil. Tak byl přinucen i při druhé i při třetí mši svaté pod oltářem vyčkati, až byly všechny mše sv. skončeny.

Ani na cestách svých nezapoměl Gerard na nejsvětější Svátost oltární. Kamkoli přišel, vždy první návštěvu učinil Pánu Ježíši. I květiny sbíral neb kytice kupoval a kladl na oltář, jako důkaz své lásky k Pánu Ježíši, u jehož nohou neustále v duchu meškal.

Gerard snažil se také, aby i jiní nejsvětější Svátost ctili. Bolelo ho, když viděl, že chrám jest mnohdy prázdný a na veřejných místech lidí dosti. A proto kde jen mohl, hleděl Pánu Ježíši získati přátele a ctitele. Předcházел dobrým příkladem, napomínal, vybízel. A skutečně korunován tento eucharistický apoštolát Gerardův těmi nejutěšenějšími výsledky. »Jeho přičinění děkovati jest«, svědčí P. Tannoja, »že nyní na mnohých místech zvykem jest navštěvovati nejsvětější Svátost oltární.«

Zvláště však horlil Gerard, aby milý Ježíš od věřících vždy hodně byl přijímán. Při tak něžné a vroucí lásce, jakou Gerard k Pánu Ježíši choval, jak mohla jeho útocitná duše zůstatí chladnou ke všem urážkám, zejména k tomu zločinu, který proti Pánu Ježíši páchan bývá nehodným přijímáním! Gerard znal hrůzu tohoto zločinu, jemu popřáno bylo také nahlédati v srdce lidská a nazíratí až do těch nejtajnějších jejich záhybů, proto chvěje se hrůzou, patře na hříšníka pekajícího, ubírajícího se ke stolu Páně, chtějícího znovu křížovati milovaného Ježíše.

»Kam jdete?« volal na jednoho exercitanta s těžkým hříchem ke stolu Páně se ubírajícímu, zastupuje mu cestu. »K svatému přijímání«, odpovídá tázaný.

— »K svatému přijímání?« dí Gerard. »Vy chcete jíti k sv. přijímání, vždyť máte na duši těžký hřích, z něhož jste se nechťel zpovídati. Což pak nevíte, jaký to je zločin, svatokrádežně přijímati? Nevíte-li to, já vám to ukážu. Vizte jen tu hrůznou ohavu, svatokrádežnou duši!« — V tom objevila se duše zavržená. Pohled na ní byl tak strašný, děsivý, že ubohý hříšník se chvěl na celém těle. Slzy vyhrkly mu z očí. Rychle navrátil se do zpovědnice, vyznal se řádně a změnil úplně svůj život.

Podobně zamezil Gerard mnoho nehodných přijímání a tak přispěl ku obrácení a zachránění nescíslných duší. P. Tannoja opět dí: »Na sta apoštolských missionářů nebylo by dokázalo to, co dokázal Gerard svou horlivostí a svým darem poznání duší.«

Pak žil Gerard život zasvěcený Pánu svému ve velebné Svátosti. O něm zajiště platí slova, která před svou smrtí sám napsal jistě osobě: »Ó jak krásné jest náležeti Bohu! To vědí only pozhnané duše, které toho zakusily . . . Mé srdce jest zadáno, vzal si je pro sebe můj dobrý Bůh, on zde bydlí (Gerard přijímal nejsvětější Svátost poslední čas denně), pro nikoho není zde místa, proto rychle pryč se vším, co není můj Bůh! Nevěsta musí žárliti na svého ženicha, ona musí srdce své ostříhati, aby bylo pravým chrámem, místem Božím. Ano, to je mé srdce, které se zcela Pánu Bohu zasvětilo.«

Ano, duše Gerardova byla pravým chrámem svátostného Spasitele, zářícím zlatem lásky, ale také radostí, které jsou předznakem radostí věčných. Gerardova duše byla nevěstou Ježíšovou, nevěstou čistou, něžnou až do konce.

Když Gerard onemocněl a konec jeho zdál se neodvratným, podána mu nejsvětější Svátost, jako potrava na cestu na věčnost. Gerard pozdvihl se na lůžku

a očekával Pána svého s kajcností a pobožností, která na všechny přítomné učinila nehlubší dojem. Se sv. Hostií v ruce obrátil se kněz ke služebníkovi Božímu a pravil: »Vizte našeho Pána, jenž jest otcem vašim a v brzku i soudcem vašim bude. Vzbudte milý bratře, víru a hlasitě ji vyznejte!« Na ta slova pln pokory a důvěry obrátil se Gerard k Pánu svému se slovy: Ó můj Bože, ty víš, že vše, co jsem učinil a mluvil, ku Tvé cti jsem činil a mluvil. Umírám spokojen, poněvadž doufám, že jsem nic jiného nehledal, než Tvou čest a jedině Tvou vůli.«

Když nejsvětější Svátost přijal, prosil bratři, aby ho nechali osamotě. Duše jeho trvala v objetí Ježíšově a kochala se v projevech lásky, úcty a věrnosti k nebeskému Ženichu svému.

Prvé však než Pán Ježíš uvedl milovanou duši Gerardovu do nebeských stanů svých, vyslyšel jeho heroickou prosbu, aby totiž mohl všechny i vnitřní i vnější bolesti trpěti, které Spasitel jeho při smrti své vytrpěl. Gerard ponořen byl v moře bolestí, které tak veliké a palčivé byly, že jich nemohl utajiti. »Modlete se, neboť trpím mnoho!« volal na kněze jej navštívivšího. »Jsem neustále v ranách Ježíšových a rány Ježíšovy jsou ve mně. Trpím stále všechny bolesti, které Ježíš při svém umučení snášeti musil.«

Teprv potom, když vytrpěl si zde na zemi pravý očištec, vzal Pán duši Gerardovu k sobě, aby na Něho patřila

tvář v tvář a Jeho věčně požívala, Ježž tolik na světě milovala.

Gerard zemřel dne 16. října 1755.

Hned po smrti zjevil se spolubratru svému knězi Petrellovi a dal mu nazírat i v jeden paprsek slávy, jakéž v nebesích požívá. Jeho tělo pak tolikrát svatým přijímáním posvěcené vydávalo libeznou vůni, naplňující nejen celu, nýbrž i celý dům.

Gerard prohlášen byl sv. Otcem Lvem XIII. dne 23. ledna 1893. za blahoslaveného a nyní právě se jedná o jeho svatořečení.

Před svou smrtí slíbil Gerard jednomu spolubratru svému, že na něho bude vzpomínati a za něho orodovati, až bude u Pána Boha.

Ach, kéž i by i nás vzpomínal a za nás orodoval blahoslavený Gerard, aby i naše srdce zahořela láskou k nejsvětější Svátosti a zatoužila po těch milostech, jež nám Pán Ježíš v tomto nevystihlém tajemství lásky své nabízí. Ó pak ty chrámy naše nebudou tak prázdný, pak ten stůl Páně nebude tak opuštěn a to srdce naše tak chladné, pusté a rozervané! . . . Síně Hospodinovy ořásati se budou chvalozpěvy na počest Beránka Božího, a tisícové odnáseti si budou útěchu a posilu do domů svých, a ten život náš bude život Ježíše Krista, až tam v nebesích na Jeho nejsv. Srdci spočineme a radost věčnou z něho čerpati budeme.

FRANTIŠEK MORÁVEK.

Potopa světa.

Popatř na duhu a dobrořeč tomu, kterýž ji učinil; velmi krásná jest v blasku svém. Obklíčuje nebe obloukem slávy své, ruce Nejvyššího otevřely ji. (Sir. 43, 12—13.)

bylo všech dnů Mathusalémových devět set šedesáta a devět let, i umřel. Živ pak byl Lámech¹⁾ sto osmdesáta a dvě léta a zplodil syna a nazval jméno jeho Noe, řka: Tentot nás potěší od skutkův

a prací rukou našich v zemi, které byl zlořečil Hospodin (to jest, až vzroste, pomůže nám zemi vzdělávati, jejížto vzdělávání tolik obtížné a trpké jest, a tak v té části nás zastana, polehčení nám způsobí). A živ byl Lámech, potom když zplodil Noema, pět set devadesáta a pět let a zplodil syny i dcery. I bylo všech dnů Lámechových sedm set sedmdesáta a sedm let, i umřel. Noe pak, když byl v pěti stech letech, zplodil Séma, Cháma a Jafeta. (I. Mojž. 5, 27.—31.)

»A když se počali lidé množiti na zemi a dcer naplodili, vidouce synové Boží (t. j. lidé spravedliví) dcery lidské (t. j. hříšné), že by byly krásné, brali sobě manželky ze všech, kteréž byli zvolili.²⁾

řekl Bůh: Nezůstane duch můj v člověku na věky (t. j. nebudu vždycky nepravosti člověka tak trpělivě snášeti, ale pomsta má těžší a patrnější bude), nebo tělo jest (t. j. tělesně, hříšně si vede), a budou dnové jeho sto dvacet let (t. j. povolím mu ještě 120 let k pokání, dříve než na něho uvalím trest)... Vida pak Bůh, že by mnohá zlost lidská byla na zemi a všeliké myšlení lidské náchylné

bylo ku zlému po všecek čas, zželelo se mu, že člověka učinil na zemi. A bolestí srdce dotčen jsa uvnitř, řekl: Vyhladím člověka, kterého jsem stvořil, se země, od člověka až do hovad, od zeměplazu až do ptactva nebeského; nebo líto mi, že jsem je učinil. Noe pak našel milost před Hospodinem... I řekl Bůh Noemovi: Konec všelikého těla přišel přede mne (t. j. uložil jsem zahladiti všeliké tělo); naplněna jest země nepravostí od nich, a já je zkazím se zemí. Učiň sobě koráb z dříví otesaného; přibytecky v korábě uděláš a klím pomažeš vnitř i zevnitř. A takto uděláš jej: Tři set loktů bude dlouhost korábu, padesát loktů šířkost a třicet loktů vysokost jeho. . . . A učiním úmluvu svou s tebou, a vejdeš do korábu ty i synové tvoji, žena tvá i ženy synů tvých s tebou. A ze všech živočichů všelikého těla po dvěm uvedeš do korábu, aby živi byli s tebou. . . . Tedy učinil Noe všecko, což byl rozkázal jemu Bůh. (I. Mojž. 6.)

»I řekl Hospodin k němu: Vejděž ty i všecek dům tvůj do korábu; neboť jsem tebe viděl spravedlivého před sebou v pokolení tomto. . . . Po sedmi dnech deštiti budu na zemi za čtyřiceti dnův a čtyřiceti nocí a vyhladím všelikou podstatu živou, kterou jsem učinil, se svršku země. Učinil tedy Noe všecko, což byl rozkázal jemu Hospodin. . . . I stala se potopa. . . . a rozmnoženy jsou vody a vyzdvihly koráb vzhůru od země. . . . A přikryty jsou všechny hory převysoké pode vším nebem. Patnácte loktů vyšší byla voda nežli hory, kteréž byla přikryla. I zhynulo všeliké tělo, kteréž se hýbalo na zemi. . . . od člověka až do hovada, tak zeměplaz, jako ptactvo nebeské, i vyhlazena jsou se země; zůstal

¹⁾ Syn Mathusalémův.

²⁾ Toliko na krám těla, a ne na ctnost a šlechtnost života hledíce.

pak Noe a kteří s nim byli v korábě. (I. Mojž. 7.)

* * *

Z uvedených slov Pisma svatého jakoby až k nám dorážel zuřivý šumot, divoké burácení strašných vln potopy světa. Až do strašné té chvíle bylo

uplynulo tisíc let pokolení lidského.

První to tisícletí bylo dobou Boží dobroty a lásky, Boží štědrosti a milosti, dlouhé to jubileum Boží blahovůle. Jen pomněme, jak se ustrnul Hospodin nad hříšnými prarodiči našimi i nad potomky jejich, jak spravoval lidstvo, jak mu mluvil, jak je těšil, do jak dalekých let lidského věku vzdaloval smrt, aby měl člověk dost a dost času na pokání, na polepšení, na zadosťučnění, na získání zásluh, aby se také svaté zjevení Boží zachovalo čisté a neporušené. Taktě žil Adam 930 let,

syn jeho Set 912, Setův syn Enos 905, Enosův syn Kainan 910, Kainanův syn Malaleel 895, Malaleelův syn Jared 962, Jaredův syn Henoch 365, Henochův syn Mathusalem 969, Mathusalemův syn Lamech 777, Lamechův syn Noe 950 let. I žil Adam s Lamechem, otcem Noemovým ještě 56 let, jakož Noe potom žil ještě 58 let s Abrahamem, praotcem

vyvoleného národa israelského; přešlo tudíž zjevení Boží, jak je byl přijal první člověk Adam, přešlo ústním podáním na dlouhověké potomstvo jeho, a majíc tolik a tak starých pamětníků, zachovávalo čisté a neporušené.

Z toho vidno, jak mocně a dobro-

tivě pomáhal Bůh člověku, bypanství hříchu bylo ztenčeno, aby ctnost nebrala pohromy. Tisíc let! A jaká byla tvářnost lidstva potom prvním tisíciletí? Pismo sv. nám odpovídá:

»Mnohá zlost lidská byla na zemi a všeliké myšlení srdce bylo náchylné ku zlému po všecek čas... Porušena je země před Bohem a naplněna jest nepravostí.« (I. Mojž. 6, 5, 11.) Toť smutná tvářnost. Na konci tisíciletí je lidstvo zuboženější než na počátku jeho, hřích a zloba triumfuji vítězoslavně; spravedlnost, poctivost, ctnost smutně podléhají. I musí sám

Bůh zasáhnouti do té nesrovnalosti, aby dobro nebylo úplně zlem pohlceno. Taktě Hospodin občas musí učiniti; dějiny světové hojně mají toho doklady, nejskvělejší pak doklad podá jednou soudný den! Však i potopou světa hrozný soud Boží vykonán. Zuřivými vlnami ohromné spousty vod, takové spousty, že přesahovala o patnácte loket i nejvyšší hory

na zemi, zuřivými vlnami ohromné spousty té smeteno s povrchu země hříšné lidstvo a s ním i ostatní živočich. Nad burácející vodou vznášela se hrůzyplná spravedlnost Boží, ale i podivuhodná archa Noemova, koráb přehromný, bez vesel, bez kormidla, jen Božím přispěním vedený; milosrdenstvím Božím byl uroben, milosrdenství Boží bylo jeho vlajkou, jeho kompasem. Ejhle, jaký to líbezný obraz smilování Božího uprostřed strašného trestu, uprostřed všeobecné zhouby!

Trojí pak předmět představuje nám potopa na uváženou, a každý doprovázen milosrdenstvím Božím: mravní zkáza před potopou, trest při potopě a nový život po potopě. Mnoho změn, ale vždycky stejné milosrdenství Boží.

* * *

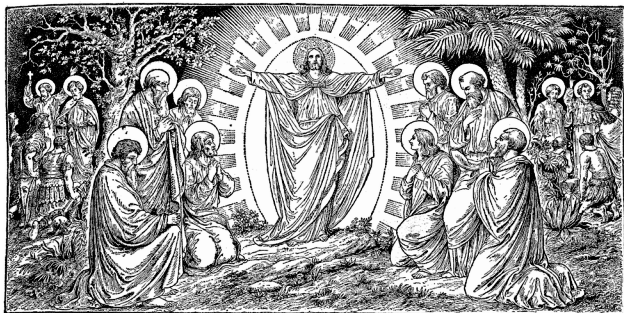
Smutný byl konec francouzského krále Jindřicha II. V nejkrásnějším věku účastnil se jednou turnaje. Znamenitou měl příbici, znamenitý pancíř, všecko tělo znamenitě opatřeno; jenom oči byly volny, a to byla jeho smrt; částečka rozstříštěného kopí vrazila mu do oka tak prudce a zranila ho tak, že mu nebylo pomoci; za hrozných bolestí skonal. Tuf běželo ovšem jen o časný život; avšak úryvek Pisma sv. svrchu uvedený, jakou věčnou škodu vzali potomci zbožného Seta, synové Boží, zápasíce se syny lidskými, zápasíce s hříšníky. Co jim přivodilo onu škodu? Oko. »Vidouce synové Boží dcery lidské, že by byly krásné, brali sobě manželky ze všech, kteréž byli zvolili.« (1. Mojž. 6, 2.) Toť začátek hrozných hříchů, hříchů nemravnosti a necudnosti, hříchů, jež vyzývaly spravedlnost Boží. Hříšné pohledy zplodily hříšné myšlenky, myšlenky zplodily žádosti, žádosti zplodily skutky. Lidé, synové Boží, kteří se skvěli dosud cudností a nevinností, propadli

hanbě, neštítili se už hřichu; činěny sňatky manželské, ale zapomináno tom a nedbáno Boha a věčné spásy. Mravní zkáza zachvacovala kde koho, jako když povstane mor. Byla to zkáza tak hrozná, že nám Písmo svaté představuje obrazně — po lidsku mluveno — litujícího a želícího, že byl kdy člověka stvořil. I řekl Bůh: »Nezůstane duch můj v člověku na věky; nebo tělo jest.« (1. Mojž. 6, 3.)

Slechtictvím člověka jest duše, slechtictvím duše jest spojení s Bohem, život v Bohu; avšak tohoto života Bůh tenkrát v těle lidském neznamenal, tak jakoby hmota tělesná byla všecku duši pohltila; takto byl rozum zaslepen, cit otupen, vůle ochromena; taktě ovládly člověka tělesné chťiče; všecko, všecinko otročí hřichu; hřichu všecko obětováno: Bůh, milost Boží, věčnost, a na této zemi jméno poctivé, čest, štěstí rodinné, pokoj, zdraví.

Tak byl člověk hřichem zhanoben a znetvořen v těch dávných dobách mladistvého věku pokolení lidského. Doby ty dávno, dávno minuly; zdaž však s nimi minula i jejich nepravost? Ó jak toho želíme, že i za našich dnů nemravnost a necudnost veliké provozuje panství! Či neznamenáme, kterak ohavný ten hřích ničí a otravuje naši mládež, okráda ji o mysl a vznětlivost pro věci v pravdě veliké a ušlechtilé, snižuje ji v kus tupého, líného, chlupného těla? Z nepravostných manželstev oněch prvních lidí posli nepravostní potomci. Byli ovšem ohromní siláci a vysokého dosáhli věku, že bylo vůbec lidstvo ještě blízko své původní mladistvé sile; nazývá je Písmo svaté »obry«; avšak byli obry nejen tělem, nýbrž též hříšnou hanebností; povalili všeliké hranice víry a svaté kázně.

(O. p.)

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

I. Mučennická smrt P. Jindřicha Chaněse.

P. Chanès byl představeným missijní stanice v okrese Pak-tongském v Číně. Missie šťastně kvétala. V okrese bylo již na 1000 křtenců mimo pokřtěné křesťany. Tento pokrok křesťanství vzbudil zášť pohanů, jmenovitě mandarinův, a křesťané byli všelijak týráni a pronásledováni. V této tísní obrátili se na místokrále v Kantonu žádající pomoci a ochrany. Místokrál poslal do Pak-tongu komissaře se 120 vojáky, aby spor urovnal. Za doзору komissařova vyjednáváno mezi P. Chaněsem a mandarinem a poškozeným křesťanům přiknuto přiměřené odškodné.

Následujícího dne minil P. Chanès odcestovati. Bylo ráno 14. října 1898. Missionář meškal právě asi s 20 křesťany a křtenci v kapli, která stojí za městskou zdí pak-tongskou. Najednou přirazí ku kapli tlupa ozbrojených pohanů. Zavčas ještě zavřeny dveře. Útočníci snažili se sekerami je vypáčiti. Dveře nepovolily. Vztekem soptice odskočili pohané na tržiště, nakoupili petroleje, nabrali slámy a dříví, vrátili se ku kapli, nakoupili oboje u vchodu, polili petrolejem a zapálili. Za krátko hořela kaple plným plamenem. Postavení zavřených tam křesťanů bylo hrozné. Na blízku praskající oheň, venku zástup zuřivců, jejichž divoký křik jim zvěstoval jistou smrt. Mezi zatčati bylo sedm křtenců. Missionář vzbudil

s nimi, ježto smrt byla jistá, lítost a udělil jim křest svatý. Ostatní se zpovídali, přijali generální absoluci a připravili se na smrt.

Sedm hodin trvala strašlivá muka. Oheň ztrávil dveře a zvenčí zahvizdly do kaple koule z ručnic. Najednou objeví se v kapli vojenský mandarin Ving-čing-čong, proraziv si zástupem cestu. Křesťané se již domnívali, že jsou zachráněni, ale mýlili se. Velký pán přišel jenom, aby zachránil svého příbuzného. Nadarmo prosil ho P. Chanès za pomoc a přispění. Mandarin, snad ze strachu před rozčileným zástupem, prosbu zamítl. Sotva že vyšel z kaple, vrazili tam pohané. Missionář poklekl před oltářem, hodina smrti se přiblížila. Jedna koule ranila jej na noze, jiná projela hrudí, třetí zasáhla spánky. Přes to byl ještě živ. Vrahové vrhli se naň, probodali jej noží a sekýrou mu roztržili lebku. Několika křesťanům podařilo se zachrániti se útekem, trinácte jich bylo zavražděno. Mrtvolám usekány hlavy a těla strašně zkomolena. Kaple byla vydrancována a srovnána se zemí. Nešťastné oběti byly oděvu zbaveny a na břeh blízké řeky zavlečeny, kde celé dva dni ležeti zůstaly. Teprv třetího dne dal je mandarin naložiti na máry a postaviti do kůlny, načež byly pochovány. Tělo P. Chaněsa zmizelo beze stopy a nenašlo se více.

Jak se vypravuje, bylo rozsekáno a do řeky vhozeno.

Za celý ten čas, co kaple byla obléhána a potom křesťané vražděni, nehnul ani jeden z místních mandarinů prstem, aby ubohé zachránil. Jak z různých listů na mandariny vysvítá, stalo se pronásledování s vědomím a svolením místokrále z Kantonu. Křesťané — tak psal jednomu z mandarinů — se množí příliš, pročež třeba strachu jim nahnati. Bude se mu ovšem nyní zodpovídati. P. Chanès narodil se 22. září r. 1865. a byl tedy teprv 33 let star a od r. 1889. v Číně.

II. Zpověď po smrti.

V dobách věcího středověku stávalo se často, že vojáci smrtelně v bitvě ranění druh druhu se zpovídávali, jestliže nebylo kněze po ruce. Jestě z válek Francouzů s kmeny kabylskými v Alžírsku vypravují se podobné případy. Na to vzpomněli jsme sobě, čtou-e nedávno zajímavou zprávu missionáře, jenž působil mezi Indiány v ledových končinách Britské Ameriky.

»V osadě, kde se nalézá má misijnářská stanice«, píše řečený misijnář, »vypukla uprostřed zimy horečka a strašně mezi Indiány řádila. V několika dnech zachvátila nemoc většinu obyvatel; mne bezmála jediného strašná mela ušetřila. Ve dne v noci byl jsem na nohou. Navštěvovati nemocné, těšiti je, zaopatřovati je, jim raditi, je léčiti — to vše bylo delší dobu mým denním zaměstnáním. Byl jsem v pravém slova smyslu ošetřovatelem celé osady, která se byla proměnila v jedinou nemocnici. Nakaza byla děsná; smrt zkosila denně několik z mých ubohých přátel. Srdce mi krvácelo, ale dobrotný Bůh nenechal je bez útěchy.

Právě uprostřed této trpké zkoušky přišel posel od nejbližšího kmene, 100 km. vzdáleného, a prosil, abych jeho soukmenovcům přispěl k pomoci. Také tam rozmohla se horečka, nejsilnější mužové leželi nemocní, staří i mladí umírali, ale nebylo kněze, který by je byl s Bohem smířoval. Co teď? Při nejlepší vůli ne-

mohl jsem ihned zoufalému volání o pomoc vyhověti. Sotva že se roznesla zpráva, že od sousedního kmene přišli pro mne a že odcestuji, obklíčilo vše, co ještě v osadě mohlo státi na nohou, mou chatu. »Odejdeš-li, otče«, volali všichni, »pak z nás navrátě se nikoho nenajdeš na živu.«

Zůstal jsem; ale jakmile nemoc ochabovala, zapráhl jsem své psy do saní a za krátko urazil jsem po ledě oněch 100 kilom., jež mne od mých opuštěných dítek dělily. Jaký to pohled! Chatře plny nemocných, umírajících a mrtvých!

V jedné chatrči našel jsem 11 mrtvol; ležely na svých rohožkách ztuhlé a zimou 40° na led zmrzlé. Přistoupil jsem blíže, abych se za nebožtíky pomodlil. K s-ému nemalému překvapení vidím, že každá mrtvola drží ve ztuhlé ruce balíček; byl to kousek svinuté březové kůry. Březová kůra jesti obyvatelům studeného severu papírem. V prvním okamžiku zmocnilo se mne hrozné podezření. »Bezpochyby to bude«, pravil jsem si s bolestí, »nějaká pověra.« Abych se přesvědčil, vezmu svinutou kůru do ruky — bylo na ní naškrtnuto několik slov. Četl jsem: »Náš otec smí sám toliko čísti, co zde stojí!« Byla to jejich zpověď! Ubozí rudoši cťtice blížiti se smrti a nemohouce se zpovídati, napsali své hříchy na list kůrový. Jak toho dokázali? Napsali ona slova sami rukou umírající anebo za pomoci a přispění svých příbuzných? Nevím.

Tímto důkazem dětinné důvěry byl jsem tak dojat, že jsem si zaplakal. Ó těch dobrých velkých dětí! Slyšeli ode mne, že v nebezpečení smrti, když není žádného kněze po ruce, dokonala lítost spojená s touhou po svátosti pokání působí odpuštění hříchův, a chtěli mi tedy dáti na vědomost, že uměli jednat dle mého naučení. Na každém listě byla bezmála tatáž poznámka: »Prosím tě, můj otče, služ mši svatou za pokoj mé duše. Odkazuji ti jako odměnu za tuto službu kůži bobří..., kůži kuní..., jeden dokonce napsal: »Svou krásnou sekyru...«

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

— Vzdávám tímto veřejné díky božskému Srdci Páně, za pomoc mi v jisté nervosní nemoci prokázanou.

Ve Svatém Ondřeji v Korutanech, dne 13. ledna 1899. *Ctitel B. S. P.*

Ze Sloupnice. Jistá velice a dlouho churavá žena, darovala almužnu jedné zbožné chudé osobě, prosíc, by se za ni modlila, by jí Pán Bůh opět úplného zdraví uděliti ráčil. Tato osoba konala devítidenní pobožnost ke cti sv. Antonína, vzývala též sv. Filomenu, zdejší patronku,

a nejsv. Srdce Páně. Při tom učinila slib, pakli se ona žena uzdraví, že to ve Škole Božského Srdce Páně dá uveřejniti. Pán laskavě vyslyšel prosbu tu. Ona žena jest úplně zdráva, tak že bez obtíže delší cestu vykonati může.

Ze Smichova v Praze. Neskonale díky vzdávám božskému Srdci Páně, nejsladšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu, sv. Anně a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení proseb a za uzdravení dítěte. *A. P.*

Křesťanská trpělivost.

(Hlavní úmysl.)

ednou zjevil se Pán Ježíš, malé, nábožné dívce, jménem Johanně, nesa těžký kříž na bedrách svých. Zdal se tolik upocen a vysilen, jakoby již dále nemohl jíti. »Milá dcero,« pravil Pán k Johanně, »nechtěla bys pomoci mi tento kříž nésti?« S pláčem odpověděla mu Johanka, že s radostí to udělá. »Chceš-li pak po celý život svůj tento kříž nositi?« pravil Pán Ježíš dále, »jest velmi těžký.« Když Johanka se nebránila a stále o kříž prosila, aby jí ho dal, vložil Ježíš kříž na bedra Johanky. »Ó Pane,« zvolala ihned, tíží kříže polekána, »pod tak těžkým břemenem nebudu moci jíti.« — »Milá nevěsto má,« odpověděl jí laskavě Syn Boží, »padneš-li často, ale vždy zase povstaneš, jako já jsem to udělal, budeš přece s to, kříž tento nesouc následovati mne.« Kříž tento nabízí Pán všem slovy: »Chceš-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sama, vezmi kříž svůj a následuj mne!« Kříž tento jest náš život se všemi, trampotami, se vším zármutkem i slzami, život se svými nemocemi a neduhy, se svými bolestmi tělesnými i duševními, život se vši zlobou lidskou, i pokušeními světa, těla a ďábla a konečně se smrtí, kteráž učiní konec trapnému tomuto životu. Utrpení nikdo neujde na světě ani dítě, ani stařec, ani král, ani žebrák, nikdo z lidí. Utrpení jest podílem nás všech, všichni neseme následky hříchu dědičného, pro který utrpení na lidstvo přišlo. Kdo trpí mnoho zlého a při tom reptá, netrpělivým je, ten nemá žádné zásluhy a mimo to s ne-láskou trpné kříže jsou kříže nesnesitelné. A naopak, kdo nese trápení trpělivě a oddané do vůle Boží, tomu jsou utrpení lehká, ano sladká a velmi záslužná. Vzpomeňme na sv. apoštoly, jak radovali se, že mohou pro jméno Ježíše trpěti. Vzpomeňme nesčíslné řady sv. mučenků všech stavů a všeho stáří, jak s radostí i nejhorší bolesti snášeli, ba jich pro lásku Boží, která v nich hořela, takřka ani necítili. Trpělivosti jest třeba všem. — Trpělivost jest snad nejtěžší z křesťanských ctností; onať to jest, jak dí sv. apoštol Jakub, která nás činí dokonalými. V této ctnosti se může každý cvičit, máf k tomu dosti příležitosti a času totiž celý život svůj! Trpěliví musíme býti sami se sebou a s jinými spolublížními; trpěliví musíme býti s představenými, poddanými i s těmi, kteří nám rovni jsou; musíme býti trpělivými při nepatrných věcech rozněž jako při velikém neštěstí, vůbec ve všech

poměrech života musíme trpělivými býti. Proto napomíná moudrý Sirach: »Synu, přistoupiv ke službě Boží, připrav duši svou ku pokušení.« A svatý Pavel dří: »Všichni, kteří pobožně chtějí žítí v Kristu Ježíši, protivensství trpěti budou.«

Trpělivé snášení křížův a protivensství přináší člověku odměnu již zde na světě, ana trpělivost každý kříž lehčím a snesitelnějším činí a my též trpělivostí i bližním svým milejšími a snesitelnějšími se stáváme. »Kdo trpělivý jest,« dří kniha Přísloví, »spravuje se mnohou opatrností, ale kdo netrpělivý jest, ten zvyšuje bláznovství své.«

I blahosl. Tomáš Kempenský dosvědčuje, že trpělivost kříže a soužení umenšuje, on ve druhé knize o následování Krista Pána píše: »Jestliže kříž rád neseš on ponese tebe, a přivede tě k žádanému konci, kdy totiž bude konec všemu utrpení, ačkoliv toho člověk v tomto životě očekávati nemůže. Neseš-li však jej nerad, břemene sobě přidáváš a přitěžuješ sám sobě a přece jej nésti musíš. Jeden-li kříž svrhneš, najdeš beze vši pochybnosti jiný snad těžší.«

Této ctnosti jest potřebí každému člověku a tím více křesťanu nejen pro tento život, ale také pro život věčný, dle slov sv. apoštola: »Trpělivosti vám potřebí jest, abyste vůli Boží čínice dosáhli zaslíbení.«

A vždy památná zůstanou slova Pána Krista: »Blahoslavení, kteří protivensství trpí pro spravedlnost; neboť jejich jest království nebeské. Blahoslavení jste, když vám zlořečítí a protivensství číní a všecko zlé o vás lhouce mluviti budou pro mne, radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.«

Nuže přijímejme ochotně a rádi všeliké utrpení z ruky Boží, nesme každý kříž, jaký Bůh na nás vloží, tiše a trpělivě podle příkladu Pána Ježíše a »majíce podíl v utrpeních Kristových radujme se, abychom i při zjevení slávy jeho radovati se mohli s plesáním.« Poněvadž pak trpělivost jest dar Boží, prosme o ni nejsv. Srdce Paně po celý tento měsíc.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanskou trpělivost v souženích a protivensstvích a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždě odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždě odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Děkovati Bohu za všechna utrpení.

Úmysl v dubnu: Chudoba řeholí v Itálii.

Škola Božského Srdce Páně.

Co nás odloučí od lásky Kristovy? Snad protivenství? soužení? hlad? nahota? pronásledování? nebezpečení? Ne, nic takového, nad tím vším vítězíme skrze toho, jenž nás miloval. *Sv. Pavel k Řím.*
Ósvatá Lásko! proč jsi mne zranila; srdce mé jest ochromeno; hoří láskou k Tobě, Ježíši! *Sv. Prant. Seraf.*

Prosba před svatým přijímáním.

Ó Pane, přijď, má duše celá zmírá,
a zve Tě teskníc v srdce svého stan.
Hle, Tobě, Jezu, Pánu všehomíra,
v mém srdci malém stánek uchystán!

Však proč to srdce jako malé ptáče
se chvěje v nádrech mých a povzlychá?
Proč smutná duše má tak a proč pláče,
když ví: Pán Ježíš k tobě pospíchá?

Ty ke mně, Pane? Do srdce Ty mého
chceš zavítat do úzkých se jeho stěn?
Ach, ono plno všeho pozemského! —
Tož přec Ti zůstal malý koutek v něm?!

Však byť má duše patřila Ti celá
a čista byla jako oko dítěte,
zdaž věuči trůn Tvůj také láska vřelá?
A zdaž tam růže etností rozkveté?

Ty, Pane, víš, jak chudo nitro moje,
že pusto tam a sterý hříchu stín;
tam nepřýští, ach, svaté lásky zdroje,
jež omývají duši od provin.

I mám snad tedy říci: „Počkej, Pane,
až důstojný Ti stánek uchystám?“
Ach, zatím zhynie srdce hříchem štváné,
jak lístek větrem hnaný k bílé hlubinám.

Nuž, krví svou zhoj nejprv duše rány,
ji svadlou pookřát nech v ranách svých,
jak sníl ji učiti bílou, Jezu milovaný,
nech k nebi růst ji. Na lásky pak perutích

Sám vejdi tam; a ona celá vzplane,
a bude Tvá jen, Tvá, ó mocný Pane!
Já chud jsem a jen na Tvé Srdce spoléhám,
nuž pospěš, Jezu, a vstup v srdce mého chrám!

Přijď rychle! v duše mé vstup chudý chrám —
ó Jezu, Tobě žiji, Tobě umírám!
Jak po zdrojích laň štvaná, tak já nyji,
své ruce zvedám k Tobě i s Marií:
„Ó skloň se ke mně, Jezu, bílé ve hostii!“

P. ANT. DOSEDLA.

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. St. PAVLÍK. (Č. d.¹)

Neděle květná.

Hosanna! Toť heslo dnešní neděle! Církev svatá přerušuje na krátký čas hluboký smutek svatopostní doby a slaví vjezd Páně do Jerusalema, jenž se dnes k večeru udál. V řeči církevní sluje dnešní neděle »neděle palem«. Palmy drželi v rukou lidé, vítající Ježíše. Palma je znamením míru. Jako král míru vjíždí Ježíš do Jerusalema; on to jest, jenž nás smířil s Bohem rozhněvaným a nebeský mír nám zajistil. Palma je znakem vítězství, Ježíš je velkým vítězem nad smrtí, hříchem a ďáblem. On nás vysvobodil ze zajetí pekelného, jako Mojžíš Israelity ze zajetí egyptského. Tenkrát přišli Israelité, jsouce již na druhé straně moře rudého, do Elim, kdež bylo 12 studní a 70 palem, jak se ze čtení při svěcení palem dovidáme. Totéž čtení vypravuje, kterak Bůh slibil Israelitům zázračný chléb s nebe: »Aj já dštlí vám budu chleby s nebe: ať vychází lid, a sbírá, což stačí na jeden každý den: abych zkusil ho, chodí-li v zákoně mém čili ne. Dne pak šestého ať připraví, co by vnesli: a ať jest dvakrát více, než co sbírali na jeden každý den. I řekli Mojžíš a Aron ke všem synům Israelským: Večer poznáte, že Hospodin vyvedl vás ze země egyptské, a ráno užijte slávu

Hospodinovu!« (Exodus 16.) Manna byla předobrazem nejsvětější Svátosti, chleba nebeského, jež nám Bůh sesílá každého rána, když se slouží mše svatá. Musíme jej požívat, abychom pro nebe nezemřeli. Právě teď je čas, kdy Kristus Pán ustanovil nejsvětější Svátost oltářní; právě teď doba, kdy křesťané katoličtí jsou povinni, velebnou Svátost přijati. Pán Bůh seslal mannu, »aby zkusil Israele, chodí-li v zákoně jeho čili ne«. Velikonoční povinnost též je zkušebním kamenem, zachovává-li, kdo příkázání Boží čili ne. Může někdo každý den se modliti, každý den do kostela choditi, na poutě choditi atd.; ještě se nemůže říci, je-li pravým křesťanem; teprv velikonoční zpověď a přijímání to ukáže.

Při svěcení palem čte se evangelium o vjezdu do Jerusalema.

Po svěcení, jehož obřady tuto pomínu, ježto jen text mše svaté mám na zřeteli, koná se slavný průvod okolo kostela, znázorňující nám jednak slavný vjezd Kristův do Jerusalema, jednak triumf Krista a svatých arciočů čtyřcátého dne po zmrtvýchvstání, jednak předobrazuje nám vítězný průvod vyvolených Božích do království nebeského v den soudný.

Divukrásný je hymnus »Gloria laus«, jímž církev svatá Messiáše Krále pozdravuje při vchodu do Kostela.

¹) Dobu od Vánoc až do svatého týždne jsme zatím vynechali, abychom mohli pokračovat s rokem církevním. Redakce.

Oslava, chvála a čest buď, Kriste, ti,
Spáso a Králi,
ježž pacholeťstvo pějíc vroucně ho-
sanna ctílo.

Tys král Israelův, slavný ty's Davidovo
plémě
blížící blažený k nám se ve jménu
Božím.

Tě všeliký chválí na nebeské, vý-
šině zástup,
tě člověk všeliký, veškero tvorstvo
spolu.

Národ hebrejský s ratoolestmi tě
vítěze vítal,
my v prosbách, hle, slibech a
v zpěvu citíme tebe.

Ti před tvou strastí čest vzdávali
tobě povinnou,
my zpěvy tobě nyní kralujícímu
hudem.

Líbil ti se jich zpěv, naši též oblib
si pobožnost.
králi milý, dobrý, jenž vše, co dobré,
kochá.

Oslava, chvála a čest buď, Kriste, ti,
Spáso a Králi.
ježž pacholeťstvo pějíc vroucně ho-
sanna ctílo.

Radost, již e církev oddává, trvá
jen krátkou dobu, jako krátce trvalo
nadšení lidu israelského. Církev s bolestí
vzpomíná na to, kterak titěž lidé, co
dnes Krista jako krále vítali, několik
dní na to jej ukřižovali; dnes volali
»hosanna«, krátce na to »ukřižuj ho«.
Tak se mění svět. Ó nevděčný národe
židovský, ó národe vrtkavý a tvrdý
srdcem! Zdaž však i mnozí křesťané
nechodí ve slepých židů? Zdaž se dnes
ke Kristu Pánu nemodlí, a zítra již jej
neurážejí? Dnes je Kristus jejich králem,
zítra duch světa. Bohužel! Církev svatá
má tedy na paměti nevděk lidský a od-
dává se jen na krátce radosti nad slavným
vjezdem Ježíšovým do Jerusalema, jen
při svěcení palem nechává zaznívatí já-
savé zpěvy. Při mši svaté již zase roz-
jímá hořké umučení Páně a hned při
vstupu nechává Spasitele takto promlou-
vati: »Hospodine, nevzdaluj pomoci své

ode mne; k obraně mé vzhledni: vysvo-
bodiž mne z úst lva a od rohů jedno-
rozců ponížení mé. Bože, Bože můj,
shlédniž na mne, proč jsi mne opustil?
Daleko od spasení mého slova provinění
mých.« (Žalm 21.) Kristus Pán ovšem
byl prost všelijakých provinění osobních;
nebylo na něm nejmenší skvrny hříchu;
on však provinění naše měl na sobě,
a mluví tedy o nich jako o svých pro-
viněních. Lvem a jednorozcem vyro-
zumívají se zde divocí nepřátelé.

Kollekta: »Všemohoucí věčný Bože,
jenž jsi lidskému pokolení k následování
příkladu pokory Spasitele našeho tělo na
sebe vzíti a kříž podstoupiti nechal, uděl
milostivé, abychom i trpělivosti jeho dů-
kazy i účastenství na vzkříšení mítí za-
sloužili.« Kristus Pán dal nám opravdu
příklad »hluboké pokory, jak i epistola
(k Filipenským) praví: »Přijal způsobu
služebníka, ku podobnosti lidí učiněn
a v způsobu nalezen jako člověk. Po-
nižil sebe samého, učiněn jsa poslušným
až k smrti, a to k smrti kříže.« Důkaz
jeho pokory máme však i každodenně
před očima: na oltáři beře na sebe
způsobu chleba a vína a zakrývá úplně
své božství, ba i své člověčenství. Máme
následovati jeho pokoru, chválu a čest
nevyhledávati, nýbrž se ponížovati. Jak
daleko pokročil jsi ty, můj křesťane, ve
ctnosti pokory?

Kdo se poníží, bude povýšen.
Kristus se ponížil až k smrti kříže; za
to však byl povýšen až k trůnu Božímu,
jak dnešní epistola dále dosvědčuje:
»Protož i Bůh povýšil ho, a dal jemu
jméno, kteréž jest nad všeliké jméno,
aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo,
nebeských, zemských i pekelných, a
každý jazyk aby vyznával, že Pán Ježíš
Kristus jest v slávě Boha: Otce.« Tak i
ty, milý křesťane, máš naději na slávu
nebeskou, když zde na zemi Spasitele
svého v pokoře následovati budeš. Se

slávou budeš vzkříšen a vzat do nebe jako Božský Mistr tvůj, o němž žalmista (v dnešním Graduále) prorokoval: »Držel jsi pravou ruku mou, a dle vůle své provedl jsi mne a se slávou přijal jsi mne. Jak dobrý jest Bůh Israelovi, těm, kteří jsou přímého srdce! Mé pak nohy téměř by byly poklesly, a o málo by byly sklouzly kroky mé. Neb jsem se rozhorlil nad nepravými, pokoj hříšníků vida.« (Žalm 72.) Opuštění a trápení Spasitele dosáhlo tak velikého stupně, že se zdálo, že není Spasitel v stavu, provést úlohu, od Otce mu svěřenou. Nepřátelé židé jásalí; velikého zločinu se dopustili, a nikdo jich netrestal, jakoby pokoj měli. Však trpělivost! Jen málo hodin, a list se obrátí. Zahanbení budou nepřátelé Kristovi. Kristus sám kralovati bude nad nimi. Jen trpělivost! A věru, neskončenou trpělivost ukázal Kristus Pán, snášeje všechny útrapy, jež předpověděl žalmista Páně v žalmu 21., jenž jedná o utrpení Messiasě, a z něhož dnešní Traktus velkou část uvádí: »Bože, Bože můj, shlédniž na mne: proč jsi mne opustil? Daleko od spasení mého slova provinění mych.« Kristus Pán volal též s kříže: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?« Hebrejský text zní: Daleko od spasení mého slova úpění mého. »Bože můj, volám přes den, aniž vyslyšíš, i v noci, a není k nemoudrosti mé.« Spasitel se modlil za odvrácení kalicha utrpení; a není nikterak nemoudrým, že se tak modlil; vždyť byl člověk jako my; jeho lidská přirozenost hrozila se nastávajících muk. Bůh Otec kalicha utrpení od něho neodňal, ježto bylo usouzeno v radě Boží, že smrtí kříže má být lidstvo vykoupeno. »Ty pak ve svatyni přebýváš, chválo Israelova. V tebe doufali otcové naši: doufali, a vysvobodil jsi je. K tobě volali, a vysvobození jsou; v tebe doufali, a nejsou zahanbeni.« Spasitel s důvěrou očekává vysvobození

z útrap svých. Předkové israelští nikdy nevolávali nadarmo k Bohu o pomoc. I modlitba Ježíšova byla vyslyšena, neboť dobrý konec přece vzalo utrpení, jež nyní David živými barvami maluje. »Já pak červ jsem, a ne člověk: pohanění lidí a povrhel obce.« Vzpomeňme si, kterak židé s Ježíšem nakládali, kterak se mu posmívali, mu lali, nadávali, jež kopali a ven za bránu městskou vyvrhli, aby byl spolu s lotry ukřižován jako zbojník. »Všickni, kteří viděli mne, posmívali se mi: mluvili rty a hýbali hlavou. Doufali v Hospodina, necht' jej vytrhne; necht' ho vysvobodí, poněvadž mu přeje.« Tak podrobně líčí prorok David okolnosti utrpení Ježíšova, jak kdyby sám byl stál na Kalvarii, a pozoroval nepřátele jeho, o nichž svatý Matouš v dnešních pašijech dí: »Ti pak, kteříž tudy chodili, rouhali se jemu, křivíce hlavy své a říkajíce: Ha ha, kterýž rušíš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vzdeľáváš, pomozíš sám sobě: jsi-li Syn Boží, sestup s kříže. Podobně i knížata kněžská se zákoníky a staršími, posmívající se, pravili: Jiným pomáhal, sám sobě nemůže pomoci; jestliže jest král israelský, ať nyní sestoupí s kříže, a uvěříme jemu; doufali v Boha, ať ho nyní vysvobodí, chce-liť mu, nebo pravil: Syn Boží jsem.« Slyšme dále, co praví prorok: »Oni pak pozorovali a hleděli na mne: rozdělili sobě roucha má, a o můj oděv metali los.« Proroctví to, vyplnilo se do slova. »Vysvobod' mne z úst lva, a od rohů jednorožců ponížení mé.« Již dříve vyloženo. »Kteríž se bojíte Hospodina, chvalte jej: všechně Jakobovo oslavujte jej. Zvěstován bude Hospodinu národ budoucí, a vypravovati budou nebesa spravedlnost jeho lidu, kterýž narozen bude, ježž učinil Hospodin.« Spravedlnost Boží vyžadovala smrti Vykupitelovy i milosrdenství Boží to bylo, kteréž ustanovilo, aby Vykupitel za nás zemřel. Židé toho ne-

chápal, ani v Krista nevěřili; za to národ budoucí, národ křesťanský postihne velkou lásku Boží a bude si jí vážit, bude vděčen Bohu za vykoupení své, bude jej za to chválit a velebiti.

Jako evangelium čtou se dnes pašije, čili utrpení Pána našeho Ježíše Krista, dnes podle sepsání sv. Matouše, v úterý podle sv. Marka, ve středu podle svatého Lukáše a na Velký pátek podle svatého Jana. Kněz nepozdravuje lid s »Dominus vobiscum«; on vzpomíná na pozdrav Jidášův, jímž byl Kristus Pán zrazen. Pašije čtou se na straně evangelií (jen při slavné mši s assistencí na epistolní straně), a svíce musí podle nařízení církevního přes pašije hořeti, kdežto dříve bývalo ve zvyku, je zhasínati. Rovněž je zakázáno, pašije v jiné řeči jak latinské zpívati, neboť tvoří část mše svaté, jejíž liturgie má býti celá latinská. Věřící mohou pašije přes ten čas soukromě čísti. Když kněz přijde k místu: Vypustil duši, tu přeruší čtení, klekne na obě kolena a rozjímá mlčky nějakou chvíli přehořké umučení Páně. Tak pokračuje ve čtení dále. Konec pašijí, jednající o pohřbu Páně, zpívá se na způsob evangelia.

Offertorium: »Pohanění očekávalo srdce mé a bídu. A očekával jsem, kdoby se spolu pormoutil, a nebylo; a kdoby potěšil, a nenalezl jsem: a dali mi za pokrm můj žluč a v žízni mé napojili mne octem.« (Žalm 68.) Kristus Pán si stěžuje na svou opuštěnost. Není, kdoby s ním soustrast měl a kdoby ho potěšil. Opuštěný přebývá ve svatostánku na oltáři. Kolik je těch duší, kteří jej chodí navštívit a potěšit? Každý jen se shání za svým obchodem a za svým vyražením. Pán Ježíš jakoby si doposud stěžoval: Očekával jsem, kdoby se spolu pormoutil, a nebylo; kdoby vzal účast na mé bolesti, na mém trápení, a nebylo; kdoby se spolu se mnou obětoval, a nebylo.

Duše křesťanská, vždyť potěš Pána našeho Ježíše Krista a navštěvuj ho často v kostele, choď často na mši svatou, nejen v neděli, nýbrž i ve všední den, buď společníkem a důvěrníkem Kristovým. Pán Ježíš, chystaje se ku krvavé oběti, očekával vpravdě pohanění a bídu. V žízni své napojen byl vsutku žlučí a octem.

Tichá modlitba: »Uděl, prosíme, Pane, aby očím Tvé velebnosti dar obětovaný i milost nám zbožnosti získal i blaženou věčnost vydobyl.«

Duše křesťanská, která jsi požívala chléb záračný a pila z kalicha spasení, hle, Bůh ti i jiný kalich k pití podává, kalich utrpení. Je sice hořký, ale zdravý a velmi prospěšný. Budeš se zdráhati, piti z toho kalicha? Ne! Modli se s Kristem Pánem dnes po přijímání: »Otče, nemůže-li tento kalich minouti mne, než abych jej pil, staň se vůle Tvá.« (Z dnešních pašijí.)

Poslední modlitba: »Skrze působení toho tajemství, Pane, ať i hříchy naše se smyjí a spravedlivé žádosti vyplní.«

Při mši soukromé, již žádné svěcení nepředchází, říká se poslední evangelium o slavném vjezdu z dnešních obřadů.

Modlitba stělná: S anděly a dětmi Vítězi Kristu zpívejme: Hosanna na výsostech!

Zelený čtvrtek.

Vyjde Pán a bojovati bude proti národům, a stanou nohy jeho na hoře Olivetské k východu, a vyvýšen bude nade všechny pahrbky, a pohnou se k němu všeci národové. Vyvrátí smrt na věky a odejme Hospodin Bůh slzu ode vsí tváře a potupu lidu svého odejme ode vsí země, neboť Hospodin tak mluvil. A klaněti se mu budou všichni králové země, všichni národové sloužiti mu budou. Přisahal jsem, praví Hospodin, že již nebudu se více hněvati na svět; neboť

hory a pahrbky přijmou spravedlnost mou, a zákon míru bude v Jerusalemě. Blízko jest spása má, aby přišla, a spravedlnost má, aby se zjevila.

Jerusaleme, rychle přijde spasení tvé. Proč se trápiš žalostí? Či ti chybí rádce, že znovu bolest tebe stihla? Spasím tě a vysvobodím tě, neboj se! Neboť já jsem Hospodin Bůh tvůj, Svatý v Izraeli, Vykupitel tvůj. Sejmou jho zajetí tvého, smyji nepravosti tvé a obětují se za tebe. Neboť já jsem Hospodin Bůh tvůj, Svatý v Izraeli, Vykupitel tvůj.

Již naplnily se časy, kdy Kristus dokonal spásu světa, a synagoga v pokoji pochována jest. Nová doba vzešla na okrsku zemském, věk zlatý, zákon nový. Dnes zvíte, že vydán bude Pán v ruce nepřátel, a ráno uvidíte kříž jeho. Posvěťte se, synové israelští: zítra vystoupí Pán na kříž a odejme od vás všeliký neduh. Zítřejšího dne zahubena bude nepravost země, a s dřeva kříže královati bude nad námi Spasitel světa.

Zelený čtvrtek! Výroční den ustanovení nejsvětější svátosti oltářní, výroční den první mše svaté při poslední večeři. Vlastně by se měl dnešní den s velikou slávou a nádherou slavit; ježto však bezprostředně po poslední večeři utrpení Páně počátek svůj vzalo, dává církev jenom částečně, a to jen při mši svaté průchod svaté radosti a slaví ustanovení mše svaté s nádherou a okázalostí teprv ve čtvrtek po nejsvětější Trojici, ve svátek Božího Těla.

Poslední večere a mše svatá byla předobrazena onou večeří, k níž v tentýž den, v předvečer svátku velkonočního, v předvečer památného vyjití z Egypta požívati musili Israelité beránka a přesné chleby. »Desátého dne«, nechal Bůh Israelitům zvěstovati, »měsíce tohoto vezmi jedenkaždý beránka po čeledech a domech svých. Bude pak beránek bez poskvrny, sameček, roční. A budete chovati ho

až do čtrnáctého dne měsíce tohoto: i bude jej obětovati všechno množství synů israelských k večeru. A vezmou z krve jeho a položí na obě veřeje a na podvoje domů, v nichž jísti jej budou. A budou jísti noci té maso pečené ohněm a přesné chleby se saláty polními... Takto pak budete jej jísti: Bedra svá přepásete a obuv míti budete na nohách, držíce hole v rukou, a jísti budete pospěšně; neboť jest Phase, to jest přejítí Hospodinovo... Budete pak míti tento den na památku a slaviti jej budete slavný Hospodin u v rodech svých počtou věčnou. Sedm dní přesné chleby jísti budete: v první den nebude kvasu v domech vašich; kdožbykoli jedl kvašené od prvního dne až do dne sedmého, zahyne duše ta z Israele. Den první bude svatý a slavný a den sedmý touž slavností ctěn; žádného díla nebudete dělati v nich kromě toho, což k jídlu přináleží... A když vejдете do země, kterouž Hospodin dá vám, jakož slíbil, zachovávatí budete obyčeje posvátné tyto. A kdyby řekli vám synové vaši: Jaké jest to náboženství? Díte jim: Obět přejítí Hospodinova jest, když pominul domy synů israelských v Egyptě.«

Vsecko, co se v Egyptě dalo, dalo se obrazně. Beránek jednoroční, ježž Israelité museli v onen večer zabiti a obětovati a potom jísti, byl obrazem Beránka Božího za naše hříchy zabitého a na kříži obětovaného (proto se čte zítra na Velký pátek o požívání beránka v Egyptě) a při mši svaté požívaného. Beránek (v nedostatku jeho kozelec) egyptský nesměl míti žádné chyby na sobě, ježto byl obrazem Beránka bez poskvrny. Kostí se mu nesměly zlámati, což též mělo svůj význam. Kristu Pánu na kříži též nebyly kosti zlámány. Krví beránka egyptského měly býti dvěře domů israelských pomazány, aby uchovány byly smrti prvorozců. Krev Be-

ránka Božího zachránila nás smrti věčné. K beránku egyptskému musily se jísti nekvašené chleby; Israelité neměliť příležitosti chléb obyčejným způsobem péci, jsouce na kvapném úteku z Egypta; než hlavní příčina, proč přesné chleby jísti museli, byla ta, že byly obrazem chleba nebeského, čistého, neposkvrněného. Kristus Pán jedl s apoštoly při poslední večeři též přesný chléb, a takový i v své tělo proměnil; proto se i ke mši svatě bere chléb nekvašený.

Dnešní mše svatá má tedy velikou důležitost. Jenom jedna se slaví v ten den v kostelích farních; ostatní kněží přijímají dnes po způsobě laiků. Jediný Kristus Pán slavil dnes první mši svatou a apoštolé při ní přijímali. Smíšené city mají v nás dnes vládnouti, jednak radostné nad ustanovením velebné Svátosti, jednak bolestné nad umučením Páně. Však i velebná Svátost sama je památkou krvavé oběti kříže, jak hned Introitus na mysl nám uvádí: »Nám pak třeba se chlubití ve kříži Pána našeho Ježíše Krista, v němž jest spasení, život a vzkříšení naše, skrze nějž spasení a vysvobození jsme. (Ke Gal. 6.) Hospodin smiluj se nad námi a požehnej nám: osvět tvář svou a smiluj se nad námi.« (Ž. 66.) Introitus tentýž jako v úterý svatého téhodne.

Po Kyrie zapěje kněz slavně »Gloria in excelsis«, načež všechny zvony zavzní a varhany naposledy jásají doprovázejíce celé Gloria. Potom všechno umlkne a žalost nad přehořkým umučením Páně nedovoluje nám, radosti a plesu se oddávatí.

Různé účinky měla smrt Páně. Jidášovi stala se osudnou, kajícímu lotru požehnanou podle toho, jak ten neoben milosti z ní vyplývající použil. Tak i přijímání nejsvětější Svátosti různé jeví účinky u různých lidí. Jedni, ti zlí, jí a pijí sobě odsouzení a zatracení, druzí, ti dobří, požehnání, omilostnění

a obradování. Prosíme v následující Kollektě Boha, aby sv. přijímání a vůbec smrt Páně byla nám k životu věčnému a ne k smrti věčné. »Bože, od něhož i Jidáš trest za svou vinu a lotr odměnu svého vyznání obdržel: uděl nám účinek Tvého smilování, aby, jako při umučení svém Ježíš Kristus, Pán náš různé zásluhy obou oplatil, tak nám starého bludu se vzdávším, vzkříšení svého milost udělil.«

Ve čtení dnešním (I. ke Kor.) vypravuje sv. Pavel, kterak Kristus Pán nejsvětější Svátost oltářní ustanovil a kterak my se máme na její přijetí připraviti. »Já zajisté přijal jsem od Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš v tu noc, v kterouž zrazen byl, vzal chléb a díky učiniv, lámal a řekl: Vezměte a jezte: Toto jest tělo mé, kteréž za vás vydáno bude; to číňte na mou památku. Tak i kalich, když povečeřel, rka: Tento kalich jest nová smlouva v mé krvi, to číňte, kolikrátkoli pítí budete, na mou památku. Nebo kolikrátkoli budete chléb tento jísti a kalich pítí, smrt Páně budete zvěstovati, dokavadž nepřijde. Protož kdokoli jísti bude chléb tento aneb pítí kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně.« Z těchto slov poznáváme, že pod každou způsobou jest celý Kristus přítomen, neboť kdo jí chléb ten anebo jen pije z kalicha toho nehodně, vinen je i tělem i krví Páně. Takový dopouští se i těžkého hříchu a zrazuje Krista jako Jidáš. Každý má, aby se takého zneuctění nedopustil, zpředy své svědomí zpytovatí, a není-li čisté, očistiti. Sv. Pavel píše dále: »Zkusíš pak sám sebe člověk, a tak z toho chleba jez a z kalicha pij. Nebo kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, jelikož nerozsuzuje těla Páně.« Nerozsuzuje těla Páně, totiž nedělá rozdílu mezi tělem Páně a obyčejným chlebem.

Graduale opět nás pamatuje na umučení Páně. »Kristus stal se za nás

poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Pročež i Bůh povýšil ho a dal mu jméno, jež jest nad vše jméno.« (K Filip. 2.) I při mši svaté ukazuje Syn Boží tu největší poslušnost, an na slovo kněze sestupuje na oltář a nechává se mystickým, totiž obrazným způsobem zabiti jako beránek určený za obět.

Evangelium vypravuje, kterak Kristus Pán apoštolům svým nohy umýval, dává jim příklad pokory a úslužné lásky k bližnímu. Pozoruhodný jest začátek vypravování (od sv. Jana): »Přede dnem slavným velikonočním věda Ježíš, že přišla hodina jeho, aby šel z tohoto světa k Otci, když miloval své, kteříž byli na světě, až do konce je miloval.« Kristus Pán miloval nejen apoštoly, nýbrž i nás všechny a milovati chce až do konce, an z lásky k nám až do skonání světa přebývá jako zajatec na oltářích našich, jsa ochoten, nám všeliké služby prokázati.

Kristus Pán měl před očima smrt svou přehořkou; s ochotou se jí podrobil; vždyť věděl s jistotou, že smrt jeho jen krátký čas trvati bude, že zas vstane z mrtvých a žiti bude a silným ramenem Otce povýšen bude na pravici trůnu Božího. Tak i ty, milý křesťane, přines ochotně obět smrti, již Bůh po tobě žádá; však neumřeš na věky, nýbrž vstaneš zase z mrtvých v den soudný a žiti budeš a vypravovati budeš spoludruhům svým nebeským o milostech, jež ti Pán prokázal. Rci tedy před Offertoriem: »Pravice Hospodinova způsobila tu moc, pravice Hospodinova vyvýšila mne; neumruť, ale žiti budu a vypravovati budu skutky Hospodinovy.« (Ž. 117.) Těšme se! Hospodin ukázal moc svou a potřel tyto dny ďábla, jemuž jsme dříve přináleželi; povýšil nás za syny své a dědice království nebeského. Nemusíme se nyní báti smrti věčné; neumřeme, ale živi budeme a chváliti budeme Boha za jeho milosrdenství.

Tichá modlitba poukazuje na dnešní ustanovení mše svaté. »Ten sám Tobě, prosíme, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, obět naši učin příjemnou, ježž učeníkům svým na svoji památku dnešním obyčejem konati ji ukázal, Ježíš Kristus, Pán náš, ježž s Tebou . . .«

Preface o svatém kříži.

Modlitby kněze před pozdvihováním jsou dnes trochu pozměněny, uvádějice nám živě na paměť dnešní ustanovení velebné Svátosti. První začíná: »Obcování majíce a den přesvatý slavice, o němž Pán náš Ježíš Kristus za nás vydán byl, však i památku ctice především slavné vždy Panny Marie atd.« Druhá, při níž kněz ruce nad kalich skládá: »Tuto tedy obět služebnosti naší, než i veškeré rodiny tvé, již Tobě přinášíme pro den, v němž Pán náš Ježíš Kristus odevzdal učeníkům svým tajemství těla svého a krve své k slavení; prosíme, Pane, abys usmířen přijal a dny naše v pokoji svém spravuj a poruč, abychom od věčného zatracení vysvobození a ke stádu Tvých vyvolených byli připočtení. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen. Kteroužto obět, Ty Bože, ve všem, prosíme, požehnanou, věnovanou, platnou, rozumnou a příjemnou učiniti rač, aby se stala tělem a krví nejmilejšího Syna Tvého, Pána našeho Ježíše Krista, ježž den před tím, než za spásu nás a všech trpěl, to jest dnes, vzal chléb atd. . .«

Dnes proměňuje kněz tři hostie; jednu pro mši svatou, druhou pro ceremonie Velkého pátku, třetí do Božího Hrobu.

Po večeti, při níž se jedl beránek, umýval Ježíš učeníkům svým nohy. Byl to skutek pokorné lásky k bližnímu. Pripomíná nám to vers po přijímání: »Pán Ježíš, když byl povečeřel s učeníky svými, myl nohy jejich a řekl k nim: Víte-liž, co jsem vám učinil já Pán a Mistr? Příklad dal jsem vám, abyste

i vy tak činili.« Ano, i my máme jeden druhému skutky lásky milosrdné prokazovati, zvláště v den svatého přijímání. Toť bude nejlepším díkůčiněním za milost prokázanou.

Modlitba po přijímání: »Nasytění živým pokrmem, prosíme, Pane Bože náš, abychom, co v čase naší smrtelnosti vykonáváme, darem Tvé nesmrtelnosti dosáhli.«

Po mši svaté přenáší se velebná Svátost na postranní oltář k upomenutí, že Pán Ježíš vzat byl z kruhu svých věrných. Hlavní oltář opuštěn, lampa věčná před ním vyhaslá — co by byl kostel bez nejsvětější Svátosti? Bylo by v něm jaksi mrtvo, prázdno jako v evangelickém kostele. Byli bychom opravdu politování hodní sirotci, kdybychom společnosti Ježíšovy postrádati musili. To cítíme živě na Zelený čtvrtek, kdy tabernákl nepřechovává domácího pána a kdy prázdnota zeje z něho. Po přenesení Nejsvětějšího se oltáře obnažují na památku, že Ježíš byl z roucha svého vyslečen, při čemž se odřikává žalm »Bože, Bože můj, vzešli na mne« s antifonou »Rozdělili sobě roucha má a o oděv můj metali los.«

Na dómě (v biskupském kostele či v kathedrále) světí se dnes svaté oleje a vykonává se obřad umývání nohou, pro nějž jsou zvláštní ceremonie předepsány.

Dnešní den máme navštívit velebnou Svátost. Vůbec poslední tři dny věnovány jsou kromě památce umučení a vzkříšení Páně též účtě nejsvětější Svátosti

Modlitba střelná: Svatý Bože, svatý silný, svatý a nesmrtelný, jenž jsi pro nás trpěl hříšné, smiluj se nad námi!

U svatého s bratry stolu posléze když stoloval, po starém když s nimi spolu po řádu byl hodoval, dvanáctero apoštolů v stravu sám se věnoval.

Slovo Tělo mění slovem chléb tu v těla jestotu, a v krev víno v divu novém, ač duch má tu mrákotu, o tom skutku opravdovém víra dává jestotu.

Svátosti té neskonale číňme vrouceně poklonu, ustup rádstvo zastaralé novému teď zákonu síle smyslů nedozralé sejmi víra oponu.

(Z hymnu »Pange lingua.«)

Velký pátek.

Jerusaleme, vstaň, a oblec se v oděv smuteční, neboť v tobě zabit byl Spasitel Israele. Plač jako panna, lide můj, neboť přišel den Páně veliký a hořký velmi. Kristus za nás položil duši svou a obmyl nás od hříchů našich v krvi své. Větší lásky nikdo nemá, aby položil kdo život svůj za přátely své.

Jerusaleme stůj na vyvýšeném místě a vzhleďni k východu; zvedni hlavu svou, aj přiblížilo se vykoupění tvé. Vyjděte, dcery sionské a vizte krále s korunou, již korunovala jej synagoga, připravivši kříž Spasiteli svému! Zdráv buď, Králi náš, ty sám měl's útrpnost s naším zblouzením: Otci poslušen veden's byl na ukřižování jako beránek tichý na zabiti.

Viděli jsme ho, a nebylo na něm sličnosti; on hříchy naše nesl a za ně se kál; raněn jest pro nepravosti naše, potřen jest pro hříchy naše, jehož zsinlostí uzdraveni jsme.

Tmy nastaly, když ukřižovali Ježíše židé; a okolo hodiny deváté zvolal Ježíš hlasem velikým: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? A nakloniv hlavu, vypustil duši. Tu opona chrámová se roztrhla a celá zem se trásla; lotr s kříže volal, řka: Pamatuji na mne, Pane, když přijdeš do království svého. Skály se roztrhly a hroby se otevřely a mnohá

těla svatých, kteří byli zesnuli, z mrtvých vstala. —

Zemřel Pastýř náš, pramen vody živé, při jehož smrti slunce se zatmělo; neboť i ten zajal, jenž v zajetí držel prvního člověka; dnes brány smrti Spasitel náš roztrástil; roztrástil vězení pekelné a vyvrátil moc ďablovu.

Ó kříži stkvělejší nad všechny hvězdy, světu slavný lidem velmi milovaný, světější nad všechny, jenž sám jsi byl hodným nésti poklad světa; sladké dřevo, sladké hřeby, sladké břímě nesoucí. Nade všechny cedrové stromy ty sám vznešenější, na němž Život světa pněl, na němž Kristus vítězil a smrt smrtí na věky byla přemožena. Ó kříži podivuhodný, ó kříži žádoucí, ó kříži, jenž přes celý svět záříš! Spas zástup křesťanů k tvé účtě dnes shromážděných!

Klaníme se Tobě, ó Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

Neb skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, jenž jsi o šesté hodině pro vykoupení světa na dřevo kříže vystoupil a drahocennou krev svou na odpuštění hříchů našich prolil: Tebe pokorně prosíme, abys nás po smrti naší do bran rajských radostně vejíti nechal.

«Toto praví Hospodin», začínají dnešní ceremonie čtením z Oseáše proroka, »v soužení mém ráno povstanou ke mně: Pojdte, a navratme se k Hospodinu, nebo nás zajal a zase vysvobodí nás: udeřil, a vyléčí nás. Obživí nás po dvou dnech: dne třetího vzkřísí nás, a živi budeme před obličejem jeho.« Poukazuje se zde na dokonání vykupitelského díla po dvou dnech, v den slavný vzkříšení, o němž i my vzkříšení budeme z hrobu bludů a hříchů. »Vědět i následovati budeme, abychom poznali Hospodina: jako svítání připraven jest východ jeho a přijde nám jako déšť

časný a pozdní na zem. Co učiním tobě, Efraime? Co učiním tobě, Judo? Milosrdenství vaše jako oblak jitřní a jako rosa ráno pomíjející ... Milosrdenství jsem chtěl, a ne obět, a umění Boží více nežli zápaly.« Prorok vytýká židům, že jen na pohled přinášejí oběti, avšak srdce jejich nikterak zbožné není. Napomíná je tedy k polepšení života.

Následuje nyní Traktus a po něm Kollektatať jako na Zelený čtvrtek. Druhé čtení z Exodu o beránku velikonočním, jak měl býti připraven. Dnes pravý Boží Beránek krev svou za nás vylil, již vykoupení jsme.

Po druhém Traktu vztahujícím se na utrpení Páně čtou se pašije podle sepsání svatého Jana, a potom následují prosby veřejné za všechny stavy: 1. za církev, 2. za papeže, 3. za všechny biskupy, kněze, jáhny, podjáhny, akolythy, exorcisty, lektory, ostiáře, vyznavače, panny, vdovy a za všechny lid svatý, 4. za císaře a krále, 5. za katechumeny, 6. za různé potřeby: uzdravení nemocných, zažehnání hladu, vysvobození zajatců, ochranu poutníků na suchu a na moři, 7. za bludaře a schismatiky, 8. za židy, 9. za pohany.

Nyní se odhaluje a uctívá svatý kříž za zpěvu: »Ejhle dřevo kříže, na němž pněla spása světa! Pojdte, klaněme se jemu.« Zatím, co se kříž svatý libá, zpívá chor tak zvané »výtky Spasitelovy« a jiné hymny a písně ke cti svatého kříže. Výklad všech těch ceremonií zde pominu, ježto mám na zřeteli jen text mše svaté.

Avšak dnes žádné mše není. U hlavního oltáře konají se sice obřady, jež jsou mši podobny, jmenují se »missa praesanctificatorum — mše předsvěcených způsob nebo mše suchá;« avšak tyto obřady nejsou mší opravdovou; schází jim hlavní věc — proměnění. Spíše by se daly nazvati přijímáním,

neboť kněz přijímá dnes svatou hostii, již byl na Zelený čtvrtek proměnil. Za zpěvu hymny »Vexilla Regis« nese kněz celebrant, doprovázen ostatními přísluhujícími, velebnou Svátost k hlavnímu oltáři. Tam se před ní pokloní a okuřuje. Pak položí svatou hostii na corporale a nechá si naliti do kalicha vína a vody. To všecko děje se mlčky. Pak se svatá hostie a kalich a celý oltář jako při obětování okuřuje za těchto modliteb: »Zápal tento od Tebe požehnaný ať vystoupí k Tobě, Pane, a ať sestoupí na nás milosrdenství Tvé. Vznášej se, Pane, modlitba má jako zápal kadidla před obličejem Tvým: pozdvižení rukou mých obět večerní. Polož, Hospodine, stráž ústům mým a dvěře voko rtům mým, aby nenachýlilo se srdce mé k slovům zlým, k činění výmluv v hříších. (Ž. 140.) Ať roznití v nás Pán oheň své lásky a plamen věčného milování. Amen.«

Celebrant se dnes neokuřuje. Umyv si ruce, vrátí se doprostřed oltáře a modlí se nakloněn se sepjatýma rukama. »V duchu poníženosti a srdcem zkroušeným ať jsme přijati od Tebe, Pane, a ať se dnes obět naše před obličejem Tvým tak koná, aby se líbila Tobě, Pane Bože.« Nyní se obrátí celebrant k lidu a dí: »Orate fratres — Modlete se, bratři«, aby má i vaše obět příjemná byla u Boha Otce všemohoucího. — »Suscipiat« však se mu neodpovídá.

Bezprostředně zpívá kněz nyní »Pater noster« a modlí se potom hlasitě (jinak při mši po tichu): »Vysvoboď nás, prosíme, Pane, ode všeho zlého předešlého, přítomného i budoucího, a na, přímluvu blahoslavené, slavné a neposkvrněné Rodičky Boží Marie a Tvých blahoslavených apoštolů Petra a Pavla a Ondřeje i všech svatých uděl milostivé pokoje za dnů našich (nežehná se patenou jako jindy), abychom pomocí milosrdenství Tvého ode hříchů vždy osvobozeni

a ode všeho soužení ochráněni byli. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh od věků na věky. Amen.«

Nyní pozdvihuje kněz svatou hostii, při čemž ministrant dá znamení, aby se všichni Pánu Bohu klaněli, a hned ji rozděluje na tři částky jako jindy a vpouští jednu částku do kalicha beze slov. »Agnus Dei« neříká, ani polibek se nedává. Místo obvyklých tří modliteb před svatým přijímáním říká jen jednu, tu poslední: »Požívání těla Tvého, Pane Ježíši Kriste, ježto já nehodný přijmouti se opovažuji, ať mně není k odsouzení a zatracení, ale pro Tvou dobrotu ať mně prospívá k ochraně duše i těla a k dosažení posvěcení; jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh na věky věkův. Amen.«

Nyní přijímá kněz jako jindy při mši svaté biv se třikrát v svá prsa a modliv se »Pane nejsem hoden...« Pak pije víno z kalicha i s částčkou svaté hostie do něho vpuštěnou a vymývá a vytírá kalich jak obyčejně. Na konec nakloněn s rukama sepjatýma říká: »Co jsme ústy přijali, Pane, čistým srdcem ať dosáhneme a zdaru časného staň se nám prostředek ku spasení věčnému.« Tím jest obřad ukončen.

Proč však se dnes neslouží žádná mše svaté? Církev svatá nechce nekrvavou obět přinést v den, kdy se Kristus krvavým způsobem za nás obětoval, všecken náš zřetel máme obrátiti na tuto obět krvavou.

Na konec přenáší se velebná Svátost do Božího hrobu.

Hymnus »Vexilla Regis.«

Prapor Krista krále plaje,
tajemství se kříže vlaje,
kdežto Život smrt vzav na se
smrti dobyl život zase.

Hrotem ostrým líté hrále
proklána hrud' nebes krále;
tož krev s vodou tekla svatá,
by nám byla vina sňata.

Stalo se, co pěla zdávna
Davidova píseň zprávná,
věstíc světle o tom rádu,
že Bůh ujme s dřeva vládu.

Strome krásný, přezádoucí,
šarlatem se krále stkvoucí,
dostal se ti osud blahý,
že jsi nosil poklad drahý.

Vítej, na svém na ramenu
pěstoval jsi světa cenu,
učiněn jsi váhou těla,
na níž korist pekla pněla
(t. j. peklu odňatá).

Vítej kříží, čáko jistá,
v tuto bolnou dobu Krista!
Rozplameň ctnost věrných synů,
v hříšných zahlaď všechnu vinu.

Trojediný, zídlo spásy,
nocht duch každý čest Ti hlásí,
dal's nám kříže slávu věčnou,
dej mzdu také jeho věčnou.

(Hymnus ten pochází ze 6. století.
Skladatelem je Venantius Fortunatus.
Překlad Sušilův.)

Modlitba stělná: Ejhle dřevo kříže,
na němž pněla spása světa; pojďte,
klaňme se jemu!

Bílá sobota.

Bílá sobota! Jak poesieplný den!
Tvoří přechod od nejhlubšího smutku
k největší radosti. Většinou má ráz ra-
dostný, ježto všechny obřady vztahují se
již na vzkříšení Páně a na křest kate-
chumenů, nad jejichž znovuzrozením
církve svatá se raduje. Den zasvěcený
památce odpočinku Kristova v hrobě a
sestoupení jeho do předpekli. »Užasněte
nebesa«, volá dnes církev řecká, »a
pohněte se základy zemské! Ejhle mezi
zemřelé je počítán, jenž na výsostech
přebývá, a malá hrobka jej hostí: jemuž
chlapeci dobrořečte a knězi chvalte po

všecky věky! — Ó šťastný hrob! Přijav
do sebe jakoby spícího života původce
za božský poklad byl vyhlášen pro spa-
sení naše, a my mu pějeme: Vykupiteli
Bože, požehnaný jsi. Podle zákona
zemřelých ve hrobce Život všech jest
pochován a ukazuje, že tato jest pramenem
vzkříšení k spáse naší. — Jenž všechno
objímá, na křži jest povýšen. A truchlí
všechno tvorstvo, vidíc jej pnicího na
kříži. Slunce paprsky skrývá a ztratily
lesk hvězdy: země však s velkou hrůzou
se třese. Moře ustupuje a skály se tříští.
Přemnohé i hroby se otevřely a těla
svatých mužů vstala. Ženy však volají:
Tato sobota je nade vše požehnaná,
v níž Kristus sen zapudiv, třetího dne
vstane. — Nepřáče, má matko, vidíc
v hrobce Syna, jehož bez muže jsi po-
čala: vstanu opět a budu oslaven; a jsa
Bůh vyvýším v slávě ty, kteří bez
přestání u víře a lásce tebe velebí.

Obřady začínají svěcením ohně no-
vého z kamene vykřesaného, jenž nám
představuje Krista, světlo nehnoucí, jenž
osvěcuje každého člověka přicházejícího
na tento svět a jenž z hrobu kamenného
vstal oslavený. Světí se i pět zrn kadi-
dlových do paškálu, jež nám znázorňují
pět oslavených ran na vzkříšeném těle
Spasitelově. Paškál či velkonoční svíce
je obrazem vzkříšeného Krista. Na cestě
do kostela rozžijají se tři svíce trianglu
— obraz tří božských osob, jež všechny
měly účast na našem vykoupení. U oltáře
zpívá jáhen oděný bílou dalmatikou (ostatní
jsou v barvě fialové) velekrásné »Exultet«,
v němž opěvuje nadšenými a jásajícími
slovy stkvělost a požehnaní noci velko-
noční předobrazené onou nocí, v níž
Israelité vyšli z Egypta. Při tom se světí
paškál a rozžihá věčná lampa, což nás
radosti naplňuje, neboť krátký čas ještě,
a Spasitel rozbije opět stánek svůj na
oltáři. Čte se 12 prorocství, jež druhdy
byla vykládána katechumenům a jež se

na vzkříšení Páně a na obnovu členstva v novém zákoně vztahují. Proroctví první o stvoření světa, druhé o potopě, třetí o obětování Isáka, čtvrté o přechodu přes rudé moře, páté o povolání všech lidí, zvláště pohanů do lůna církve, šesté je napomenutím proroka Barucha k poznání hříchů a k moudrosti, sedmé jedná o vzkříšení kostí na poli, osmé o budoucích lepších časech, deváté o beránku velkonočním, desáté o kázání Jonášovu v Ninive, jedenácté o uschování knih zákona a o písni Mojžíšově, dvanácté o třech mládencích v peci ohnivé. Po skončených proroctvích světi se voda křestní a křtí se katechumeni, kde jsou ku př. na misijnářských stanicích. Následuje zkrácená litanie ke všem svatým. Nechci vykládati všech těch ceremonií, ježto na zřeteli mám mši svatou, jež dnes dýchá radostnou náladou. Paramenty jsou bílé barvy na znamení radosti. Druhy se sloužila mše svatá bílosobotní až v noci ze soboty na neděli. Různi se dosti od jiných mší.

Schází jí předně Introitus. Introitus byl dříve celý žalm, z něhož nyní jen nějaké verše zbyly. Jak Zollner vykládá, byl dříve vstupní žalm zpíván, zatím co se věřící do chrámu Páně scházeli. Ježto však dnes byli již pohromadě, byl žalm vynechán.

Po Kyrie, jež je doplněním litanie přede mší zpívané, zazní opět radostné Gloria; zvony zahlaholí a varhany opět jásají radostí nad vzkříšením Páně. Zvony nám představují zároveň apoštoly, kteří při umučení Páně ze strachu se schovali, avšak po vzkříšení jeho všelikou bázeň odložili a jeho zmrtvýchvstání světu hlásali; a proto i zvony posilají hlas svůj do všech stran světa.

Církev svatá projevuje zároveň svoji radost nad novým potomstvem, jež dnes ve spasitelných vodách svatého křtu se jí zrodilo. Mnoho nevěřících stalo se

údy církve, přijatými dítky Božími a dědici království nebeského. Jim platí dnešní modlitba: »Bože, jenž tuto přesvatou noc slávu vzkříšení Páně osvěcuješ, zachovej v novém rodiny Tvé potomstvu ducha synovství Božího, jehož jsi udělil, aby tělem a myslí obnoveni, bez poskvrny Tobě sloužili.«

Jako Kristus vstal z hrobu skalního, tak i my máme vstáti z hrobu hříchů svých. Hříchům odumřevše máme se povznést k nebeským věcem, máme toužiti po nadhvězdných výšinách, kdež Kristus Vítězitel na pravici Boží nyní kraluje a kdež i my jednou oslaveni budeme. K tomu nás napomíná sv. Pavel v epistole ke Kolossenským kap. 3.: »Bratří, jestli jste s Kristem povstali, těch věcí, kteréž svrchu jsou, hledejte, kdež Kristus jest sedě na pravici Boží; o věci, kteréž svrchu jsou, pečujte, ne o ty, kteréž jsou na zemi. Nebo zemřeli jste (hřichu) a život váš jest skryt s Kristem v Bohu. Když pak se ukáže Kristus, život váš, tehdy i vy se ukážete s ním v slávě.«

Po epistole zanotí kněz první »alleluja«, třikráte vždy o tón výše, nač mu chór též tak odpovídá. Jak slavný okamžik! Jako andělská zvěst vlní se klenbami chrámu radostí »alleluja«, heslo času velkonočního, a to alleluja nezůstává uzavřeno, nýbrž spěje ven a naplňuje veškerý svět křesťanský plesem a jásáním. Ó vítěj nám, ty libezné alleluja, jež ucho i srdce naše radostí naplňuješ! Alleluja, sladká písní, ohlase ustavičné radosti, alleluja, ty chválo i kůrům nebeským libezná, kterouž oni pějí, na věky v Božím domě přebývající. »Alleluja« zpíváš dnes radostně matko dcer sionských, svaté město jerusalemské, a hlas tvých jásajících občanů je příčinou dnešní naší radosti. Alleluja, ty samo vládneš před obličejem Páně, proto jsi se vrátilo do pokladů svých; ať ti

dobrořeční andělé, poněvadž jsi se líbilo Bohu. Zůstaň u nás a neopouštěj nás. Ó jak vzácný koncert to musí být! tam v končinách rajských, kde tisíce nebesťanů věčně a hřímavě alleluja zpívá! »Slyšel jsem hlas zástupů mnohých«, vypravuje sv. Jan ve svém zjevení, »na nebi říkoucích: Alleluja, spasení a sláva, i moc jest Bohu našemu; neboť jsou praví a spravedliví soudové jeho, jenž odsoudil nevěstku velikou, kteráž porušila zemi smilstvím svým, a pomstil krve služebníků svých z rukou jejich. A opět řekli: Alleluja. A dým její vstupuje na věky věkův. I padlo čtyřiačtyřicet starců a čtvero zvířat, a klaněli se Bohu sedícímu na trůnu říkouce; Amen, alleluja. I vyšel z trůnu hlas říkující: Chválu vzdejte Bohu našemu všickni služebníci jeho, a kteříž se bojíte jeho mali i velíci. I slyšel jsem jako hlas velikého zástupu a jako hlas vod mnohých a jako zvuk velikého hřímání, říkoucích: Alleluja; nebo kraloval Pán Bůh náš všemohoucí. Radujme se a veselme se, a chválu vzdejme jemu; neboť přišla svadba Beránkova, a choť jeho připravila se. A dáno jest jí, aby se oblekla v kment stkvoucí a bílý; nebo kment jsou spravedlnosti svatých. I řekl mi: Piš: Blahoslavení, kteříž k večeri svadby Beránkova povoláni jsou.«

Alleluja přidává církev po celý čas velikonoční ke všem antifonám a versům jak při mši sv. tak hodinkách kněžských.

Alleluja značí tolik, jako »chvalte Boha«. Jak by církev chtěla to alleluja šířeji opisovati, zpívá jako Traktus žalm 116. »Chvalte Hospodina všickni národové, chvalte ho všickni lidé. Nebo utvrzeno jest nad námi milosrdenství jeho, a pravda Hospodinova zůstává na věky.« Utvrzeno jest nad námi milosrdenství Hospodina, an nás smrtí Syna svého vykoupil; pravda jeho, totiž věrnost u plnění slibů zůstává na věky. Co pra-

otecům našim od Adama počínaje slíbil to také vyplnil.

Evangelium sv. Matouše o ženách, jak přišly k hrobu, a jak se jim anděl zjevil a vzkříšení Páně zvěstoval. Zítra je podobné evangelium, jenom ze svatého Marka. Naslouchejme s radostí poselství andělovu: »Nebojte se; vím, že Ježíše, který ukřižován byl, hledáte; není ho tuto: vstalt jest, jak byl řekl. Pojdte a vizte místo, kde položen byl Pán.« —

Verš k Offertorium, ke Communio a modlitba »Postcommunio« dnes chybí, rovněž i Agnus Dei. Dotyčná místa vyplní se na kůře preludiem. Jaká je toho příčina? Mají za to, že druhdy při té mši nikdo z věřících nešel k sv. přijímání, že odpadla tedy oběť před obětováním, při níž se jinak žalm říkal, a odpadly i ony modlitby, jež měli na svaté přijímání vztaž.

Tichá modlitba: »Přijmi, prosíme Pane, prosby lidu svého s obětí přinesenou, aby velkonočními zahájena tajemstvími Tvou pomocí k dosažení věčného života nám prospěla.«

Preface velkonoční. Zní takto: »V pravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, Tebe Pane, každého sice času, však v této především noci (zítra: v tento především den) slavněji velebiti, kdy Pascha naše obětován byl Kristus. Neboť on jest ten pravý Beránek, jenž snal hříchy světa. Jenž smrtí naší smrtí svoji zničil a život vzkříšením napravil. A proto s anděly a archanděly, s trůny a panstvy a se vším vojskem nebeským hymnu slávy Tvé pějeme, bez konce říkajíce: Svatý...« Ustavičně máme chváliti Boha; naše Boha chválení má se však zvýšiti v čas, jenž nás pamatuje na vykoupení naše. Byla-li velkonoc již u židů svátkem největším, ač jenom vyjítí z Egypta oslavovali, jak by neměla být velkonoc křesťanská

svátkem největším, kdy vysvobození celého světa slavíme? Smrt přemožena smrtí jako jed protijedem; brána věčného života jest nám otevřena. Proto slušno za tak velké dobrodiní Bohu ty největší díky vzdávati.

Modlitba »Communicantes« má po celou oktávu přídavek. Začíná takto: »Obcování majice a noc přesvatou (den přesvatý) slavice Vzkříšení Pána našeho Ježíše Krista podle těla: než i památku konajice...« Mluví se všude dnes o noci, ač mše svatá slouží se ve dne, poněvadž dříve se sloužila v noci ze soboty na neděli.

Při mši svaté celé oktávy velkonoční i svatodušní děje se zvláštní vzpomínka novokřtěnců v modlitbě »Tuto tedy obět«. Ti obzvláště potřebují milosti s nebe, aby v posvěcující milosti vytrvali. »Tuto tedy obět služebnosti naší, než i celé rodiny Tvé, kterou Tobě přinášíme. i za ty, jež isi obroditi ráčil z vody a Ducha svatého, uděliv jim odpustění všech hříchů, prosíme, Pane, abys usmířen přijal atd.«

Polibek se dnes nedává, Agnus Dei, ani verš po přijímání, ani modlitba dotyčná se neříká. Po sv. přijímání hned se zpívají nešpory, jež jsou dnes velmi krátké. Jediný den v roce, kdy i na venkově latinské nešpory se zpívají tak, jak jsou předepsány. Začínají dnes trojnásobným alleluja a žalmem »Chvalte Hospodina všichni národové« se »Sláva Otcí« na konci, načež se trojí alleluja opakuje. Nyní zanotí kněz antifonu »Vespere autem sabbati« z dnešního evangelia, jež se na kůře pak dozpívá. Zní česky: »Na skonání pak soboty, když již svítalo na první den po sobotě, přišla Maria Magdalena a druhá Maria, aby pohledly na hrob, alleluja.« Teď se zpívá chvalozpěv Panny Marie »Magnificat«, zatím co se oltář okuřuje. »Velebí duše má Hospodina a zplesal duch můj v Bohu, Spasiteli mém.« Veleb i ty, duše

křesťanská, Hospodina Boha svého, jenž tě dnes spasil, a plesej nad vykoupením svým. »Že shledl na ponížení děvky své; nebo aj od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všickni národové. Neboť veliké věci mi učinil ten, jenž mocný jest, a jehož jméno svaté jest.« I nám, křesťané milí, učinil veliké věci Hospodin, an svého vlastního Syna za nás vydal, nás vykoupil, ač jsme toho nezasloužili, nás syny Božími a dědici království nebeského učinil. »A milosrdenství jeho od pokolení až do pokolení bojcím se jeho.« Co svět světem trvati bude, budou se opakovati ony velké věci při každé mši svaté, v níž se nám milosrdenství Boží před oči ставí. »Učinil moc ramenem svým: rozptýlil pyšné v mysli srdce jejich.« Ďábel se vypínal, že má vládu nad veškerým lidstvem; avšak Kristus Syn Boží potřel jej mocným svým ramenem. »Sesadiv mocné se stolice a povýšil ponížených.« Kdo se povyšuje, bývá ponížen; kdo se poníží, bude povýšen. »Lačné nakrmil dobrými věcmi, a bohaté pustil prázdné.« Pohané, jimž se nedostávalo potravy duchovní, byli nasyceni dobrými věcmi: milostí, požehnáním atd. Pyšní židé, kterým Kristus Pán svoje milosti plnými rukama nabízel, pohrdli jim; proto vyšli prázdní jako ten pyšný Farizeus z chrámu. »Ujal se Israele, služebníka svého, rozpomenuv se na milosrdenství své, jakož byl mluvil k otcům našim, k Abrahamovi a semeni jeho na věky.« Bůh učinil Abrahamovi i jeho potomkům příslibení, že z jeho pokolení vzejde potomek, v němž požehnání budou všichni národové. Již v ráji slíbil Bůh lidem padlým své milosrdenství. Dnes všecky svoje sliby naplnil, dovršiv vzkříšením své vykupitelské dílo. »Sláva Otcí i Synu i Duchu svatému atd.« Všechny tři Božské osoby vzaly účast na vykoupení našem: Bůh Otec, který Syna svého seslal, aby žádný, kdo věří

v něho nezhynul, ale měl život věčný; budiž mu za to sláva na věky. Bůh Syn, který s vůlí Otce souhlasil a úlohu vykupitelskou na sebe vzal; budiž mu rovná sláva na věky. Slavme tedy všechny tři Osoby, troji Jednotu a jednu Trojici.

Antifona »Vespere autem sabbati« se opakuje, a kněz se modlí oraci: »Ducha nám, Pane, tvé lásky vlej, abys, jež jsi svátostmi velikonočními nasýtil,

tvou dobrotou učinil svornými.« Prosíme Boha o dar pokoje a míru a snášenlivosti. Pokoj to byl, jež Kristus Pán po svém vzkříšení apoštolům přál, řka: »Pokoj vám!« —

»Ite missa est« po celý týden se dvojím alleluja.

Modlitba střelná: Alleluja, alleluja, alleluja.

(Příště dále.)

Neděle a svátky v církvi a ve světě.

(Část další.)

Jelikož jest popeleční středa v církevním roce dnem významným, musíme se ještě jednou k ní vrátiti. Význam popeleční středy pro křesťanský život a duši jeví se nám nejzřejměji v krásných a dojemných obřadech, které právě dni tomuto jméno daly.

Posypání hlavy popelem pokládáno již od časů nejstarších za znamení pokání a za prostředek smíření, neboť znamená veliké ponížení sama sebe. Popel spálených palmových ratolestí roku předešlého světi kněz krásnými modlitbami, aby kajícím křesťanům byl prostředkem spásy pro tělo i duši, neboť, jakož psáno stojí: »Pokorným dává Bůh svou milost a srdce skroušené od sebe nezavrhuje.« Tímto popelem pak znamená kněz čelo křesťana znamením svatého kříže, poněvadž všechna spása s kříže se prýští, a praví při tom krátká, ale vevýznamná a vážná slova: »Pomni, člověče, že prach jsi a v prach se obrátíš.«

Tento na čele popelem učiněný kříž je tedy napomenutím, abychom, majíce před očima vlastní svou nicotu, pomije-

nost a hříšnost, pokání činili, dokud čas a příležitost máme. Pohledme však, kterak se svět chová k obřadu tomuto! Jak mnoho je těch, kteří si smích tropí z něho, jak mnoho těch, kteří lhostejně kolem chrámu kráčeji, aniž by do něho vešli a popelec přijali; myslí, že toho nepotřebují. Ó jak jsou zaslepeni! Popelec nepotřebuje jen ten, kdo vpravdě bez hříchu jest — světec úplný. Mohou se však tací lidé za svaté pokládati? Šáli sama sebe!

Jiní přijímají sice popelec, ale jen zevně; srdce jejich k pokání a pokání se nekloní; sotva že popelec s čela setřeli, jsou již zase těmi, jimiž byli před tím; zapomínají hned na pozvání církve Páně, aby šli na Kalvarii, aby kříž svůj nesli, aby ho složili ve svatém pokání ve zpovědnici. Svět je jinak zve, pozvání světa je hlučnější, slibuje zábavu, proto nemají pro pozvání církve sluchu.

Dle ustanovení církve svaté záleží v tomto svatopostním čase pokání hlavně v postu. Slovem tímto rozumí se v širším smyslu zdržování se všech radovánek a všeho veselí, krocení a sebezapírání, stálý a přísný dozor na smysly naše, jimiž

lehko hřešiti můžeme, v užším smyslu však rozumíme tím zdržování se jistých pokrmův a ujmu v jídle. Toto postní přikázání je tak staré jako pokolení lidské samo, neboť již v ráji zakázal Bůh prvním rodičům jísti s jistého stromu; tímto zákazem chtěl zkoušeti jejich poslušnost, postem tímto měli si zasloužiti ustavičný rajský život. A právě první hřích záležel v přestoupení postního přikázání, a hrozný byl jeho trest! Proto se také náš Spasitel, aby zadost činil za naši požívavost, podrobil 40dennímu přísnému postu, jakož byli již před ním učinili Mojžiš a Eliáš, jeho obrazové.

Půst, jak ho velí svatá církev, má své zastánce a také své protivníky. Nebudeme se zde postu našeho zastávat, neboť známa je každému katoliku jeho potřeba a jeho užitečnost, poukážeme jen na ovoce jeho podle Praeface svato-postní, kde Církev čtvero udává předností postu pro nás, kterážto přednosti všechny výtky protivníků proti postu vyslovené vítězně poráží.

Praví pak se v Praefaci této při mši sv.: »Jenž (Kristus) tělesným postem vášně potlačuje« (qui corporali jejunio vitia comprimis). To je první dobrý plod postu. Nezřízená nemírnost v jídle a pití jest, jak každý sám ze zkušenosti ví, pramenem mnohých hříchův; ona živí osten zlé žádostivosti, utvrzuje panství těla a smyslnosti nad duchem. Největší a nejhorší hříchy bývaly páchaný a pášou se až posud ve stavu opilosti a při plném žaludku; proto byla již i u starých pohanských národů zdrželivost s moudrostí spojena.

Dále se praví: »Jenž ducha pozvedáš«, t. j. k Bohu (mentem elevas). Čím více člověk smyslný poddán bývá duchu, tím lépe může duch jeho perutě své rozestřiti a k nebesům a Bohu se povznášeti.

Třetí plod jest: »Jenž sílu a ctnost

dáváš« (virtutem largiris). To je čistá síla zdrželivosti těla, matka to mnohých krásných a silných ctností. Již staří pohanští Spartané znali cenu zdrželivosti v jídle a pití pro výkon tělesné i duševní síly, a proto vychovávali své děti ve střídmosti a přísnosti.

Skoro všichni svatí naši sv. církve prodělali školu postu a střídmosti, nežli došli k dokonalosti a spojení s Bohem. Toto spojení s Bohem je také poslední a nejvyšší plod postu, jak praví Praeface dále: »A odměnu dáváš« (et praemia). Odměnou touto jest Bůh sám, jenž sebe sama a tělo své byl přemohl. Již zde na zemi dává Bůh za odměnu slast, již okouší ten, s nímž Bůh jest.

Tak váží si postu ~~svatá~~ **svatá** církev, tak nám ho vkládá ve **všech** modlitbách času tohoto na srdce. A **svět**? Nic není světu rozmarilemu tak protivno jak právě toto přikázání o postu. Svět baží po úplné svobodě chťčův a naruživosti lidských a proto musí důsledně nenáviděti vše, co se ji v cestu staví a ji omezuje. Spasitelná ustanovení církve svaté se všelijak obcházejí, všelijak se vykládají, tu je hned rozličných výmluv po ruce celé množství, a konečně se celé přikázání odhodi, ba tropí si z něho ještě světáci smích a šašky. Mnozí, aby aspoň zachovali pro veřejnost jakýsi náter náboženství, žádají o prominutí od postu; příčina a důvod se vždy nějaký najde. Církev je matka shovívavá, a by zabránila pohoršení horšímu a úplnému nedržení postního přikázání, uděluje bez velikých obtíží žádané prominutí.

Ale svět jde dále, nejsa ani s touto shovívavostí církve vůči slabým, chorým, chudým a pracujícím křesťanům spokojen, on chce mermomocí půst zničiti, příkaz postu odstraniti. Čas postní je pro svět časem velikých hodů v tak zvané vzácné či lepší společnosti lidské. Jinak to také ani nejde. Na cesty do

lázní anebo do jiných zemí jest ještě brzy a chladno, hony se také ještě nemohou pořádati, plesy a tance se také ještě všude v postě neodbývají; co má tedy taková vzácná společnost, která starostí o vezdejší chléb stížena není, co má si počítí? Proto je čas dávatí kvasy a hostiny. Při tom se ovšem nemůže bráti ohled ani na den, zdaž pátek nebo středa, ani na jakost a druh jídel; vždyť přece není možno skvostnou hostinu zříditi bez masa a ryb. Tak myslí svět. Jak si to asi se svým svědomím taci lidé vyjednávají, jest jiná otázka, neboť vědí dobře, že v čase postním není dovoleno při téměř jidle masitých a rybích jídel spolu požívatí.

Jak docela jiný příklad dávali králové a knížata křesťanští ve středověku v ohledu postu! A nyní čím vyšší společnost, tím méně se dbá na přikázání postní.

A jak se mstí nynější nedodržení postu a ujmy, tedy nestřídmost, na dětech, to ví každý, kdo pozoruje ty bledé, vytáhlé, chudokrevné postavy dětské; tak odměňuje ďábel tomu, kdo mu slouží, můžeme říci, neboť na dětech je viděti kletbu nestřídmosti rodičů.

Poživavost a labužnictví roste čím dál tím více. Veliká část lidstva nespokojuje se stravou přiměřenou, zdravou, musí mít vybrané pokrmy, labužnické, z daleka přinesené, hodně drahé. Nejenom v městech hlavních, i v menších městech venkovských jsou labužnické pochoutky za sklem vyloženy, a na ty se musí dívat mnohdy zástup hladových lidí, kteří ani chleba do sytosti nemají. Nemusi je to popouzeti k zášti a závisti?

V témže stupni, jak přibývá labužnictví, klesá dobročinnost. Svätý papež Lev napomíná křesťany, aby netoliko ustanovené posty zachovávali, nýbrž aby z toho, co takto ušetří, rádi chudým dávali. V chudých podarujeme Krista

samého, neboť chudí jsou jeho bratřími, jeho miláčky.

Almužna patří také ku kajícím skutkům času svatopostního. »Běda bohatcům«, volá sv. evangelium smutně a varovně, ano běda jim, jestliže bohatství svého jen k ukojení vlastních přemrštěných potřeb užívají a na chudé bratry zapomínají. Pak jsou podobní onomu bohatci lakomému v evangeliu, u jehož dveří chudý Lazar žebral a jemuž se ani drobtů se stolu pána nedostalo. I oni budou jednou žehroniti o krůpěj vody, aby svůj zhyčkaný jazyk v ohni občeřstili.

Popelec má však ještě i jiný význam, upomíná nás také na smrt.

Církev sv. pamatuje nás často a při mnohých příležitostech na smrt, obzvláště však v čase svatopostním. Vždyť jest myšlenka na smrt výmluvným kazatelem k pokání a polepšení života. A tu zase stojí církev a svět v rozporu. Církev upomíná nás často na smrt, svět však hledí velmi šikovně každou takovou myšlenku zahnati, a proto nenávidí popelce.

První upomínku na smrt obdrželi jsme od Boha v ráji, jenž pravil: »Budete-li jisti se stromu tohoto, zemřete.« Slova tato ukazují nám ono vnitřní spojení mezi hříchem a smrtí. Hřích je příčinou a smrt trestem, následkem. Ale smrt je spolu i prostředkem odstraňujícím, prostředkem proti hříchu. Sv. Písmo praví: »Pamatuj, človče, na poslední věci, a nezhřešiš na věky.« A první z věcí posledních je smrt.

Tu však hned přichází ďábel pokušitel a praví: »Nezemřete«. Tato lež ovšem nyní již neplatí, neboť každý ví, že zemřítí musí. Smrt nemůže svět zapřítí, proto hledí aspoň každou upomínku na ni zapuditi, vyzývá, abychom na ni nemysleli a si radost života nekalili. Tak myslí a jedná svět.

Zcela jinak jednali a jednají moudří a svatí mužové Boží. Věděli dobře, že,

právě vzpomínka na smrt je spasitelná, neboť zbraňuje hřešiti, učí nás světem a jeho požitky pohrdati, mysl k Bohu povznášeti, a proto jim byla myšlenka na smrt milou a těšivou. Svatý Otec Benedikt vkládá učeníkům svým na srdce, aby pamatovali na poslední věci, a praví o smrti: »Smrt máme vždy na očích míti, jako stavíme krásný a milý obraz tak, aby oči naše vždy naň hleděly.«

Taktéž činili svatí poustevníci, kládouce před sebe umrlčí lebku jakoby knihu rozjímání; podobně jednali svatí, kteří denně o smrti rozjímali, se s ní spřátelili, smrt jakožto toužebně očekávaného vysvoboditele vítali, jenž je z bíd pozemské dovede do slasti nebeských a je osvobodí i od možnosti hřešiti.

Pomněnka na hřích vyháňá z duše hřích, proto nám ji církev doporučuje, proto ji svět tak nenávidí.

Známe příklady, že obraz otcův nebo matky tak dojal syna nebo dceru, že se nemohli odhodlati před tímto obrazem ke hříchu. »Zde ne«, volali, »obraz na nás hledí!«. A ruka zlá zahálala obraz, aby odstranila překážku, a hřích měl volný průchod.

Kdo pak by byl tak zpustlý, aby v okamžiku smrti, věda, že v krátce státi bude před soudem Božím, ještě hřešiti chtěl? Proto je vzpomínka na smrt tak mocná a tak spasitelná.

To dobře vi pokusitel pokolení lidského, proto zahání vzpomínku na smrt, která mu tak mnohou obět ujímá; proto zahuje obraz smrti v duši lidské a namlouvá dětem tohoto světa, aby na smrt nemyslely, se jí nebály a jako pták pštros hlavu do pisku zapomenutí vstrčily.

Tu nesmí se nemocnému o smrti ani hlesnouti, neřku-li jej na smrt připravovati, aby se nerozčilil; proto jich tolik ročně umírá bez Boha, bez svatých svátostí. Tu nesmí býti ani rakev viděti, aspoň spousta květin a věnců ji musí

zakrývati. Ba ani průvody pohřební nesmí někde za dne se ubírat, aby se lidé příliš nepobouřili. Tak na př. v Karlových Varech a jiných velkých lázeňských místech nesmí pohřeb městem jíti. V noci, jakoby to byl zločinec, musí mrtvý z domu vnesen býti na hřbitov. A za jaké neštěstí si to pokládá majetník hotelu v takových místech, zemře-li mu tam nějaký lázeňský host. Přátelé a příbuzní musí celé zařízení pokoje, v němž přebýval, zaplatiti, neboť se vymlouvá: »Do takového bytu by mně nikdo již nešel.« Je to hrůza před smrtí a přece jak malicherná, jak malomocná, neboť kdo se jí může vyhnouti?

Taktéž nenávidí svět hřbitovy; předkové naši je zakládali u chrámův, aby živí za mrtvé se modlili a tak všichni láskou obaplnou spojení byli. Nyní — jen hodně daleko za město, za ves, aby nebylo rovův a křížův ani vidět! Za důvod udává se obyčejně škodlivost hřbitovů, že otravují vzduch a vodu. Císařský úřad zdravotní v Berlíně po pět let zkoumal, zdali hřbitovy lidskému zdraví nebezpečné jsou a přišel k poznání, že o škodlivém vlivu hřbitovů na okolí nemůže býti ani řeči.

V krajinách ryze katolických si nedali vzíti své milé mrtvé, tam jsou hřbitovy ještě kolem chrámů. S hlavou obnaženou kráčeji věřící po hřbitově, kropí rovy svěcenou vodou, modlí se »Otčenáš« nebo žalm »Z hlubokosti volám k Tobě, ó Pane« a berou s sebou vzpomínku na drahé zesnulé do chrámu Páně ke mši sv., neboť vzpomínka tato je těšivá a také vděčná.

Kde je hřbitov vzdálen od osady, tam zřídka kdo zabloudí. Pak je sice v městech o svátku Všem svatých a Věrných dušiček veliký nával na hřbitovy, jakoby se živí tam stěhovali, ale mezi rokem málokdo na hřbitov jde, aby se tam modlil. »Sejde s očí, sejde s myslí«,

platí i zde. Proti tomu však napomíná přece církev svatá: »Pomni, člověče, že prach jsi a v prach se obrátíš.«

Tak jest popeleční středa s dojímavým obřadem popelce znamením pokání a znamením smrti. Smrt za pokání

považovati je pravou moudrostí, ji s odaností z ruky Boží přijímati jest posvátnou povinností křesťana. Sebe sama skrze smrt Bohu obětovati a tak obět svou spojovati s obětí Spasitele světa jest největší skutek čisté lásky k Bohu!

BOH. HENDL.

Posvátná místa oslavení Páně.

Jako nás smutně dojmají místa ona, na nichž Spasitel náš trpěl a zemřel, tak zase radostí naplňují místa jiná, kde tentýž Pán po slavném zmrtvýchvstání se učeníkům svým v těle oslaveném ukázal, aby je přesvědčil o svém vítězství.

Nejslavnější místo takové jest bez odporu Boží hrob. Tam odpočíval Spasitel do třetího dne; místo toto bylo svědkem největšího tajemství, kdy duše Kristova zase se s tělem spojila a Pán náš v těle oslaveném, krásném z hrobu vstal jako vítěz nad smrtí, peklem a hříchem. »A bude hrob jeho slavný«, tak prorokoval Isaiáš, a proroctví se vyplnilo. Hrob, jenž dle přání nepřátel Kristových se měl státi jeho pohanou, jeho zničením, stal se jeho oslavou, jeho vítězstvím, neboť vyplnilo se slovo Davidovo: »I nezaněcháš duše mé v hrobě aniž dáš svatému tvému viděti porušení.«

Boží hrob v Jerusalemě je prpto a zůstane vždy naší chloubou, naší radostí, naší nadějí a nejpádnejším naším důkazem o pravosti víry Kristovy. Jelikož již o přesvatém tomto hrobě v listech těchto pojednáno bylo, pomineme popis jeho a obrátíme se hned k místu, kde Kristus Pán se Marií Magdaleně zjevití ráčil.

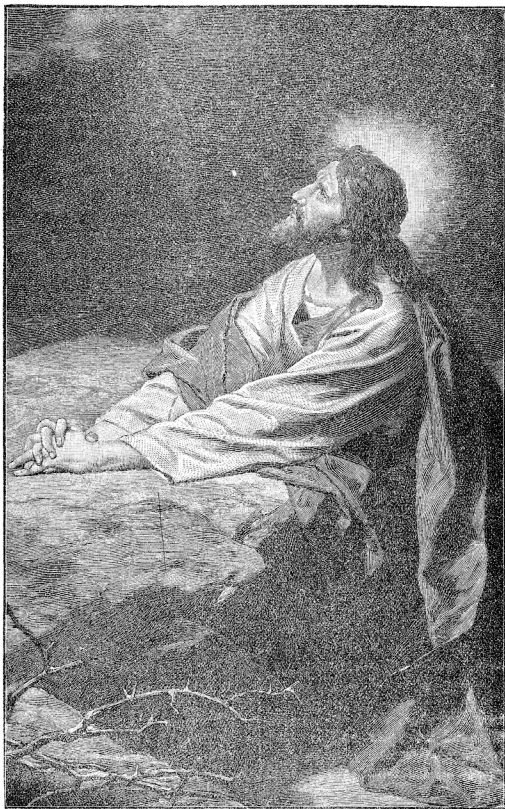
Na místě tomto, severně od Božího

hrobu, stojí kaple svaté Magdaleně zasvěcená, na všechny strany otevřená. Místo pak, kde Spasitel v podobě zahradníka před Marií Magdalenou se objevil, je před oltářem různici v podlaze vyznačeno, ve vzdalenosti asi 12 metrův od Božího hrobu. Proti oltáři tomuto nalézají se na kůru veliké varhany Otců Františkánů. Z kaple této vystupuje se po čtyřech stupních do jiné kaple, místa to, kde vzkříšený Spasitel se zjevil přemilé Matce své, Marii Panně.

Svaté podání nám vypravuje, že bolestná Matka nehnula se od hrobu Syna svého vědouc, že, jak sama od něho slychávala, zase vstane zmrtvých. Josef z Arimathie nabídl jí svůj nedaleko stojící domek zahradní, ale Matka Panně nabídky nepřijala, trvající na blizku hrobu Synova, pokud žoldnéři na stráží stojící to dovolovali. Aby pak Matku svou za všechna přestála muka odměnil a radosti srdce její naplnil, zjevil se božský její Syn nejdříve Marii Panně, a sice na tomto místě a usušil hořké její slzy. Na témže místě vskřísil ve 4. století biskup Makarius u přítomnosti sv. Heleny jistou mrtvou osobu, dotknuv se těla jejího pravým křížem Kristovým.

V kapli této, která se také Latinská jmenuje, obývají Otcové Františkáni

dnem i noci hodinky církevní. Hlavní oltář je zasvěcen nejsv. Panně Marii. Je z bílého mramoru a uchovává se na něm se zde velická část svatého kříže Páně uchovávala. Toho roku však zmocnili se tohoto posvátného ostatku rozkolní ře-

Pán Ježíš v zahradě Getsemanské.

nejsv. Svátost oltářní. Na straně evangelní nalézá se oltář svatých ostatků, pojmenován proto, že až do r. 1557. kové a odvěkli jej do Armenie; Františkáni byli pak tehdy od krutého sultána Solimana uvězněni.

Jiné místo oslavení Páně jest ono, kde se Spasitel zjevil dvěma učeníkům do Emaus jdoucím. Dle evangelia svatého Lukáše (24, 13—34) šli na hod Boží velikonoční dva učeníci do vesnice od Jerusalema asi 3 hodiny vzdalené, jmenem Emaus, a byli velice smutni. Tu připojil se k nim pocestný a z-ěděv přčinu jejich smutku, smrt Páně, vykládal jim, proč Kristus zemřel, a uváděl i starozákonní proroctví o něm. Za řeči došli jakési hospody, kde cizinec s nimi za stůl zasedl a jim chléb lámal, jako to dříve Pán Ježíš činil. Tu poznali učeníci, že je to Pán sám; on však zmizel s očí jejich. I vrátivše se hned do Jerusalema, zvěštovali apoštolům, že viděli Pána. — Na místě tomto v Emausích stával za časů křížáků krásný veliký chrám, jenž však Turky rozbořen byl a až posud v rozvalinách jest. Otcové Františkáni, jimž půda patří, vystavěli nedaleko kapli a klášter a hodlají i tento starožitný kostel na tomto tak posvátném místě zase obnoviti. Místo toto, jež Spasitel tak vyznamenal, zaslouží zajisté lepší okrasy.

Jak podání praví, byl Kleofáš, jeden z oněch učeníků, rodilý z Emaus. Zemřel jako mučieník pro Krista a byl ve svém domě v Emausích pohřben. Dám tento proměnil křížáci ve chrám.

Často zjevoval se Pán po svém vzkříšení apoštolům u jezera Tiberiadského (Genezaretského) v Galilei. Na místě, kde božský Mistr svěřil Petrovi správu církve slovy: „Pasiž beránky mé, pasíž ovce mé“ a kde mu předpověděl mučienickou smrt, stojí františkánský kostel. Již za nejstarších dob zřídili zde křesťané chrám, na jehož místě křížácký kníže Tankred, kníže galilejský, nádherný chrám zbudoval. Po odchodu křížáků zpustlo místo to, až r. 1846. je Františkáni zakoupili a jednoduchý chrám zde postavili. Dá-li Bůh, bude i toto posvátné místo časem více ozdobeno.

K místům oslavení Páně připočísti dlužno také horu Tábor, kde se Pán před třemi apoštoly proměnití račil. Stalo se to sice před jeho smrtí, nicméně však objevil se zde Spasitel v oslavení svém, aby viru milých apoštolů v sebe utvrdil. Jest pak hora Tábor nejvyšší o samotě stojící vrch v Galilei, asi 610 metrů nad hladinou mořskou a 400 metrů nad rovinou Esdrelon. Horní jeho hřbet jest 550 metrů dlouhý a 250 metrů široký tedy dosti veliké prostranství. Kaple Proměnění Páně stojí na rcholku hory blíže kláštera františkánského. První křesťané vážili si místa tohoto velice. Sv. Helena; ač 80 let stará, podnikla ještě obtížnou cestu na tuto horu a dala zde r. 326, krásný chrám zbudovati. V 6. století stály zde tři chrámy, které král perský Chosroes zničil. Tankred zřídil zde r. 1100. klášter pro mnichy Benediktiny, kteří však r. 1113. od Turků zavražděni byli. Od roku 1300. opatrují toto svaté místo Františkáni. Od roku 1873. hledí Otcové toto místo toto z rumu povznésti a důstojným stánkem Páně ozdobiti.

Posledním místem oslavení Páně je hora Olivetská, kde Spasitel čtyřicátého dne po svém zmrtyých vstání na nebesa vstoupiti račil. Na přesvatém místě tomto vystavěla svatá Helena chrám, o němž Eusebius praví, že to byl nejkrásnější chrám ze všech, jež tato svatá císařovna ve Svaté zemi vystavěla. Roku 614. zničili Peršané památku tuto. Biskup Modestus zřídil zase chrám pokud možno a dal slépeje Pána našeho ve skále vtačené přikryti. Křížáci zřídili zde klášter Augustinianů, který však dlouho netrval. Turci zničili i chrám a zřídili na témže místě svou mečetu (modlitebnu). V této mečetě asi uprostřed je viděti kámen mramorem obložený, v němž zřejmě jest ještě slépěj levé nohy Spasitelovy. Svatý Jeroným a jiní svatí spisovatelé uvádějí již tuto památku ve

spisech svých. Šlápěj pravé nohy Páně byla asi během času od poutníků samých zničena. Každý rok o slavnosti Nanebevstoupení Páně konají zde Františkáni slavné služby Boží. Tu se stěny mečety pokrývají koberci a postaví se dva přenosné oltáře, u nichž po celou noc pěje a modlí se sbor mnichů s poutníky; slavným procesím vedeným odtud k místu, kde anděl k apoštolům pravil: »Muži galilejští, proč hledíte za Ježíšem?« končí se celá slavnost. Tak je toto nám tak svaté a drahé místo posud v rukou nevěřících a jen jednou za rok smí se zde mše sv. sloužiti. Kéž by se Bůh smiloval

a místo, odkud Syn Boží se vrátil do království svého nebeského, opět zaskvělo se v slávě a kráse, která mu náleží!

Navštívili jsme tedy v duchu místa posvátná jak utrpení a smrti Páně tak jeho oslavení. Nesme i my kříž svůj pokorně za Ježíšem zde, snášejme trpělivě utrpení, které Bůh na nás sesílá a obětujme je Bohu jako zadostiučinění za naše hříchy. Cesta kříže vede k oslavě. Kdo s Kristem trpí, s Kristem i oslaven bude, kdo s Kristem zemře, s Kristem i vítězně z mrtvých vstane. Toho nám všem dopřej milosrdný Bůh!

BOH. HENDL.

Srdce lidské.

Srdce lidské — citů moře;
malé sice, mnoho může,
hned v něm trudné bol a hoře,
hned zas pučí lásky růže.

Srdce lidské — hvězda třpytu,
hned dří slabě v trudném žití,
hned se vznáší ku blankytu
v bouři, v jeku vlnobití.

Srdce lidské — sluncem jasu,
zdrojem tajů, zřídlem lásky;
v srdci rostou v každém času
pouta mocná, přízné svazky.

Zakaž srdci city budit,
zakaž jemu tlouci věce, —
pak se bude srdce trudit,
snad umře, navždy, cece...

Srdce tvé se vznášej vzhůru,
žij v něm pravá v Boha víra, —
počten budeš k nebes kůru
slavit Tvůrce všehomíra.

V každém bolu, v každém žalu
srdce tvé se vznášej k Pánu,
neutoneš v hříchů kalu,
Bůh ti zhojí každou ránu.

Srdce tvé buď lilij čistá,
plná vůně, plná květu; —
v srdci chovej Pána Krista,
nežij dáblu, nežij světu.

Srdce Krista vzor buď tobě,
dej Mu srdce, dej Mu sebe;
vůdcem buď tvým v každé době,
dá ti v úděl krásné nebe.

Fr. P. Kosík.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 5.

Paululum, cum pertransissem eos,
inveni, quem diligit anima mea.
(Cant. 3, 4.)

Zpěv ptáků mnohohlasný v olivách
se rozlehl, hrad pevný Sionu
střás se sebe mlh bílou záclonou,
a květy zbudily se na nivách.

Hle, dvojí slunce vzplálo v ranním lesku,
to slunce přírody a slunce Krista:
on Magdalenu potěšit se chystá
a zjevit jí své Srdce v rány blesku.

Ó Maria — on oslovil ji rázem,
ó Mistře — vzkřikla žena v úžasu
a na kolena padla před ním na zem.

Jak sladké shledání dvou milenců!...
Teď právě slunce zlato topasů
jim víje k zasnoubení do věnců.

Píseň 6.

Tenu eum nec dimittam, donec
introducám illum in domum matris
meae.
(Cant. 3, 4.)

Tě, přelíbezný Jesu, s Magdalenou
má duše v touze věřle hledala,
má duše pokoje si nedala,
až ukázal's jí lásku utajenou.

Zas zřím Tvé Srdce, výheň rozohněnou,
v níž kov jak drahý láska má se zkouší;
z ní jako řeka v kraji zemských souší
se proudy svatých milostí Tvých ženou.

Již mám Tě, Pane milý, mám Tě zas
jak Jakub, s nímž jsi vešel u zápas —
teď přitisknu tě pevně ke své hrudi.

Já Tebe, Jesu, nepustím již více,
až uvedu Tě naší do světnice:
ó zůstaň u nás, třebaš jsme jen chudí!

Píseň 7.

Adjuro vos, filiae Jerusalem, ne
suscitetis neque evigilare facietis
dilectam.
(Cant. 3, 5.)

Spí na mém Srdci, spí jen, družko milá,
a neboj se, že skryl bych se ti zas;
teď těš se z odměny — již přešel čas,
v němž zkusit tě, má vůle stanovila.

Ty, duško, při ní obstála jsi skvěle,
tys zůstala mi věrnou v těžkém boji:
již neboj se, my na věky jsme svoji,
spí na mém Srdci bezpečně a směle!

Vám, dcery Sionské, já nakazuji,
ať nezbudíte milé z blahých snů,
jež bájí černou v hlavě se jí rojí.

Že hledala mne touhou nehynoucí,
tím větší láskou proto k ní teď lnu,
mé Srdce pro ni víc teď bude tlouci.

8.

Quae est ista, quae ascendit per
desertum sicut virgula fumi ex aroma-
tibus myrrhae et thuris? (Cant. 3, 6.)

Kdož je ta, jež sem lehce pouští kráčí
jak vonný dým, jak myrrha líbezná?
To moje milá, duše vítězná,
jež přemohla svět v pokání a pláči.

Půst, bdění, modlitba u dobrého skutky
mi věnovala v obět přelibou,
i shléd' jsem na ni s velkou zálibou
a láska má k ní vzplála v plamen prudký.

Tys byla Srdce mého etitelkyní
a apoštolem jsouc i lásky mé,
jsi horlila, by ctili je též jiní.

To Srdce patří ti i lásky žár
jenž ohněm na venek se z něho dme:
ó přijmi, milko, Srdce moje v dar!

Potopa světa.

(Číst dalsí.)

No potopě světa zkrácen jest život lidský a nedosahuje již tolika let, jako spatřujeme u oněch obrův; délka života zkrácena, příchod smrti přiblížen, aby poctivý člověk nevzal delším životem pohromy, aby nepravostný člověk delším životem nešířil zkázy.

Viděli jsme hřích lidský, vzmze nyní milost Boží.

Především jest se nám diviti, jak dlouho Pán Bůh trpělivě čekal, až by se hříšné lidstvo snad vzpamatovalo! Už jest druhé tisícletí trvání pokolení lidského a Bůh ještě čeká, hvězda jeho milosti ještě se stkví na obloze, všemohoucí ruka Páně ještě drží syny i dcery lidské řítící se do strašné propasti. Jest to totéž milosrdenství Boží, jež později přimělo Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, že podstoupil přeholestnou smrt kříže na hoře Kalvarii. Dobře pravi sv. Augustin, že celý Starý Zákon jest tak čist, jakoby byl psán krví Kristovou. Milosrdenství Boží odvracelo, vzdalovalo do pozdních, pozdních dob hrozný trest potopy, milosrdenství Kristovo zadržuje i za našich časů pravici Otce nebeského, jež se chystá trestati hříšný svět.

Než netoliko že čekal Hospodin; zatím co Syn Boží zadržoval pravici Otcovu, anať se už chystala trestati, volal a napomínal na zemi týž Syn Boží, kráčel po zemi, ovšem ještě ne tak, jako když se v dobách pozdějších ráčil

vtělit, nýbrž ve svém obraze, ve svém nástinu, ve svatém Noemovi.

Už jméno »Noe« věští milost, kterouž skrze něho Bůh lidstvu podával; znamenát: pokoj, útěcha; proto řekl hned při jeho narození otec Lamech: »Tento nás potěší od skutkův a prací rukou našich.« (I. Mojž. 5, 29.) Život Noemův byl zárnou hvězdou, podle níž se mohli vrstevníci jeho řídit na své pouti pozemské; přes všecku mravní zkázu ostatního lidstva vynikal Noe ctností a počeťností, jako později jeho archa vynikala nade všecku spoustu vod; pro tuto svou ctnost a počestnost nepotřeboval opory v jiných lidech; však by jí nebyl ani našel, jaká byla všude bohaprázdnost; věděl, že zalíbení Boží a nebeská odplata není závislá na davech; věděl, že třebaš jeden jedinký poctivec u Boha více platí než tisíce bezbožníků; věděl, že říše Boží, že říše příštího Messiaše nepomíne. třebaš že se z ní vymykají »obři«, oni »velicí pánové a silní duchové« tehdejší doby; věděl, že říše Boží, že říše Messiašova všecko přebude, nade vším zvítězí. Proto se nestyděl a nebál, nýbrž veřejně se hlásil k Bohu a plnil povinnosti svatého náboženství. ♦

Takový byl Noe. Za to odústojnil ho Bůh zjevením věcí budoucích, zjevením příští hrůzy, příštího trestu a ukázal mu, kterak on trestu toho bude usetřen, trestem tím nebude zasažen. I stavěl Noe koráb, ohromný koráb. S korábu toho jako s kazatelny kázal lidu a věstil,

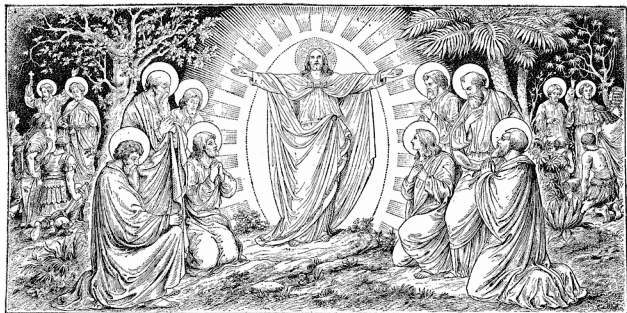
jaká pohroma se blíží, jestliže se zavčas nevzpamatují; kázal a věstil, že čím více se blíží konec stavby, tím blíže nadchází konec hříšníků; kázal a věstil slovy srdečnými, bratrskými; přidal jistě ke slovům i bolestné slzy.

Sto let pracoval Noe o korábě, a sto let posmíval se hříšný lid tomu neobyčejnému staviteli. Možná, že lidé prosti přece byli dojatí, ale odkládali své polepšení; ti však, kdož se pokládali za vznešené, prohlásili stavbu Noemovu i slova jeho za »nesmysl«, právě jako za našich dnů hází se »nesmysly«. Tenkrát se osvědčil pud zvířat moudřejším než rozum lidský; když se blížila osudná chvíle potopy, přicházely houfy zvířat, a vzato jich do archy tolik, kolik byl Hospodin ustanovil. Jakés podobenství onoho pudu spatřujeme i nyní, kdyžť na podzim v jistou chvíli přelétavé ptactvo opustí naše kraje a ulétá do zemí teplejších, anebo když jiná zvířata zalézají na zimu do země, aby teplem zemským byla uchráněna od zmrznutí; i to jest pud. Podobně dalo se tenkrát před potopou světa: Tajemná jakás předtucha nesla se Boží přírodou. Viděli lidé ten neobyčejný průvod zvířat, ale byli už tak hříchem ztotočeni, že ani tehdy se nevzpamatovali, průvodu tomu neporozuměli. Viděl i Noe ten neobyčejný průvod zvířat a nehrozil se jich; onaf mu neškodila, onaf mu neublížila. Noemova nevinnost a spravedlnost před Bohem odměněna v ten čas takovým panstvím nad přírodou a zvířaty, jakým byl vyznamenán první člověk, Adam, dokud trval ve svatosti a spravedlnosti, dokud byl důstojným obrazem Božím, panstvím, jež oznámil Hospodin těmito slovy: »At panuje nad rybami mořskými a nad ptactvem nebeským i nad zvířaty, i nade vsí zemí i nad všelikým plazem, který se hýbe na zemi!« (I. Mojž.

1, 26.) Zatím co příroda i lidstvo ubíhají ve strašný zmatek a hroznou zkázu, spočívá na Noemovi poklid rajský.

Noe i s rodinou i se zvířaty jest už v korábě, jakž byl přikázal jemu Bůh; a zavřel jej Hospodin zevnitř — t. j. zavřel za ním z venku. (I. Mojž. 7, 16.) Doba záchrany, doba zachování života pozemského minula. Bůh sám zavřel koráb, a to z venku; Noe nemůže a nemůže otevřít; přislíti přichvátit potom jistě mnozí a mnozí lidé, volali a prosili: »Otče Noe, otevři nám, otevři!« ale Noe nemohl; koráb byl zavřen od samého Hospodina; doba čekání pominula, trestající pravice Boží, jež tak dlouho — 120 let se zdržovala, přísně dolehla na hříšné lidstvo.

Živě a názorně líčí nám Písmo svaté strašnou potopu. Z hlubokosti země i s vysokosti oblak hrne se voda čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Archa Noemova se vznáší výše a výše. Spousty vod pohlcejí všecko, všecinko; převyšilyť o patnácte loket i nejvyšší hory. Kdo vylíčí hrůzu a zoufalost lidstva! Marně prchají na střechy domů, marně vylézají na sebe vyšší stromy, marně prchají na strmé hory; všude a všude jich dostihují proudy vod, všude a všude spatřují mrtvolý spolubratři i tváře nerozumné. Konečně utichlo všecko zoufalé volání — země proměněna v širé moře. »I zhynulo všeliké tělo, kteréž se hýbalo na zemi, ptáků, živočichů, zvířat i všech plazů, kteří se plazí po zemi; všichni lidé, i všecko, v čemž dýchání života jest na zemi, pomřelo. I zahladil Bůh všelikou podstatu živou, kteráž byla na zemi, od člověka až do hověda, tak země plaz, jako ptactvo nebeské; i vyhlazena jsou se země; zůstal pak sám Noe, a kteří s ním byli v korábě. I trvaly vody na zemi sto padesáte dnů.« (I. Mojž. 7, 21.—24.) (O. p.)

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

III. Moc sv. růžence v misíích.

První missionářská stanice, kterou missionáři z řádu Pallotínů založili roku 1890. v Kamerunu v západní Africe, je zasvěcena nejsvětější Panně a nazývá se »Horou Marianskou«.

»Mezi našimi černými dělníky«, vypravuje missionář P. Walter, »bylo několik velmi hodných a pilných mužů, jižto pravidelně na naše služby Boží docházeli. Dva z nich přicházeli dokonce denně, aby se s námi modlili růženec.«

Jednoho dne přišel ke mně jeden z nich a prosil mne, aby směl na nějaký čas se odebrat domů, ježto se cítí nemocným. Vypadal vskutku špatně. Propustil jsem ho tedy bez všelikých námitek a přál mu na cestu, aby se brzy pozdravil a k nám se vrátil.

Sotva uplynuly tři dny, došla zpráva, že ubohý dělník umírá a ůpěnlivě za křest sv. žádá. Co nejrychleji vypravil jsem se na cestu a usedl na člun. Pět hochů veslovalo jako o závod. Po dvouhodinné plavbě, kterážto doba se mi zdála býti nekonečnou, dojeli jsme cíle. Byl svrchovaný čas! Nebožák zápasil již se smrtí. Vida mne usmál se radostně a nemoha mluvití dal mi rukou znamení, abych ho pokřtil. Ale ku podivu, mezitím, co jsem vodu křestní lil na hlavu jeho, vzepjal se náhle a rysy jeho obličeje přišerně se zkrvily. Zdálo se, jakoby zlý

duch zuril, že mu tato duše v posledním okamžiku byla vyrvána.

V té bylo mi oznámeno, že i v nejbližší osadě leží těžce nemocný. Požehnal jsem tedy umírajícího ještě jednou a odešel jsem poručiv jeho duši milosrdenství Božímu. Za čtvrt hodiny usnul v Pánu a předstoupil v rouchu křestní nevinnosti před věčného soudce. Jak nezměrná to milost! Pěťadvacet let žil jako pohan, na konci svého života poznal pravého Boha, v posledním okamžiku stal se dítkem Božím a nastoupil brzo po smrti dědictví království nebeského!

Komu, ptám se, za tuto nesmírnou milost největšími díky je zavázán? Není pochybnosti, že Matce milosrdenství, kterou byl v posledních měsících svého života sv. růžencem ctil a vzýval. Jeho denní prosba: »Pros za nás hříšné, nyní i v hodinu smrti naši« pronikla k sluchu jejímu a její srdce materské vyprosilolo mu za to milost obrácení.*

IV. Apoštolát missijních sester v Elmině.

V britském území Ašanťů v Záp. Africe leží pěkně přístavní a obchodní město Elmina. Tamější černoši jsou nářdek velmi čilý a mají od nepaměti svůj dosti vyvinutý domácí průmysl. Missionáři chválí jejich smysl pro čistotu a jejich úslužnost. U zámožnějších pozorovati dokonce zálibu pro slušný oděv, a ve

svátky odívají se jmenovitě ženy v pestrá roucha hedvábná a zdobí tělo zlatými prsteny, řetězy, náramky a jehlicemi. Skvosty ty jsou skoro vesměs prací domácnosti, ježto zlatnictví odedávna tam je známo. Kdyby nebyla Elmina rejdištěm různých sekt anglo-amerických, zvláště metodistů, stala by se brzy skvělým sídlem misii katolických. Pevnou těchto oporou jest neunavná činnost missijních sester. Jejich příchod byl svým časem velkou událostí pro černochy; neboť bílé ženy, které se nikdy nevdávají a jejichžto jedinou radostí jest, činiti dobře svým africkým sestrám, byly černochům novinou nikdy prve neslýchanou.

Poslyšme, co nám o misii vypravuje sestra Petra Klavera:

»Každodenně přichází asi 30 nemocných k naší lékárně, aby si své hrozné rány, následky to nečistoty nebo malomocenství, dali obvázati. Mezi nimi bývá obrovský černoch, 6 stop a 6 palců vysoký. Ubožák má otevřenou nohu a z ošklivé rány vychází nesnesitelný zápach. A přece oznámil nám včera, že se miní oženiti...!

Ostatně mají naši černoši od mnohých nemocí své vlastní, často výborné léky. Nedávno byla jsem sama toho svědkyní. Mladá černoška trpěla migrénou a vypadala velmi špatně. Její matka majíc s ní útrpnost pravila: »Pojď, miláčku, já tě vyléčím.« Stařena rozdrtla mezi dvěma kameny kůru mangovníku, nabrala prášku do úst a foukala jej něžně dceři na obličej až celý byl posypán. Účinek byl okamžitý, uzdravení úplné. Za minutku tančila dceruška až radost a dobrá »mami« div neplakala radostí.

Ku práci v lékárně druží se návštěva nemocných po dědinách. Vyhledáváme totiž starce a stařeny, jižto od svých vlastních dětí bývají do houštin lesních zavlečeni a opuštěni a bez křtu svatého umírají, jestliže jich nenajdeme. Bohužel nelze jich tak snadno o pravdivosti naší sv. víry přesvědčiti. Lpějice houževnate na svých bůžcích přecasto křtu sv. se vzpírají. Nicméně působivá i zde milost Boží zázraky. Na doklad některé příklady:

Před několika dny onemocněla náhle jedna ze stařen, jež jsme časem byly

navštěvovaly. Její síly vůči hledě se trávily. Chtějice použití této příležitosti, abychom ji s Bohem a sv. náboženstvím seznámily, přinesly jsme jí nějaké lahůdky na občerstvení.

»Dobře, sestry, dobře,« pravila starocho, »přijďte zase a uzdravte mne!«

Pokračovaly jsme tedy ve svých návštěvách. Stařena chradla vůči hledě. Obávajíc se, že by ji rodina její mohla otrávit, aby se jí zbavila, navrhly jsme jí, aby se dala pokřtiti.

»Nikoliv sestro,« pravila sestra Marii, »mně netřeba přijíti do nebe, abych byla šťastna. Kdybych byla chtěla státi se křesťankou, byla bych sama k vašemu kostelu cestu našla, ale já nechci.«

»Jak, mami, ty nechceš? A proč nechceš?«

»Protože nechci; ostatně nepotřebuji vědět, proč nechci.«

»Ó mami, já to vím velmi dobře. Ty se bojíš svého fetišu (bůžka); ale věř, staneš-li se dítkem Božím, bude se fetiš báti tebe.«

»Nech mne na pokoji, sestro,« odvětila starocho a hubujíc obrátila se k nám zády. Sestra Marie učinila poslední pokus. Poklekla a pravila:

»Mami, dobrá mami, vyslyš mne, prosím tě snažně za to!«

Mami však se rozhněvala tak, že se zlostí div nezalkla.

Za dva dni přišly jsme zase, ale tvrdošíjná stařena byla zatím zmizela. Sousedé nám prozradili, že byla od svých dětí do houští zanesena. Bolelo nás velmi, že zlý duch zvítězil. Když jsme však následujícího dne se ubírali kolem chatrce, viděli jsme mami ležeti na rohožce. Tentokrát se přibuzní opozdili, před námi ji ukrýti, a milost Boží už také působila. Stařena volala nás sama řkouc: »Pojď rychle běluško, musím umřít. Dej mi vody, která mne k velkému Duchu přivede!« Nelze vypsati naši radost, když jsme mami v její poslední hodině vyučovali a na odchod z tohoto světa ji připravovali.

Většího ještě boje bylo potřeby, když jsme jinou starou černošku chtěli získati Kristu. Sestry byly ošetřovaly jejího nemocného syna a před smrtí jej pokřtily. Touha uvidět milého syna v nebi,

přiměla stařenu, že se ochotně na křest sv. připravovala. Sestry vzbuzovaly s ní právě dokonalou lítost, když se náhle otevřely dveře a dcera, zuřivá to pohanka, vrazila do chaty. »Nechte mou matku na pokoji«, volala »sloužila čertu, k čertu nechal jde!« »Tíse, tíse; tvá matka si přeje býti pokřtěna, a ty nemáš práva ji v tom překážeti.«

Ale zuřivá žena vrhla se na nás zafatými pěstmi a křičela: »Pryč odtud, anebo vám nabiju!« A popadši mne za rameno, vztekla mnou otřásala. Sotpic hněvem a majíc obličej zakřídovaný vypadala jako vtělený satan. Její křik bylo zajisté na půl hodiny cesty slyšeti a nám nezbyvalo než odejiti. Následujícího dne učinil jeden z missionářů nový pokus, ale musil rovněž s nepořízenou odejiti.

Den na to — vypravuje sestra — vypravila jsem se opět s láhví svěcené vody v kapse, abych zkusila své štěstí po třetí. V polovici cesty běží mi na-proti dítko a volá: »Honem, honem, sestro, mami umírá.« A podivno, i mladá litice byla se zatím proměnila v beránka. Běžíc mi vstříc pravila: »Odpusť mi, byla jsem zlá; pojď a dej mé matce svaté vody!« Všecka dojata přiblížila jsem se k dobré stařeně. Byl nejvyšší čas; za minutu usnula v Pánu.

Podobné případy opakují se často. Bohužel jsou mnohé z takových stařen na tajných místech v lese tak ukryty, že sestry jich nikterak naléztí nemohou. Jest proto jejich vroucím přáním, založiti v Elmině útulnu pro starce. Pak by bylo mnohem snadněji, mnohé z ubožáků zachrániti pro nebe.

V. Stesky z Betlema.

V Betlemě narodil se Spasitel světa v největší chudobě a zdá se, že chudoba jest údělem Betlema až podnes. Aspoň

představený tamější missie Salesianů, Dom Belloni, nařiká na chudobu svou i svých svěřenců, když píše:

»V naší dětské útulně živíme 100 dítek, vydržujeme všední školu dobře navštěvovanou a školu nedělní, do které dochází 130 malých učňů. Jediným pramenem našich příjmů je dobročinnost evropských katolíků, ale pramen ten čím dále tím více vysychá. Abychom naše chudé dítky uživil, spojíme co možná nejvíce a omezujeme se na to nejpotřebnější. Přes to nelze nám denních potřeb naší velké rodiny hraditi.

Každodenně hlásí se k nám nové dítky, přicházejíce často ve stavu velmi zuboženém. Letos zvláště velká bída v zemi přinesla nám velký přírůstek. Dítky přicházejí ze všech okolních zemí: z Palestiny, Egypta a Syrie. Mnohé z nich vykonaly namáhavou cestu 5—6 dní. Od delší doby hlásí se k nám i katolické dítky ze škol protestantských, aby si svou viru zachovaly. Bohužel nelze nám jich přijímati, ježto nemáme s dostatek místa ani peněz, a dítky propadají pak protestantismu. Protestanté naopak své ústavy rok od roku zvětšují a počet jejich chovanců stále se množí. Ještě nedávno byl za návštěvy císaře Viléma II. otevřen v Betlemě nový pa-cholecký sirotčinec.

Vedle protestantů pracují i Rusové, bez hluku sice ale tím úsilovněji, aby Svatou zemi svému vlivu podmanili. Již založili 40 škol a nedávno položili i v Betlemě základ k novému velkému ústavu. Než bude dostavěn, najali si soukromný dům v úmyslu, otevřiti velkou školu. Tak jest nám zápolití s dvěma mocnými nepřáteli: protestanty a rozkolníky.

Na konec prosí Dom Belloni úpěnlivě za almužnu na svou missii.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Innosti. Poslední dva roky byly pro nás dobou zkoušky a utrpení. Já byl bez práce a přes všechno namáhání nemohl jsem stálé místo dostat, pouze časem vypomáhání; k tomu přišla 2krát nemoc mé ženy a jednou předčasný porod. Konečně mně jedna cizí žena nabídla peníze, načež mně i vlastní přátelé porohli a já mohl převzít obchod. Avšak místo si pomoci, přišli jsme o to, co jsme měli. Avšak díky božskému Srdci Páně, že jsme aspoň vypůjčené peníze opět navrátit mohli. Důvěra v božské Srdce Páně a Rodičku Boží Svatohorskou nás stále silila a my konali skoro po celé 2 roky 9denní pobožnosti, v pomoc Boží doufajíce, při čemž jsme též slibili v pádu vyslyšení uveřejnění v tomto časopise. Též jsme konali oba střídavě pout z Prahy (kdež jsme toho času byli) na svatou Horu u Přibramě, kdež jsem se pro moje nynější povolání rozhodl. Byl jsem přes všechny obtíže přijat a poměrně za krátkou dobu povýšen, tak že jsme nyní opět spokojeni. Důvěra naše nebyla zklamána. Za naše vyslyšené prosby vzdáváme tímto díky božskému Srdci Páně, Rodičce Boží Svatohorské, svatému Josefu a sv. Antonínu Pad.

Z Brna. Konala jsem pobožnost k božskému Srdci Páně, k nejblah. P. Marii a sv. Josefu. Slíbila jsem, budu-li vyslyšena, že to uveřejním ve „Škole B. S. P.“ Dobrotivý Bůh mně vyslyšeti ráčil a uzdravil osobu, za níž jsem tuto pobožnost obětovala. Splňujíc svůj slib vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, nejblah. P. Marii a svatému Josefu za milostivé vyslyšení. *M. P.*

Z Mor. Ostavy. Plním svůj slib a uveřejňuji, že jsem byla ve velkých nesnázích po vykonané pobožnosti k Panně Marii lúrdské vyslyšena. Vzdávám tímto nejupřímnější díky! *Čtenářka „Školy“.*

Ze Svábenic. Veřejné díky vzdávám sv. Josefu, pěstounu Páně, za mocnou přímluvu v důležité záležitosti. Zároveň ke všem čtenářům „Školy B. S. P.“ volám slovy Pisma sv.: „Jděte k Josefovi!“ *A. J.*

Z Třebíče. Povzbuzena tak četnými příklady u velkém nebezpečí ditka svého obrátila jsem se s prosbou k božskému Srdci P. Ježíše a nejčistšímu Srdci P. Marie, jakož i sv. Antonínu Pad. Byla jsem vyslyšena, dítě mé zachráněno a já tuto nejsrdečnější díky Pánu Bohu za tu milost vzdávám. *M. K.*

Z Přelouče. Vzdáváme tímto své vroucné a neskonale díky Panně Marii Filipsofské za uzdravení naší dcerušky, která od narození svého nemocná byla a po vykonané pouti do Filipsofska na přímluvu Panny Marie uzdravena byla. *P. F. A. O.*

— Zároveň vzdávám tuto nejsv. Srdci P. Ježíše a nejblah. P. Marie díky za prokázaná dobrodíní a milosti v mých četných nemocech a jiných těžkých záležitostech. Budiž za to věčně chváleno. oslavováno nejsv. Srdce P. Ježíše, neposkvrněné Srdce P. Marie. *A. O.*

Z Choliny. Tisícere díky vzdávám nejblah. P. Marii, pomocnici křesťanů za uzdravení z mé velmi těžké a nebezpečné nemoci duševní. *F. V.*

Z Vel. Bytše. Naše nejsrdečnější díkůvzdání za veliké milosti, které jsme roku minulého od nejsv. Srdce P. Ježíše a neposkvrněného Srdce Panny Marie dosáhly. *F. K.*

Z Prahy. Nejvroucnější díky vzdávám nejsv. Srdci P. Ježíše a nejčistšímu Srdci P. Marie za vyslyšení důležité prosby. *M. R.*

Z Prahy. Z celého srdce vzdáváme díky nejsv. Srdci Páně za uzdravení naší milé staré matičky z těžké nemoci. Prosili jsme a byli jsme vyslyšeni. Budiž za to chváleno a zvelebeno nejsvětější Srdce Páně a neposkvrněné Početí blah. Panny Marie na věky. *J. Š.*

Z Val. Klobouk. Plním svůj slib nejvšejší díky vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a svatému Antonínu Paduanskému za vyslyšení modliteb mých. *Člen apoštoldtu modliteb.*

Z Adamova. Plním svůj slib vzdávám díky sv. Josefu, že po vykonané 9denní pobožnosti se nemoc mého otce značně zlepšila. *Čtenářka „Školy“.*

Chudobné řeholnice v Italii.

(Hlavní úmysl.)

Od dobytí Říma a papežského území vojskem piemontským r. 1870. strašně řádí svobodní zednáři v Italii proti církvi sv. a jejím ústavům. Papež je ve vlastním domě vězněm, sbírky sebrány pro stál, kláštery zrušeny, z nich nadělány kasárny, majetek církevní pobrán a také již rozházen a bída nesnesitelná zmáhá se v Italii čím dál více. Sv. Otec poukázán na halíř svato-petrský, almužnu to katolického světa, z něhož musí vydržovat svůj dvůr, podporovat ústavy missijní, kláštery a jiné dobročinné ústavy. Než o tom tentokrát pomlčíme; to jest celému světu známo. Ale hůře ještě daří se jeptiškám italských klášterů. Největší starostí dolehající na otcovské srdce velikého papeže Lva XIII. jest vždy vzrůstající bída a nedostatek v klášteřích zejména ženských. Italská vláda vypo-věděla jim boj na život a na smrt. Pobrала jim všechno, jejich společné jmění, jejich věna a nahrazuje to jakousi žebračkou pensí, která obnáší v některých klášteřích 15—20 nebo 40 centesimů, t. j. 7—13 nebo 18 kr. pro osobu, z čehož mají se nejen žít ale také šatit. Jaký to život, každý si pomyslí. Ano ve mnohých klášteřích zmočil se stát i věcí mobilních a trpí jen sestry v něm, a může je dle libosti každou chvíli vykázat na ulici, jako majitel činžáků své nájemce. Kromě toho zákonem zakázáno přijímání novicky do řádu anebo profes skládati, slovem mají vymřít. Jestli rodina duchovní malá 5 nebo 6 sester, bývají odvedeny z jejich dosavadního kláštera a do druhého zavřeny, který více méně jest spíše nemocnicí než klásterem. Právě v této době jest takových «soustředěných» sester počet veliký. Nemoc a nedostatek mnohé již sklátily do hrobu. Bída těchto zbožných sester dostoupila míry největší, tak že, nebude-li odjinud pomozeno, zahynou jistě. Úředníci státní mizernou pensí jim zkracují a mnohé sestry vůbec žádné pense nedostaly, protože profes jejich vláda nechce uznati. Jsou tedy bez přístřeší a bez živobytí.

Jedna sestra žaluje na bídu svou v listě soukromém takto: «Utrpení jeptišek v Italii jest hrozné, vyhnali je skoro všude z jejich klášterů; mnohé kláštery byly sbořeny jako náš (t. j. v Římě klášter věčného se klanění) a ty které dosud zachovány, jsou obydleny 2 nebo 3 rozličnými řády sester. Všem sebrali majetek. I zádušní jmění pobráno a vůbec všechno, co dosud jsme od zbožných dobrodinců dostaly. Ve 14 dnech jsme musely opustiti náš klášter bez milosrdenství. Ani jsme nemohly všechny naše věci s sebou hned vzít do nového obydlí. Poslaly jsme pro ně druhého dne, ale nesměly již nic více sobě vzít. Holosti nad tímto bezprávím onemocněly ve třech dnech 3 sestry a zemřely. Roční pense, kterou dostáváme, sotva stačí, abychom hladem nezemřely. Mnohé jeptišky pracují pro druhé lidi, aby si vydělaly na chléb, my však majíce mnoho sborových modliteb a pobožnost před nejsv. Svátostí oltární, nemůžeme ani tak sobě práci pomoci.» Ano ani pořádně se nemohou ošatit, jsou rády, že mají zalátané oděvy. A to všechno snášejí tyto hrdinské duše statečně, a plní dále své povinnosti věrně a svědomitě, odevzdány jsouce úplně Pánu Bohu, jemuž život

svůj zasvětily. Co asi zavinily tyto ubohé sestry, že jsou poznenáhla k smrti mučeny? Odpověď jest snadná. Nemohou Krista v církvi pronásledovati, aniž by nepronásledovali těch, jejichž život jest ustavičnou vítězoslávou Kristovou, kteří jsou živými důkazy jeho božství. Těmi jsou ty zástupy panen, které z čisté lásky k Ježíši Kristu všecko opustily, aby žily v samotě a ustranění od světa. A to nemůže nevěrecký svět nikterak pochopit. To uznal veliký vojevůdce Napoleon I., který též mnoho proti církvi a klášterům se prohřešil. Byv zbaven trůnu a koruny, nalezaje se na ostrově sv. Heleny a maje čas přemýšleti o vážných věcech, napsal do svého denníku: »Kristus promluví jen slovo a hned náleží jemu pokolení lidská, a jsou s Ním užšími a pevnějšími svazky spojena než jsou svazky přátelství nebo příbuzenství. Ohněm lásky, kterou On rozžihá bývá každá jiná láska překonána a vlastní láska jeho strávena. Jak by nebylo poznati na takovém zázraku jeho vůle Věčné Slovo?« . . . »Kristu jedinému podařilo se, srdce lidská k neviditelným povznésti věcem, tak povznésti, že všecko časné obětují; on sám utvořil v takovém sebeobětování pásku mezi nebem a zemí . . . Právě tomu se divím, já Napoleon, nejvíce, protože jsem o tom často přemýšlel; to právě platí mi za důkaz božství Kristova.«

Kláštery jsou a zůstanou pro lidstvo vždy velikého významu ať již mají školy, nebo se uměním zabývají, nebo milosrdenstvím anebo pouze modlitbou a pobožností. Tak dokazují dějiny všech věků a toho neupřít nikdo, kdo spravedlivě smýšlí a soudí.

Mějme s ubohými oběťmi nespravedlivé vlády italské útrpnost a pomáhejme jim dle možnosti almužnou a modlitbou.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za vzbuzení milosrdných dobrodinců pro vyhladovělé řeholné sestry v Italii a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Přispěti těmto ctitelům sestrám almužnou a modlitbou.

Úmysl v květnu: Prohlášení za blahoslavenou Johanny d'Arc (panny Orleanské).

Škola Božského Srdce Páně.

Chec-li kdo do Srdce Ježíšova přijíti, postačí k Marii se obrátit; hned se nám dostane přístupu. *Sr. Alfons Liguori.* — Nezapomeň, ó nejsladší Ježíši, nikdy na nevýslovnou bolest Srdce Tvého, když jsi viděl pod křížem státi Trou zarmoucenou Matku. Tato Tvá bolest nechť spojí Srdce Tvé se srdcem mým. *Hl. Jindř. Šust.*

Prosba po svatém přijímání.

Ó neodcházej, sladký duše hosti,
již z duše mé a stále při mně stůj!
Má duše ve svatě lká toužebností:
„Ty buď teď věčně můj a já jen Tvůj!“

Z mé duše hlubin chlad sic ledný vane
a v srdci temno zeje — černý hrob...
Leč jako v tmavý hrob Tys složil, Pane,
mí Tělo své teď chladných do útrob.

Ó zůstaň! Vždyť též toto svaté Tělo
a své Krvi na tvrdém, ach, dřevě pnělo,
a nestoupils dolů s kříže pně,
ač rouhal se Ti dav zlý posměšně.

A když pak zvolals v bolu: „Dokonáno!“
ó Jezu, naposled rtem uvadlým,
tu Tělu Tvému bylo v hrob ustláno,
jak před tím na bolestné Matky klín.

A zůstals tam, v té chladné kobce hrobu,
ač naplnil se věšty Tvoji čas,
ač plácem holubinným v onu dobu
Tvá Máti po Tobě lká zas a zas.

Tak v srdce mého hrobě zůstaň, Pane,
jen zůstaň tam a Jezu, neodchoď;
jen tak v něm světlo milosti Tvé vzplane.
A vždy mne za ruku mou pravou vod!

Buď u mne, když vrah zlý se v duši vtírá,
vždy svatou duhu míru rozkleň v ní!
Kéž mékká ruka Tvá bol s duše stírá,
Ty mým buď v slasti, mým buď v soužení!

A když pak zcela dílo svoje svaté
v mé duši choré, chudé dokonáš,
já nepustím Tě z duše láskou vznaté,
až dítě svému mile požehnáš.

A ještě zůstaň, až se bude stmívat
a obklíčí mne smrti děsná noc.
Pak, Pane, až se bude připozdívát,
mně s Matičkou svou pospěš na pomoc!

Až duše k branám smrti kráčet bude,
pak, Jezu silný, jen mi neodchoď!
Svým Tělem nasyt dítě svoje chudé
a branou smrti zážračně je doprovod!

Ó neodcházej! Vím, ó Synu Boží,
že mnoho, mnoho strádáš v srdci mém;
tam bodá Tě sic mnohé ostré hloží,
však zůstaň, nezanech mne sirotkem!

Když nevděku tma Tebe obestýlá
v té duši mé, tam zažhni lásky plam;
když ovečka Tvá smutná zabloullá,
ji hledat spěchej k hříchu pustinám!

Ji najdi a vlož na své bílé ruce,
jež na kříži jsi rozpjal v hrozné muce,
a zanes si ji v nebes zlatý chrám
k svým vyvoleným bílým ovečkám.
Ó Jezu, Tobě, žiji, Tobě umírám!

Ó zůstaň při mně v toho žití trudu,
zvlášť v smrti neodejdi, při mně stůj,
a rei, když před Soudcem se chvěti budu:
„Teď jsi ty můj a já jsem věčně věkův
Tvůj!“

P. ANT. DOSEDLA.

Ctnosti milé nejsvětějšímu Srdci Páně.

Napsal P. EM. KOVÁŘ, O. SS. R.

(Pokračování článku »Školy B. S. P.« z r. 1897, str. 137.)

Tiché Srdce Kristovo. (Zlostné srdce křesťanovo.)

Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí duším svým (Mat. 11, 29), dí Kristus Pán. K první ctnosti, které se máme přiučiti od jeho Srdce, pokore, připojuje božský Vykupitel tichost čili mírnost. Ano, Pán Ježíš klade ji na první místo před pokoru. Pokora je základem ctností, jak jsme poznali z první úvahy. Zevně však jeví se pokora hlavně tichostí. Kdo není opravdově pokorným, nebude ani tichým, mírným. Tichost jest lidem zřejmější, více bije do očí než pokora. Ukazuje se v našem zevnějším jednání a konání, zvláště vůči našim nepřítelům, aneb kdo nás urazili. Když Ježíš Kristus výslovně poukazuje na své božské Srdce, od něhož se máme ji přiučiti, jest zajisté záhodno, bychom ji podrobně uvážili. Vizme tudíž nejprve, jak tiché bylo Srdce Krista Pána, jak zlostné bývá mnohdy srdce křesťanovo, konečně jak lze dosíci tichosti.

Které srdce jest mírné? Kterého člověka nazýváme tichým? Jmenujeme člověka tichého srdcem, který má strpení s poklesky svých bližních, který potlačuje

hněv a pomstu proti svým nepřítelům, který trpělivě snáší učiněná sobě pohanění. Dle sv. Augustina »tichým jest, kdo zlé splácí dobrým. Sv. Jan Zlatoustý nazývá »mírným toho, kdo urážky sobě učiněné umí snášeti a jiným připravované zná zameziti.« Nový náš katechismus praví: »Tichost je ctnost, kterou všelikou mstivost potlačujeme a všeliké hnůti nespravedlivého hněvu a nevole krotíme.« Podobně praví sv. Alfons: »Ctnost tichosti záleží ve dvou věcech: potlačujeme-li hněv a zlost proti těm, kteří dali k tomu příčinu, a snášíme-li (trpělivě) příkoří a pohanění.« (Selva 11, 6.) Pán Ježíš tak činil v míře neskonale, proto bylo jeho božské Srdce nejtíší.

Ve Starém Zákoně znázorňovali čili nastiňovali jisté osoby bohumilé tu onu ctnost neb událost ze života budoucího Vykupitele světa. Tichého a mírného Syna Božího označovali svým životem hlavně dva muži: Mojžíš a král David.

Mojžíš byl tichý zejména proto, že trpělivě a dlouho snášel poklesky svého lidu. Byl velice mírným k jejich často podivným nápadům. Sotva byli na poušti, již stěžovali sobě, reptali a brojili, že musí snášeti hlad a žízeň, že měli v Egyptě všeho dosti. Ano vytýkali mu, proč je vyvedl na poušť, aby snad zde

zahynuli. A přece vysvobodil je z nejužší poroby, sám všeho se zřekl a vše opustil, aby poslechl hlasu Hospodinova a pomohl svému národu. Za to všechno dostalo se mu nevděku, ano i urážek. Jeho mírná a shovívavá láska nikdy neochabovala, zlé splácel dobrým. Ba i vlastní bratr Aron a vlastní sestra Maria reptali proti němu. Bůh je přísně potrestal. Po 7 dní ranění jsou ohyzdnou nemocí, malomocenstvím. Co však činil Mojžíš? Přimlouval se za ně, modlil se za ně k Bohu. Proto dal Hospodin služebniku svému nejkrásnější svědectví: »Mojžíš byl muž nejtišší nad všechny lidi, kteří bydleli na zemi.« (17. kn. Mojž. 12, 3.) Na jiném místě praví Bůh, že právě pro tuto jeho ctnost vyvolil jej za vůdce svého národa. »Pro viru a tichost jeho svatého učinil ho a vyvolil ho ze všelikého těla,« t. j. ze všech lidí. (S r. 45, 4.) Byl-li Mojžíš tak tichý, trpělivý, mírný k urážkám, jak mírné a tiché bylo teprve Srdce P. Ježíše?

Velice mírným a laskavým ke svým nepřátelům byl David. Král Saul na něho zanevřel a usiloval ho zahubiti. Davidovi bylo prchatí a skrývatí se před rozhněvaným Saulem. Šťastně unikl strojeným sobě nástrahám. Ano, Bůh vydal Saula v ruce Davidovy, který ani dost málo mu neublížil, vzav pouze koflík a kopl ze stanu králova. Nemstil se, když mohl. Nezdárný syn Absalom vzbuřil se proti otci. I prechal David před ním. Jako později Spasitel světa »vstupoval David k vrchu hory Olivetské, vstupuje a pláče, jde bosýma nohama a máje přikrytou hlavu (na znamení smutku): též i veškerý

lid, který byl s ním, přikryvše hlavy, vstupovali plačíc.« (II. kn. Král. 15, 30.) I šel jim vstříc muž Semei, z rodu Saulova, zlořečil Davidovi, házel po něm kamením řka: »Vyjdi, vyjdi muži krve, a muži Belial.« I chtěli jej potrestati; David však nedovolil řka: »Nechtež ho, ať zlořečí... ať zlořečí vedle rozkázání Hospodinova, zdali by snad popatřil Hospodin na souzení mé a odplatil by mi Hospodin dobrým za zlořečení toto dnešní.« (II. 16.) Tak stal se David vzorem tichosti a mírnosti. Proto modlil

se také k Pánu Bohu, aby byl pamětliv jeho mírnosti a odměnil jemu milostmi. »Pamatuj, Hospodine, na Davida a na všelikou tichost jeho.« (Ž. 131, 1.) Byl-li David tak mírného srdce, jaké asi bylo teprve Srdce Ježíše Krista?

Již proroci zvěštovali o budoucím Vykupiteli, že bude tichým. »Nebudeš křičeti, ani přijímati bude osoby, ani slyšán bude vně hlas jeho. Třtiny zlomené nedolomí a knotu kouřícího se neuhasi.« (Is. 42, 2. 3.) Sv. Matouš ukazuje, že Spasitel přichází tichý a mírný. Mluvě o slavném vjezdu Páně do Jerusalema, praví: »Toto všechno se stalo, aby se naplnilo, co povědino je skrze proroka řkoucího: Povězte dceři sionské: Ať, král tvůj bere se k tobě tichý.« (Mat. 21, 4 5.) Od počátku jeho veřejného života až k smrti na potupném dřevě kříže podivujeme se tichému a mírnému Srdci Ježíše Krista. Dlouho čekal na lidi hříšné, než se obrátili a s Bohem smířili. Mírně a dlouho poučoval židy, že jest zaslíbeným Vykupitelem. Dlouho snášel chyby apoštolů, mírně a laskavě jim

chyby apoštolů, mírně a laskavě jim

vysvětloval, čemu neporozuměli. Ubírajícího se Samařím do Jerusalema nechtěli obyvatelé přijati do města. Svatý Jan a Jakub se rozhorlili, že požádají Otce, aby nevděčně potrestal. Mírně odpovídá Pán: »Nevíte, čího duchajste.« (Luk. 9, 55.) Ke všem byl tichý a mírný, pouze k potměšilým a zatvrzelým fariseům byl přísný. Na tuto mírnost ukazuje sv. Pavel, an píše Titovi (3, 4): »Ukázala se dobrota a vlídnost Spasitele našeho, Boha.« Jak vlídně a mírně soudil ženu cizoložnici, kterou k němu přivedli, aby ji odsoudil. Jak laskavě zastal se kající Mari Majdaleny a hříchy ji odpustil. Mírným pohledem

obrátil zbloudilého apoštola Petra. Tak shovívavý byl ke hříšníkům, že fariseové mu vytýkali, že k nim se snižuje a s nimi zachází.

Nejskvělejší příklad své tichosti dal Pán Ježíš při svém umučení a hořké smrti. Krásně opěvuje církev svatá tuto ctnost na svátek Nejsv. Srdce Páně (hymnus k nešporám: »Quicumque certum quaeritis«): »Ježíš, jenž jako beránek - sebe sama v obět vydal - k srdci ranou zbodenému - k Srdci přistupte tichému. - Tišší co než jeho Srdce? - Ty, kteří jej na kříž přibili, - omlouvá a prosí Otce, - by mstítel netrestal bezbožných.«

(Přístě dále.)

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. St. PAVLÍK. (Č. d.)

Neděle 5. po Velké Noci.

á název Rogate ne od Introitu, jenž jinak začíná, nýbrž proto, že předchází dnům prosebným. Rogate značí »proste«.

Církev svatá je neunavná v oslavě Vzkříšení Páně. Již oktávu velikonoční jsem srovnal s korunou zářící drahokamy. Pět neděl po Velikonoci je druhou větší korunou, neméně krásnou, jež tu první obepíná. Sám jas, sama záře, sám ples, sama radost.

Tak i dnes Introitus zní: »Hlasem plesajícím, a af to všichni slyší, alleluja; zvěstujte to až do končin země: vysvobodil Hospodin lid svůj, alleluja, alleluja. (Is. 48.) Plesejte Bohu všechna země: žalm říkejte jménu jeho, vzdejte slávu chvále jeho.« (Žalm 65.)

Kollekta: »Bože, od něhož všechno dobré pochází: uděl prosebníkům svým,

abychom tebou nadchnuti o tom přemýšleli, co správné jest, a tebou řízeni, totéž činili.« Skutková milost Boží pozůstává v tom, že nám Bůh dobré »inspiruje« čili nás k dobrému vzbuzuje a při konání jeho napomáhá a řídí a setrvání v dobrém nám uděluje.

Epistola sv. Jakuba napomíná nás, abychom nejenom uchem poslouchali, co Pán Bůh poroučí, nýbrž to i skutkem plnili. Napomenutí to necht si pamatují všichni, kteří sice na kázání chodí, ale hned naň zapomínají a podle něho se nerídí. Též se obrací svatý Jakub proti Fariseům v duchovním životě, kteří sice mnoho modliteb vyříkají a mnoho hodin v kostele prosedí, ale příkázání Boží bez ostychu přestupují. Pobožný život nepozůstává jenom v modlení, nýbrž i v konání skutků milosrdenství.

Alleluja ještě dnes oslavuje vzkříšení

Páně, ale zároveň poukazuje na brzký odchod Ježíše z tohoto světa: »Alleluja, alleluja. Vstal z mrtvých Kristus a zasvítí nám, kteréž vykoupil krví svou, alleluja. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; opět opouštím svět a jdu k Otci, alleluja.« (Jan 16.)

V Evangelii vyzývá nás Kristus, abychom se jenom modlili a prosili, nebo kdo prosí, bude mu dáno, kdo hledá, nalezne, kdo tluče, bude mu otevřeno. Tim spíše bude mu dáno, když nejen sám prosí, nýbrž i Kristus s ním, jenž svou obětí jeho prosbu podporuje, když bezprostředně tluče na bránu Srdce Ježíšova, jež se při mši svaté všem otvírá, kdož přístupu žádají.

»Přichází hodina«, dí Ježíš v dnešním Evangelii, »kdy ne již v podoběnstvích mluvíti budu k vám.« Hodinou tou byla ona doba, jež předcházela umučení Páně, v níž se Kristus Pán s učeníky svými loučil, a kdy nejsvětější Svátost ustanovil. Právě proto musíme bráti slova Kristova »Totof jest tělo mé« a »Tato jest krev má« ve vlastním, původním smyslu, a ne v obrazném, jako protestanté, kteří se domnívají, že chléb jen »znamená« tělo Kristovo. Při poslední večeři učinil Kristus Pán svou závěť, svůj testament. V tak vážném okamžiku se nemluví v obrazech, nýbrž opravdově: To a to, tak a tak. Obrazně ani slova Kristova nemohou se vyrozumívati, neboť nemělo by žádného smyslu: Chléb znamená tělo, víno znamená krev. Mezi obrazem a věcí skutečnou musí býti nějaká podobnost; ale mezi chlebem a lidským tělem není podobnosti žádné. Věrne Kristu, jenž nám zanechává za dědictví své přesvaté tělo a svou přesvatou krev, a řekněme s apoštoly: »Aj nyní zjevně mluvíš a podoběnství žádného neříkáš.«

Před obětováním vyzývá opět duše vykoupená všechno kolem sebe k chvále

Boha slitovníka, jenž nás z temnosti pekla uved do jasnosti života věčného: »Dobrořečte, národové, Hospodinu Bohu našemu a učíte, ať jest slyšán hlas chvály jeho: kterýž položil duši mou k životu a nedal se pohnouti nohám mým: požehnán buď Bůh, kterýž neodvrhl modlitby mé a milosrdenství svého ode mne, alleluja.« (Ž. 65.)

Sekreta: »Přijmi, Pane, věřících prosby s přinesenými oběťmi, abychom skrze tyto pobožné výkony k nebeské slávě přišli.«

Po přijímání jsme vyzváni, díky činiti Bohu a jej velebiti za spásu, jež se nám stala. »Zpívejte Hospodinu, alleluja: zpívejte Hospodinu a dobrořečte jménu jeho: dobře zvěstujte den po dni spasení jeho.« (Ž. 95.)

Postcommunio: »Uděl nám, Pane, nebeského stolu silou nasyceným, abychom toužili po tom, co pravého jest i předmětu touhy dosáhli.«

Modlitba střelná: Zpívejte Hospodinu, alleluja, dobrořečte jménu jeho, alleluja.

Křížové dny.

Křížové dny jsou k tomu účelu zavedeny, abychom prosili Boha za požehnání úrod zemských a za odvrácení všelikých pohrom, moru, hladu, války, zemětřesení atd. Mají i zvláštní mši, která s průvodem prosebným souvisí, v barvě fialové, bez Gloria a Ite missa est.

V Introitu jejím přichází k platnosti důvěra v pomoc Boží a vyslyšení modliteb našich; neboť nenadarmo řekl Kristus: Proste, a bude vám dáno. »Vyslyšel z chrámu svatého svého hlas můj, alleluja, a křik můj před obličejem jeho vešel v uši jeho, alleluja, alleluja. Milovati budu tebe, Hospodine, sílo má: Hospodin tvrz má a útočiště mé a vysvoboditel můj.« (Ž. 17.)

V tolika nehodách a pohromách, jež nás denně potkávají, museli bychom

si zoufati, kdybychom neměli Pána Boha, jenž osudy naše řídí a neukládá nám více, než co můžeme snést. Na něho se obraťme, aby nás od všelikých pohrom ochránil, je-li v tom jeho svatá vůle, a modleme se: »Propůjč, prosíme, všemohoucí Bože: abychom, kteří v pohromách svých ve tvou dobrotu důvěřujeme, proti všem protivenstvím tvou vždy pečlivostí ochránění byli.«

Druhá modlitba k Panně Marii, třetí za církev nebo svatého Otce.

V Epistole napomíná nás svatý Jakub, abychom vyznávali navzájem hříchy své, abychom se zpovídali. Největší pohromou pro nás je hřích; odstraňme tedy napřed tuto pohromu, pak Bůh odstraní i jiné. Hřích má v zápětí i mnohá časná zla; odstraníme tedy hřích, překazíme i následky jeho. Dále nás napomíná apoštol, abychom se navzájem za sebe modlili, že modlitba spravedlivého zvláště mnoho platí. Nejvýhodnější dobou k přednášení našich proseb je mše svatá a svatě přijímání. Dále nám ještě připomíná, abychom se snažili, zbloudilé spolubližní na pravou cestu přivést.

Alleluja. Oslavujte Hospodina, nebo dobrý jest, nebo na věky milosrdnství jeho.« (Žalm 117.) Ovšem milosrdný a dobrý jest Hospodin, jenž, ač ho hříchy svými urážíme, přece modlitby naše vyslychá a dobrodiní nám prokazuje.

Evangelium o muži, jenž dostal návštěvu a jenž zburcoval v noci přítele svého se žádostí, aby mu v nesnazi pomohl a chleby mu půjčil. Že se nedal odpravit, byl vyslyšen. Tak vytrvale máme i my Boha prositi v různých svých potřebách, aby nám pomohl, a zajisté nám pomůže.

Důvěru v Boha spomocníka vyjadřuje i Offeritorium: »Slaviti budu Hospodina velice ústy svými, a uprostřed mnohých chváliti jej budu, protože se postavil

po pravici chudého, aby zachránil od pronásledovníků duši mou, alleluja.« (Ž. 108.) Ten, který svou obětí na kříži celý svět zachránil od pohromy, zachráni zajisté i jednotlivce, kteří se k němu utíkají, a spomůže jim v potřebách jejich. —

Tichá modlitba: »Tyto dary, prosíme, Pane, i vazby naší neslechetnosti necht uvolni a Tvé nám milosrdenství necht zjednáji.«

Preface velikonoční naposledy.

Po svatém přijímání je Pán Ježíš zvláště ochotný, prosby naše vyslyšeti; pročez nepromarníme po přijímání ani vteřiny, přednesme Bohu, co na srdci máme, a nejsme-li vyslyšeni dnes, prosme zítra, pozítřku atd. K čemuž nás i verš po přijímání napomíná: »Proste, a obdržíte, hledejte a naleznete, tlucte, a bude vám otevřeno: neboť každý, kdo prosí, obdrží, a kdo hledá, nalezne, a tlukoucimu se otevře, alleluja.« (Luk. 11. dnešní evangelium.)

Prosíme konečně Boha, aby nás ve všelikém zármutku potěšil a prosby naše vyslyšel; což nám bude pohnutkou, Boha tím více milovati, čím více mu budeme zavázani. »Žádosti naše, prosíme, Pane, dobrotivou náklonností provázej: abychom, co dary Tvé v zármutku dostáváme, z útěchy své v milování Tebe vzrůstali.«

Modlitba střelná: Popřej nám, Pane, pohodlně počasi, a země vydá úrodu svou.

K soukromému modlení: Pane svatý, Bože spravedlivý a Otče milosrdenství, nenakládej s námi dle hříchů našich, aniž podle nepravostí našich odplacuj nám. Zhřešili jsme, nespravedlivě jsme činili, nepravostí se dopustili, a proto přišly zlé věci na nás. Ale nyní, Hospodine Bože náš, pamatuj na ruku svou mocnou a na jméno své toho času; odvracujme se od nepravostí svých, a proto odvrát hněv svůj od nás. Ať

nevzpomináš na hříchy otců našich, ať nevzpomináš na nepravosti naše zastaralé, ale odpusť nám a předejdi nás milosrdenstvím svým, neboť bidní učení jsme velmi. Ó trpělivý a nejdobrotivější Bože, jenž nechceš smrti hříšníka, ale aby se obrátil spíše a živ byl, nevzdaluj od nás milosrdenství svého, nýbrž upevni a rozmnož nad námi milosrdenství své. Spomoz nám Bože, Spasiteli náš a vysvoboď nás ode všeho zlého; buď nám milostiv a dej nám spasení své pro jméno své svaté, jenž jsi Bůh vši potěchy, požehnaný na věky věkův. Amen.

Vigilie Nanebevstoupení Páně.

Čas jest, pravil Ježíš učeníkům svým, abych se vrátil k tomu, kterýž mne poslal. Čtyřicátého dne po mém vzkříšení vrátil se Ježíš k Otci, aby i jako člověk odměnu přijal za všeliká utrpení, aby byl naším prostředníkem u Boha, aby nám v nebi přibýtek připravil a aby nám konečně Ducha svatého seslal. Ve čtvrtek vstoupil Ježíš na nebesa. Ve čtvrtek, v Zelený čtvrtek, započalo jeho utrpení, ve čtvrtek měla proto počátek svůj vzít i jeho radost. Na hoře Olivetské vstoupil Ježíš na nebesa. I to má svůj význam: na téže hoře, kde jeho utrpení začalo, měla i jeho radost a sláva započítí. Bylo právě poledne, když Ježíš do nebe se vracel. O poledni dosahuje slunce nejvyššího vrcholu na obloze; o poledni Ježíš, slunce spravedlnosti, nejvyššího stupně své slávy.

Dnešní den je věnován přípravě na slavnost Nanebevstoupení Páně. Postu však není.

Mše svatá je o křížových dnech s druhou modlitbou a Evangeliem vigilie. Kde je více kněží, mohou ostatní sloužit mši svatou, jak ji vigilie předpisuje. Ta však je úplně stejná se mší svatou 5. neděle po Velikonoci. Pouze Evan-

gelium je jiné. »Pozdvihnuv Ježíš oči k nebi, řekl: Otče, přišlať jest hodina, oslavíš Syna svého, aby Syn Tvůj oslavil Tebe, jakož jsi dal jemu moc nade vším tělem, aby všechněm, kteréž jsi dal jemu, dal život věčný. Tentot jest pak život věčný, aby poznali Tebe samého pravého Boha, a kteréhož jsi poslal Ježíše Krista. Jáť jsem Tě oslavil na zemi: dokonat jsem dilo, kteréž jsi mi dal, abych je učinil. A nyní oslavíš mne, ty Otče, u sebe samého slávou, kterouž jsem měl u Tebe, prve nežli byl svět. Oznámil jsem jméno Tvé lidem, kteréž jsi mi dal ze světa. Tvojití byli, a mně jsi je dal, a řeč Tvou zachovali. Nyní poznali, že všechny věci, kteréž jsi mi dal, od Tebe jsou: nebo slova, kteráž jsi mi dal, dal jsem jim: a oni je přijali a poznali právě, že jsem od Tebe vyšel, a uvěřili, žeš Ty mne poslal. Já za ně prosím: ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, nebo tvoji jsou. A všechny věci mé jsou Tvé, a Tvé jsou mé, a Já jsem oslaven v nich. A již nejsem na světě, ale oni jsou na světě, a Já jdu k Tobě.« Věru krásná modlitba, již se Kristus Pán po poslední večeři modlil. Prosil Otce, aby Jej oslavil, ne jakoby sám tu slávu chtěl, ale aby druží v Něho uvěřili, že jest od Boha vyslaný. Otec nebeský slibil mu, že jej oslaví; nebo přišel hlas s nebe, hned jak se Ježíš po svém slavném příjezdu do Jerusalema modlil: I oslavil jsem, a ještě oslavím. Oslavil Otec Ježíše Krista v jeho vzkříšení, a dovršil oslavu jeho při Nanebevstoupení, posadiv jej na pravici svoji a učiniv jej vládařem nad nebem a zemí.

Epistola, čte-li se mše svatá o vigilií, též i jiná. V ní mluví sv. apoštol Pavel o Nanebevstoupení Páně, kterak se naplnilo na něm slovo Žalmisty: »Vstoupiv na výsost, jáť vedl vězně, dal dary lidem.« Vězni se vyrozumívají svatí

arciotcové, kteří byli v předpekli, a jež Kristus s sebou vzal do nebe.

Modlitba stělná: Otevřte brány své, knížata, ať vejde Král slávy. *Salutis humanae Sator.*

Spásy lidské rozséváči, — jenž sám pro slast duši stačí, — Jesu, tvorce všehomíra, — milujících záře čirá!

Jakou láskou dal se's vésti, — žes chtěl naše viny nésti! — V překrutnou smrt jsi stoupil, — bys nás od zlé smrti koupil.

Vniknův v pekla sídla nudná, — snímáš vězňům pouta trudná; — v slávě se jak vítěz zvedáš, — na pravici Otce sedáš. —

Buď ti láska za pobudku, — spravíš škody našich skutků, — účastní nás svých tváří, — obohat nás blahou září.

Tys náš vůdce, naše stezka, — srdcí našich slast nebeská, — buď nám téchou v pláči bytnou, — buď mzdou žití nadblankytnou.

Slavnost Nanebevstoupení Páně.

Pějme, všichni národové, na ramenou Cherubinů vystupujícímu se slávou Kristu zpěv vítězný, neboť zveleben jest, alleluja.

Prostředníka mezi Bohem a lidmi Krista kůry andělské vidouce s tělem na výsostech, žasly; souladně však pělý zpěv vítězný. Řády andělské, Kriste, lidskou přirozenost vidouce s Tebou zároveň vystupující, bez ustání s podivením Tebe slavily.

Jásali apoštolé vidouce vznešeného dnes Stvořitele a volali: Sláva nanebevstoupení Tvému, alleluja.

Vzat jsi se slávou, Králi andělů, abys nám Utěšitele od Otce seslal, tak že Ti voláme: Sláva moci Tvé, Pane. Vysoké Mocnosti na vyšší volaly: Brány zdvihněte Kristu našemu Králi, jež spolu oslavujem s Otcem i Duchem, alleluja.

Zdravas Boží Rodičko, Matko Kri-

stova; jehož jsi porodila, dnes ze země s anděly vzlétajícího vidouce, velebila jsi.

Ó, Králi slávy, Hospodine mocností, jenž vítězně nade vše nebesa vystupuješ, nenechej nás sirotky, ale pošli zaslíbeného k nám od Otce, Ducha pravdy!

Dnes plesá okršlek zemský; dnes jásá celý dvůr nebeský: Kristus, Syn Boží, vrací se z pouti své světem v sídla blažených. Bělostný mrak ho zakrývá zrakům učeníků divajících se za ním; pod oblohou vznášejí se dva andělé v rouše bělostném a volají na učeníky (jak dnešní Introit praví): »Muži galilejští, co se divíte, hledíce do nebe, alleluja? Jako jste viděli ho vystupujícího do nebe, tak přijde, alleluja, alleluja.« (Skutky ap. 1.) Ježíš přijde opět! Prichází k nám s nebe při každé mši svaté! Mrak bílý zahalil jej, vystupujícího na nebesa; oblak bílé způsoby chleba zahaluje jej sestupujícího s nebe. Na hoře Olivetské vznáší se vzhůru; na horu oltární snáš se dolů. Apoštolé dívali se za ním, jak se nesl vzhůru nad oblaky, křesťané divají se na něho, když rukou kněze bývá vznášen a ukazován. — Vpravdě, jak vystupoval na nebesa, tak sestupuje opět s nebes. Naposledy sestoupí však na zemi v den soudný, s velikou slávou a velebností, jako soudce živých i mrtvých.

Apoštolé, vidouce Krista vystupovat na nebesa, nikterak se nermoutili; oni naopak se radovali, vidouce slávu toho, o němž věřili, že byl Synem Božím. I nás církev svatá veršem Introitu vyzývá k radosti nad nanebevstoupením Páně, říká: »Všichni národové, tleskejte rukama, prozpěvujte Bohu hlasem veselým.« (Ž. 46.)

Dnešní slavnost je trnem v oku pro všechny materialisty a socialisty, kteří nebe jen zde na tomto světě hledají, v pozitcích časných, smyslných i hříšných. My však toužíme po nebi, kam nás

Kristus předešel, a kde nás čeká poklad našich zásluh, jenž sám o sobě byl by sice velmi malým a nepatrným, ale zásluhami Krista a svatých všech vzrostl podivně. Kde je náš poklad, tam je i srdce naše. Proto se máme v duchu vznášeti nad prostor pozemský až tam do nebe, a máme toužiti po věcech nebeských. Proto se dnes v souborné modlitbě na Boha obrácíme těmito slovy: »Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, bychom, kteří věříme, že dnešního dne Jednorozený Tvůj Vykupitel nás na nebesa vstoupil, sami také duchem v nebi přebývali.«

Čtení známé o nanebevstoupení Páně.

Alleluja předvádí zrakům našim triumf Kristův. V průvodu Krista jsou svatí arcioctcové, z předpekli vyvedení. »Vstoupil Bůh s radostným zpíváním, a Hospodin ve zvuku trouby, alleluja. (Ž. 46.) Hospodin na Sinaji ve svatyni, vstupuje na výsost, vedl sobě zajaté vězně, alleluja.« (Ž. 67.) Žalm 46. opěvuje slavné přenesení archy na horu Sion, při čemž se zpívalo, troubilo, hrálo atd., prorocky vztahuje se žalm ten na nanebevstoupení Páně. Jako na hoře Sinajské u veliké velebnosti se Hospodin objevil, v také slávě ukázal se Kristus v den návratu svého do nebe. Svaté arcioctce vedl s sebou, dříve v předpekli zajaté, nyní nebem zajaté, t. j. Pán Ježíš si je vykoupil, vysvobodil a jako svůj majetek do říše nebeské vedl.

Evangelium sv. Marka o posledních slovech, kteráž Kristus Pán k apoštolům mluvil, a o jeho nanebevstoupení. »A zajisté Pan Ježíš, když svou řeč dokonat, vzat jest do nebe, a sedí na pravici Boží.« Jako v nebi na trůně věčném Pán Ježíš kraluje, tak kraluje na zemi s trůnu oltářního. Každý taberakl je jeho trůnem. Skrývá sice svou velebnost před lidem, avšak andělé vidí jeho majestát a klanějí se jemu. V nebi je Ježíš Kristus našim ustavičným prostředníkem,

prosebníkem a zastancem; on ukazuje bez ustání své svaté rány svému Otci, aby tento pohledem na ně k milosrdenství tím spíše byl pohnut; na oltáři, jak při mši svaté, tak v tabernáklu, prosí Ježíš Kristus svého Otce za smilování pro nás, jsa též našim prostředníkem. Utkejme se k němu.

Po Evangelium zhasíná se velkonoční svíce na znamení, že Kristus Pán zmizel zrakům svých apoštolů.

Offertorium: »Vstoupil Bůh s radostným zpíváním, a Hospodin za zvuku trouby, alleluja.« Za radostného zpěvu a jásající hudby sestupuje Bůh i na oltáře naše, za plných zvuků při Sanktus a Benediktus. »Svatý, svatý, svatý Hospodin Bůh zástupů. Plná jsou nebesa i země slávy Tvé. Hosanna na výsostech. Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně. Hosanna na výsostech.«

Sekreta: »Přijmi, Pane, dary, jež pro slavné Syna Tvého nanebevstoupení přinášíme, a uděl milostivě, abychom od přítomných nebezpečností byli vysvobozeni a k životu přišli věčnému.«

Preface (až do pátku před svatým Duchem) je zvláštní a vztahuje se na dnešní tajemství: »Vpravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom Tobě vždy a všude díky vzdávali, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: skrze Krista, Pána našeho. Jenž po vzkříšení svém všem učeníkům svým zjevně se ukázal, a před jejich zraky do nebe byl vyzdvižen, aby nás Božství svého účastnými učinil. A proto s anděly i archanděly, s trůny a panstvy a se vším zástupem vojska nebeského hymnu slávy Tvé pějeme, bez ustání říkajíc: Svatý, svatý atd.« Při mši svaté stává se to, nač Preface poukazuje: Ježíš Kristus činí nás účastnými svého Božství, an se s námi ve svatém přijímání spojuje.

Modlitba »Communicantes« začíná dnes takto: »Obcování majíce a den

presvatý slavice, o němž Pán náš, jednorozený Syn Tvůj, sloučenou se sebou křehkosti naši podstatu, na pravici Tvé slávy umístil; avšak i památku konajice atd.*

Verš »Communio« vyzývá nás ke chvále Krista na nebe vystupujícího a do stanů svých nadhvězdných vcházejícího: »Zpívejte žalmy Hospodinu, jenž vystupuje nad nebesa nebes k východu, alleluja. (Ž. 67.) Tak máme Pána Ježíše radostně chváliti a velebiti, když vchází do stanu našeho srdce, aby v něm trůnil jako náš Král a zároveň Přítel a Ženich duše naší.

Poslední modlitba: »Propůjč nám, prosíme, všemohoucí a milosrdný Bože,

abychom, co ve viditelném tajemství jsme přijali, neviditelným účinkem dosáhli.«

Radujme se tedy všichni v Pánu, den svatý slavice ke cti Vítěze nad smrtí, z jehož nanebevstoupení radují se andělé a chválí Boha nesmrtelného. Ejhle, vítězi Lev z pokolení Judova, Kořen Davidův, aby otevřel knihu a uvolnil sedm pečeti jejich, alleluja. Hodný jsi, Beránku, jenž jsi byl zabit, přijati sílu a Božství a moudrost a statečnost a čest a slávu i požeňnání. Alleluja. Kristu Pánu vystupujícímu na nebesa, pojďte, klaňme se jemu; alleluja.

Modlitba střelná: Vstoupil Hospodin v plesání a zvuku trouby, alleluja.

(Přistě dále.)

Neděle a svátky v církvi a ve světě.

(Část další.)

Dějiny vypravují nám, že když křižáci po hrozných a nesčíslných útrapách Svaté země dobyli a stojíce na hoře Olivetské, svaté město Jerusalems oslněné září sluneční ponejprv spatřili, že v radostném rozechvění na kolena padli a svatou půdu libali, slze radosti prolévající. A až dosud rozechvěno je srdce křesťanského poutníka, když po dlouhé a namahavé pouti dojde svatých míst, která noha Ježíšova byla posvětila. Tohoto pocitu nemají ovšem oni návštěvníci Svaté země, kteří ne z pobožnosti, nýbrž z kratochvíle a více ještě ze zvědavosti pohodlně do Svaté země dojíždějí, neboť jsou daleko vzdáleni úmyslu, za nimž křižáci ondy a až posud zbožní poutníci do Svaté země se ubírají.

Podobně se to má s radostí velikonoční. Církev svatá jest matka moudrá,

a proto chce důkladnou a vážnou přípravou radost tuto u dítek svých zvýšiti. Chtějíc nám o velikonočním hodě Božím ukázati největší a nejvznešenější tajemství víry naší a našim duchovním očím dáti takřka nahlédnouti do svatého města Božího, vede nás dříve cestou trnitou, vede nás pustinami dlouhé doby postní, uvádí nás posléze na horu Olivetskou, kde v temnu nočním zříme Ježíše krví se potícího, a vede nás až na horu Kalvarii, abychom poznali bolest a utrpení Syna Božího. U hrobu Páně máme poslední štaci činiti, tam složiti tíhu hříchů svých, tam vyplakati se a tak slzami smýti nečistotu srdce. A tu jako když mrak se protrhne a zářivý slunce objeví se na obloze, tak zavzní i o slavnosti vzkříšení slavné a radostné Alleluja, a církev — matka — ukazuje díkům svým obraz vzkříšeného Spasitele. Proto také po-

žívali zbožnější naši předkové větší a sladší radosti velikonoční nežli my, slabí jejich potomci, neboť drželi přísněji dobu svatopostní, a čím více ku konci spěla, tím větší skutky kající činili.

Avšak i my máme účastni býti radosti, kterou připravil nám Pán, a proto krácejme po cestě pokání, lítosti, po cestě polepsení, která vede k odpustění a tím také k radosti. Vzpomeňme jen na slova Spasitelova, která pravil učeníkům do Emaus jdoucím: »Nemusil-liž Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své?« Nemusíme-liž proto i my, jeho učenci, kříž svůj na bedra svá vzítí a jej následovati, abychom i my měli podílu na jeho vzkříšení?

Ve svatém témdni vynakládá svatá církev všechno, aby nám na oči uvedla utrpení a smrt Páně. V temných hodinách předčítá nám jedno proroctví za druhém o umučení Páně, jedna svíčka zhasíná se po druhé, až i svit poslední za oltářem zmizí a posvátné ticho jen hlomozem roty žoldnéřské rušeno bývá. Koho, kdo trochu lásky má v srdci k trpícímu Spasiteli, nemusí dojmouti obřady tyto, tak názorné utrpení Páně nám zobrazující? Ale, bohužel, kolik je křesťanů, kteří rádi na temné hodinky chodí? Kolik je těch, kdož smyslu jejich rozumějí nebo rozuměti chtějí? Lidem světským trvají obřady tyto tuze dlouho, nevezmou si tolik pile, aby v překladě jazyka svého spojovali modlitby své s modlitbami kněžstva; pro většinu nemají temné hodinky významu. -

Svatý týden má býti pro nás dobou hlubokého smutku. Jindy bývala divadla po celý ten čas zavřena, nyní sotva že se zdržují hry o třech posledních dnech. Jindy zbožní naši předkové ve svatém témdni do hospody nešli, nyní i na Velký pátek nejsou hospody prázdné!

A co máme teprve říci o dodržení postu! Ba ano, kdo jednou již postního

příkazu nedbal, nezůstává státi, nedbá ho ani ve svatém témdni. Je to sice smutné, ale pravdivé, že i na Zelený čtvrtek a Bílou sobotu mnozí půst nedrží; tři dni postu za sebou — jaké to hrozné sebezpřemáhání pro ně! A s bolestí čítáme rok co rok, že ve velikých městech, na př. v Paříži, ve Vídni i na Velký pátek veřejně se vepřové hody pořádají, a to na zjevnou potupu církve a k velikému pohoršení zbožných věřících. Toť věru už zkáza! Babylonská! Jak jinak horliví bývali dřívější křesťané! Od večera před Zeleným čtvrtkem až do rána hody Božího zdržovali se, a to přemnozí, všech pokrmův! A vydrželi to — nezemřeli! Jen pevnou mlti vůli a činiti to z lásky k Bohu, pak je každý takový skutek kající i nám možným a snadným.

Než vraťme se zase k matce církvi. Uprostřed svatého téhodne ustává od rozjímání o umučení Páně a uvádí nás do večeradla, v jehož posvátných prostorách Spasitel založil přesvatou obět Nového Zákona a nám nebeský pokrm zůstavil. V předvečer své smrti, když se chystal tělo své katanům k oběti krvavé vydati, chtěl Pán Ježíš nám všem ovoce této krvavé oběti v odkazu své božské lásky zůstaviti. »Pojďte všichni ke mně, kteří mluí a obtíženi jste, pojďte, vezměte a jezte, neboť tělo mé jest právě pokrm a krev má jest právě nápoj; kdo jí tělo mé a pije krev mou, zůstává ve mně a já v něm.« Tak volá, tak zve nás Kristus Pán k svatému stolu svému. Každé věřící srdce má býti Golgotou, má býti oltářem, na němž se Kristus obětuje a ovoce oběti své nám daruje.

Ó jak podivuhodné jsou to hody, k nimž nás zve Kristus, Syn Boží! Král zve žebráky, Bůh bidné lidi! Tu jeví se, po čem revolucionáři volali: rovnost, volnost, bratrství, tu jeví se ve smyslu vznešeném, uslechtilém a pravdivém! U stolu Páně docházíme nejvyšších práv,

ba práv božských. A na Zelený čtvrtek jakožto o výroční památce ustanovení těchto svatých hodů volá a zve nás církev všechny ke stolu Páně. Dnes o Zeleném čtvrtku netoliko volá a zve, dnes poroučí církev svatá, aby děti její přišly aneb v čase velikonočním aspoň ke stolu Páně přistoupily. A zbožní a poslušni synové spěchají do chrámův a přiklekají ke stolu Páně a přijímají z rukou kněze božský pokrm těla a krve Ježíšovy.

Kdo spočítá ty miliony věřících katolíků po celém světě, kteří drží s Kristem poslední večeři? Proto je Zelený čtvrtek svátkem rodinným. Je to zajiště krásný a významný obyčej, jež zachovávají dlužno. Během roku přistupují jednotlivci dle potřeby a přání svého ke stolu Páně, toho dne však činí tak hromadně, aby ukázali, že jedno jsou, k jedné velké rodině patří, že všichni u stolu téhož Otce a Pána zasedají. Jako jesličky betlemské shromažďují o Štědrém večeru rodinu a nevýslovnou radostí naplňují srdce všech, tak i o Zeleném čtvrtku svaté přijímání spojuje rodiny naše, rodiče i děti, u téhož stolu a daří je milostmi nejvzácnějšími. Kéž by stůl Páně o Zeleném čtvrtku vždycky plně osazen byl, kéž by ani jeden člen rodiny Kristovy nescházel! Avšak bohužel! Matka — církev — nemůže jen zvát, volat, ona musí děti své ke stolu Páně i tresty nutit. Svět v pachtění se po výdělku, po mamonu, po vyrazení a zábavách zapomíná na pokrm duševní, a tu pečlivá matka musí sama vlažné děti naň upomínati. Než kolik jich poslechně? Kolik jich jen na oko povinnosti své dostojí? Jistý věhlasný kazatel praví, že tři jsou známky pravého katolíka: neděle, pátek a Velikonoce, t. j. jak světi neděle a svátky, jak zachovává půst a zdali v čase velikonočním jde ke svaté zpovědi a ke stolu Páně; po tom lze poznati jeho víru a

horlivost. Už věru nemohla církev lehčího přikázání dáti, nežli: »Alespoň jednou v roce, v čase velikonočním, máš se zpovídati a nejsv. Svátost přijmouti.« Ó jak pokleslá jest doba naše, jak pramalínká horlivost u víře, když i tato nejmenší míra povinnosti se často nezachovává nebo jen ledabylo vykonává! Jaká to asi je zpověď, když v několika minutách chce se člověk vyznati ze všeho, co po celý dlouhý rok spáchal! To je zajiště věc velmi těžká a bez zvláštní milosti Boží skoro nemožná. Proto tonou zajiště mnozí ve velkém nebezpečí, když jen jednou za rok se zpovídají, že zpověď jejich a následkem toho i svaté přijímání může býti neplatné a nehodné. Ó jak užitečná je proto častá svatá zpověď a častější svaté přijímání! Kéž by se tak stůl Páně nezanedbával! Méně by bylo hříchů, méně pohoršení, méně zločinův a více lásky, svornosti a ctnosti ve světě!

Velký pátek, den hlubokého smutku, den kající bolesti, ale také den největší lásky! Proč Kristus přišel, to dne toho vykonal, smrti nás vykoupiti a spasiti ráčil. Proto je toho dne kříž Páně předmětem naší úcty a pobožnosti a nejdojemnějším obřadem toho dne jest, když kněz odhaluje pomalu svatý kříž a volá: »Ejhle dřevo kříže, na němž spasení světa viselo!« a lid odpovídá: »Pojďte a klaňme se!« Lid padá na kolena svá a v prachu nicoty své a kajivosti zbožné a vděčně líbá rány Spasitele ukřižovaného. Ano, kříž jest pravým odznakem naší víry. Zdobí naše oltáře, naše chrámy, naše věže, posvěcuje naše obydlí, naše školy, pozdravuje nás na cestách, výšinách, náměstích a chrání konečně i náš hrob. Křížem svatým znamenáme čelo, ústa i srdce své, abychom dali na jevo, že se ničím chlubiti nechceme nežli křížem Pána našeho. Kříž je znamení, jímž se liší křesťané ode všech jiných vyznání,

je znamení, jemuž vždycky bylo a bude odpíráno. Po všechen čas byl kříž »židům pohoršením a pohanům bláznovstvím«, tak jest i za našich dnů[»]. Tak jako na Golgotě vztyčený kříž Kristův byl střediskem v životě lidstva a mezníkem doby staré a nové, tak jest až dosud kříž Páně jakožto odznak křesťanství střediskem celého života světa a dělí svět ve dva veliké tábory: »Kdo není se mnou, jest proti mně«, tak pravil Kristus. Kdo nevezme kříž svůj na sebe, nemůže býti mým učeníkem«, toť podmínka vyřčená božským Mistrem. Je to sice trpké slovo pro ty, kteří by přece pod stínem kříže rádi zůstali, ale tak, aby sami kříž nésti nemuseli. Ale svatý apoštol Pavel praví o nich: »Mnozí chodí mezi vámi jsouce nepřáteli kříže Kristova.« A proč jsou nepřáteli? »jejichž bohem břicho jest«, vysvětluje apoštol sám. Mnoho jest odstínův a odrůd takových lidí, kteří se více méně za kříž stydí až k těm, kteří křížem pohrdají a jej tupí a hanobí, ale všichni tito jsou vpravdě »nepřátelé kříže Kristova«, jenž jednou na ně padne a je rozdrtí jako kámen s hory utržený.

Bílá sobota jest dnem klidu hrobového; ale církev svatá nesedí u hrobu Páně nečinně. Již od ranní hodiny zabývá se posvátnými úkony. Bílá sobota jest den, kdy za dob starých slavně udílen býval křest svatý dospělým čekancům a proto až podnes směřují obřady k této důležité a veliké Svátosti. Svěcení nového ohně, zrn kaditelných, paskálu a vody křestní, s celou řadou krásných modliteb a zpěvů, čtení 12 proroctví starozákonních, připravují nás na veliký výkon křtu svatého.

Obřady tyto jsou jedny z nejvýznamnějších a nejvýznamnějších celého roku a přece bývají kostely právě při nich skoro prázdné. Jsouť přemnozí již zaměstnání přípravami k svátkům velikonočním, pečením, vařením, čistěním atd.

a nemají kdy obřadům déle trvajícím přítomnu býti. Kéž by alespoň jedenkaždý o Bílé sobotě hrob Boží navštívil a klaně se zde Kristu Pánu v nejsvětější Svátosti skrytému, také vzpomněl, že sám jednou, a to snad brzy, bude odpočívati v hrobě!

Nadešel večer Bílé soboty! Z chrámů ozývá se jasot alleluja, vstalt jest této chvíle ctný Vykupitel a zvonů hlas a zpěvů hlahol roznáší po nivách, horách a dolinách blahou zvěst, o zmrtvých vstání Páně. Tak jak do té duše nás dojmá o půlnoční mši sv. zpěv »Sláva na výsostech Bohu«, jak mocně námi otrásá o Velikém pátku při odhalování sv. kříže truchlivý zpěv: »Ejhle dřevo kříže«, tak až do té duše námi ochvívá plesání církve o vzkříšení, »vstalt jest, alleluja!«

Nevidíme již jen beránka zabitého, vidíme slavného vítěze nad smrtí trestem to za hřích, On, jenž za nás zemřel, zvěstuje nám svým zmrtvých vstáním život, život nesmrtelný, jehož nám vydobí. O velikonoci vidí Bůh ve vzkříšeném Synu svém první dílo své, jako znovu stvořené, a netoliko On vchází v život věčný, nýbrž skrze něho i celé pokolení lidské. »Skrze jednoho člověka«, praví apoštol Páně, »přišla smrt, a skrze jednoho člověka přišlo vzkříšení. A jako v Adamovi všichni umírají, tak zase v Kristu všichni ožívují.«

Ano to je význam svátků velikonočních božství Kristovo, dokázané jeho zmrtvých vstáním, a naše vzkříšení. Kristus vstal zmrtvých, jakožto prvotiny zesnulých, on zaručuje nám podobné vzkříšení a po něm život věčný. Proto slaví církev sv. toto tajemství velké noci plesem sedmitéhodním, jakožto obraz budoucí sladké věčnosti. Po celý ten čas neumlká hlasavě alleluja; díky církve svaté nemají teskniti, ani truchliti, ani se posltiti, nýbrž mají se radovati a ple-

sati nad jistou spásou v tom, jenž světlem světa učiněn jest Kristus Syn Boží. A zlý duch? o tom stojí psáno: »peklo, kde je tvé vítězství?« Nemusí-liž zlobou sršeti a závidět nad vítězstvím Páně? Nebude-li hleděti vítězství to zeslabiti? Ano, to chce a to také činí. Jelikož víra ve vzkříšeného Spasitele úzce spojena jest s vírou v božství Ježíšovo, tento základ našeho náboženství, proto hledí tuto víru zničiti a ze srdcí našich vyrvatí. Všecka kacířství a bludná učení, která kdy se objevila, směřují vlastně proti tomu článku víry. Bludaři prvních dob hleděli zjevně Kristu Pánu korunu božství se skráni strhnouti, bludaři dob novějších počínají si opatrněji a spějí podvodem a lstí k témuž cíli. A co jim musí sloužiti za záminku? Věda! Pod rouškou vědeckého bádání popírají pravost písma sv., možnost božského zjevení a zázrakův, odkazující učení křesťanské do říše hájek. Proti komu je to vše namířeno? Proti víře v Krista Ježíše jakožto Syna Božího.

Tím však podkopávají také víru v život budoucí, neboť božství Kristovo a jeho vzkříšení jest jedinou zárukou našeho vzkříšení a budoucího života, vezměte toto lidu a zůstane mu smrt bez naděje, bez útěchy, smrt v celé své hrůze. A tím vracíme se v doby pohanství.

Pro nevěrce jest smrt rozkladem, koncem žití, pro věřícího křesťana přechodem v život živý, nesmrtelný. — Ó jak jinak jeví se smrt nevěroci, jak jinak věřícím! Co zbývá nám, co zbývá našim milým při smrti bez víry? Holá zoufalost! Víra ale nám praví, že tělo naše je jako semeno, které vseto bývá a tíl v zemi, ale brzy zase klíč a roste. Proto pohováváme mrtvé své do země posvěcené, na sv. pole, kde jednou Pán pošle anděly své na žeň, až volati budou: »Vstaňte mrtví, pojdte k soudu!« Ne-

věrecký svět však nevída ve smrti nic jiného, nežli úplný konec, odevzdává i mrtvé tělo k spalení, na potupu víry a zvyku křesťanského.

Co je svátek velikonoční takým zapíračům víry? Jest jim dobou roční, terminem pro obchody, smlouvy, nájem atd. Jest jim vitanou dobou k výletům. schůzím, návštěvám, ale nič m více. Ó těch ubohých, o jakou útěchu, o jakou radost se olupují! Sv. apoštol napomíná nás ve čtení na hod Boží velikonoční, abychom vymýtli starý kvas, oblekli nového člověka, to jest duši od hříchů očistili, duchovně vzkříšení slavili. Svět však zůstává v starém kvasu dále, jakého užítu tedy má z těch nesvěcených velikonoce?

Necítí s církví Páně, proto s ní ani netruchlí v postě, ani se nekaje, ani také se neraduje z radostného alleluja, bez účinku minou proň nejslavnější svátky roční, velikonoce. Srdce jeho zůstává studené, neboť se nezhřívá u ohně lásky Páně, stolu Kristova, nenasyčuje se chlebem andělským a nenapájí se krví Beránkovou; ó jakých radostí, jaké útěchy, jaké posily musí postrádati! Jak politování hodní jsou lidé tací, pachtící se po radovánkách světských, které duši ukřiti nemohou a mnohdy jen ošklivost a nudu zůstávají, a nevšímají si radosti, které skýtá jim Bůh?

Ó jak šťastní ale jste naproti nim vy, duše zbožné, děti Boží, ve vaší posvátné radosti velikonoční. Z mraků masopostních vyhouplo se zářivé slunce velikonoční a naplňuje srdce vaše předtuchou onoho velikého dne vzkříšení, jehož obrazem dnešní den jest. Plesáte nad vzkříšením Páně a Pán zaplesá jednou nad vzkříšením vaším! Pějete Kristu dnes »alleluja« na zemi a zapějete je jednou u Krista v nebi. Kež tento prapor Páně září vám na zemi jasem slunečním, toho se držte, pod tím bo-

jujte, s tím trpte, naň pohlížejte s vírou a důvěrou a pod tímto praporem přemůžete svět i ďábla: a vejdete u věčnou

radost, kterou připravil vám Pán, neboť pravdou věčně věkův zůstane: »V kříži spása, v tomto znamení zv. lézíš.«

BOH. HENDL.

Svatého Jana Nepomuckého

obrazy, sochy, kaple, kostely a oltáře.

Podává A. D.¹⁾

Mnohých svatých a světic Božích zvláště z doby nejstarší nemáme podob, jak za živa ve skutečnosti vypadali. Než přece si je znázorňujeme a jistou určitou podobu jim na obrazech a sochách dáváme. Nikdo se nebude nad tím pozastavovati a vyčítati, že ten aneb onen svatý tak nevypadal.

Obrazy svatého Jana Nepomuckého staly se v době naší předmětem sporů. Neprátele církve katolické pojednou si vzpomněli, nač dříve nikdo nepřišel, že podoba a také účta sv. Jana Nepomuckého byla vlastně přenesena od mistra Jana Husa. Bylo to především u starších takových obrazů, kde sv. Jan Nepomucký byl vyobrazován buď jako poutník jdoucí do Staré Holeslavi buď jako světec beze všech kanovníckých odznaků.

Úcta sv. Jana Nepomuckého, jenž byl hned po své smrti za svatého považován, byla, pokud nebyl veřejně římskou stolicí za světce prohlášen, pouze soukromá. Mistr Jan Hus byl od upálení v Kostnici (1415) veřejně v Čechách a to okázale oslavován. Osud odsouzeného

Husa od všeobecného sněmu církevního zaujímá veškeren křesťanský svět, na miliony katolíků a velikou bouří způsobil naši vlasti jež církvi válku vypořádala; zatím nepovšimnuto bylo 22 roků před tím umučeného, tichého zpovědníka. Proto bylo asi více současných podobizen Husových, nežli sv. Jana Nepomuckého.

A přece, ač o podobiznách Husových nečiní se ve starých pramenech žádná zmínka, uchovávala se pověst, že ctitelé Janovi pořídili sobě podobiznu jeho v době, kdy tělo světcovo spočívalo v chrámě Křižovnickém, tudý koncem dubna nebo počátkem května 1393.

Úcta sv. Jana schválena byla teprve roku 1721., kdy obrazy, sochy a kaple světcovy se nacházely v hojnosti po celém světě křesťanském. Jestliže se z doby podobojí vskutku nějaké podobizny Husovy zachovaly, katolíci při velkém odporu proti kaličnickům a obalpočné nenávisti by si jich nikdy nepřivlastnili.

Na nejstarších podobiznách musil býti sv. Jan Nepomucký tak vyobrazěn, jak se druhdy vůbec kněží vyobrazovali a posud se nejvíce vypodolňují, to jest

¹⁾ Laskavostí vdp. Josefa Šrůtka, arcibiskupa, byly mně dodány dějepisné prameny, sušené o sv. Janu Nep. od Ed. Pelhřimovského, rytíře z Greifenfelsu, faráře v Úpici u Trutnova, zesnulého dne 13. září 1889.

v taláru kněžském s knihou v ruce. Takto vyobrazeného sv. Jana Nepomuckého vidíme ještě na obraze, pocházejícím ze středu XVII. století ve chrámě Nepomuckém, kde se svatý Jan narodil. Vyobrazení onoho bylo také přirozenější než ono s rochetou, neboť svatý Jan s ostatními hodnostáři zatčen, odveden a do Vltavy uvržen byl v taláru. Později teprve ozdoben býval na obrazech odznakem kanovnické důstojnosti s rochetou, biretem, kožíškem a štolou, prsa jeho byla ozdobena krucifixem a nad hlavou se skvělo pět hvězd, což také vešlo v obvyčej, že se podle těchto odznaků náš patron ve všech dílech světa poznává.

Svatý Jan Nepomucký byl již ve stoletích XV. a XVI. v tehdejších spisech jako svatý mučieník veleben, mohlo tedy už tenkrát existovati jeho vyobrazení. O obrazech pak starších, o nichž se tvrdilo, že přesahují věk XVII. nelze nyní dokázati, že by pocházely z XV. a XVI. věku, ano, některé z nich mají známky z doby novější. Než okolnost ta může býti tím méně na újmu účtu svato-Janské, neboť se z doby před bitvou Bělohorskou, kdy vládli ve vlasti naši evangelici, i obrazy ostatních již o celé věky dříve ano z části od počátku křesťanství v Čechách co svatých ctěných oslavenců do naší doby nedochovaly; účta sv. Jana teprve roku 1721. byla schválena.

Jeden z nejstarších obrazů sv. Jana jest onen, který na rozkaz císaře Ferdinanda I. roku 1552. sňatoven byl. Je to posavadní obraz v chrámě svatého Víta, představující nad vchodem do kostela na stěně Krista na kříži a zemské patrony české: svatého Víta, Václava, Vojtěcha, Ivana, sv. Ludmila, Prokopa, Sigmunda a Jana Nepomuckého. Obraz ten byl roku 1630. nebo 1631. na rozkaz císaře Ferdinanda II., který je spolu na obraze tom pod křížem s rodinou, biskupem pa-

sovským a některými kněžny obnoven. Z toho roku, dle jiných z roku 1532. pocházel obraz v bývalém kostele Božího Těla na Novém městě Pražském s nápisem: »St. Joannes Nepomuczyk.« Představoval jej jako kanovníka, jak slyší zpověď královninu; v levo je viděti hrob mříží obražený a otevřeným loubím kostela část Starého města a mostu, s něhož právě čtyři pochopové Jana do vody metají.

Druhdy považoval se za nejstarší obraz sv.-Janský vedle Pubičkovského onen na Staroměstské radnici z r. asi 1481., z něhož však jenom sama radnice pocházela. Obraz sv. Jana v sakristii u sv. Víta 1621 obnovený pochází prý z počátku 16. století. Obraz sv. Jana v kapli sv.-Vojtěšské na hradě Pražském a vyřezávaný jeho obraz v pravo na západních dveřích kostelních u sv. Víta blíže věže počítají se z r. 1631.

Nejpamátřejší obraz svato-Janský v Praze jest onen velikánský v kapli Nepomucké v kostele sv.-Vítském od akademie Římské z r. 1729., který při slavnosti vyhlášení sv. Jana za svatého před sv. Otcem byl nesen a pak sem k té slavnosti darován. Oltářní obraz svatého Jana v nejstarším jeho chrámě v Čechách v Hradci Králové jest dílem Petra Brandla z roku 1721. Od roku 1721—1738 žil v Praze rytec Marek Müller, jehož hlavní rytiny byly svatého Jana s mostem nebo hradem Pražským s ostatními patrony českými.

Berthold Pontanus probošt svato-Vítský, složil r. 1602. hymnu na svatého Jana a dilo to ozdobil obrazem sv. Jana zpovídajícího královnu. —

Málokteré jméno české je ve světě katolickém tak známo jako ono svatého Jana Nepomuckého. Od jeho prohlášení za svatého ve století minulém vešlo ve všech téměř katolických zemích v obvyčej stavěti jemu ke cti na místech veřejných

zvláště na mostech kamenné pomníky čili sochy. Jaký povznášející pocit musí se zmocnit Čecha, cestujícího v dalekých, neznámých krajích, když setká se v nich se svým krajanem Janem českým a patří v nich na oslavu jeho! Ano i sám Řím hlásá na místě veřejném, na starém mostě, známém vítězstvím císaře Konstantina nad Maxentiem, druhdy Pons Millius nyní Ponte Molle zvaném, na němž se nachází socha svatého Jana Nepomuckého, slávu syna českého.

A trudně dojmá to vlastence, když překročiv hranice severovýchodní vlasti

zočí na hradbách kladských velkou sochu do-tyčného předního patrona českého. Zvláště četné jsou sochy svato-Janské v Čechách a v zemích s nimi sousedících, mezi nimiž pak zvláště ony jsou památné, které byly postaveny před svatořečením. Známo je, že nepřátelé úcty svato-Janské vyhlašují nejstarší obrazy a sochy sv. Jana za bývalé sochy a obrazy Husovy. Ať dokáží však, že tomu tak! Táboří hned prvního dne po úmrtí krále Václava a pak na svých výpravách obrazy a sochy svatých naporád hubili a ničili, je za modloslužbu prohlašující; Husité pak přestupovali od r. 1521. k protestantismu, tak že o století později byla v Čechách vláda zcela protestantská či evangelická a Luter postaven na roveň s Husem. Z té doby, kdy měly býti sochy husitské, nezachovala se o nich, paměť, o sochách však sv.-Janských ví se určitě ze zpráv 17. století, že tehdy bývaly zřizovány, když kult Husův dávno už zanikl. Kdyby snad přece měly býti takové sochy, tu by musely před-

stavovati Husa jako kazatele, než mezi tisíci a tisíci sochami svato-Janskými v Čechách a mimo Čechy sotva kde se nalézají takové, o nichž by bylo lze dokázati, že by představovaly Husa. Málo jich představuje Jana jako poutníka, všechny téměř upominají na kanovníka Pražského a oslavu jeho hned po smrti. Úcta svatého Jana byla již před jeho svatořečením tak rozšířena a soch jeho ve všem křesťanstvu, zvláště v Čechách a pohraničních zemích v takové hojnosti, že nebylo třeba nahražovati tyto sochami odpůrců církve, které by při nepřiznání katolického lidu českého k nepřátelům

církve v minulém století sotva trpěny, tím méně pak uctěny byly.

Jedna z nejstarších známých sošek sv. Jana jest ona na spodní části památného mosazného svícnu, t. zv. Jerusalemského, u sv. Víta v Praze, jež dal arcibiskup pasovský, roku 1641. bronzovými pozlacenými soškami svatých

patronů českých, mezi nimi i sv. Jana Nepomuckého ozdobiti.

Nedlouho po událostech na hrobě sv. Jana od r. 1619. se sběhlých postavena byla pozlacená socha svatého Jana Nepomuckého, se září a věncem hvězdovým okolo hlavy a krucifixem na vrcholu ostatkového oltáře v kapli sv.-Václavské, a jiný jeho obraz s ozářenou hlavou, v plášti kanovníckém a knihou do dveří na pravé straně při vchodu do chrámu na straně věže s nápisem: »Jan zpovědník« vyřezán.

R. 1646. postavila rodina Wunšvicova svatému Janu pomník, jež dle zachovalé desky roku 1721. obnovila. Roku 1683. dal Matias z Wunšvic zhotoviti vzorek sochy sv.-Janské, 1 1/2 stopy vysoký, a

dle něho objednal velkou dřevěnou sochu u řezbáře Jana Prokopa v Roušperku, jež zdobila kapli Wunšvicovou na svato-Václavském náměstí, která pak r. 1819. za příčinou zřízení tam vojenské strážnice přenesena byla na hlavní oltář na Skalce. Socha ta stala se pravzorem, dle něhož pak zřizovány sochy svatojanské po celém světě křesťanském.

V okolí Kostelce nad Orlicí jsou dvě staré sochy sv.-Janské, obě z roku 1693., jedna na cestě do Doudleb, druhá do Rychnova. Roku 1697. obětovali poutníci v Kacově v Budějovicku stříbrnou sošku sv. Jana Nepomuckého na černé desce s votivním nápisem. Sochy svatého Jana jsou v chrámu sv. Trojice v Praze, na náměstí Břístevském (1702) od místního faráře Karla Skřivana, na hřbitově Sedleckém v Čáslavsku (1704), jedna z největších a nejpěknějších, před chrámem sv. Jindřicha v Praze (1709), u Paláce Švarcenberského na Hradčanech, v Uherském Hradišti (1712), v sousedství na Malé straně, u městečka Týnce (1716), v Kladrubech, Želivě a Lišni na Moravě, Žebráce, Libouni u Vlašimi, Hradci Králové (1729), Chocni, ve Velkých Slatiňanech, v Budíně na dvou místech.

Zvláště od roku 1729. množily se sochy sv. Jana na mostech, náměstích a veřejných místech.

Vedle kaplí Marianských honosí se Čechy a sousední země valným počtem kaplí svatého Jana Nepomuckého, kdež i oktavní pobožnosti uctěn bývá. Tak se děje v Dolních i Horních Rakousích a též ve Vídni. Jenom o některých starších kaplích těch se tuto zmíníme.

Na památku, že sv. Jan Nepomucký byl zpovědníkem řeholnic v klášteře u sv. Jirí, byla vystavěna v tamějším chrámě na Hradčanech kaple ke cti jeho.

Roku 1649. zemřel hrabě Jaroslav Borita Martinic, bývalý místodržitel v Čechách, který ve svém otcovském

domě na Hradčanech kapli svatého Jana Nepomuckého založil.

R. 1641. pan Frant. ze Šternberka, vystavěl z kaple v Nepomuku, stojící na místě, kde se sv. Jan narodil, znamenitý kostel ke cti sv. Jana Křtitele, a do něho postavil stříbrnou sochu svatého Jana Nepomuckého.

Také ve Stříbrnici na Třeboňsku byla roku 1649. postavena malá kaple, která r. 1742. byla rozšířena a posléze v kostel proměněna.

Roku 1683. dal Matyáš z Wunšvic k uctění sv. Jana Nepomuckého ve svém domě na Koňském trhu v Praze vzdělati kapli. Roku 1691. dal c. k. vrchní výběrčí daně a pražský měšťan Kristian Höger z Högru vystavěti na své vinici Skalce kapli sv. Jana Nepomuckého, již obsluhovali Servité ze Slup a byla pak (1730) proměněna v nynější kostel. Jako horlivému ctiteli sv. Jana odpustil mu později císař Leopold trest smrti, k níž byl odsouzen.

Z těch časů pochází kaple sv. Jana Nepomuckého a bolestné Panny Marie nade vsí Homolí farnosti Sudislavské a kaple svatého Jana u Hamrů farnosti Hlinské (1645).

V Hájové v jižních Čechách vedle poutnického kostela Panny Marie byla postavena (1699) kaple sv. Jana Nepom. Taktéž v Prachaticích, kde se při svatořečení konala veliká slavnost.

Počátkem 18tého století vznikly kaple v Zubřím u Kamenice Trhové, při silnici nedaleko hrádku a na Velehradě. Kapitulní děkan Ludvík Josef Steyer dal v kostele sv. Jirí na hradě Pražském postaviti kapli, v níž život svatého Jana Nepomuckého znázorněn. Roku 1722. u Opatova na blízkém kopci od faráře Matěje Pesky kaple postavená. Tak i u Podmokel na Labi. V Žatci škola, v níž se za to má, že ji světec navštívoval, proměněna v kapli (1724).

Po blahořečení sv. Jana Nepomuckého a zvláště od roku 1729. se kaple sv. Janské velice množily. Tak vznikla i v té době kaple Nepomucká v chrámě sv.-Vítském v Praze. R. 1738. vystavil hrabě Götzen ve svém zámku ve Slezsku, tehdaž ještě k Čechám náležejícímu, kapli sv. Jana Nepomuckého a vdova po něm postavila u sloupu Mariánského u kostela Van.berického dvě kamenné sochy sv. Jana a sv. Sarkandra. Zde také postavena socha našeho patrona na mostě.

V Úpici mezi Náchodem a Trutnovem, kde na levém břehu vede lávka na protější menší stranu zvanou Závod, stála od dob neznámých soška kamenná sv. Jana Nepomuckého u výši člověka na kamenném podstavci. Později na místě tom postavena kaple. A tak bychom mohli na sta starších a novějších kapli napočítati.

V době svatořečení svatého Jana Nepomuckého byly ve vlastech našich vyjma za doby Josefa II. zřízené lokálky téměř ve všech ostatních posavadních farnostech kostely. Pocházejí tedy všechny kostely sv. Jana Nepomuckého z doby novější, z větší části z doby Josefské čili ze sklonku minulého století, a které ze starších kostelů jsou jemu zasvěcené, mívaly před tím kostelního patrona jiného, kterého později, což nebyvalo v starších dobách neobvyčejně, za sv. Jana Nepom. zaměnily.

Že by v době, kdy vyháněni byli kněží z far a kostely katolické osazovány byly kněžími husitskými a později protestantskými, stály v těchto svatyních i oltáře sv.-Janské, domnívati se nelze. Má se za to, že nejstarší oltář svatojanský naproti jeho hrobu v kapli Navštívení Panny Marie založené Janem Očkem z Vlašimi, pocházel z doby Vladislava II., než jisto jest, že arcibiskup Jan Lohelius, jenž celý chrám kalvíny zpustošený

světíl, i nadzminěný oltář 16. července 1621 vysvětil a sice ke cti Navštívení Panny Marie, sv. Lucie a Otilie, svatého Klementa a blahoslaveného sv. Jana Nepomuckého.

Roku 1645. koupil hrabě František Šternberg k naléhání místního duchovního správce Kašpara Dronka v Nepomuku tři domy a mezi nimi onen, v němž se dle podání svatého Jana narodil, a vystavěl na místě jeho s chotí svou Ludmilou veliký kostel sv. Jana Křtitele, jenž byl roku 1660. vysvěcen. Na hlavním oltáři byl mimo sv. Jana Křtitele i obraz Jana Nepomuckého jako zpovědníka, almužníka a mučeníka.

R. 1649. svěcen byl oltář svatého Jana Nepomuckého na prvním pilíři v lodi kostelní u sv. Štěpána v Praze. Nato vyzdvižen byl (1676) dle nápisu v kostele sv. Petra v Brandýse oltář sv. Jana Nepomuckého. Roku 1681. opatřen byl nově postavený kostel Záleský (fara Úpice), dvěma postranními oltáři svatého Václava a svatého Jana Nepomuckého. R. 1691. vysvětil Jaroslav ze Šternberka, druhý biskup Litoměřický ve svém katedrálním kostele oltář svatého Jana Nepomuckého, jako ochránce dobrého jména. Na útraty purkmistra pražského Maxmiliána Čecileckého byl v kostele sv. Haštala v Praze po ohni postaven oltář sv. Jana Nepomuckého. Podobně se stalo v kostele Uršulinském v Praze (1710).

Skvostný oltář sv. Jana r. 1722. postaven v Solnohradě u Františkánův.

Po svatořečení svatého Jana 1729 postaven jemu oltář v jednom římském chrámu. Od té doby málo je kostelů v Čechách, aby v nich oltář nebo socha sv. Jana Nepomuckého zřízen nebyl. R. 1770. Jan Václav Banler z Hohenburku vyzdvihl v biskupském kostele Králové Hradeckém nový oltář ke cti sv. Jana Nepomuckého.

Mezi svatyněmi svato-Janskými, chrámy, kaplemi a oltáři jsou zvláště památní ony, jež založeny byly před jeho svatořečením čili před rokem 1729.

Nejstarší kostel sv. Janu Nepomuckému zasvěcený je nynější chrám Páně seminářský v Hradci Králové, jenž založen byl od biskupa Tobiáše Bekera, bývalého kanovníka pražského, r. 1708. Kostel byl 1714 dokončen a posvěcen dne 6. června 1721. Arcibiskup hrabě z Khünburgu položil 1720 základ ke kostelu svatého Jana Nepomuckého na Hradčanech. Roku 1728. založen kostel Viklantický v Časlavsku, pak v Senožatech farní chrám, témuž světcovi věnovaný.

Vedle Mariánských jsou kaple a kostely sv. Jana Nepomuckého v Čechách a zemích okolních nejčetnější. Jest jich 37 v Čechách a to nejvíce v biskupství Budějovickém a to mezi 423 farnostmi 13, v arcibiskupství Pražském mezi 582 farnostmi 9, v Králové Hradeckém mezi 462 farnostmi 9 a v Litoměřickém mezi 431 farnostmi 6 (do r. 1885). Připadá tedy z oněch 37 kostelů svatojanských od r. 1729. průměrně na 5 roků jeden založení.

Farní kostely sv. Jana Nepomuckého zasvěcené jsou: V arcibiskupství Pražském: Hořín, roku 1746. zámecká kaple, r. 1777. fara, čítá (r. 1885.) 760 katolíků; Chřtů, r. 1768. zámecká kaple, r. 1786. lokalie, 1858 fara, 1803 katol.; Javoří, původně zámecká kaple, pak lokalie a od r. 1856. fara, 1540 obyvatelů německých. Liblín, fara od roku 1754. čítá 1445 katolíků; Nové Mitro-

vice, administratura, od r. 1747. fara, 2024 katolíků; Neuhaumer, fara německá. Ohaře, lokalie, fara (1856), čítá 1738 katolíků; Skryšov, fara od roku 1855., čítá 1427 katolíků; Šárka Nebusická, fara od r. 1857, čítá 3690 katolíků.

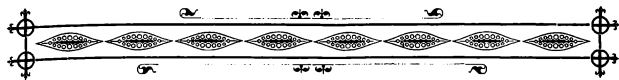
V biskupství Králové Hradeckém jsou tyto: Belá, Freiheit, obě německé, Lány na Důlku, Lhota Zálesní, Orlička, obě německé, Senožaty, původně jiného založení z doby předhusitské, Studnice a Viklantice.

V biskupství Litoměřickém: Bukovno od roku 1773., Hřensko, Jetřichovice, Rejšice, Šemanovice, téměř všechny německé osady.

V biskupství Budějovickém: Hoster-schlag, německá fara, Höckelberg, rovněž německá, Hlavňovice, Hluboká, Sv. Jan (Johannesberg), Myskovice, Nemanice, Omlenička, obě poslední německé osady (založení bolestné Panny Marie a svatého Jana Nepomuckého), Rabí, hřbitovní kaple od r. 1786, fara od r. 1870., Selc, Trhanov, Vitěšovice a Vltavice Hořejší, všechny tři poslední osady německé.

Hle, tolik soch, obrazů, oltářů, kaplí a kostelů nastavěno v minulosti ke cti sv. Jana Nepomuckého a kolik v době pozdější! Jak nejapná a přímo směšná jsou tvrzení některých nevěrců, že zde onde proměňována socha Husova v pomníky svatého Jana Nepomuckého! Tento světec měl před i po svatořečení tolik památníků v Čechách, že nebylo třeba, by sláva a účta jeho nějakým obrazem Husovým byla šířena. Tak může tvrditi jenom nevědomec nebo tupitel velkého světece a patrona našeho.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 9.

En lectulum Salomonis sexaginta fortes
ambiunt ex fortissimis Israel, omnes tenen-
tes gladios et ad bella doctissimi. (Cant. 3,
7.) (Dominus possedit me in initio viarum
suarum, antequam quidquam faceret a
principio.) (Prov. 8, 22.)

Dřív než se zářné rozklenulo nebe
a slávu blásal Stvořitelovu
tvor pozemský, děl Otec ke Slovu:
Syn můj jsi Ty, já dnes zplodil tebe.

Ó Kriste, králi slávy, Boží Synu,
ó lásko odvěká a vznešená,
k nám Duchem Svatým na zem snečená,
tys první lůžko měla v Otce klínu.

Ó Srdce svaté, studně Božích tajů,
tys v lůně Stvořitele plálo dřív
než vdechlo's život do stvořených krajů.

Tvůj svatý oheň od věků, již hoří:
má duše, okouzlena pro ten div,
se tajemství tvé lásky v prachu koří.

Píseň 10.

En lectulum Salomonis etc. (Et Verbum
caro factum est et habitavit in nobis.)
(Joann. 1, 14.)

Tak miloval svět Bůh, že svého Syna
k nám na zem seslal lidstva ku spáse;
tu lůžkem jeho druhým stala se,
jak předurčeno, schrána Mariina.

A Slovo bylo učiněno tělem
a přebývalo s námi — Srdce svaté,
ač dosud Panny útroby spjaté,
již hořelo k nám láskou v záru stkvělém.

Ó blahý život, Jesu rozmilý,
jenž nosil tebe — svůj plod spanilý,
ó blahé prsy, jež tě kojily!

Když navštívila Alžbětu tvá Máti,
již tenkrát na Janovi bylo znáti
ten lásky zár, jenž v Srdci tvém se zlatí.

Píseň 11.

En lectulum Salomonis etc. (Et venerunt
festinantes et invenerunt Mariam et Joseph
et Infantem positum in praesepio.)
(Luc. 2, 16.)

Když stanula noc ve svém pokroku
a v půli dráhy hvězdná tělesa,
tu světlem velkým vzplála nebesa,
jakž viděla je věšta proroků.

Tu ve stáji a v jeslích na seně
zí pastýřové lásky Boží div,
a zpěvem míru od betlemských niv
sbor duchů vítá svatě Zrozené.

Ó vítej, přespanilé Jezulátko,
ó vítej, Srdce Boží, na svět k nám,
ó plesej Srdce toho šťastná Matko!

I v tvrdém lůžku spí se jemu sladce,
vždyť utřel mu je Božský Otec sám —
však tvrdší ještě bude mítí v krátce.

Píseň 12.

En lectulum Salomonis etc. (Arbor de-
cora et fulgida — ornata Regis purpura —
electa digno stipite — tam sancta membra
tangere.) (Hymn. eccles.)

Hle, na Golgotě strní k nebi kříž,
a na tom kříži trpí láska Boží;
jí do čela se vdírá věnec z hloží,
a hlavu sklání hříchů našich tíž.

Kdo, Jesu, ustlal ti to lože tvrdé
a takou postel, že ty ležíš na ní?
Věz, že jen takou pokutou a daní
jsem vykoupit moh člověčenstvo hrdé.

To tvoje lůžko, Pane Ježíši,
se stalo světu slávou nejvyšší
jak Šalomounův kdysi stolec stkvostný.

Já lásce tvoji nesmírné se dívě,
si žádám vepsat v srdce své ji živě:
o vpiš ji sám v ně, Jesu přemilostný!

Potopa světa.

(Ostatek.)

Pravdivost potopy stvrzena neklamným slovem Písma svatého, slovem Kristovým, slovem sv. Petra, slovem sv. Pavla, přesvědčením národů pohanských, jakož i hlasem samé přírody, z jejichž vnitřností možno si přečísti zprávu o potopě tak, jako ji čteme v I. knize Mojžíšově. Jestliť veškerá země pokryta vrstvou, která není leč nanos všeobecné násilné náplavy čili potopy; proto nazývá se ona vrstva náplavou či potopninou. V této náplavě nalézá se nesčíslně mnoho kostí a zubů zvířat předpotopních, ohromných balvanů a valounů či násypů křemele, koster a ostatků zvířecích; jakož i přehojné zkameněliny jižních rostlin a zvířat v takových krajinách naléztí lze, kamž mohly jen všeobecnou potopou býti zaneseny.

* * *

Proč tak dopodrobna zaznamenána potopa v Písmě svatém? Ukázáno nám že máme Boha nejvyššího milosrdného, který netrestá hned, ale dopřává času i milosti, aby se hříšník obrátil — nejvyššího milosrdného, avšak i nejvyššího spravedlivého, který se ne nechá posmívat od bohaprázdnejší zarytosti a zatvrzelosti lidské, nýbrž přísně, velepřísně trestá. »Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů, plná jsou nebesa i země slávy a velebnosti Tvé«, tak pějí cherubínové lásce Boží. »Spravedlivý, spra-

vedlivý, spravedlivý, plná jsou nebesa i země přísnosti Tvé«, tak dunělo z bouřivých vln potopy!

Prchali lidé před potopou, ale neuprchli; prcháme my před smrtí, ale neuprchneme. Kéž nás shledá hodina smrti v lepší uspořádanosti duše i srdce, než v jaké byli zastížení nešťastní vrstevníci Noemovi!

Hrozná byla potopa; avšak i přes všecku tu hrůzu nebylo přece úplně zastíněno milosrdenství Boží. Zatím co lidstvo padalo do strašných hlubin vodních, vznášela se bez pohromy archa úmluvy, rukou Boží vedená, ochrany bezpečné skýtajíc svým obyvatelům. Za tehdejších časů nebyl by se nikdo odvážil se sebe lepší lodí na širé moře; plavívali se lidé jen podél pobřeží. Za potopy ztratila se však všechna pobřeží, všechna země jest širým mořem, přehlubokým, rozbouřeným mořem, a Noe přes to bezpečně se plaví, bez vesel bez kormidla; spravuje koráb sama ruka Hospodinova. Ovšem že život Noemův v korábě nebyl prost zkoušek, velikých zkoušek trpělivosti, kdyžť viděl a slyšel úpění hybnoucího lidstva, patřil na zkázu všelikého díla lidského, zkázu obydlí a měst. Velikou prokázal mu Hospodin milost, avšak zkoušku trpělivosti přece ho podrobil. —

Však i nešťastníci potopou zastížení mnozí v poslední ještě chvíli se vzpa-

matovali a hříchů želeli; ve strašném trestě stala se i jim milost. Tyto obrácence miní sv. Petr, kdyžtě píše o Kristu Pánu sestouplem po své smrti do předpekli, že tam kázal i těm duchům, kteřížto byli někdy nevěřící, když očekávali trpělivost Boží¹⁾ za dnů Noemových, když byl dělán koráb, v kterémž málo, to jest osm duší zachováno jest. (I. Petr. 3, 19. 20.)

* * *

Trest dokonán. Tvářnost země obmyta. Hřích smeten. V potopě pohroben starý hříšný svět, v potopě však i lůno nového lidstva. Ze zkázy pučí milost. Proto přirovnává sv. Petr potopu svatému křtu, v němž také starý hřích pochován a obrozený život milosti z něho vychází. Potopa minula. Čekal ještě Noe, čekal, až když se vypuštěná holubice vrátila nesouc ratolest olivovou se zeleným listím, porozuměl Noe, že přestaly vody na zemi; bylať holubice ona s ratolestí olivovou poselkyní míru, jenž opět zavítal na zemi. Mluvil pak Bůh k Noemovi: »Vyjdi z korábu, ty i žena tvá, synové tvoji, i ženy synů tvých s tebou. Všecky pak

živočichy, kteří jsou u tebe... vyveď s sebou, a vejďte na zemi; rosttež a množte se na ni.« Tedy vyšel Noe a synové jeho, žena jeho, i ženy synů jeho s ním. Ale i všichni živočichové... vyšli z korábu. Vzdělal pak Noe oltář Hospodinu, a vzav ze všeho dobytka a z ptactva čistého, obětoval oběti zápalné na oltáři... I ustanovil Hospodin úmluvu s Noemem a potomstvem jeho, že nikoliv více nebude zahubeno všeliké tělo vodami potopy, a znamením úmluvy té postavil duhu na oblacích. (I. Mojž. 9.) I byla Boží duha Noemovi obrazem přestědré milosti Hospodinovy, v duze viděl zobrazena původce všeliké milosti, jež měla světu býti přinesena, viděl obraz Messiášův, obraz Ježíše Krista. Smýšlel Noe o duze, jako později moudrý Sirachovec, jenž dí: »Popatř na duhu a dobrořeč tomu, jenž ji učinil; velmi krásná jest v blesku svém. Obklíčuje nebe obloukem slávy své, ruce Nejvyššího otevřely ji.« (Sir. 43, 12. 13.) Smýšlejme i my tak, podivujíce se Boží duze, podivujme se ještě více Boží milosti, jejímžto duha obrazem; podivujme se té lásce Boží a hojně jí užívejme ve svatých svátostech.

FR. JANOVSKEÝ.

¹⁾ T. j. když spoléhali na trpělivost a dobrotivost Boží, nemyslice, že by Bůh tak přísně trestal a všechno potopou zahladil.

Pro rodinný život.

Posvěcení denních skutků.

O ranním vstávání. Vstávání ráno děje se u mnohých velmi rozdílně: jedni vstávají s nechutí a s nucením, jiní opět rychle v zimničním chvatu, aby se dodělali zisku, na př. lakomý obchodník, a podobní; bohužel, jen málo lidí vstává s vnitřnou radostí, by Bohu sloužili a o spasení duše své se starali. Jako můžeme z ranních červánků soudit na večerní povětrnost, podobně můžeme též dle ranního vstávání soudit jak bude celý den stráven. Ty pak čtenáři a čtenářko, začněte den s Pánem Bohem — zbožnou ranní modlitbou. K této modlitbě jsi zavázán, ona jest povinností tvou; máš se modlit

1. z vděčnosti k Bohu. Kolik lidí za noc onemocnělo, kolik jich dokonce té noci zemřelo? Kolik lidí pohltilo každé noci peklo? Kdo tě tedy zachoval, kdo tě zachránil? Kdo tě chránil ode všeho nebezpečení, od velkého neštěstí? Není to dobrota a láska Boží? A ty bys začal den bez modlitby, ty bys nevpomněl na Boha, Stvořitele, Zachovatele a Ochránce svého? Modli se ráno, neb jsi to povinen Bohu

2. ze spravedlnosti. Služebník musí již ráno skoro býti pánu svému ke službě. Hned ráno, sotva se rozední musí čeledín a dívka do práce. Není tedy spravedlivě, abys i ty svému Pánu a Bohu hned z rána prokázal povinnou úctu, abys hned Bohu věnoval první myšlenky své? Či nezaslужuje toho Pán Bůh od tebe, abys ze všech hodin, kterých ti dopřeje, hned ráno aspoň čtvrt hodiny službě Boží věnoval!

Modli se ráno, neboť toho žádá

3. péče o tvé vlastní blaho. Na Božím pozhledání záleží vše, bez něho všeliká naše práce a námaha marná. »Nebude-li Hospodin stavěti domu, na-

darmo pracují, kteří stavějí ho.« Jak můžeš od Boha očekávat za dne poze-
hnutí, jestli jej o ně neprosíš? Ani že-
bráku nedáš almužny, neprosí-li tě o ni.
A Bůh, který tě nepotřebuje, měl by
tobě, tvé práci, tvým podnikům žehnat,
aniž bys mu dal dobré slovo, aniž bys
ho prosil?

Cvičení.

1. Vstaň každého dne v ho-
dinu určitou. Jakmile vstaneš, po-
zdvihni mysl svou k Bohu, pozehej se
sv. křížem a rei: »Ó Bože, s Tvou
milostí chci dnes Tobě dokonale sloužit
a nechci Tě žádným hříchem urazit.«

2. Přemoz lenost a vstaň bez
průtahu z lože svého. Přines tuto malou
obět Pánu Bohu, záleží na tom více než
bys si myslel. Déle v posteli zůstat,
bývá nebezpečno. Dábel tu doráží a po-
kouší všelikými myšlenkami a žádostmi.

3. Počestně se oblec, než s do-
mácími jednáš. Nesmíš nedbalým nebo
nepočetným oděvem zavdati příčinu
k pohoršení hned z rána; když tak stává
se hned ráno, což teprve později?

4. Při oblékání se modli
na př. Otčenáš, Zdravas, vzbuzení do-
brého úmyslu, nebo jak v knihách mo-
dlitebních bývá udáno. Obětuj tyto mo-
dlitby ke cti a chvále nejl. Panny
Marie, sv. anděla strážného, tvého sva-
tého patrona, aby tě celý den chránil.

5. Vykonej nábožně ranní
modlitbu. Nedej se ani prací, ani
jiným pilným zaměstnáním zdržeti od
ranní modlitby a postarej se, aby do-
mácí ranní modlitbu nezanedbali. Pokrop
se svčnou vodou, která bez toho má
býti v každém příbytku křesťanském,
pozehej se sv. křížem a jdi po své
práci ať jest to domácí, nebo na poli,
nebo v dílně, nebo v továrně.

Příklad.

Když nábožný král David se ráno probudil, vzal hned do rukou harfu a zpíval Hospodinu chválu, díky s plesáním srdce svého. Pak volal: „Bože, Bože můj! k Tobě z jitra bdím. Žíznila po Tobě duše má, jak mnohonásobně po Tobě tělo mé. V zemi této pusté, necestné, a bezvodné, tak ve svatyni ukázal jsem se Tobě, abych viděl moc Tvou a slávu Tvou. Neboť lepší jest milosrdenství Tvé nad život, rtové moji chváliti budou Tebe. Tak velebiti budu Tebe v životě svém a ve jménu Tvém pozdvihovati budu k Tobě rukou svých... neb jsi byl spomocník můj a protož v zastření křídel Tvých plesati budu.“ (Žalm 62.)

Na této ranní pobožnosti dali si všichni světci záležet. Jest tedy tvou

hlavní povinnost, aby začal den s Pánem Bohem. Jednoho dne, kdy právě císař Karel V. ranní svou pobožnost konal, ohlásili mu, že cizí vyslanec žádá o okamžité slyšení, že přináší důležité zprávy. Zbožný císař kázal at vyslanec počká, nebo „mám nyní ještě důležitějšího co činit a jsem u Krále všech králů v slyšení.“

Výroky.

Ti, kteří z rána bdí, aby mne hledali, naleznou mne.

Čím dříve Pána hledáme, tím krásnější bude ovoce naší práce, tím početnější dílo naše.

Kdož se bojí Pána, přijme naučení jeho: a kteříž budou bdíti k němu, naleznou požehnání. (Sirach 32, 18.)

Víra, naděje, láska.

Jako stromek roste, kvete, — zvadne, tak z nás každý ve hrob tmavý padne, padne ve hrob, padne v zapomnění, — tak se trpce život ve smrt mění.

Život lidský trním stlaná cesta, jež nás vede do Božího města, — do Božího města v nebes krásné kraje, v říši duchů šťastných rozkošného ráje.

Na trapné té cestě hvězdy lidem svítí, hvězdy típny jako jarní kvítí, když se na něm perly rosné stkvějí, když na ně rozkošní motýlové spějí.

Prvou hvězdou k nebi: Víra živá v Boha, kdo se té hvězdy drží, jeho nikdy noha nepoklesne v propast, ve hřích, jenž smrt nosí, oko slza žalu, strastí nezaroší.

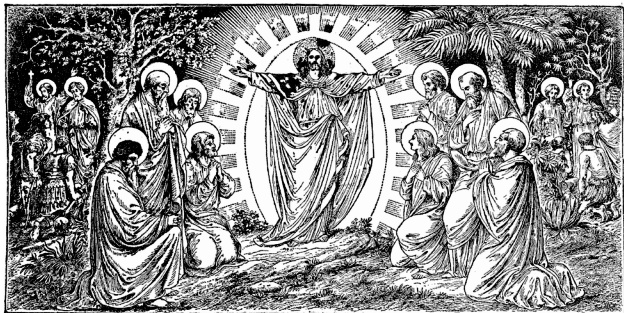
Druhou hvězdou: Naděj, jež vyzývá: „Doufej vezdy v Boha! Ten v dobrou prospívá, kdo se zlého bojí, koná dobré činy; Bůh dobré odplácí, trestá naše viny.“

Hvězda třetí: Láska, láska k Bohu vroucí, kterou do srdcí nám vložil Všemohoucí: „Miluj Boha svého, miluj bratry, sestry, život tvůj vždy bude milý, ctnostmi pestrý.“

Kdo za hvězdou trojí směle všudy kráčí,
blaze žije v světě, nedá místa k pláči;
a když přijde konec, v trudnou onu dobu
rád odchází odtud, duši svou dá Bohu, tělo hrobu.

Fr. P. Kosík.

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

Vi. Hladomor v Mesopotamii.

V Mesopotamii, která se rozkládá na řekách Eufratu a Tigridu, založili před lety missionáři z řádu Dominikánů několik křesťanských obcí. Středem missie je město Mossul. V městě tom a v celém okolí rozmohla se ode tří let hrozná bída. Její příčiny a hrůzy ličí nám představený missie, P. Galland. Jeho zpráva zní:

„Území, ve kterém leží Mossul a jež není přespříliš úrodné, pustoší strašný hladomor. Již třetí rok je velká drahota. Její příčiny jsou: loupežné vpády Kurdů, všeobecná nejistota, špatné obchody a neúroda již třetí rok (1896—1898) se opakující. Hmyz podobný štěnici ničel plodiny polní. Množí se tak úžasně, že v několika letech se rozšířil po území Erbilu, Mossulu, Zaku Džesire a Nisibinu, která vším právem se zovou obilnou komorou Mesopotamie. Na jaře vylézá ze země. Z počátku skrývá se mezi osením, jakmile však se byla na stéble utvořila zrna, vylézá v noci na stébla až k útěmu ještě klasu, vysaje měkké ještě zrní a potřísní zároveň svým výkalem klas i stéblo. Oboje zčerná potom, zapáchá protivně a nehodí se ani za krmivo. Ošklivá havěť nestěhuje se s pole, dokud není všechno ztráveno, a všechna naděje na dobrou žeti zničena.

Tímto způsobem octl se rolník, kterého již předešlá neúrodná léta byla

téměř zničila, ve svrchované bídě: na zimu nemá potravy, na jaro nemá semene. Obilní ceny stouply čtyřnásobně a sami zámožní sedláci nejsou s to, aby si obilí zaopatřili. V čas setvy jsou pole opuštěna a starost o budoucnost jest větší ještě nežli trampoty nynější. Neméně zle vede se řemeslníkům a živnostníkům v městech; tam zase průmysl i obchod vážně a cena potravin stále stoupá. Kdežto obyvatelstvo venkovské usedlosti své opouští a po městech žebřá, prodává dělník městský za fatku své nářadí a svůj nábytek kus po kuse, aby si mohl koupiti hrst rýže nebo ječmene.

Tak přechovává také Mossul nyní ve svých zdích nešťastníky dvojího druhu. Jedni přišli z venkova. Nemajíce dostatečného oděvu a vydáni všem nepohodám počasí, žebrají dům od domu a sbírají na smetiskách pohozené odpadky. Mezi nimi je 5000—6000 křesťanů, jižto jsou v městě úplně cizí. Dvě třetiny z nich jsou ženy a dívky, vydány jsouce ovšem všem nebezpečím žebrového a tuláckého života velkého mohamedánského města. Na sta ubohých zmizelo již v mohamedánských domech, přilákány byvše kouskem chleba nebo zaopatřením, jež se jim nabízí pod tou podmínkou, odřeknou-li se křesť. víry. Jakmile se dvěře mohamedánského domu za nimi zavřely, jsou jistě pro Krista a křesťanskou víru ztraceny.

Jini, kteří v Mossulu trpí nouzi, jsou domácí občané nižší třídy: nádenníci a řemeslníci bez práce a zaměstnání, malokupci, kteří, jakmile počal obchod váznouti, přišli na mizinu, otcové a matky s četnými rodinami. Stydíce se žebraři, jsou hůře na tom nežli venkované. Devět desetin křesťanského obyvatelstva mossulského náleží této třídě. V mnohých rodinách ji se jenom jednou za den. Lůžkem je roztrhaná rohožka na chladné zemi. Děti jsou polonahé a třesou se zimou. Pohled na bledé, vyzábělé tváře svírá srdce. S počátkem zimy dostaví se zimnice a nějaká nákaza. Již nyní jest úmrtnost velká a my se obáváme, že brzy nakažlivá nemoc nějaká neštěstí a bídu dovrší.

Nejstrašnější však všech nakažlivých nemocí je zoufalství. Již se tu a tam objevuje. Mnohý otec prodal již svou dceru, mnohá matka opustila své dítky, mnohý nešťastník učinil sám konec svému životu, aby ušel bídě.

Zachránili jsme již několik pohozených děvčátek. Bohužel naše prostředky stačí sotva na nevyhnutelnou almužnu denní. Již od minulé zimy dáváme v nemocnici missijních sester rozdávatí polévku mezi hladové. Po přestávce dvou měsíců letních rozdáváme chudým také chléb, 200 porcí denně. K tomu druží se výlohy, jichž výživa a šacení našich dítek školních vyžaduje.

Zprávy o podobné nouzi docházejí také i z jiných končin Mesopotamie. Missionářům jest nejen bídu ulevovati, ale i všechny ostatní missijní školy a ústavy vydržovati. To jest možná jenom tehdy, jestliže budou z Evropy docházeti hojně příspěvky, až by strašná nouze pomínila.

VII. Mor v Indii.

Nejen v Bombaji, ale i v jiných městech nešťastné Indie zuří již od kolika let strašná nákaza, tak řečený mor indický. Podáváme tuto zprávu missionáře P. Desainta v Bangaloru, jenž píše:

»Mor rozmohl se zde úžasně. Je vypočteno, že si zde vyžádal již pětkrát tolik obětí jak v Bombaji. Ač víc než polovice obyvatelů prchla, umírá přece 200—300 lidí denně. Mrtvol y zůstávají ležeti na cestách, na polích, ano i v ryb-

nících, odkud se bře pitná voda. Veškeren život odumřel, obchod vázne, krámy a tržní boudy jsou zavřeny. Veškeren dovoz přestal a cena potravin dosáhla nesylychané výše. Všecky pokusy, morové nákaze učiniti přítrž, zůstávají marny. Záračných účinků očekáváno od očkování serem; zatím umírají očkováni serem zrovna tak jako ostatní. Aby nemocní i ošetřovatelé od zdravých byli odloučeni, zřízeny osamělé baráky. Následkem toho byla hrozivá vzpoura a povstání. Indové rotili se proti lékařům; několik policijních strážníků bylo usmrceno a proti buřičům užito opětně střelné zbraně. Konečně byla vláda nucena povoliti a obmeziti se na příkaz, aby aspoň mrtvol y evropským vojskem byly odváženy. Na vůz nakládá se obvyčejně 8—10 mrtvol a odvázejí se na pohřebiště za městem.

Naši křesťané, zvláště z nejnižší třídy tak řečených pariů, trpí nákazou velice. Nalezl jsem kolikráte tře nemocné v tétěz chýši. O přibytích pariů nemáte potuchy; jsou to spíše díry než lidská obydlí. Na zemi leží vše v pestré směsici. Lůžka, židle nebo jiného nábytku tam nespátříš. Nanejvýš stojí v koutku truhla na šaty, vlastně cary. Oken není žádných, světlo denní vniká do vnitř jenom dveřmi. Do těchto špinavých, otravou prosáklých děr jest nám choditi, abychom sv. svátostmi zaopatřovali umírající. Zpovídajice je, krčíme se na zemi a dýcháme jejich dech a výpary z těla i cary. Nedávno zaopatřoval jsem ženu, u níž leželo mrtvé její dítě, a můj oděv dotýkal se obou. Je-li mor nakažlivý, pak nás jistě chrání Bůh sám, ježto ne jednou, ale vícekrát denně s nákazou a jejími oběťmi se stýkáme. V těchto strastech jest nám útěchou, že naši křesťané náležitě připraveni a s klidnou myslí umírají.

Podobně jak P. Desaint líčí i sestra Marie z kláštera »Dobrého pastýře« u Bangaloru průběh moru a dodatkem ku své zprávě přidává krátký popis života, jaký vedou ženy v mohamedanském domě.

»Ubohé bytosti«, píše, »ztráví celý svůj život uvnitř domu. Obvyčejně má každý moslim několik žen. První žena je domácí pani, smí volně po domě choditi. Ostatní žijí jak otrokyně a přebývají v bídných děrách se svými dětmi.

To je to jediné, co mají. Jest jím spokojiti se všim, co dostanou. Náš klášter stojí ve čtvrti mohamedanské. Koupivše od moslimů několik domků, viděli jsme na vlastní oči místnosti, kde nešťastné bytosti žijí. Jsou to kouty bez oken; děrou ve zdi prostrkují hlavy, aby se nadýchaly čerstvého vzduchu. Rozumí se, že takové domy jsou velmi nečisté a nezdravé, a pařeníštěm rozličných nemocí: kolery, neštovic a jiných.

VIII. Obrácený Mojiš.

„Naši misii“, píše sestra M. Josefa, jedna z Dominikanek v N a t a l u v Africe, daří se dobře. V poslední dobu přicházejí celé tlupy Kafirů, z blízka i z daleka, prosíce, aby ve sv. víře byli vyučováni. Každého dne z rána cvičí je ve svatém náboženství náš dobrý P. Matouš. Všichni naslouchají jeho slovům velmi pozorně. Premnozí z nich přišli z daleka a tak ukázali, že pojímají věc velmi vážně. Jejich horlivost je skutečně příkladná. Ačkoli mše sv. již o 1/6 ráno se slouží, jsou ji všichni přítomni a zůstávají potom rádi ve svatyni, aby slyšeli „věci Boží“, t. j. výklad katechismu.

Z mnohých podivuhodných případů obrácení stůž zde jeden příklad:

Jednoho dne dostavil se k missionáři stihlý Kafir, nesa v pytlí na ramenou všechno své jmění. Ze by se rád „učil o Bohu“ — pravil — že bude za to misii zdarma sloužiti, aby později „dobré věci o Bohu“ i svým krajanům ve vzdálených kraalech (dědinách) mohl zvěstovati. O jeho dobrém úmyslu nebylo pochybnosti a proto vyslyšel missionář milerád jeho prosbu.

Kafir začal se skutečně pilně učit i a byl za krátko nejlepším žákem missionářským. Každého dne večer po namá-

havě denní práci čítával celou hodinu v biblických příbězích, jež ho velmi zajímaly. Netrvalo to dlouho a horlivý žák mohl býti pokřtěn. Na křtu svatém zvolil si sám jméno — Mojiš!

Všecek šťasten, že se mu dostalo milosti tak veliké, pomýšlel Mojiš ihned na to, jak by tutéž milost zprostředkoval i svým vzdáleným příbuzným. Pobýv více než rok v misii, přišel jednoho dne k missionáři a pravil: „Ty víš, otče, mám bratra na horách. jenž velmi jest nemocen. Nemohl bys jej navštívit?“

Missionář připověděl ochotně a již následujícího dne byli oba v sedle silných koní na cestě. Vzdálenost obnáší 50 anglických mil. Za palčivého vedra slunečního ubírali se krajinami, kam ještě žádný missionář nebyl vstoupil. Konečně po šestihodinové jízdě dospěli posledního výběžku pohoří, na jehožto úpatí stojí rodný kraal (ves) Kafirův. Nemocnému bylo zle. Měl z příchodu missionářova velkou radost a přijal ve přítomnosti četných Kafirů křest svatý.

Uplýnula tři léta. Tu přišel Mojiš k missionáři zase a pravil:

„Otče, můj bratr, na něhož jsi vložil ruce, neumřel; naopak jest mu poněkud lépe, a také jeho žena a jeho děti přejí si „věřiti“. Dovolíš li, přivedu je sem všecky, aby též na blízku domu Božího žili a zemřeli.“

„Ale cesta je daleká, jak pak je sem dopravíš?“

„Pomohu jim, a bude-li toho třeba, ponesu je. S pomocí Boží to dovedu.“ Kleče přijal Mojiš požehnání missionářovo a vydal se na cestu.

Nyní stojí u samého „domu Božího“ malá chatrč. V ní přebývá šťastná rodina, která přičiněním prostého Kaffra stala se křesťanskou. . .

Různé zprávy a drobnosti.

První jarní pout na svatý Hostýn ke cti sv. Josefa konaná, dopadla nad očekávání dobře. Již den před tím připutovali poutníci, ale nejvíce se jich dostavilo na svátek sám. Přes noc napadlo trochu sněhu a ráno bylo 6° R. zimy; nieméně přihnulo se tak velké množství poutníků, zejména z okolních měst a dědin, že Marianskou Svatyni bez mála naplnili. Hned po 6. hodině byla první mše sv. o 8. h. druhá s kázáním, a o 10 hod. třetí zpívaná taktě s kázáním. Bylo na tvářích nábožných poutníků viděti, s jak dětinnou láskou a nadšeností přišli pozdravit Máteř Boží, která tuto divy tvoří, a ji hned z jara prositi o její mateřské požehnání. Po zpívané mši svaté konala jednota svatého Josefa při pobočném oltáři jeho svou pobožnost s krátkou promluvou. Podobně i členové III. řádu sv. Františka odbývali svou schůzi při oltáři jmenovaného Světce a slyšeli malou řeč, ve které se jim rozličnými příklady ukázalo, že Otcové Františkáni od založení svého řádu zvláštní ctitelé sv. Josefa bývali a že duch serafinského Otce se srovnává s duchem Pěstouna Páně. Schůze tato skončena byla veřejnou absolucí a svatým požehnáním. Zpovědi (hlavní věc při pouti) bylo mnoho, takže tři kněží Tov. Ježíšova (čtvrtý koná někde sv. missi) stále tam ustanovení, měli od rána až do 1/2 hod. odpůldne ustavičnou práci. — Lid, který na podzim odchodem dosavadního představeného různými pověstmi postrašen a znepokojován byl, jakoby milý svatý Hostýn měl zůstati bez duchovních strážců, shledal se zase se svými duchovními Oci, kteří mu jako jindy ochotně sloužili, i přesvědčil se na své oči, že Svatyně hostýnská není

osiřelou, jakož i přes zimu měl častěji příležitost, spatřiti tytéž Otce, oníť na jisté dny tam sloužili mši svatou a posluhovali svatými Svátostmi, na př. na svátek Všech Svatých, na den císařského jubilea (2. pros.), o svátcích vánočních, o Novém roce, na sv. Valentina a na mnohé jiné dny. Za tou příčinou radovali se všichni a byli potěšeni. Tu radost dovede jen ten posuzovati, kdo ví, jak velice sv. Hostýn přirostl k srdci lidu. Avšak ještě víc se zaradovali, když ve Svatyni spatřili opět něco nového. překrásného, totiž mramorový oltář svatého Ignáce z Lojoly pod sochou P. Marie Lúrdské stojící. Jestli to vydařilý protějšek k oltáři sv. Františka Assiského, který na druhé straně pod sochou Srdce Páně od roku 1895. stojí, a věru mistrovské dílo z vlastenecké ruky sochaře Neumanna z Kroměříže. Lidé jsouce přívábeni krásou jeho klečeli před ním a modlili se k sv. Ignáci, jehožto synové si za velkou čest a zvláštní štěstí pokládají, že mohou dle jeho ducha a příkladu na svatém Hostýně rozšiřovati slávu Panny Marie. Budou, pokud Bůh jim té milosti popřeje, tak dále pracovati, jako až doposaváde po 12 let s radostí učinili. Tato pak tichá práce ve Svatyni Marianské, jakož i sv. missie od nich po vlastní naší konané, budtež odpovědi na všechny útoky v různých časopisech na ně v poslední době učiněné. — 25. listopadu minulého roku shodil prudký vítr veliké železné a pozlacené „Jméno Maria“ s kopule, ale za měsíc bylo zase obnoven a vztýčeno, i zář jako dříve na radostnou Hanu a na bodrou Slovač i do hor Valašských. Pochází z minulého století, kdy na starém chrámu až do r. 1787. stálo.

F. X. Zimmerhackel, T. J.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Brna. Díky vzdávám nejsrdečnější božskému Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie za velikou milost synu mému prokázanou. Prosím každého čtenáře, aby mne pamětliv byl při modlitbách svých.

Čtenářka „Školy“.

Z Kroměříže. Jsem velkým dlužníkem nejsvětějšího Srdce Spasitelova!

Byl jsem ve velikém nebezpečí duševním i ve velké tísní tělesné. Uctíval jsem božské Srdce Páně, přislíbil jsem uveřejnění v časopise — a byl jsem vyslyšen! Věc pro mne nemilá a velmi nebezpečná byla vyřízena ku blahu mému časnému a ještě více věčnému! Ó budiž za to nejvrouceněji uctěno předsedě, nejsvětější Srdce Spasitele mého!

Katolická kněs.

Z Prahy. Srdečné díky vzdávám nejsv. Srdci Páně, nejblahoslav. Panně Marii ustavičné pomoci a blahosl. Klimentu za urovnání jisté záležitosti duchovní a plním tímto slib učiněný, že, budu-li vyslyšen, to uveřejním ve „Škole“. Kéž se každý obrátí k nejsv. Srdci Páně ve všech záležitostech zvláště 9denní pobožností a nebude sklaman.

E. K.

Z Brna. Nejvroucenější díky vzdávám božskému Srdci Páně, přecistému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za vyslyšení důležité prosby po vykonání 9denní pobožnosti. Proto prosím zbožné čtenáře „Školy“, aby jen s důvěrou všichni k nejsv. Srdci Pána Ježíše se utíkali, potřeby své jemu odporoučeli a nebudou sklamáni.

B. M.

Z Prahy. Činím tuto zadost předse-

Srdci Páně veřejné poděkování za tak nápadnou pomoc k místu, o něž jsem ve třech devítidenních pobožnostech božské Srdce prosil a dosažením jeho také úplně vyslyšen byl.

J. Š., úředník.

Z Lysic. Plnice tímto daný slib vzdáváme tisícere díky božsk. Srdci Páně

a nejčistšímu Srdci blahosl. Panny Marie za vyslyšení prosby v jisté záležitosti dle slov Pána našeho Ježíše Krista: „Pojďte ke mně všichni, kteří obtíženi jste a já občerstvim vás!“ a dle slov sv. Bernarda, že nikdy nebylo slyšáno, aby Panna Maria koho opustila, kdo se k ní s důvěrou o pomoc obrátí.

J. F. N.

Z Dolní Suché. Srdečné díky vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše a Srdci Panny Marie, jakož i sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení proseb mých v nebezpečnosti smrti mého dítěte. Čest a chvála nejsv. Srdci Páně!

N.

Od Chlumce n. C. Tisícere díky vzdávám božskému Srdci P. Ježíše a neposkvrněnému Srdci P. Marie, svatému Antonínu Paduanskému, divotvůrci naší doby za vyslyšení prosby mé v jisté záležitosti.

Čtenářka „Školy“.

Z Olomouce. Srdečné a pokorné díky vzdávám nejsv. Srdci Ježíšovu, nejčistšímu Srdci Panny Marie a svatému Josefu za uzdravení z nemoci velmi povážlivé a bolestné.

F.

Z Brna. Vroucí díky vzdávám božskému Srdci Páně za vyslyšení mé prosby za nalezení ztracené věci, kterou jsem na přímluvu sv. Antonína Pad. opětne našel.

A. N.

Z Olomouce. Nesčíslné díky budtěž vzdány nejsv. Srdci Ježíšovu, nejčistšímu Srdci P. Marie, sv. Josefu a sv. Ant. Paduanskému za milostivé vyslyšení, že konečně stavba nám tak potřebná bude provedena!

Z Brna. Plně učiněný slib svůj, vzdávám díky blahosl. Panně Marii a sv. Antonínu Pad. za poskytnutou pomoc.

B. S.

Vidně. Jistý kněz vzdává nejvyšší díky božskému Srdci Páně, nenáviděnému Srdci P. Marie, sv. Janu sv. Antonínu Pad. za dobrotivě ní svých modliteb v důležité věci. **farnosti Slatěnické.** Neváhám tuto své jvroucenější díky vzdáti Pánu Ježíši a blahosl. Panně Marii Lúrdské za své uzdravení. Budiž jméno Páně pochváleno!

N. N.

Blahořečení Johanny d'Ark, panny Orleanské.

(Hlavní úmysl.)

Kdo prohlášen jest za blahoslaveného, ten musí býti napřed uznán cti-hodným, a sice ctihodným sluhou Páně nebo služebníci Páně svými ctnostmi bohumilými, pro které právě požíval úcty veškerého lidu, jako na př. jest ctihodný sluha Páně P. Martin Středa, člen Tovaryšstva Ježíšova a obránce města Brna proti Švédům. Takovým ctihodným sluhou Páně byl náš milý patron Jan Sarkander, o němž každé dítě slyšelo, jak nábožně byl živ a jak byl pro zpověď mučen. Kdo by neznal ctihodného sluhu Páně a apoštola Vidně, Klementa Hofbauera (Dvořáka), rodáka moravského? Tito a jim podobní sluhové Boží byli od církve svaté uznáni ctihodnými pro život ctnostný a později, po dlouhé době po novém vyšetřování života, ctností a skutků jejich prohlášeni za blahoslavené, a pak teprve zase po delší době po novém vyšetření života, úcty jejich mezi lidem a zázraků bývají veřejně a slavně prohlášeni za svaté; pak se mohou ctíti a vzývati v celé církvi, obrazy a oltáře jim zasvětili a podobná úcta jim prokazovati. To se nazývá kanonický proces.

Něco podobného má se státi nyní s blahořečením ctihodné panny Orleanské, a to na žádost Francie; má býti totiž nyní zaveden nový proces, zkoumán život její, ctnosti a skutky její, jaká ji byla úcta prokazována, aby mohla býti prohlášena za blahoslavenou služebnici Boží. Jest sice vlastně ctěna národem francouzským, ale život její a obětavost její pro vlast a náboženství jest známa po celém světě. Či kdo by neznal aneb neslyšel někdy o panně Orleanské, Johanně d'Ark? Každý obdivuje její statečnost v čele vojska, každý lituje této ctnostné panny, že byla upálena. A kdo vlastně byla tato ctihodná panna? mnohý se snad otáže, chtěje více o ní zvědět. Narodila se r. 1412. v Domrémy blíže Vaucouleurs ve Francii. Byla deerou prostých venkovanův a byla pastýřkou. Od 13. roku mívala tato dívka zvláštní, podivuhodná vidění a dávala na jevo neobyčejné vlohy a nadání. Patrně byla Pánu Bohu milá duše. Ale ať tomu jakkoliv, jisto jest, že r. 1429. vysvobodila Francii, postavivši se s praporem v ruce v čelo vojska, vtrhla s tímto vojskem do utiskované krajiny Orleanské a výpady udatnými donutila Angličany k odchodu a konečně ve válce u Patay docela nad nimi zvítězila. Král Karel VI. vedl pak pannu Orleanskou do Remeše, chtěje ji dát korunovat. Ona však vědouc,

že posláni její od Boha vykonán, titěla navrátiti se domů. Král ji však zdržel a ona dále vedla vojsko proti Angličanům, až r. 1430. upadla nešťastně do jejich rukou, kteří ji 30. května 1431 v čarodějnici a kacířku upálili. Soud nad ní takto pronesený byl znova zkonfirmován r. 1450. a panna Orleanská prohlášena za nevinou. Od té doby požívala v lidu úcty a každý s obdivem vzpomínal na hrdinské skutky její. Byla opravdovou podivu a úcty hodná. Poslušna byla hlasu Božího, jenž ji vedl k osvobození cirkvi a cirkve od nepřátel. Uprostřed zkaženého světa a tolika nebezpečností začala se čistou na duši a na těle. Neznala jiného vyššího cíle, než aby Ježíš Kristus kraloval na zemi. Uprostřed tak hlučného života měla vždy srdce své a mysl svou povznesenu k Bohu, posilujíc duši svou ustavičnou modlitbou a přijímáním nejsvětějších svátostí. Přijala všeliká utrpení, nepravdivý soud, ano i smrt s trpělivostí a oddaností mučnickou.

Odtud to, že na prosbu biskupů francouzských byla panna Orleanská po vyšetření jejího života, ctností a skutkův od cirkve svaté prohlášena za ctitelkou. A poněvadž úcta její nepřestala, nýbrž roste víc a více, má se přikročit nyní k novému procesu, aby znova byl život její prozkoumán a úcta, jaké v lidu požívá, schválena, a pak aby od cirkve svaté byla prohlášena tato ctnostná, statečná panna Orleanská za blahoslavenou služebnici Páně.

Abý proces tento byl šťastně proveden a dostalo se této služebnici Boží cti blahorečení, jest hlavním úmyslem Apoštolátu modlitby na měsíc květen, měsíc zasvěcený nejblahoslavenější Rodičce Boží, Marii Panně.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsi. Srdcem svým Bohu chválu jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjimaje, za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za šťastné provedení blahorečení Johanny, panny Orleanské, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Ctíti Johannu d'Ark.

Úmysl v červnu: Rozšíření Apoštolátu modlitby.

Škola Božského Srdce Páně.

Nic neraní Ježíše tolik, jako přestoupení přikázání lásky k bližnímu; tím bývá raněna takřka zřítelnice oka jeho a trn bývá vboden Srdci jeho. *Sv. Alfons Lig.*

K slavnosti Božího Těla.

Buď k té ku slavnosti
Rozkoš připojena,
A v ní s přeradostí
Chvála zvučná pěna,
Míňte staré kvasy,
Nová vládní změna,
obnov hruď se, čin i hlasy.

Večere se slaví
Oné svaté noci,
Již, jak Písmo praví,
Maje odjít k Otci,
Pán dal bratrům darem
O Velikonoci,
V Zákoně jak psáno starém.

Po beránku značném
Židovského svátku
V díle přezáračném
K duchovnímu vzátku
Jeho láska vřelá
Dala na památku
Všechněm požit svého těla.

Tělo k posílení
Dal jim v divném skutku,
Krev svou k potěšení
Poskytnul jim v smutku;

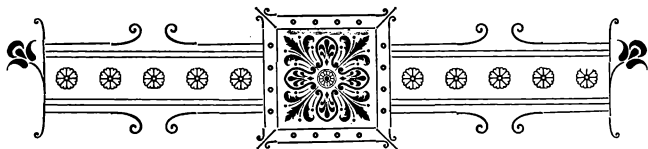
Pijte z toho zdroje,
Dí jim na pohnutku,
Toť krev a to tělo moje.

Tak jim obět vydal,
Zděl je církve strážce,
Spolu zřejmou přidal
Správu o té částce:
Obět vykonávej
Kněz jen v svaté lásce
A sám bera, jiným dávaj.

Andělský chléb chlebem
Člověku se stává,
Stravou danou nebem
Štín se dokonává;
Ó věc předivoucí!
Chudým sluhům dává
V stravu Pán se Všemohoucí.

Bože Trojjediný,
Nakloň k nám své uši,
Navštiv prohlubiny
Věrných Tvojich duší,
Veď nás onou stezkou,
Kterou nám jít sluší,
A dej užít vlast nebeskou.

Fr. Sušil.

Milujme nejsvětější Srdce Ježíšovo.

(K slavnosti Srdce Páně.)

Jakož miloval mne Otec, i já miloval jsem vás. Zůstaňtež v milování mém. (Jan 15, 9.)

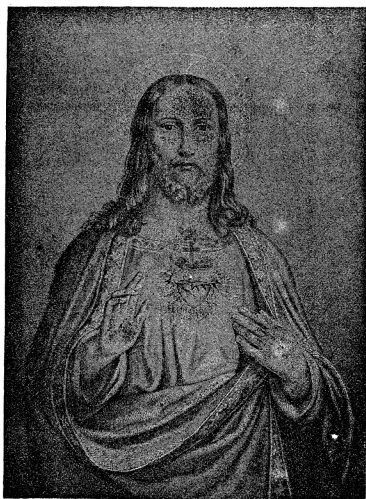
Sotva dokončili jsme krásnou slavnost májovou, již uctívali jsme nebes královnu a vřele milovanou matičku naši Marii Pannu, hle, již nastává jiná vznešená slavnost, již zasvěcen jest měsíc červen, slavnost Nejsv. Srdce Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. Jako měsíc květen předchází červen, tak docházíme Srdcem Matky Marie k Srdci Ježíšovu, slavnosti mariánská vede nás k slavnosti Spasitelově. Ó jak jsme prosili Matku Boží, aby vedla nás cestou k Synu svému, neboť u Ježíše Krista v Jeho nejsladším Srdci teprve nalazáme náplň milosti, nalazáme spásu, tam teprve ukojena býti může naše touha, tam dochází splnění naše naděje. Proto plesejme a radujme se dnes a volejme s královským pěvcem Davidem: »Pojďte, vizte a okuste, jak sladký jest Pán,« neboť v tomto Jeho Srdci slavíme to nám nejmilejší, nezměrnou lásku Boží k nám. A v radosti této svaté, nejsme milí čtenářové a ctitelé nejsv. Srdce Ježíšova osamoceni. Kdybychom tak s výše mohli přehlédnouti celý katolický svět, a očima vníknouti do všech chrámů i do všech příbytků, jak krásné a utěšené divadlo by se nám naskytlo! Všudy viděli bychom horlivé ctitele nejsvětějšího Srdce Páně, tu v nádherných chrámech velikých měst, tam zase v prostých kapličkách pohorských, tu v palácích

bohatců, tam v chýších chudiny, tu jednotlivce, tam celé průvody a všichni tito zápolí vespolek v lásce a úctě k Srdci, jež nás tolik milovalo. A téhož času, co my dnes klečíme před obrazem nejsvětějšího Srdce Páně a vroucnou modlitbou a radostným zpěvem je oslavujeme, klečí, modlí se a pěje s námi nesčíslné množství ctitelů Kristových po celém světě, přčetná bratrstva a spolky, přčetné řeholní rodiny, vykonávají s námi tutěž pobožnost, přstupují k témuž stolu Páně, odprošují, slibují a dosti činí za všechny urážky a hříchy své i všech lidí, Srdci Páně učiněné: Ejhle, jaká to radost, býti v církvi katolické! Jak krásné to vědomí, býti spojeno duchem s nesčíslnými miliony zbožných a nadšených věřících k témuž účelu, k oslavě nejsvětějšího Srdce Páně! A to co my křehcí a slabí lidé činíme na zemi, to způsobem dokonalým děje se na nebi, kde andělé a svatí Spasitele našeho tváří v tvář vidí, jej velebí a naše modlitby, naše prosby jemu přednášejí. Celá církev Páně jest spojena dnes ve chvále Pána svého a v úctě nejsv. Srdce Jeho církev vítězná na nebi, bojující na zemi a zajisté i církev trpící v očistci pozvedá oči své k Srdci, z něhož i pro ni jednou vzejde spása. —

Úcta a pobožnost k nejsv. Srdci Páně, jest v podstatě své tak stará, jako naše sv. církev sama. Zrodilaf se již na hoře Kalvarii při kříži Spasitelově. A tam uvádí nás v duchu i dnešní sv. evangelium,

tam pod kříž, na němž právě Syn Boží za spásu světa dotrpěl a ducha svého v ruce Otce nebeského vypustil. Tam zříme tři osoby, Matku Páně, nejmilejšího jeho učeníka Jana a kajnicí Magdalenu. A tu přichází voják s ostrým kopím a chtěje se přesvědčiti o smrti Pána našeho, vráží kopí toto do Srdce

Ovšem neslavili ještě obzvláštní svátek k veřejnému a všeobecnému uctění tohoto nejsladšího Srdce Páně. Svátek ten nařídil si sám Kristus, zjeviv se zbožné řeholnici Marii Marketě d'Alacoque, která obzvláštní láskou lnula ku Kristu v nej-světější Svátosti oltární přítomnému. Když totiž zbožná tato duše v oktavě

Jeho, a jakmile hrot vytáhne, vytryskne z rány krev smíšená s vodou. V témž okamžiku však uchvácení jsou také všichni, kdož toto viděli, horoucí láskou k tomuto probodenému Srdci Ukřižovaného Spasitele. A od té doby pohlíželi po všechna století věřící křesťané k otevřenému Srdci Mistra svého a pohled tento býval jim útěchou, nadějí a povzbuzením.

Božího Těla před svatostánkem klečela a srdce její celé zahorelo láskou a zbožností k Spasiteli, zjeviv se jí Pán náš a ukazuje na Srdce své pravil: »Viz toto Srdce, které lidi tak milovalo, že ničeho neopomenulo, nýbrž se celé vyčerpalo a strávilo, aby jen jim lásku ukázalo. Za odměnu však dostává se mně od velmi mnohých jen nevděku,

opovrhování a to ve Svátosti lásky moji. Proto žádám, aby první pátek po oktávě Božího Těla zasvěcen byl obzvláštní slavností ku počtě Srdce mého, tím způsobem, aby se toho dne slavné odprošení a sv. přijímání dalo na smířenou za všechny urážky, jichž se mně dostává.« Potom přislíbil Pán hojné milosti všem, kdož Srdce Jeho láskou a zbožností uctívati budou.

Církev sv. zkoumala vidění toto a uznávši je za pravdivé nařídila slavnost, kterou dnes slavíme.

A co jest vlastně předmětem slavnosti dnešní, co jejím významem?

Jest to nezměrná láska Spasitelova k nám hříšným lidem, která Jej přinutila, že sestoupil s nebes na tuto zemi, že za nás se podrobil nejtrapnější a nejpotupnější smrti kříže. Vše co Kristus, jako Spasitel, pro nás od počátku až do konce z lásky vykonal, vše to zahrnuto jest v lásce Srdce Jeho, neboť láska pudila Jej a lásky sídlo jest srdce. Pohleďte jen na obraz nejsv. Srdce, co vypráví vám? Vizte tu zející ránu, vizte trnovou korunu, která je obepíná, vizte kříž, vizte plamen, vizte krev, vše to nemluví vám o ničem, nežli o lásce Páně k nám, o lásce, již ani pochopiti nemůžeme. Čím déle na obraz ten hledíme, tím více táje ledové srdce naše, tím více se nám zdá, jakoby Spasitel tajemným hlasem k nám hovořil o lásce, již k nám chová, tím mocněji táhne nás touha to-muto Srdci Páně se zalíbiti, lásky jeho si zasloužiti. Ano, ze srdce svého mluví k nám Spasitel, a co mluví? Obsah řeči jeho jest rozličný podle toho ku komu mluví. Poslyšme tedy co mluví Pán ze srdce svého:

1. k srdci nevinnému,
2. k srdci hříšnému,
3. k srdci trpčícímu.

1. Ó jak něžně, jak vroucně hovoří Pán ze srdce svého k duši nevinné,

kteřá skvoucí roucho křestní zachovala neposkvrněné.

Ó dítě moje, jak tě miluji! Miluji tě více nežli ostatní, neboť máš pohled, ježž nevyváží ani nebe, ani země, milost mou v plné míře. Při všech tvých starostech a pracích můžeš s čistou radostí a klidnou myslí vzhlížeti k Stvořiteli svému a volati: Pane, ještě jsem celý tvůj. S větší vroucností můžeš patřiti i na obraz Srdce mého, neboť nemám pro tebe nic jiného nežli lásku a něžnou péči. Tak zajisté mluví v duchu Kristus Pán k dušem nevinným; té rozkoše zažili svatí v plné míře, proto volá svatý Bernhard: »Ó jak jest pěkné a příjemné v tomto srdci bydleti, a kdo by nechtěl tohoto Srdce pro nás tak hluboce zbodaného milovati?«

2. Avšak bohužel ne každý zachoval si roucho křestní neposkvrněné, ne každý může předstoupiti před Srdce Páně ozářen a obdařen jeho milostí. Co asi poví Spasitel duši takové, která zhřešila? Odvrátí se od ní s ošklivostí anebo i pro ni má pohled lásky, slovo milosti? I ovšem, láska září z oka Spasitelova i pro hříšníky a Srdce Jeho, které prahne po jejich spáse, zdá se, že volá, že prosí, že napomíná: »Nešťastný zaslepenče, obrať se. Spas přece duši svou, za niž jsem život svůj položil. Viz srdce moje, poslední krůpěj krve z něho vytryskla za duši tvou, a ty ji chceš zkaziti? Má celé moje utrpení pro tebe býti nadarmo? Ó máš-li jen nejmenší ještě jiskru lásky k sobě samému, padni před obrazem Srdce mého na kolena, a v slabosti a hříšnosti své vypros pomoc mou k obrácení. Měj přece slitování s sebou samým; můj slitování s láskou mojí a neboj zase Srdce mé šipy hříchů svých!«

Který pak hříšník by odolal této řeči Spasitelově! Ó kéž by proto hříšníci častěji pohlíželi na obraz Srdce Páně, tu by jim nové vzešlo světlo v duši, tu

by milost Páně pomohla slabé jejich vůli, a z hříšníka by se stal kající syn, jenž s lhostejností navracuje se k Otci a jež Otec nebeský s láskou vítá a objímá. Srdce Páně přivedlo již nescíslné hříšníky k pokání, ó kéž by se i nad námi smilovati ráčilo!

3. A co k tobě asi mluví nejsvětější Srdce Ježíšovo, ty srdce trpící? I ty nesmíš scházeti před jeho svatým obrazem, vždyť tebe obzvláště miluje Pán, poněvadž jsi mu v utrpení podobným. I Spasitel trpěl, trpěl nevýslovně mnoho, a vi ze zkušenosti, jak to bolí a proto jsou mu trpící děti nejmilejší.

Tíží-li utrpení tělo tvé, je-li nemoc, chudoba údělem tvým, trpí-li duše tvá úzkostí, opuštěností, pronásledováním a pohrdáním od tvých bližních, ba mnohdy od těch, kteří nejbližší tobě stojí, spojuje-li se zloba lidská s mocí ďablovou, aby tě zkazila, a ty v hrozném tomto trápení nemáš přítelku, jemuž bys sobě postěžoval, ó pohledni tam na Srdce Páně Srdce toto, Srdce Boha a Pána Tvého zná trápení tvoje, Srdce toto miluje tě vřele, a to tím vřeleji, čím opuštěnější jsi. Tam tě volá Pán, tam k Srdci jeho spěchej, tam ponoř se a najdeš studnici útěchy a pomoci. Požaluj si u mně, volá k tobě Spasitel ze srdce svého, požaluj si u mně, a já potěším tebe, v bolestech svých buď pamětliv bolesti svých, v opuštěnosti své pomni opuštěnosti mé a svatá trpělivost naučí tě se mnou trpěti, ulehčí tobě kříž, a zásluhou obdaří tebe. Trp pro mne a z lásky ke mně a utrpení tvé dobude ti koruny slávy. Tak asi mluví božské Srdce Páně k jednomu každému z nás, podle stavu vlastního srdce našeho. Tak sluší nám na obraz nejsv. Srdce Páně pohlížeti. Avšak kdo naučí nás ubohé, slabé, těkavé lidi lásce, pravé zbožnosti k nejsvětějšímu Srdci? Kdo jiný nežli přesvatá Matka Jeho, jejíž Srdce se Srdcem

Jeho co nejužší bylo spojeno? Vždyť nepocitilo neposkvrněné její Srdce žádné náklonnosti, žádné lásky k tomuto světu, Srdce její jedině hořelo láskou k Bohu, láskou k božskému Synu jejimu, a proto také nelze Srdce její od Srdce Synova dělit. Marie matka naše je také naší učitelkou v lásce a zbožnosti k Srdci Páně, ona může nám také Boží pomoci k tomu vyprositi neboť má velikou moc nad Srdcem Syna svého, moc mateřské přimluvy.

Ó jaká to veliká pro nás útěcha, že mezi námi hříšnými lidmi a nejsvětějším Srdcem Páně stojí milostivá, přívětivá, přesladká matka, jejíž citlivé Srdce láskou objímá i Syna božského i nás děti lidské. Ó přičiňme se, abychom se spojili se Srdcem Mariiným a vždy více a více poznávali nejsv. Srdce Synáčka jejího, hloubku Jeho božské lásky a milosrdenství pochopovali a také lásku Jeho láskou naší spláceli.

Nezapomínejme však také dnes našich milých zemřelých, zejména dušiček v očistci. Doporučujeme je milosti a lásce Srdce Spasitelova, aby mocné slovo odpuštění jim brzy otevřelo brány očistcové a ony se připojiti mohly k svatým a andělům, Srdce Páně velebícím. Zde před obrazem nejsv. Srdce Páně slibme zase, že povinnosti bratrstva našeho řádně konati chceme, že se přičiníme spěti na cestě dokonalosti křesťanské, kterou vykázal nám Pán. V Srdci Páně máme hojnou studnici milosti, potěchy, pomoci, v Matce Páně máme dobrotivou orodovnici a moudrou průvodkyni. Tu milujme ji, následujme a dovede nás šťastně tam, kde uzmíre oslavené Srdce Páně, které jsme v obraze na zemi tak uctívali. Kéž jednou tak jak nyní na zemi, tak i na nebi voláme: »Pozdraveno a požeňnáno budiž nejsv. Srdce Páně od toho času až na věky.«

BOH. HENDL.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 13.

En lectulum Salomonis etc. (Sancta Mater,
istud agas — Crucifixi fuge plagas — cordi
meo valide. Sequentia.)

Když poslední jsi prolil krůpěť krve
z té lásky, jež tě k nám až dosud víže,
tu, Jesu, sňali tělo Tvoje s kříže —
zas ležel's v klíně Matky jako prvé.

Ó jaký bol tu pronik' duši její,
když na své srdce Tebe ona tiskla;
než každá slza, jež jí z oka tryskla,
nám k útěše je spásy v naději.

Ty Matko, bolestí již proklál meč,
ó vtiskni v duši moji Krista rány,
ať vejdu jimi v Srdce jeho brány.

Nechť přimluvnou je za nás Tvoje řeč,
když před královským Synem budeš státi:
pros za nás vždycky, přebolestná Máti!

Píseň 14.

En lectulum Salomonis etc. (Factus est
in pace locus ejus et habitatio ejus in Sion.)
(Ps. 75.)

Hrob svatý, tichý, vytesaný v skále,
jak drahocenný poklad v sobě chová!
Zas pro Ježíše Krista postel nová
a nový palác od věčného Krále!

Ó pojďme, polibme ten svatý kámen,
ten hrob, co o něm zpíval pěvec dávný,
že světa národům on bude slavný,
že v úctě sklonění my před ním stanem.

Ó pojďme, uctěme to svaté lože
a Srdce v něm, jež zrudlo krví znovu,
když Pán náš, vítěz přemocný, vstal z rovu.

Ty reku vzkříšený, ó mocný Bože,
jak Tomáši, i nám ten ukaž bok,
co rdí se na něm svaté krve tok!

Píseň 15.

En lectulum Salomonis etc. (Sapientia
aedificavit sibi domum, misit vinum et
posuit mensam.) (Prov. 9, 1.)

Pojď, duše křesťanská, pojď nyní se mnou,
já ukáži ti jinou postel Pána,
jež ze zlata a drahokamů stlána,
tam místo své má pod oponou jemnou.

Viz Svátost velebnou, viz Boží Tělo,
jež ukrývá se v chleba způsobu,
viz Srdce, jež chťe naši porobu
s nás sníti, na Golgotě krvácelo.

Pojď, obdivuj se lásce nevidané,
jež ze Svátosti té vstříce tobě vane,
pojď, ucti Srdce, lásky oné zdroj!

Těž ctností perlami se poustroj,
když zavítat chce v těla tvého schránu:
tu lůžko čisté, krásné ustel Pánu!

Píseň 16.

En lectulum Salomonis etc. (Haurietis
aquis in gaudio de fontibus Salvatoris.)
(Is. 12, 3.)

Jen vítěj, duše, vítěj Krista Pána,
když navštívíť chce tebe — vzácný host!
Je příbytek tvůj, duše, hříchu prost
a čistá postel v srdci uchystána?

Zda věnci zásluh ovitá tvá brána,
zda dům tvůj zdobí ctností letorost?
Jsi v zlatu oděna a perel skvost
a v bílá roucha, jež ti na křtu dána?

Pán Ježíš chce dnes s tebou hodovati —
ó plesej, láskou jeho dojata!
Chceš jako ženicha jej milovati?

Viz jeho ramena již rozpjatá,
by v náručí tě mohl zcelovati!
Chceš trhati s ním lásky poupata?

Ctnosti milé nejsvětějšímu Srdci Páně.

Napsal P. EM. KOVÁŘ, O. SS. R. (Č. d.)

Tu a tam v hornatých krajinách spatřujeme jezero, uzavřené se všech stran vysokými horami. Nechtějí vířící buráky sebe prudčeji, hladina jezerní jest klidná, tichá, sotva že vlnka na ní se pohne. Podobně zůstalo klidné Srdce Páně při umučení jeho. Sprostý voják udeřil ho hrubě ve tvář; Pán Ježíš odpovídá mírně: »Nemluvil-li jsem pravdu, dokaž to, pakli ano, proč mne biješ?« Postavili jej před nespravedlivého soudce: on zůstal tichým. Přivedli jej k Pilátovi: nenalézá na něm viny. Pilát vyvádí jej ven, ukazuje jej židům tak ztrýzněného, utýraného: dole křik a hlomoz zuří, oni se bouří, volají a žádají jeho smrt: on stojí tichý, tak že Pilát sám se podivil. Vedou jej jako beránka tichého (Jer. 11, 19) k zabíjení na Kalvarii: on neodmlouvá. Přibit jsa na kříž, slyší hrozná rouhání židův a klení vojáků; nehrozí, jak dí sv. Petr (1. Petr 2, 23), když trpěl, ale otvírá svá božská ústa a prosí nebeského Otce za své vrahy: »Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.« Sám odpustil a všecko prominul, tiše sklonil hlavu a vypustil duši, utichlo na vždy Srdce nejtišší. Jak dojemně zní tu jeho napomenutí, jež dříve dával: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.«

To je vzor božský, Srdce Kristovo. Jak nepodobno bývá tomuto Srdci srdce mnohého křesťana! Nepovzbudí-li nás příklad Páně, co nás má ještě povzbuditi

a napomenouti k tichosti a mírnosti? Ctnost ta zdá se na pohled nepatrnou, mnohému snad zbytečnou, ale není tomu tak. Ona jest klíčem, jenž nám otevírá srdce našich bližních, zjednává nám jejich lásku, zajišťuje nám pokoj a jejich přátelství. Jest klíčem též k Srdci Božímu. Proto prosí a zapřisáhá svatý Pavel Korintany: »Sám pak já, Pavel, prosím vás skrze tichost a mírnost Kristovu.« (II. Kor. 10, 1.) Této ctnosti nám třeba, poněvadž nežijeme vzdáleni druhých lidí, ale denně s nimi se stýkáme.

Svatý apoštol uvězněný jsa v okovech, žádá Efeských: »Protož prosím vás já vězeň v Pánu, abyste hodně chodili v povolání, kterým povoláni jste, se vši pokorou, a tichostí, v trpělivosti se snášejte vespolek.« (Efes. 4, 1. 2.) — Svatý Augustin praví: »Tichostí nakloníš sobě lidi, smíříš je mezi sebou, přivedeš je k Bohu.« (»Mansuetudine conciliabis homines tibi, inter se, Deo.«) S mírným člověkem každý rád zachází, zlostného se varuje. Je-li mu s ním činiti, koná to tak opatrně, aby ho nepopudil. Svatý Řehoř Nazianský krásně popisuje tichého křesťana: »Je-li mírný urážen, nepřemáhá urážky stejnou urážkou. Je-li pronásledován, trpí. Je-li potupen, žehná. Vysmívají-li se mu, modlí se. Proto bude také s Kristem Pánem v nebi oslaven.« — »Bůh«, praví sv. František Saleský, »doporučuje mi lásku k bližnímu. Je to veliká láska k bližnímu, žije-li někdo ve svornosti s druhými. K tomu je nejlepší pro-

středek býti mírným a povolným.« Týž světec cvičil se 22 let, aby dospěl tichosti, které se podivujeme čtouce jeho životopis.

Abychom se stali mírnými, je třeba dlouho se cvičiti, stále se přemáhati, snášeti trpělivě učiněné urážky a ponížení. Blah. Klement Dvořák (Hofbauer) chtěl zříditi ve Varšavě sirotčinec. Nemaje sám peněz, sbíral ve městě. Jednou přišel do hostince a prosil pána za stolem sedícího o příspěvek. Pán se rozhorlil, na takové věci že nedá ničeho, konečně plivnul blahoslavenému do očí. P. Klement se utřel a pravil klidně: »Pane, to bylo mně, dejte nyní něco mým sirotkům.« Touto andělskou mírností dojatý pán štědře mu udělil almužny.

To je vysvětlení slova Páně: »Blahoslavení tiší, neboť oni zemi vládnouti budou.« (Mat. 5, 4.) Budou vládnouti zemi vlastního srdce, že krotíce vášně a náruživosti svého srdce, jsou jeho pány; budou vládnouti zemi cizích srdcí, že je získají a je ovládají; budou vládnouti zemi, t. j. nebem, jak dí svatý Augustin, že údělem jejich bude království nebeské. Podobně slibuje Bůh v žalmu (36, 11): »Tiší pak děditi budou zemi a kochati se budou ve množství pokoje.«

Duch křesťanský jest duch pokory a mírnosti. Proto divně každý hledí nyní na samozvané vykupitele, oprávněnce či obnovitele života křesťanského, kteří rozsévají různice, rozkol a nepokoj mezi věřícími. Bůh praví: »Duch můj je sladší než med« (Jež. Sir. 24, 27); ku kterýmžto slovům poznamenává sv. František Sal.: »Kouskem medu chytí se více much nežli sudem octa.« Pravit i naše přísloví: »Tichá voda břehy ryje«, čímž se naznačuje, že úsilovná, skrytá, v mírnosti vykonaná

práce mnoho zmůže. »Mírnost«, dí svatý Vincenc Paulanský, »láska a pokora mají zázračnou moc, získati srdce lidská a přijměti je k věcem, jež jsou přirozenosti (naší) zcela protivny.«

Chceme-li býti mírnými, uvažujme život a příklad Srdce nejtěššího Ježíše Krista. Prosme též, a to často, v modlitbě za pomoc shora, pamatujme na odměnu, tichosti slíbenou. Pěkně praví sv. Vavřinec Justiniani: »Obojím jsi mi, ó Pane Ježíši, zrcadlem trpělivosti a odměnou trpělivému; obě mne silně vyzývá, obě horoucně rozněcuje k následování.« (»Utrumque es mihi, Domine Jesu, et speculum patiendi et meritum patienti; utrumque fortiter provocat, utrumque vehementer accendit.«) Zvláště modlitbou dojdeme mírnosti a tichosti. Učenici byvše zastížení bouří na moři, volali úpěnlivě k Pánu: »Zachraň nás, hyneme!« Tak když bouře hněvu a zlosti nás zachvátí, volejme k Srdci Ježíšovu: »Zachraň nás, tichý Pane Ježíši, ať nezhyne, neupadneme ve hřích hněvu a zlosti!« Modleme se k nejsv. Srdci: »Ježíši, tichý a pokorný srdcem, učiň srdce mé podobné srdci svému!« Přemáhejme a snášejme rádi pohanění, a staneme se mučeníky dle slov sv. Augustina: »Má i mír církve své mučeniky.« (»Habet et ecclesiae pax martyres suos.«) Mučeniky ne sice, kteří prolili krev svou za víru a Boha, ale mučeniky, kteří se jimi stali dlouholetým strádáním a přemáháním, mučeniky ctností. Tímto bojem a utrpením činíme své srdce podobnějším nejsv. Srdci, tímto ctnostným životem stáváme se milejšími Srdci Páně, touto vždy větší a větší dokonalostí stáváme se též hodnějšími milostí, zásluh a odměny, plynoucí z vykoupení a smrti Syna Božího, Ježíše Krista.

Neděle a svátky v církvi a ve světě.

(Část další.)

elý čas od Velikonoc až po svátky svatodušní jest dobou radostného plesání nad zmrtvých vstáním Ježíše Krista, proto ty radostné zpěvy církevní, proto to jásavé Alleluja, které se tolikráte opakuje. Celá ta doba jest pro nás jaksi dnem, o němž žalmista praví: »Tentož jest den, ježž učinil nám Pán, radujme a veselme se v něm.«

I příroda slaví toho času své vzkříšení k novému životu. Ó jak vše pučí, jak se zelená! Jakoby čarovným proutkem vykouzlenny, pokrývají nesčíslné kvítky naše lučiny; slunce zahřívá zemi a ta z moci jí Bohem dané, vydává list i květ a chystá se nésti nesčíslné plody. A tu uprostřed jarního období, v době roku nejkrásnější slaví církev katolická třetí svůj hlavní svátek, Letnice čili svátky svatodušní.

Svátky svatodušní jsou satebním dnem církve sv. jako Velikonoce, dnem jejího narození. Církev svatá vyšla jako druhá Eva, z otevřeného Srdece Ukřižovaného zakladatele svého Syna Božího; vítězstvím mistra svého nad smrtí a peklem posílněná, povzbuzená a poučená, rostla a vzrůstala se v radosti velikonoční a dospívala rychle v nevěstu Ducha svatého. A tu přišel den zasnoubení a církev přijala Ducha svatého, památného dne Letnic. Proto jest slavnost svatodušní pro nás dítky církve svaté, dobou radostí a plesání, dnem šťastným a milosti plným, neboť jest to den zasnoubení se duše naší s Bohem. Ó kéž by všichni

křesťané poznali a pochopili význam slavnosti této! Kéž by poznali cenu milosti, již se stali dítkami Božími, spolu-bratry Kristovými a dědici království Božího! Kéž by otevřeli srdce svá, aby duch Boží vešel v ně s milostmi a dary svými a učil je poznati, co jim vpravdě k spáse slouží!

Ale bohužel, právě tento význam svátků těchto jest velikému davu neznámý. Duch sv. jest host tajemný a svět jej nezná a nemůže jej přijmouti, neboť poznává a pochopuje jen to, co očima těla vidí a čeho chápe lidským, světským rozumem. Jak jinak činili sv. apoštolé. Trvajíce na modlitbách, očekávali příchod Ducha svatého a také ho obdrželi. Ó jak mnoho jest těch, kdož učinivše povinnosti velikonoční přijetím sv. svátosti zadost, neuchovali v srdci milost přijatou, nepěstovali svatost, již obdařil je Pán a v ruchu světském, starostech i radostech, nepřipravovali duši svou k zasnoubení se s Duchem sv.?! Proto nemá pro ně svátek svatodušní ani pravého významu, ani pravého užitku. —

Pro církev Páně však jest den dnešní sice dnem veliké radosti, dnem veliké milosti, ale také počátkem boje, počátkem krušné práce. V tomtéž okamžiku, kdy po sestoupení Ducha svatého otevřely se dveře večeraďla v Jerusalemě, a církev Páně vyšla na ulici před lid shromážděný, aby ústy Petrovými první kázání konala lidu o Ježíši, Synu Božím, Spasiteli světa, v témž okamžiku započíná také její mučeníctví. Od té doby musí církev,

nevěsta Ducha sv., v parnu letním pracovati, strádati, trpěti a bojovati, a to po celý čas až do skonání světa, kdy úlohu svou dokoná.

Církev není nadarmo dcerou kříže; kříž nesla, nese a nésti bude ustavičně, až jej zatkne na celém okrsku země, až kříž tento zaskví se v lesku vítězství o dni soudném. —

Duch sv. sestoupil v burácení silného, bouřného vichoru a oznámil sestup svůj ohnivými jazyky. To nejsou zajisté známky tichého, klidného a pohodlného působení, nýbrž předzvěsti boje a utrpení. Proto začal s dnem Letnic pro apoštoly a jejich následníky život trudný, peprné práce, započali boj s celým mocným světem, aby tento podrobili panství kříže, a proto obětovali s radostí práci i boji tomuto, tělo i život svůj. Zbrání jejich bylo slovo Boží, tento dvousečný meč, jenž tělo od duše dělí, jenž tisíce tisíců světu a zlému nepříteli odňal a pod prapor kříže postavil.

A mezi tím co Petr první kázání konal, poslouchalo množství lidí ze všech končin světa sem přibylého, s utajeným dechem novou blahou zvěstí o spáse, a jedenkaždý slyšel ho mluviti v řeči své mateřské. Tak postaral se Bůh zázrakem moci své, o rychlé rozšíření sv. Evangelia hned na den zpečetění jeho Duchem svatým, neboť příchodí rozešli se zase do vlastí svých a vypravovali, co v Jerusalemě slyšeli, a tak připravovali půdu pro příchod apoštolů a jiných věrozvěstců. Tak jako tehdy, tak mluví církev svatá i nyní řečí všech národů, a ačkoli pro svatou obět mešní a vlastní bohoslužbu všudy téhož jazyka užívá, přece umí jednomu každému, kdož je slyšeti chce, svatě Evangelium v jeho mateřské řeči hlásati.

Církev je pro všechny národy, nevyklučuje ani jediný, byť sebe hlouběji stál v mravech anebo vzdělání svém, vždyť

ji Spasitel poslal ke všem křem: »jdouce učte všechny národy«! Církev nestaví se — a nemůže ani — na stanovisko přesně národnostní, ona uznává práva jednoho každého národa, práva na jsoucnost, na klidné se vyvinování a vzdělávání podle vloh a příležitosti. Církev nesmí a nemůže nadržovati jedné řeči a jednomu národu na úkor druhého, nýbrž jako pravá a starostlivá matka objímá stejnou láskou všechny a pečuje o časné i věčné blaho všech. Proto ta zášť, proto ten boj proti církvi za dob našich. Převrácené pojmy o národnosti a právech jedné řeči a národa oproti jiným zvítězily nyní nad moudrou a spravedlivou rozvahou, a že církev nemůže názory také podporovati, proto kasají se na ni přemrštěnci se všech stran, vytýkají jí, že nemá citu k národu, že je římská atd. a chtějíce ji zničití volají k odpadu. Je to smutný zjev na konci století, jemuž přezdíleli »osvicené«! Bezpráví má podržeti vrech nad právem, zbrklé náhledy mají zatlačití do pozadí rozum a úvahu. Bohužel jsou i tací, kteří dále nemyslí, nerozvažují, a na povel štváčů, aby, jak praví, národnost zachovali, již jim ostatní nikdo neběře, od církve katolické odpadávají. Jsou to jak s dobrým svědomím říci lze, ponejvíce shnilá jablka na stromu církve, která zajisté jen zevně ještě, nikoliv však uvnitř, tak tak církvi náležela. Vichr bouřný otrásá sice stromem církve, ale setřástí může jen ovoce shnilé, zdravé visí pevně a sebe větší náraz mu neškodí. Kdo z národnostních pohnůtek odpadne, dává na jevo, že přesvědčení jeho náboženské jest velice slabé, ba skorem žádné, dává na jevo, že víra, to nejdůležitější v životě jest mu hříčkou, že spása duše jeho poslední jeho starostí. Nehledá pravdy, nehledá Krista, ale jen tam tůhne, kde se mu zdá, že se národnostnímu citu jeho více hová. Čteme-li životopisy obrátců ze

židovstva anebo protestantstva na víru naši, tu vidíme, že mužové tito, již dříve dlouho bádali, zkoušeli, dlouhé boje prodělávali, ale že dospěly k přesvědčení o pravdě víry katolické, ji také s radostí přijali. A jak jednají nynější odpadlíci? Beze vsí příčiny, vnější i vnitřní, na pouhý povel štváčů, jimž žádné náboženství svatým není, kteří by ještě nejraději staré pohanství zavedli, na povel takých rozmarných lidiček, odpadávají a tak vědomě se stávají novověkými Jidáši! Církev Páně váží si každé národnosti, každé dává co jejího jest, o každou se stará vpravdě mateřsky. Každému národu posílá věrozvěsty, jichž první práci a péči jest naučiti se jazyku národnímu a tak srozumitelně hlásati lidu slovo Boží. Církev založila k tomu cíli v Římě velkolepý ústav, zvaný »de propaganda fide« (ústav k rozšiřování víry), kde se chovanci všem hlavnějším řečem celého světa učí a po dokonale výchově vycházejí jako misijnáři do všech dílů světa. Církev chrání jednotlivé národnosti v jejich právech, udržuje jejich řeč a národní mrav. Důkazem toho jest národ náš česko-moravský. Štěstí jeho bylo, že zůstal v lůně církve sv. katolické, tak zachoval svou řeč, svou národní bytnost, neboť i v nejhorších dobách poroby a útisků, kdy celý veřejný život se již odnárodnil, poněmčil, byla to jediná církev, bylo to katolické kněžstvo, které lid neopustilo. V chrámech jedině ještě zazníval český hlahol, v písních a modlitbách, v chrámech jedině mluvilo se ještě k lidu českému po česku, neboť kněžstvo po česku kázalo slovo Boží. A když lepší doby nastaly, vyšla z chrámů česká řeč zase na světlo Boží, vešla zase do měst, do rodin vzdělaných, zámožných, a národ český okřál, oživil, mohutněl a dospěl tam, kde nyní jest, a to jen z počátku péči a zásluhou církve, zásluhou katolického kněžstva. Co odpadlo

od víry katolické, odpadlo i od řeči české i od národa. Taktéž vidíme podobný příklad na Polácích. Kde se drží staré víry katolické, tam zachovali i řeč i národnost, přes všechny svízele a pronásledování. Kde odpadli od církve, tam odpadli i od národnosti. Církev katol. chrání práva národů jednotlivých, uslechtuje je, povznáší, vzdělává způsobem jim nejlépe příhodným, ale církev učí je vespolek sebe milovati, k dobrému se spojovati, práv vespolných dbáti, církev spojuje národy rozličné v jednu velikou rodinu Páně v církvi svaté, a to páskou víry, lásky a spravedlnosti. Jako staré pohanství jednotlivé národy dělilo a jednoho nepřátelsky stavělo proti druhému, tak chce církev národy spojovati, aby pod jedním Otcem, týmž Bohem, stojíce vespolek se snášeli, se ctili, sobě navzájem pomáhali jako údové jedné a též rodiny. To je cíl, to je toužba církve, jestliže všudy nedochází tohoto cíle, není vinou její, nýbrž převrácenosti, zpupnosti lidské, která překážky církvi dělá, které jsou mnohdy nepřekonatelné. Dobré vůli staví se proti zloba lidská, jako již od počátku bylo. Proto trpí, proto bojuje církev neustále. Církev mluví ve všech řečech světa, ale svět nerozumí, anebo lépe řečeno nechce rozuměti řeči církve, neboť jen ten, kdo z pravdy jest a pravdu ctí a hledí, ten slyší její hlas, rozumí její řeči. Při onom prvním kázání Petrově o Letnicích, bylo přítomno ohromné množství lidu, všichni slyšeli, všichni sice slovně rozuměli slovům jeho, ale ne všichni chtěli rozuměti smyslu; jen tři tisíce z nich pochopili řeč Petrovu a její smysl, jako meč tala je do živého a hledající pravdy, toužíce po odpuštění viny, dali se pokřtiti. Tak i nyní jen málo těch, kdož rozumí řeči církve, kdož chápají učení kříže, neboť svět jest plný lži a podvodu, přetvářky a faleše, a ptá se posměšně jako tehdy Plát: »Co

jest pravda? Kde ale není upřímné vůle, tam Duch sv. nemůže působiti, kde není touha po světle a pravdě, tam Duch svatý nemůže osvěcovati. Proto mnoho jest těch, kdož významu svátků svatodušních nerozumějí, osvěcení Duchem sv. si nežádají, k tomu nepracují a tak tapají v temnostech. Neznajíce veliké milosti, již se jim dostalo, že jsou údové církve Kristovy, nemilují ji, neváží si jí, neposlouchají jí a nebojují po straně její pro Boha, víru a pravdu. Proto také vidíme, že Letnice ze všech svátků nejvíce znesvěcovány bývají. Jest to pro svět čas výletů. Hned záhy z rána na Boží Hod viděti lze celé průvody, ale ne prosební nebo církevní, nýbrž výletní. Ze všech stran hrnou se výletníci, po dráze, po vodě, po vozech, pěšky z měst na venek, aby užili prvního svátku letního. Nejsme proti tomu, přejeme z toho srdce každému vyrazení, a občerstvení ve svěžím vzduchu, ale na druhé straně se ptáme, kde je svěcení tak velikého svátku, kde služby Boží, kde kázání, kde modlitba? Právě na den, kdy se slaví zároveň zákon Boží, daný na hoře Sinaji, desatero přikázání Božích, kdy Duch svatý potvrditi ráčil tento zákon, právě toho dne přestupují mnozí již třetí přikázání: »Pomni, abys den sváteční světil«. Slavíme památku sestoupení Ducha sv. na apoštoly a sami nechceme, aby na nás sestoupil? sami odháníme jej, hřešíce proti přikázání Božím a církevním? Jaký pak smysl mají svátky svatodušní, běže-li se jim posvátnost, nesvětlí-li se podle vůle a příkazu církve? Pro pouhý odpočinek, pouhé vyrazení hodí se i jiný den, ale tak to je, svět běže rád od Boha a církve co mu k prospěchu těla podává, ale

nerad to, co mu slouží k spáse duše. Od Boha běže, ale Bohu nedává. Tak slaví obět jen pouhým jménem svátky tak krásné a tak důležité, vnitřní smysl, krása a milost se mu již ztratily. Jak ubohý, jak chudý jest přece ten svět bez Boha, při vši své nádheře, při všem veselí! Avšak spějme do chrámů Páně, připojme se k těm nesčíslným zbožným duším, které k oltáři Páně spěchají a pod kazatelny se staví, aby slovo Boží proniklo duši jejich, které obléhají zpovědnice, aby s rozhrěšením kněžským přijali milost Ducha svatého. Spojme se s církví, která dnes volá: »Přiď, Duše svatý, naplň srdce Tvých věřících, a zapal v nich oheň lásky své. Sešli ducha svého a stvoření budou, a obnovíš tvářnost země.« Po bok církve se postavme, kterou dnes Pán vyzbrojil mocí nebeskou k velikému boji, neboť by jinak platilo o nás slovo Páně: »Kdo není se mnou, jest proti mně«. Církví Páně předpověděl sám Spasitel nepřátelství světa říka: »Jako mne nenáviděli, tak i vás nenáviděti budou.« Proto nás nesmí másti útoky světa na církev Páně, nesmí lekati nástrahy, nesmí odstrašiti boj a protivenství. Zdaž jsme my učenci nad mistra, a služebníci nad Pána? I Ježiši Kristu se jinak nevedlo, neboť pravda ve lži vždy nepřítele měla a mítí bude. Ale vědomí, církve jest vedena a silena Duchem svatým, vědomí i já jsem údem církve této a jestliže trpím, trpím pro Boha, k zásluze duše své, to nechť nás věrné děti církve svaté těší, silí a povzbuzuje. Bojujeme-li a trpíme-li v církvi Páně, také jednou s ní zvítězíme, neboť pravdivá jsou slova Kristova: »A brány pekelné jí nepřemohou«.

BOH. HENDL.

Několik zázračných událostí ku zvýšení úcty svatého Antonína Paduanského.

Podává VÁCLAV DAVÍDEK, katecheta v Turnově.

Kázání, jež činil sv. Antonín ve městě Rimini k rybám.

Mnoho nepravostí a velikých hříchů způsobilo tak zvané bludné učení Manicheovců. Již sv. Augustin bojoval vítězně proti bludařům těmto, a když po mnoha sta letech opět nacházelo hojných přívrženců, zvláště v 11. a 12. století a to jak v Itálii, tak i v jižní Francii, — tu jásali nepřátelé církve katolické, že učení Kristovo s povrchu zemského za několik jen ještě dní, nebo měsíců vyhlazeno bude. Kochali se zvláště takovou nadějí Valdenští, Albigenští, Katharové a mnozí jiní. Ale ten Kristus, který řekl k Petrovi: »Petře, ty jsi skála a na té skále zbuduji církev svou a brány pekelné ji nepřemohou,« — ten ukázal i v těchto stoletích, že slova jeho přepravdiva zůstanou. Dostal totiž v této pohnuté době dva výtečné muže ku pomoci církvi katolické, kteří shromáždili kolem sebe stejně smýšlející druhy, a pomocí vědy, modlitby, svatosti života svého, — a když toho nutnost žádala vylévali i krev svou vlastní na důkaz pravdivosti učení svého, — přemáhali blud, a konečně zvítězili. Oni dva výtečníci jsou: svatý Dominik a svatý František.

Do řad bojovníků, kteří se shromáždili kolem těchto dvou světců, postavil se i sv. Antonín. Jeho přičiněním byla zbavena záhubného bludu zvláště krajina

»Romagna« zvaná. Zdá se, že obyvatelstvo města Rimini vesměs holdovalo zhoubnému učení. Marň se namáhali biskupové, ba nebylo uposlechnuto ani přátelských výtrah sv. Otcem daných.

Když náš sv. missionář k tomuto městu se blížil, bylo naplněno strachem, ježto světce předcházela pověst, že mu žádný protivník neodolá. Proto se usnesli předáci města, že na kázání svatého Antonína nepůjdu; by lid obecný je následoval, činili mu rozmanité sliby.

Když tedy světec přišel do samého města, viděl, že obyvatelstvo se před ním skrylo a že jen několik babiček a starců kázání jeho má přítomno býti. Tím však nikterak nebyl uveden do rozpaků. Vystoupil na řečniště a kázal s takovým zápalem, že když se o tom protivníci jeho dověděli, usnesli se jej usmrtiti. — Když o tom svatý Antonín zpraven byl, zašel do odlehle od města vesničky a tam se po několik dní modlil a postil, by se Bůh nad hříšným lidem smiloval a dal mu ještě čas k polepšení.

Z této samoty odebral se sv. Antonín přímou cestou na břeh Adriatického moře, a volal takto asi k rybám:

»Shromážděte se nerozumné ryby, ano, shromážděte se, abyste slyšely slovo Boží a zahanbily tak obyvatelstvo tohoto města, které bludu se oddalo, a slovo Boží poslouchati nechce.« — Při této příležitosti shromáždilo se však též mnoho zvědavců, — a hle! — tu před

jejich zrakem počalo se moře hýbati a na povrchu jeho bylo zřítí množství rozmanitých ryb; všechny plavali ku břehu, kde svatý Antonín stál, a majíce hlavu nad hladinou mořskou, seřadily se jedna vedle druhé, jako vojsko před generálem. Nejmenší byly na blízku, větší v polokruhu a tak naslouchaly slovům nového apoštola. Množství lidstva, na břehu shromážděné, podivilo se nemálo zázraku to-muto a skoro bez dechu očekávalo, co se dále bude dít.

Když světec spatřil takovéto zvláštní posluchačstvo, zaradoval se v Pánu a promluvil k němu asi takto:

•Chvalte, ryby, Hospodina, chválu vzdejte mu, že vám tak krásný příbytek připravil, jste chráněny před jakýmkoli nepohodlím, vaše vody jsou tak čisty a tak průhledny, že cesty své a úklady, jež se vám strojí, dobře spatřiti můžete. A právě týž Bůh vám při vašem stvoření zehnal a dostatečnou potravu připravil a vás podivuhodným způsobem rozmnožuje. Vzdejte čest Pánu Bohu, že vás tak mnohými přednostmi před ostatními zvířaty vyznamenal. Zachoval vás při potopě světa, kdy přece všechna zvířata zahynula. Vaší pomocí byl unikající prorok Jonáš po tři dni poučován, že marně se člověk proti úradkům Božím protiví, a slepý Tobías byl vašim srdcem, zluči a játry uzdraven. Vy jste též pokrmem kajeniků, kteří se masitých pokrmů zřekli. Ano, vaše maso požíval sám Spasitel zmrtvých vstalý, aby dokázal, že jest pravý člověk a zároveň, že po svém třidenním v hrobě odpočinku opět ožil. Ano, Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus vyvolil učeníky své z rybářů, aby od té chvíle, co je vyvolil, více ne-lovili vás, nýbrž lidi. —

Přítomní všichni viděli, kterak všechny ryby, malé i velké pozorně poslouchaly, jakoby rozumem obdařeny byly; skláněly hlavy brzy do vody a opět je k poslou-

chání pozvédaly, a to na tak dlouho, pokud jim sv. Antonín nedal pozhnání. Pak zamávaly ploutvemi a zmizely v moři.

Jaké podivení se zmocnilo přítomných, snadno se domyslíme, mnozí plakali samou radostí nad zázrakem, jiní opět padali k nohám světcovým a prosili za odpuštění, že byli až dosud nevěrci, a ještě jiní spěchali do města a přivedli s sebou množství lidu. Příležitosti této použil sv. Antonín a ukázal všem, jak lidé nevědeční jsou k Pánu Bohu. Poukázal na následky hříchu, zvláště však na bludařství; tím vyvrátil jejich mylné náhledy, takže se celé město, až na nepatrnou část, k pravému Bohu obrátilo. Tak podařilo se světcovi otevřítí dvěře obyvatelstvu města Rimini do církve a tím i do nebeského království. (Vyňato ze životopisu sv. Antonína.)

Proč vzýváme sv. Antonína, když jsme nějakou věc ztratili.

Vedle úřadu kazatelského zastával sv. Antonín lektorát theologie v Montpellieru, t. j. přednášel bohoslovčům bohosloví. I přihodila se mu zde podivuhodná věc. Sv. Antonín měl totiž žaltář, t. j. knihu žalmů, jež sám si byl napsal a výkladem opatřil. Jeden novic, kterému se život klášterní znechutil, vystoupil z řádu a vzal s sebou knihu světcovu. Svatý Antonín se velice zarmoutil nad krádeží touto; smrtelný hřích, jehož se novic onen dopustil více jezmoutil, nežli ztráta knihy, již velice potřeboval při svém úřadě.¹⁾

I poklekl na kolena svá a prosil Boha, aby měl slitování s oním nešťastným jinochem, a zároveň, aby mu

¹⁾ Ježto všechny knihy tehda na pergamen psány byly, bylo jich poskrovnu a byly velice drahé. Platilo se za obyčejnou knihu 400 až 600 franků. R. 1240. vyplatili mniši z Camaldoli za ozdobnou mešní knihu 200 zl. Jsou známy případy, že celá pole a statky byly dávány za jedinou knihu.

ona kniha navracena byla. A hle! Pán vyslyšel prosby sluby svého. Když totiž onen zbloudilý jinoch chtěl jíti po mostě, aby řeku překročil, tu se mu zjevil ďábel v podobě hrozného Negra, držící v ruce sekeru. »Zpět se navrať«, volalo na něho zjevení, »a uzmutou knihu dej vlastníku, jinak ti rozpoltím hlavu, a hodím tě do řeky.« Zastrášen pekelným netvorem a jeho výhrůžkou, vrátil se novic kajicně a pokorně do kláštera, vrhl se světci k nohám a prosil za odpuštění. Všecek se třesa odevzdával uzmutou knihu a prosil úpěnlivě, aby znovu do kláštera byl přijat. Sv. Antonín mu poklesek odpustil a pln jsa díky k nebeskému Otci, varoval jinocha před úklady ďábelskými, a napomínal přísně, aby vytrval v službě Hospodinově. Všeobecně se má za to, že tato podivuhodná příhoda byla a jest až dosud podnětem k tomu, že sv. Antonín bývá o pomoc vzýván, když se někomu věc ztratila, nebo byla odcizena. Kniha, kterou mu nešťastný jinoch vzal a pak zase navrátil, byla prý ještě v minulém století v chrámu Páně veleb. Otců Františkánů v Bologni uschována. (Meier. O. S. B., »Der hl. Ant. v. Padua«, str. 29.)

Vyplněné proroctví.

Když se stal sv. Antonín kvardiánem kláštera v městečku Puy. potkal kdysi

na ulici jistého notáře, o němž známo bylo, že jest velice nestoudný a hříšný člověk. Antonín jej pozdravil a hluboce se uklonil. Notář, maje za to, že si z něho světec šašky tropí, obořil se na něho hrubými slovy, vyhrožuje, že jej na místě dýkou probodne. Sv. Antonín mu na to přátelsky vykládal, že je dalek toho, aby jej snad urážel, naopak, — uklonil se před ním proto tak hluboce, poněvadž ví, že on, to jest notář, v krátkém čase jako mučeník pro Krista krev svou vydědí; »až ten okamžik najde«, končil prorokující světec, »pak prosím, milný pane, abyste si na slova má vzpomenu!« S úsměvem odešel notář, nemaje ani tušení, jak v brzku se slova právě pronesená vyplní. — Jistý biskup ulíral se právě do Palestiny, aby hlásal slovo Boží Saracenům, a ejhle! k jeho průvodu přidal se náš známý notář. Se zápallem jinošským vykládal nevěrcům pravost učení Kristova a nesmyslnost mohamedanismu, a tu popudil poslouchající jej tou měrou, že jej uchopili a po tři dni překrutně mučili, až konečně za hrozných bolestí ducha vypustil. Umiraje vykládal přerývaným hlasem, že sv. Antonín mu takovou smrt předpověděl a proto nechť každý jej za proroka uzná. (P. Sel. Schreyering, »Der hl. Wundersmann Ant. v. Padua.«)

Babylonská věž.

»Nazváno jest jméno města Babel,
že tam zmaten jest jazyk vsí země.«
(I. Mojž. 11, 9.)

Tito jsou rodové synů Noemových, Séma, Cháma a Jafeta... Synové Jafetovi: Gomer a Magog a Madaj a Jávan a Thubal a Mosech a Thiras... Synové pak Chámovi: Chus a Mesraim a Tuth a Chanaán... Chus pak zplodil Nemroda; ten počal mocným býti na zemi. A byl silný lovec před Hospodinem. Byl pak počátek království jeho Babylon a Arach a Achad a Chalanul v zemi Senaar. (I. Mojž. 10.)

•Byla pak země jazyka jednoho... A když se brali od východu slunce, našli pole v zemi Senaar, a bydleli na něm. I řekl jeden k bližnímu svému: Pojďte, nadělejme cihel a palme je ohněm. I měli cihly místo kamení a klí¹⁾ místo vápna a řekli: Pojďte, učiníme sobě město a věž, jejíž by vrch dosahoval k nebi; a oslavme jméno své dříve než se rozdělíme po všech zemích. Sestoupil pak Hospodin, aby spatřil město a věž,²⁾ kterou stavěli synové Adamovi, a řekl: Hle, jeden jest lid, a jeden jazyk všem; a počali toto dělati, aniž přestanou od

¹⁾ Klí jest pryskyřice zemská, lepkavá země.

²⁾ Bohu není třeba na nějaké místo sestupovati, poněvadž beztoho jest všude přítomen; ale tvoří-li Bůh kde divy, zdá se, jakoby tam byl přišel. Aniž mu třeba něco teprve spatřovati, ježto jest vševědoucí; ale kdekoli jeho prozřetelnost zvláště vládne, tam se jako očité spatřuje.

Sv. Augustin.

myslení svých, dokavad jich skutkem ne naplní. Pojďtež tedy, sestupme a zmačme tam jazyk jejich, aby žádný nerozuměl hlasu bližního svého. A tak rozdělil je Hospodin z toho místa po všech zemích, i přestali stavěti město. A proto nazváno jest jméno jeho Babel, že tam zmaten jest jazyk vsí země; a odtud rozptýlil je Hospodin po všech krajinách. (I. Mojž. 11, 1—4.)

* * *

V dalekých končinách asijských na březích řeky Eufratu zřítí rozvaliny kdysi ohromného města Babylonu, jehož základy po potopě světa byl položil silný a neohrožený pravnuček Nemrod, jak jsme právě slyšeli ve čtení biblickém. Tak pomíjí sláva světa. Kde bylo jaké město nad Babylon! A ejhle, už sta a sta let leží v bidných rozvalinách, ba už ani rozvalin těch mnoho znamenati, vyjmouc jednu trosku — zbytek pověstné věže babylonské. Proudý dešťové, blesky nebeské už téměř po 4000 let šlehají do strmých těch zdi; ale ony přece stojí, jako pomník nešťastného vzdoru lidského a trestající spravedlnosti božské.

* * *

•Pojďte, učiníme sobě město a věž, jejíž by vrch dosahoval k nebi; a oslavme jméno své, dříve než se rozdělíme po všech zemích. Tak mluvilo potomstvo Noemovo, tak si myslil zejména Nemrod; stavbou onou neobmysleli uctiti Boha, sloužiti Bohu, poříditi pomník Božích dobrodiní a milostí;

nikoliv; věž ona měla až do nebe čněti pomníkem pýchy, marnivosti a ješitnosti lidské. »Oslavme jméno své!« I bylo dílo ono útokem na velebnost Boží, zapřením člověkovy závislosti na Bohu, rouhavým sebezbožňováním. Už zapomněli potopy světa, ač se byla udála před nemnohými lety; už zhrdali dobrým bydlem, jakého jim Bůh dopřál v krásné Mesopotamii, zemi mezi řekami Efratem a Tigridem; znamenité měli přebývání, znamenitou říši založil jim Nemrod, mimo Babylon jiná znamenitá města budována; ale všecek tento blahobyt rozdmýchoval v srdcích jejich podobnou netečnost k Bohu, podobnou mravní nekázeň jako jsme byli viděli u lidstva před potopou světa; hrozný onen trest už neúčinkoval. »Oslavme jméno své!«

Pěkně je oslavili! Známí jsou ovšem po celém světě, ale smutně známí; másto ono nazýváno Babel — Zmatení jazyků; hanbou a potupou korunováno dílo jejich. Tak se zajisté i mnohým jiným lidem událo v dobách pozdějších, tak se děje mnohému i za našich časů; místo kýžené cti klidů hanbu a potupu; světská čest jest břitkým mečem; lehkou se jím nerozuma poraní.

* * *

Učme se z neštěstí oněch stavitelů babylonské věže. »Oslavme jméno své«, pravili; i my hledíme slávy jménu svému, ale ne ve dřevě a kamenu, ne pozemské jenom slávy, v paměti smrtelných, pomíjejících lidí, nýbrž slávy nebeské, aby jména naše byla napsána v knize života věčného. Platí zajisté i nám slovo Kristovo, jež promluvil svým učeníkům, když se byli vrátili ze své první misijnářské cesty a si přichvalovali, že i ďábelstva byla jich poslušna, přehajice z lidí posledých na rozkaz učeníků; pravil tenkrát Pán Ježíš: »Z toho se neradujte, že se vám podávají duchové; ale radujte se, že

jména vaše napsána jsou v nebesích.« (Luk. 10, 20.) Oslavme jméno své a Boha, oslavující Boha, sloužící Bohu, libíce se Bohu, plnice vůli Boží.

Však to denně slibujeme, modlíme se v Otčenáši: »Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi!« Toť základ naší slávy, toť záruka našeho synovství Božího, toť podmínka naší věčné i časné blaženosti. Které pak jméno jest slavnější nade jméno Ježíš? Sláva jména Ježíšova převyšuje nebe i zemi. »Povýšil ho Bůh a dal jemu jméno, kteréž jest nad wszeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných, a každý jazyk aby vyznával, že Pán Ježíš Kristus jest ve slávě Boha Otce.« Tak velebí sv. apoštol národů slávu jména Ježíšova; avšak oznamuje zároveň, kterak té slávy Pán Ježíš došel, an píše: »Kristus Ježíš, jsa ve způsobě Boží, nepoložil sobě toho za loupež.¹⁾ Ježest rovný Bohu; ale sebe samého zmařil, přijav způsobu služebníka, k podobenství lidí učiněn a ve způsobě nalezen jako člověk. Ponižil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.« Filip. 2. Toť jest cesta Ježíšova — poslušnost až k smrti kříže, a potom sláva nade všecku slávu. Touže cestou poslušnosti jest i nám se bráti, chceme-li oslaviti jména svá; bral se jí též svatý praotec Krista Pána podle lidské přirozenosti, slavný král David; taktě volával a se modlival: »Bože, kéž by spraveny byly cesty mé k ostříhání spravedlnosti Tvých!« (Ž. 118, 5.) — »Uveď mne na cestu přikázání svých!« (Ž. 118, 35.) — »Kroky mé spravuj podle řeči své, ať nepanuje nade mnou žádná nepravost!« (Ž. 118, 133.) Cti-hodnému Ludvíku Granadskému bývalo nejmilejším zaměstnáním plniti

¹⁾ Nevynášel se tím nad jiné, jako vítěz se chlubitvá kořistí válečnou.

vůli Boží; přechasto mluvil Pánu Bohu: »Po tom jediné toužím, Pane, toho jediné hledám, aby se stále plnila Tvá nejsvětější vůle, abych všecek byl Tvůj, abych všecek náležel Tvé svaté službě. Ničeho si nepřeju, co by se protivilo Tvé svaté vůli; nic nechci učiniti, co mně láska k příbuzným a přátelům vnuká proti Tvé svaté vůli, nic, k čemu mě dráždí svět, tělo. Tvá vůle budiž mou radostí, mou rozkoší, mou útěchou!«

Kéž i my tak smýšlíme, kéž i my tak si vedeme, kéž i my zkusíme, jak pravdivo jest slovo Žalmistovo: »Zákon Hospodinův jest neposkvrněný, jenž obrací duše; svědectví Hospodinovo jest věrné, jež dává moudrost maličkým... Bázeň Hospodinova jest svatá, trvajíc na věky věků... žádoucnější nad zlato a nad množství drahého kamení a sladší nad med i nad stred.« (Ž 18.)

Naopak platí však též vždy a vždy slovo Ducha svatého: »Kdo miluje hřích, nenávidí duše své.« Kdo

rád plní vůli Boží, kdo věrně koná povinnosti stavu svého, podobá se člověku, jenž se bezpečně plaví na lodi pevné, na lodi hojně zásobené; kdo však pohrdá vůli Boží, podoben člověku, jenž se postavil na železniční koleje, právě když přijíždí vlak; lokomotiva ho porazí, roztrhá, a celý vlak jede dále, jakoby se nebylo nic stalo. Právě tak se vede hříšníkovi; hřích přivodí místo slávy neštěstí a hanbu, ztrátu pokoje, ztrátu radosti duševní; pýcha předchází pád, lakomec hyne hladem; nečistota jest krátká, klamná, podvodná radost, dlouhá žalost; závistník užírá si vlastního srdce; člověk nestřdmý, opilec kopá si předčasný hrob; zlostník bije do všeho jaký cepem; lenoch chystá si žebráckou hůl a mošnu; zloděj staví si žalář; lhář nikdo nevěří, byť i pravdu mluvil. Všecky tyto smutné následky hříchu už zde na zemi — jsou truchlivou předehrou ještě smutnějších následků na věčnosti.

(Ostatek přístě.)

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. ST. PAVLÍK. (Č. d.)

Boží Tělo.

riumfální den velebné Svátosti oltární! Den slávy a nádhery, den lesku a třpytu, světél a květín, den Kristu ve Svátosti se tajícimu zasvěcený. Je-li mše svatá středem vši bohoslužby, musí i slavnost Božího Těla, na památku ustanovení mše svaté zavedená, býti sluncem mezi svátky křesťanskými. Vlastně by se měla dnešní slavnost konati na Zelený čtvrtek; ježto však v ten den začíná umučení Páně, nemůže se církev svatá

oddati nezkalené radosti; radost její na Zelený čtvrtek při mši sv. se sice jeví, je však promíšena žalem nad přehořkým umučením Páně. Proto církev sv. přeložila slavnost na čtvrtek po nejsvětější Trojici. Od Vánoc až do svatého Ducha rozjímali a oslavovali jsme všechna Boží dobrodíní; ustanovení velebné Svátosti je dovršením všech božských dobrodíní, neboť více nám Kristus Pán dátí nemohl než dal, totiž sama sebe. Proto i slavnost nejsv. Svátosti slaví se po skončeném a dovršeném času velikonočním.

Ač již Alleluja přestalo, přece dělá církev výjimku v den tak památný a nechává při mši svaté zaznívat mnohá Alleluja jako v čas velikonoční. Hned v Introitu vyzývá nás oslavovati Boha, jenž nám tak vzácný pokrm připravil: »Krmil je z tuku obilí, Alleluja, a ze skály medem nasýtil je, Alleluja, Alleluja, Alleluja. Plesejte Bohu, spomocniku našemu, a vesele pokřikujte Bohu Jakobovu.« (Žalm 80.) Tělo Páně je našim nejsladším pokrmem, našim medem, jenž též se přýští ze skály; skála ta je Kristus. Ó jak vzácný pokrm, jenž se nám uděluje! Ó jak vzácná hostina! Ó skvostná a předpodivná hostina, volá sv. Tomáš Aquinský v dnešním Officiu, jež celé sám složil, spasonosná a vši libezností naplněná! Neboť co nad tuto hostinu dražšího může býti, v níž ne maso telat a kozlů, jako kdysi v Zákoně, ale Kristus nám k požívání se podává, pravý Bůh? Žádná svátost nad tuto není užitečnější, již se hříchy smývají, ctnosti rozmnožují a mysl všech duchovních darů hojností bývá obohacována. Obětuje se v církvi za živé i za mrtvé, aby všem prospěla, kteráž jest ke spáse všech ustanovena. Libeznost této svátosti nikdo vypověděti nemůže, skrze niž duchovní sladkost ve svém zřídle bývá okoušena, a slaví se v ní památka oné, již nám ve svém umučení Kristus ukázal, nejvznešenější lásky. Kristus Pán ustanovil oběť mše svaté na památku svého umučení, a aby nám skrze ni ovoce vykupitelské smrti jeho bylo přivlastňováno, což vyjádřené vidíme v dnešní Kollektě: »Bože, jenž jsi nám v předivné Svátosti památku svého umučení zanechal: popřej nám, Tebe žádáme, ať svatá Těla a Krve Tvé tajemství tak uctíváme, abychom ovoce vykoupení jeho v sobě hojně zakusili.« Tato modlitba říká se i při každém požehnání.

V epístole (též jako na Zelený čtvrtek, jenom trochu zkrácené) vypravuje svatý

apoštol Pavel, kterak Kristus Pán při poslední večeři velebnou Svátost ustanovil jako pokrm pro duše i jako oběť. Svatý Tomáš praví o tom: Jednorozený Syn Boží, chtěje nás účastnými učiniti svého Božství, přirozenost naší vzal na sebe, aby stav se člověkem, lidi bohy učinil. A nad to i to, co z našeho vzal, všechno nám ke spáse zanechal. Neboť tělo své jako oběť přinesl Bohu Otci za naše usmíření na oltáři kříže; krev svou vylil k našemu vykoupení i obmytí: abychom vysvobození od bídného otroctví, ode všech hříchů byli očištěni. Aby však tak velikého dobrodiní mocná nám zůstala památka, Tělo své za pokrm a Krev svou za nápoj, mající se pod způsobou chleba a vína přijímati, věřícím zanechal. Aby nesmírnost jeho lásky tím hlouběji vtiskla se v srdce jejich, při poslední večeři, když s učeníky svými beránka byl pojedl a z tohoto světa k Otci se chystal odejít, Svátost tuto ustanovil jako věčnou památku utrpení svého, náplň starých předobrazení, největší ze zázraků, jež byl vykonal: a zarmouceným nad jeho odchodem útěchu v ní zanechal. I svatý Pavel píše, že kolikrátkoli chléb ten budeme požívati a z kalicha pít, smrt Páně budeme zvěstovati. Ke konci nás napomíná svatý apoštol, abychom s čistým srdcem ke stolu Páně přistupovali. »Kdo bude jísti chléb tento anebo pít kalich Páně nehodně, vinen bude tělem i krví Páně. Zkusíš člověk sebe sám, a tak z toho chleba jez a z kalicha pij. Neboť kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, ježto nerozsuzuje těla Páně.« (Ke Kor. 1, 11.) Zdalíž si nemá hleděti tím větší čistoty, kdo z té oběti požívá? praví sv. Jan Zlatoústý. Pomysli, jaká to čest pro tebe, s jakého stolu jíš! Co andělé vidouce, se třesou, aniž se odvažují směle na to pohlížeti pro lesk se rozlívající, tím se živíme, s tím se

spojujeme, a učinění jsme jedno tělo s Kristem. Pomysli, jak se na zrádce horšíš, a na ty, kteří ho ukřižovali: viz, abys i ty nebyl vinen tělem a krví Krista. Onino nejsvětější tělo zabili, ty však pokálenou duší přijímáš po tolika dobrodiních.

Všichni živočichové zemští, od malého až k největšímu, jsou předmětem opatrnosti božské. Bůh jim dává pokrm v čas příhodný. Člověk, tvor nad ostatní živočichy povznesený, je zvláštním předmětem pečlivosti Boží. Ježto však člověk nepozůstává jen z těla, nýbrž i z nesmrtelné duše, dává mu Bůh kromě pokrmu obyčejného pro Tělo pokrm zvláštní pro duši, Tělo Kristovo a Krev Kristovu, pokrm a nápoj skutečný, ale přece od obyčejného zcela rozdílný. Takové myšlenky v nás vzbuzuje Graduale: »Oči všech v Tebe doufají, Hospodine, a Ty dáváš jim pokrm v čas příhodný. Otvíráš ruku svou, a naplňuješ každého živočicha požehnáním. (Ž 144.) Alleluja, Alleluja. Tělo mé vpravdě jest pokrm, a krev má vpravdě jest nápoj: kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně zůstává a já v něm.« (Jan 6.)

Následuje překrásná sekvence »Lauda Sion«, od sv. Tomáše Akvinského složená. V sekvenci té je poetickými verši vyjádřena celá nauka katolická o velebné Svátosti oltářní.

Chval, Sione, Spasitele,
pastýře a voditele,
písněmi a prozpěvy;
co sil stačí, veleb Krále,
žádá píseň dokonale
chválu jemu nezjeví.

Církev svatá vyzývá nás napřed, abychom Pána Ježíše, seč jsme, chválili a velebili. Ovšem že nejsme v stavu mu takovou poctu vzdát, jakou on vlastně zaslouží, jakož i celá slavnost Božího Těla, kdyby nevím s jakou nádherou se konala, pro něho jest dosti jedno-

duchou; nicméně jsme povinni, všechny síly své, pokud stačí, vynaložiti, abychom ho chválili a velebili způsobem co možná nejhodnějším. Proč však máme Pána Ježíše dnes obzvláště chváliti? To nám praví druhá sloka:

Příčina se důležitá
ku chvále dnes Tobě skýtá,
věčného chléb života:
Při posledním chléb ten stolu
dvanáctu apoštolů
dala věčná Dobrota.

A právě dnes je výroční den, kdy Kristus Pán chléb ten živý a život dávající nám zanechal a večeri Páně na věčné časy ustanovil; proto mají dnes býti naše zpěvy tím radostnější a jásavější, jak třetí sloka praví:

Pějme chválu libohlasnou,
a tu radost duše jasnou
uslyš hvězdná výšina;
dnes se toho pamět koná,
v němžto nejdřív bezúhonná
dána tato hostina.

Ustanovením nejsv. Svátosti vzaly všechny její obrazy ve Starém Zákoně konec. Jako stín prchá před světlem, tak všechna nastinění a předobrazení musela věci samé ustoupiti, jak vyjádřeno v tomto odstavci:

U té nové u večere
novým řádem konec běže
velkonoci staré moc;
novému zvyk dávný řádu,
stín ustoupá pravdě vládu,
světlem mizne tmavá noc.

I v hymnu »Pange lingua« zpíváme: »Et antiquum documentum - novo cedat ritui — novému teď náboženství - ustup staré zřízení.« Zobrazena byla velebná Svátost oltářní Melchisedechem, jenž chléb a víno Bohu obětoval; beránkem velikonočním, nemajícím na sobě chyb žádných; přesnými chleby, jež se o Velkonoci požívaly; dvanácti chleby vyloženými ve stánku úmluvy na zvláštním stole; mannou

s nebe padající; vodou ze skály zázračně vytrysklou; chlebem, jež Eliáš požíval a v jehož síle postil se 40 dní; všemi oběťmi nekrvavými, zvláště oběťmi chleba a vina; prvotinami úrod polních, jež se Bohu obětovaly: v Novém Zákoně: vínem při svadbě v Káni proměněným; chleby, jimiž lidé na poušti zázračně nasyceni byli: všechny ty obrazy naplnily se při poslední večeři.

Poslední večeře neměla se odbýti pouze jednou, nýbrž měla se opakovati pořád a pořád až na konec světa, což se děje při mši svaté, kdež kněz zrovna tak jako Kristus Pán chléb v tělo a víno v krev Krista proměňuje.

Co tam Kristus uštěďřoval,
to vždy činit přikazoval
ku své věčné paměti;
proto, jak jí poručíno,
dává církev chléb a víno
k spasitelné oběti.

V následujícím poukazuje se na základní pravdu o velebné Svátosti: proměnění podstaty chleba v Tělo Kristovo a podstaty vina v Krev Kristovu, ač způsoby zůstávají, kteréžto proměnění církev vhodně transsubstantiatio — předpodstatněním — nazývá. Ono jest ovšem zázrakem velikým, jež rozum náš omezený nikdy nepochopí; co nechápe rozum, musí dosaditi víra.

Naučení se nám dává,
že se Tělo z chleba stává,
z vina pak Krev předrahá.
Čeho smysl nepojímá,
toho právě víra přímá
pokorou svou dosáhá.

Nauka katolická o velebné Svátosti oltářní se nyní do drobností rozvíjí: chléb a víno nejsou po proměnění již chlebem a vínem, nýbrž jen způsoby, totiž jen zevnějškem, oděvem nebo »formou« věcí, jak filosofie praví. Ač je pod způsobou chleba Tělo Kristovo, tož je přece v té samé způsobě i Krev Kri-

stova, poněvadž ne mrtvé, ale živé tělo Boží je pod způsobou chleba, a k živému tělu i krev náleží; je tedy pod způsobou chleba celý Kristus, s tělem i krví. Z té samé příčiny je pod způsobou vina netoliko Krev Kristova, nýbrž i Tělo Kristovo přítomno, tedy také celý Kristus.

Pod rozdílnou pod způsobou
pouhým znakem, pouhou dobou
důstojná věc bytje.
Od stravy se nápoj dělí,
pod každou však Kristus celý
pod způsobou obeuje.

Tělo Páně přijímá se od milionů lidí na různých místech; každý přijímá téhož Krista, jenž si zůstává vždy týž. Jako vdově Sarepské mouky v nádobě neubývalo, tak ani toho pokrmu nebeského neubývá; jako pět tisíc lidí mužských kromě žen a dětí několika chleby jen bylo na poušti nasyceno, tak milionové katolíků bývají nasyceni Tělem Páně, jež se na oltářích zázračně rozmnožuje. I kdo částku jen chleba nebeského přijímá, celého Krista přijímá, ježto je pod každou, i tou nejmenší částkou celý přítomen. Láme-li se svatá hostie, neláme se Kristus, ježto zůstává vždy celý.

Od beroucích nerozdvojen,
nerozlámán, nerozpojen,
v celosti se požívá;
na tisíce jich ho berou,
ale všickni stejnou měrou,
aniž se kdy strávit dá.

V následující sloze poukazuje se na rozdíl účinků přijímání velebné Svátosti oltářní, pakli ji čistí, a pakli ji nečistí přijímají: prvnějším slouží k životu věčnému, posledním k ztracení.

Dobry, zly z tech bere hodã,
nasledky vsak ruznych rodũ,
zhouby, spãsy odtud jdou;
zlym hod k zhoubã, dobrým k spãse,
viz, jak ruznã podãvã se
ũãast jednuu pũĩĩinou.

Dále se nám uvádí na paměť učení již svrchu zmíněné, že při lámání svatě hostie Kristus se neláme, nýbrž celý zůstává, a že je pod malým kousíčkem způsobu zrovna tak přítomný jako pod velkou hostií.

A když svátost ta se drobí,
každá částka sobě sobí
celou svátost převzatou;
způsob se jenom láme,
svátost ale celou máme
s převedlebnou podstatou.

Pěvec svatý, vyloživ učení o nejsvětější Svátosti, poukazuje na její vznešenost. Ona je chlebem andělským, pokrmem na cestě do věčnosti, pokrmem, jenž nemá býti psům, t. j. nevěřícím a nehodným dáván. Ona jest oním chlebem nebeským, jenž již v Starém Zákoně různým způsobem byl předobrazem.

Aj chléb svatých nebesťanů
stal se stravou pozemšťanů,
synům v podíl pravý dán;
prorokován v Izákovi,
předzvěstován v beránkovi,
v maně svaté předvídan.

V poslední sloze obrací se nadšený básník s dojemnou prosbou k »dobrému pastýři«, jenž nás svým vlastním tělem pase, aby nás nechal zasednouti k stolu hodovnickému tam na nebesku, jehož stůl Páně na zemi je předchůdcem:

Dobry vůdce, pravý chlebe,
živ nás s nebe, dej nám sebe,
dej zít věčnou slávu nám!
Ty, jenž vše ví a vším vládá,
pas nás, ovce svého stáda,
k hodům veď nás ve svůj chrám.

Evangelium sv. Jana (6.) jedná o zaslíbení nejsvětější Svátosti oltářní. »Tělo mé vpravdě jest pokrmem a Krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, ve mně zůstává a já v něm.« Jako když jedna svíce se s druhou slije, praví sv. Cyrill Alexandrinský, tak, kdo Tělo a Krev Páně přijímá, s Kristem

se spojuje. A jako kvas mouku proniká zvláštní silou, tak Kristus Pán svou přítomností nás proniká a svou milostí naplňuje. »Jako mne poslal živý Otec, a já žiji pro Otce, tak i kdo požívá mne, žíti bude pro mne. Tentof jest chléb, který s nebe sestoupil. Ne jako otcové vaši jedli mannu a zemřeli. Kdo jí ten chléb, žíti bude na věky.«

Mše svatá byla předobrazem nekrevnými oběťmi Starého Zákonu, zvláště obětí chleba a vína. Již od kněží Starého Zákonu žádala se velká čistota a svatost mravů; neboť čteme v 3. knize Mojžišově dnešní Offertorium: »Kněží Hospodinovi zápal a chleby obětovati budou Bohu: a proto svatí budou Bohu svému a neposkvrní jména jeho, Alleluja.« (Lev. 21.) Čím světlejší mají býti kněží novozákonní, kteří ne zvířata, ale svatého svatých obětují Bohu nebeskému? Vsať i ty, milý křesťane, který s Bohem obcuješ a jej přijímáš, máš býti svatým a nemáš poskvrňovati jazyka, na kterém Bůh chvíli nějakou spočíval, nemáš poskvrňovati nitra svého, jež je chrámem Božím. Velekněz starozákonní nosil na mitře nápis »svatý Hospodinu«. A hle, on ani tak blízce s Bohem neobcovoval, jako ty s ním můžeš obcovati.

Drahocenné obětní dary, jež leží na oltáři, jsou pro každého určeny: všichni mohou se stolu Páně požívatí, bohatí i chudí, zdraví i nemocní, muži, ženy, starci, děti. U stolu Páně přestává rozdíl stavu; žebrák má právo kleknouti si vedle císaře. Všichni jsou si stejní, všichni bratři; všechny objímá tatáž pouta; jednota a mír vládne tam, kde Beránek pokoje se požívá. Takové myšlenky vzbuzuje v nás Sekreta: »Církvi své, prosíme, Pane, dary jednoty a pokoje milostivě uděl, jež oběti tyto mysticky značí.«

Preface vánoční velebí Krista, že se mezi námi viditelně objevil. Zcela vhodně běže se vánoční Preface, neboť

mše svatá je jakoby druhým narozením Krista Pána: Pannu Marii zastupuje kněz, plenky způsobí chleba a vína a bílé prádlo na oltáři, jesle zastupuje patena, kalich, ciborium a monstrance, a stáj je tabernákl. Ani hvězda nechybí, věčně světlo před oltářem.

Mše sv. je památkou smrti Kristovy; po sv. přijímání máme pamatovati na lásku, kterou nás Kristus Pán až k smrti miloval. Veliké je požehnání, jehož se nám ve svatém přijímání dostává, avšak jen tehdy, když ve stavu posvěcující milosti velebnou Svátost přijímáme. Kdo v hříchu smrtelném přijímá, přijímá svato-krádežně. Verš po přijímání jistě praví: »Kolikrátkoli jisti budete chléb tento a kalich pítí, smrt Páně budete zvěstovati, dokaváž nepřijde: a tak kdokoli jisti bude chléb aneb pítí kalich Páně nehodně, vinen bude Tělem a Krví Páně, Alleluja.« (Z dnešní Epistoly).

Poslední modlitba vyjadřuje víru, že hostina obětní je předobrazem hostiny nebeské, k níž jsme pozváni, a jež nikdy konce mítí nebude; té abychom se účastníky stali, prosíme: »Učňi, prosíme, Pane, abychom věčným Božstvím tvého naplnění byli požitkem, jež drahocenného Těla Tvého a Krve Tvé dočasné přijímání předobrazuje.«

Po mši sv. koná se vítězný průvod s velebnou Svátostí ozdobenými ulicemi města. Průvod ten upomíná nás na onen radostný průvod, kdy archa úmluvy za velikého plesání všelikého lidu israelského slavně byla přenesena za času Davida do nového stánku úmluvy a za Šalomounova času do nově postaveného chrámu. Průvod prvnější líčí nám druhá kniha královská (Kap. 6.): Shromáždil David všechny výborné z Israele, třiceti tisíc. I vstal David a veškeren lid, kterýž byl s ním z mužů Juda, aby přivezli archu Boží, nad kteroužto vzýváno jest jméno Hospodina zástupů sedícího na cherubínech nad ní. I vložili

archu Boží na vůz nový a vzali ji z do mu Abinadabova. David i veškeren Israel hráli před Hospodinem na všeliké nástroje hudební z dříví a na citory a loutny a bubny a cymbály . . . Byl pak David oblečen v efod lněný. A tak David i veškeren dům israelský provázeli archu svědectví Hospodinova s plesáním a zvukem trouby. I vnesli ji a postavili ji na místě jejím uprostřed stánku, kterýž byl rozbil pro ni David: a obětoval David před Hospodinem oběti zápalné, i pokojné. A když dokonat obětování, požehnal lidu ve jménu Hospodina zástupů.

Ještě slavnější bylo přenesení archy do chrámu Šalomounova, jak se o tom v 3. knize královské a v 2. knize »Paralipomenon« dočítáme: Šalomoun shromáždil starší israelské a všechna knížata pokolení a přední z čeledi synů israelských do Jerusalema, aby přenesli archu úmluvy Hospodinovy z města Davidova, jež jest Sion. Přišli tedy ke králi všichni muži israelští v den slavný měsíce sedmého. A když přišli všichni starší israelští, nesli Levitové archu a přenesli ji tam i všecku přípravu stánku. Král pak Šalomoun i všecko shromáždění israelské, i všickni, kteříž se byli sešli, šli před archou a obětovali skopce a voly beze všeho počtu: tak jistě mnoho bylo obětí. A vnesli kněží archu úmluvy Hospodinovy na místo její, do svatyně svatých pod křídla cherubínů. Levitové a zpěváci oděni jsouce oděvy kmentovými, na cymbály a žaltáře a harfy hráli, stojíce k východní straně oltáře, a s nimi 120 kněží troubících na trouby. Protož když všichni spolu trubami i hlasy i cymbály i varhanami i rozličnými nástroji hudebními zpívali a hlasy vzhůru pozdvíhovali, daleko zvuk slyšán byl, takže když Hospodina chváliti začali a říkati: Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest, nebo na věky milosrdenství jeho, naplněn jest dům Boží oblakem, a nemohli kněží státi a po-

sluhovati pro mrákotu, nebo byla naplnila sláva Hospodinova dům Boží.»

Ale třeba velice slavné byly ty dva průvody s archou úmluvy, byly přece jenom stínem průvodu Božího Těla, při němž nejen archa, ale Bůh sám za radostné hudby a jásavého zpěvu přenášen bývá. Jak pak teprv slavným a nádherným bude průvod vyvolených v nebeském Jerusalemě, kteří chodí budou za Beránkem a zpívají budou, jako když vody hučí: Alleluja, nebo kraloval Pán Bůh náš všemohoucí.

Modlitba střelná: Velebena budiž bez ustání nejsvětější velebná Svátost oltářní.

Svátek nejsvětějšího Srdce Páně.

Vyplňujíc přání, jež Kristus Pán blahoslavené Margaretě z Alacoque projevil, slaví církev svatá svátek nejsv. Srdce v pátek po oktávě Božího Těla jako svátek první třídy, ač ne zasvěcený. Pro lid se koná slavnost ta na mnohých místech v následující neděli. Připomínáme si v ten den velikou lásku Krista Pána a uctíváme jeho Srdce s Božstvím spojené jako sídlo a symbol té lásky. Dnešní svátek příbuzný svátku Božího Těla i svátkům utrpení Páně.

Božské Srdce Páně je zdrojem milosrdenství, zdrojem soustrastné lásky k nám hříšníkům, zdrojem dobroty a blaha všem, kdo se do něho uchylují. Jako takové líčí nám je Introitus a vyzývá k jeho chvále: »Smiluj se podle množství milosrdenství svých: neponížilť zajisté ze srdce svého a nezavrl synů lidských: dobrým jest Hospodin doufajícím v něho, duši hledající ho, alleluja, alleluja.« (Pláč Jerem. 3.) »O milosrdenstvích Hospodinových na věky zpívají budu: od pokolení do pokolení.« (Ž. 88.)

Kollekta vyjadřuje účel slavnosti: že si máme dnes ona veliká dobrodíní připomínati, jež nám Spasitel v lásce

své prokázal, a z nich se radovati: »Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, abychom, kteří v nejsvětějším milovaného Syna Tvého Srdci se honosíce, obzvláštní k nám lásky jeho dobrodíní oslavujeme, z jejich i účinku i ovoce se těšili.«

Čtení z Isaiáše proroka: »Oslavovati Tě budu, Hospodine, protože's se rozhněval na mne; obrátila se prechlivost Tvá a potěšil jsi mne.« Zasloužili jsme hněv Boží pro své hříchy; avšak díky přesvatému Srdci Ježíšovu, jež se nad námi smlovalo a nám hříchy a trest odpustilo, což je k našemu potěšení. »Aj Bůh Spasitel můj, doufanlivě činiti budu, a nebudu se báti; nebo síla má a chvála má Hospodin, a učiněn jest mi k spasení.« Láska Syna Božího k nám byla tak veliká, že neváhal na svět sestoupiti, bídny život vésti a bolestnou smrtí na kříži umřít, že neváhal ještě po smrti srdce své dáti probodnouti. Z rány srdce jeho vytryskla voda a krev; voda a krev ta značí prameny milosti Božských, z nichž nyní čerpati můžeme, kolik chceme, neboť jsou bohaté velmi. O těch milostných pramenech prorokuje dále Isaiáš: »Vážiti budete vody s radostí ze studnic Spasitele, a řeknete v ten den: Oslavujte Hospodina a vzývejte jméno jeho; známé číte mezi lidmi skutky jeho: pomněte, že vyvýšené jest jméno jeho. Zpívejte Hospodinu, neboť velebně učinil: zvěstujte to po vsi zemi. Plesej a chválu vzdávej, přibytku sionský: nebo veliký jest uprostřed tebe Svatý israelský.« (Is. 12.) Ano, uprostřed nás, na Sionu oltářním, ve svatostánku bydlí Svatý israelský, Pán Bůh náš, Ježíš Kristus, Syn Boží. V tabernáklu tají se jeho božské Srdce, tabernákel jakoby byl nějakou pecí ohnivou, z níž plameny od božského Srdce vycházející vyslušují na vše strany.

Graduale poukazuje na to, co všechno Srdce Páně za nás vytrpěti muselo z lásky

k nám. Ježíš nás miloval až do posledního dechu svého, právě ke konci jeho života láska jeho k nám se v nejjasnějším světle ukázala. »Ó vy všichni, kteří jdete kolem cestou, pozorujte a vizte, zdali je bolest jaká jako bolest má. (Pláč Jer. 1.) Když miloval své, kteří byli v světě, až do konce miloval je.« (Jan 13.) Pán Ježíš ukázal při svém umučení nejen lásku, již k nám měl, nýbrž i jiné ctnosti, zvláště tichost a pokoru. Jako beránek nechal se vésti na zabiti a neotevřel úst svých. Pokořil a ponižil se i až k smrti, a to k smrti kříže. Vyzývá i nás, abychom ho hlavně v těchto dvou ctnostech srdce jeho následovali, jak Graduale dí dále: »Alleluja, alleluja. Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem: a najdete pokoj duším svým, Alleluja.« (Mat. 11.)

Evangelium sv. Jana vypravuje o probodnutí Srdce Ježíšova. Je totéž, jako obyčejně ve svátky utrpení Páně. Láska Ježíšova byla tak velká, že i poslední kapku krve, která mu ještě v Srdci zbývala, za nás vycedil. Rána Srdce Ježíšova stala se branou, kterou do něho vejítí můžeme. »K tomu účelu«, pravi sv. Bernard, »proboden jest bok Tvůj, aby nám vchod do něho byl otevřen. K tomu účelu poraněno jest Srdce Tvé, abychom v něm, od zevnějších bouří chráněni, přebývatí mohli. Než i proto poraněno bylo, abychom skrze ránu viditelnou ránu lásky neviditelnou viděli. Jakým způsobem mohl lépe ukázati žár té lásky, nežli že nejen své tělo, nýbrž i samo Srdce zraniti nechal? Tělesná tedy rána ránu duše ukazuje. Kdožby Srdce tak poraněné nemiloval? Kdož tak milující Srdce by opět nemiloval? Kdož tak čistě by neobjímal? My tedy, dosud v těle zůstávajice, seč můžeme, milujme, lásku opětuje, objímejme poraněné Srdce našeho Ježíše, jemuž bezbožní zémědělci probodli ruce i nohy;

a hleďme, aby naše srdce tvrdé dosud a nekající, páskou své lásky svázati a stfelou poraniti ráčil.«

Čirkev svatá vyzývá nás, abychom dnes přinesli Bohu obětí díků za všechna dobrodíní, jichž nám láska Ježíšova udělila. »Dobrořeč, duše má, Hospodinu, a nezapomínej na všechna dobrodíní jeho, kterýž naplňuje dobrými věcmi žádost tvou, alleluja.« (Ž. 102.)

V Srdci Ježíšově plápolá posvátný oheň; prosíme jej, aby i naše srdce svým vlastním plamenem rozehrál, tak aby tím více láskou k Bohu hořelo a milostí ze mše svaté plynoucích hodným se stalo: »Chraň nás, Pane, kteří tobě zápalné tvé oběti přinášíme, k nimž, aby horlivěji srdce naše se připravila, plameny pal své božské lásky.«

Preface o sv. kříži, ježto je dnešní slavnost popředně památkou utrpení Páně, v němž se nejvíce Boží láska k nám ukázala.

Ve verši po přijímání stěžuje si Ježíš své vyvolené duši, že tak málo lidí ho miluje, že tak málo lidí ho navštěvuje a vyhýbá se příležitosti, mu soustrast projevit i jej potěšiti: »Pohanění očekávalo srdce mé a bídu: a očekával jsem, kdoby se spolu pormoutil, a nebylo: a kdoby potěšil, a nenalezl jsem, Alleluja.« (Žalm 68.) Nepatříš, milý křesťane, též k těm vlažným, kteří málo navštěvují Pána Ježíše? Vem si výčitku jeho k srdci!

Srdce Páně je našim nejdrazším pokladem. Toho-li si pokladu hledíme, nebudeme mítí záliby na pokladech a statechíh vesdejších. Modleme se s upřímností v Postcommunio: »Pokojnými rozkošemi i spasitelnými svátostmi napasení pokorně se tebe dprosujeme, Pane Bože náš, abys jenž jsi tichý a pokorný srdcem, nás od skvrny hříchů očistěné, učinil ochotné, pyšných světa marností se vzdalovati.«

Ó Srdce, schráno zákona, — v němž nepanuje záclona — a starosvěta sluzebnost, — než láska, milost, velebnost.

Ty v smlouvy nové přičině — jsi bezúhonná svatyně, — tys chrám, jenž stkví se svatěji, — a závěs trhlý spasněji.

To láska věčná zvolila — že rána tvá se zračila, by lásky té, již nelze zřít, — se rána mohla věrně ctít.

Pán pod tím znakem lásky své — bol snášel muky tajemné, — a kněz, jsa dvojit oběti, — se hodlal Otci klanět.

Kdož nemá láskou k lásce plát? — Kdož za spásu jí účtu vzdát? — Či tužbou neplápolá cit, — by v srdci tom měl věčný byt?

Buď Otec a Syn věleben, — Duch svatý s nimi stejně ctěn; — čest, moc a věčně trvalá — vždy vzdávej se jim pochvala.

Hymna »Cor arca.«

Modlitba střelná: Nejsvětější Srdce Ježíšovo, učiň, abych tě víc a více miloval. — (Přístě dále.)

Různé zprávy a drobnosti.

Svatý Hostýn. Čtvrtou neděli po Velikonoci odbývala se obvyklá velká pout na sv. Hostýně. Jestli stoletý zvyk lidu slováckého, valašského a hanáckého slaviti na zmíněnou neděli vítězství nad Tatary r. 1241. od předků našich dobyté, a Matce Boží Svatohostýnské děkovati za osvobození z nevýslovných svízelův a trampot. Kdo si jen poněkud přečel dějiny Moravy od Dra. Bedy Dudika a poznal, jak ukrutně Tataři nakládali s našimi předky, ten se pak nediví, že jim a jejich potomkům navždy utkvělo v paměti ono velké dobrodiní, jehož se jim na přímluvu Matky Boží Svatohostýnské osvobozením od těch ukrutníků dostalo. Pověsti o hrůzách tatarských až doposud se udržely mezi lidem, který kolem sv. Hostýna bydlí, a chce-li někdo ukrutné jednání leckoho naznačiti, jmenuje ho Tatarem nebo říká, že jest jako Tatar. Proto není divu, že slaví čtvrtou neděli po Velikonoci a po celý týden až do páté neděle památku na vysvobození od tak sverepého nepřitele. Svatý Otec Pius IX. uslyšev o horlivosti poutníků svatohostýnských, ráčil na ten čas (od 4. až do 5. neděle) uděliti plnomocné odpustky všem, kteří svatyni hostýnskou navštívi, sv. svátosti přijmou a za obecné potřeby křesťanstva se pomodlí. Vděčná památka na velkou milost drahým otcům

prokázanou utkvěla tak živě v mysli potomků, že vodívala po více než šest století a vodi až podnes, ať prší, ať sněží, ať je zima, takové množství poutníků na svatý Hostýn, že putování různých průvodů podobá se malému stěhování národů. Již v pátek před 4. nedělí počíná toto hromadné putování. Jedny průvody přicházejí zpívající a modlice se, druhé vykonávše svou pobožnost a tklivě se loučivše s Matičkou Svatohostýnskou, opět odcházejí. Tak to trvá až do neděle k 1. hod. odpol. Letos vadilo sice zlé počasí četnějšímu putování, ale přes to přihnuli se tak četní zástupové poutníků, zvláště z Valašska a ze Slovácka, že duchovní strážcové svatě hory i spolu s věrným a obětavým výpomocníkem svým, s vdp. farářem rusavským, nebyli v stavu vyslyšeti všechny jejich zpovědi. Přišli z Val. Klobouk, od Prostějova, z Dubu, Bylnic, Brumova, Drnovic, Vysokého Pole, Vlčnova, z Horní Lhoty Kamenné, ze Slavičína u Uh. Brodu, ze Slopného, z Loučky u Vyzovic, z Oseku, ze Zimnice, z Polanky, Březovic, Vlachovic, od Štítné, z Horní Bečvy, z Velkého Ořechova, z Francově Lhoty, od Radhoště, z Modrovic, Baňova, Troubek, Luhačovic, z Bystrice u Uh. Brodu, ze Zlámanky, z Velkého Týnce, z Dubravy, ze Smolína, z Trenčína a z přemnohých

jiných míst, kteráž pro velký nával lidu pozornosti naší ušla.

Aby čtenář se přesvědčil, že již od starodávna nescetné zástupy ve 4. neděli po Velkonoci na sv. Hostýn se hrnuli, budíž zde uveden počet zpovědníků, kteří na pť. před 150 lety v tutéž neděli na sv. Hostýně vypořádali.

Dne 12. května 1748, na kterýžto den připadla tehdaž 4. neděle po Velkonoci, zpovídali na sv. Hostýně: P. Fr. Floder, jesuita, missionář, P. Cyrill a P. Robert, trinitáři z Holešova, dva OO. františkáni z Kroměříže, čtyři z Uh. Hradiště, dva piaristé z Lipniku, dva kapucini z Olomouce, tudíž 13 řeholníků. K těmto přidali se faráři, kooperatoři a kaplani z těchto far: z Břestí, z Pržna, ze Všechovic, z Bystrice p. H., ze Zlína, z Drevohostic, Domažlic, Hulína, Kelče, ze Vsetína, z Fryštáku, Pavlovic, Duban, ze Soběchlebs, z Předměstí a čtyři ze sv. Hostýna samého, celkem 19 světských kněží.

Dne 4. května 1749, kdy tehdy připadla 4. neděle po Velkonoci, bylo tam 8 světských kněží a 17 řeholníků, a to: šest cisterciáků velehradských s jejich opatem vdp. Ant. Haukem, jenž sloužil pontifikální mši sv., dva kapucini z Olomouce, z nichžto jeden byl oblíbený P. Tertullian, který již den před nedělí přicházel a pilně zpovídal; čtyři piaristé z Lipniku, dva z Kroměříže, dva trinitáři z Holešova, jeden františkán z Kroměříže.

Jestliže tedy někdy 20—30 kněží zpovídalo, každý soudný čtenář z toho pozná, že od starodávna velké množství lidu připutovalo a že není upřilišněno, porovnáme-li putování Slováků, Valachův a Hanáků v ten čas malému stěhování národů. Nemohou-li pro příliš nepřiznivě počasí ve 4. neděli se dostavit, činí to během přístich týdnů. Východní Moravané jsou co do zachování starodávnických obyčejů, tudíž i poutí svatohostýnských, velmi konservativní. Co otcové jejich kdysi konávali, to i synové a dcery jejich konávají. Otcové v ten čas putovali předešle na sv. Hostýn, tudíž i synové a dcery jejich tak činívali. Otcové rádi na sv. Hostýně konávali sv. zpověď, tudíž i potomci jejich tak až dosud konávají. To bylo také letos pozorovati. Zpovědnice byly po celý čas od pátku až do neděle

bez ustání ve dne v noci obléhány a hýval neustálý zápas, aby se každý dříve d stal k zpovědi. Jistý muž chtěje se zpovídati, byl několikráte od ženských odstrčen, až ho trpělivost přešla a na ně se osopil, říka: »Což vy, ženské, každou chvíli chodíte ku správě Boží, a když takhle člověk za deset let jednou chce jít, vy ho ještě nechcete připustiti. Ale já se od vás nedám vytlačit.« Takto se rozhorliv, počal znova zápasiti, až se protlačiv návalem lidu, k svaté zpovědi se dostal. Poutníci byli většinou jen chudého stavu, za to však větší bylo jejich duchovní bohatství: živá i obdivuhodná víra a důvěra, s kterouž k Boho-rodice připutovali, láska k Bohu, pokora ve zpovědnici a trpělivost ve snášení obtíží daleké pouti, zejména co se týče nepohodlného noclehu. Spali, kdekoliv bylo jen prázdné a pohodlné místo: v kostele v kapli blah. Jana Sarkandra, v kapli dřevěné, v obou ochozích, v hostinci, ano i pod širým nebem. Aby v té příčině poutníkům lépe vyhověno bylo, připravuje nás snaživý hospodář, pan Jan Harna, c. k. lékárník v Kroměříži, nyní pro své zásluhy o svatý Hostýn zlatým křížem s korunou vyznamenaný, poněmáhla starou ovčárnu tak, že poskytne ve dvojím oddělení, mužském a ženském, asi 600 osobám nocleh.

Jedni dříve než usnuli zpívali a velebili krásnými písněmi Matku Boží Hostýnskou, držice v rukou rozsvícené svíčky; druzí poněkud se vyspavše a procitnuvše, opět počali Boha a jeho přesvatou Matku zpěvem chváliti; jiní klečíce v nějakém koutě, vysílali vroucí povzdechy a modlitby k nebesům. Jistý Čech pozoruje zhožnost těchto poutníků, pravil: »Člověk musí jen pravdu říci, Moravané jsou přece nábožnější než my Češi.« — Také se ozvalo přání, aby na sv. Hostýně, tom předním poutním místě Moravy, kde za 12 let tolik nových a drahocenných věcí zřízeno bylo, nescházelo, co skoro na žádném poutním místě neschází: křížová cesta ve 14 kaplích provedená. Jistý muž přijda do sakristie, pravil: »Již 40 let putuji sem a pohřešuji takové křížové cesty. Ta, která v kostele visí, nikterak nestačí. Průvod vadí průvodu, chce-li pobožnost svou tam konati. Proto b

bylo velmi žádoucí, aby jiná křížová cesta mimo kostel v kaplich postavena byla. Dobře mluvil tento hodný Hanák z Prostějovska. Svatý Hostýn je chloubou vlasti naší a tu nesmí scházeti zmíněná křížová cesta, a to tím více, jelikož lid moravský tak rád konává tuto pobožnost. I vyskytli se již dobrodinci, kteří počali k bohumilému dílu přispívat. Jistá nepatrná dívka, která nechce býti jmenována, darovala několik set zlatých, tak že o první dvě kaple bezmála postaráno bude. (Kdo chce něco poslati, ať pošle na adresu: Duchovní správa na sv. Hostýně nad Bystřicí p/H.) Očekávali jsme, že na konci oktávu nastane příznivější počasí a že takto bude možno průvodům, které 4. neděli připutovati chtěli, ale nemohli, se dostavit 5. neděli po Velikonoci. Ale počasí bylo co nejšpatnější. Nicméně dostavili se některé průvody: z Bernatic, Janovic, ze Lhoty u St. Jičína, z Mořkova, z Veselí u Štúpy, z Citova, ano až z Uher z Trenčenské Teplice připutoval malý průvod 33 osob. Všichni chválili Matičku Boží a vyprosivše sobě jejího mateřského požehnání, radostně se navrátili domů.

Jak se mají rodiče modlití za své děti. Jak často stěžují si rodiče na nezdárného syna, na nehodnou dceru! Napomínají, kárají, trestají, ale všechno zdá se býti marným. Ano stává se, že syn nebo dcera přes všechno varování a napominání ještě horšími bývají. Není dobře s každým dítětem stejně nakládati. Jednomu domluvíš laskavě a pomůže to, druhému musíš metlou vnutit přesvědčení, že chybil, a nahnati bázně, aby po druhé na sebe lepší pozor dal.

Přišel otec zarmoucený požalovati si na nehodného syna k duchovnímu. I tázal se kněz: »Co jste učinil synu svému?« »Všecko jsem již zkusil v dobrém i ve zlém a nic to nepomohlo.« »Jen slova?« »I ne, také jsem jej bil.« »A to je všecko? Více jste neučinil?« Tu stal otec zaražen, nevěda si rady.

»Milý otče! Vy jste tolik již zkusil, abyste syna napravil, ale na hlavní věc jste zapomněl. Modlil jste se také za svého syna?« Na to otec zahanben dí: »Ne.« A tu jest mocný prostředek při vychováni dítěte.

Nuže, rodiče milí, Apoštolát modlitby Vám na srdce klade, abyste se za své děti modlivali, jak to činíval Job. Chcete znáti nejvhodnější modlitbu? Modlitba Srdce Ježíšova, »Otče náš« jest jako by právě k tomu stvořena.

Mluvíš k Bohu, jsi-li otcem, s tímtež názvem »Otče«, jménem to, kterým i tebe děti své nazývají a k tobě s úctou se obrací.

Ó nebeský Otče, dej, ať mé děti, které jsou také Tvými, jméno Tvé světi, ať Tě poznávají a milují, Tě chválí a zvelebují.

Dej, Otče nebeský, ať jsou mé děti vždy věrnými dítkami svaté, katolické církve »království Tvého« na zemi; ať vždy v království Tvé milosti žijíce zaslouží si jednou přijaty býti do království Tvé slávy a velebnosti nebeské!

Dej, Otče nebeský, ať děti moje vždy Tvou otcovskou »vůli« věrně plní, vždy příkázání Tvá zachovávají jako to andělé v nebi činí!

Požehnej, ó Bože, práci mou, mé starosti a mé snahy, aby mé děti mou rukou »chléb ve zdejší« dostávaly, jak jsi připravil jej každému tvorů Tvému. Dej jim netoliko tělesný chléb, dej jim též hlad a touhu po duchovním chlebě Tvých slov a učení svatého a nasyť je často nebeským chlebem Tvého Těla a Krve Tvé

Budiž jim milostiv, ó milosrdný Otče, jsou-li nešťastnými a urazili Tě hříchem, »odpusť jim jejich viny«. Naučil jsem je milosrdenství prokazovati nepřítelům; odpusť jim tedy, jakož i ony odpouští jejich vinníkům!

Ótče nebeský! viz, jak mnohým nebezpečím, sváděním, pokušením za dnů dětí mé jsou vystaveny, ach »neuvoď je v pokušení«, nedej, aby podaly se útokům těla, světa a ďábla; ochraň je před zlými soudruhy, před špatnými knihami a příklady. »A zbav mě drahé dítky ode všeho zlého; vzdal od nich nemoc, neštěstí, zármutek, bídu a wszeliké protivenství; zvláště však chraň je a mne hříchu a věčné smrti, abychom jednou všichni společně v nebi se shledali u Tebe Otce nebeského!

Na den svatých apoštolů Petra a Pavla.

Téhož pak času vstál Herodes král ruce, aby sužoval některé z církve. (Skutk. ap. 12, 1.)

Krvavým písmem zapsáno jest v dějinách církve sv. jméno »Herodes«. A ne bez příčiny. Krvelačnost se vyznamenal Herodes, jenž povražditi dal pacholata betlemská, po krvi učeníků Páně zatoužil i jeho vnuk, Herodes Agrippa. Všimněme si jen posledního. Kam vede zaslepenost ducha a touha po přízni lidu? Hledaje přízně židů, sužoval učeníky Páně. »I zabil Jakoba, bratra Janova, mečem. Vida pak, že líbilo se židům, minil jiti i Petra.« (Skut. ap. 12, 2. 3.)

Milí křesťané! Neděje se něco podobného i za našich dnů? Kam vede zaslepenost nepřátel církve svaté, kam vede jejich ctižádostivost? I oni v zaslepenosti své hledají přízně a cti bezbožného a nevěreckého světa. Proto sužují učeníky Páně, pronásledují služebníky Kristovy, kněze i všechno, co hlásají mečem ostrým — zlým, škodolibým jazykem i pérem. Nemilosrdně tluší do všeho, co jen trochu církevní býti se zdá a ke Kristu lne. Ano, po příkladě Herodově poustějí se i do náměstka Kristova, skřípají zuby a zatinají pěstě proti posvátnému Římu. Ó přátelé! Oč zuřivěji dorážejí vlny nevěry a zlomyslnosti na lodičku Petrovu, o to budme srdnatější jako učeníci Páně a tím horlivěji odrážejme je veslem viry a modlitby. Prosme bez ustání Ježíše Krista, aby jako druhdy i nyní přikázal »bouři a větrům« nevěreckého přívalu aby proměnil rozbourané moře našich dnů v hladinu svatého míru a pokoje.

Sotva že Herodes vsadil Petra do žaláře, již tanula zbožným křesťanům na mysli slova žalmisty Páně: »Vzývejme v den souzení« (Žalm 46, 15), a »modlitba pak se dala bez přestání od církve k Bohu za něj.« (Skut. ap. 12, 5.)

Ano, přátelé drazí! modlitba má

nám býti zbrání ve všech souzeních a útrapách. Modlitbou máme raziti cestu království Božímu na zemi, modlitbou máme vybojovati duším zbloudilým cestu pravou, s níž škodolibé svedeny byly, modlitbou máme sobě vybojovati útěchu a posilu v souzeních a svatou trpělivost v kříži. A že modlitba vroucí bývá vyslyšena, toho zárukou jsou nám slova Kristova: »Proste, a bude vám dáno« (Mat. 7, 7), důkazem toho výsledek modliteb, které obětovány byly za Petra v žaláři. Vroucí modlitba dobrých křesťanů svolala anděla s nebe k pomoci uvězněnému apoštolu. Hle, jak mocnou je modlitba zbožná! Protož našim heslem buďtež stále slova: »Každého času se modlete!« (Luk. 21, 36.)

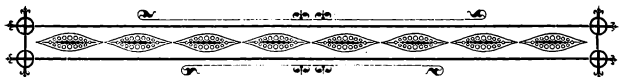
»A uť, anděl Páně postavil se, a světlo se zaskvělo v příbytku: a uderiv Petra v bok, zbudil jej říka: Vstaň rychle! A spadli řetězové s rukou jeho... I řekl jemu: Oděj se pláštěm svým a pojď za mnou. A prošeš se skrze první i druhou stráž, přišli k braně železné, kteráž vede do města, a ta se jim sama otevřela.« (Skutk. ap. 12, 7. 8. 10.)

Ó dobrý Bože, jak ochotni jsou andělé Tvoji k službě naší! Jen kdybychom vždycky uposlechli hlasu jejich, jenž nás jednou varuje, jindy zase povzbuzuje! Jen kdybychom také vždycky kráčeli jako Petr cestou, kterou nás anděl náš strážný vésti míní! Budiž, křesťane milý, jako Petr! Když tě anděl tvůj strážný vzbudí ze spánku hříchů, vstaň rychle, zbav se upřímným pokáním řetězů svých hříchů, jež tě učinily věznem pekel, a kráčeť cestou, již ti ukazuje anděl tvůj strážný. Pak jistě šťastně unikneš stráži prvé, jež pokušení ďábelské jest, i stráži druhé, hříchu, a šťastně dojdeš brány železné, kteráž vede do nebeského Jerusalema.

A tuto bránu rač nám milostivě otevřiti klíčniku nebeský, svatý Petře!

K. P.

Zasvěcení celé církve nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Říma přišla radostná zpráva, že sv. Otec Lev XIII. již tento rok na slavnost nejsv. Srdce Pána Ježíše, tedy 9. června, celou sv. církev a veškeré lidstvo slavným způsobem zasvětil nejsv. Srdci Pána Ježíše. Chce tím na sklonu tohoto století Spasiteli světa první velikou oslavu přinést. Jako řeky vracejí se do moře, z něhož vyšly, tak nutí to sv. Otce, aby církev a veškeré lidstvo k moři milosti — k Srdci Ježíšovu přivedl, od něhož církev a lidé veškerá spása a posvěcení pochází. Zasvěcení toto má býti z milionů srdcí a z milionů úst pocházející: »Bože chválíme Tebe.«

Velikými hříchy, s černým nevědkem spláceli lidé všech časův a zejména tohoto století neskonale lásku Spasitele našeho. Nevěra, nemravnost, odpadnutí od Boha nesmírně se zmohly. To žádá pokání, odprošení, zadostčinění. Se všemi svými dětmi chce svatý Otec přistoupiti k oltáři smíření, k Srdci Pána Ježíše. K tomuto Srdci a ve spojení s tímto Srdcem máme volati k Otci věčnému: »Ušetř Pane, ušetř lidu svého!«

Čím více nyní svět od Krista odpadává, čím více království Kristovo na zemi bývá popíráno a utlačováno, tím více musí býti od věrných křesťanů uznáno. Proto chce sv. Otec a my s ním slavně a veřejně vyznati, že my, naše srdce, stát i církev Jemu ráčujeme a jeho majetkem jsme, že chceme pro Krista a jeho lásku žiti i zemřiti. »Srdce za srdce, lásku za lásku!«

Konečně chce nás všechny svatý Otec skryti do archy, v níž bychom ve hrozcím nebezpečení budoucně zachráněni byli.

Temná, hrozná mračna stahují se na obzoru času, hrozné bouře hrozí přijíti. Lidská moudrost marně se namáhá je zažehnati. Utečme se do nejsvětějšího Srdce Ježíšova, volající: »Pane, zachraň nás, sice zahyneme!«

Spojme úmysl svůj s úmyslem sv. Otce! Připravme se s radostí na tento přeslavný den nejsv. Srdce Pána Ježíše! Přivedme k Pánu Ježíši koho jen můžeme! Ctěno, milováno a na věky chváleno budiž nejsv. Srdce Spasitele našeho Ježíše Krista!

Rozšíření Apoštolátu modlitby.

(Hlavní úmysl.)

dobách zlých vzbuzuje Pán Bůh neobyčejné muže jako druhy svaté proroky, aby zachránili, co dobrého, aneb aby vůli Boží vyplnili. Také vnuká Pán Bůh nábožným lidem prostředky, jakými by lidstvo zachráněno býti mohlo od velikého nebezpečení jemu hrozcího. Takovým prostředkem jest také Apoštolát modlitby, který nyní čítá dobře přes 20 milionů členů, kteří všichni dprosují se milosti ku spáse jednotlivcův i celých národů. Co jednak nevěry a nemravnosti, jednak nového

a horlivého života křesťanského na počátku našeho století počalo pučeti, to nyní jest úplně vyvinuto. Časové nyníjší jsou docela jiní než byli. Bystrosti ducha lidského vynalezeny věci, převrácen život veřejný a uveden do zcela jiných kolejí. Drahami lidé nejvzdálenější stali se sobě blízkými a na sebe poukázanými. Celý svět jest obchodu a průmyslu otevřen. Tímto sblížením se různých lidí a národů stává se také vliv jednoho na druhého větším a trvalejším. Bohužel, že tento vliv kloní se více ke zlému než k dobrému. Lidé zlí, bezbožní hlásají nevěru a volnost mravů. Kříž, znamení spásy, je přemnohým k posměchu a bláznovství; církev nejen že není ctěna, nýbrž namnoze vedou s ní boj na život a na smrt. Proto také důležitost nábožného spolku Apoštolátu modlitby neklesla, nýbrž větší jestě vahy nabyla.

Apoštolát modlitby jest pravou velmocí pro církev svatou, jednak aby ji v jejím úkolu těžkém podporoval, jednak práci na spase dítek svěřených ulehčoval. Kdežto dříve prvními širiteli vzdělanosti byli výhradně misijnáři, jest nyní naopak. Stavbami železných drah, plavbou po moři, telegrafním spojením předcházejí misijnáře rozliční dobrodružní lidé, vystěhovalci, kteří přinašejí kmenům divokým také kulturu, ale ne vždy pravou. Příklady pozoruhodné máme na Japonsku. Japonsko stalo se v posledních 50 letech úplně moderním státem. Kde před 50 lety stály tmavé lesy, tam nyní ozývá se pronikavé pískání hučícího vlaku, tam se kouří z vysokých továrních komínů. Na místě starojaponských osad vystavěna města s elektrickým osvětlením jako u nás v Evropě. — Š jakou zimními horlivostí obrací se Evropa do dosud uzavřeného území Afriky. Nebude to dlouho trvati a bude anglická kolonie spojena s Egyptem drahou 5600 anglických mil dlouhou. Kde před 20 lety první misijnáři zambezští ve volských vozech tábořili, stojí nyní Angličany obydlené pěkné domy nového města. — Jako Japonsko a Afrika, tak ani Čína neodolá dlouho vlivu evropské kultury.

Jaké to krásné vyhlídky pro církev katolickou! Jaké získání duší připravuje se církvi, bude-li katolické náboženství míti na ulicích trhu světového pravou volnost a svobodu! Aby církev tento příhodný čas nezameškala, musí býti s to poslati mnoho horlivých misijnářův a založené již missie podporovati účinně a působení své co nejvíce rozšířiti. Proto se musíme modliti, aby Pán Bůh hodné mnoho dělníků povolal na vinici svou do missií, aby vzbudil missiím šlechetné dobrodince. Musíme sami pozornost svou obracet k oněm nešťastným milionům lidí, kteří ještě trvají ve tmách nevěry. Je-li modlitba jednotlivce, dobře-li jest vykonána, mocná, tím mocnější jest modlitba společná, spojená s prosbami nejsv. Srdce Pána Ježíše, které platí netoliko spravedlivým a zachování nevinnosti, ale spásu a záchranu všech duší, pro něž Spasitel prolil krev svou předrahou. — Ještě více! Misijnáři sami nestačí k obrácení pohanů na viru Kristovu. Co obrací srdce lidská, není lidské slovo ani lidská moudrost, nýbrž milost Boží. Také o tuto milost prosí modlitba společná, jako jest v Apoštolátu modlitby. Není, myslím, mezi misijnáři ani jednoho, který by nebyl zkusil pomoc skrze modlitbu svých bratří. Jak by teprve bylo, kdyby tolik zbožných lidí ve světě i v klášterích mimo za své potřeby prosili úpěnlivě též na úmysl Apoštolátu a tak Apoštolátem modlitby podporovali Apoštolát slova!

Apoštolát modlitby jest důležitý pro církev netoliko co do záležitostí vnějších, nýbrž také i co do vnitřního života jejího, aby posvěcovala údy své a ve zdraví duše je zachovala. Nepřátelé Boží spojili se proti Bohu a církvi jeho. Všecko, co duch lidský vynalezl, slouží jim k většímu ještě sdružení, jako jsou: tisk, obchod, umění, ba i dobročinnost; vším bojují proti Bohu. Co je tedy více potřebnějšího, než aby i křesťanská srdce se sdružila v Apoštolátu modlitby, aby stejná měla přání a stejné úmysly, ano i stejné jednání ve spojení s nejsv. Srdcem Ježíšovým! Co více zmůže proti mocnostem pekelným, jako spojení všech křesťanů v modlitbě, která, abychom s Tertullianem řekli, Boha samého přemáhá? Modlitba ozbrojí nás mocí Boží,

a »když Bůh s námi, kdo proti nám?« (Řím. 8, 31.) Dále jest Apoštolát modlitby lékem proti mnohým chorobám a nemocem lidstva, kterému na ně zmrírá. Je to nedostatek víry a lásky. Víru, která nyní lidem tolik schází, oživuje Apoštolát tím, že podporuje zbožnost a povzbuzuje k modlitbě. Nelze se modlití bez víry a bez konání víry. Modlitba je přirozeným projevem našeho poměru k Bohu. Modlíme-li se, vyznáváme, že jest Bůh v nebi, že my, tvorové Jeho, na Něm závisíme, že všechno od Něho máme a všechno od Něho očekáváme. Lásku roznécuje Apoštolát, přibližuje nás k ohnisku lásky, k Srdci Pana Ježíše, a učí nás, abychom podle tohoto nejsv. Srdce se modlili a živi byli. Konečně Apoštolát modlitby napomáhá také v časných potřebách našich. Ať jest nouze sebe větší, modlící se křesťan nalezne vždy mnoho útěchy v modlitbě. Ať mu všechna práva vezmou, právo modlití se nemůže mu nikdo vzít.

Jaký by to měla církev svatá užitek, ano veškeré lidstvo, kdyby Apoštolát modlitby ještě jednou tolik rozšířen byl. Na tomto rozšíření Apoštolátu můžeme všichni pracovati. Jako mnohdy své přátele získáváme pro svou věc, pro své zájmy, tak získáme je pro zájmy Apoštolátu modlitby. Můžeme se také modlit, zvláště tento měsíc, aby význam Apoštolátu modlitby byl víc a více poznáván a uznáván. Sami pak budoucě hledme horlivěji pracovati na rozšíření Apoštolátu modlitby tím, že budeme věrnými a horlivými jeho členy. Nezáleží tolik na tom, jak mnoho, nýbrž na tom, jak dobře se modlí. Čím pobožnější, čím vytrvalejší a důvěrnější bude naše modlitba, tím dříve bude vyslyšena. Čím spravedlivější budeme, tím více Boha sobě nakloníme, aby nám přání a prosby naše vyplnil. Prosme tedy ve jménu Pana Ježíše, a bude nám dáno.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chválu jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(je), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření Apoštolátu modlitby a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Šířiti Apoštolát modlitby.

Úmysl v červenci: Apoštolát v poměrech každodenních.

Škola Božského Srdce Páně.

Láska v Srdci Ježíšovu byla ustavičnou pobídkou Jemu pro nás veliké věci učinit a trpěti. *P. Rotham.*
Z otevřeného Srdce Ježíšova prýští pramen tekoucí do života věčného. *Sv. Cyprian.*

K patriarchům, primatům, arcibiskupům, biskupům a jiným řádným představeným diecesí, jižto se stolici apoštolskou žijí v míru a jednotě.

Papež Lev XIII.

Čtihodní bratři! Pozdravení a apoštolské požehnání!

Nedávno, jak vám známo, apoštolským listem prohlásili jsme milostivé léto, které podle zvyku a ustanovení předků ve slavném městě Římě se brzo bude slaviti; dnes pak, kojíce se nadějí a předvídajíce, že tím milostivé léto zbožněji se bude slaviti, nařizujeme a doporučujeme úkon vznešený, od něhož, poslechnou-li Nás všichni ze srdce svorně a ochotně, ne bez důvodu očekáváme výborné, a to trvalé ovoce především pro křesťanství, ale potom také pro celou společnost lidskou.

Už nejednou jsme se o to přičinili, abychom tak velice osvědčený způsob pocty Boží, jako jest uctívání nejsvětějšího srdce Ježíšova, svědomitě udrželi a jasnějším leskem ozářili podle příkladu Našich předchůdců Innocence XII., Benedikta XIII., Klimenta XIII., Pia VI., VII. a IX., a to hlavně dekretem ze dne 28. června 1889, kterým jsme slavnost toho jména na slavnost první třídy povýšili¹⁾. Nyní pak tane Nám na mysli ještě okázalejší způsob pocty, který má býti dovršením a nejdokonalejším stupněm vši pocty, která se nejsvětějšímu Srdci prokazuje, a důvěrujeme se, že bude Ježíši Kristu Spasiteli velice příjemný. Co tu míníme, k tomu nezavdáno teprv nyní povzbuzení; neboť už skoro před 25 lety, když se měla slaviti dvěstěletá památka rozkazu od

¹⁾ Curr. 6. anni 1889. pag. 95. sequ.

Boha blahosl. Markétě Marii z Alacoque daného, aby úctu k božskému srdci rozšiřovala, zaslaly netoliko osoby soukromé, nýbrž i biskupové ze všech končin světa Piovi IX. žádosti, aby veškeré pokolení lidské předústojnému srdci Ježíšovu zasvětil. Tehdy ustanoveno věc odložit, až by o ní zraleji bylo rozhodnuto; jednotlivým společenstvem, které o to žádaly, dovoleno zatím božskému srdci Páně se zasvětit, a předepsána za tím účelem zvláštní modlitba. Nyní však, když ku starým důvodům nové se přidružily, máme za to, že nadešla doba, aby se věc provedla.

Náležíť zajisté Ježíši Kristu tento nejobsáhlejší a nejvyšší průkaz úcty a oddanosti, protože jest nejvyšší vládce a pán náš. Vždyť jeho panství nepodléhá toliko katoličtí národové ani toliko ti, kdož platnými přijetím křtu svatého dle práva k církvi přináležejí, třeba je blud na scestí svedl anebo rozkol od lásky odtrhl; nýbrž podléhají také všichni, kdož křesťanské víry neznají, tak že v pravdě celé pokolení lidské moci Ježíše Krista podléhá. Neboť ten, jenž jest jednorozený Syn Boha Otce a stejnou s ním má podstatu, jest „oblesk slávy a obraz podstaty jeho“¹⁾, musí míti vše s Otcem společno, tedy i vládu nade všemi věcmi. A proto praví Syn Boží o sobě u proroka: „Já pak ustanoven jsem králem od něho na Sionu, hoře svaté jeho. — Hospodin řekl ke mně: „Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. Požádej ode mne, a dám tobě národy v dědictví tvé a končiny země ve vladařství tvé“²⁾. Těmito slovy prohlašuje, že obdržel od Boha moc netoliko nad celou církví, která se horou Sion rozumí, nýbrž i nad celým okrskem zemským, jak daleko jeho hranice sahají. A na jakém základě tato nejvyšší moc spočívá, poučuje nás s dostatek slovy: „Syn můj jsi ty.“ Neboť právě proto, že je synem krále všech, je dědicem vši moci; proto se praví: „Dám tobě národy v dědictví tvé.“ Se kterýmiž výroky se srovnávají slova sv. Pavla apoštola: „Ježž ustanovil dědicem všech věcí“³⁾.

Nejdůležitější však je, co o své vládě ne skrze proroky a apoštoly, nýbrž sám svými slovy praví. Na otázku vladaře římského: „Tedy král jsi ty?“ odpověděl bez váhání: „Ty pravíš, já jsem král“⁴⁾. A velikost jeho moci a nekonečnost jeho říše potvrzují slova, která pronesl k apoštolům, řka: „Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi“⁵⁾. Je-li Kristu dána všeliká moc, jde z toho nutně, že moc jeho jest nejvyšší, neobmezená, cizí moci nepodléhající, tak že nemá sobě rovné ani podobné; a protože mu dána moc na nebi i na zemi, musí mu nebe i země býti poddána. A Ježíš Kristus toto jediné jemu vlastní právo také prováděl tím, že apoštolům přikázal, aby jeho učení rozšiřovali, lidi vodou spásy v jedno tělo církve spojovali a konečné zákony dávali, kterým se nikdo bez ohrožení své spásy protiviti nesmí.

Ale to není ještě všechno. Kristus nepanuje toliko právem sobě vrozeným, jako jednorozený Syn Boží, nýbrž také právem dobytým; neboť nás vytrhl „z moci temnosti“⁶⁾ a dal „sebe samého na výkupení za všechny“⁷⁾. Jemu se tedy stali „lidem dobytým“⁸⁾ netoliko

¹⁾ Hebr. I, 3. — ²⁾ Ps. II. — ³⁾ Hebr. I, 2. — ⁴⁾ Ioan. XVIII, 37. — ⁵⁾ Matt. XXVIII, 18. —

⁶⁾ Coloss. I, 13. — ⁷⁾ I. Tim. II, 6. — ⁸⁾ I. Petr. II, 9.

katolíci a kdož řádně křesťanský křest přijali, nýbrž lidé všichni vůbec. Jak vhodně dí svatý Augustin: „Tázete se, co koupil? Vizte, co dal, a naleznete, co koupil. Krev Kristova jest cena kupná. Takovou cenu co má? Co, ne-li celý svět, ne-li všichni národové? Za všecko dal, co dal“ ¹⁾.

Příčinu však a důvod, proč i nevěřící podléhají vládě a moci Ježíše Krista, vyvozuje svatý Tomáš následovně. Položiv totiž otázku, vztahuje-li se soudcovská moc jeho na všechny lidi, a propovídvě vztahuje: „Soudcovská moc je důsledkem moci královské“, ihned dále tvrdí: „Kristu je vše podrobeno co do moci, třeba mu nebylo vše podrobeno co do vykonávání moci“ ²⁾. Tuto moc a vládu Kristus nad lidmi vykonává pravdou, spravedlností a především láskou.

Ježíš Kristus sám však dovoluje, aby se k tomuto dvojímu základu jeho moci a vlády naše dobrovolná poddanost, přidružila, ale Ježíš Kristus, Bůh a spolu Spasitel, tím, že všechny věci ve vrchovatém a dokonalém držení má, jest bohat; kdežto my jsme tak chudobní a nuzní, že praničeho nemáme, čím bychom jej mohli obdariti. A přece podle své svrchované dobroty a lásky nebrání, abychom mu jeho majetek tak dávali a věnovali, jakoby byl majetek náš; ba netoliko že nebrání, nýbrž i po něm touží a prosí: „Synu, dej mi srdce své.“ Můžeme mu tedy přece obětovati svou vůli a svou přichylnost. Neboť tím, že se mu zasvěcujeme, netoliko že jeho vládu uznáváme a ji s radostí a veřejně přijímáme, nýbrž dokazujeme také skutkem, že bychom, co mu dáváme, kdyby našim majetkem bylo, s největší ochotou mu darovali, a že ho prosíme, aby si neobtěžoval přijmouti dar náš, třeba byl jeho úplným majetkem. Tento je význam věci, o níž mluvíme, ten je smysl slov Našich. — A poněvadž ve svatém srdci Páně jest obraz a podoba neskonale lásky Ježíše Krista obsažena, která nás navzájem k lásce vybízí, je věcí docela přiměřenou, bychom jeho převlebnému srdci se zasvětili, není to nic jiného, než Ježíši Kristu se zasvětití a zavázati, neboť cokoliv úcty, lásky a pobožnosti se věnuje božskému srdci, v pravdě a vlastně se věnuje Kristu samému.

A proto vyzýváme a pobádáme všechny, kdož božské srdce znají a milují, aby dobrovolně vykonali tuto pobožnost, a přejeme sobě velice, aby se tak stalo v jeden a týž den, aby se zasvěcení tolika tisíc duší současně k nebi povznášelo. — Ale máme tu s paměti spustiti nescíslný počet lidí, kterým světlo pravdy křesťanské ještě nezavítilo? Vždyť zastupujeme osobu toho, jenž přišel zachránit, co bylo ztraceno, a dal krev svou za spásu celého pokolení lidského. A proto, jak se bez ustání namáháme, abychom ty, kdož prodlévají ve stínu smrti, věrověsty po celém světě rozesílanými ku pravému životu zbudili, tak je nyní, majíce s nimi útrpnost, nejsvětějšímu srdci Páně zvláštní měrou poroučíme a jemu je, pokud na Nás jest, zasvěcujeme. Tak zasvěcení, které všem radíme, všem prospěje. Ti, kdož Krista už poznali a milují, porostou u víře a lásce; ti pak, kdož Krista poznali, ale jeho přikázání zanedbávají, nabudou příležitosti, aby plamen lásky z božského srdce

¹⁾ Tract. 120 in Ioan. — ²⁾ 3^a p. q. 59, a. 4.

znova rozzáli; a pro lidi daleko nejnešťastnější, kteréž ovládá slepá pověra, prositi budeme všichni o pomoc s nebe, aby je Ježíš Kristus, jak jsou mu již poddáni „co do moci“, sobě také podmanil „co do vykonávání moci“, a to netoliko „v budoucím životě, kdy na všech vůli svou provede, tyto oblažuje, onyno trestaje“¹⁾, nýbrž také v tomto smrtelném životě už, uděluje jim víry a posvěcuje je, aby věrou a svatostí Boha náležitě uctívali a věčné spásy v nebi dojíti mohli.

Takové zasvěcení budí také naději na lepší budoucnost států, protože je s to, aby obnovilo a upevnilo pásky, které podle zákona přirozeného státy s Bohem spojují. — V nejnovější době se především namáhají, aby mezi církev a stát jakoby zeď postavili. V ústavě a správě státní se autorita církevního a božského práva za nic nepokládá proto, aby se zadržel všeliký vliv náboženství na společnosti lidské, a to zase proto, aby víra v Krista byla zmařena a Bůh sám, kdyby možná bylo, ze země byl vypuzen. Ký div, že při takové zpupnosti veliká část pokolení lidského v takovém se ocitla rozvratu a vlnobití, že se už nikdo necítí jistým ani bezpečným? Povrhnete náboženstvím a nezbytně se sřítí nejpevnější základy obecného blaha. Ale Bůh, aby věrolomníky spravedlivě potrestal, ponechává je jejich svévoli, aby svým naružením hověli a přílišnou svobodou sami sebe v záhubu uvrhli.

Proto na nás tolik zla ode dávna dotírá a doléhá, abychom hledali pomoci toho, jehož mocí může býti zapuzeno. A kdo je to, ne-li Ježíš Kristus, jednorozený Syn Boží? „Neboť není zajisté jiné jméno pod nebem dáno lidem, skrze něž bychom měli spasení býti“²⁾. K němu tedy musíme útočiště vzíti, kterýž jest „cesta, pravda a život.“ Kdo zbloudil, musí se na pravou cestu navrátiti; když mysl temnostmi zahalena, třeba temnosti světlem pravdy rozptýliti; kde smrt nastoupila vládu svou, tam třeba se znovu života přidržeti. Potom teprve se zahojí mnohé rány, potom teprve každé právo nabude naděje na uznání, pokoj se navrátí a meč i zbraně z rukou vypadnou, když všichni vládě Kristové se poddají, jí ochotně poslechnou a „každý jazyk vyzná, že Pán Ježíš Kristus jest v slávě Boha Otce“³⁾.

Když církev v dobách počátku svému blízkých pode jhem caesarův úpěla, ukázal se mladistvému císaři kříž na nebi jakožto znamení a původce vítězství, jež brzy následovalo. Dnes se ukazuje znakům našim jiné blahověstné božské znamení: totiž nejsvětější srdce Páně, nad nímž ční kříž, leskem nejjasnějším mezi plameny zářící. V toto srdce budtež všechny naděje složeny, od něho vyprošujeme a očekáváme spásu lidí.

Konečně nechceme zamlčeti, že Nás ještě jiný, soukromý sice, ale s dostatek ospravedlněný a závažný důvod pohnul k ustanovení tomuto, ten totiž, že Nás Bůh, původce všeho dobra, před nedávnem z nebezpečné nemoci uzdravil. Přeje si, aby úcta nejsvětějšího srdce, skrze Nás zvýšena jsouc, stala se veřejnou památkou a veřejným díkem za toto tak veliké dobrodiní.

¹⁾ S. Tom. I. c. — ²⁾ Act. IV, 12. — ³⁾ Phil. II, 11.

A tak nařizujeme, aby dne 9., 10. a 11. měsíce června ve farním kostele každého města a městečka jistá pobožnost se konala a každý z těchto dní k ostatním modlitbám se přibrala litanie o božském srdci Páně od Nás schválená, poslední den však aby se říkala modlitba zázvětná, kterou vám, ctihodní bratří, s tímto listem posíláme.

Zárukou nebeských darův a na znamení Naší přízně udělujeme vám, ctihodní bratří, a duchovenstvu i lidu, jež spravujete, milerádi v Pánu apoštolské pože-linání.

Dáno v Římě u svatého Petra dne 25. května 1899, roku 22. Našeho papežství.

Papež Lev XIII.

Modlitba zázvětná k božskému srdci Páně.

Nejsladší Ježíši, Spasiteli pokolení lidského, pohledni na nás, jižto v nehlubší pokoře před oltářem tvým klečíme. Tvoji jsme, tvoji chceme býti; abychom však s tebou pevněji mohli býti spojeni, hle, dnes nejsvětějšímu srdci tvému každý z nás ochotně se zasvěcuje. — Mnozí tebe ovšem nikdy nepoznali; mnozí zase příkázáním tvým pohrdli a tebe od sebe zapudili. Šmiluj se nad obojími, nejlaskavější Ježíši, a všechny k srdci tvému svatému uchvať. — Ó Pane, budiž králem, a to nejen věřících, kteří nikdy od tebe neodstoupili, nýbrž i synů marnotratných, kteří tě opustili; učiň, aby se do otcovského domu rychle vrátili a bídou a hladu nezahynuli. — Budiž králem těch, jež buď bludné mínění oklamalo, nebo rozkol odtrhl; zavolej je zpět do přístavu pravdy a k jednotě víry, aby brzy byl jeden ovčinec a jeden pastýř. Králem budiž konečně všech těch, kdož dlí ve staré pověře pohan-ské, a nezdráhej se vyvésti jich z temností na svobodu světla a království Božího. — Uchovej, ó Pane, církev svou vši pohromy a propůjč jí bezpečné svobody; propůjč všem národům klidu a pokoje; učiň, aby se všech stran zazníval jeden hlas: Pochváleno budiž božské srdce Páně, skrze které věčnou spásu máme; jemu čest a sláva na věky. Amen.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 17.

En lectulum Salomonis etc. (Beatus homo, qui vigilat ad fores domus quotidie et observat ad postes ostii mei.) (Prov. 8, 34.)

Ó Kriste Jesu, láska odvěká,
tvým strážcem byl ti zprvu Otec sám,
a potom těla panenského chrám,
když přišel's na svět, spasit člověka.

Tvé lůžko dětské Josef stražil bděle,
tvé lůžko bolestné Jan s Mateří,
a anděl tvojí hrobky u dveří
stál na stráží, když vstanul's z hrobu stkvěle.

A dosud, na oltář když sstupuješ,
tě zástup duchů neviditelných
k nám doprovází z krajů světelných.

Když se mnou, Jesu, v lásce obcuješ,
já sám se chystám bdíti dnem i nocí
a zbraňovati přístup pekla moci.

Píseň 18.

Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani. (Cant. 8, 9.)

Sbor apoštolský na modlitbách bděl,
jak řek jim Pán... Tu stal se větru ruch
přišel s nebe v ohni svatý Duch
a v dvanáctém jazyku se stkvěl.

Jenž od Otce a Syna láskou jednou
svůj původ běře, srdce apoštolů
on roztaví své lásky u plápolu,
že světu hlásat ji se oni zvednou.

Ten, jenž svůj život za nás položil,
Král slávy, Kristus, Vykupitel světa
dnes v ohni lásky církev založil.

Jak dlouhověké cedry na Libanu
ta církev dosud stojí, roste, zkvětá,
neb ujmula se přímou v Srdci Pánu.

Píseň 19.

Columnas ejus fecit argenteas. (Cant. 3, 10.)

Toť nařízení moje, byste spolem
se milovali vroucně jak já vás!
Ten apoštolům patřil Mistrův hlas,
když za posledním jedl s nimi stolem.

I zřeli učenci lásku jeho,
jak v pokrm se jim dal, a na strmicí
kříž hleděl Jan, ba Tomáš nevěřící
moh' dotknout se i Srdce zraněného.

Šli apoštolé kázat do všech zemí,
šli kázat o té lásce záračné,
jež snesla se k nám s výše oblačné.

I zhrdajíce útrapami všemi,
svou smrtí na vždy upevnili Romu,
jak upevňují sloupy klenbu dómu.

Píseň 20.

Fecit ascensum purpureum. (Cant. 8, 10.)

Když církev byla útlý ještě květ,
jenž právě otvíral svůj kalich vonný,
ji mučovníků svatých miliony
svou krví svažilo jak víno ret.

Vždyť oni víno lásky Boží pili,
jež sílilo je k víry zápasu,
a s plesem na smrt šli, až v úžasu
se pohané jim sami podivili.

A z krve jejich jako z rosné vláhy
se bujně vzcháhal církev Boží lán,
v nějž v Letnic den vsel první sítě Pán.

To vojsko vítězné, ten světců šik
teď v nebi Bohu propěvuje dík...
Dej, ať se s nimi shledám, Jesu drahý!

Ctnosti milé nejsvětějšímu Srdci Páně.

Napsal P. EM. KOVÁŘ, O. SS. R. (Č. d.)

3. Od tvorův odloučené Srdce Ježíšovo.

Blahoslavená Markéta Alacoque píše: »Kdo nejvíce jest ode všeho odloučen«, všech stvořených věcí zbaven, »bude i nejdokonaleji mti Srdce Páně.« (Avis 60.) Tato odloučenost ode všech tvorů, nebo tohoto světa, není sice vlastní, zvláštní nějakou ctností, ale jest podmínkou, přípravou, bez níž nelze se státi ctnostným, dokonalým. Sv. Ignác zove tuto vlastnost křesťanské duše »hostejností ku tvorům«, svatý Alfons »odloučeností od tvorů či světa«. Podržíme toto druhé jméno. Uvažme, co tím vyrozumíváme; jak nám jí je třeba; jak zdobila i nejsv. Srdce Ježíše Krista.

Srdce křesťanské, toužící po dokonalém životě, musí býti odloučeno od světa či věci stvořených, nesmí k nim nezřízeně lnouti na úkor Bohu a na ujmu vlastní spásy. Světem míníme zde svět zlý, jak praví sv. Jan (I. 2, 15, 16): »Nemilujte světa ani těch věcí, které na něm jsou. Miluje-li kdo svět, není lásky Otcovy v něm. Neboť všechno, co jest na světě, jest žádost těla, a žádost očí, a pýcha života, která není z Otce, ale je ze světa.« A sv. Jakub: »Cizoložníci (t. j. nevěrníci, odpadlí od Boha a jeho slova), což nevíte, že přátelství s tímto světem jest nepřítelství s Bohem? Protož kdokoli chce býti přítelem tohoto světa, nepřitelem Božím učiněn bývá.« (Jak. 4, 4.) Ten je tedy přítelem tohoto

světa, kdo touží po tělesných rozkoších, lpí na statcích tohoto světa, shání se po počtech a důstojnostech tak nezřízeně, že nedbá ani Boha, jej neposlouchá, ani spásy své nesmrtelné duše, hledě jich dosíci jakýmkoli způsobem a jich uživati.

Srdce své odloučiti od tohoto světa znamená duchem zřici se věci pozemských, dáti výhost nezřízeným touhám po nich, zřici se jich hlavně, když nám brání v přátelství s Bohem. Je to nejnížší stupeň prvního blahoslavenství, jež prohlásil Pán Ježíš: »Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.« (Mat. 5, 3.) Hrozná jest však výtka, již činí božský Vykupitel boháčům: »Běda vám bohatým, neboť (již) máte potěšení své.« (Luk. 6, 24.)

Neblahoslaví Ježíš Kristus oněmi slovy všech chudých a nezavrhuje těmito slovy všech boháčů, nýbrž chválí chudé, kteří nelnou ke statkům pozemským, a odsuzuje bohaté, jejichž jediná naděje, pýcha a chlouba jsou statky tohoto světa.

Laskavě napomíná svatý apoštol křesťany: »Toto pak pravím, bratři: Čas krátký jest; nepozůstává, než aby i... kteří užívají tohoto světa, jakoby neužívali: neboť pomijí způsobu (podoba) tohoto světa.« (I. Kor. 7, 29. 31.) Napomíná nás sv. Pavol těmi slovy, abychom nevěšeli takofka srdcí svých na věci tohoto světa, nelnuli k nim nezřízeně, nýbrž jich používali, jenom kolik je třeba.

Věci pozemské jsou nám Bohem dány, aby nám dopomohly k našemu cíli posledního — k Bohu. Člověk má jich užítí, aby oslavil Boha, splnil úlohu zde na světě, Pánem Bohem mu danou, a jednou věčně byl blažen. Věci ty jsou tedy pro člověka, k vůli člověku zde, ne on k vůli nim. On má být nad nimi, ony pod ním. Má být jejich pánem, ne jejich otrokem. Pro hřích první v ráji ovšem panství jeho porušeno; za trest, že se vzbouřil proti Bohu, vzdorují mu živly, příroda i zvířata; přece však zůstal korunou viditelného tvorstva. Když člověk jich dobře užívá, plní úkol, proč Bůh je také stvořil, a oslavuje tak Tvůrce svého.

Bohužel, že přemnozí lidé převrací tento pořádek. Považují věci pozemské za svůj cíl hlavní, jediný; domnívají se, že ony je oblaží. Každý, zvláště těžký hřích jest odloučení, odtrhnutí se od Boha, jeho přátelství, jeho milosti, a přilnutí k nějaké stvořené věci: k rozkošim tělesným, pozemským statkům, lidským počtám. Hříšník dává přednost tvorům před Stvořitelem, věcem pozemským a pomíjitelným před nebeskými a věčnými. Proto praví Ježíš Kristus: »Žádný nemůže dvěma pány sloužiti... Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně.« (Mat. 6, 24.)

Z dosud řečeného je zcela patrné, že tento nejnižší stupeň odloučenosti od světa nebo tvorů je nezbytně potřebný každému, kdo chce spasiti svou duši. Věci tohoto světa ne naplní a neuspokojí srdce lidského. Pozemské věci, zvláště hříšné radovánky a nedovolené rozkoše jsou záhubou duši. Jich člověk těžko nabývá, s bázní užívá, lehkou pozbývá. Svět slibuje, ale co sliboval, nedá, poněvadž nemá, on jen šálí a klame své přátele. Srdce, které je přeplněno těmito věcmi pozemskými, nemůže přijati milost a přátelství Boží.

Sv. Alfons praví: »Nádobou naplněnou pískem nelze nám načerpati vody.« Má-li tedy milost Boží vejti v srdce, musí býtí odloučeno od tvorů, prázdno všech pozemských věcí a tužeb po nich. Proto když přicházeli žáci k poustevníkům v prvních dobách křesťanství, ptávali se tito mistři křesťanského života: »Přinášíš-li prázdné srdce, aby je mohl naplniti Duch svatý?

Bůh nám dal pozemské věci, abychom jimi jako po stupních k němu přišli; pozorujíc je, uvažovali jeho moudrost, krásu, velebnost. »Neboť neviditelné vlastnosti jeho (Boží) ze stvoření světa, skrze ty věci, které jsou učiněny, rozumem pochopené spatřeny bývají, totiž jeho věčná moc a božství.« (Řím. 1, 20.) — Žalmista Páně na to poukazuje (Žalm 18, 1): »Nebesa vypravují slávu Boží, a dílo rukou jeho zvěstuje obloha«, t. j. skutky moci jeho, mocnost jeho zvěstuje obloha. — Krásně vyzývá Job, abychom věcmi tohoto světa poznali Boha, Pána všehomíra: »Zeptej se jen hovad, a naučí tebe: a ptactva nebeského, a oznámí tobě. Mluv zemi, a odpoví tobě: a vypravovati budou (tobě) ryby mořské. Kdož neví, že všecko to učinila ruka Hospodinova?« (Job 12, 7—9.)

Věci tohoto světa dal nám Bůh, abychom jich užívali dle jeho vůle, aby nám přispěly k blaženosti věčné. »Člověk«, praví sv. Ignác, »má věci použiti, pokud mu pomáhají (k věčné blaženosti), a nemá jich použiti, pokud mu překážejí.« — »Všecky věci pozemské dány nám«, dí sv. Bernard, »k nějakému užítku; jiné k živobyti; jiné ku vzdělání; některé k potěšení; konečně ne málo jich k trestu.« (»Donata sunt nobis omnia ad aliquam utilitatem; sed alia ad sustentationem; alia ad eruditionem; quaedam ad delectationem; postremo non pauca, ad correptionem.«)

Bůh dal nám pozemské věci, abychom

jako rozumní tvorové někdy mohouce jich užiti, jich neužili, jich se zřekli, a tím Boha ctili a velebili, odporné a protivné trpělivě snášeli. Staré jest pravidlo: »Snáhej — zříkej se« (»Sustine — abstine«). Kdo nedovedl sobě odepriti dovolených věcí z lásky k Bohu neodepře si ani nedovolených, upadne úplně v tenata a nástrahy tohoto světa, srdce jeho bude odloučeno od Boha, ale nikoliv od tvorů. Proto překrásně napomíná sv. Augustin: »Proč se tolik sháníš po

nich, proč býváš jimi tolik zmitán, proč dopráváš sluchu rozkošem přinášejícím smrt, a odvracíš se od nás?... Lhou (pozemské věci), hynou, usmrcují... Odevzdej se Bohu, odevzdej se mému Pánu, jenž přece tebe učinil.« (»Quid aestuas, quid fluctuas, quid mortiferis voluptatibus aurem accomodas, et avertis a nobis?... Mentuntur, moriuntur, in mortem trahunt... Da Deo te, da Domino meo te, qui te tamen fecit.«)

(Příště dále.)

Svatost oltářní a účinná láska k bližnímu.

Dorovnáme-li národy křesťanské s národy pohanskými shledáme, že se křesťanstvím cit lásky k bližnímu povznesl na stupeň mnohem vyšší a vznešenější a to podle nabyté známosti o lásce Boží. V zahradě rajske se sice objevila dobrota Boží: ale milosrdenství Páně odhalila nám úplně teprv hora Kalvárie. Od té doby, co Kristus Syn Boží se za všechny obětoval, od té doby naučil se také člověk milosrdenství a účinné lásce k bližním dokonaleji. —

Bůh, stvoře člověka, obdaril tvora tohoto mnohými a vzácnými dary, ano postavil jej v čelo celého viditelného stvoření, učiniv jej pánem země. Jak veliká to byla almužna Stvořitelovy dobroty! Ale při tom všem nedal se Bůh sám člověku. A to bylo také pravzorem dobročinnosti u národů starobylých. Vidíme u nich, že, pokud se u nich zachovaly zbytky prvotního zjevení, že člověk učil i naučil se sdíleti s jinými lidmi ze zboží a statků co mu vybývalo, dával almužnu, aby chom tak řekli, podle

vzoru a příkladu daného Stvořitelem samým. Proto vidíme, že povinnost dávati chudším z přebytku bylo přikázáním u všech i divokých národů. Bylat to páska spojující je s památkou na Dobrodince Nejvyššího, Boha Stvořitele. Načelník jednoho kmene amerického pravil bělochům při odkrytí jeho krajiny: »Patříme do jedné rodiny, všichni jsme dětmi velikého Ducha. Když lidé blíž vkročili na naši půdu a hynuli hladem a neměli místa, kde by rozložili lože své a zapálili oheň; byli celí zmoření a biďní. Otcové naši slitovali se nad nimi a ochotně sdíleli se s nimi o to, co Veliký duch dal dětem svým červeným.«

Z té příčiny nepovznesla se dobročinnost u národů starých nad stupeň udělování almužny a konání skutkův podobných. Teprve, když naplnil se čas a otevřela se nebesa, když zablesklo veliké tajemství nevyzpytatelné lásky Boží, narozeuím, živetem a smrtí Syna Božího v lidské přirozenosti, tu rozšířil se i obzor lidstva, rozšířila se i říše lásky na zemi. Bůh daroval se lidstvu

sám, vydal se za ně a tak naučil je nejvznešenější dobročinnosti po tu dobu lidstvu nepoznané. Opona, která zastírala rozum lidskému svatyni lásky nadpřirozené, se smrtí Kristovou roztrh'la, na hoře Kalvárii uzřel svět nový, nejvyšší a nejušlechtilejší vzor neskonaleho obětování sama sebe za jiné, za člověčenstvo.

A hle, lidské srdce rozohněné tímto vzorem, pocítilo nový cit, rozum osvěcený tímto božským světlem, poznal nový obor velezáslužné a ušlechtilé činnosti. Člověk věřící naučil se milovati, naučil se sloužiti lidem nejen tím, čím vládne a co má, nýbrž i tím, čím jest; obětoval se za jiné samým sebou, svým zdravím, svými silami, svým životem. Kristus Pán povzněl lásku k bližnímu z dob dětinství na stupeň dospělosti, u kříže Kristova dospěla dobročinnost lidská k dokonalosti také, jakou na ni žádá Bůh. Od té doby nabylo milosrdenství odvahy i síly, nabylo života, jenž nikdy neumírá; onoť podniká práce sebe těžší, jakoby to byly hračky; ono ničí nechuť přirozenosti lidské k těžkým obětem, ono jasným okem vyzývá smrt a čelo, pokryté ranami mučeníctví, ověňuje září svatosti. Proto církev svatá katolická, chovajíc poklad pravého náboženství Kristova, hledí netoliko zachovati ono prvotní milosrdenství, nýbrž musí i hlásati a pěstovati milosrdenství dokonalejší, jehož prvotným a vznešeným vzorem jest obět Spasitelova.

A nyní učiníme porovnání s jinými vyznáními, jež se také křesťanské zovou, a tu se nám naskytne úkaz povšimnutí hodný. Sám veliký nepřítel katolické církve, francouzský neznaboh Voltaire, viděl se nucen veřejně dosvědčiti: »Národové odloučení od církve římské nebyli s to, aby dokonale setřili milosrdenství slechetného, kterým se vyznačuje katolictví.« Slova zajisté velmi vážná z úst takého nepřítelce všeho katolického. Duch jakéhokoli vyznání a jakékoli

církve jeví se ponejvíce v duchovenstvu a řádech církevních. Nuže, porovnejme kněžstvo katolické s kazateli protestantskými. Nechceme mu upírati skutků dobročinných, ale tázati se můžeme: »ukážte nám v řečeném duchovenstvu ducha dokonalé obětavosti po příkladu Kristově?« Dějiny nás učí, že ani v době výkvětu vyznání jejich nenalézáme příkladu, že by se kazatelé jejich obětovali za jiné z čisté lásky k Bohu, na příklad v nakažlivých nemocích, morové ráně atd.

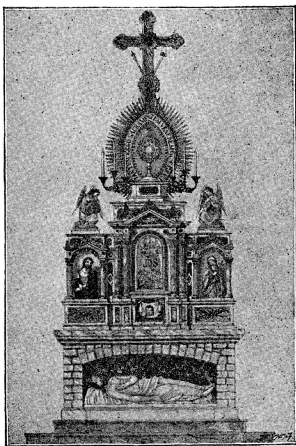
Roku 1543. představili se kazatelé helvětsí obecní radě Genevské pravice, »že by ovšem podle povinnosti své měli choditi k nemocným morovou ranou zachváceným a je siliti a těšiti; avšak že nikdo z nich necítí k tomu náležitě odvahy.« I prosili městskou radu: »aby jim tuto křehkost prominula, neboť prý jim Bůh neudělil milosti na to potřebné. aby mohli přemoci strach a nevšímání sobě patrného nebezpečnosti.«

Jak upřímné, a přece žalostivé to vyznání! Jen jediný z nich, pastor Matěj Geneston, sliboval, že bude choditi po nemocných, ale jen tehdy, když naň padne — los. Jak docela jinak, právě té doby mluvil a jednal sv. Karel Boromejský, arcibiskup Milánský! Tam totiž zuřil hrozný mor a sv. arcipastýř dnem i nocí chodě po městě, těše, zaopatřuje umírající, podporuje a živě nemocné a tak dávaje příklad co nejskvělejší, mluvil k duchovenstvu svému: »Cokolivěk za žalostných těchto časů činiti může, co pro děti své podniká nejlepší otec, povinen jest tolikéž činiti biskup vlastní horlivostí a posluhovááním nemocným, podněcuje jiných lidí k vykonávání všech skutků křesťanského milosrdenství. Duchovní správce nechť vytrvají v tom sv. úmyslu, raději sebo větší nebezpečí i smrt podniknouti, nežli v této svrchované potřebě věřící krvi Kristovou vykoupené opustiti a je odevzdati péči

jiných. Svatý kardinál Karel ani jeho kněží nečekali až na ně padne los, pospíchali do domů umírajících, nýbrž po celý čas neúnavně a neohroženě vyhledávali nešťastné sami. Tak činili všichni i ti chudí mnichové milánští, z nichž si „neohrožení“ pastoři genevští posměch tropili. Veškerý lid i veřejné listy, časopisy a noviny si musily povšimnouti tohoto ohromného rozdílu mezi katolictvím a protestantstvím, vidouce, že kněžstvo katolické život svůj nasazuje pro věřící, ale pastoři protestantští ovečky své opouštějí právě v době nejhorší. A tak je tomu až podnes! Porovnejme jen misionáře katolické a kazatele misijní protestantské. Jaký tu ohromný rozdíl co do ducha, z něhož působí, co do prostředků, jimiž působí a co do výsledků, jichž se do-dělávají. Kde a kolik nalezněš misionářů protestantských, kteří by hotovi byli proto umřít, aby sv. evangelium do-nesli tu divokému Američanu, tam za-vilemu Číňanu? Vždyť se neodvažují protestantští misionáři nikdy v nebezpečné krajiny, vždy musí jim vláda již smlouvami napřed pojistit život a bezpečnost. Ano nejraději jen chodí za misionáři katol. tam, kde Tito potom a krví byli nějakou krajinu obrátili, tam k plné míse zasedají, a hledí jen katolíky k odpadnutí přimět. Kdežto přes tu chvíli slyšíme o mučnické smrti katolických misionářů, kdy lze slyšeti o také smrti pastorů pro-

testantských, ti citice nebezpečí, nejdou tam jednoduše, anebo místo hezky rychle opouštějí. Nedivme se jim, vždyť nejsou sami, majít sebou ženu a děti a tu se nerado umírá za jiné. Katolický misionář však obětoval vše povolání svému, on obětuje i sama sebe za spásu jiných, nelekaje se smrti, po příkladu Spasitele. Ejhle, jaký to rozdíl v duchu. Nyní přihledme k prostředkům, jimiž katolíci a protestantští misionáři vyzbrojeni jsou.

Ovšem se také na missie katol. sbírá, ale pro veliký jejich počet a skrovné sbírky vypadá na jednotlivce jen malinká podpora. A z toho musí živiti, šatiti misionáře sebe, musí stavěti kostel, přibýtky a školy, musí podporovati obrácence, mnohdy vydržovati všechny žáky a žákyně, musí býti lékařem, lékárníkem svých oveček, zkrátka vším a všem. Kolik útrap, kolik bídý zakusí taký apoštol, chudoba je jeho údělem ustavičným. Za

to však missie protestantské jsou štědře podporovány. Miliony ročně vydává se na jejich udržování, zvláštní bohatý spolek podporuje je knihami, biblemi, penězi a jinými potřebnými věcmi, jichž se katol. missiím v té míře nedostává. Protestantské missie stojí pod zvláštním dohledem a ochranou úřadův a moci státní, která je všemožně chrání a brání, kdežto missie katol. namnoze této ochrany postrádají, jak to nejnovější pronásledování katol. misionářů v Číně dokazuje. Jsou tedy

missie protestantské proti katolickým ve veliké výhodě a vládnou daleko lepšími a většími prostředky nežli tyto. Ale přihlédneme-li dále k výsledkům uvidíme pravý opak. Missie katolické zkvěťají, rozmnožují se a žijí život číř a utěšující, kdežto sami protestantsí missionáři si často stěžují, že se jim práce nedaří, a že daleko zůstávají výsledky za nákladem, na ně vynaloženým. Kde je tedy požehnání Boží? Kde je tedy ten pravý duch křesťanský, jenž vane missiemi? Odpověď není těžká. Naši missionáři obětující se, láskou svou objali více nežli celý svět, oni podnikli všeliké druhy bolesti a k smrti. Bývalo je viděti zapřažené do galejí (lodi) cařihradských v pronásledování tureckých, vidati je bylo, ani prospěvující chvalozpěvy umírají pod kamenou sekerou divochův, a na Kalváriích japonských a čínských hojnými proudy vylévají tu krev Spasitelovu, která jim proudila v žilách. Jmenuj mi jen poušť nějakou, jmenuj mi jen nějaký skalnatý ostrov, o který se svět nestará, a zajisté lze tam nalézt hrob některého katolického věrozvěstce, ba i mučedníka. Ačkoli církev během století nesčíslné množství takých hrdinů vyslala, přece její síla neumdlévá, přece rok co rok nové, nadšené, láskou Boží rozohněné služebníky své vysílati může, a to u věku mláděm, jakožto armádu spásy z lásky k Vykupiteli a z lásky k duším jim vykoupěným. Víme, že za posledních 100 let vyslala církev katolická na rozšiřování víry přes 80.000 missionářů do všech končin světa. Jak ohromná to čísllice. Která pak jiná „církev“ může se jen poněkud přibližným číslem vykáhati? A z těchto veliká většina položili život svůj za Krista a jeho sv. evangelium. Není to zřejmým důkazem, že láska Kristova v církvi katolické proudí a že tedy církev tato pravou jest dcerou Spasitele světa?

Ale to jest jenom jedna stránka milosrdenství církve katolické. Netoliko missiemi jeví se, nýbrž i účinnosti v lůně křesťanstva samého. Vizme jen ty řády a spolky katolické církve, v kterých se údové tělem i duši obětují na služby trpícímu lidstvu a samy sebe vydávají na almužnu! Vzpomeňme jen na řád Trinitářů, jichž 4 slibem bylo sama sebe dáti v otroctví na výkup zajatých křesťanů. Vizme řády sv. Jana z Boha, řád to milosrdných bratří, vizme řády svatého Vincence z Paula, milosrdné sestry zdaž neodvádají se cele službě lidstva trpícího? Vzpomeňme jen odhodlaných kněží a sester, kteří opouštějí vlast a tam na ostrově v zálivu Havajském dávají se zavřiti s malomocnými, aby je ošetřovali, jim sloužili, s nimi žili a také tam s těmito ubožáky, touž hroznou nemocí zemřeli. Takovéto oběti samy o sobě jsou v jistém ohledu ještě pěknější nežli mučeníctví, ano můžeme směle říci, že jest to vleklé, nenáhlé, leta trvající mučeníctví samotné.

Jeden novinář protestantský, c. t. je představiti dva reky křesťanské lásky, vybral si na to z katolíkův sv. Vincence z Paula a mezi protestanty ne snad nějakého kazatele, to ne, ale jistého ctihodného lidumila putovavšího po světě. Byl to Angličan Hovard, jemuž v Londýně v opatství Westmünsterském pomník postaven jest, jenž ho představuje, an drží v ruku plány dobročinnosti v závitkách papírových. Vincenc z Paula tento chudí katolický kněz francouzský vypsal však dobročinnost svou ve skutech svých tak, jako Bůh vypisuje moc svou ve tvorstvu svém: a jedním z těchto děl Vincenciových jest Srdce panen, hrdinských to ošetřovatelek, ba matek všech nešťastných, srdce sester milosrdných. A čím jest dar několika kusův zlata, co neodejme boháči ani jedině z rozkoši jeho, porovná-li se s darováním samu

sebe? Zaslula obětování sama sebe v duchu katolickém se tím více skvěje, čím více se ukrývá. Jediná církev katolická provádí údy svými pravou, nezištnou,

tu nejvyšší lásku účinnou k lidstvu, ona jediná má pokorné oběti milosrdenství. A kde bere k tomu sílu? To ukažeme v článku příštím.

Důstojnost a moc katolického kněžství.

(K slavnosti svěcení kněžstva)

Bratři, tak smýšlej o nás jeden-každý jako o služebnících Kristových a rozdávacích tajemství Božích.

I. kn Kor. 4, 1.

Ohoto měsíce přibude zase katolické církvi ve vlastech našich hojných dělníků na vinici Páně. Posvěcení jsouce rukou biskupovou a hodnost i úřad kněžský, opustí novosvěcení klidné kobky seminářů kněžských, v kterých až posud se k nastávajícímu povolání připravovali, a nesouce sobě požehnání velepastýřovo i duchovenstva i milých rodičův a příbuzných, odeherou se na místa jim vykázaná, aby horlivě pracovali na časné i věčné spáse osadníků svých.

Svaté, krásné a vznešené jest povolání kněze mezi lidem věřícím! Sam svatý apoštol Pavel nám praví, co svět o kněžích církve katolické souditi má, v slovech: »Tak o nás smýšlej každý jakožto o služebnících Kristových a rozdávacích tajemství Božích.« Krátká jsou to slova a veliký a hluboký jest smysl jejich: »Apoštol je sluhou Kristovým a spravuje poklad jeho milosti.« A co platí o apoštolech, platí i o jejich nástupcích v církvi, jimž oni zcela nebo z části moc svou odevzdali, o biskupech a kněžích církve katolické. Svátosti svěcení kněžstva nabyli novosvěcení 1.

hodnosti sluhů Kristových, 2. úřadu rozdávacích jeho svatých tajemství.

Kristus si kněze volí a nikdo jiný, neboť on praví k apoštolům: »Ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vyvolil vás.« Komu dá Pán Bůh v duši povolání ke stavu kněžskému, toho také volá ke službě své, toho si vyvoliti ráčil, a nemá žádný mladík ani jeho rodiče tomuto hlasu Páně odpirati. Kristus si kněze volí, je volá, volá je ze světa a proto nemá svět již na nich podílu. Ani rodiče ani jiní lidé nemohou knězi vznešenou jeho hodnost dát aniž mu ji vzít. A ať si svět kněze buď chválí nebo haní, vznešená vždy zůstává jeho důstojnost jakožto povolání a posvěceného sluhu Páně. I světská knížata mohou buď kněze podporovati nebo mu překážeti, ale k důstojnosti jeho mu přidati nebo z ní ubrati nemohou. Cítí-li někdo povolání k tomuto stavu, nejsou to úřadové světské, kteří jej zkouší, nýbrž je to biskup církve, v jehož rukou náplň duchovní moci složena jest, a biskup vylučuje povolání z řady lidí světských a staví do řady duchovních. Bůh je to tedy, jenž skrze představené církve své kněze ku své službě volá a zřizuje a svatou hodností dává. Z toho také zajisté souditi dlužno, že si Bůh přeje, aby taci jeho služebníci od lidí, zvláště od věřících na výsost ctění a váženi byli, ano pro ně vyžaduje

takořka účtu, která jemu náleží. »Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá, a kdo mnou pohrdá, pohrdá tím, jenž mne poslal.« Slovy těmito zřejmě Kristus naznačil, že ve svých kněžích chce býti ctěn, neboť je ustanovil místo sebe ve viditelné církvi své.

A v čem záleží toto »služebnictví Kristovo«? Ejhle, povinnosti každého zajiště jest, aby pečoval o posvěcení sama sebe, o spásu věčnou nesmrtelné duše své, aby odevzdal jednou Bohu, což jeho jest, totiž duši, a to neporušenou. Tot zajisté je také péči kněze katolického — spasení sama sebe. Avšak Kristus činil ještě něco jiného a také jinou péči ještě žádá od služb svých. Kristus Pán pečoval o spásu jiných, a sice slovem, skutkem i milostí svou. A to jest hlavní úkol kněze katolického jakožto sluhy Božího pečovati o duše sobě svěřené, pobloudilé uváděti na cestu dobrou, hříšníky k pokání a polepšení vésti, dobré v ctnosti utvrzovati, slabé podporovati, všem cestu k Bohu a nebi ukazovati — to jest úloha sluhy Božího. Vpravdě, jak krásná, jak vznešená to úloha! Není stavu mezi všemi stavy zde na zemi, který by tak všestranně o blaho lidstva péči měl, jako stav duchovní, kněžský! Ohlímá jeho obor zemi i nebe, duši i tělo, objímá jednotlivce i rodiny, chudé i bohaté, vznešené i prosté, učené i neučené, malé i dorostlé, zkrátka: není člověka, není stáří, není stavu, není času, kdy by kněz jako sluha Boží nemohl užitečným býti těm, kdož opravdu jeho služeb hledají. A tu by se zdáti mohlo, že kněz pro tuto svou péči a práci také dochází za slouženého uznání a účty, jaká mu přísluší z lásky, které si zasluhuje.

Ba, mělo by tak býti, ale bohužel není. Stav kněžský a hodnost jeho jako sluhy Kristova jest mu přecho často zdrojem mnohých a bolestných útrap. Kristus od něho žádá, aby celou, úplnou, přísnou

vůli jeho lidstvu zvěstoval, a lidé nechtějí ho slyšeti. Mnozí žijí v nepřátelství s Bohem a proto i nechtějí sluhu jeho, jehož zjev jim maně Boha připomíná. Napomíná-li je jménem Páně k obrácení a polepšení, nevidí v tom hlas a vůli Boží, nýbrž tím více zanevrou na kněze myslíce, že chce býti jejich mravokárcem a poručníkem. A co poně, co utrhačných slov snese se na hlavu kněze i toho nejlepšího a nejhorlivějšího, a právě mnohdy nejvíce na takového. Bůh sám ví, kolik slzí kněz prolíje, kolik stesků z hloubi duše zarmoucené se vydere, kolik trudných chvil prožije, když vidí, že i nejlepší z jeho jest zneužnána, že zloba lidská spojená s ďáblem všude mu překážky klade a kde může jen, citelně srdce rani. Ale tu se vyplňuje jen slovo Kristovo: »Mne nenáviděli i vás nenáviděti budou.«

Ó kéž by všichni věřící pamětlivi byli napomenutí sv. apoštola: »Smýšlejte o nás jako o služebnících Kristových.« Kéž by dle toho jednali, Krista v kněžích ctili a svatého úřadu jejich si vážili, jak to povždy činili i posud činí praví, zbožní katolíci, tak mnohých hříchů by se uvarovali!

Jesté vznešenějším však jeví se nám úřad kněze, pomníme-li, že mu Kristus svěřil poklad svých svatých tajemství a že ho učinil rozdávačem jejich. Všecky zásluhy, jichž Kristus nám dobyl svou smrtí, uložil v církvi své jakožto poklad, a klíč k tomuto pokladu dal do rukou svým zástupcům, biskupům a kněžím, aby z pokladu tohoto vybírali a rozdávali věřícím dle potřeby a hodnosti jejich. Proto zdobí kněze dvojí zvláště slavný úřad: učitelský a kněžský v užším smyslu. V obojím tomto úřadě rozdává kněz z nevyčerpatelného pokladu milosti Kristových.

Syn Boží přinesl s nebe učení své, učení svaté, jediné pravé, jehož známost lidstvu nade vše potřebná jest jak k časné

tak věčné spáse. Sam toto učení po tři | toto božské učení v eistotě a celosti se
léta hlásal po městech a dědinách Svaté | hlásalo všude, všem po všechny časy až

země, a maje opustiti tuto zemi a na- | do skonání světa, a sice skrze apoštoly
vrátiti se na nebesa, postaral se, aby | a jejich nástupce v církvi. Ne každému

dal Kristus moc kázati sv. evangelium, jen apóstoly k tomu posvětil a Duchem svatým vyzbrojil. »Jděte do veskerého světa a učte všechny národy«, tak rozkázal. Ne vůle jednotlivce, ne světská moc, ale rozkaz a plnomocenství Kristovo činí kněze pravým zvěstovatelem praveho učení, neboť on je svěcením k tomu povolán, Duchem sv. k tomu vyzbrojen. Jde-li lid křesťanský za slovem kněze svého, ví dobře, že jest na pravé cestě, že plnou pravdu mu kněz hlásá, takovou, jakou hlásal Kristus a po něm svatí apóstolové. Proto je kněz Bohem ustanoveným učitelem lidu, a jako takový má od něho pro Boha a k vůli svatému slovu Božímu ctěný a vážen býti. »Kdo vás slyší, mne slyší« atd.

Tato slova Kristova potvrzují to.

Jestliže Kristus Pán takovou úctu, vážnost a poslušnost pro kněze své vyžaduje, jelikož jeho svaté učení hlásají, jest účtyhodnost katolického kněžstva ještě větší, uvážíme-li důstojnost, kterou jemu Pán úřadem kněžským v užším slova smyslu udělil. Vskutku diviti se musíme, že Bůh smrtelníkům a slabým lidem takovou moc udělil, a rozum nás nemůže vyzpytovatí toto dílo lásky a milosrdenství Božího. Neboť co činí kněz jménem a z moci Bož? Zdaliž není posvěcení člověka právem vpravdě Božím? A hle, Bůh odevzdal toto právo sluhům svým. Již židé jednou Pánu Kristu vyčetli: »Nikdo nemůže hříchy odpouštěti, leda by Bohem byl«, a to je také pravda, neboť je hřích urážkou Boha a jen Bůh zase má moc urážku tuto odpustiti. Ale Kristus Pán sdílí moc tuto s kněžími, on odevzdal jim právo na místě Božím ve svaté zpovědi hříchy odpouštěti i zadržovati. Jaká to ohromná moc, vždyť obsahuje nebe i zemi, tento i budoucí život, neboť uslechtuje kajícího, dodává jim mysle, smiřuje je s Bohem a otvírá jim bránu nebes! Není to moc převyšující

všecku moc soudcovskou, spočívající v rukou panovníků pozemských?

A jestliže toto převyšuje poznání rozumu našeho, čím více ještě náš rozum nás povýšené je tajemství Těla a Krve Páně? Při poslední večeři proměnil Pán všemohoucím slovem svým chléb a víno v Tělo a Krev svou a dával je apóstolům k přijímání. A hle, toto nejsvětější a nevystihlé tajemství odevzdal kněžím, aby sami totéž činili na jeho památku, aby chléb a víno při mši sv. v Tělo a Krev Páně proměňovali a věřícím za pokrm duše podávali ve sv. přijímání. Slouží-li kněz mši sv., není zde u oltáře viditelným zástupcem neviditelného Krista, kněze nejvyššího? Neobětuje-li Otcí nebeskému to nejdražší, Syna jeho na spásu lidstva? Ó kdož pochopí vznešenou moc a důstojenství, jaké Pán kněžím svým tímto uděliti ráčil!

Víra to pochopuje, rozum se před vírou skláněti musí. Zdaž nemá tedy svatý apóstol pravdu, když praví, »že kněží jsou dvojí cti hodní? A k tomu po: nemě, že kněz jest vždy pravým rádcem lidu ve všem, i často ve věcech pozemských, že smiřuje rozvážené, že prosí za pobloudilé, že vychovává mládež, že otcem j-st chudých a za ně oroduje u bohatých, že činnost jeho se životem naším tak úzce spojena jest od kolébky až do hrobu, ano že i po naší smrti kněz se za nás modlí, náš hrob žehná, při mši sv. na nás pamatuje, i když všichni na nás zapomněli: tu zajiště uznáme, že jako křesťané povinni jsme úctu, vážnost, lásku a poslušnost kněžím svým. Kněz zjevem svým mané nás upomíná na Boha, na víru naši, na naše náboženské povinnosti, a proto víme ze zkušenosti, že každý hodný křesťan váží si kněze, nehodný však jim povrhne, jej nenávidí, jemu se vyhýbá, neboť svědomí jej tlačí. Bez kněžstva nedojdeme blaženosti ani časné, tím

méně věčné; kněžstvo jest lidstvu na-
nejvýš potřebné a užitečné. Zavřete jen
na 20 let chrámy, zbořte oltáře, spalte
zповědnice, vyžeňte kněze a uvidíte, co
se stane. Lidstvo zvlčí a jako dravá zvíř
sápati se bude jeden na druhého; kdo
je silnější, udrží se, slabší podlehne a
lidstvo sklesne na stupeň nejnižších vášní
a náruživosti. Zkáza mravní má vždy
za následek zkázu těla.

Kéž by lid náš vždy si vědom byl
dobrodiní, jež z rukou kněží přijímá,
kéž by úctou a láskou, přítulností a po-

slušností ke svým duchovním pastýřům
odplatiti hleděl jim za všechny práce,
strádání, oběti, jež pro ně přinášejí!
Kéž by v kněžích ctili Toho, jemuž
slouží, Krista Pána! Bylo by to nejen
k větší cti Boží, ale k většímu pro-
spěchu lidu věřícího. — Přijmětež tedy
novosvěcence s láskou a úctou ve střed
vás, oslaďte jim trudný počátek úřadu
jejich; modlete se za kněžstvo a buďte
vždy s ním co nejúžeji spojeni. Pak
tvořiti budete tvrz, jíž neodolá celý ne-
přátelský svět, neboť Kristus bude s vámi.

BOH. HENDL.

Babylonská věž.

(Óstatek.)

Pošetili stavitelé babylonské
věže mysleli, že věží tou
budou uchráněni od
rozptýlení po všech
zemích, kdežto Hospodin byl už hned
prvnímu člověku řekl: »Rosttež a množte
se a naplňte zemi!« (I. Mojž. 1, 28.) Totéž
slovo opakoval po potopě Noemovi: »Vy
pak rosttež a množte se, a vejďte na
zemi a naplňte ji!« (I. Mojž. 4, 7.)

Tot jsou dva velebné dekrety, dvě
velebná ustanovení Boží vzhledem
k lidstvu, jež má celou zemi naplniti.
Slavně a vítězně kráčejí tito úradkové
Boží dějinami lidskými, a kdo se kdy
opovází proti nim se vzpírat, jim překá-
žeti, bývá rozdrčen jejich tíhou a jméno
jeho hanbou zasaženou. Smutně toho
doznali stavitelé věže babylonské.

Věž, babylonská věž měla lidstvo
udržeti v jednotě. V jiných dobách
jiných hledáme prostředků na zjed-

nání a udržení jednoty v lidstvu; za
našich dnů myslí se, že obchod a
komunikace spojuje lidstvo, že železnice
jsou takřka velikými snubními prstny,
jimiž se mají národové v lásce a jednotě
zasnoubiti; že veliká a světová města
jsou magnetem a pojídlem lidu. Tak se
myslí; ale marné to myšlení čím čilejší
obchod, čím četnější komunikace, tím
chladnější jsou srdce lidská, tím mo-
hutnější vášně a náruživost, jež člo-
věka člověku odcizují: sobeckost, lakota,
závist, podvod, lež, lest a klam. Ještě na
osamoceném venkově pohostinné občas
otevrou se dveře prosté chýše a laskavě
zvou pocestného, nabízejíce přístřeší i
občerstvení; avšak ve městech, velkých
městech mňejí lidé sebe, jakoby si byli
nejneznámějšími cizinci, třebaž že bydlí
v jednom domě; ba už i v rodině
mizí jednota; mnohý muž žije jen svému
obchodu, svému úřadu a svým rozkoším,

žena svým choutkám; ditky ponechány chůvám nebo ústavům.

Mají-li lidé skutečně a s prospěchem býti sjednoceni, nestačí na to sebe delší zdi, sebe vyšší věže, sebe větší města, sebe více zevnějších paragrafů; duch sobeckosti, prospěchářství, pýchy, závisti musí býti zkrocen jiným duchem, duchem lásky a obětavosti; a tohoto ducha může jedině Bůh propůjčiti. Kdyby nebylo zloby lidské, a příkázání Kristovo o lásce k Bohu a k bližnímu, kdyby jen na týden opanovalo všechna srdce lidská, byla by za týden obnovena tvářnost země; svlékla by smuteční háv nesjednocenosti a přiděla by se svátečním rouchem upřímného bratrství.

Proto, chce-li kdo lidstvo vespolek spojití, musí je napřed spojití s Bohem.

* * *

Viděli jsme počínání stavitelů věže babylonské, slyšeli jsme řeči jejich, poznali rouhavé záměry; pojednou slyšeti kročeje Boží; Bůh zasahuje do hříšného díla lidského. »Sestoupil pak Hospodin, aby spatřil město a věž, kterou stavěli synové Adamovi, a řekl: Hle, jeden jest lid, a jeden jazyk všem; a počali toto dělati, aniž přestanou od myšlení svých, dokud jich skutkem ne naplní. Pojďte tedy, sestupme, a zmažeme tam jazyk jejich, aby žádný nerozuměl hlasu bližního svého.«

Zvláštního, převládajícího prostředku použil Bůh, aby se lidstvo vzpamatovalo ze svého hříšného počínání; znenádoma jest jazyk lidský, nastala různost řečí, lidé si nerozuměli; i nechali díla nedokonaného a rozešli se; odtud pochází různost národů.

Jazyk, malý a nepatrný to úd, stává se v ruce Boží mečem, jímž přetaty hříšné myšlenky a záměry lidské; kyjem, jenž rozpráší lidstvo po oboru země.

Jazyk, řeč — jaký to vzácný dar Boží! Jako se ditky nyní učí řeči Od rodičů, tak všechno lidstvo ve svém dětském věku, ve svých prarodičích naučilo se řeči Otce nebeského, od Stvořitele přelaskavého, jenž vyzdobiv člověka tolika dary přirozenými i nadpřirozenými vyzdobil ho i řečí. Kdyby se lidstvo nebylo proti Bohu vzepřelo onou nesmyslnou stavbou věže babylonské, byla by je i na dále libeznou páskou lásky pojila i jedna řeč, jedna společná řeč. Totť zajisté krásný by byl úděl lidstva; neboť jak cizí a nesvůj jest člověk mezi lidmi, jichž řeči nerozumí! Že však se hříšné lidstvo rozdvajilo s Bohem, rozdvajilo se i samo vespolek různou řečí. Za našich dnů citáno 900—1500 řečí na světě.

Pýcha lidská přivodila různost řečí, různost národů, pohanských národů, které rozdělivše se po zemi pozapomínali na pravdy Božího prazjevení, znetvořili je svou hříšnou fantasií, ztratili pojem jedinství Boží, uctívali mnoho bohů, klaněli se nebeským hvězdám, zvířatům, modlám. Smutně nám to líčí sv. Pavel v epístole k Římanům: »Neoslavovali Boha jako Boha, ani mu neděkovali; ale marni učinění jsou v myšleních svých, a zatímno jest nemoudré srdce jejich; nebo pravice se býti moudrými, učinění jsou bláznů. A změnili slávu neporušitelného Boha v podobenství obrazu porušitelného člověka, i ptactva i čtvernohých hověd i zeměplazů. Pročež vydal je Bůh v žádosti srdce jejich, — nečistotu . . . ježto změnili pravdu Boží v lež a klaněli se i sloužili stvoření raději než Stvořiteli, který jest požehnaný na věky. Amen. Protož vydal je Bůh v žádosti ohavné . . . A jakož nedbali míti Boha ve známosti, tak vydal je Bůh v převrácený smysl, aby činili, co nesluší, jsouce naplněni vši nepravostí, zlostí, smilstvem, lakomstvím, nesle-

chetností, plní závisť, vraždy, sváru, lsti, šibalství, jsouce nadymaži, utrhači, Boha nenávidící, hanliví, pyšní nadutí, nalézací zlych věci, rodičů neposlušní, nemoudří, rozpustilí, bez přívětivosti, nedrželiví smluv, bez milosrdenství; kteřížto poznavše spravedlnost Boží, nerozuměli, že kdo takové věci činí, hodni jsou smrti. (Řím. 1, 21.—32.)

Toť zrcadlo pohanských národů; přivodila je vzdorná pýcha proti Bohu; avšak od věčnosti chystán v úradku Božím nebeský lék, jimž strašná tato mravní choroba pokolení lidského měla býti vyléčena; chystána přehluboká pokora jednorozeného Syna Božího, chystána poslušnost Pána Ježíše, poslušnost až k smrti kříže. Babylonská věž lidstvo rozprášila, kříž Páně lidstvo spojil; v Babyloně jazyk zmaten, v Jerusalemě v den seslání Ducha sv. všeliký jazyk lidský posvěcen a všichni národové povoláni do církve svaté, kdež synovstvím Božím panuje bratrská láska sebe různých jazykův a národů.

* * *

Krásný vzešel den kolika národům, kdyžt r. 1559. po dlouhých a krvavých válkách konečně učinili mír králové: Filip II. španělský a Jindřich II. francouzský. Veliká, převeliká byla radost lidu a plesání, když 24 slavnostně oděných hlasatelů projíždělo hlavními městy francouzskými, ohlašující vesele, že žádoucí mír učiněn. Oba králové se sešli, olivové ratolesti — znamení míru — na přílbách;

zárukou pokoje zasnoubil se král španělský s královskou dcerou francouzskou. Znameníť tedy oslaven onen mír; ale byl přece jen pomíjející; po čase pominul, jako zvadly ty ratolesti olivové.

Znameníťjší bylo ohlášení míru, jež tlumočili v první svatou noc vánoční andělé nad luhy betlémskými, zpívající: »Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle!« Znameníťjší bylo utvrzení míru, když se Král nebes i země, jednorozený Syn Boží, zasnoubil s přirozeností lidskou. Důkladnější, trvalejší mír učiněn, když vylita na Kalvarii smírná krev Beránka Božího, když se nízký kříž stal převysokou věží všeho světa. Utěšenější bylo prohlášení, jež Duchem svatým osvětleni a naučení učinili v různých řečech o Letnicích svatí apoštolé; tak se libilo posluchačům, že se jich dalo hned ten den 3000 pokřtiti. Toť prvotiny církve svaté, jež má v jednotě víry shromáždit všesky národy. »Jdouce do veškerého světa, učte vsecky národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého!«

Miliony a miliony lidstva všech a všech národů žijí nyní pod krovem církve Kristovy, a stále jich přibývá. Každé sídlo biskupské jest věží, nade vsecky pak vyniká věž římská, nerozbozná skála Petrova. Kolem posvátné osoby náměstka Kristova druží se v přelíbě jednotě synové i dcery všech národů. Vážme si toho štěstí. Nemůže mít Boha Otcem, kdo nemá církve matkou.

FR. JANOVSKÝ.

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. St. PAVLÍK. (Č. d.)

Panny Marie Karmelské.

(16. července.)

Hora Karmel, na níž Eliáš postavil oltář Hospodinu a s níž viděl na nebi vystupovati obláček, jenž přinášeje toužebně očekávaný déšť, předpodobňoval neposkvrněnou Pannu, jest nejstarším místem poutnickým, na němž Panna Maria uctívána byla. Poustevníci, kteří na hoře té přebývali již za časů pradávných, sdružili se v řád karmelitánský, jenž si obral za účel rozšiřovati a pěstovati úctu Panny Marie. Jeden Karmelitán to byl, jemuz Panna Maria odevzdala škapulíř, slibujíc zvláštní ochranu těm, kteří jej budou ke cti její nositi. Dnešní svátek je tudíž i slavností škapulířovou.

Velice krásným je text dnešní mše svaté. Začíná vyzváním, abychom s pleśáním slavili ten svátek Mariánský. — »Radujme se všichni v Pánu, den sváteční slavice ke cti blahoslavené Marie Panny, z jejíž slavnosti radují se andělé a chválí Syna Božího. Ze srdce mého přišlo slovo dobré, vypravovati já budu o dílech svých Králi.«

Kdo nosí škapulíř, tomu slíbena šťastná hodinka smrti. Panna Maria přimlouvá se za takového, aby nezemřel ve svých hříších, nýbrž se obrátil a živ byl pro nebe a spasen byl. A my všichni nedosáhneme spasení leda prostřednictvím Rodičky Boží; proto se modlíme každý

den: »Pros za nás... v hodinu smrti naší.« I dnes prosíme Rodičku Boží, aby nám vyprosila blaženost věčnou: »Bože, jenž jsi zvláštním titulem nejblahoslavenější vždy Panny a Rodičky Tvé Marie řád Karmelitánův ozdobil, uděl milostivý, abychom, jejíž dnes památku slavnou bohoslužbou slavíme, její záštitou ochráněni, k věčným radostem přijíti zasloužili.«

Čtení z knihy Sirachovy, jež se vzta-huje na Pannu Marii: »Já jako vinný kmen vypučela jsem libost vůně, a květ můj přináší ovoce cti a poctivosti.« Panna Maria jest vinný kmen, z něhož vzrostl hrozen — Ježíš Kristus ve velebné Svátosti pod způsobou vína přítomný. Panna Maria je zároveň květem vydávajícím vůni všech ctností a ovoce všech dobrých skutků. »Já jsem matka krásného milování a bázně a poznání a svaté naděje.« Panna Maria vede nás svým příkladem k milování Boha, k bázni Boží, k poznání nebeských věcí a k důvěře v Boha. »Ve mně jest všeliká milost cesty a pravdy, ve mně všeliká naděje života a ctnosti.« Panna Maria ukazuje nám svým příkladem cestu k nebi a vede nás k poznání pravdy božské, jak z četných příkladů se přesvědčiti můžeme. »Pristuptež ke mně všickni, kteříž mne žádostivi jste, a plody mými se nasýte.« Panna Maria jakoby nás vyzývala, abychom šli ke stolu Páně a nasýtili se chlebem nebeským, plodem jejího života. »Nebot duch můj jest nad med sladší, a dědictví mé nad med a pláštěm strdi.« Srdce Panny Marie jest nad med sladší, sladký i ten,

jehož pod srdcem nosila a jenž se stal jejím dědicem na věky. »Památka má do pokolení věků.« Památka a úcta Panny Marie bude trvati na vždycky. »Kdož mne jedí, ještě lačněti budou, a kdož mne pije, ještě žizniti budou.« Kdo se z mé lásky kochají, praví nám Maria, den ode dne větší touhou po milování jejím planouti budou. »Kdo poslouchá mne, nebude zahanben, a kteříž pracují ve mně, nebudou hřesiti.« Kdo se řídí příkladem Panny Marie a kdo chce býti jejím věrným následovníkem, ctitelem a přítelem, není možná, aby takový byl tichu oddán. »Kteříž vysvětlují mne, život věčný mi budou.« Kdo hlásá a rozšiřuje úctu Rodičky Boží, tomu odměnou království nebeské.

První část Graduale ze mše všeobecné. Druhá část, dnes zvláštní, velebí Marii, že nám Spasitele porodila. »Skrze Tebe, Boží Rodičko, život ztracený nám jest dán: jež jsi s nebe přijala dítě a světu porodila Spasitele, Alleluja.

Evangelium ze mše všeobecné o ženě z lidu, jež blahořečila Marii.

Když krvavá oběť na kříži se konala, tu stála tam Maria jako spolukněžka, Syna svého Bohu za obět odevzdávajíc a při té příležitosti za celý svět se modlic. Není pochyby, že je svědkyní i nekrvavé oběti Kristovy a že při té příležitosti za lid křesťanský oroduje. My ji dnes před Obětováním za to prosíme velmi dojemnými slovy (jako na svátek jejich sedmi bolesti): »Rozpomeň se, panenská Matko, před obličejem Božím, abys mluvila za nás dobré věci, a aby odvrátil hněv svůj od nás.«

Tichá modlitba: »Posvěť, Pane, prosíme, přinesené oběti a nech, aby se nám na převýhodnou přímluvu blahoslavené Boží Rodičky Marie spasitelnými staly.«

V Prefaci Mariánské: A Tebe v památce atd.

I po sv. přijímání prosíme Pannu Marii o její přímluvu těmito krásnými slovy: »Královnou světa nejhodnější, Maria Panno ustavičná, pros za náš pokoj a naši spásu, kteráž jsi porodila Krista Pána, Spasitele všech lidí.«

Kr. sná jest i modlitba po přijímání, v níž prosíme Královnu míru, aby v nás vzbudila ducha svornosti, jež tak nutně potřebujeme: »Ať nám pomáhá, prosíme, Pane, slavné Tvé Rodičky a vždy Panny Marie přímluva ctihodná, aby, jež ustavičnými dobrodiními zahrnovala, ode všech nebezpečností osvobozené, svou dobrotou učinila svornými.«

Vítej, Máti svatá, modleme se slovy Sedulia, pěvce církevního, kteráž radosti matky pojiš ke slávě vznešeného panenství. Tys jediná se ze žen bez příkladu libila Kristu, nemajíc rovné dřív ani budoucně. Vítej, Máti svatá!

Modlitba střelná: Oroduj za lid svůj, svatá Panno Maria! Ať cítí všichni Tvoji pomoc, kteří nosí Tvůj svatý škapulír.

Panna Marie Sněžná.

(5. srpna.)

Za času papeže Liberia žili v Římě dva zbožní manželé, Jan, bohatý šlechtic, a jeho manželka rovněž ze vznešeného a bohatého rodu. Ježto neměli žádných dětí, odkázali své jmění Panně Marii, prosíce ji, aby jim nějakým způsobem dala na jevo, jakému zbožnému účelu by jmění své vynaložiti mohli. Panna Maria vyhověla jejich oddané prosbě a dala zázrakem svou vůli na jevo. V noci dne 5. srpna, kdy největší horka v Římě panují, část pahorku Exquilinského pokryla se sněhem. V též noci zjevila se Boží Rodička jak Janovi tak jeho manželce ve snách a napomenula je, aby na tom místě, jež by z rána sněhem pokryto bylo, na její počest chrám vystavěli. Totéž zjevení měl i papež Liberius. V průvodu kněží a lidu odebral se na

místo zázračně zasněžené a označil základy budoucího Mariánského chrámu, jenž nesl napřed různá jména: basilika Liberiova, Panna Maria u jeslí. Ježto však v Římě bylo mnoho Mariánských kostelů, nazýván byl kostel Liberiova chrám Panny Marie Větší (Maria Maggiore), ježto byl nej přednější a nejvznešenější Mariánskou svatyní. Na památku zasvěcení toho chrámu dnešní svátek ustanoven.

Mše svatá je Mariánská všeobecná.

Modlitba střelná: »Vyvolená moje bělostná jako sníh na Libanu: jako plást medu rty její.«

Vigilie Nanebevzetí Panny Marie.

Královna cherubinů zvelebena jest nade všechny krále zemské: zvelebena jest Královna andělů nade vši zemi, po jejíž tváři touží občané nebesů. Proto i církev se modlí v dnešním Introitu: »Tváře Tvé žádati budou všichni bohatí lidu: přivedeny budou Králi panny za ní; přibuzné její přivedeny budou Tobě v radosti a plesání. Ze srdce mého přišlo slovo dobré, vypravovati já budu o dílech svých Králi.« (Ž. 44.)

Viděl jsem spanilou — pje církev svatá — jako holubici sestupující na břehy vod, jejíž vůně nevýslovná byla v oděvu jejím, a jako dny jarní obklopovaly ji květy růžové a lilie v údolích. Kdož jest ta, kteráž se vznášej přes poušť jako sloup oblakový z koření myrrhy a kadidla? Kdož jest ta, kteráž kráčí jako slunce a spanilá jako Jerusalems? Viděly ji dcery sionské a blahoslavyly ji, a královny ji chválily a nejšťastnější nazývaly, řkouce: »Mast rozlitá jméno Tvé.«

Panna Maria byla zjevem tak spanilým, že si ji Syn Boží vyvolil za příbytek svůj, nač dnešní Kollektá poukazuje: »Bože, jenž jsi panenský příbytek blahosl. Marie k přebývání vyvoliti ráčil, dej, prosíme, abys nás její záštitou opevnil s radostí nechal svátek její slaviti.«

Druhá modlitba o sv. Vavřinci (pro oktávu), třetí o sv. vyznavači Eusebiovi, jehož památka se dnes spoluslaví. »Bože, kterýž nás sv. Eusebia, vyznavače Tvého, výroční slavností obveseluješ, uděl milostivě, abychom, jehož narozeniny slavíme, za příkladem jeho za Tebou šli.«

Čtení »Já vinný kmen« jako na Pannu Marii Karmelskou.

Graduale ze mše všeobecné; vers allelujový se neříká. Evangelium ze mše všeobecné.

Offertorium a Kommunion jako na Navštívení Panny Marie.

Panna Maria byla útěchou apoštolů, dokud zde na zemi žila. Musela se však přece jednou z tohoto světa odebrati, jednak aby sama odměnu vzala za hrdinské své ctnosti, jednak aby se za nás přimlouvala. Ta, jež obět Kalvarskou modlitbou svou provázela, nechť provází i obět nekrvavou. Modleme se tedy před Prefací: »Dary naše, Pane, u milosrdenství Tvého nechť odporučí modlitba Boží Rodičky, již jsi proto z přítomného světa přenesl, aby za hříchy naše u Tebe důvěrně orodovala.«

Sekreta o sv. Eusebiovi: »Chvalné Tobě, Pane, vzdáváme oběti u památce Tvých svatých, od nichž i od přítomného i budoucího zla osvobozenou býti žádáme.«

Preface všeobecná.

Kommunion ze mše Mariánské všeobecné.

Postkommunion: »Uděl, milosrdný Bože, křehkosti naší pomoc, abychom, kteří svaté Boží Rodičky svátek předcházíme, přimluvou její pomocnou ze svých nepravostí povstali.«

O sv. Eusebiu: »Občerstvení pokrmem a nápojem nebeským, Bože náš, Tebe pokorně prosíme, abychom, na jehožto památku jsme toto přijali, jeho i prosbami byli podporováni.«

Ó jak toužila Rodička Boží po spojení s Bohem! Zajisté že se slovy Pisma

svatého v posledních okamžicích modlila: Jak milé jsou stany Tvé, Hospodine mocnosti; touží a omdlévá duše má po síních Hospodinových. Což mi jest na nebi a od Tebe co jsem chtěla na zemi? Abys vyvedl z vězení duši mou, abych oslavovala jméno Tvé; žiznila duše má po Bohu silném, živém; kdy přijdu a objevím se před tvář Boží? Obrát se, duše má, k odpočinku svému, neboť dobrořečil tobě Bůh. Duše má plesati bude v Pánu a kochati se nad spasením jeho; vejdu do domu Tvého, Hospodine, klanět se budu u chrámu svatého Tvého v bázni Tvé; přejdu na místo stánku až k domu Božímu.

Kéž bys i ty, milý křesťane, toužil po spojení s Bohem! Již zde na zemi dostává se ti toho štěstí, jehož plnou mírou v nebi požívatí budeš; již zde na zemi kochati se můžeš ze sladké přítomnosti Boha a Spasitele svého, kolikrát-koliv ke sv. přijímání jdeš. Svaté přijímání je ti zárukou, že, jako Rodička Boží i s tělem svým na nebe byla vzata, tak i ty jednou s oslaveným tělem vzat budeš na nebe, až přijde den všeobecného nanebevzetí. Modleme se za šťastnou hodinku smrti: Bože, jenž jsi blahoslavenou Marii Pannu, Matku jednorozeného Syna svého, skrze bránu smrti k nebeským radostem přivésti chtěl všech nás její přímluvou k sobě srdce obrát, abychom zemských žádostí sprostěni, při smrti z milosrdenství Tvého se potěšili. Ať oroduje za nás, prosíme, Pane, svatá Boží Rodička, kterouž jsi dnes nade všechny andělské kůry povýšil.

Dnešní Vigilie je spojena s postem.

Mše svatá ve fialové barvě bez Gloria.

Modlitba střelná: Blahoslavená jsi, Panno Maria, Rodičko Boží, že jsi uvěřila Pánu; dokonáno jest, co bylo Tobě řečeno; ejhle, povýšena jsi nade vše kůry andělské.

Nanebevzetí Panny Marie.

Vyvýšena jest dnes svatá Boží Rodička nad kůry andělské ke království nebeskému, Alleluja.

Vzata jest Maria na nebe, andělé se radují, chválice dobrořečí Bohu; vzata jest Maria k etherové ložnici, v níž Král králů na hvězdnatém trůně sedí.

Panno nejopatrnější, kam se ubíráš jako jitřenka přelvi se rdící? Dcero sionská, celá krásná a libezná, pěkná jak měsíc, vyvolená jak slunce? Kam se ubíráš, holubičko? Neopouštěj nás! Neopouštím já vás, ale toliko předcházím k věčným stánkům.

Blahopřejte mi všickni, kteří milujete Pána, neboť spojena jsem se Synem svým v nebesích, jehož jsem na zemi celou oddaností milovala; s ním samým spojena jsem v nebesích, jemuž anděl slouží, jehož krásu slunce a měsíc obdivují.

Co jste viděli, apoštolové, řekněte, zvěstujte nám! Prázdnou hrobku jsme viděli a zpěvy andělů jsme slyšeli nebesa pronikající.

Raduji se kůry andělské s oslavenou Pannou, jež bez vřle muže porodila Syna, který svou krví celý svět zléčil. Ó jak slavná andělům Maria, Ježíšova matka, jež výše nebes dostoupila dnes! Jako lesk rubínu hvězda mořská se stkvěje, jež všech světlo hvězd i lidí i duchů zplodila: královnu nebes lid křesťanský zbožnou myslí slaví.

Tebe vladárku zpěvem melodickým nad nebesa spolu s anděly vyvyšujem, a celá církev Tě srdcem i písní uctívá! Tebe, Panno, opěvují proroků knihy, vychvaluje kůr kněží a zvelebují apoštolé a Kristovi mučníci.

Dnes plesá David, Panny otec, a s ním radostný rej vedou andělé, a oslavují ji archandělé, jásají Síly, Knížata a Mocnosti spolu se radují; dnes veselí se Pánstva a Trůnové den slavný světi;

neboť dnes Edenu nového Adam vítá ráj oduševněný, v němž kletba uvolněna, v němž strom života zasazen.

Vyjděte, dcery sionské, a vizte Královnu v diademu, jimž korunoval ji Syn její: měsíc pod nohama jejíma a na hlavě její koruna z dvanácti hvězd.

Nevíme, jak velikou chválou Tebe, Panno, vyvýšiti máme; neboť Ty jsi nad vši chválu vznešenější. Nicméně, pokud síly nám stačí, chceme Tebe oslavovati a radovati se v největší Tvůj svátek, vyhovující vyzvání církve v dnešním Introitu: »Radujme se všichni v Pánu, den sváteční slávce ke cti blahoslavené Marie Panny, z jejíhož nanebevzetí radují se andělé a chválí Syna Božího. Ze srdce mého přišlo slovo dobré, vypravovati já budu o dílech svých Králi.«

Přispěj, Panno, lidu svému a přijmi chvalné zpěvy naše, kteráž panenské zástupy skrze bělostné lilie a rdící se růže k napití se z věčných pramenů vybízáš; Ty nyní v ráji libezném, z vítězství se radujíc, fialky trháš nevdnoucí. Ve příbytku Krále blahoslavenství perlami zdobená spolu bydlíš, Matko Boha, jenž Tě jako snoubenku láskou svoji objímá: oroduj za svůj lid, jenž s Tvoji pomocí k pokání se ubírá, jemuž skrze Tebe zasvitlo slunce spravedlnosti, když ve tmách a stínu smrti seděl.

My, ubozí hříšníci, nemáme nic na sobě, čím bychom se líbili Bohu; vždyť jsme samý hřích; proto prosme Rodičku Boží, aby nám svou přimluvou k odpustění hříchů, k milosti Boží a ke spáse věčné dopomohla, modlíce se s církví svatou: »Služebníků svých, prosíme, Pane, hříchy odpusť, abychom, kteří Tobě pro skutky své líbiti se nemůžeme, Rodičky Syna Tvého Pána našeho přimluvou byli spaseni.«

Čtení jako ve svátek přenesení domku Loretanského: »Ve všem odpočinek jsem

hledala, a v dědictví Páně přebývati budu.« To se nyní doslova vyplnilo: Panna Maria toužila po pokoji nebeském, a dnes ho našla, tam nad hvězdami, kdež je pro nás dědictví uchystáno, z něhož Panna Maria již se těší. »A tak na Sionu utvrzena jsem a v městě posvěceném spolu jsem odpočinula, a v Jerusalemě moc má.« Trůn Marie jest nyní na nebeském Sionu, v novém Jerusalemě, městě svatém, kdež se ukazuje i moc její; neboť ona tam vládne nad anděly a vyvolenými, »zakorenivši se v lidu uctěném«; »v plnosti svatých přebývání její«, ve společnosti vyvolených Božích, s nimiž, ovšem nejvíce, raduje se z blaženého patření na tvář Boží. »V částce Boha mého dědictví mé.«

V dalším se přirovnává Panna Maria s cedrem na Libanonu, s cypřišem na hoře Sionu, s palmou v Kades, s růží v Jerichu, s olivou na poli a s javorem stojícím u vody, se skořicí, s balsámem a myrrhou, jež znázorňují vůni jejich ctností. Pro ty své ctnosti byla nádobou vyvolenou; Pán Bůh toužil po ní jako ona po něm, a vzal si ji dnes k radosti všech andělů k sobě na nebesa, jak Graduale o tom zpívá: »Pro pravdu a tichost a spravedlnost, a dovede Tě podivně pravice Tvá. Slyš, dcero, a viz a nakloň ucha svého, neboť žádal si Král sličnosti Tvé. (Žalm 44.) Alleluja, Alleluja. Vzata jest Maria na nebe, raduje se vojsko andělův, Alleluja.«

Evangelium známé o Martě a Marii, její sestře, o kteréž poslední Mistr božský řekl, že nejlepší stránku vyvolila. Proč? Protože se nestarala o časné, nýbrž o věčné věci, sedíc u nohou Spasitele, naslouchajíc jeho slovům a kochajíc se z jeho oblažující přítomnosti. Tak i Panna Maria rozjímala o věcech nebeských, zachovávajíc všechna slova Syna svého ve svém srdci a vyhledávajíc jeho přítomnosti. A tím si ze všech žen nejlepší stránku vyvolila, a nejlepší stránku obdržela tam

na nebi, kdež se z bezprostřední blízkosti Syna svého kochá. Tak i duše vyhledávající přítomnost Spasitele a kochající se z ní (což ve sv. přijímání se stává), vyvoluje sobě nejlepší stránku, jež nebude odňata od ní, poněvadž z přítomnosti Ježíšovy, již vyhledávala na zemi, bude se věčně těšiti na nebi. Proto dnešní Kommunion opakuje slova evangelní: »Nejlepší stránku vyvolila sobě Maria, jež nebude odňata od ní na věky.«

Církev svatá nemůže se takto vyčerpávat v radosti nad nanebevzetím Panny Marie; neboť je k našemu největšímu užítku, že byla na nebe vzata; mámeť nyní mocnou v nebi orodovnici. Proto i Offertorium plesá: »Vzata jest Maria na nebe; radují se andělé, chválice dobrořečí Pánu, Alleluja.«

V Sekretě prosíme o pomoc její přímly: »Nechť přispěje, Pane, lidu Tvému Boží Rodičky modlitba, jež ačkoliv, jak víme, podle těla od nás odešla, přece nám nechť dá pocítiti, že v nebeské slávě za nás oroduje.«

V Prefaci: »A Tebe v nanebevzetí...«

Poslední modlitba je opět pokornou žádostí o přímly Rodičky Boží: »Stolu ne'eského účastnými se stavše, doporučujeme se milosrdenství Tvého, Pane Bože náš, abychom, kteří nanebevzetí Boží Rodičky slavíme, ode všeho hrozičho zla na její přímly byli vysvobozeni.«

Dnešní svátek má oktávu. Oktáva má tutéž mši.

Modlitba střelná: Rajské brány jsou nám Tebou otevřeny, jež dnes slavně s anděly triumfuješ; oroduj za nás!

(Přístě dále.)

Různé zprávy a drobnosti.

Pozvání k pouti na sv. Hostýně na den 2. a 3. července. Apoštolát svatého Cyrilla a Methoda v arcidiecési olomucké plně úkol svůj, oživovat květ víry, zasetý v duších národa našeho sv. apoštolů slovanskými, zve letos opět jako loni všechny moravské spolky ve stejnokroji: voj. vysloužilce, sokoly, hasiče, ostrostrělce, jakož i jiné spolky na posvátný Hostýn, aby viru v Boha v sobě rozplamenili a srdce svá starostmi života skličena potěšili a osvěžili.

V nynější době jest třeba veliké síly k tomu, by člověk veřejně vyznal svou viru. Tím důstojnější a čestnější je to tedy pro ty, kteří zvítězili nad předsudky zlých lidí, zvítězili nad vlastními zlými náklonnostmi, viru v Boha veřejně vyznávají. Od Vás, drahé naše spolky, čekáme tuto sílu, od Vás čekáme, že svým příkladem ukážete našemu národu cestu k největšímu dobru, k věčnému životu, k věčné blaženosti! Zavítejte proto v počtu hojném k Matce Boží Panně Marii, abyste

si skrze její přímly vyprosili od Boha milost a sílu, svou viru veřejně vyznávati a podle ní žiti.

Za výbor Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda: Josef Droběna, kanovník, starosta Apoštolátu. Dr. Fr. Teplíček, farář, jednatel Apoštolátu. Štěpán Palásek, probošt a farář, výbor. Dr. Frant. Janiš, c. k. professor, výbor. Josef Kubánek, místopředseda, farář a pokladník Apoštolátu.

Program: V neděli dne 2. července t. r.: 1. O 6. hod. večerní: Uvítání spolků a ostatních poutníků. Pak sv. požehnání a po svatem požehnání svatá zpověď. 2. O 9. hod. večerní: Večerní modlitba. Odpočinek. V pondělí dne 3. července t. r.: 1. O 5. hod. ranní: Ranní modlitba. Sv. zpověď. 2. O 7. hod. ranní: Promluva s kazatelnou a na to mše sv. a společné sv. přijímání. 3. O 9. hod. dopolední: Veřejná schůze Apoštolátu před chrámem Páně se slavnostní řečí. 4. O 10. hod. dopol.: Velká mše sv. Po ní zapěje se

„Te Deum laudamus“, čímž slavnostní pouť bude skončena.

Prosíme důstojné spolubratry snažně, aby se se svými farníky na posvátný Hostýn v počtu nejhojnějším dostavili, aby všichni poutníci sv. svátosti přijati mohli.

Zpráva a zasvěcení se božskému Srdci Páně. Ze všech končin naší drahé vlasti docházejí potěšitelné zprávy o zasvěcení se božskému Srdci Páně dle napomenutí a přání sv. Otce Lva XIII. Slavnosti ty byly ovšem dle místních poměrů a dle ustanovení nejdůstojnějších velepastýřů rozličné, ale nicméně všechny sjednotily se v pokorné úctě nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše. Někde slavnost ta konána 9., 10. a 11. června, jinde opět později, ale všude v jedno se soustředila v lásce k Ježíši Kristu v nejsv. Svátosti oltární. Služby Boží konány způsobem slavnějším, odpoledne nebo na večer konány pobožností před vystavenou velebnou Svátostí, modlena litanie o nejsvětějším Srdci Páně, zpívány písně ke

cti Pána Ježíše, konány také průvody s nejsv. Svátostí za hlaholu zvonův a nábožného zpěvu a konečně říkáním zasněžených modliteb k nejsv. Srdci Páně. Tu děti, mládež, muži a ženy všichni jako jedněmi pronášely ústy: „Nejsladší Ježíši, Spasiteli pokolení lidského, pohleďni na nás, jižto v nejhlubší pokoře před oltářem tvým klečíme. Tvoji jsme, Tvoji chceme býti... dnes nejsvětějšímu Srdci Tvému každý z nás ochotně se zasvěcuje!“ Zvláště slavným bylo zasvěcení se božskému Srdci Páně ve Vídni v domě sv. Štěpána, kteréžto slavnosti účastnil se též s pobožností velikou J. V. císař a král náš František Josef I. se svým dvorem. Dejž mu nejsv. Srdce Páně hojněho požehnání, pokoje a miru jeho národům.

Slovem po veškerém okrsku země zazníval jeden hlas: Pochváleno budiž božské Srdce Páně, skrze které věčnou spásu máme; jemu čest a sláva na věky!

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Od Podmoklí. Byla jsem v nesnázi ohledně volby stavu svého. I obrátila jsem se důvěrně k nejsv. Srdci Páně a k Duchu sv. prosíc o dar moudrosti a rady v nesnázi své. Byla jsem vyslyšena, volila jsem dobře. A nyní vzdávám nejvroucnější díky za to nejsv. Srdci Pána Ježíše a Duchu svatému za osvětlení mysli mé. *A. V.*

Z Mor. Huzové. C. N. vzdává nejvroucnější díky božskému Srdci Pána Ježíše, panenské Bohorodičce Marii a sv. pěstounu Josefovi za to, že vyvázl z nebezpečné nemoci, důvěrně se odzdvaje i pro budoucnost jejich všemocné ochráně.

Z Náchoda. Tímto plním svůj slib. Tisícere díky vzdávám sv. Josefu a Panně Marii, Matce ustavičné pomoci, sv. Antonínu Pad. za vyslyšení a pomoc z jistého nebezpečí. *Sestra III. řádu sv. Fr.*

Z Brna. Plním svůj slib, vzdávám vroucí díky Panně Marii a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosb svých. *B. S.*

Z Chocně. A. R. děkuje Panně Marii Lúrdské za uzdravení svého manžela po vykonané devítidenní pobožnosti.

Z Prahy. Přijmi, sv. Panno, veřejný dík za to, že jsi u přemilostného Srdce Páně vyprosila náhlý obrat a příznivý konec v soudní při. *Vděčný čtenář J. J.*

Z Roketnice. Děkuji božskému Srdci Páně v nejsv. Svátosti oltární za uzdravení z nemoci velmi těžké a nebezpečné, jakož i za vyslyšení a odpomoc v záležitostech velmi smutných. Kéž by božské Srdce Páně ve svatostánku přítomné více a důvěrněji ctěno a vyzýváno bylo! *J. V.*

Z Kamenice na Moravě. Jistá rodina vzdává povinné díky božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Panny Marie za uzdravení dítěte od neduhu očního. *Rodina M.*

Z Kameničky na Moravě. Vzdávám dle slibu tisícere díky božskému Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci P. Marie, sv. Josefu a sv. Janu Nepomuckému za dobrý obrat v jisté záležitosti. *Fr. M.*

Z Hor. Kounic. Byl jsem ve velkém nebezpečí duchovním, ale konáním 9denní pobožnosti ke cti sv. Josefa ochráněn; protož vzdávám Bohu za vyslyšenou prosbu mou a za pomoc obdrženou tu veřejné díky.

Z farnosti Těšetické. Vzdáváme díky božskému Srdci Páně, sv. Josefu, sv. Antoninu Pad. a sv. Petru z Alkantary za vyslyšení proseb a za pomoc ve veliké úzkosti týkající se záležitosti rodinné. Kdo v Tebe, ó Pane, doufá, nebude zahanben!

Rodina H.

Z Uher. Jistá Moravanka děkuje z toho srdce Pánu Bohu, blahosl. Panně Marii a sv. Terezií za dosažení milosti, že mohla svůj život zasvětit Bohu v řádě ctih. sester Karmelitek.

M. N.

Z Brumova. Plním svůj slib a děkuji co nejvroucněji Pánu Ježíši za vyslyšení v těžké záležitosti.

B. J.

Z Přerova. Královně máje, nejsvětější Panně Marii Lúrdské, vzdán buď vroucí dik za neobyčejně rychlé pozdravení z nebezpečné nemoci. S ukončením noveny vrátila mi zdraví, jehož mi k působnosti mé tak velmi je zapotřebí. Budíž za to věčně velebena!

Čitelka Panny Marie.

Z Jihlavy. Vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie za uzdravení bratra z těžké nemoci a za všechna dobrodiní, která jsme obdrželi od Pána Boha.

P. B.

Z Horních Kounic. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně a Panně Marii Lúrdské za vyslyšení důležité prosby po vykonané devítidenní pobožnosti. Zároveň prosím zbožné čitele Pána Ježíše a Panny Marie, aby jen s důvěrou všichni k těmto laskavým Srdcím se utíkali, potřeby duchovní i tělesné jim doporučeli, a nebudou nikdy sklamáni.

Z farnosti Štěpánovské. Plním tímto daný slib a vzdávám tisícere díky božskému Srdci Páně, blah. Panně Marii, sv. Antoninu Pad. a sv. Františku za částečné uzdravení z nemoci těžké.

F. K.

Z Opavy. Vzdávám tuto tisícere díky nejblahoslavenější Panně Marii, uzdravení nemocných, za pozdravení mého syna z nemoci.

J. T.

Z Brna. Díky vzdávám božskému Srdci Páně, sladkému Srdci P. Marie a sv. Antoninu Pad. za vyslyšení prosby. Budiž poznáno, milováno ode všech oslavováno nejsv. Srdce P. Ježíše a neposkvrněné Srdce P. Marie!

Fr. K.

Od Roudnice. Plním svůj slib a nejvroucnější díky vzdávám Panně Marii Filipsofské za vyslyšení prosby po vykonané 9denní pobožnosti.

A. N.

Od Vraškova. Srdečné díky vzdávám Panně Marii Pomocnici za odstranění křivého podezření.

A. M.

Od Puruby. Plním tímto slib svůj veřejně vzdávaje nejvroucnější dík svůj nejsv. Srdci Páně, sv. Josefu a svatému Antoninu Pad. za uzdravení z těžké nemoci.

J. B.

Od Velehradu. Náš otec zpustl v náboženském ohledu tak dalece, že se i kolikrát rouhavých řečí dopustil, a přijímání sv. svátosti docela zanedbával. Nejsmutnější pak bylo, že ani jsa na smrt nemocen, sv. svátosti přijati nechtěl. Vzali jsme své útočiště k božskému Srdci Páně, přislíbivše Jemu zároveň, budou-li prosby naše vyslyšeny, že to ve Škole B. S. P. oznámíme. Milosrdenství božského S. P. zvíťazilo nad jeho urputností. Když se blížil k smrti, přijal dvakrát sv. svátosti a pak blaze v Pánu zesnul. — Čest. sláva a dikčičení božskému Srdci Páně.

Fr. Kl. z Kl.

Z farnosti Buchlovské. Jistá osoba vzdává nejvřeější díky sv. Antoninu a sv. Ignáci, že na jejich přímlovu a užíváním svćené vody sv. Ignáce překonala šťastně velmi nebezpečný porod. Taktéž jim děkuje za zachování těžce nemocného dobytčete.

T. Š.

Z Rájce. Nejblahoslavenější Panně Marii sedmibolestné, sv. Josefu a svatému Antoninu vzdává vroucí díky za uzdravení z těžké nemoci oční

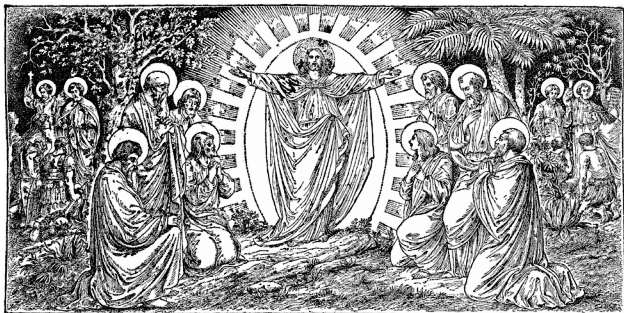
M. K.

Z Val. Klobouk. Nejvřeější díky vzdávám božskému Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci Panny Marie a svatému Antoninu Pad. za šťastnou hodinku smrti jisté osoby a vyslyšení také jiných proseb.

Člen Apoštoldtu modlitby.

Z Prešpurku. Nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii lúrdské a sv. Josefu vzdává

J. B.

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

IX. Porto Novo.

Co jest to vlastně, Porto Novo?

Porto Novo je bídné, zasmušilé město v Západní Africe, pestrá směsice chalup bambusových nebo hliněných, kde kvete modloslužba Fetišová, t. j. kde bůžkům ze dřeva, stromům, hromu, měsíci, hadům atd. se vzdává božská pocta.

Co je Porto Novo mimo to?

Porto Novo je země nakažená jedem mohamedanismu, říše, kde náboženství proroka Mohameda pýsně zvedá hlavu a celé země se zmocniti usiluje. Nicméně má Porto Novo katolický kostel, při kterém působí 4 misijnáři a 11 misijních sester Lyonské společnosti misijní. Sedm sester vyučuje ve škole, čtyři ošetřují nemocné ve vojenské nemocnici.

Misionáři řídí školu, ve které několik set mladých černochů se vyučuje sv. náboženství a francíně, ježto Porto Novo náleží francouzské osadě Dahomeji. Také k sestrám chodí do školy děvčata, ale je jich mnohem méně; v tamějších krajinách vykonává těžké práce žena, zatím co muž pohodlně na rohožce natažen si ze své dýmky pokuřuje.

Ubohá země! ubozí černoši! Kdo vám zjedná bytí člověka důstojné? Kdo zjedná ženě postavení v rodině, jaké jí po právu božském i lidským přísluší? Jedině náboženství Kristovo je s to, aby zvrhlé potomky Chamovy pozvedlo z bahna, ve

kterém vězí. Stůjž zde obrázek rodiny křesťanské v Porto Novo, a rodiny, do které naše sv. náboženství dosud nebylo vniklo. Co užíme, vstoupivše do domu křesťanského? Chudobnou rodinu, otce, matku a čtyři děti. Časné z rána jde otec do práce, matka věnuje se dítčám; umyje všechny, obleče a pošle do školy. Po té uklidí v domě a vědouc, že muž přijde v poledne domů, vaří oběd pro něho a celou rodinu. Když zvoní „Anděl Páně“, poklekne a modlí se pozdravení andělské. Muž přichází. Pozdravivše se navzájem, zasedají po krátké modlitbě ke stolu a pojídají skrovný oběd. Za krátko bije jedna hodina s poledne; černoch rozloučí se zase s rodinou a spěchá; kam povinnost ho volá. Děti jdou zase do školy a černoška umývá nádobí, sedne si na rohožku a šije nebo pere. Tak to jde až do večera. Nejprve přijdou domů děti, pozdraví svou „yiu“ (matku) a dovádí pak svým dětským způsobem. Časem pozvedne matka svého hlasu a napomíná křičící mládež. Děti na chvílku umikly, ale brzy zapomněvše na výstražný hlas matčin, dovádějí znova. Teprv když se byly po školní námaze zotavily, berou zase knihu do rukou a učí se úlohám pro den příští. Večer vrací se otec z práce a dítky pospíchají mu naproti radostně volajice: „Baba, ka lé, O! (Dobrý večer, otče!) Dnes

přišel o něco později; zastavil se totiž — a činívá to skoro denně — v příbytku »Olussy« a pozdravil jej krátkou modlitbou; jinými slovy řečeno: prodlel několik okamžiků u nohou Ježíšových v nejbětější Svátosti oltářní. Nyní dle konečně mezi svými a večeri v kruhu své rodiny. Před spánkem modlí se celá rodina sv. růženec a večerní modlitbu.

Totť obraz křest. rodiny v Porto Novo! »A jak pěkný a utěšený!« zvolal zajisté mnohý z milých čtenářů, čta tyto řádky. Než nahlédneme nyní do nějakého domu pohaného! Vstupme na př. do příbytku zetě králova!

Domáci pán leží nebo sedí na rohožce nebo nízké pohovce a přijímá návštěvy svých přátel, kteří se před ním hluboce uklánějí anebo na znamení úcty i zemi libají. Ze svého měkkého lůžka dohlíží na svůj dům, svou čeládku a své četné ženy. Brzy se směje, brzy nadává nebo bije tu' neb onu ze svých manželek, které zase mezi sebou sláse se hašteří. Jejich děti nejsou o nic lepší: rvou se, válí se v prachu a lrají si »na bůžky«. Zde není spořádaného života rodinného; místo svornosti a lásky zavládá jen žárlivost, hádka a svár.

Za soumraku začíná fetišová modloslužba; uboží pohané křepčí o ocel svých bůžků ze dřeva nebo hlíny, dív si nohou nevyvrátí. Teprv pozdě v noci, když byli králi pohanstva, ďáblové, jak nálež vzdali čest, ubírají se na odpočinek.

Jaký to rozdíl mezi oběma rodinami!

Zbývá ještě otázka: jak pak se daří našemu sv. náboženství v Porto Novo?

Mezi 30.000 obyvateli je 1200 až 1500 křesťanů. Na první pohled je to počet poměrně velmi nepatrný; avšak uvážíme-li, že uboží černosi úpí pod hrůzovládou modloslužebných kněží, že se před svými bůžky strachem třesou, jen aby jich neurazili, že král přijetí křesťanství přísně zapovídá, pochopíme, proč naše svatá víra má jen tak málo významu. Mnohem rychleji šíří se víra Mohamedova, neboť nejvznešenější a nejbohatší obyvatelé jsou mohamedáni a utlačují pohany i křesťany. Přes to lze se nadíti, že semínko božského učení, které již vzrostlo v útlou rostlinku, svým časem zmohutní a stane se krásným stromem, v jehožto stínu jednou bydliti

budou uboží pohané, kteří dosud tápaj. ve tmách pohané modloslužby. Vždyť u Boha nic nemožného...

X. Nový »Ngil.«

Mezi černochy v Gabunu ve Střední Africe žijí mocní a od svých soukmenovců velmi obávaní čarodějové, jménem »ngilové«. Jsou sloučeni v tajném spolku jako naši zednáři a mají své určité zákony, pravidla a zvyky. Všim právem mohli bychom je nazvat »ctiteli starého hada«, neboť jejich modloslužba a jejich předpisy jsou skutečně ďábelského původu. Domorodci vidí v nich vyšší bytosti, vše jich poslouchá a nikdo netroufá si jejich zločiny a ukrutnosti jim vytýkati. Vše se jich bojí.

Poslyšme nyní, jak si ngilové své nástupce vychovávají a je do svého sboru přijímají.

Každý ngil volí si sám svého nástupce. K tomu konci vybere si u sousedního kmene asi desítileté dítě, vezme je k sobě, vyučí je svému tajnému umění a naučí je mluvití zvláštním dutým hlasem, jenž každému nezasvěcenému tolik strachu nahání. Dítě následuje svého mistra všude, jest stálým jeho sluhou a kráčeje před ním zvoní ustavičně obávaným zvonkem fetišovým. Politování hodné dívky majice stále jenom špatné příklady před očima a dorůstající ve zvrhlé společnosti svých mistrů a soudruhů ztrácí záhy všechen cit mravní a neštítí se pak zločinů ani nejhorších.

Asi v osmnáctém roce svého věku bývá nastávající ngil, podrobiv se prve celé řadě zkoušek vpravdě ďábelských, připuštěn ke zkoušce nejstrašnější. Neobstojí-li, bývá otráven a zpráchniví někde v lesním zákoutí. Nikdo neví, co se s ním stalo, nikdo se po něm netáže.

Abý při této poslední zkoušce obstál, přivede do shromáždění starších ngilů dítě, chlapce nebo děvče, obvyčejně někoho z vlastní rodiny, mladšího bratra nebo sestru — někdy, není-li těchto, i vlastní matku. Shromáždění koná se na skrytém místě v lese. Nejprve porazí se strom tak řečený »esom« a nechá se státí pouze pahejl asi zvýší muže. Nahoře udělá se hluboká dutina, která se za chvíli částečně naplní červenavou šťávou

ze stromu se prýstící. Nedaleko odtud stojí chýše pro nejvyššího ngila schválně vystavěná. Po té začnou tajuplné zpěvy, jejichžto neobvyčejná jednotvárnost působí zhoubně na síly duševní a tělesné. Vrchní ngil je červeně a bíle tetován a dlouhými banánovými lupeny přioděn, které se za divokého tance jako nesčíslní hadové kolem těla jeho vinou. Před ním stojí nastávající ngil; vysilen a rozčilen předcházejícími dlouhými obřady čeká na osudný okamžik.

Zmizely již poslední paprsky zapadajícího slunce, na noční obloze vyšel měsíc. Přivedena nešťastná oběť. Katané přiváží ji k pahejlu, okolo čela ovinou provaz, co možná nejvíce stáhnou a oba konce dole na kořenu upevní, tak že hlava silně se nakloní vzad a hlavní tepny právě nad dutinou stromu se oetnou. Nyní postaví se všichni okolo nešťastné oběti, zanotí příšerné umrlčí písně a přehluší tak zoufalé volání nešťastníkovy o pomoc.

Nadešel rozhodný okamžik. Vrchní ngil přesvědčí se ještě, zda žily oběti jsou s dostatek krví naplněny; na daný pokyn předstoupí nastávající ngil, učiní ostrým nožem obětním hluboký řez a pěníci se krev proudí do dutiny. Ani kapka nesmí přijít na zmar. Vrchní ngil ozbrojen dlouhou dřevěnou vařekou míchá krev se šťávou stromovou a připravuje pekelný nápoj.

Vždy pomaleji teče krev, konečně jenom kapka po kapce, ale divoké tance a pekelné zpěvy neustávají. Konečně se žily vyprázdnily, bezduchá oběť se odváže — ve smrti byla nalezla vysvobození. Po pořádku přistupují nyní přítomní, čerpají příšerný nápoj a dlouhými doušky hltají. Zatím ozývá se bez přestání pronikavé volání: »Evalega! evallega!« (on je také účastníkem! on je také účastníkem!) Dutina je brzy až na poslední krupěj vyprázdněná, načež se naplní prstí. Oběť se zase přinese; nakupí se suchého dříví, křesadlem se roznutí oheň, hranice se zapálí a mtrvola se peče. Nastává pekelná hostina. Jeden-

každý účastník dostane po kousku lidské pečeně. Všecko, ba i kosti se ztráví, nic nesmí zbýt, vše musí být zničeno. Obvyčejně svítá již, když oheň vysoko plápolající vyhlazuje poslední stopy krvavého děje. — O jednoho člověka méně — o jednoho ngila více! A zabloudí-li snad pcectný náhodou na ono místo hrůzy, přeháí hned odtud, na celém těle strachem se třesa. Spálený pahejl, stržená chýše a popel kolem roztroušený zvěstují mu, co se tam dělo: ngilové páchali tam strašný zločin; běda tomu, kdo by chtěl vniknouti v jejich tajemství!

O jednoho člověka méně — o jednoho ngila více! Mezi svými druhy zaujme nový ngil důležité místo. Byltě svým ohavným zločinem s dostatek dokázal, co umí a co chce. On se vrátí do své rodné vsi, ale jako jiná bytost. Nyní je všemohoucí. Kdo je mu na obtíž, kdo ho urazil, zmizí náhle a nevrátí se více, bohatství se mu hrne odevšud, ano vypravuje se, že jest nezranitelný. Missionáři sami byli v této příčině očitými svědky mnohých případů, které je naplnily svrchovaným úžasem. V naší osvětlené době pochybuje se rádo o věcech nadpřirozených, ale zde není skutečně vyloučena možnost, že ďábel sám část své moci sděluje těm, kteří se mu byli zcela oddali. Či je lidská přirozenost, byt byla sebe zkaženější, sama ze sebe schopna zločinu, jež jsme byli právě vyličili? Není zde spíše spolupůsobení zlého ducha patrné? Není vyličená ohavnost nápodobením naší nejsvětější Oběti, při které Pán své nejsv. tělo a svou nejsv. krev nám k požívání dává?

A nyní na konec odpust, milý čtenáři, že jsem odhalil před zraky tvými obrázek tak ohyzdný. Měl jsem dobrý úmysl. Tento příklad pohanské ukrutnosti buď pro tebe povzbuzením, abys vroucně děkoval Bohu za to, že tě nechal zroditi se v naší sv. víře, a zároveň abys neopomenul pomodliti se za nešťastné černochoy, jižto úpí v okovech ďábelské modloslužby.

Apoštolát v denních poměrech.

(Hlavní úmysl.)

Jsme apoštolstvem, abychom apoštolovali mezi lidmi po příkladu svatých apoštolův, a to hlavně modlitbou. A zajisté správné to pochopení. Ale můžeme se ptáti: A což to bylo, čím hlavně svatí apoštolové se vyznamenali, a v čem hlavně jich máme následovat? — Pozastavme se nad touto otázkou. Nebudu rozváděti řeči o hodnosti apoštolů, vždyť Písmo svaté praví o nich zřetelně, že Pán je ustanovil knížaty nad celou zemí, ale připomenu toliko, co Kristus jim pravil: »Dána jest mi všelika moc na nebi i na zemi; jdouce tedy, učte všechny národy, učíce je zachovávat vše, cožkoliv jsem přikázal vám.« Tedy úkolem apoštolů jest vyučovati lid o Pánu Bohu, odučovati jich zlého a přiučovati dobrému, a tím Boží chválu rozmnožovat a lidem získávat spásy. Úkolu toho od Boha jim daného chopili se apoštolové s takovou horoucností, že o nic už v životě nedbali, leda o slávu Boží, již hlásali, a o spásu lidí. A právě ta horoucí dychtivost rozmnožovat slávu Boží a pečovat o spásu duše je zajisté nejzřetelnější známkou v působnosti apoštolův. A tuto známku třeba tedy stanovit za hlavní znak i všech opravdových členův Apoštolátu modlitby.

Bez horlivosti té ani modlitba nic neznačí. Kdož konečně bude prosit za to, zač nehorlí a po čem nedýchá! A co už komu na srdci leží, jistě že to jen v modlitbě Pánu Bohu neodporučí, ale i sám ruky k dílu přiloží. Tak kdo žádá si chleba vezdejšího, neprosí oň pouze v modlitbě Páně, ale hledá si práce a stará se, aby si naň vydělal. Tak prosíš i o zdraví, zvláště když cítíš nemoc, ale při tom i rady lékařské hledáš a užíváš lékův a mastí, a varuješ se všeho, co by ti škodilo.

A tak tedy má býti i s tebou, dychtíš-li opravdu po slávě Boží a spasení duší. Nejen modlit se za to, ale sám se o to přičiniti povinen jsi. A tak ta působnost a to snažení se o rozmnožení se slávy Boží a o spásu duší, toť je to tvé apoštolování, jemuž se tento měsíc máš zvláště a znova posvětit.

Jak to však zaonačiti, abys ve svém prostém všedním životě mohl tomuto velkému úkolu dostáti? Tu podávám ti několik rad.

Máš snad dítky. Nuže chceš, aby se některé z nich dalo na dráhu bezbožnosti, na cestu k peklu? Bůh rač ochránit a Matka jeho nejsvětější! Tak tedy ke cti a chvále Boží a k spáse těchto svých dětí obětuj všechny své modlitby, práce a utrpení. Ale mimo to každým dnem života svého apoštoluj mezi dětmi svými: 1. žij tak, abys nenavikal jich zlému, proto ať neuslyší od tebe slov zlých a škaredých, klení a zlořečení, ať nevidí tě špatně jednajícího, opilého; hašteřícího se s manželkou; 2. ať vidí na tobě dobrý příklad: zbožnosti, pracovitosti, šetrnosti, úcty a lásky k rodičům a představeným; 3. když přijde neděle a svátek a ty máš kdy, zůstaň s dětmi, mluv jim o Pánu Bohu, jak umíš, o svatých, navádej jich, aby Pánu Bohu vždy dobře sloužili a povzbuzuj je k následování života svatých a světic Božích.

Jsi ještě mlád a mláda, neženat a nevdana, nuže i tu musíš apoštolovat. Kde a jak? Rovněž vlastním životem svým! Co je dnes mladých lidí, co nemají jiné starosti, leč jak kde ke krejcaru nějakému přijít, a pak jej prohrýbit a utratit, na marnosti světské vynaložit! Chodí dnes do hospody víc mladých než starých. Nuže tedy! Chcete-li býti hodnými členy Apoštolátu modlitby, nechoďte touto cestou, učte se šetřit, odříkat, vážně na život pohlížet. Ušetřete si peněz na pozdější léta a duši svou hříchův uchráníte. Leč na tom neprestávej. Kde můžeš mezi čtyřma očima snaž se i jiné odvésti od takového života. Časem při práci nebo zábavě, když se počne všelijaká řeč, o níž Písmo svaté praví: »Vražda a smilství ani jmenovány nebudítež mezi vámi, jako svatým se náleží«, a tu hled' přivést řeč na něco jiného, vykládej sám něco, co by pozornost jinam odvedlo, nemusí to býti cosi svatého, nehodí-li se, ale lecjakým počestným žertem zlom ostří pokušení.

K apoštolování není třeba a není ani dobře všude a za každé příležitosti pouštět se do dlouhých a vážných kázání. To bys se lidem brzy zmrzel. Kázání nech kněžím a biskupům, ti jsou na ně také lépe vycvičení. Leda že by se přihodilo, a tys byl na nějaké schůzi, kde se mluví proti náboženství a víře tvé, proti církvi a kněžstvu, tož umíš-li a můžeš-li vyvrátit to, co povídají, vystup též a vyvrát to řeči svou. Nedovedeš-li však, také není radno, neboť špatnou obranou bys jen škodil. Ale tu krátce projev svou nevoli nad takovou řeč, sám vyjdi a přemluv i jiné, aby odešli též.

Nejlépe však učiníš, když nebudeš mít na mysli po tisících a po stech lidi obracet k dobrému životu, ale když po jednom tak pěkně v tichu a ve skrytu je budeš pro Boha a jeho službu získávat. A tak prvního získáš sebe. A druhého už kohokoliv ze svého okolí: hled přítele svého odvrátiti od opilství, od zlosti, nenávisti, násilí a křivdy; povzbud ho k něčemu dobrému, aby odpustil, aby pomohl někomu, aby si něco užitečného nebo nábožného přečetl, aby šel do kostela, ke svatě zpovědi a tak podobně.

V tom však třeba dvojího se vystříhati: chceš-li, aby tvé apoštolování se Kristu Pánu líbilo, aby ti pozhánáno bylo, vystříhej se předně veškeré domýšlivosti a pychy, nedělej se a nemysli si, že jsi moudřejším a lepším než druzí, neboť Bůh se pyšným protiví. A za druhé pamatuj na to, že Kristus Pán pravil apoštolům a všem těm, kdož ho následovati chtějí, že ne po výmluvnosti, po horlivosti, po moudrosti ani ne po zázracích snad, ale po tom poznají, že jste učeníci moji, budete-li se milovati vespolek. A proto nevyjíděj si na nikoho, nebuď zlobivým, neposuzuj nikoho přísně, nepomlouvej a nehaň, neroznášej, co víš o druhém, buď úslužným a přívětivým, kde můžeš. Nechci tím říci, abys si ničeho a nikoho nevšímal, co kdo dělá a jak žije. Naopak vždyť máš apoštolovat mezi lidmi, a žalmista sám praví v žalmu 50.: »Budu vyučovati hříšníky cestám tvým a bezbožní se k tobě obrátí.«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkrvněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za konání Apoštolátu lásky a pokory ve všech poměrech života a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Všem dobře činit.

Úmysl v srpnu: Boj proti tajným spolkům.

Škola Božského Srdce Páně.

Ó Srdce Ježíšovo, prameni všemohoucí lásky, kdož tě může s dostatek velebiti? Kdo ti kdy lásku láskou oplátí? Tys pramen všech milostí. *Sv. František Sal.*

Na nanebevzetí Panny Marie.

(Připisuje se Innocenci III.)

o věčných ho táhni stanů,
 Pěje prozpěv líbezný.
 Teď laury skýtej
 A věnce splítej,
 Meť lilije, stel růžoví!
 V nebes hrady
 Prázdná vady
 Královna se hotoví.

 Plápolaví sraťové,
 Svaté ohně probuďte!
 Medovití cherubové,
 V sladký zpěv se rozhuďte!
 Vzni jasně sláva,
 Ty, družbo, z práva
 Pěj, Gabrieli, popředu!
 Jde Mát Páně
 V nebes báně,
 V stálou s vámi besedu.

V ústretu jdi, Kriste, Matce,
 Rozestři svá ramena,
 Již pějme v svatém hlaholu,
 Hudme k chvále
 Neustále
 Zvýšenkyni pospolu.

Sláva Tobě, naší Kněžně,
 Od země Ti poddané!
 S věčné slávy hlíděj něžně
 Na nás v zlobách zmítané!
 Ó vojvodkyně,
 Ó přímľuvkyně,
 Svou ostříhej nás velebou,
 Táhni, Máří,
 K nebes září
 Nás, své sluhy, za sebou.

FR. SUŠIL.

Ctnosti milé nejsvětějšímu Srdci Páně.

Napsal P. EM. KOVÁŘ, O. SS. R. (Č. d.)

A bychom nevěnovali srdce svého těmto pozemským věcem, ale Boha jediného a pravého dobra se přidrželi, udává jistý světec, jak máme užiti věcí tohoto světa, an dí: »Přijmi službu mou« (»accipe obsequium«), jakoby pravila věc ta k nám, »kterou ti prokazují dle vůle Boží«. »Odplat dobrodiní« (»redde beneficium«), t. j. děkuj vroucně tomu, skrze něhož a pro něhož tobě sloužím. »Boj se soudu« (»time iudicium«), boj se mne zneužiti, boj se soudu, neb bude tobě jednou účty dáti, jak jsi mne použil. — Podobně napomíná nás církev sv. ve svých modlitbách, bychom užívali věcí tohoto světa tak, bychom k vůli nim nepozbyli radostí věčných.

V neděli 4. po Velikonocích modlí se takto: »Bože, jenž činíš, aby myslí věřících byly jedné vůle: dej národům svým milovati to, co prikazuješ, toužiti po tom, co slibuješ; aby srdce naše mezi převraty (změnami) pozemskými upevněna (ustálena) byla tam, kde jsou pravé radosti. Skrze Krista...« A v neděli 3. po Duchu sv. prosí takto: »Bože, ochránce v tebe doufajících, bez kteréhož není nic silno, niesvato: rozmnož nad námi milosrdenství své, abychom jsouce tebou spravováni, tebou vedeni, tak přešli dobry časnými, bychom nepozbyli věčných. Skrze Krista...«

Sv. Augustin krásně praví: »Blažený

člověk, kdož tě, ó Bože zná, byť i neznal ničeho jiného,« alze nám přidati: »Blažený, kdož tě, ó Bože má, byť i neměl ničeho jiného.« Svatý Jakub napomíná, by naše náboženství bylo dobré a pravé, bychom odloučili srdce své od tohoto světa: »Náboženství čisté a neposkvrněné u Boha a Otce toto jest: navštěvovati sirotky a vdovy v souženích jejich, a neposkvrněného sebe ostříhati od tohoto světa.« (Jak. 1, 27.) Nic nám tedy neprospěje nezřízené lnouti k věcem tohoto světa, ať již k statkům, ať rozkošem, ať k důstojenstvím, nic nepomůže na věčnosti u Boha. Lidé snad si nás váží a nás ctí, ale to nám nepřidá nic na cti nehynoucí, slávě věčné. Nezvratná jestiž zásada, kterou vyslovil sv. František Serafinský: »Jsem tolik, kolik jsem u Boha.«

Srdce Ježíše Krista jako Boha a člověka nemohlo nikterak lnouti k věcem tohoto světa. Jako o moudrosti věčné praví se o Kristu Pánu: »Nebo jest blesk světla věčného, a zrcadlo bez poskvrny velebnosti Boží: a obraz dobroty jeho.« (Kn. Moudr. 7, 26.) Lesk tohoto »Zrcadla bez poskvrny« nemohl býti zakalen prachem věcí tohoto světa. Srdce Pána Ježíše bylo nejodloučenější od světa, a nejvíce spojené s Bohem. Sstoupil s nebe a přišel na tento svět, aby nás naučil nemilovati věcí tohoto světa. Stal se člověkem chudým, opovrženým, žil život plný útrap a strádání. Pěkně praví postní píseň: »Kristus příklad

pokory. — »pro hříšného člověka ráčil býti chudý, ač jsa ode věčnosti Bohu Otci rovný!« Svatý Bernard dí: »V nebi nebylo chudoby, ale byla na zemi; lidé neznali její ceny. Proto sestoupil Ježíš Kristus k nám, aby naučil nás ji ceniti.« A sv. Pavel připomíná: »Nebo znáte milost Pána našeho Ježíše Krista, že jsa bohatý, učiněn jest pro vás chudý, abyste vy chudobou jeho zbohatli.« (II. Kor. 8, 9.)

Ano Srdce jeho bylo odloučeno od statků pozemských tak, že se živil (do 30. roku) prací rukou svých, že později přijímal almužny k výživě své a svých apoštolů, že i pravil o sobě: »Lišky mají doupata, a ptactvo nebeské hnízda: ale syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil.« (Mat. 8, 20.) Byl nucen hledati přístřeší u dobrých lidí, zda ho přijmou čili nic. Často poučoval božský Vykupitel, jak nebezpečno jest milovati pozemské věci, jak těžko dojdou bohatí království nebeského: »Amen, pravím vám, že bohatý nesnadno vejde do království nebeského. A opět pravím vám: Snázet je velbloudu skrze díru jehly projíti, nežli bohatému vejíti do království nebeského.« (Mat. 19. 23. 24.) Co děl

sv. Petr Kristu Pánu, naučil se od něho: »Aj my jsme opustili všechno...« (tamtéž v 27.). Syn Boží opustil vše: Otce nebeského, slávu věčnou; opustil i občas svou milovanou matku, nejblahoslavenější Pannu Marii, opustil přátely, domov, vše. V cizím chlévě se narodil, zbaven všeho, i vlastního šatu skončil na kříži, v cizí hrob uložen po smrti.

Tak nás naponíná božské Srdce, bychom vážili sobě pozemských věcí jenom potud, pokud jsou nám potřebny ku spáse; abychom je milovali jenom tolik, dokud nám nepřekážejí v lásce Boží. Nelžeme tedy k nim nezřízeně, ani ku počtám světským, ani k statkům pozemským, ani k rozkošem tělesným, ale odevzdejme celé, celičké srdce své dobru nejvyššímu, Bohu, Pánu všech věcí, jenž jest bohat dosti, aby odplatil stonásobně odplatou věčnou, co jsme zde z lásky k němu učinili, čeho se zřekli. Učinme naučení sv. Františka Sal. svou zásadou v tomto celém životě: »Ó blažená věčnosti.« říkával, »blažení, kdož po tobě vzdychají, po tobě touží, a vše pozemské za nic nemají.«

(Přistěť dále.)

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 21.

*Reclinatorium aureum fecit sibi.
(Cant. 3, 10.)*

Já viděl zástup v nebi veliký:
byl k nespočtení, ze všech národů,
jak Beránkova trůnu v obvodu
stál světců dav — květ sadu všeliký.

Tu biskupové, kněží v ornátě
a vyznavači ze všech tříd a stavů,
i poustevníci v jednoduchém havu
tu stáli, knížata i ve zlatě.

Všech jazyků a všeho povolání —
však jedné víry v Krista Ježíše,
téz naděje a téhož milování.

I pokora všem společnicí byla —
a právě ta je vznesla do výše
tam k Pánu, jemuž se tak zalíbila.

Píseň 22.

*Media charitate constravit propter filias
Jerusalem.
(Cant. 8, 10.)*

Též zástup panen zřel jsem v Božím městě
jak záhon sasaneck neb sedmikrás:
jim zářil z očí blaženosti jas,
neb za zpěvu šly po Beránka cestě.

Jak fialky dřív v cello klášterní
se tajily i se svou láskou k Pánu;
teď ve své kráse v očích nebešťanů
všem zaplály jak hvězdy večerní.

Tot ony duše, Krista Beránka
jež oblébily sobě v milánka,
toť opatrných panen stkvělá řada.

Již vešly v nebes osvětlený sál,
kdež uvítal je Kristus, jejich král
jak měsíc vítá hvězdná svoje stáda.

Píseň 23.

*Egredimini et videte, filiae Sion, regem
Salomonem in diademate, quo coronavit
illum mater sua in die desponsationis illius
et in die lactitiae cordis ejus. (Cant. 3, 11.)*

Vy, judské dcery, vstaňte, jděte ven —
ó jaké divadlo se vám tu skýtá:
Aj, král váš s korunou, již jemu splítá
dnes jeho matka ve svadební den.

To není zlatá koruna, co plá
nám vstříc — to pouze trní kolem lící;
to není matka dítě milující,
to synagoga — macecha jen zlá!

Vy pláčete, o dobré judské panny?
Ach, neplačte! Ten věnec macechy
se stal nám vínkem slávy, útěchy.

On ohradou svých ostnů na okružích
nám ve svém středu chrání vzácnou růži —
to Srdce božské, poklad milovaný.

Svatost oltární a účinná láska k bližnímu.

(Část další.)

A nyní olažme se, jakým to způsobem církev katol. rozněcuje, oživuje a krmívá každého dne zázračný tento cit lásky, která se v ní v tak krásném jeví světle? Místo vsí odpovědi ukazují tobě nápis, který ověňuje tajemný svatostánek na našich oltářích, jenž zní: »tak Bůh miloval svět.«! Ano církev čerpá lásku svou z nevyvažitelu studnice lásky Boží v nejsvětější Svátosti oltární. Jaká to vpravdě božská láska září nám ze svatostánku! Kristus Ježíš pravý Bůh náš, jemuž klani se nesčíslný zástup andělů, jehož poslouchá nebe i země, Kristus Pán chce přebývat mezi námi, a to ne ve své božské velebnosti, nýbrž v pokojné způsobě chleba! On k vůli nám poníží sebe ustavičně, jakož sebe ponížil, když přijal naši lidskou přirozenost, aby nás vykoupil smrtí svou. Láska Jeho nemizí, láska Jeho trvá, ano rozmáhá se, možno-li tak říci, den ode dne více. A tu u mistra svého učí se lásce církev, tu u zřídla lásky Boží vpíjí do sebe nadpřirozenou lásku, která přemáhá všechny obtíže, aby dobře činila všem bez rozdílu. A církev vodí děti své k studnici této lásky, zde napájí je nápojem ohnivým, v srdci lásku rozněcujícím. Ku stolu Páně, k častému přijímání nejsvětější Svátosti oltární volá církev členy své a tu prohlašuje veřejně a slavně rovnost a bratrství všech. Tu děti i velicí, boháči i chudí, vznešení i prostí, vzdělání i neučení scházejí se u téhož jednoho stolu jako na hodech

rodinných a hody těmi jest jim Bůh. Ten žebrák, jenž dnes žebrá u dveří tvých, octne se zítra rovněž s tebou u večeře věčného života. Zdaž můžeš mu odepřítí almužny. A sluha tvůj, odkud přichází? Ejhle obklopen jest četou andělů neboť přichází od stolu Páně, srdce jeho jest příbytkem krále svého, zdaž budeš moci s ním hrubě a nemilosrdně nakládati? Ejhle, tak sbratruje Spasitel ve Svátosti oltární lidstvo, tak překlenuje propast, která ve světě jednoho od druhého dělí, tak mírní výbuchy zloby, nelásky, tvrdosti srdce a učí lásce, snášlivosti a mírnosti. »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem!« A kdo z blízka pozoruje povahu národů katolických snadno uhlídá, jak veliký a ustavičný jest vliv blahé víry o pravdivé přítomnosti Kristově v nejsv. Svátosti oltární. Kristus Pán povýšil chudšasa na vyšší stupeň důstojenství v říši své — v církvi, on sám učinil jej předmětem, na němž jevití se má láska milosrdná. Pohrdáš snad ubožákem, že chatrný jest oděv jeho a sešlé jeho tělo nouzí a bídou? Ó tu uvaž jen, co jest chatrnějšího, co nepatrnějšího, co jest, možno-li tak říci, co jest více ničím, jako způsob, kterouž se nám Kristus Pán obětuje? Ten, jenž pravil: »Totof jest tělo mé, totot jest krev má«, ten pravil však také: »Cokoli jste učinili jednomu z těchto bratrů mých nejmenších, mně jste učinili.« Jaká je to potom naše víra, nemůžeme-li poznati pod chatrným oděvem bratra Kristova? Jak můžeme pak pod

chatrnou způsobou chleba opravdu ctíti velebnost Pána veškerého světa? Ejhle, každý z nás, který pohrdá chuďasem, pro jeho chatrný zevnějšek chová v sobě počátek nevěry a již i zárodek odpadlictví. A proto, přijímáš-li Svátost oltářní, tu ještě nedokonává se obět v chrámě, důkázání za ni musí se dít pak v životě, skutky se jevití, skutky lásky a milosrdenství k těm, kteří trpí. Milosrdenství jest pak jako píseň velebná, kterou se končí velebná obět. A rozjímá-li katolik o nejsvětější Svátosti, rodí se ze zbožných těchto úvah více dobrodiní, než-li všichni mudrci napsali článkův o milosrdenství.

Sladká moc tajemství lásky cítí se a vidí se nejvíce odpouštěním křivd a nátlakův a to jest druhý zázrak lásky křesťanské. Jak hrozný jest hněv, vybuchne-li v následcích svých! Jak hrozný jest nepřátelství vespolečné! Ničí radost, spokojenost, štěstí pozemské, hubí duši a okrádá ji o nebe. A kdo má jediné moc zadržení výbuch hněvu? Kdo mění zlostinu v beránku, kdo mění nepřítele v přítele? Jest to jediná krápě smírná toho, jenž z lásky za nepřátele zemřel, krápě krve Páně, Ježíše Krista, jenž proléváje ji na kříži za nepřátele své se modlil, jim z celého srdce odpouštěl. Krev Smírc nebeského uhasuje požár zloby hněvu a nepřátelství v duši lidské. Mám za to, že katolik po dobré přípravě Tělo a Krev Páně zbožně přijímajíc, kdyby v této svaté chvíli odkryl nějaký stín zloby a nepřátelství v srdci svém, že by ho tam trpěti nemohl!

Hlas povinnosti v tom tak svatém a důležitém okamžiku, hlas krve té volající o milosrdenství a stav duše netrpí naprosto nějaké trpkosti. V duši katolika přebývá sladký pokoj. Nevěrec není ovšem s to, aby posoudil, jaké city proudí duší při sv. přijímání, proto nechť, čemu nerozumí, se neposmívá a nerouhá! Ať

se jen vykáže důkazem, že někde jinde nežli v křesťanství naléztí lze květinu lásky, která s radosti i nejhorším nepřítelům odpouští? Ctnost tato přece tak lidstvu velepotřebná a na nejvyš užitečná jest velikým tajemstvím křesťanského života, jako jest Kristus Pán v nejsvětější Svátosti přítomný velikým tajemstvím křesťanské víry. Tato víra plodí onen život. Čím pohneš člověka, aby plnil ctnost onu, ano čím jen dovedeš jej k tomu, aby poznal, že to jeho povinnost. Srdce lidské ovšem cítí, že je to něco vznešeného odpouštění nepřítelům; to je sice pravda, ale zdali pak se také totéž srdce neobdivuje pomstě nesmrtelné, pomstě horoucí, jakoby to bylo něco znamenitého? Který tedy cíl, v srdci našem má mítí vrch? A radíme-li se s rozumem, co praví nám tento? Rozum víry prostý, nevěrecký praví, že pomsta jest vykonáváním práva sebeobranu, práva přirozeného. A tu ptej se mudrců, kterých koli po celém světě, po všech národech, nikde nenajdeš udanou příčinu, proč odpouštěti máme. Příčinu tu nalezněš jen a toliko ve víře křesťanské. Bereš-li tu na poradu, ta učí tě, že odpouštění naše souvisí, ano zakládá se na odpouštění Božím.

Odpouštění Boží lidstvu veškerému zrodilo se na kříži a bydlí ustavičně ve Svátosti oltářní. Božský Spasitel, který vztahuje ramena svá k hříšným smrtelníkům a vychází jim vstříc, aby zhojil rány, jež oni sami sobě udělali zlehčující a urážející jej, ten božský Spasitel obětuje se posud za viny na našich oltářích, a jako smírec dli mezi námi ve svatostáncích. A když tento Spasitel hody slaví se svými dětmi, když v hodinách svatých je svolává, aby u stolu jeho zasedli a jeho Tělo a jeho Krev požívali, tu milosrdenství jeho a láska už čeká u dveří a volá ku vcházejícím: „Obětuješ-li dar svůj na

oltáři a rozpomeně-li se, že má bratr tvůj něco proti tobě: zůstaviž tam daru svého před oltářem a jdi, prve smiř se s bratrem svým a tehdy přijď obětuj dar svůj.« (Sv. Mat. V. 22.) Všickni přinášejíce srdce bratrská srdce plné lásky, vstupují s veselím, neboť přinášejí dar Bohu milý a když se navracují domů říká se jim: »jděte v pokoji«, vloudí-li

se však tam, kam se nepouští než láska, také bratři falešní, zlobě a nenávisti, této královně pekel sloužící, tu čeká na ně milosrdenství Kristovo při východu. A jestliže pomtější s okem zamračeným a srdcem těžkým, tu dává jim pán do srdce na cestu sestru hroznou, muky svědomí, které jich nikdy neopouští.

BOH. HENDL.

Na neděli 11. po svatém Duchu.

Rozvázán je svazek jazyka jeho, i mluvil právě. (Mar. 7, 34.)

Jedním z nejvzácnějších darů, kterými dobrota Boží člověka obmyslila a kterými jej nad ostatní živé tvory na zemi vyznamenala a povýšila, je zřejmě dar řeči čili dar jazyka. Jazykem může člověk Stvořitele svého vyznávat, chváliti a velebiti; jazykem může své city, radost i žalost se svými miláčky a přáteli sdíleti; jazykem může bližnímu svému dobře raditi, jej poučiti, těšiti a vzdělávati.

Dnešní svaté evangelium vypravuje nám, kterak Pán Ježíš jistému člověku, kterýž daru toho neměl, dar ten udělil, dotekl se totiž jazyka jeho a řekl: »Elfeta«, t. j. otevři se.

Dnešní svaté evangelium však nám také vypravuje, kterak člověk ten daru toho si vážil a dobře ho užíval, ano praví: »A hned otevřeny jsou uši jeho, rozvázán je svazek jazyka jeho, i mluvil právě«, t. j. náležitě, dobře.

Slovy těmi naznačuje se nám a dává na srozuměnou, kterak i my těšíce se daru řeči či jazyka, daru toho dobře užívatí máme.

Než neděje se tak vždy a všude. Lidé často jazyka místo k dobrému ke zlému používají, čili jinak: lidé často daru toho převzácného zneužívají. Jedni ho zneužívají ke lži, jiní k rouhání a zlořečení, jiní k utrhání na cti, pomlouvám a osočování, jiní k nevčasnému mlčení a nejvíce k nestydatým, oplzlým řečem a písním. — O jistém nábožném služebníkovi Božím se vypravuje, že kdysi, an se modlil, viděl v duchu dvě pacholat, ana si ve světnici hraji. Ježto pacholata ta ještě nevinna byla, děla se hra a zábava jejich ve všelike počestnosti. Stavěli a bourali domky, hráli si na vojáky, ano i průvod si způsobili, jak to viděli na poutnících, když na nějaké milostné místo se ubírajíce, zpívají nebo se modlí. Než i jiné věci viděl nábožný služebník Boží v duchu svém; viděl, kterak okolo pacholat obletuje hejno zlých duchů, chtějících vnuknouti nevinným pacholatům zlé myšlenky, ale dilo jejich pekelné nechtělo se jim nijak dařiti. Tu pojednou ke dvěma pacholatům dostavilo se pachole třetí, poněkud starší, a jakmile do světnice vkročilo, ďablové ihned na útěk se dali. I pomysllil sobě sluha Páně: To musí zajisté pachole

veimi nábožné a ctnostné býti, že pouhou přítomností svou ďáblý zapudilo. Než sklamal se. Ďábli prchli proto, že věděli, kterak onen chlapec nectným jazykem

ale brzy měla z toho radost a taktěž činila; jejich anděl strážce však se kormoutil a plakal vida, kterak stud a nevinnost stěhují se ze srdcí jejich.

svým brzy více zlého způsobí nežli oni všichni zlými vnuknutími svými. A tak se i stalo. Chlapec jal se mluvíti necudná slova, zpíval necudné písničky a pacholata z počátku ledabyly naslouchala,

A co zřel onen nábožný muž toliko u vidění, zdaž nemusíme často viděti ve skutečnosti? Dospělí i nedospělí, svobodní i ženatí při rozličných zábavách svých a i při práci mluví často takové

řeči a zpívají takové písně, kterýmiž stud a nevinost nejen těžce se uráží, ale zrovna vraždí a usmrcuje. Pravil-li sám Pán Ježíš: »Kdo by pohorsil jedno z těchto pacholat, jež ve mne věří, lépe by mu bylo, aby zavěšen byl žernov o-liči na hrdlo jeho a pohřížen byl do hloubky mořské« (Mat. 18, 6—7), co lze říci o těch lidech, o těch křesťanech, kteří jazyka svého k necudným řečem a písním zneužívají? Ó oni tím těžce se prohřešují proti Bohu, proti bližším svým ano proti sobě samým, a svatý Alfons z Liguori praví, že by Bůh větší milost jinou prokázal, kdyby svázal svazek jazyka je ich, aby ustati musili mluvit. A co di sám Duch svatý o těch, kteří pohoršují nevinné duše, kteréž sobě na křtu sv. posvětili? To praví o těch, kteří mu odcizili

duše nevinné: »Vyběhnu proti nim jako medvědice, když se jí zlapají medvěďátka, a roztrhám vnitřnosti jater jejich a strávím je jako lev.« (Oseáš 13, 8.) A proto chraň se, kdokoliv jsi, zneužívati jazyka svého zvláště k nestydatým řečem a písním, neboť ony jsou jako jed, jež otravuje, jak oheň, jež pálí, jako hořící síra, jež padala na Sodomské a Gomorhské prostestydatost jejich. A kdož křesťan jsi, považ a pamatuj, jak di sv. Augustin, že ústy tvými sám Ježíš Kristus ve svatém přijímání tak často vchází do srdce tého; a co v srdci, má býti i na jazyku, abychom libezni byli Bohu, kterýž všechny věci dob e učinil, i hluchým rozkázal slyšeti, i němým mluvit i le cti a chvále jeho a k spasení svému.

F. K.

Neděle a svátky v církvi a ve světě.

(Část další.)

Posud uvažovali jsme, kterak církev světí den Páně, neděli a ustanovené svátky, a kterak je svět znesvěcuje.

Jelikož v srpnu a září několik svátků Mariánských slavíme, obraťme zřetel svůj k těmto a pozorujme, jak se k nim chová svět. Nejdříve ale zodpovíme si otázku: Jakou důležitost a jaký význam v církvi mají svátky Mariánské? A tu odpovídáme: Svátky Mariánské mají v církvi katolické význam hluboký a důležitost velikou, neboť úcta Rodičky Boží Marie Panny jest jednou z nejneklamnějších a nejjistějších známek vpravdě katolického života jak u jednotlivcův a rodin, tak i celých národů. Jest to jakýsi duchovní tlakoměr, ukazující nám, že s klesáním úcty Mariánské klesá i vira i život zbožný,

naopak, že stoupá-li úcta ona, že mohutní i katolické vědomí a život.

A úcta Mar'ánská jest v církvi naší opodstatněna. Vždyť sám Ježíš Kristus, Spasitel náš chová velikou lásku a úctu k své přecisté matce i jako hojně odměňuje lásku a úctu k ní, tak zase trestá přísně všechny urážky jí učiněné. Spasitel učinil Matku svou rozdavačkou milosti, abychom tak řekli studnici, z níž vážití můžeme milost Boží v hojnosti; kdo ale k studnici této nespěchá, zde milost Boží čerpati nechce, ten poznává brzy (a nepoznává-li včas, tím hůře pro něho), že milost Boží v srdci a duši jeho vysychá, že duše jeho podobá se vyprahlé zemi, na níž každý kvítek božské víry a lásky hyne a jen tu a tam ještě nějaké uschlé stéblo nadutého rozu-

mářství a světské moudrosti se udržuje. Věc tato dá se lehce vysvětliti. Ježíš a Maria jsou úzce, ba co nejlépeji spojeni. Úcta prokazovaná Matce náleží spolu Synovi, neboť jen skrze něho tím jest, čím ji býti uznáváme, Matkou Boží. Proto také každá urážka Marie Panny jest urážkou Spasitele, Syna jejího. Spasitel vzal z Marie Panny požehnané člověčenství svoje, jemu jakožto Stvořiteli děkuje Maria své bytí, jemu jakožto Vykupiteli děkuje Maria svou nadpřirozenou milost, povýšení své nad všechny ostatní tvory až ke trůnu Božimu. A proto, čím jest nám Maria? Jest nám částí díla vykupitelského, a proto, ctíme-li ji, ctíme v ní a skrze ni Boha vtěleného.

Nelze proto ani dobře pochopiti, kterak může křesťan vyznávající Ježíše Krista, Syna Božího a Spasitele světa, kterak takový křesťan může nectiti a nemilovati tu, která nám Ježíše v jeho přesvatém člověčenství porodila, tu, která od věků za nejkrásnější a nejvznešenější nástroj k vykoupění člověčenstva Trojici Boží vyhlédnuta byla?

Ale v tom právě vězí příčina, že tak mnozí Marii Pannu nectí, jak by zasluhovala. Právě proto totiž, že úcta její spadá na Syna, a že úctou její uznává se vtělení a pravé člověčenství Syna Božího, právě proto namáhá se nepřítel víry naší, aby úctu Marianskou seslabil a možno-li i zničil. Úcta Marianská osvětluje, posilňuje a ochraňuje viru naši svatou katolickou, proto každé kacířství odmítá úctu Rodičky Boží. Marie Panna jest strážkyní víry pravé, až posud střeží ona tajemné tělo Syna svého, církve, jako kdysi ostříhala Spasitele světa v jeho dětství. Proto dobře o ní praví církev naše: »Tys jediná všechna kacířstva přemohla.« Toto je příčinou, proč církev katol. tak vysoce Marii Pannu miluje, tak ji uctívá, toto je však také příčinou, proč svět a nevěra proti úctě Marianské vši silou bojí.

A co jsou svátky Mariánské jiného nežli veřejným vyznáním této úcty a lásky k Rodičce Boží, nežli našim slavnostním obdivem jejich vznešených ctností a také spolu vyzváním, abychom seť jsme, ji v těchto ctnostech následovali. Dětinná a vděčná láska věřícího lidu křesťanského si pletla tento krásný věnec svátků Mariánských, proto jsou svátky tyto lidu věřícímu tak milé a drahé, proto je slaví rád a dle povahy své a povahy země způsobem rozličným; ano, ve svátcích Mariánských zříme oblesk pravé a hluboké víry lidu křesťanského. Ze srdce lidu zbožného vytryskly svátky tyto, brzy radostné, brzy žalostné, tu slavné a okázalé, tam tiché a v ústraní, všechny ale stejné důstojností a milostností. Některé svátky Mariánské upomínají nás na nejdůležitější události ze života Marii na. A tyto jsou asi ty nejstarší; upomínají nás na svaté její narození, na obětování její v chrámě, na zasnoubení její se spravedlivým a panickým Josefem, na zvěstování archandělem Gabrielem, na navštívení svaté Alžběty atd. Tak jak si Marii Pannu v její důstojnosti nelze mysliti bez Ježíše Krista, tak i její svátky jsou úzce spojeny se svátkem Páně, jsou takřka jejich doplňkem. Z druhé strany má zajisté i Matka Páně veliký podíl na svátcích Synáčka svého. Tak jsou Vánoce zajisté i svátkem Marie Panny jakožto požehnané Matky Ježíšovy, ba je to snad její největší svátek, neboť tu se stala pravou Matkou Boží; ale pokorná dívka Páně ustupuje zde a skrývá se cele v záři, která jesličky nově narozeného Spasitele světa obklopuje. I při klanění se tří mudrců od východu jest Maria účastna; rovněž doprovází dítě své k obětování do chrámu Jerusalemského, vykupuje je obětí a nese je do tichého domku v Nazaretě. Proto také se při hodinkách a bohoslužbě v době vánoční tolikráte zmínka

činí o Marii Panně. vždyť nelze se Matce blížit, aniž bychom díky jejímu se neklaněli a zase nemůžeme díky její uctívání aniž bychom Matku jeho nepozdravili. Již od dob prvotných jest v církvi Páně vírou nepochybnou, že Maria Panna vezmouc na se dobrovolně a ochotně mateřství Božího Syna, s vykupitelským dílem jeho co nejužší spojena jest a proto že skrze Syna svého i prostřednicí spásy naší učiněna jest. Proto umí zbožná láska křesťanská dobře spojití účtu Matky s klaněním se Synu. To platí zejména o tajemství plném svátku Zvěstování Panny Marie. Svátek tento jest svátkem vtělení se Syna Božího a jestliže v zbožné radosti neschůdněkrát opakujeme pozdravení andělské, které před 2000 lety vyšlo po nejprv z úst posla Božího, a jím neustále slávu a chválu Mariinu zvětšujeme, tu zajisté i oslavujeme spolu milostný plod této přesvaté hodiny, Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Po celý čas veřejné činnosti Spasitelovy zůstává pokorná jeho Matka v pozadí. Jen při svatbě v Káni Galilejské zříme ji po boku Synově, která za chudšas prosí a která i prosba její slavně vyslyšena jest prvním zázrakem. Za to však vystupuje Matka Boží do popředí, jakmile Syn její trpí. Tu jeví se láska její mateřská ve světle nejkrásnějším; provází Syna svého po cestě křížové, slaví se pod jeho kříž a trpí s ním nevýslovná muka. I tu provází ji soucitná láska lidu zbožného; proto jsou obrazy bolestné Rodičky Boží lidu tak milé, proto vidíme před nimi každého času modlíci se křesťany, kteří v bolestech Mariiných nalezají útěchu pro bolesti své. Proto také se až posud světi svátek sedmera bolesti Marie Panny u lidu křesťanského jako poloviční svátek zasvěcený a hojná návštěva chrámů dne toho zřejmě dosvědčuje, jak hluboko v srdci lidu katolického zakořeněna jest

láska k Matce Boží, jak vřelou účast bere lid na radostech i bolestech Matičky Spasitelovy. Maria ale trpěla proto, že trpěl Synáček její, proto i soucit s bolestmi jejími jest soucitem s bolestmi Ježíšovými a zbožné a uctivé rozjímání o utrpení jejím jest i užitečným rozjímáním o utrpení Syna Božího. Tak i v bolestech spojena jest Maria s Ježíšem, Matka se Synem.

A není-liž spravedливо, aby Maria Panna, která účast měla na ponížení a utrpení Syna svého, aby měla také podíl na jeho oslavení? Ba zajisté! Proto nalézá láska věřící Matku Páně i v radostném plesu velikonočním, proto je toho pevného přesvědčení, že se Syn vzkříšený Matce truchlící ve slávě zjevíti ráčil, proto píše církev Páně již při slavném vzkříšení Páně: »Raduj se, nebes Královno, Alleluja, neboť jehož jsi zasloužila nositi, Alleluja, vstalť jest z mrtvých, jakož byl pravil, Alleluja. Pros za nás Boha, Alleluja.« Tu odměněna jest Matička Páně za všechny svízele a útrapy, jež ji vytrpěti bylo pro Syna Ježíše. Oslava jeho jest i radostnou oslavou její. A radost její měla býti dovršena dnem na nebe vstoupení Páně. Osaměla sice zase, ale vidouc, která Syn její vstupuje na nebesa, naplněna jest blahou nadějí, že po krátkém čase následovati jej bude tam, kde po věky s ním spojena bude v lásce a radosti neskonale. Ode dne toho žila Maria jen pro nebe a toužila po rozloučení s tímto světem, aby slavila shledání s Kristem Synem. I při sestoupení Ducha sv. byla přítomna s apoštoly, a jako kdysi Duch svatý zastínil ji a ona počala z něho Syna Božího, tak i nyní sestoupil na ni, aby ji těšil, sílil a obraďoval pro zbytek života jejího na této zemi.

A když takto dokonána je stavba cirkve Páně, když položen základ k říši Kristově na zemi a dokonáno dílo vykupitelské Syna jejího, tu i Matka Páně

vzala jest na nebesa a za radostného plesu celého dvora nebeského korunována jest samou Trojicí Boží za Královnu nebes a země. Toť svátek jejího na nebe vzetí, jenž je zároveň oslavou Krista Pána, neboť jen k vůli němu uchováno tělo Matky jeho před zkázou zetlení a učiněno účastným nebeského oslavení.

Tak zasahují svátky Mariánské ve svátky Páně, z těchto čerpají svou vznešenou důstojnost a z lásky lidu věřícího

pochází jejich všeobecná oblíbenost. — Svátky Mariánské jsou výrazem úcty a lásky naší k Rodičce Boží. Jsou veřejným vyznáním víry v její důstojnost jakožto Matky Syna Božího, vyznáním víry, že Syn Boží člověkem se státi a z Panny neposkvrněné, převtáče svoje člověčenství vzíti ráčil. Proto nemůže pravá víra obstáti bez úcty Mariánské ani pravověrná láska bez svátků Mariánských.

(Příště dále.)

Na slavnost Nanebevzetí blahoslavené Marie Panny.

Pečlivá jsi a smutíš se o mnohé věci, ale jednohoť jest potřebí.

(Luk. 10, 41.)

Nistému mládenci, kterýž předčasně ztratil rodiče, ale veliké bohatství po nich zdědil, právě bohatství to bylo příčinou, že se oddal rozpustilosti a lehkomyšlně den co den hýřil zrovna tak, jako ten marnotratný syn ve svatém evangeliu. Mládenec ten, když po jedné prohýřené noci přišel domů, usnul, a když usnul, zdálo se mu, že klečí v noci u hrobu svých rodičů. Najednou viděl, jak se hrob otevírá a z něho vystupuje jeho matka, bleďá a nanejvýš zarmoucená. Matka vystoupivši z hrobu, nazvedla pravou ruku ukazujíc vzhůru k hvězdnatému nebi, a mládenec když tam pohleděl, viděl, jakoby několik hvězd s nebe spadlo. I pravila matka žalostně: „To jsou hvězdy blaha, které jsi lehkomyšlností svou na jaře žití svého zničil.“ Pak zase viděl, jak okolo něho poskakují a těkají sem tam b'udičky, t. j. světelka, kteráž, následuje-li jich člověk, v nebezpečné bařiny jej svedou. I řekla matka k vidění tomu: „To jsou pohlouzení za

léta života tvého.“ Pak zase viděl ztrápeného starce, kterak se třese a pláče po hřbitově se potácí, a kterak najednou pod ním děsná propast se otevřela a jej pohltila. I zakvílela matka: „To jest podzimek tvého života, přijde i zima — tvé stáří — tvůj konec.“ To pověděvši, zmizela, a na to mládenec ihned se probudil a máje sen ten živě na paměti, zvolal: „Ó Bože, od jaké to propasti odvrátila mne matka má! Ukázala mi pohlouzení ve čtveru dobách žití mého. Díky Tobě, že teprve na jaře žití svého se nalézám. S milostí Tvou, dokuť čas jest a než přijde podzimek a zima, rád život svůj napravím.“

A co slíbil, také splnil. Od té doby zřekl se všeliké prostopášnosti a byl příkladně a zbožně živ.

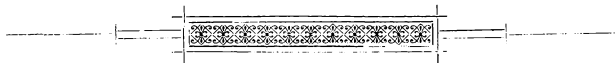
A jako ten mládenec byl živ lehkostně, tak i přemnozí lidé v lomozu světa vrhají se v náruč mrzkých rozkoší, nic nemyslí na spasení duše své, nedbají na konec života svého; hvězdy blaha jejich pravého a štěstí padají jedna po druhé, a snad by nám všem popadaly, kdyby nebylo nejlepší Matičky, Panny Marie. Ona již dávno vezdejší

pout dokonalá, ale obraz její nepřestal se nám zjevovati. Ano Maria, Matička naše, jejíž dvoji svátek dnes slavíme, totiž její smrt a její na nebe vzetí, je to sama, která rukou svou ustavičně nám, dítkám svým, k hvězdnatému nebi ukazuje, a to ne ve snách, ale k bdícím, vidoucím a slyšícím nepřestává volati slovy dnešního svatého evangelia: »Dítky moje, staráte se a kormoutíte o mnohé věci!«. A tak jest. My o věci časné vždy velmi mnoho se staráme, staráme se o pokrm, staráme se o oděv, o záslavy, o pověrnost, o žně, o lidi ty a ony, kterých ani neznáme, přemýšlíme celé dny, ano i noci o podnikcích svých, o tom, jak bychom život svůj zdejší sobě co nejvíce zpřijemnil, zkrálka: staráme se o všechno velmi mnoho, ale o sebe

málo nebo nic. a tak miji den po dui, mine jaro, mine leto, mine podziměk a my octneme se snad nad propastí, kteráž pohltí nás!

Ó vzpamatujme se! Vizme, jak si vedla Panna Maria. Ona nejlepší stránku vyvolila, neboť zcela Bohu se zasvětila, v každém věku žiti svého jen u něho a v něm hledala jedinou radost svou. Následujmež ji a zajisté i nám podobné odplaty s dostane, jako Panně Marii, když na nebe jest vzata aby tam byla nejen královnou andělův a svatých, ale i mocnou přímuvkyní naší, abychom i my sloužice věrně Bohu a jediné v něm radost svou hledajice, nejlepší stránku zle na zemi sobě vyvolili, kteráž ani tam na věčnosti nebude odňata od nás.

F. K.

Povolání Abrahamovo.

Věrou Abraham volán jsa, uposlechl, aby odešel na místo, kteréž měl vzíti za dědictví; i šel nevěda, kam jde. Věrou bydlel v zemi zaslíbení jako v cizí, ve stanech přebývaje s Isákem a Jakobem, spolu-dědici téhož zaslíbení. Neboť ocekával města majitelho základy, jehožto řemeslník a stavitel jest Bůh.

(Žid. 11, 8—10.)

Rekl Hospodin k Abramovi: Vyjdi ze země své a z příbuzenstva svého, i z domu otce svého. a pojď do země, kterou ukáži tobě. A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnaný. Požehnám dobrořečícím tobě, a zlořečítí budou zlořečícím tobě, a v tobě požehnána budou všechna pokolení země. Tedy vyšel Abram, jakož byl přikázal jemu Hospodin,

a šel s ním Lot; v sedmdesáti pěti letech byl Abram, když vycházel z Háran. A vzal Saraj, manželku svou, a Lotu, syna bratra svého, a veškeren statek, kteréhož nabyli, i duše, kteréž učinili v Háran; a vyšli, aby šli do země chananejské. A když přišli do ní, prošel Abram tu zemi až k místu Sichem, až do údolí slavného; Chananejský pak tehdaž byl v zemi. Ukázal se pak Hospodin Abramovi a řekl jemu: Semeni tvému dám zemi tuto. Kterýž vzdělal tu oltář Hospodinu, jenž se byl ukázal jemu. A odtud přešel k hoře, kteráž byla proti východní straně Béthel, rozbil tu stan svůj, od západu maje Béthel a od východu Hai; vzdělal také tam oltář Hospodinu a vzyval jméno jeho. I bral se Abram

jda a dále dává se ku poledni. Stal se pak hlad v zemi; a sestoupil Abram do Egypta, aby tam byl pohostinu; nebo se byl rozmohl hlad v zemi. (I. Mojž. 12, 1.—10.)

* * *

Viděli jsme minule babylonskou spoustu mravů; i vyjdeme dnes z hříšného toho města, vyjdeme do milé Boží přírody, zastavme se u lidu pastýřského.

Pastýř nebývá vyrušován městskou směsicí, městským hlukem; jemu dosti klidných chvil a hodin, on snadno a nerušeně pozvídá mysl k Bohu, s Bohem se obírá. Proto zřime, že u lidu pastýřského děle nežli v městech se udrželo Boží prazjevení, jež si byl Adam z ráje přinesl, jehož si pečlivě chránili Enos a Noe a všichni svatí praotcové.

Z takovéto rodiny pastýřské v končinách mesopotamských, v týchž, kde jsme viděli babylonskou věž, z takovéto rodiny pocházel Abram čili — jak jej později Bůh nazval — Abraham.

Otec Abrahamův slul Thare; jako zámožné kníže pastýřské pocházel se svými stády, s celedí, se stany i se vším majetkem s místa na místo průběhem roku, jakž kde výhodné byly pastviny; v rodině jeho udržela se pravá víra v Boha všemohoucího, Stvořitele nebe i země, ač okolní sousedé už propadali pohanství a modlářství. Jako za potopy světa jediná rodina Noemova zachována na zárodek nového lidstva, tak nyní — kolem roku dvoutisícího př. Kr. P. — za zmáhání se moru modlářského zachována jediná rodina Thareova v pravé víře, na zárodek lidu vyvoleného. a na zárodek církve starozákonní. Po čase ukrádalo se modlářství bohužel i do této rodiny Thareovy, ač se ona ani tenkrát nezrekla pravé služby Hospodinovy; ale nebezpečí bylo veliké. Proto zasáhl opět všemohoucí Bůh do dějin lidstva, vyvedl Abrahama z končin mesopotamských,

z Háran, kamž se byli přestěhovali z Uru, vyvedl ho do končin chananejských, do Palestiny, do země Svaté. Vyvedl Hospodin Abrahama, povolal si Abrahama, aby v něm a v potomstvu jeho se udržela pravá víra a naděje v Messiáše; kdežto pohané puštění jsou na své cesty, aby poznali, do jaké bídý hřích je zavede, kam se dopraví svou poštilostí; aby poznali, že si vlastní silou nepomohou, a proto však se v příhodné době roz-toužili po Messiáši a lásce jeho se svěřili. Po prazjevení nastává není patriarchální zjevení; jeho nosiči budou patriarchové: Abraham a potomci jeho. Řekl Hospodin k Abramovi: Vyjdi ze země své a z přibuzenstva svého, i z domu otce svého, a pojď do země, kterou ukáži tobě. A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnaný . . . a v tobě požehnána budou všechna pokolení země. (I. Mojž. 12, 1.—3.)

* * *

Považme, jak by nám bylo, kdybychom měli z čista jasna opustiti předrahou otčinu, rodiče, bratry, sestry, přibuzné, přátely; otčinu, kde nám bylo tak milo a blaze, kde všechno nám draho a svato! Tytéž city ozývaly se zajisté i v srdci Abrahamově. Ač slavnou tedy nabízel mu Hospodin korunu, však se vedle ní vznášela i bolestná koruna bolestného rozloučení a obtížné cesty do neznámých krajín; avšak všicku tu bolest, všechnu tu obtíž přemohla Abrahamova láska k Hospodinu a živá víra v něho. Slyšeli jsme hned na začátku chválu této lásky, chválu této víry z úst apoštola národův. Abraham obstal ve zkoušce té, zvítězil; jako dříve třímal berlu pastýřskou, tak se nyní ochotně chopil berly poutnické, a šel, kam ho Bůh volal; šel, aby byl uchráněn hříchu, jenž mu doma hrozil, hříchu pohanství a modlářství.

Jako Abrahama, volá i nás Pán Bůh, volá a vyzývá, bychom opustili mnohdy, co se nám zdá drahým a nezbytným, avšak skrývá se v tom příležitost hříchu, nebezpečnosti hříchu. Jen pomněme slov Kristových: »Jestliže oko tvé pravé pohoršuje tebe,¹⁾ vylupiž je a vrz od sebe;²⁾ nebo užitečnější jest tobě, aby zahynul jeden úd tvůj, než aby celé tělo tvé uvrženo bylo do pekelného ohně. A jestli ruka tvá pravá pohoršuje tě, utniž ji a vrz od sebe; nebo užitečnější jest tobě, aby zahynul jeden úd tvůj, než aby všechno tělo tvé uvrženo bylo do pekelného ohně! (Mat. 5, 29.—30.)

Abraham, muž silné víry, nesmí zůstat v hříšné příležitosti, nesmí zůstat ve své otcině, kdež mu hrozí nebezpečnosti pohanství a modlářství — a ty, slabý člověče, myslíš, že nezhřešíš, třebaš že se nalézáš v nejbližší příležitosti hříšné? Abraham ještě nezhřešil, byl ještě Bohu věren, a přece musí vzdáliti se nebezpečné příležitosti; postav sebe vedle něho. Už jsi zkusal, možná už přecasto jsi zkusal své křehkosti; viš předobře viš: Tato společnost, tyto knihy, tato známost otrásá mou věrou, strhuje mne do nemravnosti, padám hlouběji a hlouběji. Viš, předobře viš: Tento dům, tato služba, tato důvěrnost porušují moji nevinnost, ba oloupily mne už o ni. A přece se nechceš od těch bidných příležitostí odloučiti? Spoleháš se na svou

¹⁾ Jest-li ti něco tak milo, jako pravé oko, ale jest ti příčinou hříchu.

²⁾ Vzdal se toho.

sílu? Nezapomínej slova Hospodinova: »Kdo miluje nebezpečnosti, zahyne v něm.« (Sir. 3, 27.)

»Vyjdi ze země své a z příbuzenstva svého, i z domu otce svého, a pojď do země, kterou ukáži tobě!« Tak volal Hospodin Abraham. Proč mu nejmenoval té země, té nové jeho vlasti? Protože ve víře, v pevné víře v Boha a nejmoudřejší prozřetelnost jeho měl Abraham putovati a všecek Bohu se odevzdati. »Věrou Abraham volán jsa uposlechl, aby odešel na místo, kteréž měl vzíti za dědictví; i šel, nevěda kam jde.« (Žid. 11, 8.)

Jaký nám to opět příklad! Slepec důvěrně podává ruku vidoucímu, aby byl od něho veden — a člověk by se neměl nechat vésti od Boha? Bůh má svrchované právo vésti si nás, kam chce; jsmeť jeho vykoupenci; i děj se s námi vůle jeho!

Buď vůle Tvá! Ty, jenžto přesahuješ s nadvězdných stanů světa končiny a lásky okem po nich obživuješ i valnou šíř i tajné hlubiny; Ty, jenž přebýváš v moci neskonale opásav svých se sluncem jasností; Ty, jenž tvoří všech řady dokonalé svatou nestihlou řídíš moudrostí, buď věčně vůle Tvá!

Buď vůle Tvá! Kdy záře Tvých milostí a Tvých darů život náš ostkvívá, v našem kdy srdci ples a mír se hostí, a blaženostmi duše oplývá: však i kdy bouře nad námi se sbíhá, bolest a nouze nám dni podkalí, kdy zlý nepřítel cesty naše stíhá a v truchlost mysl naši zahalí, buď věčně vůle Tvá!

(Čelakovský.)

Několik zázračných událostí ku zvýšení úcty svatého Antonína Paduanského.

Podává VÁCLAV DAVÍDEK, katecheta v Turnově. (Č. d.)

Svatý Antonín pomáhá utiskovaným manželkám.

Zvlastním ochráncem osvědčil se sv. Antonín křesťanských manželek; ať byly stíženy křížem jakýmkoli, vždy jim hleděl pomoci. Z toho si vysvětlujeme, proč právě ženské pokolení si jej za svého patrona vyvolilo. Slysme dva příklady na doivření toho!

1. Nábožná paní darovala malý dárek, jež sama byla zhotovila, klásteru velebných bratří Minoritů. Poněvadž byl klášter za městem, vrátila se až k večeru domů; nevrlý manžel ji zasypal nádávkami při návratu, a když ani slovem se nehájila, rozzuřil se tak velice, že uchopiv ji za hlavu, vytrhl jí hrst vlasů. Nebohá žena hořce nařikala a neosmělila se ani vkročit na ulici. S pláčem sebrala vytrhané vlasy a druhý den na to odebrala se tajně k sv. Antonínovi; jemu žalovala své neštěstí a úpěnlivě prosila o pomoc. Světec navrátil se do klášterní kaple a shromáždil kolem sebe bratry, aby za nešťastnou dobroditelku se pomodlili. A ejhle! Bůh vyslyšel modlitby jeho. Pláčící žena pozbyla ihned všech bolestí a vlasy jí všechny v okamžiku narostly. Když se navrátila domů všechna rozradostněna a manžel její spatřil tak veliký zázrak, litoval svého přečinu, polepšil se a od té doby byl velikým ctitelům sv. Antonína. (Meier, »Der hl. Antonius v Padua« str. 37.)

2. Dítě zvolalo: »Tento jest můj otec!« Svátý Antonín procházeje provincií »Romagna« zvanou, zavítal do Ferrary. Zde pobyl delší dobu, a mezi mnohými zázraky, jež činil, přihodil se i tento: Ve Ferrare bydlila šlechtická rodina. Choť toho šlechtice vynikala neobyčejnou krásou tělesní, avšak ani na ctnostech se jí nedostávalo. Její manžel byl však plný žárlivosti a sužoval ji proto ne málo. Po nějakém čase obdařil je Pán Bůh synáčkem, a tu místo společné radosti tím více podezřívav nevinnou ženu z nevěry. Ze samé žárlivosti usmyslil si, že choť i chlapečka zavraždí; tak daleko se může zapomenouti žárlivý manžel! V těch dnech, kdy úmysl tento pojal, započal sv. Antonín ve Ferrare missie. Nevinná Susana obrátila se o pomoc k tomuto novému Danielovi a vypravovala mu všechny své kříže, jež jí bylo nevinně od manžela snášeti.

Jak mocnou byla u Boha jeho modlitba, patrně z tohoto: Sluha Boží hovořil na náměstí na to s několika páný; mezi nimi byl i onen »poblázněný« manžel, jenž manželku i dítě ze samé žárlivosti chtěl se světa zprovoditi. Prozřetelnost Boží vnuknula právě v tomto okamžiku opatrovatelce dítěte toho otce, aby šla s ním právě kolem těchto pánův, a tu sv. Antonín se přiblížil k služce a vzav ji dítě do své náruče a podelovav je co nejlaskavěji, tázal se žertovně:

•Miláčku můj, řekni nám přece, který z těchto pánů je tvůj tatínek? Kolem stojící se smáli této dětinské otázce, ale čeho nikdo z nich neočekával, stalo se! Několik jen neděl staré dítko, které tudíž mluvit nemohlo uměti, najednou k velikému podivení všech přítomných zvolalo: •Tento jest můj otec!• a obrátilo se při těchto slovech tváří k slechtici, jenž skutečně jeho pravým otcem byl. Na to uchořil sv. Antonín děcko a podáváje je otci, zvolal: •Nuže, nyní snad již nebudete pochybovati, zdali toto děcko jest vaše! Vezměte si je a děkujte Pánu Bohu, že vás tak podivuhodným způsobem poučil. Šťastný otec vzal si dítko a nesl je vítězoslavně domů. Od té doby nastal pravý mír a spokojenost mezi manžely. Na památku této přešťastné a zázračné události postaven jest v kapli pomník, na němž napsána je krátkými slovy celá tato událost. (Seeböck, »Der heilige Antonius« str. 79)

Svatý Antonín zachránil svého otce před popravou.

Otec sv. Antonína, jménem Don Martino z Bouillonu, žil v Lissaboně. Nedaleko jeho obydlí stala se hrozná vražda; jistý mladík byl na ulici přepaden a na to zavražděn. Lupiči však byli tak chytří, že mrtvolu jinochovu hodili do zahrady hraběte z Bouillonu, čímž ovšem podezření na samého hraběte padlo. A skutečně byl šlechetný ten pán zatčen a do vězení odveden; vyšetřování protahovalo se do nekonečna a všechny okolnosti nasvědčovaly tomu, že hrabě bude odpraven. Sv. Antonín byl tehdy právě v Padui. Bůh dopustil přehroznou zkoušku na otce jeho, aby i ve vlasti Antonínově známé bylo, jak zázračným dítětem jest.

Když se jedenkrát modlil, tu byl náhle ozářen zvláštním světlem a Bůh mu oznámil zázračným způsobem, co se

děje s jeho otcem. Dojat jsa zjevením, prosil světec Boha úpěnlivě, aby nedopustil, aby krev nevinného nespravedlivě byla prolita. Pak zašel ku kvardiánovi s prosbou, aby se na krátkou dobu směl z Padui vzdáliti. Když mu to bylo svoleno, vydal se na cestu do Lissabonu s tím pevným přesvědčením a s důvěrou v Boha, že otce zachrání. A když spěchal k otcovskému městu, zabrán byl tak do modlitby, že ani nepozoroval, že se ocitl již před branami hlavního města Lissabonu. Stalo se to ovšem opět zázračným způsobem. Jakými vděčnými pocity k božské Prozřetelnosti byl světec naplněn, snadno se domyslíme! První cesta jeho byla k soudu, aby osvobodil nevinně zajatého. Zde ujal se otce jako neznámý advokát. Soudcové se podívali neznámému knězi, jeho smělosti a obratnosti řeči, avšak pustiti na svobodu zajatce přece neminili. Následkem toho prosil svatý Antonín Pána Boha tím více o pomoc a žádal na soudcích, aby mrtvola zavražděného byla vykopána. Napjetí mezi posluchačstvem za této řeči bylo nevidané, a světec odebral se ihned na hřbitov, aniž dříve popřál soudcům oddechu, aby se vzpamatovali. Všichni jej následovali a lid též; zvědavost byla neobyčejná. Když přišli na hřbitov a jinoch byl vykopán, tu volal sv. Antonín povzneseným hlasem a zapřisahal ve jménu Boha živého jinocha, aby dokázal přítomným soudcům, zda Don Martino z Bouillonu jeho vrahem jest. Na toto vyzvání vzpřimila se mrtvola a o jednu ruku se opírajíc a druhou k nebi pozdvíženou majíc, zvolala hlubokým hlasem, tak že ji všickni přítomní slyšeti mohli: •Hrabě Bouillon mne nezavraždil!• Pak obrátil se vzkříšený jinoch k sv. Antonínu s prosbou, aby jej rozhřešil, neboť při tak náhlé smrti, jakáž jej překvapila, nemohl toho dosáti. Když sv. Antonín přání jeho vyplnil, položil za okamžik

živý jinoch tělo své opět do rakve, aby již klidně odpočívalo. Světec v tomto okamžiku se ihned s místa vzdálil a lid i soudcové hlasitě volali: »Zázrak, zázrak, veliký zázrak!« Tím bylo zřejmě dokázáno, že Don Martino jest nevinný; před jistou smrtí zachráněn byl synem svým. Krásně odpověděl též svatý Antonín soudcům, když se ho tážali, kdo tedy jest vrahem onoho jinocha: »Přišel jsem, abych nevinné zachránil, a ne abych vinníky udával.« — Celé vyšetřování trvalo den a dvě noci, načež se sv. Antonín zase do Padui vrátil. Možná zde pochybovati nad zázračnou mocí, jež světcům v tak svrchované míře poskytnuta byla? (Seeböck, »Der hl. Antonius« str. 69.)

Opětne zachránění otce před podvodníky.

Otec sv. Antonína byl vysokým úředníkem na dvoře královském. Ačkoli není známo, jakou hodnost zastával, přece tolik víme, že mu byla svěřena pokladna královská. I přihodilo se, že měl mezi úředníky určitou částku peněz rozdělit; i učinil tak bez prodlení, aniž

si však dal od úředníků písemně stvrditi, že peníze obdrželi. Domníval se ve své nezištnosti, že každý je tak spravedlivý, jak on sám. Avšak jeho vrstevníci již dávno mu záviděli přízeň královu, a nyní domnívali se, že nadešel příhodný okamžik, kdy jej budou moci zničiti. Za tím účelem požadovali od něho znova peníze tvrdíce, že nic ještě neobdrželi. Nešťastný otec stále tvrdil, že se mýlí, avšak nemaje důkazů pro tvrzení své, byl v nejvyšších rozpacích. A tu z nadání objevil se před podvodníky svatý Antonín a dokazoval jim, kdy otec jeho jim peníze vyplatil a kde se to stalo; udal každému i druh peněz, jak jim je otec jeho byl vyplatil, a řeč svoji končil: »Nevyznáte-li ihned, že jste peníze obdrželi, trestu Božímu neujdete!« Zaražení stáli zde podvodníci a nikdo z nich neodvážil se pravdivost slov světcových popírati. Vyznali veřejně, že peníze obdrželi, a Martino z Bouillonu děkoval Bohu, že pomoci syna svého z tak těžké zkoušky opět zachráněn byl. (Meier, »Der hl. Antonius von Padua« str. 72.) (Příště dále.)

Za živa pohřbená.

Skutečná událost. — Podává VILÉM SLADOMEL.

Afrika nazývala se do nedávna neznámým a temným dílem světa, a to vším právem, poněvadž neprůhledné temno spočívalo po celá staletí na zeměpisných poměrech vnitřních jejích nesmírných prostor, na zvířené a rostlinstvu, na početných národech a kmenech. Teprve výzkumy a odhalení smělých cestovatelů ponenáhlu odstraňovaly temný onen závoj.

Porovnáme-li mapu před 30—40 lety představující Afriku s mapou nynější, budeme naplněni obdivem, jaké pokroky věda ve příčině znalosti a poznání zemí afrických v posledních asi 40 letech byla vykonala. Nesmírně rozlehlé oblasti, jež se podobaly po celá tisíciletí knize zapečetěné a do nichž nikdy před tím nevstoupila noha Evropanova, jsou nyní prozkoumány; jezera, jež jsou větší než

mnohá menší království, a veletoky, proti nimž Rýn i Dunaj jsou pouze potoky, byly odhaleny; národové, o nichž dříve nebylo ani potuchy, a země, jichž ani dle jména ne nali učenci, byly objeveny.

Událost, již laskavým čtenářům vyličíme a která pojednává o životě otroků, jest pravdivou. Osudy a přihody, jakých zažila rekyne naší povídky, a utrpení, jež ji bylo snéstí dotud, až jsouc ve škole kříže vyučena, spočinula na srdci božského Vykupitele, u něhož nalezla klidu a pokoje, nejsou nikterak vymyšleny. Spisovatel, jenž je oděl v roucho povídky, opíral se tu o zprávy katolických missionářů v Zanzibaru, u nichž Suhema, černošská to dívka z kmene Uhamiů, posud žije.

Na východním pobřeží Afriky, ohraničeném na severu řekou Džubou a na jihu veletokem nazvaným Rovuma, rozprostírá se krajina v podobě úzkého pobřežního pruhu od rovníku až k mysu Delgado pod 11. stupněm jižní šířky. Pobřeží to tvoří tam pouze několik mil širokou rovinu, již protékají četné řeky, jež napojivše půdu potřebnou vlhou, po krátkém běhu ústí do moře. Toto pobřeží sluje Zanzibar anebo Zanguebar, čítajíc se stejnojmenným, proti pobřeží tomu ležícím a asi 30 čtverečních mil čítajícím ostrovem asi 500—600 tisíc obyvatelů. Nad různými kmeny tohoto obyvatelstva panuje několik pohlavářů, kteří do r. 1890. uznávali nad sebou svrchovanost sultána zanzibarského, jenž však od téhož roku všecka práva svá musil odstoupiti Němcům. Nyní vládne nad zemí německý guvernér, sídlící v nejznamenitějším pobřežním městě, nazvaném Dar-es-Salaam. Mezi domorodými černošskými kmeny nejčetněji tu zastoupen jest národ Suahelův, od nichž i celé pobřeží to má své pojmenování. Na ostrově Zanzibaru, jež domorodé obyvatelstvo nazývá Ungoya, jest obyvatelstvo smí-

šeno; jmenovitě jsou tam Arabové, Indové, svobodní černoši a černoští otroci. Nejvíce jest ovšem černošských otroků, ale nejvíce bohatství mají Indové. I mnoho Evropanů žije na ostrově za příčinou obchodu. Obchod na ostrově a na pobřeží jest velmi čilý. Půda jest úrodná; daříť se tam rýže, cukrová třtina a gummi arabicum u velké míře, taktéž i výtečná bavlna, koření a různé jiné věci, dařící se ve tropických krajinách. Tyto plodiny horkého zeměpásu, zvláště pak z vnitrozemí sem přivážena slonová kost, jsou hlavními předměty obchodního vývozu do krajín evropských a amerických.

Bohužel stával tu do nedávna také jiný obchod, daleko různější obyčejného. Byl to velmi rozšířený obchod otroky čili černochoy. Byli tito otroci považováni za jakýsi druh černé slonoviny, na něž honby činili arabští nelidští kupci a lovci, aby je po nevýslovných a tisícířech útrapách dopravili na pobřeží a odtud do Zanzibaru, kde na ně byly trhy pořádány. Ze Zanzibaru pak odváženi byli do Arabie, Persie a Turecka ti otroci, jichž nikdo na Zanzibaru nepotřeboval.

Obchod otroky byl sice už r. 1873. v Zanzibaru zrušen, ale zruše ní to stálo pouze na papíře. Obchod otroky sahá tam původem svým nazpět až do 8. století. Tehdy Arabové založili v Zanzibaru nový stát, slynouce pověstí odvážlivých a ukrutných lovců černých otroků. Když pak r. 1503. vrchní panství nad touto zemí Portugalcům připadlo, nemohli tito zameziti tomuto hroznému zlu, majíce dosti co činiti s tím, aby udrželi na uzdě Araby ustavičně se bouřící proti jhu cizáckému. Ku konci 17. století opanovali Arabové zemi tu opět.

Maskatský iman (panovník) podrobil si poněmáhlo celou zemi; za jeho panování dosáhlo otroctví strašlivé výše. Je hrožno povážiti, kolik krvavých bojů svedla a kolik tisíc černošských otroků

z této země lakota Arabů téměř po 12 století byla vyvezla. Teprve nyní, kdy Německo zmocnilo se této země, stalo se něco vážnějšího proti obchodu otroky; pokud sahá německá moc, jest obchod ten zakázán, ale bude to státi ještě velmi mnoho obětí a úsilovné práce, až bude tento hanebný a lidstvo snižující obchod v německé oblasti této úplně potlačen. A třeba i v německém území africkém obchod ten byl přísně zakázán, nicméně přece nelidští lovci lidí najdou vždy ještě dosti příležitosti, aby ubohé oběti v jiných krajinách kupovali, a potrvá to tak dlouho, pokud celá Afrika nebude získána víře Kristově.

Lovec otroků.

V hlavním městě Zanzibaru, nedaleko paláce sultánova¹⁾ a nedaleko velikého náměstí, jehož arabští a evropští kupci za bazar²⁾ používají, rozkládá se po celé délce jakési slepé ulice příšerné, nízké stavení se zamřížovanými okny. Ačkoliv jest vystavěno trvanlivě z kamene, prozrazující tím bohatství majitelů, nicméně přece, postrádající bílého nátěru, činí pohled odporný. V domě tom bydlil arabský kupec Ali-ben-Agib, jehož bohatství stalo se příslovím. Náleželyť mu mimo obydlé stavení a k němu přiléhající veliké zásobárny a skladiště i veliká zahrada, plná velikých stinných stromů, palem a tropických křovisek, jejíž ohradou ulice končila, i veliké prostranné části plodné půdy, na nichž otroci jeho pracovali. Arab sám nikdy nepracuje.

Ali-ben-Agib byl asi šedšátník. Jeho podlouhlý, sněhobílý vous dodával mu vzezření ctihodného, kdyby vpadlý obličej neprozrazoval stopy náruživosti a zlých vášní a kdyby jeho divokým, potměšilým plamenem planoucí oči nepřipomínaly

pohledu baziliška. Chování jeho bylo pyšné a zpupné, jeho jednání ku služebníkům a otrokům tvrdé a ukrutné, k výše postaveným pak podlízavé.

Kdyby se někdo v Zanzibaru ptal, odkud Ali-ben-Agib má takové bohatství, dostal by za odpověď, že tento arabský obchodník vysílá každoročně veliké karavany do vnitrozemí za příčinou lovu na slony a za směnným obchodem, jímž za skleněné perly a sůl od černochů přijímá tamní zemské plodiny. Tyto karavany (prý) vracejíce se domů s velikým nákladem rýže, manioku, pepře a vzácného koření, jmenovitě pak slonové kosti, vynesly mu jeho bohatství.

Opravdu tomu tak bylo; jen to zamlčeli lidé, že Ali-ben-Agib užíval tohoto obchodu za zástěru mnohem výnosnějšího obchodu se zbožím živým, s otroky černošskými, jímž si získal největší část svého obrovského jmění. Od té doby, co obchod otroky byl zakázán, zúmyslně ovšem a ve svůj prospěch Arabové zamlčovali pravdu, přikrývajíce hanebný obchod zbožím živým pláštěm obchodu vedlejšího.

Nastal večer. Zapadající slunce odělo Zanzibar purpurovou září, tak že jeho bílé domy se koupaly ve světle růžovém. Moře šplounajíc vlnami svými líbalo břeh; z pevniny vál lehký vánek ohýbaje koruny útlých palm. Chladný mořský vítr vál nad vysoké zdi, dělicí úzkou uličku před domem Ali-ben-Agiba od jeho zahrady; vál širokými řadami rév, jimiž byla obrostlá besídka za domem, chladě čelo majetníka nesmírného jmění, jenž máje nohy křížem složené, seděl na koberci kouře z čibuku a vypouštěje z úst časem obláčky modravého tabákového dýmu.

Oči Ali-ben-Agibovy pevně spočívaly na Arabovi, jenž pokorně před ním stál.

„Nuže, pane“, pravil otrok, vlastně důvěrník kupcův, položiv křížem ruce

¹⁾ V době naší povídky panoval Seid-Bargaš.

²⁾ t. j. veliká kupecká místnost.

na prsa, čekáme na tvo rozkazy. Karavana jest připravena.

Kupec vypustil oblak dýmu mluvčímů přímo do tváře. «Kterak jsi sehnal karavanu, Hassane?»

«Vybral jsem si čtrnácte z tvých nejlepších lidí, pane», odvětil tázaný; «je nás tedy patnáct Arabů, kteří známe dobře všechny cesty, jsouce úplně sběhlými v lovu černochoů. Mimo to bude nás provázeti třicet otroků, jimž veli svobodný černocho Marsuk. Těch upotřebím jako nosičů břemen. Deset jiných černochoů pod vůdcem Khawisem budou vždy na půl dne předcházeti karavanu, aby vše vždy bylo k dalšímu pochodu připraveno. I černoši budou ozbrojeni. Marsuk a Khawis nakoupili dnes od nejslovutnějších obí¹⁾ v Zanzibaru fetiše, amulety a za kouzelných formulí ze živé antilopy vyložený roh.»

Černoši totiž považují tyto věci za ochranná znamení proti lvům a dravé zvíři na poušti.

«Kdybychom měli raději ochranný prostředek proti ďaurům,²⁾ před jejichž dveřmi nechť tráva roste!» zlostně zamumlal kupec.

«Nechť je Allah prokleje!» prízvu-koval Hassan. «Ale já se těším, že jim nepadneme do rukou. Vyplnil jsem tvůj rozkaz, pane! Byl jsem u anglického konsula a zaopatřil jsem si od něho firman, jemuž Evropané říkají „průvodní list“. Ten mi dal jménem ženy, jež nad těmi anglickými psy panuje, papír, na němž stojí psáno, že vedu karavanu do území Allamnyndi, Uhamis a Uhamiassa, abych tam nakoupil slonové kosti a vyměnil za skleněné perly, sůl a bavlněné látky tamní zemské plodiny. Jsme tedy jisti.»

«Ale tento firman chrání vás pouze na cestě tam», namítl Ali-ben-Agib; «na

cestě zpáteční však je třeba největší opatrnosti, abyste i s ukořistěnými otroky nepadli do rukou nevěřících bělochů.»

«V tom můžeš se na mne spolehnouti», ujišťoval Hassan.

«A škodou tvou to nebude, dobře-li věc vykonáš», pravil kupec dále. «Jakožto vůdce: obdržíš za každého černošského otroka, ať muže nebo ženu, přivedeš-li mi je domů živé, pět rupií.³⁾ Připomínám ti však znova, abys uspořádal hon na otroky jen v těch krajinách, které leží daleko v nitrozemi, aby žádné podezření u evropských úřadů nevzešlo. Násilí použij jen tehdy, když se to může státi beze všeho nebezpečí. Nechci, aby se to doneslo k uším ďaurů, beztoho mají už dům můj v podezření. Proto ti doporučím, abys koupil část tohoto (živého) zboží. U kmenů, k nimž tě tentokrát posílám, není prodej lidí věcí neznámou, a budeš-li s pohlaváry kmenů těch za dobře, dostaneš za málo peněz tohoto zboží s dostatek. Pověz mi, jaké směnné zboží vezmeš na cestu s sebou?»

«Vezmeme s sebou, pane, pět centů skleněných perel, pět set loket barevného bavlněného tkaniva a afrického plátna a tři pytle soli. To postačí, abychom za to vyměnili více než šedesát otrokův. Asi tolik otroků doufám laciněji nabýti, totiž za trochu prachu a olova.»

Oči Ali-ben-Agibovy hořely lakotou a touhou po zlatě. V duchu počítal zisk, který by mu připadl, kdyby se výprava zdařila.

«Pojď», pravil na konec k Hassanovi, «chci se na karavanu podívat, teď, jelikož chci, abyste o půlnoci už byli na pevnině.»

Ali-ben-Agib se zvedl a odesel s Hassanem do jakéhosi prostranného dvora na oné straně zahrady, plotem latovým obehnané. Na prázdné prostoře před různými budovami za skladiště sloužícími sedělo čtrnáct Arabů, vlastně

¹⁾ Obí = název čarodějníkův u černochoů.

²⁾ Ďaurem nazývají Moslemíné každého, kdo nevěří v proroka Mohameda.

³⁾ Rupiie platí přes 1 1/2 marky měny německé.

Mesticů čili mišenců s divoce rozeuchanými vousy a bronzově zbarvenými, zlověstnými obličejí, kteří byli určeni mít účast na honbě otroků. Mléky kouřili, maně se divajíce do vzduchu.

V blízkém právě vyprázdněném skladišti bylo hlučno; připravovali se tam černoši, kteří se měli účastniti lovu na své vlastní rodáky. Ačkoli přešli k islamu, přece podrželi pohanské zvyky a úctu k fetišům a k pověře. Proto tančili a skákali za temného hlaholu větších a menších bubnů. Chtěli si tím nakloniti duchy... Za děsného řvání a lomozu otáčeli se v nepravidelných pohybech semotam vyvalující oči a skřípějící zuby. V těchto divokých skocích a šklebících se obličejích podobni byli spíše šelmám divokým než lidským bytostem, jimž Bůh propůjčil rozumu.

Jest věcí uznanou, že oni černoši, kteří násilím byli donuceni přestoupiti z pohanství k islamu čili víry Mohamedovy, daleko předčí i pohany i Turky bezcitem, surovosti a neslechetností. Proto jest mohamedanismus v Africe největším nepřitelem vši vzdělanosti, a proto musí býti odstraněn úplně, má-li křesťanství zapustiti tam své kořeny.

Vidouce pána se blížiti, povstali Arabové a černoši ustali v tanci. Ali-ben-Agib přehlédli lid, zkoumal zásoby, jež měly karavaně na cestě sloužiti jakožto výměna za černochoy, a posléze poručil, aby vše bylo přichystáno, aby o půlnoci karavana byla již na pevnině africké.

Tah karavany.

Lovci otrokův opustili v noci přístav zanzibarský a přistáli k pevnině na lodici plachtové, »dhau« nazvané. Vitr byl přízniv a vál tak ostře, že lodice za sebou nechávala pěnové stopy barvy mléčné. Vůdce Hassan stál u kormidla. Loď obrátil spíše na sever než na západ, jelikož chtěl přistáti v Mombasu. Tu žil

Ali-ben-Agibův obchodní přítel, jenž byl taktéž tajným obchodníkem otroky a už mnohou cestu do vnitrozemí za tím účelem vykonal. U něho měla si karavana nakoupiti potřebných věcí na cestu.

Když se to stalo, předsevzato bylo ihned tažení do vnitrozemí. Cesta šla jen pomalu v před, jelikož až po kolena sahající hustá tráva, pokrývající daleko široko se rozprostírající krajinu, na níž žádných stromů nebylo zřítí, překáží i lidem i hovědům rychleji v před se bráti. Silnic tam není, pouze po vyšlapaných stezkách, jež jsou tak uzounké, že pouze muž za mužem může po nich v před stoupati, může se člověk dostat do vnitř země. Pořádek při pochodu karavany byl tento: Hned po půlnoci dal se na cestu oddíl otroků, jenž měl sloužiti hlavnímu oddělení za předvoj. Otroci ti nesli koly, stany, bidla a provazy, hrnce k vaření a měchy s vodou, africké bubny jakož i nejpotřebnější potraviny. Khawis, jenž byl velitelem předvoje, krácel napřed nesa kouzelný roh jakožto ochranný prostředek proti nebezpečím na poušti.

Došel-li předvoj na některé místo, jež Khawis uznal za vhodné k polednímu odpočinku, zastavil se. Otroci rozbili stany pro vůdce karavany a jeho arabské průvodce, a bylo-li po ruce stromů, zbudovali z větví a listů jakési ochranné chýše před úpalem slunečním. Jestliže však v dalekém širokém okolí nebylo ničeho mimo trávu a žádný stinný strom se zrakům unavených pochodem chodců neobjevil, černoši se proto přece nehýnvali. Byliť uvykli bez pokrývky na hlavě a bosí snášeli žhavé sluneční paprsky a nésti při tom ještě těžký náklad. Šlapadla černochoů již od mládí uvyklá chůzi jsou lepší než nejpevnější boty Evropana. Proto urazí černochoi denně veliký kus cesty.

Jakmile někde místo k odpočinku nebo k přenocování jest vyhlédnuto, ihned

rozbíjí členové předvoje stany pro Arabý a připraví vše k obědu nebo k večeři. Rozdělají se ohně, hrnky naplní se vodou z měchů přinesených a už se vaří pro arabské pány rýže a uzené, vlastně sušené maso a pro černochoy banány a zemáky čili, jak jim v Africe říkají, »pataty«.

Zatím k ránu dorazí k předvoji druhá polovice otroků. Pokud hojná rosa nahrazuje v letní době déšť, lze snadno poznati stopu předvoje o půl dne napřed se ubírajícího, a zadní voj nemine prvního. Když však horké sluneční paprsky rosu vysuší, zmizí i stopy předvoje a nastane možnost, že zadní voj nepostihne předvoje. Aby se tomu nebezpečí vyhnulo, užíváno afrických bubnů, na něž, když se předvoj někde utáboří, bez ustání černoši tlukou. Zvuk těchto bubnů zní kovově a jest v dobách klidné povětrnosti daleko široko dosti zřetelně slyšán. V Africe mají bubny tyto dvojí úlohu: předně svolávají celou karavanu a za druhé provázejí v dobách odpočinku tanec černochoů.

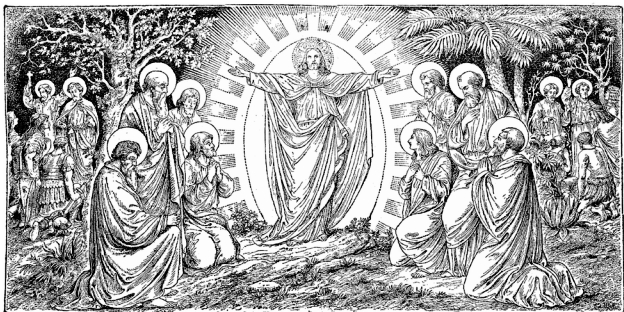
Zadní ochranu celé karavany tvoří Arabové, kteří na svých nepatrných koních ozbrojeni jsou pistolemi, dlouhými puškami a krivými šavlemi, následují za oddílem černochoů. Aby se neminuli cesty, musí napřed jdoucí černoši směr cesty označovati pohozenými rato-

lestmi nebo křovinami. Tento způsob, jenž se osvědčil, jest v Africe pro tažení karavan nejobyčejnější. Přes to však přihází se dosti zhusta, že všeka tato opatření se minou cíle a zadní voj, jenž postupuje za předními, často dlouho bloudí, než se připojí k předvojům.

Nestane-li se však žádná taková nehoda, zastihne karavana, když do připraveného tábora dorazí, vše v pořádku. Posilnivše se jídlem a nápojem, odřikávají Arabové obvyklé své modlitby v době, když slunce stojí právě v nejvyšším bodu poledním. Obrácení jsouce obličejem k Mekce, posvátnému to místu Musulmanův, odřikávají Arabové i černoši, kteří přijali viru Mohamedovu, ony sury (kapitoly), jež jsou určeny pro dobu polední. Když si tyto modlitby odbyli, uloží se k odpočinku. Lidé i zvířata odpočívají takto asi po tři hodiny. Po uplynutí vyměřeného odpočinku zvedne se celá karavana na další cestu, která trvá až k večeru. Když slunce zapadne, zavzní opět rachot bubnův a trvá až pozdě do noci. K dutým těm zvukům bubnů druží se i zpěv a tanec černochoů, kteří se tímto způsobem posilňují na další cestu po přestálých lopotách a svízelných denního pochodu.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XI. Nový mučovník.

V celé Číně bouří se lid proti cizincům. A není divu. Evropské mocnosti dělí se poněmáhle o říši čínskou a Čínaň vidí v každém Evropanu vetřelce, jenž přišel do říše nebes, aby loupil a zemi vyssával. Bohužel přenáší se tato zášť a nenávisť domorodců i na nevinné missonáře a obrácené křesťany. Tak byla na př. v provincii Sučuenu dobrá třetina kostelů, křesťanských osad a misijních domů zapálena a lehla popelem; 25 křesťanů bylo usmrceno; jeden francouzský a tři čínští kněží jsou v rukou povstalců. V provincii Kvangsi uchýlili se missonáři do svobodných přístavů; nesčetné osady křesťanské jsou opuštěny. V severním Santungu byli mnozí křesťané usmrceni, mnohé kostely spáleny. V jižním Santungu byl missonář P. Stenz těžce poraněn, asi 20 obcí křesťanských přepadeny, vyplněno a několik křesťanů ukrutně zavražděno. V Hupé bylo 30 kapli zhořeno, celé osady vypáleny a belgický Františkán, P. Viktorin, zavražděn. Zprávu o mučnické smrti P. Viktorina přinesly již různé časopisy. Jsou však možná mezi čtenáři »Skoly B. P.« mnozí, kteří ji nečetli. Jim tedy budíž věnován tento obrázek.

P. Viktorin Delbrouck narodil se r. 1870. v Boirsu v Belgii. Vstoupil do řádu Františkánského a v březnu

r. 1897. poslali jej představení do svých misíí v čínské provincii Hupé. V září téhož roku byla mu svěřena misijní stanice v Che-Keau-Chanu, kde již za několik neděl měl dojiti palmy mučnické. Již v listopadu se proslýchalo, že se chystají hrubé násilnosti proti křesťanům, a různé okolnosti pověstí ty potvrzovaly. P. Viktorin obrátil se na velkomandarina v I-Čang. Mandarin vydal ochranný rozkaz ve prospěch křesťanů, ale úředníci rozkazu nedbali a ničeho nepodnikali proti zbužnickým rotám, které na různých místech se sbíraly.

Dne 29. listopadu přišli do Che-Keau-Chanu křesťané ze Siao-Me-Tien. Domnívajíce se totiž, že bude u nich missonář bezpečnější, přiměli jej, aby se s nimi odebral do jejich osady. Téhož dne vypuklo v blízkém městě Tsong-Si pronásledování a sběsilou rychlostí rozšířilo se po vsi krajině. Domy křesťanů plněny a páleny, katechumen (křténec), jenž padl lupičům do rukou a víry zapřítí nechtěl, byl stat; několik starců, žen a dětí udušeno v jeskyni, kde před lupiči byli hledali útočiště.

Dne 30. listopadu došla tato zpráva do osady Siao-Me-Tien a křesťané rozprchli se na všechny strany. Také P. Viktorin poznal, v jak velkém nebezpečí se ocitl. Nejprve napsal několik řádků své matce na rozloučenou

a požádal jednoho z křesťanů, aby umřeli, list poštou odeslal. Po té opustil v 10 hodin večer osadu, provázen třemi věrnými průvodci, a uchýlil se do jeskyně asi 7 km. odtud vzdálené. V jeskyni zůstal 4 dny. Když však pohané k jeskyni se blížili, odhodlal se úkryt opustit a do hlavního města I-Čangu se odebrat. Ministrant, missionáře provázející, byl poslán napřed, aby prozkoumal cestu. Avšak nešel daleko; brzy upadl do rukou lupičů. Zůřivci nalezše u něho posvátné nářadí, tušili ihned, že i missionář je na blízku. I nemeskali a prohlédali důkladně celou krajinu a obohon obět skutečně za krátko polapili. Strhávše missionářovi šaty s těla, svázali mu ruce a vlekli ho bijíce jej neustále bambusovými holemi do vsi Houang-Pé-Chanu.

Následujícího dne zavedli jej zpět na jeho stanici v Che-Keau-Chanu. Tam byl 6 dní kde jakým způsobem mučen. Pět dní visel za svázané ruce na stromě; při tom byl nelidsky bit bambuskami, štipán ve slabínách kleštěmi, píchán žhavými tyčkami. Aby muka tělesná i bolestmi duševními se zvětšila, bylo před jeho očima osm křesťanů nejhroznějšími mukami trápeno a posléze jim hlava ve dvě rozpoltěna.

Dne 11. prosince nadešla pro mučedníka hodina vysvobození. Bylo ustanoveno, že má býti stat. Náčelníci rot, již se byli v Che-Keau-Chanu sešli, měli mu každý zasaditi ránu. Dva meče se při tom přerazily, jedna rána utála kus záhlaví, po sedmácté ráně skutálela se hlava na zemi. Zlosynové hlavu rozpoltili, mozek vyňali a snědli. Po té rozpárali mrtvole hrud, vytrhli srdce a plíce, po kuse mezi sebe rozdělili a rovně snědli.

Dne 26. ledna byl o stavu mrtvolý zaveden soudní protokol. Uvádíme z něho hlavní věci doslovně:

•U přítomnosti mandarina Houang-Vena-Koueie byla mrtvola P. Viktorina (Jana Delbroucka) z řádu Františkánův, apoštolského missionáře v jižním Hupé, jenž 11. prosince r. 1897. v Che-Keau-Chanu byl zavražděn, v pagodě Long-Vangské dne 26. ledna 1898 mezi druhou a čtvrtou hodinou odpolední ohledána a toto zjištěno:

•Hlava byla velmi četnými ranami ode trupu oddělena; má na sobě dva

řezy, jeden velmi hluboký jde od ucha k uchu a sřízl kůži s lebky, druhý běží nad krkem; jedna rána utrhla kus spodní čelisti. Lebka byla rozpoltěna, tak že bylo viděti dovnitř, mozkův u ní nebylo; část kůže na hlavě byla od kosti lebky odtržena; lícní kosti byly ranami rozdrčeny, nos rozmáčknut. Hluboký řez rozrývá svaly levé lopatky; v rameni zeje hluboká rána a od lokte až po ruku viděti spáleniny; levá ruka je ranami rozdrčena. S pravé klíční kosti visí čáry masa, celé předloktí je rozdrčeno, pravá ruka vymknuta. bezpochyby od tuhých pout. Pravá noha a pravé stehno jsou téměř neporušeny, toliko na pravé šlapce viděti stopy četných ran. Levé lýtko má známky od štipání a kůže na levé noze jest ranami takofka vydělána. Část levého stehna chybí, bylat tupým nástrojem odtržena, kost jest odřena. Hrud jest od života až po krk rozpoltěna a dovnitř je vraženo dřevo 35 cm. dlouhé, aby obě polovice udržovalo od sebe. Žáda jsou všecka ranami jak poseta. Uprostřed zad jsou stopy střelné rány. Vnitřnosti vyčnívají z těla a celé tělo je blátem potřísněno, tak že se zdá, že bylo vláčeno po zemi. Mrtvola byla v přítomnosti mandarinově fotografována. Zachovala všecku svoji pružnost a maso nejvíce dosud žádných známek hniloby. (Následují podpisy.)

Po soudním vyšetřování oblekli missionáři mrtvolu drahého spolubratra v roucha kněžská a vložili ji do krásné rakve.

XII. Ngil.

V minulém čísle »Školy« vypravoval jsem ti, milý čtenáři, o cechu pekelných tovaryšů mezi africkými černochy, jimžto jméno »ngilův« a vyličil jsem způsob, jak nový ngil do řečeného cechu přijat bývá. Tentokrát sdělím s tebou zajímavou příhodu missionáře P. Trillesa, jenž nedávno s takovým ngilem se setkal a o setkání tom toto vypravuje:

Přišel jsem na svých missijních cestách do lidnaté černošské osady a večer téhož dne shromáždilo se okolo mne bezmála všechno obyvatelstvo, aby se mnou pohovořilo. Mluvíli jsme o všelčems a velké děti, jak černosi právem se nazývají, nestáli ani klásti mi otázek

nejrozmanitějších a nejpodivnějších. Na jednu — zábava razem přestala, hovor umklá a zmateně, polekaně dívá se druh na druh, soused na souseda. Od spodního konce osady, z hlubokého lesa, zazní tajemný, příšerný křik. Kdo ho jednou slyšel, tomu zní v uších celý čas života. Je to mohutný chraplavý hlas, jenž se hlasu lidskému ani dost málo nepodobá, ale spíše jako řev divokého zvířete zní.

Ještě jednou zazní pronikavý křik a již všichni moji společníci přehají na všechny strany. V divém spěchu tlačí a strká druh druh, aby urychlil svůj útek. Na zemi zůstaly ležeti zahozené dýmky a převrácená sedadla. Již zmizeli mužové, ženy i moji katechisté. Všecky dvěře starostlivě se uzavírají, všechny otvory pečlivě upcávají. Široko daleko neviděti člověka, všichni utekli, jen já tu stojím sám jediný.

A proč utekli všichni? Proč jest dědina, kde ještě před chvilkou čilý byl život, nyní jako po vymření? To má svou příčinu. Ngil je kouzelník ode všech velmi obávaný. Je vyslán, aby vypátral všechny zloděje a vrahy, všechny, kdož se byli něčím provinili, a hned smrtí potrestal. Běda tomu, koho zastihne na návsi; ten jest jistě synem smrti. S ním není co žertovati. Toť příčina všeobecného útěku, toť příčina, že jsem já sám opuštěn zůstal na návsi.

Blíž a blíže zaznívá děsný křik: »Ngil se blíží, ngil se blíží!« Poznávám své nebezpečné postavení a v prvním okamžiku mám sto chutí následovat příkladu ostatních a prchnouti též. Avšak rozmyslil jsem si to a zůstal jsem. Ostatně — myslil jsem si — nebude na škodu, uvidím-li pověstného ngila tváří v tvář a poznám jej. A potom měl bych jako katolický kněz ustoupiti modloslužebníkovi? Nikdy! Černoši by potom všim právem řekli: »Bojí se našich fetišů právě tak jako my; jsou tedy fetišové mocnější než on; nač ho tedy poslouchat?« Stál jsem tedy tiše a čekal. Číňan praví v nebezpečnosti: »Učiň se malým.« Ale Francouz mlčí, položí pravici na jilec meče a volá: »Pozor!« Jsem Francouz a kněz, mým mečem jest kříž, jako bojovník Kristův čekám nepřítele.

Předchůdce ngilovým je chlapec, jenž dědinu obchází, zvonkem fetišovým

zvoni a neustále výstražným hlasem volá: »Zavřete dvěře, ngil se blíží, ngil se blíží!«

Po té vrátí se na kraj osady, kráčí chlapec v čelengilovy družiny. Za chlapcem následuje zakuklenec se svazkem jedovatých šípů. Jsou to dřevěné tyčky, jejichžto špičatý konec byl pohroužen do šťávy jisté jedovaté rostliny. Jed má podobný účinek jako nám známý strychnin. Za zakuklencem následuje ngil se svou družinou. V jedné ruce nese několik takových šípů, v druhé na krátké tyči počerněnou, jedovatým práškem posypanou lidskou umrlčí hlavu. Jeho tvář je bez škrabošky, na hlavě houpá se věnec z pláčích pér, jeho oděv záleží ze tkaniva banánových vláken.

Spatřiv mne, zarazí se a překvapen i rozhněván mou smělostí káže mi, abych co nejrychleji se vzdal. »Buď jenom zmužilý«, pravím sám k sobě, »a zůstaň! Snad bys nechtěl utéci v poslední chvíli?« Co tak stojím ani se nehýbaje, přikvápí ngil a káže mi ještě jednou odejiti. Když se však k tomu nemám, hodí po mně šípem. Chtěl mne uhoditi anebo pouze zastráhati? Nevím. Šíp mně zařítí kolem ucha. Ngil se rozkřikne, zuřivě na mne pohlédne a hodí po mně šípem druhým. Šíp uvázne v záhybech mého taláru. Již sahá po šípů třetím. I neměškám, učiním krok v před a pravím: »Ngile, jdi okamžitě svou cestou, jinak jsi synem smrti. Znáš tvé zákony, ty nemáš práva se mne dotknouti, táhni odtud!« Ngil spustil na tato slova ruku po šípů sahající a ptá se mne: »Proč mnou opovrhuješ?« — »Neopovrhuji tebou; jdi svou cestou! Nemám strachu před tebou!« Ngil přistoupil až ke mně a koule divoce očima, praví: »Tvrdíš, že mne znáš; abych se o tom přesvědčil, zodpovíš mi tyto otázky. Kdo jsem?« — »Ty jsi ngil, o němž jde pověst, že odhaluje zločinné ženy, vrahy a zloděje. Znáš tě již dávno, ale dosud neviděl jsem žádného důkazu tvé moci; rád bych ji seznal.« — »Seznáš ji. Znáš mou manželku?« Na štěstí dověděl jsem se dříve o ngilovi a jeho družině všelichého od našich křesťanův a proto věděl jsem asi, co mám odpovědět. »Znáš tvou manželku, jmenuje se Amage.« — »A co učiním nyní se svými dítkami?« — »Lebkou, kterou držíš na lýci, poznáš vinníka.« — »A co budou při tom činiti?« — »Pozvednou

rukou svých k nebi a budou chváliti ngila, otce svého.* — »A učiním tobě totéž, co jim?« — »Nikoliv, neboť jako syn a kněz Boha, jenž vládne i nad tebou, nejsem ti poddán. Ty nemáš žádné moci nade mnou!« — »Dostačí, zůstaň v pokoji! Znáš tě, nestrachuj se již hněvu mého.« Po těchto slovech ubíral se ngil dále. Oddechl jsem si zhluboka, jsa si vědom, z jak velkého jsem vyvázl nebezpečnosti. Dobrodružství bylo mnohem vážnější než jsem se nadál. Nyní však nemaje se čeho obávat a puzen zvědavostí, připojil jsem se ku ngilově družině.

Ngil obešel ves dvakrát, před každým domem se zastavil a umřelí lebkou zaklepal na dvéře. Tákal jsem se svého souseda; co to znamená, a dověděl jsem se, že před třemi dny zemřela dcera pohlavárova a že ngil zdaleka byl povolán, aby domnělého vraha dívčina vypátral.

Obešel osadu podruhé, zastavil se ngil na tomtéž místě, kde byl svou obchůzku začal, shromáždil kolem sebe svou družinu a dal se do — tance. Mně jako zasvěcenému v tajnosti ngilovy bylo dovoleno na tanec se dívat. Tančící ngil velebi svou moc, své hrdinné skutky a družina dupajíc nohama ngilovi přizvukuje volajíc: »Yo, yo, to všechno ngil učinil; ngil je mocen!«

Následuje zvláštní obřad. Ngil obchází svou družinu, dotkne se každého umřelí

lebkou a obejmě ho oběma rukama. Objatý zvedne obě ruce k nebi, ngil ho pustí, přistoupí k nejbližšímu a vykoná na něm tentýž obřad. Přišel ke mně, ngil váhá; stojím klidně se založenými křížem rukama; konečně dotkne se mého čela umřelí lebkou a ubírá se dále. Patrně mně nedůvěřuje.

Po tomto obřadu opakuje se tanec. Vždy rychleji zní přřsěrně tam-tam, ngil leží na zemi, svíjí se křečovitě a kouli hrozně očima; bílá pěna teče mu z úst. S ngilem svíjí se na zemi celá družina podle taktu divokého zpěvu. Člověk zdá se, že se ocitl v samém pekle! Najednou zazní přitáhlé: »Yo, yo!« Ngil vyskočí a kráčí hrdě středem své družiny. Zaduní naposled bubnu, nastane ticho. Ngil odchází...

Často nevěřím ani, že jsem byl svědkem onoho pekelného výjevu. Co tyto řádky píši, zdá se mi, jako bych se byl zase ocitl v oné strašné noci a viděl před sebou její hrůzy. A jindy zase domnívám se, že všechno, co jsem tehdy viděl a slyšel, je toliko výronem chorobné obrazotvornosti, strašným snem nepokojné noci!

Když jsem potom stál v kruhu svých černochů, přiznali se, že se za mne modlili růženec. Pokládali za jisté, že jsem ztracen, že mne ngil někde v úkryté lesním zabil na výstrahu všem, kdož v jeho moc nevěří neb o ní pochybují...

Různé zprávy a drobnosti.

Generalní visitace v Prostějově. Nemůžeme opomenouti, abychom nesdělili všem čtenářům »Skoly« radost, kterouž jsme v městě našem měli. Chci aspoň poněkud popsat slavnostní vjezd našeho knížete-arcibiskupa olomouckého do Prostějova. Den 22. června byl svátkem pro město naše. Na tisíce lidí přichválo, aby přivítali svého miláčka, arcibiskupa Theodora. Nelze vypsat nadšení, touhu a nedočkavost spatřiti svého milého arcipastýře. Nesčetné spolky a nepřehledný průvod družiček dostavil se v množství velikém. O 1/5. hodině přijel náš nejmilostivější arcipastýř směrem od Vrahovic; všichni jsme jej očekávali u brány velmi vkusně postavené. Když přijel na místo, uvítal jej za město naše říšský poslanec p. Ed. Skála a za duchovenstvo náš dp. farář. Jedna družička podala mu krásnou kyticí. Velmi jsme se zaradovali, když jsme viděli mezi sebou tak milého a toužebně očekávaného velepastýře; srdce naše plesalo při pohledu na jeho usmívanou tvář, když nás tak mile žehnal. »Z lidu vyšel, k lidu spěje láskou světce Methoděje.« Šli jsme ve vzorném pořádku do chrámu Páně, Jeho Milost pod baldachinem, ježž nesli zástupcové města Prostějova. Všechny domy byly okrášleny a s každého vlály prapory. Po svatém pozeňání odebral se průvod k fáře, kdež nastalo představení hodnostářův, úředníkův, učitelův a jiných osob, které se k audienci byly přihlášily. Večer na počest Jeho kníze Milosti uspořádala kapela vojenských vysloužilcův u farního domu krásné zastaveníčko. Náš nejdůst. arcipastýř stoje u okna, laskavě děkoval. Dne 23. června sloužil Jeho Milost o

8. hodině ráno mši sv., pak měl kázání, jež každému posluchači do smrti na mysli tanouti bude. Pak následovala prohlídka kostela a výsledk školních dítek z náboženství. Po skončených zkouškách uděloval Jeho Milost svátost sv. birmování. Dne 24. června o 8. hodině ráno sloužil náš nejdůst. arcipastýř mši sv., pak navštívil obě zemské reálné školy, nemocnici Milosrdných bratří a konečně prohlédl si vzdálenější kaple: sv. Josefa v Kvasicích, sv. Anny a sv. Floriana. Večer zapěly pěvecké spolky »Orlice« s »Vlastimilou« zastaveníčko na počest Jeho kníze Milosti. Dne 25. června již časně ráno přicházela procesí ze všech farností dekanství Prostějovského, asi 14.000 duší. O 10. hodině sloužil Jeho Milost náš nejd. arcipastýř za příznivého počasí na náměstí pontifikální mši sv., načež udělil nám náš nejd. p. arcipastýř apoštolské pozeňání. Po ukončených službách Božích odebral se průvod do farního domu, kdež bylo veškeré duchovenstvo Jeho Milosti přijato v audienci. O 1. hodině nastal okamžik rozloučení. Jak byl uvítán, tak byl zase vyprovázen až ku bráně, kdež se rozloučil s dp. farářem, se všemi úředníky a věřícími. Při jeho odjezdu byl každý k slzám pohnut, vždyť odjížděl ten, jenž každému s úsměvem na rtech mile žehnal. Ještě v kočáře se ohlédl po svých ovečkách. Buď s Bohem, náš dobrý arcipastýři, Bůh Tě provázej na všech cestách Tvých! Nezapomeneme nikdy v modlitbách svých na Tebe. Živá vzpomínka bude i a Tebe v srdcích našich kvéstí. Kež dobrý Bůh dlouho a dlouho zachová nám milovaného arcipastýře našeho k blahu církve, vlasti a národa! s.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z farnosti Hrádecké. Dítko 9 měsíců staré bylo zachváčeno nakažlivou nemocí v krku. Bojice se o ně, abychom ho neztratili, konali jsme pobožnost k Srdci Pana Ježíše a k Panně Marii a slibili jsme, že to uveřejníme ve „Škole B. S. P.“, budeme-li vyslyšeni. Stalo se, jak jsme žádali, pročť díky buďtež vzdány nejdobrotivějšímu Srdci P. Ježíše a Panně Marii. *J. S.*

Od Brna. Jistá osoba nemocí krční postižená obrátila se min. o lékaře k Panně Marii lůrské a byla brzy vyslyšena. Protož plní svůj slib a veřejně oznamuje s vroucím díkem milosrdenství jí tak hojně prokázané. *F. M.*

Od Vysokého Mýta. Plním svůj slib vzdávám veřejně pokorné díky nejsvětějšímu Srdci Páně, P. Marii ustavičné pomoci, sv. Josefu, sv. Anně a svatému Antonínu Pad. za dobře vykonanou zkoušku svého syna, za něhož jsme pobožnost doma konali. *A. K.*

Z Brna. Nejvroucnější dík vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše za vyslyšení prosby v důležité chvíli. *E. V.*

Z Prahy. Byla jsem stížena velkým neštěstím a pak těžkou nemocí. I utekla jsem se v obou případech k božskému Srdci Páně, Panně Marii, ke sv. Josefu, k sv. Antonínu Pad., sv. Janu Nep. a k svatě Filoméně a byla jsem v obou případech vyslyšena, začť vzdávám nejhlubší dík božskému Srdci Páně a oněm svatým. *M. T—d.*

Od Olomouce. Plním svůj slib, který jsem byv pozdraven měl hned ohlásiti a dlouho to odkládal. I vzdávám nyní nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu za vyslyšení prosby mé. *J. R.*

Z Bohuňovic. Plním tímto uveřejněním svůj slib a vzdávám nejvroucnější díky nejsv. Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu, sv. Janu Křtiteli a andělu strážci za vyslyšení v záležitosti hrbitovní velmi záhadné a důležité stran konečného posvěcení církevního. *J. St., fardř.*

Z Brna. Plním svůj slib, vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Páně a sladkému Srdci Panny Marie za mocnou posilu při nebezpečné operaci a úplné uzdravení. Tež nejvřelejší díky buďtež Vám vzdány za vyslyšení proseb v duševních pokušeních. Ó kéž jste ode všech hodně ctěna a milována! *Bohoslovec.*

Z Mramotic. Nejvřelejší díky vzdávám božskému Srdci Páně a sladkému Srdci Panny Marie za osvobození dítěte z těžkého nebezpečnosti. Buďtež pochváleny a zvelebeny od nás na věky!

Rodiny V. a Kl.

Z Prahy. Dík a chvála nejsv. S. P. za rychlou pomoc v nemoci. *M. T—vd.*

Z jižních Čech děkuje kněz svatému Antonínu Pad., že po slibu almužny na chléb sv. Antonína a uveřejnění v těchto listech upozorněn byl na lékaře, jenž jeho neduh uší, od jiného lékaře za nevyhoiditelný prohlášený, rychle vyhojil. *S. K.*

U KAPLIČKY.

O ÚDOLÍ V LESE TEMNÉM
JASEM ZÁŘÍ BÍLÁ KAPLIČKA,
V POSVÁTNÉM TOM ŠERU JEMNÉM
SÍDLÍ SVATÁ, BOŽÍ MATIČKA.

TÍŠE TU JEST A TAK TKLIVĚ
U SVATYŇKY MATKY BOŽÍ
ZVONÍ V OKOLÍ ZPĚV SNIVĚ,
PÍSEŇ ZA PÍSNÍ SE MNOŽÍ.

PŘED KAPLIČKOU SVĚŽÍ PRAMÉNEK
SHŮRY DOLŮ TRÝSKÁ;
JÁSAJE JEN MINE KAMÉNEK,
DUBLÁ SI A VÝSKÁ.

ZDÁ SE, JAK BY STÁLE ŠUMĚL JEN
TAJNÉ PLESU PÍSNĚ,
AVŠAK Z VLNEK STŘÍBROESKLÝCH PĚN
LKAJÍ TAKÉ TÍSNĚ.

U KAPLIČKY SNĚŽNÁ LILIE
ZKVÉTÁ BÍLÝM KVĚTEM,
JAK KDYŽ PERLY SKVĚLÉ ROZLIJE
ANDÍLEK SÁM RYCHLÝM LETEM.

MATIČKA TU BOŽÍ S ĎĚTÁTKEM
S OLTÁŘE SE DOLŮ DÍVÁ,
NADE SKROMNÝM KLEKÁTKEM
KDO AS O POMOC JI VZÝVÁ.

RÁDA TAK SE NACHYLUJE K NÁM
MÁTI BOŽÍ, MÁTI SVATÁ.
POSPĚŠ TAM, NEB ANDĚL MÍRU SÁM
MODLITBY TVÉ PŘEDNĚST CHVÁTÁ.

MORAVKA.

Důvěra ve vítězství papeže.

(Hlavní ámysl.)

Ježíš Kristus ustanovil za místo sebe Petra apoštola na nejvyššího pastýře všech věřících. Pravil mu: »Tobě dám klíče království nebeského... Pasiž beránky mé, pasíž ovce mé!« »Ty jsi Petr, a na tobě vzdělám církev svou a brány pekelné jí nepřemohou!« Toto příslibení se dosud na církvi vyplnilo. Co to bylo bouří rozličných a všechny přešly jako mraky se valící; zaburáci hrom, spadnou ledové kroupy, potlukou, ale i to mine, mračna se valí dále, až se rozplynou v jasnou, modrou oblohu. Vypukla veliká a krutá pronásledování po 300 let, mocní císařové římsí usilovali o zahubení křesťanstva, ale marné bylo všechno jejich namáhání. Církev vždy omládla po takovém boji. Povstali bludaři, převraceli učení Pána Ježíše, ba i krvavě způsobili války, ale i tu církev vždy vyšla z boje jako vítězkyně. Povždy se naplnilo příslibení Páně: »Brány pekelné jí nepřemohou!« Co jen zlého natropil protestantismus a husitismus, samé války mezi bratřími, pustošení zemí, vraždění lidí, osočování církve, a přece tato stojí pevná dosud jako hradba nedobytná. Ať i v církvi samé povstaly neblahé rozbroje, vždy zase církev zvítězila a novou zaskvěla se krásou. Právě tento měsíc dne 29. připomínáme sobě 100letou památku úmrtí papeže Pia VI. († 29. srpna 1799) a při tom spolu opět vítězství církve Kristovy. Byly to smutné časy za toho papeže Pia VI. V Rakousku panoval josefinismus, venkoncem nepřátelský duch církvi katolické, a následky neblahé té doby pocítujeme dosud i po 100 letech. Ve Francii té doby bludaři jansenisté zanjali všechna důležitá místa a svůj církvi nepřátelský vliv dali všude pocítit. Na to pak ještě povstali stoupenci Voltaira, neznaboha, a nyní počal na celé čáře boj urputný proti církvi katolické jak ve Francii tak v Rakousku, v Itálii a v jiných zemích. Ďábel ponoukal všechny tyto nepřátele, až vypukla nešťastná revoluce francouzská a s ní všechny hrůzy, jak je nám dějiny zaznamenaly.

Tehdy řídil lodičku Petrovu papež Pius VI. Každý si může pomyslit, co tento muž vytrpěl v době tak rozbourené. Sám byl zajat, z Říma odvezen do Valencie do zajetí, kde také zemřel. Nyní mysleli nepřátelé, že již mají vyhráno a že nastal konec církvi. Ale nastojte! Brzy na to sešli se kardinálové do konklave a zvolili nástupcem Pia VII., a tak měla církev zase nejvyšší hlavu. A kde jsou ti všichni nepřátelé? Všichni si rozbili hlavy své o skálu Petrovu. Oni zahynuli a církev trvá.

Porovnejme nyní ty časy s nynější dobou a uvidíme, že tu není velikého rozdílu. I nyní všude panuje duch církvi nepřátelský. Díky Bohu, že i duch křesťanský se víc a více vzdává. Ovšem panovníci nevystupují nepřátelsky proti

církvi, ba naopak váží si všichni nad míru nynějšího papeže až na krále italského, který zabral statky církevní a papeže vězni ve vlastním jeho paláci. Věda, umění, školy, zákony, všecko jest ducha liberalního, Bohu a církvi nepřátelského. I nyní panují bludy záhubné, hmotařství, požitkářství, zpupnost, pycha, nemravnost, neposlušnost k duchovní i světské vrchnosti, ano Boha samého by lidé sesadili s trůnu, kdyby mohli.

Ale jako před 100 lety vyšla církev vítězně z boje tak krutého a všestranného, tak Bůh dá, že i nyní zvítězí nade všemi nepřáteli, byť sebe hroznějšími byli. •A brány pekelné jí nepřemohou!• Nedá nám zahynouti nejsvětější Srdce Pana J. žíše, jemuz nynější sv. Otec Lev XIII. zasvětil celý svět a všechny na něm žijící národy. Nadejde brzy doba, kdy pochmurné mraky rozptílí mocná ruka Paně a zase se vyjasní obzor nad církví Boží. Jen my zůstaňme věrnými svatě víře Cyrillo-Methodějské a nedejme se strhnouti na bezcesti. Jen my statečně stůjme při církvi, hajme vždy a všude svatých jejích práv, a tak dočkáme se slavného vítězství církve Boží a nejvyšší hlavy její nade všemi nepřáteli.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjimaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za úplnou svobodu náměstka Tvého papeže římského, na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode. orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Modlití se za papeže a sbíratí almužnu pro sv. Otce.

Úmysl v září: Tajné společnosti.

Škola Božského Srdce Páně.

Vznešený a uchvacující jest pohled, kterým Matka Boží Srdce věčného Krále pozoruje; větší však jest útlocit a útrpnost jejího Srdce s nešťastnými. *Sv. Amadeus.* — V Srdci Ježíšovu najdete dětinou lásku k Bohu, otcovskou lásku k bližnímu a spravedlivou k sobě samému. *Bl. Markéta.*

ANDĚLÉ STRÁŽNÍ.

Ze 16. století. Do breviáře přijat od Pavla V. roku 1606.

ČEME O ANDĚLÍCH, JIŽTO ZA PRŮVODCE

K POUTI DÁNI BYLI OD NEBES NÁM OTCE,
ABY KŘEHKOST LIDSKÁ TAKOU MAJÍC STRAHI,
NEPODLEHLA LÉČKÁM VRAHŮ.

NEB AN ZRÁDCE ANDĚL SPADNUL SHŮRY DOLŮ
POZBAVEN BYV PRÁVEM NEBESKÉHO STOLU,
VRAŽSTVÍM HOŘE HLEDÍ STÁHNOUT DO PROPASTI
NÁS, JEŽ BŮH ZVE K NEBES VLASTI.

Ó JIŽ TEDY PŘIBUŤ, PŘEBEDLIVÝ STRÁŽCE,
V STRÁŽ BUŤ VLASTI NAŠÍ, PÉČÍ TVOJICH ČÁSTCE.
ODVRAŤ NEDUH TĚLA, ZAPUŤ NEMOC DUŠÍ
A VŠE, CO NÁM POKOJ RUŠÍ.

TROJICI SE VZDÁVEJ USTAVIČNÁ SLÁVA,
JEJŽ MOČ V BYTU TROJÍ SPOUSTA STÁVÁ,
JÍ BUŤ VĚNOVÁNA USTAVIČNÁ CHVÁLA
A ČEST ZNĚJ JÍ NEUSTÁLÁ.

FR. SUŠIL.

Ctnosti milé nejsvětějšímu Srdci Páně.

Napsal P. EM. Kovář, O. SS. R. (Č. d.)

4. Láskyplné Srdce Páně k bližním.

Blahoslavená Markéta Alacoque doporučuje lásku k bližním, ona píše: »Kdo prokáže druhým největší lásku, bude i od nejsv. Srdce nejvíce milován.« (Avis 60.) Pán Bůh praví též, že má zalíbení ve svornosti a lásce bratrské: »Ve třech věcech má zalíbení duch můj, kteréžto schváleny jsou před Bohem i před lidmi: svornost bratří, milování bližních a muž a žena dobře se snášející.« (Sir. 25, 1, 2.) Uvažme tedy, proč a jak máme bližní své milovati po příkladu nejsv. Srdce Ježíšova.

Co jest křesťansky milovati? Svatý Tomáš Akvinský dí: Milovati znamená přátí druhému dobré. Křesťansky milovati: přátí mu dobré pro Boha, k vůli Bohu. — Každý člověk touží po tom, co poznává, že jest mu užitečné, dobré. Každý hledí, aby žádosti své ukojil. Skoupý touží po penězích. Ctižádostivý po prvním místě. Zhýralý po tělesných rozkoších. Spravedlivý po ctnostech a milosti Boží. Člověk může si přátí rozličná dobra dle toho, co považuje za příhodné, aby upokojil své tužby. Z toho jest patrné, že všichni lidé netouží po skutečně dobrém. Milovati bližního znamená přátí jemu dobré, ale ne zdánlivé dobré, nýbrž opravdu, skutečně dobré, co jej ne na chvílku oblažuje, nýbrž nyní i po celou věčnost činí šťastným.

To jest pravá láska křesťanská. A komu máme to přátí? Čili kdo jest naším bližním? Náš bližní jest každý člověk. Kdo žije a může býti spasen, jest naším bratrem, naším bližním. Ne jako židé se domnívali, a až dosud považují jen své souvěrce bližními, ne však nás, ostatní lidi, a proto z toho soudí, že sidi-li nebo škodi-li nám, že nehřeší, neškodíce »svým« bližním, t. j. židům. Kristus Pán je poučil o tomto jejich bludném učení, an jim vypravoval podoběnství známé o milosrdném Samaritanu. Bližní nás je tedy každý člověk, ať nám činí dobře nebo zle.

Proč máme milovati své bližní? Poněvadž nám tak káže Bůh, Kristus Pán. Kristus Pán pravil, že nepřisěl zrušit přikázání Bohem nám daných, ale naplnit. On stvrdil, že první, nejhlavnější přikázání jest: »Milovati budeš Pána Boha svého.« Druhé jemu podobné že jest: »A bližního svého jako sebe sameho.« (Mat. 19, 19.) On potvrdil, co již rozum nám praví: »Abychom nečinili druhým, co sami nechceme, aby nám činili.« »Žádnou ctnost«, dokládá svatý Tomáš z Villanova, »nenalézám v evangeliu tolikráte Vykupitelem našim doporučenu, jako lásku k bližnímu.«

Překrásná, velekněžská modlitba Páně při poslední večeři dýše takorba samou láskou k bližnímu. Kristus Pán nazývá ji přikázáním svým, »to při-

kazují vám, abyste se milovali vespolek. (Jan 15, 12.) On nazývá ji přikázáním novým, »zákon nový dávám vám, abyste se milovali vespolek.« (Jan 13, 34.) Proč di: zákon nový, přikázání nové? Sv. Cyrill a sv. Jan Zlatoústý odpovídají takto: »Máme milovati bližního novým způsobem, t. j. dokonaleji; novým právem, t. j. že se stal naším bratrem na křtu svatém; z nové pohnutky, t. j. pro Krista Pána.«

Máme-li lásku k bližnímu, poznají všichni, že jsme praví křesťané, praví učeníci Ježíše Krista, jenž tak tklivě a důtklivě nařizoval lásku k bližnímu. »V tom poznají všichni, že jste moji učeníci, budete-li míti lásku jedni k druhým.« (Jan 13, 35.) To vše jakoby Pánu nepostačovalo, on nás pobízí, abychom milovali bližní na jeho místě, jako jeho samého. Praví: »Odejdu s tohoto světa, neužríte mne již očima tělesnými, ale zanechám zde bratry; co těm učiníte, jako byste učinili mně samému.« Poučuje nás o tom výrok, jež vyřkne při posledním soudě: »Žíznil jsem, a dali jste mně piti« (Mat. 25, 35), t. j. bližní žíznil, a vy jste dali mu piti, a to jest, jako byste mne žíznivého byli občerstvili. Zajisté postačí nám slova, přikázání daná nám Kristem Pánem a plynoucí z jeho nejsvětějšího Srdce.

Co slyšeli svatí apoštolové z úst Ježíše Krista, vštěpovali a opětovali věřicím. »O lásce bratrské«, píše svatý Pavel (I. Thes. 4, 9). »není třeba vám psáti, neboť vy sami jste se od Boha naučili, abyste se milovali vespolek.« Horlivou obec křesťanskou ve Filippách prosí: »Naplněte radost mou tím, abyste jednotejného smyslu byli, jednotejnou lásku majíce, jednomyslní jsouce, jednotejně smýšlejíce... nehledíce jedenkaždý toho, co jeho jest, ale toho, co jest jiných.« (Fil. 2, 2, 4.) A židy napomíná: »Láska bratrská zůstáváž

mezi vámi.« (Ž. 13, 1.) Nejinak mluví svatý Petr: »Očistivše duše své v poslušnosti lásky (nebo: pravdy skrze Ducha svatého) k milování bratrstva, z upřímného srdce snažněji se vespolek milujte.« (I. Petr. 1, 22.)

Známo jest, co se vypravuje o starém miláčku Páně, sv. Janu. Když se sestaral, nekázával o ničem jiném než o lásce bratrské. Učeníci v Efesu toužili slyšeti něco nového. »Otče«, pravili mu, »nekážeš o ničem jiném, než abychom se milovali.« — »Dostačí«, odpověděl jim apoštol Páně, »dostačí vám, dítky, jesti to rozkaz Páně. Vyplníte-li jenom ten, dostanete se do nebe.«

O prvních křesťanech dovídáme se ze Skutkův apoštolských (4, 32): »Všechno množství bylo jedno srdce a jedna duše.« V prvních stoletích, jak zaznamenal starý spisovatel křesťanský Tertullian, křesťané milovali se tolik navzájem, že pohané ukazující na ně prstem, říkali: »Hleďte, jak oni se milují!«

Ještě více než slova božského Vykupitele nutí nás jeho příklad, abychom lnuli láskou k svému bližnímu.

V tomto století žil v Paříži muž. Lid vynášel jej až do nebe. Vydával se za jeho největšího dobrodince a chtěl, aby každý považoval ho za nejhlavnějšího přítele lidu. Slovy natropil mnoho hluku. Jistá hraběnka mu však nevěřila. Přestrojila se za žebračku a šla do hostince, kam onen pán chodíval na stravu. Přišel v poledne. Hraběnka prosila jej ihned úpěnlivě za almužnu. On však ji odbyl slovy: »Pro tebe, žebračko, nemám ničeho.« — »Taková je tedy vaše láska k chudině?« odvětila mu hraběnka a dala se mu poznati.

Zcela jinak počínal si Kristus Pán nežli onen muž. Co nám poručil, to sám též konal. Sledujme jeho život od jesli až na kříž; ano i po smrti láska jeho k nám neuhaslá, ona se nemenší. Proč

sestoupil k nám s nebe, proč vtělil se v životě neposkvrněné Panny?

Církev sv. odpovídá: »Jenž pro nás a naši spásu sestoupil s nebe a z Ducha svatého se vtělil a z Marie Panny stal se člověkem«, jak se modlí kněz při mši svaté ve snesení cařihradském. Aby chudých od sebe neodpudil, zvolil život nuzný do 30. roku, pracoval v potu tváří. A jak zářila láska jeho k bližnímu za veřejného jeho života! Kolikráte schodil celou vlast svou, uče nevědomé. Kolikráte upocen a unaven chůzí, sotva nalézal odpočinku. Kolikráte nikdo se nad ním neustrnul, že trpěl hlad, a neměl dáti co svým apoštolům, že byli nuceni vymnouti si klasy obilné, aby se nasýtiti. Nemocné uzdravoval, lačné nasycoval, žizníci po spravedlnosti napájel, hříšným odpouštěl viny, mrtvé křísil; zkrátka, pomáhal všem bídám. Dojemně líčí se tato jeho horlivá láska o bližní v písní posnní: »Matka pláče, ruce spiná« takto: »Ruce, které libávala, které vždycky žehnaly, nohy, které vidávala, k ubohým jak spěchaly.«

Ó kolik nám vypravují o jeho lásce

k bližnímu pouze tyto dva verše z evangelia sv. Matouše (9, 35, 36): »I obcházej Ježíš všecka města i městečka, učil ve školách jejich a kázal evangelium království (radostnou zvěst o království Messiašově), a uzdravoval všelikou nemoc a všeliký neduh (v lidu). A když viděl zástupy, měl lítost nad nimi, že byli souzeni, a leželi rozptýleni jako ovce nemající pastýře.«

Když vojáci již jej poutali v zahradě Getsemanské, nedbá o sebe, ale stará se jen o apoštoly. Právě k pochopům: »Hledáte-li mne, nechtež těchto, ať odejdou.« (Jan 18, 8.) Přečasně praví sv. Petr Chrysologus o lásce Pána Ježíše k bližnímu: »Kristus Pán jest mi Bohem, sobě člověkem«, t. j. Kristus Pán činí zázraky z lásky k nám, ukazuje se všemohoucím Bohem, aby nám pomohl; aby vykonal však něco k svému užtku, zůstává obyčejným člověkem, zakrývá své božství. A co za živobytí svého děl: »Nikdo nemá větší lásky, než kdo dává život za přátele své«, splnil dobrovolnou smrti na kříži za nás.

(Příště dále.)

Svatost oltářní a účinná láska k bližnímu.

(Číst dalsí.)

U eta prokazovaná nejsvětější Svátosti oltářní, která jest zjevným, zevnějším a ustavičným skutkem nestihlé, neuskonalé oběti, která den co den probuzuje cit obětovnosti, která myšlenkou touto krmí pamět člověka, krmí srdce i smysly jeho; tato úcta vlevá, takorčka vtěluje v něj ducha obětování sebe samého. Touha obětovati se za jiné jest pak ustavičnou průvodkyní v životě. A tato touha

působí právě, že milosrdenství jest účinné a neunavné. Že tomu tak jest, dokazují letopisy křesťanské lásky na každém listě, dokazuje i denní naše zkušenost. S velikou péčí sbírají se i sebe menší podrobnosti o slavných mužích, hrdinech, spisovatelích, mudrcích, panovnících atd. a používá se jich k dějinám duchů výtečných. Ale ještě lepším a vznešenějším ukazuje se býti sbírání skutků milosrdenství, neboť směřují bezprostředně

k oblažení a k spáse lidstva. A tu by se okazalo, co bylo základem, co příčinou takové lásky, co ji zanítlo, co ji udržovalo a živilo, co ji těšilo, klidilo-li za dobré nevděk. Tu by se okazalo, že to byla láska a úcta ke Kristu Pánu v nejsv. Svátosti, že to byl denní pokrm duše skrze sv. přijímání, že plamen lásky Kristovy zažehl srdce k lásce bliženské, že on byl živým podnětem a prostředkem proti ochablosti lidské slabosti. Druhá polovice 16. století a první polovice století 17. viděly Františka Xaveria, Františka Salesia, Vincence z Paula, jichž jména po celém světě slavná jsou, ač pokora jejich skutky dobré zastítní hleděla. Tri tito obrové podle rozličnosti povahy své staví nám na oči milosrdenství křesťanské v rozmanité podobě.

Rekovný apoštol asijského východu, sv. František Xaverský, strávený obětmi, shrbený pod břemenem světa, jež chtěl obrátiti, zapomínaje na práce, na nebezpečí, na muka vlastní, volá: »Největší bída missionářova jest to, že v jistých okolnostech nemůže konati svatá tajemství a tudíž zbaven býti musí chleba nebeského, kterýžto síly dodává srdci lidskému a kterýžto jedinou jest potěchou v nehodách a protivenstvích tohoto života.«

A teď slyšme, co děl anděl dobroty, sv. František Saleský. Uváděje s podivnou prostotou zázraky, které na svatých lidech svatě přijímání působí, neznámenal, že popisuje sama sebe; co v srdci svém cítil, co na něm se zjevně ukazovalo, to praví ve slovech: »Svatí pocítují, kterak se Ježíš vylévá i uděluje všem částkám duše i těla jejich. Majíť pak oni Pána Ježíše v mozku, v srdci, v prsou, v očích, v ruce, v jazyku, v uších, v nohou. Ale co medle dělá tam tento Spasitel? On pozvedá všecko, očisťuje všecko, umrtvuje všecko, oživuje všecko; v srdci miluje, v mozku myslí, v prsou oživuje, očima patří, jazykem mluví atd. On činí

všecko ve všem, a žijeme-li, nežijeme tudíž my, ale Ježíš Kristus v nás.«

A chceme-li ještě slyšeti z úst svatého Vincence z Paula, co to jest svatě přijímání, slyšme, co praví: »Když jste přijali tělo Pána Ježíše, zdaž necítíte, jak oheň božský hoří ve vašich srdcích?«

Ó jak krásná to jsou svědectví z úst mužů svatých a slavných, svědectví, kterak Kristus Pán v nejsv. Svátosti vzbuzuje, živi a udržuje lásku účinnou!

Mudrci, kteří se diví obětovnosti katolické, mohou přirovnati se Egypťanům, kteří blahoslavi Nil a jeho výlevy, protože úrodnou činí krajinu, a neznají pramenů jeho. Šam neznaboh Voltaire praví s udivením: »Možná, že není nic většího na zemi nad obět své krásy, mladosti a často i vysokého rodu, již přináší plet jemná, usilujíc donášeti ulehčení v nemocnicích, onom místě všech béd a strasti lidských, které tak pokořují hrdost a tolik se přiči choulivosti naší.« Muž tento diví se sice rekovnosti Milosrdných sester, ale nebádá dále, nehledá původu této obětovnosti. Srdce lidské má povždy své tužby, svá přání, není nikde jisto před nástrahami, pokušeními, nikde prosto křehkosti a slabosti lidské, ale otaž se těchto hrdinných duší, co sílí je, co odvracuje tužbu srdce od světa a vede k Bohu, co činí jim tak odpornou práci příjemnou a záslušnou? A obdržíš za odpověď: »Časté svatě přijímání.« Ejhle, vy mudrci světští, divíte se skutkům? Divte se více původu a příčině skutků těch! Co máte vy v lidské pyše své, co by tak zázračně působilo na mysl i srdce lidské? Co dáte v náhradu za tajemství lásky této? Nemáte ničeho. Proto proč neusilujete sami proniknouti až k prameni té lásky, již se obdivujete a již za tak blahoplnou vydáváte? Proč nespějete i vy ke Kristu Pánu v nejsvětější Svátosti? Kázete, učíte zásadám dobročinnosti dle názoru vašeho světského, ale

tu prosíme vás, udělejte nám těmito vašimi zásadami bez Boha jen jedinkou sestru milosrdnou, jen jedinkou, a pak se přidáme na stranu vaši. Však se vám to na věky nepodaří.

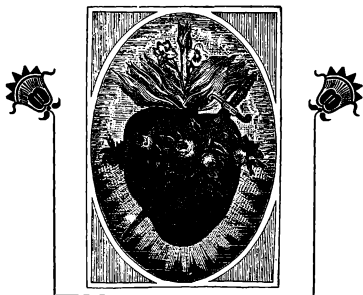
A tu přicházíme k žalostné zkušenosti. Svět jak učený tak neučený chválí si sice účinnou lásku milosrdnou, ale brojí kde může proti církvi katolické. Jak se to srovnává? Vědí-liž lidé tito, co činí? Vědí-li, že činí útoky na víru neplodnější v dobročinění, na víru pěstující všude ducha obětovnosti a lásky až k sebeobětování? Jak přece jinak vyvyšuje svět a chválí vše, co lidstvu prospívá, jak může hanobiti víru, která nejkrásnější ovoce lidstvu v klín sype, jak pronásledovati církev, skrze kterou víra tak blahodárně působí? Není-li svět tak velikým, největším nevzděcným proti největší lásce Boží? Ó ano, svět by rád sladké ovoce trhal, ale strom chce zkáceti; strom, Kristus podává lidstvu chléb, lidstvo bije strom kamenem. Ó jak žalostiplný to výjev! Kristus Pán obětuje se ustavičně za svět v nejsv. Svátosti a i jiné k obětem povzbuzuje, a svět obět sice rád přijímá, ale dárce nezná, znáti nechce. A přece bez účinné lásky milosrdné co bude

z lidstva, co ze světa? Svět bude velkým zvěřincem a lidstvo na polkání se bude dávit, ale pak minul se svět, pak minulo se lidstvo s cílem a nezůstává mu nežli časná i věčná záhuba. Kdo drží, kdo spasí svět? Kristus jediný, Kristus v nejsvětější Svátosti oltární, neboť ten nedopustí, aby celý svět, celé lidstvo v tak smutné konce dospělo. Jako jej ustavičná láska stravuje, tak i on rozněcuje ustavičně lásku v srdcích nesčíslných miláčků svých, a to jest jediným štěstím světa.

Ó kéž by svět poznal, kdo vpravdě jej miluje, kéž by lidstvo po celém světě padlo na kolena před svatostánkem a klanělo se zde Ježíši v nejsv. Svátosti přítomnému a děkovalo za tak velikou lásku jeho! Kéž by stál Páně povždy hojně osazen byl! Ó pak změní se špatné časy, pak zavládne láska, s láskou svatý pokoj a s pokojem pravé štěstí oblaží svět i lidstvo!

Smiluj se, Ježíši v nejsv. Svátosti, nad těmi ubohými, kteří Tebe neznají, Tebou povrhují, opatruj a v lásce své posiluj své věrné, kteří Tebe milují, neboť Tys naší nadějí, Tys naší láskou, naším životem, naší spásou!

BOH. HENDL.

Neděle a svátky v církvi a ve světě.

(Část další.)

Dětinná láska lidu zbožného však nespokojuje se tím, aby jen události ze života Mariina svátky slavila, ona vniká hlouběji, vniká takorča v srdce její a zpytuje příčiny a pohnutky jejich přesvatých skutků. A základ těchto nalézá ve vznešených jejich ctnostech a přednostech, jimiž vyznamenal ji Pán přede všemi jinými lidmi. A největším takým vyznamenáním Rodičky Boží jest její neposkvrněné Početí. Maria jest jediná mezi všemi smrtelníky, která již v prvním okamžiku života ušetřena byla poskvrny hříchu prvotného, ani okamžik nepodléhala jemu a proto ani ďáblu, hned od prvopočátku byla duše její tak čistá a krásná, bohumilá jako byla duše Adamova před hříchem. V tomto vznešeném tajemství slavíme však zároveň i velikou vykupitelskou moc Ježíše Krista, jeho posvěcující svatost, skrze níž došla Maria takového vyznamenání. Na Spasiteli Synu Božím nesměl lpěti ani stín nějaké poskvrny hříšné a proto musila i ta, z níž tělo lidské vzíti ráčil, která měla býti jemu, druhému Adamovi, rájem, úplně čistá, bez poskvrny všeho hříchu musila přijíti na tento svět. Proto jest svátek Neposkvrněného Početí lidu katolickému tak milý a drahý, proto slaví jej církev s velikou okázalostí, aby dala na jeho radost svou nad takou předností Mariinou. —

Činnost Matky Boží neskončila se životem pozemským. I nyní jsouc v ne-

besích u Syna svého a majíc velikou moc přimluvy, užívá této moci k dobru těch, jež Syn její jí na kříži doporučil, k dobru nás všech dětí svých. Mocnou a laskavou její ochranu a pomoc vidíme, netoliko v životě jednotlivců, nýbrž i celých národů, v životě celé církve, této nevěsty Duchu svatého. Ba kdykoli se zdálo, že zloba pekel spojená se zlobou světa již již vyvrátí církev Páně z kořene, tu osvědčila se Maria Panna vždy pomocnicí křesťanů. A proto slaví vděčná mysl křesťanská Matku Páně i pod tímto jménem zvláštním svátkem, aby utužila se v důvěře k tak mocné a dobrotivé pomocnici na nebesích. Slavíme Matku svou a pomoc její, slavíme a vebíjíme Boha, vlastního dárce vši milosti, vlastního pomocníka, jehož lásku a pomoc nám vyprošuje Matka Boží, kterou svatí nazývali »všemohoucností na kolenou« chtějící naznačiti, že prosí-li Maria, Bůh prosbu tu vždy vyslyší.

Tak jako uča k přesvaté Panně Marii upevňuje víru v Syna jejího božského, našeho Spasitele, rozněcuje lásku k němu v srdcích našich, tak vzbuzuje v nás i ctnosti bohumilé a napomáhá k tomu, aby se vyvíjely, ovoce nesly časnému i věčnému našemu blahu. Naše svatá církev ustavičně vybízí dítky své k tomu, a proto ne bez moudrosti ustanovila tolik svatků Marianských; víť dobře, že mravní čistota lidu věřícího roste s úctou Marie Panny a že v ní, jako v zrcadle zřítí můžeme ctnosti nej-

rásnější, jež nápodobiti jest nám na nejvš potřebno. Proto jsou svátky Mariánské se životem vpravdě křesťanským a bohumilým co nejužší spojeny a kdo je ruší anebo odstraniti chce, zasazuje životu ctnostnému ránu smrtelnou.

Co až posud řečeno bylo, ukazuje nám, čím jest Maria církvi, a čím jsou svátky její lidu věřícímu. Nyní tažme se, čím jest Maria světu? Nedá se bohudíky říci, že by svět v celku snad nepřitelem Matky Páně byl anebo že by jí nenáviděl, anebo že by mu byla k pohoršení! To není ani možné, aspoň není to lidské. Ale přece není Maria světu tím, čím by býti měla. Tak mnohým světákům jest to časté modlení protivné, a protože Maria Panna právě přítelkyní modlitby jest, nás co nejvíce modliti se učí, proto se jí vyhýbají, kde jen mohou. Taký svět skládá se z nevěřců, kacířů, malověrců a lehkomyšlných lidiček. Jedněm není Maria po chuti, protože netrpí falešného učení u svých citelů; jiným zase stojí v cestě, neboť zabráňuje jim v hříšných radovánkách. Jiným jest i jméno její nepohodlné, neboť bezděky se upomenouti musejí při tom na Ježíše Krista, na kříž, na hřích, na smrt, soud, peklo, atd. a přece nechtějí na to mysliti. Jsou však i tací, bohužel, že se i křesťany zovou, kteří Matce Páně strhují zářivou korunu čistoty a neporušenosti s hlavy, a kladou Matku Kristovu, kterou Bůh sám »milostí plnou« nazval a kterou Syn Boží na výsost ctil a miloval, kladou ji na rovný stupeň s každou matkou lidskou. V tom ovšem zřítí již zlobu, která chrlí nejhorší potupy na neposkvrněnou Matku Páně a nepomyslí, že chrlí pohanu na Spasitele samého. Jak zaslepeni jsou tací lidé, slunce září čisté a oni přece chtějí si namluviti, že skvrny má. Jak jsou však také politování hodní! Nejlepší přítelkyni, mocnou orodovnici, pečlivou Matku odpuzují od sebe!

A svátky Mariánské? Jak chová se svět k nim? Kde klesá úcta k Matce Boží, tam ovšem mizí i její svátky. A proto vidíme, že v zemích, kde neznaboží k vládě přišli, svátky Mariánské odstraněny jsou. Tam pozbyl věřící lid prostředku, svou úctu a lásku k Marii Panně veřejně na jevo dáti. A nejen to, i jiné prostředky, poutě, processí a jiné pobožnosti Mariánské musily za své vzíti, jelikož jsou trnem v očích liberálův a nevěřcův. Avšak i v zemích zvaných katolických znesvěcují se svátky Mariánské i ty největší. Pohledte jen do továren, jak se tam vše hemží jako dne všedního, pohledte na obchody, ani jeden není zavřen, pohledte bohužel i na pole a uvidíte, že i tu se pracuje. Zvony svolávají děti k Matce do chrámu a svět jich neslyší, neboť hřmot strojů, láteření lidí je přehlušuje. Ani ten tklivý zvuk zvonků tikráte za den k »pozdravení andělskému« vybízející, ani ten tam nevniká, a vnikne-li přece, nemají proň porozumění, leda že podle něho čas dne určují.

Svět vzal lidem nejdříve čas k modlitbě, pak otrávil chuť k modlitbě a na konec udusil vůči; tím však učinil z lidu ne pracovníky, ale otroky.

Vznešená svatá radost při slavnostech církevních se lidu vzala, a co vidíme? Lid váli se v sprostých radovánkách po krčmách a brolížích, kde utrácí nejenom peprně vydělané peníze, nýbrž i síly těla, zdraví a ničí i duši. Člověk se musí radovati; nemá-li radosti čisté, posvátné, sáhne k rozkoši nečisté. Svět vyprázdnil o svátcích kostely, za to však naplnil hospody a horší ještě doupaty. Také jedno ovoce odkřesnění. — Zvláštním osvědčením lásky k Matce Páně jsou pouti k milostným místům Mariánským. Zbožná mysl lidu věřícího chce svou lásku okázati, chce Matce Boží dárek podati, obět přinést. Jednotlivec

cítí se příliš slabým ve své modlitbě, hledá posilu v modlitbě společné a chce hromadně prosby své k nebi vyslati, aby spíše vyslyšeny byly. A Spasitel miluje společnou modlitbu, vždyť pravil: »Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi.« A církev sv. chopila se této touhy lidstva věrného a skýtá shromážděným poklady milosti Boží svatými svátostmi, čistice takto duši jednotlivcův a upevňujíc ji nadšenými kázáními ve víře. A Maria Panna je ta, která lidstvo k těmto zdrojům milosti volá. Buď zázračným vyslyšením proseb, buď zjevením se okazala Matka Páně, kde chce býti obzvláště ctěna a chtějíce na těchto posvátných místech ve svém sv. obraze uctívána býti, hojnou měrou odměňuje se ctitelům svým. Kdo pobyl na tak četně navštívených místech poutnických, kdo tam se zbožně pomodlil, ten poznal a pocítil v srdci svém, že byl na místě svatém, že byl takřka Bohu blíže; tam osvěžena jest duše jeho, posílněna víra, zakotvena naděje a láska k Bohu a Matce Jeho, láska k církvi sv. našla zase nové potraviny. Pouti jsou pro osvěžení a udržení života zbožného, pro vzbuzení katolického sebevědomí neocenitelné, a prokázaly již církvi i lidstvu služby velevzácné. Svět však pouti nemiluje, nehodí se mu do jeho světského krámu a proto hledí lid odloučiti pořádkáním průvodů, výletů, výstav a radováněk všeho druhu. Místo modlitby a svatých zpěvů zpěvy světské, mnohdy až neslušné, místo oltářům a obrazům Rodičky Boží vzdává se úcta sochám pohanským anebo mužů zemřelých; svět napo'obuje obyčejce církevní, ovšem že s jiným duchem a za jiným cílem. — Svátky a slavnosti Bohorodičky ukazují nám vznešené její ctnosti ve světle zářivém; tu obdivujeme se její čistotě, pokoře, obětavosti, víře, naději, lásce, trpělivosti, sebezapírání atd. a netoliko

obdivujeme, nýbrž dle přání církve i se snažíme, ji se připodobniti. Mizi-li svátky Marianské, mizi-li slavnosti její a úcta její veřejná, mizi i ctnosti tyto ze světa, a čím více se vzмáhá světská požívatost a světské radovánky, tím více roste rozpustilost, zvrhlost mravův a marnotratnost. Slavnosti Marianské jsou laciné a užitečné, slavnosti světské jsou drahé a mnohdy vešleškovlivé. Nejhuře mstí se nedostatek úcty Marianské v rodinách. Maria jest jako panna, jako matka, jako vdova vzorem i zároveň patronkou rodin. Kde obraz její ještě čestné místo má v příbytku, kde se svátky její ještě po křesťanskou slavi, kde se členové rodiny k ní modlí, tam bydlí ještě zbožný duch, ctnostný život, láska vespolná a svatý pokoj; tam cti se vážnost rodičů, tam lze nalézt něžnou péči o děti, tam skromnou čistotu mravů. Kde této úcty není, tam marně hledáš panenskou a panickou čistotu, marně se sháníš po sv. pokoji, po skromnosti, zdrženlivosti po dobrém příkladu rodičů, po účtě dětí k rodičům, tam zkrátka život křesťanský, tichý, zbožný a přec tak milý a radosti plný, mizi. Tak škodlivě zasahuje svět i do rodin. Církev shromáždňuje členy rodiny dle pohlaví a povolání ve zbožných spolcích a bratrstvech, kde se navzájem uslechťují, svět odluzuje církev a shromáždňuje je v besedách, spolcích, klubech, kde se jen o tělo stará, o duši pranic. Svět nechce sice zjevně proti církvi brojiti, ale takovým podloudným způsobem škodí lidstvu ještě více. Avšak proto přece nepodařilo se světu ani ďáblu, aby úctu Marianskou zničil. Matka Páně pěla u sv. Alžběty: »Od této chvíle blahoslaviti mne budou všichni národové.« A prorocká tato slova se musí naplniti. Byť i svět co nejvíce se namáhal způsobem rozličným úctu Marie Panny se slabiti, byť tu a tam svátky její zrušeny byly, byť tu a tam slavnosti její jen

v kostelích se konati směly, církev Páně nalézá vždy dosti cest a prostředků, aby věřici své k účtě Mariánské vedla. Ano církev zasvěcuje místo jednotlivých svátků Matce Boží celé měsíce. Obzvláště poslední dva velicí papežové to jsou, kteří dva měsíce v roce Matce Kristově zasvětili, Pius IX. květen, pobožností májovou, a Lev XIII. říjen, pobožností sv. růžence. Máj klade k nohám Matky Páně kvítka probouzející se přírody, říjen přináší jí zralé ovoce v dárek. Ó jaká to krásná myšlenka místo krátkého jednoho dne Královně nebes věnovati měsíc celý; den co den scházeti se u jejích okrášlených oltářů, pěti jí písně na počest, vysílati k ní modlitby, rozjímati o jejích ctnostech a přijímati sv. Svátosti jí k radosti a nám k užtku. Tak nabývá Matka Boží na jedné straně zase, čeho na druhé ztratila, děti její věrné neustávají náhradu jí dávati za

ditky odpadlé a nevěrné. Ó kéž bychom vždy Matku Páně tak uctivali, jak toho zasluhuje, tak milovali, jak toho vyžaduje láska její k nám. Ó slibme sobě, milí čtenářové „Školy“, že se přičiníme, seč síly stačí, účtu k Marii Panně nejprve u nás samých upevniti, v našich rodinách zavést i také jiné pro účtu tuto získati. Úcta Marie Panny, její svátky, její slavnosti, valně zase prospějí k utužení ducha křesťanského v rodinách i vlastech našich a Kristus Pán, vděčný Syn Matky své, zajisté hojně odplatí všem, kdož Matičku jeho etí a milují. Protož volejme se svatým Augustinem: „Pospěš, Matko, k pomoci všem bídny, vzmuž malomyslné, potěš zarmoucené, ujmi se lidu, zstaň se kněžstva a pros za ženské pohlaví, tobě zasvěcené; kéž by pomoci Tvoji zakusili všichni, kdož svátky Tvoje slaví. Amen.“

BOH. HENDL.

Na slavnost Narození blahoslavené Marie Panny.

Jakob pak zplodil Josefa, muže Marie, z nížto se narodil Ježíš, jenž slove Kristus. (*Mat. 1, 16.*)

Písmě svatém Starého Zákona, v I. knize Mojžišově v 5. kapitole čteme mimo jiné také tato slova: „Živ pak byl Lamech sto osmdesáte

a dvě léta a zplodil syna a nazval jméno jeho Noe a pravil: Tento nás potěší v pracích rukou našich na zemi, kterou Hospodin zlořečením stíží.“ (I. Mojž. 5, 28—29.) Prorocká slova ta se vyplnila, neboť když Hospodin veškeru zemi trestal potopou, Noe jediný nalezen byl tak spravedlivým, že hněv Boží ho nezasáhl a

že rodina jeho stala se novým a požehnaným semeništem rodu lidského. Skrze Noe obnoven byl veškerý svět a zlořečení se země odňato jest, a nad to také dáno jemu příslibení, že nikdy již ani země, ani rod lidský, ani zvířata nebudou podobným trestem zahlazena.

A prorocství to, jež čteme v Písmě svatém a jež prorokoval Lamech o narození syna svého Noema, zdaž nedá se slušně obrátiti na Marii Pannu, jejížto narození dnes slavíme? Ó zajisté! Když se narodila nejpožehnanější z dcer lidských, Maria, tu mohli šťastní rodiče její, Joachim a Anna, právem říci o dítěti svém: Tato naše dcera nás potěší na zemi kletbou

Boží postižené. Či nebyla Maria již před věky od Boha k tomu určena, aby nám vydala Spasitele, v němž jsou požehnána všechna pokolení země? Nebyla Maria již před věky od Boha k tomu ustanovena, aby byla Matkou Toho, kterýž přísliben byl hned prvním rodičům v ráji a kterýž potříti měl hlavu ďáblovu, a zlořečení, jež přišlo skrze hřích první na duše lidské, obrátiti v požehnání? Pokud Matka Páně nebyla zrozena, potud paprsek naděje byl jako hvězda za mrakem, ale když se narodila, tu již zasvitla zlatá naděje lidstva jako dennice vítězná, a tu na prvním místě právem mohli se z narození Marie radovati přestastní rodiče její a říci: Tato dcera naše nás potěší na zemi kletbou postižené. Avšak tak říci mohli také všichni, kdož po Spasiteli toužili.

A proto také i my z narození jejího dnes se radujeme a církev svatá sama k radosti nás povzbuzuje, když se modlí při mši svaté v den dnešní a praví: »Narození Tvé, ó Panno a Rodičko Boží, radost zvěstovalo všemu světu, neboť

z Tebe zrodilo se slunce spravedlnosti, Kristus, Bůh náš, kterýžto kletbu zrušil a požehnání přinesl, nad smrtí zvítězil a život věčný nám daroval.»

Avšak co pravil a prorokoval Lamech o narození Noema, syna svého, a co platí mnohem více o narození Panny Marie, ó kdo by neměl sobě přát, aby platilo také o všech synech a dcerách lidských? Kde že jest otec ten, kde že matka ta, aby, když se jim ditko narodí, sobě nepřáli: »Toto ditko naše nás potěší.«? Aby se přání jejich vyplnilo, tu třeba, aby uposlechli rady, již jim dává sám Duch svatý v dnešní slavnostní epístole, když praví: »Slyšte kázeň, a buďte moudří a nezamítejte ji!« (Přisl. 8, 33.) Ano, otče a matko křesťanská, slyšte kázeň, buďte moudří, zasvěťte a vychovávejte ditky své Bohu a ne světu, uče je Boha se báti a voďte je k Marii, stolici moudrosti pravé, a tak se stane, že i vás ditky vaše potěší nejen zde na zemi, ale Bůh sám dá vám v odplatu sebe samého tam na věčnosti.

F. K.

Povolání Abrahamovo.

(Ostatek.)

eměř uprostřed starého známého světa, uprostřed Evropy, Asie a Afriky, leží Palestina čili země Kanaan. Toť cíl cesty Abrahamovy, toť země jemu a potomstvu jeho zaslíbená, toť země, kde se zjeví jasnost a velebnost Boží, kde bude jednou v naší lidské přirozenosti žiti, trpěti, kde i zemře jednorozený Syn Boží.

Šťastně došel Abraham; stanul u Sichana; tamť střed celé té země,

tam i podnes překrásně a přelibezně; což teprv tenkrát, kdy zavítal Abraham! Tam se mu zjevil Hospodin a pravil: »Semeni tvému dám zemi tuto.« (I. Mojž. 12, 7.) Pln vděčnosti vzdělal Abraham oltář Hospodinu a obětoval obět děkoslovnou. Tento oltář v srdci, ve středu země zaslíbené postavený, a oběť naň položená — jaký to ohlas víry v Boha všemohoucího a nejdobrotivějšího, mocný ohlas uprostřed lidu pohanského! Jaké to zasvěcení země, na níž má jednou

státi oltář kříže na hoře Kalvarii a na oltáři tom Beránek Boží, jenž snímá hříchy světa.

Od Sichana bral se po té Abraham na jih, stanul mezi Béthelem a Hajem, vzdělal také tam oltář Hospodinu, vzýval jméno jeho, byl jeho apoštolem mezi pohanskými Kanaanity.

Pojednou nastal v zemi hlad. Trpka to zkouška; avšak Abrahama nezmohla, viry jeho nezvrátila; i hlad jest služebníkem Božím. Buď vůle Tvá! Země sousední, úrodný a pohostinný Egypt stal se prozatímným útlukem Abrahmovým; však až po dnešní čas utíkávají se tam lidé za hladu a nedostatku. Řeka Nil svým pravidelným rozvodňováním dodávala a dosud dodává celé té zemi přehojné úrodnosti; a tak hojný tam býval blahobyť, znamenitá zručnost v umění, veliké bohatství, ale i děsná spousta mravů, plynouc z pohanství a modlářství. Tam se vybral Abraham. Zajisté, že všude ve svém okolí horlil o čest pravého Boha a krásným příkladem svítil tamějším pohanům, možná, že mnohou duši získal službě Hospodinově. Však té mu všechna ta činnost hojným požehnáním pozemským byla odměněna, a šťastného návratu do země kananejské, do Palestiny jemu dopřáno. Čtemeť v Písmě svatém:

»Vstoupil tedy Abram z Egypta, on i žena jeho, i všechno, což měl, a Lot s ním, ku polední straně. Byl pak bohatý velmi ve jmění zlata a stříbra. I navrátil se cestou, kterouž byl přišel, odpoledne do Bétel až k místu, kdež byl prve rozbil stan mezi Bétel a Hai, na místě oltáře, kterýž byl udělal prve, a vzýval tam jméno Hospodinovo. Ale i Lot, kterýž byl s Abramem, měl stáda ovcí a skoty i stany. Aníž mohla země jich směstnati, aby bydleli spolu; nebo statek jejich byl mnohý, a nemohli spolu bydleti. Odkudž

i stal se svár mezi pastýři stád Abrahmových a Lotových. Toho pak času také Chananejští a Ferezejští bydleli v zemi té. Řekl tedy Abram k Lotovi: Prosím, ať není sváru mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a pastýři tvými; nebo bratři¹⁾ jsme. Hle, všechna země před tebou jest; odpusť ode mne, prosím; jestliže na levou stranu půjdeš, já pravou držeti budu; jestliže ty pravou zvolíš, já na levou půjdu. Pozdvih tedy Lot oči spatřil všechnu vůkol krajinu jordánskou, která všechna svažována bývala, prve nežli podvrátil Hospodin Sodomu a Gomorrhru, jako ráj Hospodinův, a jako Egypt přicházejícím do Segor. I zvolil sobě Lot krajinu okolo Jordánu a odstoupil k východu; i oddělení jsou jeden bratr od druhého. Abram bydlel v zemi Chanaán; Lot pak zdržoval se v městečkách, kteráž byla okolo Jordánu a bydlel v Sodomě. Lidé pak sodomští nejhorší byli a hříšní před Hospodinem příliš. (I. Mojš. 13, 1.—13.)

* * *

Bohat tedy byl Abraham, bohat zlatem a stříbrem, bohat přechetnými stády; ale bohatší byl věrou v Boha a láskou k němu; proto mu ono pozemské bohatství nebylo na škodu, jak bohužel mnohému boháči statek pozemský jest nešťastnou příležitostí, že pozbuď statek nebeských. Nenadarmo nazval Pán Ježíš bohatství »trním«. Trní píchá a zraňuje; nejínek bohatství. Boháč aby pečlivě statek spracoval, mnoho se staral, hojně požíje strachu, často navštíven ztrátou. »Nebudu oklamán, okraden, obelstěn od nevěrného služebnictva, od nespolehlivé čeledi? Zdaří se můj obchod? Urodí si mi na polích, na

¹⁾ Krevní příbuzní. V Písmě svatém se postranní pokrevenci, jakož jsou bratřanci, sestřenice atd. vesměs bratřimi a sestrami nazývají; postoupní pak pokrevenci, vnukové a potomci vůbec, nazývají se syny.

vinicích? Takové a podobné myšlenky a obavy znepokojují mysl boháčovu.

Tohoť zajisté chuďas ušetřen, tohoť tak jest dalek, že ani netuší, ba ani by nevěřil, že bohatství tolik starosti přináší.

Bohatství snadno svede boháče, že nedbá hlasu Božího, nedbá volání, jímž ho Bůh chce získati a uschnouti také pro statky nebeské. Když Pán Kristus volal chudých rybářů, by je učinil svými apoštoly, hned všecko opustili, lodi, síť, rybolov; všecko opustili, všecko zanechali a Krista se přidrželi. Když ale týž Kristus Pán řekl jednou bohatému mládenci: »Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej co máš, a dej chudým, a budeš mítí poklady v nebi, a pojď a následuj mne« — uslyšev to mládenec, zarmoutil se a odešel smuten, nebo měl mnoho statkův a bohat byl velmi; láska k bohatství připravila ho o apoštolát!

Bohatství doprává Bůh mnohdy jen proto, že lidé taci lepších darů, nebeských darů, milosti a přátelství Božího nejsou hodni, přece však zde onde nějaký přirozeně dobrý skutek vykonají; vzali odplatu tu už na zemi; nebe je mine. Staří říkali: »Komu Bůh nemůže dáti co lepšího, dá mu peníze.«

Bohatství pozemské přecasto odepráno proto, aby tím hojnější odměnu mohl člověk přijati na věčnosti; na zemi žije v chudobě a nedostatku, podoben jednorozenému Synu Božímu, jemuž patří sice všechny poklady světa, jenž však se svými apoštoly žil jen z almužen; podoben Pánu Ježíši, jemuž patří nebe i země, jenž však neměl, kam by hlavy položil. Blahoslaveni chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.

Řekli jsme však již svrchu, že Abrahamovi nebylo bohatství na škodu. Nehřešil, když ho tísnil hlad, nehřešil, když slynul majetkem; v Egyptě, v pohanském Egyptě zbohatl hmotně, avšak

nezchudl duševně; s čistou, bohumilou duší vrátil se do země kananejské, do země zaslíbené, opět mezi Béthel a Hai, kdež byl za prvního pobytu vzdělal oltář; u oltáře toho znova Bohu děkoval, znova Boha velebil, jenž se stará nejen o pŕactvo nebeské, nejen o kvítí polní, ale i o poctivé služebníky své a ctitele; doznal, už i tímto způsobem slíbeného požehnání.

* * *

Prekrásně zazářila slechetnost svatého patriarchy, když povstal spor mezi pastýři jeho a Lotovými. Ač sám jest starší, ač strýcem Lotovým, ač bohatší a mocnější, ač panující kníže, ač nositel zjevení Božího i slibů messianských — praví pokorně a mírumilovně: »Prosím, ať není sváru mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a tvými; nebo bratři jsme.« Pokorně a mírumilovně dává Lotovi na vůli, aby si vybral krajinu, která se mu líbí, sám pak se spokojí, čím Lot pohrdne. Blahoslaveni pokojní; neboť synové Boží slouti budou.

Naše doba má všeho hojnost, jenom pokoje má málo, protože málo lásky k bližnímu. Málo se dbá rozkazu Páně: »Totot jest přikázání mé, abyste se vespolek milovali, jakož i já jsem miloval vás.« (Jan. 15, 12.) Málo se vzpomíná na velekněžskou modlitbu Ježíšovu před bolestnou smrtí na kříži: »Otče svatý, zachovej je, kteréž jsí mi dal, ve jménu svém, aby byli jedno, jako i my... Neprosím pak toliko za ně — učeníky — ale i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne, aby všichni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně, a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli.« (Jan. 17, 11. 20. 21.) Málo se snažíme býti podobni prvním křesťanům, kteří si z té duše vážili pokoje, žili v pokoji, jak zřejmo ze slov sv. Lukáše: »Všecko pak množství věřících bylo jedno srdce a jedna duše.« (Skut. 4, 32.) Po ané

divili se této vzájemné lásce křesťanské; často volávali: »Ejhle, jak se milují!«

Kéž by se vrátily ty první doby křesťanské, kéž by i nyníjší množství křesťanů bylo jedno srdce a jedna duše! Avšak buď toho bohužel, že mnozí pro hříšný svůj život nemajíce pokoje s Bohem a se sebou samými, nemají pokoje ani s bližním; a tak zříme nelásku, nepokoj, nesvornost v rodinách, v obcích, v zemích, v životě soukromém i veřejném.

Jako nepatrná jiskřerka způsobuje často nesmírný požár, tak mnohdy i jedinké slovíčko ruší lásku a přivozuje nepřátelství. Prostý mnich jeden žil se spolubratrem v jedné jizbě po dlouhá léta v lásce a pokoji. I divil se jednou, jak že se lidé ve světě mohou hněvati a hádati, jsouce přece všichni dítkami Otce nebeského. »Ukážu ti — dí mu spolubratr, jenž býval dříve advokátem;

sedněme si proti sobě, položme mezi sebe kámen a mluvmе o něm; řeknu-li, že ten kámen jest můj, musíš říci: Není tvůj. nýbrž můj. A tak povstane hádka.« I sedli si; a sotvaže bývalý advokát řekl: »Ten kámen jest můj«, odvětil mu mírumilovný druh: »Nechej si ho tedy«, a bylo po hádce. Jak často podobají se věci, o něž se lidé hádají, pro něž v nepřátelství žijí, ničemnému kameni! — Považme také, jak Pán Bůh k nám jest trpěliv, jak laskav a shovívavý k hříšníkům! Jak něžně — praví sv. Cyprian — choval se náš božský Spasitel k Židům! Nevěřce jímá svým božským slovem, nevděčnický svou láskou, rouhače svou tichostí, pyšné svou pokorou, s Jidášem stoloval, od něho dal se políbíti. Právem tedy volati může Pán náš a Spasitel: »Učte se ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem!«

FR. JANOVSKÝ.

Valná schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje v Boskovicích.

Staroslavné město Boskovice bylo v sobotu 5. srpna a v neděli 6. srpna jevištěm veliké manifestace katolické a národní, která z celého šířého okolí shromáždila tisíce katolického lidu moravského. Valná schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje z diecése brněnské se sdružila letos se slavností otevření a posvěcení úpravného domu katolického, zbudovaného velikou péčí a mnohými obětmi pro katolickou besedu »Svornost« v Boskovicích a též pro ostatní lid náš z Boskovic a okolí. Největšího lesku a významu nabyla obojí slavnost vznešenou přítomností Jeho Excellence nejdůstojnějšího pana biskupa Brněnského, Dra. Františka Saleského Bauera, jenž přes velké vedro do Boskovic zavítal, slovem apoštolským a požehnáním velepastýřským ducha katolického v městě samém i v okolí jeho posílil a upevnil. K slavnosti tak významné bylo celé téměř město vyzdobeno. Uvědoměli katolíci ozdobili své domy prapory v barvách národních. U farního chrámu Páně postavena byla nákladem obce slavnostní brána s nápisem: »Vítej nám, velepastýři náš!« V sobotu byl na nádraží v Boskovicích-Skalici slavně uvítán Jeho Excellence

nejdůstojnější pan biskup František Saleský od vynikajících osobností z kněžstva i laikův a uveden za průvodu četného banderia do Boskovic ke chrámu Páně, kdež byl Jeho Excellence nejdůstojnější pan biskup ještě jednou uvítán.

O půl šesté hodině večer odebral se Jeho Excellence nejdůstojnější pan biskup s duchovenstvem do chrámu Páně, kdež měl slavnostní kázání dp. P. Alois Slovák, ř. sv. Aug. ze Starého Brna, rodák boskovický. Mluvil přesvědčivě o nutnosti návratu ke Kristu Pánu nynější společnosti lidské, kterýžto úkol na sebe vzal Apoštolát sv. Cyrilla a Metoděje pod ochranou blahosl. Panny Marie. Modlitbou, almužnou a sv. missiemi působí Apoštolát k sjednocení všech národů slovanských v duchu Kristově. V duchu Apoštolátu každý bez rozdílu působiti má, pečovati má především o vlastní posvěcení svoje a dobrým příkladem působiti ve svém okolí, duchem Apoštolátu proniknutý mají býti všechny stavy, všechny vrstvy národu. Kazatel vyzývá k hojnému přistupování do Apoštolátu a kdo nemůže býti skutečným členem jeho, ten ať aspoň působí v duchu téhož Apoštolátu.

Po kázání byla pobožnost k účtě nejsv. Svátosti ol'ární, načež nejdůstojnější velepastýř udělil svaté požehnání, po svatém požehnání následovala svatá zpověď účastníků, jichž bylo velmi mnoho jak večer tak ráno. V neděli ráno bylo společné svaté přijímání. Mezi 8. a 9. hodinou seřadily se spolky u kostela. O 1/2 10. hodině odebral se velkolepý průvod (25 spolků s 12 prapory) s 22 kněžími s Jeho Excellencí nejdůstojnějším panem biskupem a nepřehledným zástupem lidu za zpěvu velehradské písně »Bože, co's ráčil« náměstím k novému domu katolickému, zbudovanému na věčnou paměť jubilea Jeho Svatosti Lva XIII. a Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Po uvítání od starosty spolku, dp. Fr. Chramosty, katechety, posvětil nejdůstojnější pan biskup pro spolek kříž a sochu sv. Josefa. Za zpěvu Mariánské písně: »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« odebral se průvod do farního chrámu Páně, jenž naplněn byl zbožným lidem až do posledního místa. Na kazatelnu vystoupil apoštolský velepastýř náš, nejdůst. pan biskup Brněnský, aby kázal shromážděnému lidu poukazuje na nedělní evangelium o zázračném uzdravení člověka hluchoněmého, a mluvil asi takto:

Těšíme se z důvěry těch, o nichž sv. evangelium vypravuje, že s důvěrou ku Kristu Pánu se obrátili, těšíme se, že soustrast měli s člověkem, který nebyl toliko hluchoněmým pro život přirozený, nýbrž i pro život nadpřirozený, an slyšeti nemohl zjevení Božího, jež hlásal Syn Boží. Osud onoho hluchoněmého v evangeliu byl nezaviněn. Za naší doby máme však mnoho lidí, kteří sice slyší i mluví, ale přece hlují a němi jsou proti zjevení Božímu, svaté víře, nadpřirozenému životu. Z knih lékařských se dovidáme, že hluchota obyčejně je vrozená; jsou však také případy nahodilého ohluchnutí následkem nemoci, zánětu, průvanu. Hluchota pro život nadpřirozený však nikdy není vrozená, duše lidská od narození je křesťanskou. (Tertullian.) Je vnímavá pro pravdy náboženské, nadpřirozené, jak vidíme při nezkažené duši dětské. Kristus Pán také skutečně poslal apoštoly svoje hlásat evangelium všemu stvoření. Všickni mohou uvěřiti, všickni vnímavost mají pro život nadpřirozený. Proto také založil Kristus Pán církev katolickou, všeobecnou, pro všechny věky i národy i časy. Shledáváme-li přece mnoho lidí, kteří hlují jsou ku zjevení Božímu, není to hluchota vrozená, nýbrž nahodilá, jest to spíše nedoslýchavost. Příčiny této duševní nedoslýchavosti jest hřích, především prvopátečný, jímž vnímavost duše pro život věčný byla porušena a dále každý těžký hřích zatemňuje rozum, otupuje vnímavost pro vše nadpřirozené; zvlášť dva hříchy takové neštěstí působí: pýcha lidská, jež nechce se pokorit před Bohem a těmi, jež Bůh ustanovil vrchnostmi v životě společenském, z pýchy pochází

domýšlivost a rozumářství. Bůh však pyšným se protiví a pokorným dává milost svou. Kristus Pán učil nás pokoře, sám poslušen byl až k smrti. Dějiny svědčí, že tím více hynul blahobyť, pokoj a mír ve společnosti, tím více klesalo pokolení lidské čím více pyšný rozum se vzpíral proti zjevení Božímu, proti církvi, proti autoritám církevním i světským. Kdo se povyšuje, bude ponížen. Kdo chce tedy povýšen býti, musí se ponížiti s Kristem. Jak se poníží lidé tam, kde jedná se o statky pozemské, o vezdejší prospěch, čest, důstojenství! Druhým pak hříchem, jímž vzniká duševní hluchota, jest nečistota, hříchy proti šestému přikázání Božímu. Kdo není srdce čistého, ztrácí stud, je nedoslýchavým k zjevení a zákonu Božímu, ku spravedlnosti, opovrhuje sv. Svátostmi, klesá. Jako však hluchota tělesná nezřídka od průvanu vzniká, tak vzniká jistým průvanem i hluchota duševní. Průvan takový vane v mnohých spolcích, časopisech, knihách, jest to průvan věci světských, lhostejnosti k Bohu a náboženství a někde jest průvan ten tak nekřesťanský, že přímo odporuje všemu, co křesťanským a katolickým se nazývá. Po knihách a časopisech nejlépe se pozná, kde vane takový nebezpečný průvan. Kde čtou se »Červánky«, »Rašple« a pod., tam už se ví, jaký vitr vane, tam vznikají záněty pychy, nečistoty, tam vzniká duševní nedoslýchavost, ne-li úplná hluchota.

Němota jest obyečně následkem hluchoty. Co člověk neslyší, nesnáží se zvuku nápodobiti. Co platí o němotě tělesné, platí i o němotě duševní. Kdo dobře slyší, dobře i mluví. Právě už žalmista Páně: Uvěřil jsem a proto jsem mluvil, a sv. Pavel: Uvěřili jsme a proto mluvili jsme. Svátý Petr před vysokou radou pravil: »Sud'tež sami, zdaž můžeme nemluvíti o tom, co jsme viděli a čeho svědky jsme byli.« Proto nestačí slovo Boží jen slyšet, nýbrž třeba jest je i ústy vyznávat, jak činiti kázal sám Kristus Pán svatým apoštolům. Rozkaz daný svatým apoštolům, aby svědectví vydávali Kristu Pánu, platí i nám. Svědectví Kristu Pánu vydávati máme především sami před sebou. Před svou nejvnitřnější bytostí vyznávatí máme, že Ježíš Kristus jest Bůh a společník, že církev jest ústav Bohem zřízený, neomylný, jenž potrvá do skonání světa. Tak nabudeme pevného, nekolísavého základu života. Svědectví vydávati máme slovem, řídce se příkladem sv. Pavla, jenž řekl: »Nestydim se za evangelium Kristovo.« Kolik lidí dnes z lidského studu jest duševně němých! Uvěřili a přece nemluví. O jiných však zase platí: neuvěřili, nepoznali, nezkusili a přece mluví, jak vidíme to také v mnohých časopisech, knihách a spisech. Mnozí lidé ničemu řádnému se nenaučili, nic dobrého, počestného nevykonali a přece se tváří, jakoby Bůh ví jak byli studovali a u nohou velikých mudrců byli seděli. A mnozí ještě kupují, penězi podporují listy, v nichž tupí se svatá víra naše a vše, co nám katolíkům jest posvátného. Spravedlivý žije z víry, věří, doufá, miluje, vystříhá se všeho, co Kristus Pán zapovídá, myslí jako Kristus, soudí a rozsuzuje s Kristem. Dobří lidé to byli, kteří hluchoněmého ku Kristu přivedli. Dobří lidé to byli svatí bratři soluňští, kteří předky naše, duševně proti evangeliu hluché a němé, a nás v nich ku Kristu Pánu přivedli, aby vložil ruku a uzdravil hluchotu a němotu předků našich. A Kristus Pán uzdravil a přijal předky naše do církve svoji. Dobří lidé to jsou, kteří dosud úřadem učitelským, pastýřským, kněžským nás v církvi Kristovu uvádějí a v ní udržují. Avšak nejen členové Apoštolátu sv. Cyrilla a Metoděje pod ochranou Matky Boží duševně hluché a němé ku Kristu Pánu přiváděti mají modlitbou a almužnou, a jako on »Effeta«, otevři se, jim volati mají. »Effeta«, všichni otevřme uši, abychom slyšeli zjevení Boží, rozvažme svazky jazyka, abychom velebili Bohu. Rodičové volejtež »Effeta« dítkám svým, veďte je k Bohu, členové rodiny »Effeta« volejte sobě navzájem, v Bohu hledající pomoci v záležitostech soukromých i rodinných, k zákonodárcům volejte »Effeta«, aby otevřeli i oni uši zjevení Božímu a na základě křesťanské pravdy zákony nám dávali, aby čest Bohu vzdávali, »Effeta« volejme k úřadům, aby si všimli, kterak církev jest veřejně hanobena, slovo Boží tupeno, mravopočestnost jak klesá, hyne pokoj a mír. Rozhlédněme se jenom, kolik tu všude duševně hluchých a němých, a volejme ku Kristu Pánu, aby promluvil k nim »Effeta«, Kristu »Effeta«!

Mocným, pohnutým hlasem, důvěrnou modlitbou ku Kristu Pánu skončil nejdůstojnější velepastýř bohonadšenou řeč. Po kázání sloužil Jeho Excellence nejdůstojnější pan biskup pontifikální mši svatou za příslušné asistence. Asistovali veleďst. pan kanovník monsign. Jan Vojtěch, předseda Apoštolátu v diecési brněnské, veleďst. pp. konsistorní radové Fr. Špidla ze Svitávky a J. Kučera z Cetkovic, vpp. Jan Škarda, kaplan, a Fr. Kamený, kooperátor v Boskovicích. Při pontifikální mši svaté pěkně zpívala Cyrillská jednota, řízená nadučitelem panem Fr. Tichým, na varhany hrál mistrovsky nadučitel pan Fr. Jarušek, majitel zlatého záslužného kříže. Po mši sv. defilovaly všechny spolky kolem Jeho Excellence nejdůst. pana biskupa u fary. V novém spolkovém domě byl společný oběd, odpoledne svaté pozeňnání a po něm výlet do lesa „u hradu“. Jeho Excellence nejdůst. pan biskup František Saleský odejel k 6. hodině večer ze zámku v průvodě vysokorodého pana hraběte Alf. Mensdorffa, veleďst. p. kanovníka msgra. Jana Vojtěcha a veleďst. p. děkana I. Peciny do Lhoty Rapotiny, kdež prohlédl si úpravnou kapli a s lidem vykonal pobožnost, uděliv na konci biskupské pozeňnání. Až na nádraží ve Skalici doprovodilo Jeho Excellenci banderium, kdež místní farář, vdp. rada Fr. Špidla ze Svitávky, spolu s ostatními průvodci s Jeho Excellencí se rozloučil.

K slavnosti této dostavily se mimo farníkův a lidu zbožného z Boskovic též četné spolky. Též došlo mnoho pozdravných připsův a telegramů. Celkový dojem slavnosti byl velkolepý. Duch katolický žije, mohutní a roste. Slavnost Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje v Boskovicích byla mu mocnou posilou. Žehnej a zachovej Bůh ducha katolické horlivosti a statečnosti na celém Boskovicku!

Dle „Mlasu“.

Několik zázračných událostí

ku zvýšení úcty svatého Antonína Paduanského.

Podává VÁCLAV DAVÍDEK, katecheta v Turnově. (Č. d.)

Zvláštní kázání.

Mezi mnohými hříchy, jež ve Florencii páchány byly a proti nimž sv. Antonín mečem slova Božího bojoval, byl hlavní lakota. A tu se udál případ, o němž nám i sv. Bonaventura vypravuje; pobouřila tato událost celé město i okolí a po drahá léta bylo jí vzpomínáno. — Zemřel totiž velice bohatý lichvář a svatý Antonín měl nad jeho mrtvolou k přítomným pohřební řeč promluvit.

Když se k tomu úkonu připravoval, zjevil mu Bůh, že duše tohoto boháče jest odsouzena k věčnému trápení, poněvadž se za živobyti tolika nespravedlností a podvodů dopustil. — Nadešla hodina pohřbu a sv. Antonín horlil v řeči své proti lakotě a poukázal na to, že lakomci a lichváři jsou největší nepřátelé lidstva; srdce jejich naplněno jest radostí, když válka nastane, neboť vědí, že drahota jim jen jmění rozmnoží. »A nad to nade všecko«, volal nadšený kazatel, »jsou

skrblici nepřátelé své vlastní duše a nikdo z nich nedojde blaženosti věčné. A tak i tento, k jehož tělesné schránce jste se byli sesli, abyste ji k věčnému odpočinku doprovodili, byl lakomec a lichvář po celý svůj život, a proto duše jeho nyní v pekle se trápí, odkud není vysvobození. A na důkaz pravdivosti řeči mé jděte jen k jeho pokladnám a uprostřed toho množství peněz naleznete i srdce jeho. Neboť Syn Boží pravdu měl, když pravil: »Kde jest tvůj poklad, tam jest i srdce tvé!«

Při takovém neslychaném kázání stál tu lid jako bez ducha, až mnozí se konečně vzbudili a utíkali do domu zesnulého, aby se přesvědčili, zda kazatel pravdu měl. Sv. Antonín musil tudíž od další řeči ustati. Když z chrámu rozutíkaný lid dospěl domu zesnulého, tu žádal na pozůstalých, by ihned pokladnice otevřeli, zda sv. Antonín pravdu měl? A ejhle! k velikému svému překvapení našli pod zlatáky nebožtíkovými — teplé srdce jeho! Tím však se nespokojili a spěchali do chrámu, kde zesnulému prsa otevřeli, aby poznali, zda to jest jeho srdce. A tu se přesvědčili, že mrtvola skutečně srdce nemá. I rozhněval se lid, a aby spravedlnosti Boží zadost učiněno bylo, křičel, že tento lichvář nesmí býti na posvěceném hřbitově pohřben; rozlícený dav nedal se ani uchlácholiti a uchopiv mrtvolu, zatahl ji na místo, kde zcepenělá zvířata zakopána bývala.

Podivuhodná tato událost měla za následek, že obyvatelé města Florencie káli se z hříchů lakoty a lichvy a vzali si upřímně slova Spasitelova k srdci: »Co platno člověku býť celý svět si získal, na duši své však škody trpěl?« Úcta pak k světcům byla tak veliká, že sv. Antonín musil opustiti město a odebral se opět do samoty na horu Alvernia. (Seeböck, »Der hl. Ant.« str. 81.)

Uzdravený jinoch.

Jedenkrátě přišel k sv. Antonínu jinoch z Padui; jmenoval se Leonard. Ve sv. zpovědi, kterou u světce byl vykonal, vyznal se, že matku svou tak silně kopl, až k zemi upadla. Svatý Antonín, chtěje mu těžkost provinění ukázati, uvedl mu na paměť známá slova Pisma svatého: »Noha, která by otce nebo matku udeřila, má býti ufata.« Jinoch rozuměl slovům však jinak, než jaký smysl v Písmě sv. mají, a přijda domů, uchopil palici a urazil si jí onu nohu, kterou druhdy matku svoji kopl. Správa o tomto nerozumném činu rozléla se městem rychlostí blesku, tak že i sám světec o tom uslyšel. I odebral se rychle k nemocnému a modlil se nad ním; pak vzal uraženou nohu, přidržel ji k místu, kde byla odfata, učinil nad tím znamení kříže a noha v tomtéž okamžiku byla zcelena. (Meier, »Der hl. Ant. v. Pad.« str. 78.)

Svatý Antonín utišil slovy svými bouři a zahnal dešť.

Jiný zázrak učinil v Bourges, městě to francouzském. Když ani chrám, ani náměstí nestačovalo pro lidstvo, které se shromažďovalo ku kázáním světcovým, tu se odebrali kněží s lidstvem za město do polí. Bylo to právě letního času, kdy událost tato se přihodila. A tu když sv. Antonín započal kázati, náhle se mračna srazila nad hlavami posluchačů, rychlé blyskání bylo předzvěstem silného deště. Tím zastráženo bylo přítomné posluchačstvo a úmysl jeho byl vrátiti se do města. Sv. Antonín pozoruje to vše, zvolal: »Můžete býti bez starosti, ani kapka vody na vás nespadne!« Na ta slova se nikdo s místa ani nehnul. Sv. Antonín pak pokračoval v kázání; před zástupem a za ním byl líják spojený s krupobitím, avšak nad posluchači jakoby střecha byla; zůstali deštěm nedotknuti,

jako druhdy Izraelité při přechodu Rudým mořem od vody; ano i místo, kde stáli, zůstalo suché.

U příležitosti tak velikého zázraku nebylo nikoho z přítomných, který by všemohoucnosti a dobroty Boží neobdivoval; ve sv. Antonína poznali muže Božího, jehož si všemohoucí Bůh zvláště zamiloval. Na památku této události byl postaven vedle hlavního chrámu Páně v Bourges pomník, na němž událost tato zobrazena a vypsána byla. (Meier, »Der hl. Ant. v. Pad.« str. 50.)

Blažená smrt svatého Antonína a veliký zázrak po jeho úmrtí.

Město Padua, které tak často svědkem bylo zázračného působení světce, bylo vyznamenáno i před jinými městy, že sv. Antonín v něm dokonil pozemskou pouť života svého. Bylo to na začátku svatodušního času, kdy se domů vrátil; bratři jeho jej obklopili a úpěnlivě prosili, aby konal postní kázání. Ačkoli se cítil sv. Antonín od tolikeré námahy velice zesláblým, přece vystoupil na kazatelnu a hlásal slovo Boží s velikým nadšením. Sotva že však čas postní minul, nemoc se zhoršila a světec cítil, že jej Bůh brzy k sobě povolá. I přijal na to svátosti nemocných a netoužil po ničem jiném tak velice, nežli aby spojen již byl s Bohem.

Nadešel den 13. června a světec odpočíval v chudíčkém klášteře nedaleko města na prostíčkém lůžku. K večeru téhož dne pobíhal lid zmateně ulicemi a volal: »Světec jest těžce nemocen, světec umírá!« A v krátkosti na to hrnul se zástup k umírajícímu a obklopil lůžko jeho; každý, kdo byl

přítomen, hořce plakal. Když lid takto nařikal, uslyšel z úst umírajícího svatého dobrodince andělský zpěv. Hlasem andělským pozdravil sv. Antonín naposledy na tomto světě svoji milostivou Matku Boží, volaje: »O gloriosa Domina, excelsa super sidera!« — »ó přelávná Matko, vyvýšená nad hvězdami!« Při těchto posledních slovech odevzdal přecistou duši svou Bohu.

Po své smrti byl sv. Antonín rozmanitými zázraky oslaven, avšak nejznamenitější přihodil se r. 1262., 32 let po jeho úmrtí.

Obyvatelé města Padui vystavěli ku cti sv. Antonína velebný chrám Páně. Když ostatky světce do tohoto chrámu měly přeneseny býti, odcestoval za tím účelem sv. Bonaventura do Padui, aby vše dle předpisů církevních se dalo. Rakev byla otevřena, tělo nalezeno spráchnivělé, avšak jazyk byl zcela zachovalý. To spatřiv sv. Bonaventura vrhl se s veškerým zástupem na kolena a zvolal: »Ó požehnaný jazyku, který jsi tak často Boha velebil, nyní teprve zjevno jest, jaké oslavy u Boha se ti dostalo.« Na to byl jazyk uchován do skvostné nádoby, drahokamy vykládané a tato uschována jest v kapli kostela v Pádově, kde ji možno až do dnešního dne spatřiti. — Sv. Antonín se zobrazuje ve františkánském oděvu, s dítkem Ježíšem v ruce. Jest nejvíce vzýván tehdy, když někdo něco ztratí a prosí, aby to opět našel. I pisatel těchto řádků se nejednou přesvědčil, že sv. Antonín pomáhá rád, když jej vzýváme o pomoc, abychom ztracenou věc našli. (»Jugendhort« č. 15., 1892.) (Příběh dále.)

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Zpěv IV.

Píseň 1.

Quam pulchra es, amica mea, quam pulchra es! Oculi tui columbarum atque eo, quod intrinsecus latet. (Cant. 4, 1.)

Jak krásná jsi, má přítelko, jak krásná,
jak zalíbíš se těm, kdož teď tě zoří!
aj nejsou-li to holubiny oči,
co plájí vstříce, jak dvojí hvězda jasná?

Tys zlato v záru ohně zčištěné,
tys démant vyšlý z brusičovy ruky,
neb přetrpěla's šťastné všecky muky
a ze zkoušky máš radost zlažené.

Je krásné nebe, jež se zrakům jeví,
leč krásnější to, o němž nikdo neví,
jež v zasloužené odměně tě čeká.

To první nebe plá v tvém čistém oku,
to druhé v srdci — v lásky mojí toku —
ta láska velká jako proudná řeka.

Píseň 2.

Capilli tui sicut greges caprarum, quae ascenderunt de monte Galaad. (Cant. 4, 1.)

Tam na Galaadské hoře v bujně trávě
se stádo kůzlat pase — milý vzhled!
Já půjdu za nimi v jich stopy sled
a přihlédnu, jak skotačí si hravě.

Ne kůzlata, to milou svoji státí
jsem viděl podál... Její kadeř zlatá,
jež stuhou rudou byla svrchu spjata,
si chtěla jenom s vánkem laškovati.

To ani kadeř milky nebyla,
leč její zbožné myšlenky a city,
jež stuha lásky ke mně pojila.

Tam vlnily se, kde Duch svatý chtěl,
a hrály sobě, v mojí Srdci skryty —
já dobrý pastýř nad nimi jsem bděl.

Píseň 3.

Dentes tui sicut greges fonsarum, quae ascenderunt de lavacro, omnes genellus foetibus, et sterilis non est inter eas. (Cant. 4, 2.)

Když, dušičko má, zahovoříš se mnou
neb usměješ se na mne ze spánku,
jak stádo ostříhaných beráneků
tvé zoubky perlce ukazují jemnou.

Pojď, hovoř se mnou, milovaná deero,
tvá řeč mi sladkým jídlem lahodí,
v tvých ústech každé slovo porodí
hned předsevzetí dobrých kolikero.

Pojď, hovoř se mnou o té lásce mojí,
jež z mého Srdce v plamenných střel rojí
ven vyráží a všechno zahřívá.

Zem ztuhlá jejím teplem okřívá,
led taje, vody tekou litoši,
zem znovu kvete k mojí radosti.

Píseň 4.

Sicut vita coccinea labia tua, eloquium tuum dulce. (Cant. 4, 3.)

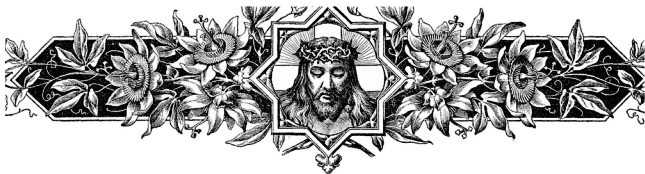
Když mluvíš ke mně, milko, lásky slova,
když žaluješ mi svého srdce tiseň,
když se skřívánkem píšeš zbožnou píseň,
tvá ústa jsou jak stužka purpurová.

Tvá ústa jsou jak stužka červená,
když smáčíš je v mé krve prameni:
tu lásky naší neseš znamení
ty na sobě, o duše milená.

Jak Bernardovi, světci výmluvnému,
rty tvoje medem zlatostkvoucím kanou,
když slova lásky mluvíš k Srdci mému.

Jak perlicí se nektar ony planou,
když zlíbala's můj zkrvavený bok,
když vnořila's je v Srdce mého tok.

Za živa pohřbená.

Skutečná událost. — Podává VILÉM SLADOMEL. (Č. J.)

Černošská vesnice a její obyvatelé.

Karavana táhla dosti rychle směrem západním. Už uplynulo více než osm dní, co opustila Mombas, když se tu celá krajina změnila. Půda rovinatá změnila se a nastala vysočina, čím dále tím vyšší, jejíž vrcholky byly hustě zalesněny. Bylo to ono pohorí, jež téměř úplně prostírá se směrem podélným od 15. stupně severní až k 19. stupni jižní šířky, sahajíc tudíž od břehu Rudého moře skrze Abessynii čili Habeš a území Gallů, Wamassaiův a Makuův až k ústí řeky Zambezi. Na severu omývá Rudé moře úpatí tohoto pohorí, na jihu pak sousedí vrcholky jeho s okeánem Indickým. Nejvyšší body tohoto horského řetězu vypínají se mnohem výše než k bodu sněhu a obyčejné výši mračen. Kilima-Nžaro, od níž celé pohorí má své jméno, pozvídá hrdou svoji šíjí, jež věčným ledem pokryta jest, do výše 6000 metrů.

Aby se karavana vyhnula všem obtížím, jichž jest hojnost na cestě zalesněným pohorím, dala se směrem severním, táhnouc po úpatí horstva Kilima-Nžarského, až dorazila koncem druhého téhodne k dosti prostrannému jezeru, jehož vody množily se vodou sněhovou s hory Kenia, jež se tam pne 5400 metrů vysoko, střežíc jako nesmírný obr vchod

přes pohorí. Zevnějšek krajiny té vzal na se jiný ráz než doposud. Nehostinná pustina ustoupila tu veleúrodné půdě, jež jsouc protkána hustě množstvím řek a potoků, jest velmi vhodná k hospodářství polnímu. Potoky ty vespolek splynuvše do jezera, činí při svém výtoku do moře dosti mohutný veletok, jménem Dana, jenž, protékaje rozmanitým směrem území Witu a zemi Suahelů, severně Mombasu vlévá se do moře. I rostlinstvo je tu bohatší. Stromy rozmanité podoby a různých druhů kouzlí oku milé skupiny.

Karavana táhla hustými, stinnými lesy, jež ozývaly se křikem opic a papouškův a zpěvem mnohonásobně zbarveného ptactva. Ale v noci, kdy měsíc prohlédal bledým svitem skrze listnatý strop lesní a kdy hvězdy jihu na nebeském klenutí kmitaly, zaznívaly zvuky zcela jiné. Vzduch trnul hromovým řvaním lvů, sestupujících k jezeru napít se, a děsným vytím hyen, vycházejících na lup. Zvuky ty arci plašily spánek účastníků karavany. Po celou noc hořely kolem tábora ohně, v jichž středu přivázáni byli koně a volí jsouce tu jisti před šelmami. Aby však bezpečí odpočívajících bylo úplně, střehl vždy jistý počet ozbrojených mužů noční tábor, kteří byli hotovi zaplašiti dobře mřířenými koulemi choutku lvů nebo jiných šelem na tučnou večeři.

Cesta lesem pokračovala ještě zdlouhavěji než po krajinách travnatých a hornatých. Mnohdy musil předvoj po celé hodiny prosekávati sekerou cestu houštinami. Za takových obtíží dostala se karavana posléze do nějaké černošské vesnice, jež podobou svojí nikterak nesmí porovnávána býti s vesnicemi evropskými, ba ani s příbytky Indiánů v Americe. Příbytky černochoů v takové vesnici pozůstávají z chatrčí, opatřených střechami, podobající se namnoze našim úlům, a to tím spíše, že mají pouze jediný vchod výšlapaný na způsob nějaké díry, tak že černoši mohou se do nich dostat, pouze když se skrčí aneb aspoň shýbnou. Vnitřek chatrče tvoří jediná prostínečká prostora, sloužící celé rodině k obývání a k práci. Kolem každé chatrče jest jistá výměra plodné půdy, již kolkoem ohraničuje silný plot trnitý. Oplotnění to má dvojí účel: předně totiž v dobách války — a ty, bohužel, u národů černošských trvají téměř ustavičně — nelze nepříteli napadnouti najednou celou vesnici, nýbrž musí každou jednotlivou chatrč zvlášť útokem napadnouti, ji ohněm zažehnouti, což ovšem trvá dlouho a má veliké obtíže, jelikož každý černoch z hustého a vysokého trnitého oplotnění hájí majetku svého na život i na smrt; za druhé pak plot ten hájí majetek černochoů před možným vpádem divoké zvěře, jež touží po chutných bobech, čočce mtama, miarelli a tykvích, patátech, manioku, okurkách, kukuřici a igrnamech. I ryže daří se v oněch krajinách, kde jest dostatek vody. I banány tam rostou divoce jako u nás lesní stromy. Kdyby úrody této nechráněná mohutná trnitá ohrada, neměl by černochoi s rodinou ničeho. V době nouze a neúrody přikvačili by sousední kmenové a pobrali by vše. A nejenom nepřátelé, i divoké kozy, opice, antilopy, ba i sloni navštěvovali by tato místa zásob. Třeba též připomenouti, že ohrada

ta slouží také k tomu, aby v dobách nočních nalezl tu domácí dobytek černochoů ochrany před dravou zvěří.

Toto vylíčení černošské vesnice v těchto krajinách nehodí se však nikterak pro celou Afriku. Obydli černochoů, kteří se dělí na přemnohé kmeny, jsou velmi rozmanitá dle zvyků, potřeb a podnebí. Jinak zajisté vypadají obydlí v Egyptě a v území Kongo, jinak u černochoů v Sudanu, jinak u Gallů, jinak u černochoů v Kamerunu a jinak v zemi Namaquů. Každý rozdíl pletové barvy u černochoů, od bledotemné až k nejčernější, jež rovná se černému lesku dřeva ebenového, má jiné formy obydlí.

Popsali jsme vesnici černošskou, do níž karavana Hassanova právě byla dorazila. Obyvatelé vesnice té náleželi velikému kmenu Bantů, k němuž náleží též černoši v Kongo a Damaře, černoši Suahelci a kaferští, kteří bydlí vesměs větším dílem jižně od rovníku v temných končinách afrických. Obyvatelé oně vsí byli lidé vysocí a silní, mocných kostí, a třebaš útvar jejich obličeje prozrazoval pravý ráz černošský máje nos ploský, rty odlehle, oduté a vlasy krátké, vlně podobné, přece nikterak neměl do sebe ničeho odstrašujícího. Obyvatelé ti nenáleželi k žádnému bojovnému a divokému kmeni, jakým jsou na př. severně bydlící Gallové, nýbrž patřili ku kmenům pokojným, živícím se hospodářstvím a chovem dobytka, jako na př. Waknafové.

Příchod karavany pobouřil celou vesnici. Pohlavár, starý to a tučný černoch, mající hlavu hustými bílými vlasy porostlou a oděný dlouhou košilí z afrického plátna jako všickni jeho soukmenovci, přijal milostivě dary od Hassana, totiž: něco skleněných perel, ruční zrcadlo s olověným rámečkem, několik loket látky kalikové a hrst soli. Jakmile tyto dary, jež musí každá karavana zaplatiti, odevzdány byly, rozpřel se ihned čilý

směnný obchod mezi Araby a tuzemci. Kořeny manioku, rýže a kukuřice byly vyměňovány za skleněné perly a látky bavlněné; nádoby byly naplněny vodou a zásoby mouky byly obnoveny. Po odbytém obchodě karavana odpočinula si na den k dalšímu pochodu.

Pozdě do noci bylo bubnováno; černoši tančili jak obyčejně, když se byli dříve posilnili neobyčejně hojnou večerí, která pozůstávala z masa kozího a ovčího na rožních upečeného.

Bidný plán.

Co se černoši s karavanou přišli s černochoy tuzemskými tancem a hodováním bavili, seděl Hassan v chatrči naproti náčelníku vesnice, tlustému to černochu, jenž roztažen jsa na rohožce z rákosí, s nesmírnou chutí věnoval se sladkému svému zaměstnání — jídlu. Při této hostině náčelníkově ovšem nebylo užíváno nožů, talířů, vidliček ani lžic; místo talířů zastávaly dva čerstvě utržené banánové listy, z nichž na jednom byl obrovský kus kozí pečeně, na druhém pak hustá kaše z mouky sorgho, uvařená ve slané vodě. Náčelník čili hlava obce roztrhal neobyčejnou zručností pečené maso na malé kousky, jež hltal, chrochtaje časem na důkaz, že nezná žádné sladší chvíle. Kdo by jej byl viděl, musil by bezděčně mysliti si, že mu příboru z evropské kuchyně naprosto není třeba.

Hassan tedy seděl naproti tomuto labužnickému pohlaváru a díval se naň s opovržením, kouře z dýmky mlčky, dobře věda, že černoch dokud jí, nemá pro nic jiného smyslu; teprve když černoch poslední kousek masa pozřel a poslední zbytek kaše s listu banánového byl olízal, a když si na znamenit rozkoše a blaha na tučné břicho zaklepal, tu teprve pustil se Hassan do hovoru.

„Víš-li tedy vhodnou příležitost, Mokulu, pravil, „a chceš-li se s lidem

svým účastniti na mém podniku, tu jsem hotov dáti tobě za každého muže, jenž prodělá s námi tažení, loket bavlněného tkaniva a pětadvacet červených skleněných perel. Dříve však nežli určitou smlouvu spolu učiníme, musím zvědět, kde bych mohl nabýti otroků. Pověz mi jméno oné země a zároveň mi řekni, patří-li pod vládu egyptského khediva (panovníka).“

Náčelník Mokulu zakýval hlavou k záporné odpovědi. „Hranice země egyptské“, pravil, „rozkládají se ještě daleko, daleko na jih. Musil bys tam jíti ještě mnoho dnů, než bys došel hranic. Ale onen kmen, o němž jsem se ti byl dříve zmínil a kde nabudeš otroků, leží přímým směrem na západ od mé vesnice, tak že není ti třeba báti se Egyptanův ani bílých vůdců vojenských. Ty potáhneš ustavičně směrem, kde slunce zapadá, až překročíš pohoří a dojdeš na rovinu zevšad hustými lesy pokrytou. V lesích těch jest mnoho vody a zvíře, tak že jakmile tam dorazíš, nebudeš mítí žádného nedostatku ani vody ani potravy. Ovšem i mnoho lvův a tygrů tam jest, že dnem i nocí budeš slyšeti jejich řev. Také mnoho slonů potkáš na cestě.“

„Tedy bych mohl na ně lov učiniti, abych dodělal se slonoviny“, přerušil Hassan náčelníka.

Rty Mokulovy prozrazovaly úsměv. „Nebude ti ani třeba“, pravil, „dáti na lovu tom život v šanc. Kmen, kam potáhneš, má mnoho slonoviny už pohotově. Mužové kmene toho jsou znamenití lovci a třebas neměli pušek, umějí výborně zacházeti lukem a šípem. Kmen ten jmenuje se Uhamio.“

Oči Hassanovy hořely lakotou, když slyšel, že černošský kmen ten má mnoho slonoviny a že není ozbrojen puškami. „Kterak tomu mám však rozuměti“, tážal se, „že jsem dosud ničeho neslyšel o

Uhamickém kmeni, ač jsem tyto končiny už po třicet let křížem procházel?«

»Kmen tento teprve před nedávnem přišel tam od západu, usadiv se mezi krajinami Allamnyudův a Uhamiassů proto, že do dřívějších sídel jejich po dvakráte po sobě přiletěly kobylinky v nesmírných mračnech, jež ohlodaly všecku zeleň, tak že země stala se pouští. Aby unikli hladu, odešli Uhamiové do nových krajin, kde se usadili.«

»Jak daleko jest odtud k vesnicím Uhamiů?« tážal se Hassan.

»Povede-li můj lid tvoji karavanu, dojde k nim za měsíc.«

»A kolik asi otroků dle tvého mínění tam získám?«

»Popřeje-li ti Allah štěstí«, vece Mokulu, »budeš moci tam ukořistiti přes sto otroků, muže, ženy i děti v to čítajíc.«

Arab vyskočil jako kouzelným prutem zasažený. »Jakže? Sto otroků tak blízko a bez nebezpečení? Mokulu! Přišel jsem v dobré chvíli do tvé vesnice. Ale nesmím prodlévati, aby mne někdo jiný tam nepředěšel. Kolik lidí mi zapůjčíš?«

»Dám ti třicet mužů, kteří ti budou vůdci, nosiči břemen i válečníky, poněvadž mnozí z nich jsou opatřeni střelnou zbraní. Rád ti pomohu, jelikož věřím se všemi lidmi svými na Allaha a jeho proroka a protože jsem přítelem Arabů.«

»Jsi-li tedy, jak pravíš, mým přítelem, Mokulu«, pravil Hassan, »nezdržuj mne tedy; plán můj kvapí. Dám ti tedy za tvých třicet mužů třicet loket červeného tkaniva a za každého muže pětadvacet skleněných perel. Nad to dám ti ještě libru soli, a zdaří-li se úmysl můj, vrátím se zpět do tvé vesnice. Zatím ještě vyzvěď, je-li cesta až do Mombasu jista, abych se svým zbožím bez překážky na pobřeží mohl se dostat.«

Oba tito zlosynové přemýšleli ještě dále o cestách k provedení tohoto ďábelského plánu vedoucích. Mokulu vybral

třicet mužů ze svých lidí, aby karavanu doprovázeli. Na druhý den odtáhla se silená karavana dále.

Šťastná rodina černošská.

Prosímě laskavě čtenáře, aby nás následovali do krajiny, kam měla karavana Hassanova zamířeno a která byla od Zanzibaru vzdálena na západ nejméně 400 hodin cesty. Krajina ta, sousedící s osadami Allamnyudův, Uhamiassův a Učelvandů, vynikala úrodnými rovinami, dílem lesy porostlými, dílem úrodnými nivami obohacenými. Vysoké a nepřístupné horstvo ohraničovalo zemi tu na jih a západ, sloužíc obyvatelstvu v době nepřátelských vpádů za ochranu. V zemi té uhostili se obyvatelé kmene Uhamiů, kteří se sem přistěhovali.

Mezi těmito pokojnými lidmi žil jistý černocho, jménem Matuha, s manželkou Cilhou a dcerami Sakaluou a Suhemou. Matuha měl pověst znamenitého lovce. Nelíbil se sice nijak od svých soukmenovců, nosil stejný oděv, chodil bos a s holou hlavou, avšak platil mezi krajany svými za boháče, požívaje úcty téměř jako náčelník. Přinesl s sebou totiž z dřívější vlasti své veliké zásoby slonoviny, již tam jako šťastný lovec ukořistil. Mimo to byla jeho chatrč větší než ostatních krajanů jeho. Potravu měl hojnost. Kdykoli některá karavana tudy táhla, tu vždy směnil si za slonovinu část soli a skleněných perel.

Jelikož pak manželka jeho s dcerami pilně vzdělávaly pole kolem chýše, měli všickni dostatek rýže, kukurice, patatův a kaše z rostliny »mtama« nazvané. Zámožnost rodiny jevila se jmenovitě v oděvu, jež matka a dcery nosily. Měly totiž zavěšeno na krku a rukou i nohou mnoho šňůr perel skleněných, jež nosily i v chatrči, mimo to pak oděny byly zástěrami z červené látky bavlněné, kdežto černošky ostatní nosily zástěry

urobené z trávy »halfa« nazvané, nebo z lýči.

Kteréhosi dne prodlévala dcera Matubova, Suhema, již bylo asi sedm let, u potoka, jenž tekł vedle trnitého plotu, omezuje majetek černochův. Pásla ještě s několika jinými děvčaty stádo černavých ovčí, jež v tamních krajinách mají zvláštní ozdobné rohy. Ovce ty patřily jejímu otci. Pásly se na bujné travě. Děvčata trhala květiny, z nichž pletla věnce, by si jimi ozdobila vlasy, krk a rámě. —

»Jak pěkně vypadáš, Suhemo,« pravila jedna ze hrajících si dívek, »a jak pěkně sluší rudý kaktusový květ temnému obličejí tvému a něžným tvým očím.«

»Až Suhema vyroste«, pravila třetí, »bude bohatou a šťastnou, bude mlti mnoho perel červených, modrých a žlutých.«

»Ba ovšem, Suhema jest už nyní z nás všech nejšťastnější«, pravila opět jiná, »má každý den maso a matka jí je okoření vždycky solí, již my míváme jen jednou za čas.«

»Suhemo!« zavzněl najednou hlas, a u otvoru, jímž se vcházelo do trnité ohrady, objevila se sestra její Sakalu. »Suhemo, požeň domů ovce a pojď brzy k otci! Strojí se na lov a my smíme jiti s ním.«

S neobyčejnou radostí spěchala Suhema domů, padla otci kolem krku a dávala mu různým způsobem radost svoji na jevo nad tím, že ho bude mcei doprovázeti na lov. Maluba ozbrojil se lukem a opeřenými šípky a zastrčil si za pás ostrý svůj lovecký nůž, jež kdysi koupil od

arabského kupce za jeden slonový zub, za něž v Evropě koupiti by si mohl aspoň sto takových nožů.

Krátko trvalo loučení Matuby se ženou. Po té obrátil se k dívkám, řka: »Chcete-li jiti se mnou, pospěšte si! Ty, Sakalu, vezmi od matky velkou nádobu s kaší sorghovou, bychom měli ku zvěřině, již zastřelíme, nějaký příkrm, a ty, Suhemo, vezmi tykvovou lahvi s pombou, aby nám nescházel silný nápoj. Vody najdeme s dostatek všude.«

Divky ihned byly hotovy. Sakalu dala si nádobu s kaší na hlavu a Suhema si přivázala tykvovou lahvi na záda s nápojem, jménem pombe, jež uměl černoši upravovati. Je to jakýsi druh piva, jež chutná sice odporně Evropanům, není-li k němu přimíšen med lesních včel, za to však černochům jest velmi milým.

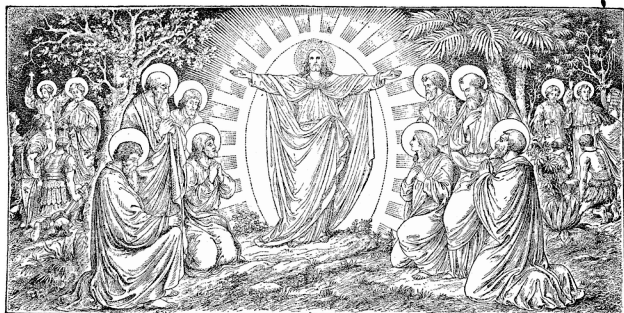
Když Matuba vycházel s děvčaty, vyprovodila jej Cilha, tázajíc se, kdy se vrátí.

»Misto, kde budeme lovit, není daleko, a obí (čaroděj) prorokoval, že ukořistíme hodně zvěře a že se vše šťastně skončí. Půjde-li vše dle přání našeho, vrátíme se ještě dnešní noci, jinak až zítra.«

Když byl Matuba své ženě potučil, aby za jeho nepřítomnosti bděla pilně nad stádem ovec, opustil s oběma svými dětmi svůj příbytek, prošel ohradou a odešel k chýšce pohlavárově, kde se všichni účastníci měli sejíti. Šťastná Cilha dávala se s pýchou za svými miláčky, netušíc ani zdaleka, že dala mužů svému poslední pozdrav.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XIII. Maria ukazuje vždy pravou cestu.

(Dle vypravování missionáře afrického P. Trilla.)

»V pravo?« — »v levo?« — »či přímo v před?«

Karavana s missionářem v čele stála, nevědouc si rady, na rozcestí. Kam se máme obrátiti? Časně zrůna vyrazili jsme do Obalu, vesnice to hustě obydlené. Našimi vůdci byli: pokazený kompas a náš vlastní důvtip. Obé však nechalo nás na holičkách a my nemohli jsme naléztí pravé cesty.

»Losujme!« rozhodl jsem konečně. »Než nikoliv«, volám opět, »mne napadá vzácná myšlenka!« Po těchto slovech sáhl jsem do kapsy a vyňal svou věrnou průvodkyni na cestách: medaili s obrázkem Rodičky Boží na jedné a s obrázkem svatého Josefa na druhé straně. »Pozor! Maria ukazuje v pravo, sv. Josef v levo, v případě pochybném jest se nám dáti cestou prostřední! Souhlasíte?« Když všichni přisvědčili, vyhodil jsem medaili do výše. Medailie se otočila několikrát ve vzduchu a dopadla jednou plochou na měkký mech. Dychtivě kvapíme k místu, kde ležela, a uvidíme, že obrázek Panny Marie leží nahoře. »Maria nás tedy chce vésti! Nuže tedy v pravo a pak rychle v před!«

Asi po dvouhodinném pochodu dojeli jsme zeleného pahorku, na jehož úpatí

rostlo několik banánů, neklamně to znamení, že se blížíme obydlené osadě. Urychlili jsme svoje kroky a brzy na to vjíždíme do — Obalu? Ach, nikoliv, Obal, cíl to naší cesty, leží ve stranu právě opačnou! Byli jsme v osadě Mfungu. Vrátili se nebylo možná, neboť bylo už pozdě. Nemilá to pro nás zajisté věc! Vedla nás nejsv. Panna tentokrátě špatně?

Mfungu je bidné hnízdo: dvě chatrče po jedné, tři po druhé straně cesty, dobromyslná starocha, hlouček dětí, muž, pes, tři slepice — toť všecko. Přes to bylo uvítání naše obstojné. Starocha mžourala na nás nedůvěřivě, pes štěkal, ale nekousal. Děti a slepice vidouce nás, rozprchly se pronikavě křičíce, na všechny strany. Chaty před námi sice neutekly, byly však za to náležitě špinavý. To bude — myslil jsem si — pěkná noc!

Ponenáhlu však důvěry k nám přibývalo. V koutě chatrče připraveno pro nás lůžko; psa získali jsme si kůstkou, děti lichocením a medailkami a dýmka nacpaná vykouzlila přívětivý úsměv na tváři naší nevlidné hostitelky. Nabídla nám docela oheň na vaření a rozbitý džbán na vodu. Za pět minut na to kloktaly vesele banány v hrnci. O lahůdku rozdělili jsme se s dětmi. Starocha zatím co jsme si na banánech pochutnávali a s dětmi se bavili, nasouchala hovorů a dýmala spokojeně ze špinavé dýnky.

Zatím přiblížil se večer. Po večeri seděli jsme kolem ohniska, na kterém dohořovala polena, a modlili jsme se růženec. »Ma šume ve, Maria! Zdrávaš Maria!« zaznívalo opět a opět z úst našich, zatím co prsty spouštěly po šňůrce kuličku po kuličce. V koutě, nám naproti, křčila se stará Ethu; lokte majíc podepřeny o kolena, holou hlavu podpírajíc rukama naslouchala modlitbě a bedlivě nás pozorovala. Byla asi velmi stará. Mnohá jistě léta těžké práce a hluboký žal zbělily její hlavu, vryly tak hluboké vrásky do její tváře a tělo až na kostru bezmála ztrávily. Najednou se vzhopila a položivši kostnatou ruku na mé rámě, pravila: »Ty jsi řekl: Ma šume ve, Maria, není-liž pravda?«

»Ovšem, matičko! Nejsi naposledy křesťankou?« — Ethu mi nerozuměla.

»Ukaž mi to!« pokračovala nedbajíc mé otázky a sáhla po medaili mého růžence. Podal jsem jí medailii. Stařena vzala ji do ruky, sňala rychle podobnou medailii se šje své a obě k sobě přirovnávajíc, zaplakala: »Mé dítě, ach mé ubohé dítě!« Hojné slzy kanuly jí při tom po lících. Bylo mi starochy lito; nechal jsem ji chvíli plakati, pak jsem se snažil ji potěšiti a na konec ptám se, po jakém to dítěti volá a co jest vůbec příčinou jejího žalu a zármutku? Dlouho to trvalo, než se utišila; potom vypravovala:

Před dvaceti roky seděla jsem na tomto místě, v této chatrči jako dnes, jen že po boku mém dlel můj milovaný syn, on, má pýcha a radost jediná. Mnoho let před oním dnem opustil mne a odešel mezi bělochy. Po letech vrátil se ke mně, ale aby zase, a to na vždy, odešel. Umíraje ležel vedle mne a všechna moje bolest nebyla s to, aby p. chajcí drahý život zadržela. »Poslyš matko!« pravil mi jednoho dne slabým hlasem, »jdu nyní daleko, daleko od tebe, chci však, abys také ty jednou s mnou tam přišla, kam já nyní odcházím. Potom, milá matko, se od sebe více neodloučíme. U bělochů seznal jsem cestu, která vede k nebi — jednoho dne mne tam budeš následovati. Nezbyvá mi již času, abych i tobě onu cestu ukázal, ale sejmí tuto medailku s mé šje, podívej se každodenně na ni a řci při tom: Ma šume ve, Maria! Slibuješ mi to?« — »Slibuji,

avšak kdo jest Maria?« Syn podíval se na mne upřeně — nezapomenu nikdy pohledu toho — vzpřímí se dopola a septá: »Ma šume...« klesne zpět a jest mrtvolou. Otče, jeho poslední pohled bolí mne podnes. Ach, mé dítě, můj jediný synu, kde dlíš nyní? ... A nyní viz, otče, jeho medailii, které se dotekl poslední dech jeho!

Stará Ethu se zamlčela. Po chvíli pokračovala: Dvacet let již nosím medailii na památku toho, jehož tělo odpočívá za mou chýší, a ne jednou, ale bezpočtu-krát opakuji denně jeho poslední slova: »Ma šume ve, Maria!« Když jste před chvílí se modlili, zaznívala slova ta i z úst vašich. Prosim tě, otče, řci mi přece, kdo jest Maria?

Vysvětlil jsem dobré stařeně nejdůležitější pravdy sv. viry. Hodina mýjela za hodinou a stará Ethu pořád ještě seděla přede mnou a naslouchala mým slovům. A když následujícího dne při mši sv. božský Spasitel v oné opuštěné, uprostřed lesa ukryté chýši nás navštívil, dostavila se i Ethu a opakovala si stále z hloubi srdce svého slova: »Ma šume ve, Maria!« Za dne vyučoval jsem ji a připravoval na křest sv., načež večer obmyta byla vodou spásy. Na počest a zároveň na poděkování její nebeské ochránitelce dal jsem jí jméno Maria.

Jesté pozdě v noci slyšeli jsme, kterak na hrobě svého syna opětuje vroucně slova, která byla její duši zachránila. Avšak když svítalo, vyvolali mne moji katechisté ven; tam ležela na hrobě synově již stuhlá, ale se spokojeným úsměvem na uvadlých rtech, medailii držíc křečovitě v rukou, stará Ethu v posledním hlubokém spanku. Její duše byla pospíšila za milovaným synem, aby na věky s ním spojena Marii bez přestání velebila pozdravem, jež byla tak často, neznajíc jeho významu, se modlila, pozdravem: »Ma šume ve, Maria!«

Dobrá nebeská matko, ty jsi nám přece ukázala pravou cestu!

XIV. Příchod sester „Naší milé Paní“ na stanici Lac Croche v Britské Americe.

Minulou zimu bylo na missijní stanici mezi Indiány Lac Croche posláno několik missijních sester. Poslyšme, co sestra Petra Damiana o tom vypravuje:

•Dne 14. prosince usadily jsme se na dvou velkých saních. Jedny z nich řídil missionář P. Campean, druhé starší Indián. Tento cestoval za kruté zimy téměř celou noc, aby nás přivezl. Saně ozdobil praporečky. Cesta vedla nepřehlednou prérií. Časem zazpíval si náš vozka ve své mateřštině, troubil vesele a jásal z plných plic. Byl chudák hrd na to, že nás měl vézt.

Konečně vynořily se na obzoru temné stíny; byli to Indiáni, jižto nám jeli naproti, aby nás přivítali. Seděli asi na dvanácti saních. Do sani bylo zapřaženo po dvou koních a každý kůň byl ozdoben pentlemi a na hlavě krásným červeným chocholem. Divoši všichni vystoupili a pohlavář nás pozdravil jménem ostatních. Seděl na krásném koni, na plecech vlála mu dlouhá šerpa, červenou sponkou připevněná a jeho vzezření i chování bylo důstojné. My jsme nestačily naše nové průvodce si prohlížeti a byly jsme slavnou uvítanou nejen překvapeny, ale i hluboce dojaty. Bylo vidět, jak upřímně statní rudoši z našeho příchodu se radují. To bylo také příčinou, že jsme si je hned z počátku zamilovali, a čím více jsme k cíli našemu se blížili, tím více blažilo nás vědomí, že jest nám působiti mezi nimi. Ano, my milujeme Indiány a rády pro ně obětujeme, co máme na světě nejdražšího.

Zbytek cesty vykonán rychle. Za hlaholu hymny »Ave maris stella« slavily jsme svůj vjezd do Lac Croche a stanuly jsme před domem vládního agenta, jenž, ač zarytý protestant, byl svůj dům nám na počest praporem ozdobil. Na missijní stanici očekávalo nás nové překvapení. Tam stáli v dlouhé řadě divoši nás vítající. Zahučely rány tři pušek a radostný křik ozýval se nám vstříc na uvítanou. Vystoupily jsme ze sani a podávaly všem ruce, což jest po názoru Indiánů znamením přátelství. A měly jsme co dělati, abychom byly hotovy, neboť ruk nám podávaných bylo mnoho. Missionář ukázal nám na skupinu žen, které stály opodál a pravil: »Ty jsou dosud pohanky, nezapomeňte na ně!« Přiblíživše se k nim, chopily jsme se jejich rukou neumytých, které nám ostýchavě podávaly. Dosud zůstaly proti slovům a domluvám missionářovým hluchými. Snad milost Boží obměkčí později srdce jejich. Když jsme se blížili kostelu, misil se v praskot ručnic hlahol zvonů. Vstoupily jsme; kostel se naplnil do posledního místa. Jeden z Indiánů postavil se před nás a měl k nám uvítací řeč, kterou nám missionář tlumočil. Sestra Irena odpověděla několika slovy, načež uvítací slavnost sv. požehnáním se skončila.

Různé zprávy a drobnosti.

Valná schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda na posvátném Velehradě. Kdy kněžstvo svou eucharistickou schůzi konalo, byly zároveň na posvátném Velehradě zahájeny slavnostní schůze Cyrillo-Methodějské, poutní pobožnosti a hlavně schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje. Letos schůze tato tím většího nabyla lesku, že zavítalo s vldp. P. Cibulkou asi 150 Pražanů na Velehrad, aby uctili hrob sv. Methoděje. V pondělí 31. čer-

vence seřadil se u Cyrillky velkolepý průvod jako každoročně a za zpěvu písně velehradské ubíral se do svatyně velehradské. Poutníky uvítal srdečnou promluvou správce fary velehradské dp. P. Rejzek. Pak následovalo uctění nejsv. Svátosti. Po sv. požehnání konala se sv. zpověď, občerstvení, následovala společná večerní modlitba v kostele a odpočinek. Druhého dne poutníci vstávali za hlaholu zvonů, neboť skoro ráno

přijeli Pražané, kteří byli slavně do chrámu uvedeni. Pak byla o 6. hodině mše svatá, při níž několik set věřících přistoupilo k stolu Páně. Trochu později byla slavnostní schůze Apoštolátu svatého Cyrilla a Methoda na nádvoří klášterním. Vzácní hosté zaujali čestná místa. Následovaly řeči a chválořeči o sv. Cyrillu a Methodu, jež vyznívaly v ten smysl, aby upřímným návratem k sv. Cyrillu a Methodu opět jednota a štěstí národa obnoveny byly. Sotva se na řečníšti objevil všude a všem známý vldp. P. Cibulka, pozdraven byl bouřlivým potleskem všech shromážděných, čímž dojat byl až k slzám. Právě, uvádíme jen krátký smysl slov, jedna krev, jeden národ jsme Češi i Moravané, spojila nás jedna víra, jež pokladem jest pravé vzdělanosti, pravé kultury, která v nebi bude korunována. Na vzdělanosti křesťanské závisí i blaženost věčná. Líčil vznešenost a ovoce víry katolické v životě společenském, zvláště v rodině. Vyzývá k lásce k vlasti a národu našemu. Víra naše prospívati bude, budeme-li ji všichni muži i ženy chovati v srdcích svých a z ní budeme-li i živi, neboť spravedlivý žije z víry. Vyzývá zvláště ženy křesť., aby v rodinách svých zachovaly víru pravou, úctu k církvi katolické, aby nedaly podkopávati důvěru ku kněžím. Nadšená pochvala byla spravedlivou odměnou! Následovaly pozdravy, čtení telegramů, zpráva jednatelská. Podporovány lidové missie, konány duchovní cvičení, podporován kněžský seminář v Brně. Předseda Dr. msgr. Josef Pospíšil, arcikněz bzenecký, poděkoval všem za účastenství a vyzval k horlivé činnosti. Účastníci vrátili se do chrámu Páně, kdež sloužil slavnou mši svatou dp. P. Tomáš Šilinger, řádu sv. Augustina v Brně. Po odpoledním požehnání opouštěli účastníci posvátný Velehrad s nadšením opravdu křesťansko-vlasteneckým. *Dle „Ilasu“.*

Eucharistický sjezd v Brně. Doba koncem července a začátek srpna bývá dobou schůzí rozličných k osvěžení katolického života jak mezi kněžími, tak mezi laiky. Tentokrát konán sjezd eucharistický v Brně pro kněze i pro lid. Zahájen byl sjezd za přítomnosti Jeho Excellence nejdůst. p. biskupa Brněnského Dra. Františka Sal. Bauera dne 31. července odpoledně ve chrámu Páně u sv. Michala za hojného účastenství. Slavnost začala kázáním vldp. professora Dra. Rob. Neuschla, jenž plamennými slovy roznítil ve veškerém posluchačstvu lásku k nejsvětější Svátosti oltářní. Pan řečník ku konci vyzval všechny přítomné věřící i kněze k horlivé účtě nejsvětější Svátosti. Po kázání byl vzdán veřejný hold účty klaněním božskému Spasiteli ve vystavené velebné Svátosti po celou hodinu. J. Exc. ndp. biskup udělil pak požehnání. Dne 1. srpna zahájena schůze slavnou mši svatou ve chrámu Páně u Dominikánů, kterou sloužil vldp. kanovník msgr. Jan Vojtěch za četné assistance. Po mši sv. začala za vznešeného předsednictví J. Exc. ndp. biskupa schůze asi 100 kněží v alumnatě biskupském. Schůzi zahájil vldp. kanovník Josef Droběna z Kroměříže uvítaje všechny přítomné. J. Exc. ndp. biskup převzal předsednictví, uvítal shromážděné jako poddané a dvořeníny eucharistického Krále, postavil schůzi pod mocnou ochranu Panny Marie, jakožto Matky Ježíše Krista a spolu kněžky nejsv. Svátosti. Ta jistě vyprosí shromážděným Ducha sv., Ducha pravdy, který církev sv. v poznání pravdy Boží více a více uvádí a jemuž připisovati jest i to, že uvedena v církev sv. myšlenka klanění se nejsv. Svátosti oltářní jistým řádem a způsobem, jak se to děje ve spolku kněží adoratorův.

Na to vystoupili řečníci, kteří všichni závodili v účtě a lásce k Ježíši Kristu v nejsv. Svátosti přítomnému a hleděli

tuto úctu a lásku v srdcích přítomných kněží rozhodniti, aby oni zase dále mezi svými úctu a lásku ke Spasiteli svátostnému budili. Ó přilneme všichni kněží i nekneží k nejsv. Srdci Ježíšovu a budeme jistější v této bouřlivé době a vejdemo do veřejného života s praktickým křesťanstvím.

Po těchto řečích poděkoval diecesní spolkový ředitel brněnský vldp. Antonín

Adamec, J. Exc. nej. p. biskupovi za jeho přítomnost a povznášející příklad; také poděkoval všem řečníkům a účastníkům z Moravy a z Čech. J. Exc. ndp. biskup vyzval srdečnými slovy shromáždění, aby neskonalo lásku Spasitelovu v nejsvětější Svátosti vždy horlivě láceli a udělil všem biskupské požehnání Sjezd skončen slavným »Te Deum«.

Dle „Illyasu“.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Nov. Bydžova. Po dva roky byla jsem stížena trapným neduhem, ve svém zármutku vzala jsem útočiště k nej-světějšímu Srdci Ježíšovu, k Rodičce Boží Filipsofské, k sv. Antonínu Paduanskému, k sv. Josefu a sv. Anně a prosba moje byla vyslyšena a já těším se opět předeslému zdraví. Plním svůj slib, vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Ježíšovu, nejsvětější Rodičce Boží Filipsofské, zároveň sv. Antonínu Pad., sv. Josefu a svatě Anně, že na jejich mocnou přímluvu jsem zdraví nabyla.

Z Němčic na H. Plníce učiněný slib, vzdáváme díky božskému Srdci Páně a a blah. Panně Marii za zachránění naší dcerušky z nebezpečné nemoci. Budiž za to nejsv. Srdce Páně a neposkvrněné Srdce Panny Marie ode všech ctěno a chváleno!

Rodina M.

Z Dřevohostic. Díky vzdávám božskému Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení prosby mé.

F. H.

Z farnosti Byhařovické. Dle slibu učiněného vzdávám srdečné díky božskému Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie za uzdravení z přetěžké nemoci mé.

J. N.

Ze Lhoty u B. Vzdávám tímto veřejné díky Panně Marii sedmibolestné a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení proseb našich a splnění jejich v jisté záležitosti.

F. T. B.

Úd arcibratrstva nejsv. Srdce Páně vzdává tímto veřejně díky témuž nej-světějšímu Srdci za vyslyšení prosby své v protivenství, v jakém se nacházel. Vyplnilo se příslibení Páně na mně: Těm, kteří jeho božské Srdce ctí, že udělí všech jejich stavu potřebných milostí.

Od Uh. Brodu. Vzdávám tímto své nej-vřeblejší díky nejbl. Panně Marii ustavičné pomoci za uzdravení po vykonané devitidenní pobožnosti.

J. S.

Z Liberce. Letos na jaře roznemohla se velmi těžce naše milovaná sestra. Lékaři pochybovali již o jejím uzdravení. Plny úzkosti a zároveň důvěry v mocnou přímluvu Panny Marie Filipsofské a sv. Antonína prosily jsme o její uzdravení slibivše zároveň, že bude-li udravena, poděkování uveřejníme. Sestra naše zaopatřena byvši svátostmi umírajících, ani léku již neuzívala. Leč naděje nás nesklamala; uplynulo několik dní a sestra mohla na nějakou chvíli lože opustiti, a nyní jest opět zdráva. Díky nejvroucnější budtež za to veřejně vysloveny milosrdnému Pánu na nebesích, nejmilostivější Panně Marii, která vším právem nazývá se »Uzdravení nemocných«, a sv. Antonínovi.

M. A. J.

Z farnosti Cetkovské. Ku cti božského Srdce Páně a na oslavu sv. Antonína Paduanského plním slib, jež jsem dne 2. července ve chrámu Páně sukdolském učinila.

J. K.

B o j proti tajným společnostem.

(Hlavní úmysl.)

elmi dlouho již píše a mluví se v novinách, v časopisech i v životě o této otázce, tak že se mnohým bude zdát otřepanou věcí opět o této otázce čísti a řeknou: »Zase totéž!« Avšak není tomu tak. Každodenně přibývá nebezpečí, počet a moc těchto tajných společností se co den zmáhá, jejich drzost roste a nejsou již jen nepřáteli katolického náboženství, nýbrž společnosti řádné vůbec. Třeba rozličné jsou tyto společnosti a rozličná mají jména, ale hlavním jejich jménem jest a zůstane »zednářské spolky«. Tolik se o těchto spolcích píše a mluví, jak jsou nebezpečné, a přece se tyto množí jako houby po dešti. Je tedy potřeba uchopiti se nějakých prostředků proti nim. Kdyby tyto spolky byly veřejné a působení jejich očividně nepřátelské, snadněji bylo by proti nim se bránit, ale tak jsou to spolky tajné, působení jejich je také tajuplné; na oko předstírají lidskost, humanitu, jakoby lidem prospěti chtěly, ale zatím jako krtci podřývají všeliký řád společenský, brojí všelikým způsobem proti církvi podřývají trůny mocnářů, slovem: obracejí svět na ruby. Proti takovým zakukleným nepřátelům těžko se bránit, těžko najíti zbraň. Nauky své podvrtné rozšiřují po všem světě. Tak zapírají a zamítají křesťanství veškeré, všechny jeho pravdy nadpřirozené a dávají při každé příležitosti na jevo svou bezměrnou nenávist proti katolické církvi. Zednáři opovírají válku nejenom víře katolické, ale náboženství vůbec a přiznávají se, že jsou starému pohanství blíže než víře křesťanské. Vychvalují nade všecko staré pohanstvo i s jeho neřestmi. Svádějí lidstvo ke lhostejnosti u víře a konečně je přivádějí k úplné nevěře. A Bohem bude pak člověk sám. Tak ovšem neučí zednáři zevně, nýbrž tajnými prostředky a cestami kráčí ku svému cíli. Je-li však zednářstvo krutým nepřítelem náboženství, jest nenávist jeho proti církvi katolické až šílená. A poněvadž na skále Petrově ustavil Kristus Pán církev svou, jest úsilí zednářů namířeno proti svatě Stoli. Odtud jejich boj proti papeži, biskupům, kněžím, proti celému zřízení církevnímu. Odtud jejich posměch ze služeb Božích a z obřadů církevních. Odtud jejich zavrhování a potlačování všech nábožných spolkův a katolických jednot. Z téhož pramene zednářského vyprýštila i nynější beznáboženská škola a nynější učení bez základu náboženství, aby ditky již od útlého mládí byly v duchu zednářském vychovány. Ustanovili, aby vyučování bylo laikům svěřeno, aby bylo nucené a stát aby měl výlučné právo k vyučování. Podle požadavku prvního mají býti kněží ze škol vyloučeni, druhý a třetí požadavek vydírá rodičům právo, aby dali vyučiti děti podle zásad víry křesťanské, ale děti mají jako ten dobytek býti hnány do škol, z nichž Krista Pána, jeho víru a křesťanský mrav vyobcovali, a k tomu ke všemu mají rodiče býti donuceni, aby podle vzoru tyranství zednářského byly děti poněmáhlu o viru svatou oloupeny.

Poněvadž zednáři vědí, že žena má veliký úkol v domácnosti, že při velikých věcech má a měla žena také podíl, chtějí ze srdce ženy vyrvat viru a mravnost, a naseti tam nevěru, a tím doufají, že vybojují pro své bezbožectví všechny národy. Odtud nasazují zednáři vše, aby pohlaví ženské do svých tenat přilákali, -a mají

naději toho jistou, jestliže dívky budou dle jejich pravidla vychovány, že se jim podaří svět převrátiti podle jejich zásad. Zednáři pěstují dále hesla: Volnost, bratrství a rovnost. Proto mají v nenávisti stavy, na které je roztržena společnost lidská. Mají v nenávisti katolické kněze, neboť Tito jsou nejúhlavnějším nepřítelem zednářstva. Proto hledí konfiskovat statky církevní, aby kněžstvo pozbylo veškerého vlivu, a k tomu je tupí a haní, aby jen bylo v očích lidu zostuzeno.

Zkrátka, zednáři připravují krok za krokem cestu k všeobecné socialisticko-kommunistické anarchii, jejich stát má být bez Boha, manželství divoké, rodina bez víry, společnost bez náboženství. Není divu, že toto zhoubné učení a jednání zednářů bylo opět a opět zavrženo od papežův a že i nynější slavně panující papež Lev XIII. nepřestává veškeré křesťanstvo varovati před touto záhubnou sektou.

My pak uchopme se prostředků, jimiž bychom se ubránili této zlobě zednářské. Vydatnou zbraní jest modlitba; vyprosme na Pánu sobě a jiným sílu u vyznávání a hájení svaté víry naší. Vážme si svaté víry, osvědčujeme se býti všude horlivými a neohroženými katolíky. Podporujeme nábožné spolky a katolické jednoty, podporujeme dobré katolické listy a noviny, aby mohly čeliti proti mocným útokům zednářským. Vážme si svaté církve katolické a budme vždy věrnými jejími syny a dcerami. Budme poslušni svých velepastýřův a řiďte se dle jejich rady a učení. Domáhejme se všude svých práv jako katolíci. Domáhejme se náboženských škol a pravé vzdělanosti křesťanské. Hledme, aby žena zachována byla víře a čistotě mravů, proto podporujeme a doporučujeme školy klášterní co nejvíce. Přičiňme se, aby v rodinách byl zachován duch křesť. zbožnosti a odtud aby zásady křesťanské vycházely do všech vrstev společnosti lidské. Útočme prosbami na božské Srdce Páně, aby se smilovalo nad námi, a posílnění jeho milostí abychom modlitbou a skutky zbožnosti statečně proti nepřátelům Božím se bránili.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(je), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, aby katolíci rozhodně náboženství hájili proti útokům nepřátel, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Bojovati proti spolkům tajným modlitbou a skutkem.

Úmysl v říjnu: Konference sv. Vincence Paulanského.

Škola Božského Srdce Páně.

Ani železo ani oheň nesmí mé srdce od lásky k Ježíši odloučiti, žádná roztržka náš spolek rozbiti. Utrpení a smrt nedosáhnou vrcholu, na něž duše má se povznese. Posilněna pomocí Tvé lásky, povznese se nade všechno. *Sv. František Seraf.*

ZDRÁVAS KRÁLOVNO.

DRÁVAS NEBES KRÁLOVNO,
JEJŠŽ ŠÁDRO SLITOVNO,
ŽIVOTE NÁŠ ŽÁDOUCÍ,
MATKO LÁSKY HOROUČÍ!

ZDRÁVAS NAŠE NADĚJE,
JÍŽ VŠE DUŠE OKŘEJE,
ZDRÁVAS MYSLI SLADKOSTI,
JENŽ VŠI HOŘKOST VYHOSTÍ.

Z BÝDY ZEMSKÉ VOLÁME
K TVOJÍ LÁSCĚ PŘEZNÁMÉ
EVINI MY ZROZENCI,
Z RÁJE VYPOVĚDĚNCI.

K TOBĚ, ZDROJI PRAVÝCH TĚCH,
POSÍLÁME PLÁČ A VZDECH
V ÚPĚNLIVÉM HLAHOLU
Z PLAČTIVÉHO ÚDOLU.

PROTOŽ SVĚTIC SVĚTICE,
NAŠE VĚRNÁ ŘEČNICE,
OBRAŤ V LÁSCĚ LÍTOSTNÉ
K NÁM SVÉ OČI MILOSTNÉ!

KDYŽ TO TĚLO DOSTONÁ,
DUŠE POUT SVOU DOKONÁ,
UVEĎ NÁS TAM DO VÝŠE,
KDE JEST ŘÍŠE JEŽÍŠE.

UKAŽ NÁM PLOD ŽIVOTA,
KDE SE V SLÁVĚ BLESKOTÁ,
MÁTI, PANNO PŘEMILÁ,
SLADKÁ, DOBRÁ, SPANILÁ!

Přeložil F. SUŠIL.

Růženec nebes Královny.

Po květnatém máji brzy nadešel nám roztomilý měsíc svatého růžence. Tehdy obětovali jsme nebes Královně miloučké a něžné květy, jak přírodní tak i srdce svého, nyní přinášíme jí ovoce zralé v dar. Proto má modlitbu růžencovou provázeti hojnost dobrých skutků, po příkladu Marie Panny z lásky k Bohu konaných. Ta láska a horlivost, kterou máj v nás roznítil, nesmí zůstatí neplodnou; naopak, hojné má přinášeti ovoce, aby tak, co v duši se zrodilo, i na venek ku cti Boží, spáse naší, užitku bližního se osvědčovalo. Měsíc říjen má býti jakousi zkouškou, kterou před Matkou naší nebeskou skládáme, jak jsme dobré úmysly a dobrá předsevzetí, která v nás dobrá Matka naše v máji vzbudila, také v životě provedli. Proto jest sv. růženec v říjnu pro nás všechny modlitbou tak důležitou, pravíme pro nás všechny, nikoho nevyjímaje a tudíž také pro muže tak dobře jako pro ženy, pro velké jak pro malé, pro vzdělané jako pro nevědomé, zdravé i nemocné, kněze i nekněze, zkrátka pro všechny vesměs křesťany katolické. Byly bohužel časy, kdy mužové, to zejména mužové vzdělanější, za hanbu pokládali růženec při sobě nositi a ještě více, jej se veřejně modliti. Nechuf tato k tak krásné a duchaplné modlitbě růžencové pochá-

zela ne tak ze zloby, alespoň ne u všech, jako spíše z neznalosti významu této modlitby.

Držet ji mnozí za linou toliko ústy pronášenou modlitbu, při které srdce a rozum ničeho činiti nemá. Náзор tento se bohudiky již valně změnil, a to k lepšímu. Jsou ještě sice taci, kteří posud onen názor falešné osvěty nepřemohli; ale zase na druhé straně nedá se zapřítí, že od roku k roku svatý růženec vždy větší si úcty dobývá, a že za nedlouho nikdo z katolíků se za růženec stydětí nebude; růženec stane se zevnějším odznakem našim, zároveň však i mocnou zbraní duchovní proti nepřatelům sv. viry naší, jakož ji byl za dob sv. Dominika.

Hlavní zásluha o tento potěšitelný obrat náleží ovšem našemu svatému Otci Lvu XIII., který již brzy po svém nastoupení na stolec svatého Petra, již od roku 1883. nedá sobě ujíti ani rok, aby katolický svět neupozornil a to se všim důrazem, na krásu a užitečnost modlitby sv. růžence a k modlitbě této co nejdůtklivěji nás nevybízel. Již několik krásných listů okružních vydal sv. Otec tento o sv. růženci a přání jeho, aby tato svatá modlitba ku cti blahoslavené Matky Páně a k užitku církve svaté se vždy více a více rozmáhala, blíží se zajiště k cíli.

„Modlitbě této“, tak praví sv. Otec Lev XIII. v jednom okružníku svém, „dáno jméno růženec, a to z té příčiny, že ve svých částkách hledí napodobiti li-

svým chystá, naznačiti. Vyslyšení modliteb našich závisí hlavně na dvou vlastnostech jejich, a tyto jsou: vytrvalost a společnost, a právě tyto dvě před-

beznot růží a krásu věnců. Jest to zajiště vhodný způsob, jednak nejblahoslavenější Pannu, jakožto „růži duchovní“ uctívati, jednak i krásu nebeských věnců radostných, které Matka Páně ctitelům

nosti má modlitba sv. růžence v hojně míře, opakováním téže modlitby a zároveň snadnosti, společně se ji modliti.“

Proto doporučuje sv. Otec co nejvřeleji, abychom „obyčej našimi předky

zachovávaný obnovili a oživilí modlitbou totiž společnou, kterou by rodiny jak v městech tak po venkově, večer po obdobyté práci, vykonávaly před obrazem nejsv. Rodičky Boží, modlice se střídavě sv. růženec.*

•Maria Panna radovala se z této věrné a jednomyslné pobožnosti a stála jim vždy jako pečlivá matka po hoku ve všech starostech a útrapách života tohoto a skytala jim dar domácího míru, jakožto záruku míru nebeského.*

Obzvláště dojímavá jsou následující slova sv. Otce Lva XIII.:

•Ostatně jest něco obzvláště milouckého a pro duše spasitelného v této společné Mariánské modlitbě skryto. Sami jsme toho zakusili, rádi to připomínáme, když jsme čas od času ve velechrámu vatikánském uprostřed ohromného zástupu věřících ze všech stavů stáli, kteří s námi v duchu téměřž slovy i s toutéž důvěrou tajemství posvátného růžence mocnou pomocnicí křesťanstva chválili a vzývali.*

Krátkými, ale důraznými slovy obhazuje svatý Otec Pannu Marii jakožto »prostřednici u Prostředníka« (Ježíše Krista) a ukazuje, jak právě ve zbožném rozjímání sv. tajemství růžencových zásluh Mariiny o naše smíření a naši spásu do nejkrásnějšího světla se staví.

•Nikdo«, píše sv. Otec, »nikdo neubrání se nejsladšímu pocitu, kdykoli zbožně rozjímá, jak Maria buď jako rozdávka božských darů v domě Alžbětíně se jeví, anebo jako milostná matka svého Syna pastýřům, svatým třem králům a Simeonovi podává! Jak však teprve se radujeme, když uvažujeme, že krev pro nás prolitá a údy, na nichž znamená »ceny za naše osvobození« zřítí jest, že tato krev a tyto údy nic jiného nejsou nežli tělo a krev blahoslavené Panny?

Avšak ještě jiný účinek sv. růžence lze pozorovati. Kdežto ctnost sv. víry

den co den tolikerým nebezpečím a nájezdům vydána jest, nalézá zbožný křesťan přece zase prostředek, aby sv. viru svou posilnil a upevnil.

Ve svatém růženci poznáváme totiž Krista Pána jakožto »původce a dokonavatele naší víry.« A viru tuto vyznáváme ústní modlitbou sv. růžence. Mimo to vzbuzuje se v nás rozjímáním o bolestech a utrpení Pána Ježíše a blahoslavené jeho Matěře duch kajcnosti, kterou víra nutně na nás žádá. Tak se božskou Prozřetelností každému, kdo po nejvyšším dobru baží, skytá ve sv. růženci lehký a všem přístupný prostředek spásy, neboť každý, kdo jen poněkud s náboženstvím naším obeznámen jest, naučí se jemu hravě. Sv. růženec nevyžaduje ani mnoho času, tak že povinnosti a práce povolání ani v nejmenším netrpí.*

K tomu přistupují ještě mnohá dobrodiní duchovní, svaté odpustky, jimiž modlitba růžencová nyní co nejbohatěji obdařena jest.

•Důvody tyto«, píše svatý Otec na konci, »pohnuly nás, abychom neustávali také vytečnou a k dosažení spásy tak užitečnou pobožnost chváliti a ji katolickým národům co nejvřeleji doporučovati. Avšak ještě jiná, a to velmi důležitá příčina nutí nás k tomu, příčina, o níž jsme se již několikrát zmínili.

Jelikož nás přání, které jsme ze Srdce Ježíšova čerpali, přání totiž spojití všechny odloučené a odpadlé křesťany v jedno, den ode dne více k činům nutká, poznáváme, že tato krásná jednota všech ničím se dosíci nedá, leč mocí svaté modlitby. Mámeť příklad Ježíše Krista na očích, jenž v neustálé modlitbě k Otci volal, aby učeníci jeho učení ve víře a v lásce jedno byli. A o moci Jeho přesvaté Matky k tomuto cíli vydává nám kniha Skutkův apoštolských skvělé svědectví. Popisuje se tam první shromáždění učeníků Páně, kteří v důvěře

očekávali sestoupení Ducha svatého, a tu obzvláště se připomíná přítomnost Matky Páně slovy: »A tito všichni setrvali jednomyslně na modlitbách s Marií Matkou Ježíšovou.« (Sk. Ap. 1. 14.) Tak jako se církev Páně v počátcích svých k Matce Páně jakožto k nejmocnější ochranitelce jednoty své tulila, tak staniž se i za dnů našich po celém světě katolickém, a to zejména v měsíci říjnu, jež jsme již k tomu cíli modlitbou růžencovou zasvětili. Všudy tudíž nechť se modlitba tato s horlivostí pěstuje, obzvláště za účelem jednoty ve víře. Marii Panně, která s Ježíšem Synem svým co nejúžeji spojena jest, není nic milejšího, nežli když ti, kteří tímtež křtem svatým obliť, také všichni toutéž vírou a toutéž dokonalou láskou vespolek spojeni jsou. Vznešená tajemství téže sv. víry nechť co nejhluběji vniknou v mysle modlitbou růžencovou a šťastně způsobí to, zač prosíme v mešní modlitbě o svátka sva-

tého růžence: »Abychom totiž následovali, co obsahují a dosáhli, co slibují.«

Vezměme si slova sv. Otce našeho Lva XIII. k srdci; pracujme jedenkaždý úsilovně, abychom přání jeho vždy více plnili, a brzy uvidíme spasitelné ovoce jak v životě jednotlivců tak v životě rodin i celých národů. Za dob našich, kdy zejména potřebí jest svaté lásky vespolné, jest záhodno svatým růžencem lásku naši ochladlou oživit, láskou Boží lásku v srdcích studených zažehnouti, aby svatý mír a pokoj zase zavládl v myslech roztrpčených. Víra plodí lásku, láska skytá mír a radost, obojí v nás vzbuzuje sv. růženec, vždyť jest Matka Páně »Matkou krásného milování«. Kéž se tedy všudy ozývá modlitba svatého růžence v měsíci tomto Bohu a Marii Panně na počest, sv. Otci k útěše, nám pak a těm, za něž se modlíme, k pokoji a spáse!

BOH. HENDL.

Svatá Teresie.

(Ke dni 15. října.)

ezi svatými a světicemi Božími významné místo zaujímá svatá Teresie, jejíž památku světime 15. října. Jméno světice

této patří k nejznámějším a po světě katolickém nejrozšířenějším. Je zároveň patronkou klášterů a řeholníků i řeholnic vůbec. Svatý život její obsahuje v sobě mnoho podivuhodných věcí, které se našemu světu nemožnými býti zdají. Její úplné spojení se s Bohem, její plamenná láska k Pánu Ježíši jeví se nám ovšem nedostizitelnou, neboť obojí bylo

v první řadě velikou milostí Boží. Avšak k útěše naší sloužij, že ani sv. Teresie vždycky nestála na tak vysokém stupni, jakou ji shledáváme v pozdějším věku jejím, že i ona v mládí mnoho bojovati musila proti náklonnostem přirozenosti své lidské. A co bylo příčinou, že v mládí často sem tam se zmlátla? Dle vlastního doznání jejího byla to četba románů, která ji tolik rozrušovala, rozptylovala a od Boha odváděla, kdežto životopisy svatých, které potom čísti začala, ji zase světicí učinily. Jak užitečná, jak spasitelná je tedy pro nás, zejména pro

mladší lidi, četba životopisů svatých a světců Božích!

U sv. Ignáce z Loyoly vidíme podobný případ. I on obrátil se četbou životů svatých a nadšen jest horlivostí svatě v životě následovati. Kéž bychom denně četli v knize této! Jakou útěchu by nám přinášel život světce! Vždy bychom našli u něho, co by nás slilo v boji proti pokušením, co oslazovalo by nám mnohou trpkou chvíli, co by uklidnilo duši naši, zmitána-li je pochybnostmi nebo útrapami všedního života. — Legendy svatých ukazují nám jakoby prstem na svatě ze všech stavů a rozličného povolání životního, kteří lidmi byli, jako my jsme, a volají k nám: »Ejhle, vizte konec života jejich, hleďte je následovati!« Příklady svatých mají pro nás zázračnou sílu, táhnou nás takřka za sebou; proto kdo chce dojít dokonalosti křesťanské, nemůže opomenouti četbu a rozjímání životů svatých. Jestliže již tenkrát četba románů a světských knih zábavných na sv. Teresii tak zhoubně působila, čím více máme my se čety této varovati za dnů našich, kdy z knih takových sálá oheň spalující všechno něžné v srdci, kape jed otravující všechno uslechtilý život? Nechceme říci, že by veškerá četba románů již sama sebou špatná byla, jsou i dobré výjimky, leč i tyto rozpálují a rozptylují ducha a odvádějí od Boha, kdežto dobrá, byť i jednoduchá četba knih katolických ducha osvěžuje, sbírá a dobrými úmysly naplňuje. Mnoho lidí přišlo již špatnými knihami ve zkázu, ztratili víru v Boha, která přece jedinou jest oporou v tomto mnohdy trudném životě.

Ovšem praví mnohý: »Já stojím

pevně ve víře, mohu všechno čísti, mně ani špatná kniha neuškodí.« To je snad ovšem pravda. Avšak kdo by byl tak bláhovým, aby schválně bral jed a hned zase prostředek proti němu? Kdo by byl tak neopatrným a chtěl zapáliti dům svůj jen proto, aby ukázal, že má hojnost vody a může hasiti? Proto pozor na četbu! Rodičové, dobrý pozor mějte na to, co dítky vaše čtou a netrpte v rodinách ani jediné zhoubné knihy, a neкупujte noviny proti Bohu, víře a církvi brojící, tím odchováváte hada na vlastních nádrech, který vás a děti vaše smrtelně uškne.

Svatá Teresie založila přísný řád.

Za našich dnů pohrdá se řády, zejména takovými, jejichž hlavní prací jest modlitba a rozjímání, jakoby neužitečné byly. A přece kolik dobrého působí ustavičnou modlitbou, kterou k nebesům o smilování a milosrdenství volají. Světští lidé rozličných povolání a stavů nemohou se tolik modlitbou obírat, na to

nemají času. Ani řády a společnosti církevní, jejichž úkolem jest výchov a vyučování mládeže, obsluha nemocných, duchovní správa atd., nemohou tolik času modlitbě věnovati, jak by se slušelo. Nejsou tedy užitečné ony duše, které za jiné se modlí, které hledí za ně vynahraditi, čeho zameškávají ve službě Boží, které jako druhdy Mojžíš ruce svoje k nebi pozvedají modlice se, kdežto my v boji tohoto života stojíme? Svět měl by býti řádům takovým povděčen, že Bohu dávají, čeho on mu dáti nemůže, a že přece ovoce daru tohoto požívati může.

Oblíbeným heslem sv. Teresie bylo:

»Buď trpěti anebo zemřítí.« Slova tato upomínají nás na vzácnou cenu, kterou

kříž a utrpení má v očích Božích, tak že věru se máme hněvu Božího obávat, nesesílá-li na nás nějaký křížek. A přání oné světice se vyplnilo. Život její nebyl ničím jiným nežli ustavičným utrpením, a přestavši trpěti, přestala také žiti. Ó jak daleci jsme my takového hrdinného smýšlení! My jinak smýšlíme a mluvíme; netrpět a nezemřít, to je naše přání. Avšak nic naplat! Trpěti musíme, zemřít musíme, ať chceme či nechceme. Učíme tedy z nutnosti ctnost a z utrpení a smrti zásluhu sobě. Jako zlato v ohni tak musí i ctnost na pánvici útrap a soužení zkoušena a třibena býti.

Svatá Teresie milovala tolik Boha, že i po koruně mučnické bažila a potají z domova do Afriky uprchla, aby tam za víru v Ježíše život svůj položila. Trpěla po mnohá leta z lásky k Bohu útrapy nejhroznější, tak že, jak sama pravila, by každým okamžikem zemřít musila, kdyby ji Bůh sám byl nesilil, a přece chvěla se před smrtí plna jsouc strachu a bázně, že na věky zahyne. Jak citlivá, jak něžná to duše! Jaké to vědomí o nedokonalosti lidské a přisnosti soudu Božího! — A my, my hříšníci, my se smrti nebojíme, my se nechvějeme před soudem Božím?

A co činila sv. Teresie, aby bázeň svou ukojila? Učinila slib, že povždy

bude plnit to, co za dokonalejší a tudíž Bohu milejší uzná. Tak byla sv. Teresie pilná spásy své! Bůh sice takového slibu od nás nežadá, ale to od nás žádá, abychom nikdy nečinili toho, o čem víme, že se Bohu nelíbí, že jest hříšné; abychom při všem, co činíme, dobrý měli úmysl, činiti totiž, co se Bohu líbí a proto, že se to Bohu líbí. Zařídíme-li si tak život, smrti a soudu se báti nemusíme.

Krásná a blahoslavená smrt svaté Teresie ukazuje nám, jak šťasten jest ten, kdo se cele Boha přidržuje, neboť s radostí může smrti v oči hleděti. Svátý Augustin praví o tom: »Kdo si přeje zemřítí a s Kristem býti, neumírá trpělivě, nýbrž žije trpělivě a umírá s netrpělivostí a radostí.«

Ó kéž by veliká světice Teresie tak mnohému z nás, jenž posud ponořen jest ve věci světské, vyprosila poznání bídného stavu jeho a obrácení se ještě před jedenáctou hodinou. Ona vyznamenána jest p'anoucí láskou k Bohu, ó kéž by nám jen jiskru lásky této vymohla! Neboť láska k Bohu oslazuje všechno, ulehčuje život a šťastnou činí smrt. Ó kéž bychom i my jednou jako sv. Teresie slovy: »Ježíši, Tebe miluji!« duši svou vypustili a tam s touto slavnou služebnicí Páně se šťastně shledali!

BOH. HENDL.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 5.

*Sicut fragneu mali punici, ita genae
tuae absque eo, quod intrinsecus latet.*
(Cant. 4, 3.)

Má přítelkyně skromná, stydlivá
jak granátové jablko v příčném řezu,
ta její stydlivost jak vůně bezu
se po vůkolí jejím rozlívá.

Ty líce její růžová jak záře,
jak líce Anežky mé vyvolené,
jíž naušnice dal jsem drahocenné,
jíž krví vlastní ozdobil jsem tváře.

Pojď, přítelkyně, přístup k mému stolu,
ať zasnoubení oslavíme spolu,
ať vyměníme prsten věrnosti!

Tys srdce své mi dala, moje zlato;
nuž přijmi moje božské Srdce za to
i vše, jež v sobě chová, milosti.

Píseň 6.

*Sicut turris David collum tuum, quae
aedificata est cum propugnaculis; mille
clypei pendent ex ea, omnis armatura for-
tium.*
(Cant. 4, 4.)

Hle, nad městem se hradby tvrže pnou,
věž Davidova stojí na zdech smělých;
zbraň všechna na ní, tisíc štítů stkvělých,
že nepřátelé před ní strachem schnou.

To vyvolená má, to krk je její,
krk z alabastru jako sněžná pláň,
a na něm stkví se kříže mého zbraň,
že před tou zbraní ďáblové se chvějí.

Kříž, vítězné to moje znamení,
zřít můžeš na mém Srdci v plameni,
neb z lásky jen jsem na sebe jej vzal.

Chceš ukázat mně, duše, lásku svoji,
nechť kříž i bolu vzájemně nás spojí;
já chci, by lásky zárukou se stal.

Píseň 7.

*Duo ubera tua sicut duo binnuli ca-
preae gemelli, qui pascuntur in Ciliis.*
(Cant. 4, 5.)

Dvě srnek mladých v noci měsíčné
se na palouce mezi kvítím pase:
ty srnky mladé ve měsíčním jase
jsou prsy snoubenky mé přesličné.

Dvě lásek v srdci pod nimi se tají
jak dvojí růže, v zahradě jež zkvotla:
tou první ke mně nad hvězdy vzlétla
a z druhé blížní těšiti se mají.

Dvou lásek zákon dán jest mojí vůli;
kde obě přátelsky se k sobě tulí,
tam dobrých skutků směle zdárně pučí.

Jak vzácné z nich jsou zásluh úrody!
Kéž každý zvlášť i celé národy
těm láskám ode mne se napřed učí!

Píseň 8.

*Donec aspiret dies et inclinentur umbrae,
vadam ad montem myrrhae et ad collem
thuris.*
(Cant. 4, 6.)

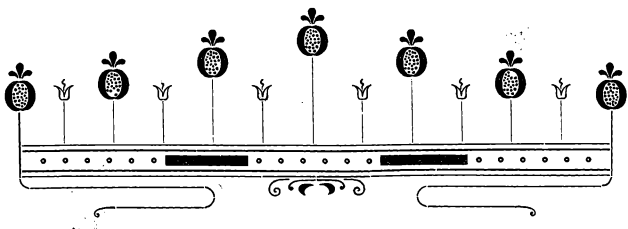
Já se zálibou dlím v tvém srdci, milá,
když v křížích, trápeních si libuješ;
ty's ukázala, že mne miluješ,
neb víno myrrhové jsi se mnou pila.

Já se zálibou dlím v tvém srdci, milá,
když před Svátostí mou se duch tvůj kloní;
jak kadidlo tu modlitby tvé voní,
jež v obět libou jsi mi zapálila.

Já vím, že miluješ mne upřímně,
neb zřekla jsi se světa k vůli mně,
tu tvoji obět dle zásluhy cením.

Trp ještě chvilku, až stín smrti chladné
tě zacloní a tvoje tělo zvadne;
já kříž tvůj v slávy korunu pak změní.

Ctnosti milé nejsvětějšímu Srdci Páně.

Napsal P. EM. KOVÁŘ, O. SS. R. (Č. d.)

Tak prosí též častěji církev svatá o svornost a jednotu mezi lidmi. V čase velikonočním modlí se kněz, když rozdával sv. přijímání, místo modlitby: »Bože, jenž jsi nám v přepodivné Svátosti... tuto modlitbu: »Vlej v nás, ó Pane, ducha své lásky, abys ty, které jsi nasytil velikonočními Svátostmi, učinil svou dobrotou svornými. Skrze Krista...« A ve čtvrtek v oktávu velikonočních svátků žádá na Pánu Bohu: »Bože, jenž jsi různé národy spojil v jedno ve vyznání svého jména, dej aby znovuzrození zřídlem svatého křtu měli jednu víru myslí, a jedny zbožné činy. Skrze Krista...« Zdá se mnohdy jako sv. Kateřině z Janova, že láska k bližnímu překáží lásce Boží. I pravila ku Kristu Pánu: »Pane, poroučíš mi, bych milovala bližního, a mně nelze milovati nikoho kromě tebe.« I odpověděl jí: »Kdo miluje mne, miluje i vše, co já miluji.« Totéž vyslovil již svatý Jan (I. Jan 4, 21.): »Toto přikázání máme od Boha: aby kdo miluje Boha, miloval i bratra svého«. Vizme již, jak má být spořádána naše láska. Naše láska musí být, by byla záslužná: upřímná, nezískávaná, všeobecná.

Milujeme upřímně bližního, když je milujeme nejen slovy, ale skutky.

»Synáčkové«, napomíná sv. Jan (I. Jan 3, 18.), »milujte se ne slovem a jazykem, nýbrž skutky a vpravdě.« A svatý Jakub živě popisuje živou víru a upřímnou lásku: »Co prospěje, bratří moji, praví-li kdo o sobě, že má víru, nemá-li skutků?... A kdyby bratr a sestra nazí byli, a potřebovali by vezdejší živnosti, řekl by pak jim někdo z vás: Jděte v pokoji, olhřejte se a najezte se; avšak nedali byste jim, čeho tělo potřebuje, což to bude platno?« (Jak. 2, 14.—16.) »Láska k bližnímu«, dí sv. Augustin, »má být prokazována i uctívou řečí i štědrým přispěním«. Nemá-li kdo mnoho, i z mála může nuznému přispěti, jak poučoval již starý Tobiáš syna svého: »Máš-li mnoho, dej mnoho, a i z mála rád uděl.« Slibil nám Pán: »Jakou měrou měříte, takovou bude i vám odměněno.«

Často snad přichází opuštěné dítě, sirotek, prosí o almužnu. Jednou, dvakrát udělíš, přijde-li opět, mrzíš se, a odbudeš ho, trpělivost tě opustila. Snad bys mohl pomoci, máje prostředky a nemaje vlastních dětí; zde nepomůže sousto chleba, ale větší láska, upřímná, která ho vytrhne z bídě tělesné, ale více z duševní, že neupadne v zkázu mravní. — Jinde leží nemocný soused nebo chorá sousedka. Jednou, dvakrát je navštívíš; trvá-li nemoc dlouho, pře-

chází tě trpělivost, upřímná láska. »Což mi po nich, mají své dítky, příbuzné, proč ty k nim nejdou?« Neponechávati odměnu, již lze nám získati, druhým, ale hleděti sami si ji zasloužiti. »Nelenuj, di Bůh, »navštívit nemocného: neboť pro takové věci utvrzen budeš v milování« lásee. (Sir. 7, 39.)

Není láska upřímná, ano není to vůbec pravá láska křesťanská, co se zove láskou smyslnou, hříšnou. Slibuji si hory doly, ano i dárky se posílají, dokud se nesvolí k hříchu. Spáchán-li hřích, přešla i tato »láska«. Nešťastník opouští zrazenou, ponechává ji v bídě a hanbě! To byla smyslná, hříšná láska, a ne pravá!

Není láska pravou, kdo miluje druhého, dokud od něho se naděje zisku, peněz, dokud on něco má. A když přítel pojednou zchudl, nevšímá si ho, opouští ho. To je sobecká, nepravá láska. On nemiloval v tomto ani ve výše uvedeném případě bližního, ale jeho peníze a ukojení své hříšné náruživosti. Proto milujeme bližního, ale upřímně, ne slovem a jazykem, ale skutkem a vpravdě, chceme-li dojiti odměny věčné.

Láska naše budiž i nezištná. Je nezištná, když člověk prokazuje dobrodiní, ne aby měl z toho odměnu nějakou, jako zisk, počtu a pod., ale z pouhé lásky k Bohu. Kdo miluje nezištně, vyhledává zvláště osoby pomoci potřebné, ale které se stydí za ni prositi. On to činí tak, aby nikdo nevěděl, »že neví levice, co činí pravice«. Bůh často odměnil zřejmým zázrakem takovou lásku nezištnou. O sv. Alžbětě Duryňské se vypravuje, jak velice milovala bližní. Tajně je podporovala vejdějsími potřebami. Kdysi nesla v zástěře potraviny — chléb — chudým. Manžel ji potkal a tázal se, co to nese. Obávala se, že by mu to bylo nemilo, i pravila: »Růže«. On tam pohlédl a skutečně měla — růže v zimě. — Ještě

nezištnější a zároveň též všeobecná je naše láska, když prokazujeme dobré všem, kteří nám činí dobře i zle. O mnohých světcích nebo světicích se dočítáme, jakou láskou lnuili k bližnímu bez rozdílu i k nepřátelům. O svatém mučeníku Josafatu Kuncovičovi víme, kdo chtěl dojiti od něho nějakého dobrodiní, že dostačilo jej urazit, a došel, čeho si přál. Nejvelkolepější obraz této nezištné, obětovné, všeobecné lásky skýtá nám církev svatá. Na tomto poli slavi ona jediná největší vítězství. Žádné náboženství, žádná církev jí se v tom nevyrovná. Tu a tam se mnohá pokouší, ale jest to pouhý stín proti slunci zářícímu ve svém lesku. Naše církev má členy, kteří se ujímají vlastními rodiči pohozených dítek. Ona vzbudila v jiných lásku, že sbírají po haléřích, aby se mohly vykoupiti dítky nebo pohozené vychovati. K tomu účelu má spolek »Dětsví Páně.« — Naše církev měla členy, kteří shromažďovali peníze, aby jimi vykupovali bratry své křesťany ze jha tureckého, a když nedostávalo se jim peněz, dobrovolně ze slibu dali sebe v zajetí, aby jiní byli vysvobozeni. Byl to řád »Panny Marie od vykoupení« čili Trinitářů. — Naše církev má členy a měla je od 11. století, řády to rytířské, jižto věnují se úplně službě nemocných, »Milosrdné bratry a sestry«. Neptají se po národnosti, neptají se po jeho dobrém či zlém životě, ano nečiní ani rozdílu, kterého náboženství jest kdo, a ochotně, s andělskou láskou jich se ujímají. Tráví dny i noci u lůžka jejich, pečují o ně jako vlastní matka; a odměna za to? Nejednou pohana, posměch, urážky, urážky i od těch, kteří se nazývají vzdělanými. Ovšem, dokud se jenom vytříbení rozumu považuje za vzdělání a srdce zůstává zkažené, neočištěné věrou křesťanskou, dotud vyskytnou se případy hanebné pomluvy, jako se stalo asi před rokem

v jistém listě jedním z prvních našich spisovatelův. Ale právě o něm vypravováno nám jeho vlastním spolužákem z gymnasia, jak již tehdy se choval, když byl nucen jíti k některému výkonu náboženskému, jako k svatě zpovědi nebo k svatému přijímání. Oblékli se ještě s jedním, nyní známým předákem, v nejhorší šaty na potupu celé třídy. Není divu, že tak se chová k víře naší a o ní píše, když z mládí již tak si počínal. — Naše církev má členy, kteří obětují život svůj malomocným. Kdo se věnuje jejich službě, jest jakoby již pohřben. Dříve nebo později nezbytně bude nakažen touto strašnou nemocí a ji též podlehe. Známe jest P. Damián, obětovavší se těmto nemocným. Nyní přichází zpráva, že i P. Währinger T. J.

v Indii zemřel v ošetřování malomocných. V Surinamu v jižní Americe zasvětil se této službě P. Bakker z kongregace nejsvětějšího Vykupitele a dokonat také svůj život 26. srpna 1890, před ním již P. Donders a M. Hemink; všichni tři odpočívají vedle sebe na hřbitově. A sotva že smrt zachvátila takového hrdinu, hlásí se opět jiní na jeho místo.

Tuto lásku nedokáže žádné náboženství, žádná jiná víra nežli naše. Této lásce učí se křesťan od Ježíše Krista, jeho nejsv. Srdce. Bůh tak káže, Kristus Pán dal nám příklad nejskvělejší lásky k bližnímu, lásky upřímné, lásky nezištné, lásky všeobecné. Nuže následujme ho, abychom obdrželi odměnu přislíbenou všem, kdož z lásky k Bohu činí něco dobrého bližnímu.

(Příště dále.)

Několik zázračných událostí ku zvýšení úcty svatého Antonína Paduanského.

Podává VÁCLAV DAVÍDEK, katecheta v Turnově. (Č. d.)

Zázračné události, jež se udály po smrti světcově.

Na přímluvu sv. Antonína vzkříšená princezna.

Spanělská princezna zemřela a měla již býti pohřbena; královna, matka princezny, jsouc velikou citelkou svatého Antonína, obrátila se s úpěnlivou prosbou k Pánu Bohu a u něho mocnému přímluvci. Pravila: »Pane Ježíši, když jsi mohl po čtyřech dnech Lazara vzkřísiti, můžeš i mému dítěti bez obtíží život navrátiti. Sv. Antoníne, přímluv se za mne!« Aniž by se byl kdo toho nadál, vstala dívka za velikého úžasu veškerého

dvořeninstva. Důležitá jsou však slova, jež z mrtvýchvstalá princezna k matce své pronesla: »Drahá matko«, pravila, »když jsi se za mne k sv. Antonínu modlila, byla jsem v překrásném ráji mezi kůry blažených pannen. A když jsem v tomto blaženém stavu čím dále tím více poznávala marnost pozemských státek, úpěnlivě jsem Pána Boha prosila, aby modlitby tvé nevyslyšel. Avšak nebeský Pán mi odpověděl, že ustanovil v úradcích svých, žádné prosby světců neodmítnouti; tvou pevnou víru a stále modlitby odměnil Pán, že jsem opět oživila; učinil tak, abych vám mohla zprávu podati o své blaženosti. Avšak též milený Pán Bůh vyslyšel i mne;

za 15 dní opět zemru, aby duše má příbytek zaujala mezi blaženými.* A tak se i stalo. V předpověděný den zemřela princezna a duch její se zajisté raduje patřením na velebnost Boží. (Seeböck, str. 150.)

Jsem světec z Padui a chráním onoho kněze, ježž chcete usmrtiti.

Jistý kněz z Padui byl velikým ctitelcem sv. Antonína; měl však proto mnohé nepřátele, kteří ve své nenávisti tak daleko se zapoměli, že nevinného, nikterak jim na odpor nejsoucího kněze, ustanovili se světa zprovoditi. Vyčíhali si tudíž okamžik, kdy řečený kněz za město vyšel. Avšak tu, když ze svého úkrytu chtěli výpad učiniti, postavil se jim v cestu nějaký František. I osopili se na něho, aby jim v cestě nepřekážel, on však stál nepohnutě dále na svém místě. Proto se jej otázali na jméno. I odpověděl jim neznámý řeholník: »Jsem světec z Padui a chráním onoho kněze, ježž chcete usmrtiti.« Po této neočekávané odpovědi padli všichni na kolena a prosili za odpuštění. Kolemjdoucí kněz byl podivením nemalým naplněn, když i k němu přišli vrahové a vypravovali, že jej chtěli zavraždit a jak sv. Antonín se jim v cestu postavil. Pověst o tom se roznesla po celém kraji, čímž jen účta k sv. Antonínu mohutněla. (Tamtéž.)

Od náhlé smrti zachráněn.

V Puglii, kraji neapolském, udál se následující případ stvrzený tolika svědky, tak že celé království o něm zvědělo. Syn jistého rolníka hrabal si jámu na strmé stráni; najednou hlína se pod ním sesula a celý svah i s kameny chlapce zasypal. Bratříček jeho mladší byl s ním a ten když spatřil, co se bylo událo, spěchal domů, aby matka o tom zvěděla. Ta poklekla nejdříve a prosila sv. Antonína

o pomoc a pak se všemi domácími odebrala se na místo neštěstí. Po delším kopání spatřili přítomní nohy zasypaného chlapce; byly jen trochu pokrkváceny. Konečně vytáhli celého chlapce, avšak jak se podívali, když hlavu i tváře spatřili úplně neporušeny. Chlapec vypravoval přítomnému zástupu takto: »Když jsi se, milená maminko, modlila k sv. Antonínu, tu jsem ještě dýchal. Světec sám potom ke mně přistoupil a vložil mi ruce na obličej a jimi jsem byl uchráněn před řitičimi se kameny. Sv. Antonín mně zachránil před jistou smrtí.« (Tamtéž.)

Zázračný obraz.

Jindřich Hinc, luterán z Meklenburka, byl zaměstnán v katolické rodině. Ve světničce, ve které obýval, byl zavěšen též obraz sv. Antonína. Náhodou se stalo, že někdo zavěsil obraz obráceně, nohama vzhůru. I přišli katoličtí přátelé jeho k němu na návštěvu a spatřivše obraz takto zavěšený, domlouvali mu, výstrahu dávajíc, že jest to hřích, světece takto urážeti. Jindřich se vymlouval, že to neučinil; když však na to jeden z přítomných od výčitek neustával, zvolal hněvivě Jindřich: »Což pak se domníváš, že se měl obraz sám od sebe narovnat, když já jsem o tom nevěděl?« — »Nehněvej se tak velice«, zvolal přítel, »i to by mohl učiniti Bůh, který již tolik zázraků na přímlovu tohoto světece učinil!«

Tomu se posmíval luterán a chopiv se obrazu, postavil jej zúmyslně hlavou dolů a pravil významně: »Obrátí-li se obraz sám, pak poznám, že Bůh katolíků jest všemohoucí a stanu se též katolíkem.«

Přátelé se rozešli, Jindřich uzamkl světnici a nevzpomenul za denní práce této příhody. Když však se navrátil, vidí obraz řádně zavěšený; přemýšlí a pamatuje se přece, že nikdo ve světnici býti nemohl. I pojala jej taková hrůza před obrazem, že se neosmělil ani na něho

více hleděti, tím méně se jej dotknouti. Po mnoha dnech osmělil se obraz od-síraní a aby jej »nestrašil«, daroval jej dříve jedné. Ale i po odsíranění obrazu neměl pokoje. Opustil město a přišel do Florencie, kde sloužil ve vojsku arcivévody Kosma III. I podařilo se mu, aby konečně utišil svědomí své, zázrak tento oznámí biskupu Pavlovi Peccimu, který přesvědčen jsa o hodnověrnosti muže tohoto, poukázal mu na všemohoucnost a nevyzpytatelnost Prozřetelnosti Božské. Jindřich odřekl se na to dne 1. května 1692 luteranismu, přestoupil ke katolicismu a po vykonané svaté zpovědi a přijatém Tělu Páně udělil mu biskup svátost sv. břimování. Všim tím byl tak dojat, že se vzdal služby vojenské, odebral se do Sienny, kde vstoupil do kláštera velebných Otců Minoritů a pode jménem »Bratr Antonín Pavel« znám jest. O zázračné příhodě s obrazem sepsal krátké podání, které svým vlastním podpisem opatřil. (Meier, »Der hl. Ant. v. P.« str. 139.)

Tři zázraky.

Sv. Bonaventura připomíná v re-sponsoriích (odpovědích) ke cti sv. Antonína složených, že světec tento pomáhal zvláště od vyrážky nakažlivé, kterou ve středověku zvláště mnozí stížení byli. Mezi mnohá uzdravení zázračná, jež se stala na přímělu světce z Padui, znamenány jsou i následující:

Chromý, výrazkou nakažlivou stížený žebrák uslyšel o zázracích, jež se dějí ku počti sv. Antonína a proto se odebral do Padui se svými berlami; chtěl světce též prositi, by mu navrátil bývalé zdraví. Na cestě se setkal s vojínem, který se posmíval zázrakům a konečně dodal: »Kam jdeš pajdavý? Domníváš se skutečně, že tě popel a kosti onoho bratra uzdraví? Řekni mu jen, aby na mně tvou nemoc poslal, já se smrti nebojím!«

Zařazen stál tu žebrák, avšak pak sebral poznovu všechny své síly, nedbal na rouhání vojínovo a spěchal do chrámu Páně, kde se ihned odebral k milostnému oltáři. Zde padl na kolena a skroušeně prosil světce o pomoc. Bůh na něho seslal spánek a sv. Antonín přistoupiv k němu, pravil: »Vstaň, milý bratře, od tohoto okamžiku jsi uzdraven; avšak dones berle své onomu vojínu, který se ti posmíval, neboť jich má velmi zapotřebí. Jest bývalou nemocí tvou všecek stížen!« — A tak tomu skutečně též bylo. Žebrák se probudil a byl uzdraven. Aby vyplnil rozkaz světcův, odebral se hledat onoho vojína, a jaké bylo jeho překvapení, když jej spatřil touze nemocí skličeno, jako byl dříve on sám. I podal mu berle a pravil: »Sv. Antonín mi rozkázal, abych ti tyto berle odevzdal, neboť já jich nyní nepotřebuji, jsa jim úplně uzdraven.« Při těchto dvou velikých zázracích — první zázračné uzdravení, druhý zázračné onemocnění — nebylo třeba potrestanému vojínu domlouvati, aby v pokoře a s důvěrou se obrátil ku sv. Antonínu o pomoc a tak náhledy o zázracích změnil. Nešťastný vojin byl skutečně dopraven ku milostnému oltáři světce Padovanského, kde hříchů svých litoval a pevně přislíbil život svůj napraviti a tak opravdovým katolíkem se státi. A na to stal se třetí zázrak: i on byl uzdraven a slibu svému čestně dostal; od té doby totiž klečel častěji před oltářem světcovým a životem bezúhonným snažil se napraviti urážky, jež dříve Bohu učinil. (Seeböck, str. 175.)

Což pak mne již neznáš?

Dcera portugalského krále Taraxia, jménem Aldonsia, těžce onemocněla. Lékaři vzdali se veškeré naděje na uzdravení, jen matka její nemohla se spřáteliti myšlenkou, že by dcera její v tak mladistvém věku mohla zemřít. Když se byla

hodně vyplakala, obrátila se o pomoc k sv. Antonínu a neustále volala: »Při-
spěj mně, sv. Antonine, ku po-
moci, vždyť jsi se v našem krá-
lovství narodil, a vypros mi u
Pána Boha, aby dcera má se
uzdravila.« — Nemocná dcera k po-
lednímu usnula a tu se jí zjevil svatý
Antonín a pravil k ní: »Což pak mne
neznáš? Jsem sv. Antonín a přišel
jsem k tobě, abych vyslyšel prosby matky
tvé. Můžeš si vyvoliti, cožkoli chceš:
Buďto nyní zemřít, a pak ti Pán nebeský
hříchy i tresty za ně odpustí, tak že

ještě dnes se mnou budeš v nebi, —
nebo můžeš ještě na světě při své matce
zůstat a já tě ihned uzdravím.« Ne-
mocná dcera prosila o zdraví a skutečně
je obdržela. Uchopila se též cingula,
jímž světec byl opásán a volala: »Hleď,
matko, zde jest sv. Antonín, který mne
uzdravil.« Matka vyrušena jest tímto
hlásem z modliteb svých, spěchá k ne-
mocné dceři a spatřivši ji zdravou, kleká
na kolena poznovu, děkuje Bohu i moc-
nému u něho přimluvcí za zázračné
uzdravení a s ní veškero dvořenínstvo.
(Meier, str. 130.) (Přístě dále.)

Za živa pohřbená

Skutečná událost. — Podává VILÉM SLADOMEL. (Č. d.)

Nešťastný lov.

Už před několika dny vykopal
Matuba s ostatními svými
spolulovci na oněch lesních
stezkách, kudy zvěř oby-
čejně se ubírala k vodě,
dosti hluboké a široké jámy, jež zakryli
opatrně travou a zelinami, keři a zelenými
ratolestmi. Nezbyvalo nic jiného, než ve-
hnati zvěř do nastražených těchto lapadel.
Za tou příčinou ženy a děti, jsouce ozbro-
jeny holemi a tyčemi, učiní polokruh,
jenž ustavičným úžením se posunuje se
k jamám. Za ohlušujícího ryku a křiku
tlukou ženy i děti holemi do stromův a
do křoví, pískají na dřevěné píšťaly nebo
na mořské mušle, jež sem přinesla některá
karavana, a tlukou neustále na bubny.
Čím více se polokruh honcův ůží, tím
více se stává kruhem. Zvěř pobouřená
prchá v před a — padá do jam.

Tak tomu bylo i dnes. V lese
utvořil se kruh, ženy a děti činily hrozný
povyk a lovci majíce luky pohotově,
kráčeli před honci majíce v úmyslu ona
zvířata šipy zastřeliti, která by chléla
z kruhu uniknouti. Kruh honcův ůžil se
už velmi patrně; zvěř prchala velikými
skoky v před, kde ji čekala smrt. Matuba
byl poblíže svých dečr; jeho veškera
pozornost upoutal lov. Ale tu přihodilo
se něco hrozného.

Z houštiny náhle zazněl řev po-
dobný hlasu hromovému. Všichni lovci
se zarazili. Pojala je hrůza, že ani ne-
hlesli. Bylo ticho mrtvé, jen ohlas vrátil
se k uším jejich, strašlivý řev lvův. Bá-
ano, byl to lev, jenž zvolna z houštiny
vyšel a strašlivým pohledem a bez bázně
zástup svých protivníků měřil. Zježiv
lesklou hřívou, bičoval zemi mocným
ohonem. Lovci stanuli nepohnutě jsouce
poraženi hrůzou a dívajice se, která

obrovská šelma hotoví se ke skoku. Skrčivši hlavu mezi přední nohy, zadržela ještě jednou a jedním skokem oclla se u žen a dětí, jež stály jí nejbližší.

Mnohonásobný výkřik hrůzy pronikl vzduchem, když šelma stanula před malou Suhemou, měříc ji straslivým pohledem. V nejbližším okamžiku musila se ocnouti pod mohutnými tlapami rozvzteklené šelmy, z nichž ovšem vyvážnouti nelze.

Otec Suhemin nepozbyl však myslí vůči nebezpečnosti, jež hrozilo jeho dítěti. Rychle vystoupil o krok z kruhu střelců v před, klekl na koleno a zamířil na prsa šelmy, jež právě k novému skoku se hotovila. Šíp zasvištěl a zaryl se do kůže dravcovy.

Druhdy pevná a jistá ruka střelcová tentokrát se chvěla, tak že smrtónosný šíp nevnikl do srdce, nýbrž uvázl v husté hrůvě lvi, čímž šelma tím více se rozzuřila. Matuba tím však dosáhl svého účelu; lev pustil s očí malou Suhemu a obrátil se proti Matubovi, jenž pro krátkost času nemohl vystřeliti druhý šíp. Matuba očekával útok lva, jsa ozbrojen pouhým loveckým nožem. Když však lev, bolestí jsa rozzuřen, vrhl se na černocha, poznal Matuba, že nůž je špatnou zbraní proti rozlícenému králi pouště. Ovšem chopil Matuba zmužilostí zoufalou lva za hřív, hledě mu vraziti ostří nože do srdce, ale útok lva byl tak náhlý a tlapy jeho tak neobyčejně mohutny, že jim nikterak nebylo lze odporovati. Jen několik okamžiků zmitala se na zemi skupina člověka a zvířete v divém zápasu, jen několik okamžiků trval boj. Lev pozvednuv se, ohlašoval straslivým řvaním své vítězství. Pod nohama ležela mu strašně rozsápaná mrtvola Matubova. Aby dítě zachránil, obětoval svůj život.

Boj mezi Matubou a zvířetem skončil se dříve, než ostatní lovci mohli se ho účastniti. Hrůza je porazila, tak že ani nevzpomněli, že jest povinností jejich

vyprostiti spolulovce z drápů lva. Takto mohl lev, nesa mrtvolu Matubovu v tlamě, zcela bezpečně několika mohutnými skoky uniknouti z bojiště neporušen.

U večer téhož dne, když měsíc bledým světlem les ozařoval a noc klidným závojem přistřela zemi, přišla Cilha s oběma dětmi k místu, kde muž její skonál. Kaluž krve označovala až příliš určitě ono místo. Tam zbudovala plačíc a vzlykajíc malé prosté ležení z větví, zavěsila na ně luk, toulec a šipy nebožtíkovy, vedle postavila mísu plnou kukuřicové mouky, načež zahalivši si hlavu a zpět se neohlédajíc, odesla do své chýše.

Nové neštěstí.

Neštěstí, jež stihlo rodinu Matubovu, bylo pouze počátkem dalších utrpení. Smrt nešťastného lovce podobala se prvním počátkům bouře, jež hnala se nad hlavou vdovy a sirotků, ba jež hnala se nad celým kmenem Uhamiů.

Uplynulo několik neděl od té doby, co Hassan yedl karavanu svoji do vnitra Afriky lesy a loukami, přes strmé horstvo a široké řeky ustavičným směrem na západ. Když však vůdcové karavany, jež Mokulu zapůjčil Hassanovi, oznámili, že karavana dorazila ke kmenu hledanému, rozkázal Hassan, aby bylo šetřeno co možná největší opatrnosti. Vyzvědači byli rozesláni prozkoumat všechny cesty; nikdo nesměl vystřeliti, ba ani bubny černochů nesměly se ozvati, aby tím nebyli černoši uhamijísti upozorněni na nebezpečí, jež jim hrozilo. Hassan totiž pojal plán z nenadání přepadnouti černochy v osadě bydlící . . .

Rozkošná noc pokryla perutěmi klidu koruny stromové v blízkém lese nedaleko vesnice, kde bydleli Uhamiové. Plný měsíc zářil na modrojasné obloze a lesk jeho závodil jasností se samým světlem slunečním. Posvátné ticho rozprostíralo se po vsi krajíně, pookráslené stříbrným

leskem. Uprostřed lesa v samém jeho středu téměř ukryta byla vesnice, kde bydlil kmen Uhamiův, o němž byl Mokulu pověděl Hassanovi. Ve vsi té bydlil také nešťastný lovec Matuba s manželkou Cilhou a svými dvěma dětmi. Kdežto však ve vsi samé panoval klid, plížil se v houštinách lesa nepřítel pokoje, a to ne v podobě hyeny nebo lva, nýbrž v podobě lidské.

Byli to lovci otroků, jež vedl Hassan. Ano, byli to lovci otroků, byli to Arabové, daleko horší rozlíceného lva, jenž napadá protivníky své buď z hladu nebo bolesti; byli to lidé, kteří činili hon na lidskou zvěř, na otroky, a to ne z hladu nebo bolesti, nýbrž z divoké touhy po zlatě a jeho významu.

Hassan seřadil lid svůj kolem sebe a pozoroval s malého návrší polohu vesnice. Zlomyslný, ďáblský úsměv pohrával jeho rtoma; spokojen jsa s budoucí odměnou, jež dle všeho očekávat mohl, hladil si dlouhý vous. Když mluvil a rozkazy dával, zářilo oko jeho ohněm hrozným.

»Dostali jsme se sem nepozorovaně«, pravil Hassan, »a černoši netuší ničeho o naší přítomnosti. To je právě dobře; ale jak pozoruji, opatřeny jsou chatrče vysokým plotem trnitým, za nímž kdyby se ukryti černoši proti nám bránili, mnoho svízeli by nám mohli způsobiti. Marsuku, Khawisi, kolik chatrč jste napočítali?«

»Čtyřicet a čtyři«, odpověděli oba podnáčelníci.

»Tu bylo by lze ukořistiti do dvou set hlav«, liboval si Hassan, kolem jehož rtů pohrával si úsměv ohyzdný jako jedovaté hádě. »Nicméně však bude mezi těmito dvěma sty aspoň padesát mužů, kteří sice nemají žádných pušek, ale za to výtečně umějí zacházeti lukem a šípem. Co bys, Marsuku, ty v tomto případě učinil?«

Černoch vycenil zuby při děsném úsměvu. »Pane, ty se ptáš«, pravil, »svého

služebníka jen proto, abys se mu vysmál. Ty dobře víš jako každý, jenž věří v Allaha, že ti tento lid Allah vydal do rukou, a že žádný z obyvatelů této vesnice, jemuž dopráno bude dočkat se rána, neujde tvým rukám, a že všechny přivedeš do Ungoyy (Zanzibaru) a tam na trhu do otroctví prodáš. Ty víš, že tam tvá ruka naplní se zlatem Ali-ben-Agitovým, jenž s výsledkem výpravy bude spokojen. Avšak už je čas mít se k dílu; půlnoc už minula, a mohlo by se státi, že by náhoda mohla některého z obyvatelův upozorniti na nás dříve, než by nám vhod býti mohlo.«

»Nuže tedy, přiblížte se do vesnice«, poroučel Hassan, »a vezměte s sebou dvacet vojáků Mokulových. Úloha vaše v tom záleží, abyste se vyšplhali až k obydlím spících, abyste dále zapálili na četných místech zásobárny, a pozorujete-li kde odpor, užijte dýky nebo střelné zbraně. Ale nezapomeňte, abyste zevnitř otevřeny měli dveře plotu, jednotlivé chatrče obklopující, abychom mohli my zvenčí tam vniknout a v nastalém lomozu okamžitě obyvatelů se zmocniti. Rozuměli jste všem mým rozkazům?«

Černoši skřížili ruce na prsou na znamení, že rozuměli.

»Nuže jděte a vykonajte mé rozkazy!«

Oba černoši s dvaceti muži Mokulovými odesli tiše k vesnici; Hassan pak čekal, až přijde jeho chvíle.

Přepadení.

Hassan nečekal dlouho, neboť sotva že minulo deset minut, vyslehlly na několika stranách černošské vesnice plameny. Řvaní ustrašených stád a lomoz ve chlévech zbudily nic zlého netušící pokojné obyvatelstvo, jež zpozorováši oheň, pozbylo klidné rozvahy, tak že sem tam pobíhající, nepomyslílo vážně na zachránění svého majetku. U všeobecném lomozu a vřavě otevřeli černoši,

jejichž příbytky byly ušetřeny ohně. dvířka svých trnitých oplotění, spěchající na pomoc ohroženým. Ale tuto úslužnost a lásku musili draze zaplatiti, neboť v onom okamžiku, kdy vřava dostoupila nejvyššího stupně, vyřítla se tlupa cizích ozbrojených velitelů s divokým křikem proti ženám a dětem ustrašeným. Nastaly výjevy krvavé . . .

Přepadení zdařilo se úplně. Když se rozbřesko ráno, projížděl Hassan na koni zvolna ulice zpustošené vesnice. Z některých dvorů valil se vzhůru hustý kouř, z jiných zaznívalo řvání dobytka nebo stejnozvuký nářek, jímž oplakávali pozůstali smrt některého člena rodiny. Arab rozhlížel se s ďábelskou radostí kolem sebe; kořist, která mu padla do rukou, byla mnohem vydatnější, než byl očekával. Kamkoli jeho lakotné oko pohlédlo, všude zřel s'atné a urostlé černochoy, kteří měli býti odvedeni za otroky, a mnoho dobytka, jenž vystačiti mohl úplně na dlouhou cestu. A což teprve, když zrak jeho spočinul na velikých zásobách slonové kosti, již s dostatek měli černoši uschováno ve svých příbytcích! Co mu bylo po nářku a pláči, jenž rozléhal se mezi přepadenými? Co mu bylo po tom, že zničil ohněm a popleněním celou ves a že zavraždil mnoho nevinných? Před jeho bezcitnou duší post.vila se jediná jen událost, totiž: ukořistění 120 otroků, což mu úplně stačilo, aby se mohl ihned vydati na zpáteční cestu do Zanzibaru.

Abý zajatým černočům zamezil útěk do lesů, poručil Hassan svým Arabům utvořiti řetěz kolem vesnice a každého ihned zastřeliti, kdo by se ze zajatých odvážil prchnouti. Ale náhlé toto neštěstí, požár příbytků a smrt mnohých drahých tak velice zdrtily mysl černočů v Uhamio, že ani jeden z nich nepomyslel na útěk. Zdrčení jsouce, čekali na svůj osud, jenž ovšem nedal na se dlouho čekat.

Hassan poručil, aby všichni na živu

pozůstali byli sehnáni. Všech dohromady bylo 124 různého věku a pohlaví. Vůdce karavany učinil přísný výběr: starce a slabé osoby, o nichž se domníval, že by nesnesly útrap dlouhého pochodu, poručil jednoduše zabiti, zcela malé děti a kojence, jejichž matky v lomozu přepadení byly usmrceny, zanechal sobě samým. Všecky ostatní zajatce, kteří se zdáli býti dosti silnými na dlouhý pochod, poručil na rukou a nohou svázat a odevzdal je vojinům Mokulovým opatrovati. Po té počato s prohledáváním zpustošených chýší. Dobytek byl sehnán a vzácná slonová kost, jež tvořila výhradní bohatství kmene Uhamiů, snešena byla na hromadu.

Hassan poznal, že Mokulu mluvív o zásobách slonové kosti u černočů v Uhamio, mluvil pravdu. Kořist Hassanova byla znamenitá, mnohem větší však počet slonových klů shořel při požáru chýší.

Plenitelé vrazili ovšem i do chýše Matubovy. Vrazilše do vnitř, spatřili Cilhu, ana objímala oběma rukama své dvě dcery osiřelé. Dva Arabové poručili nešťastnici, aby vyšla ven. Potácejíc se, následovala je nešťastná žena s oběma dcerkami ven, kde čekal Hassan. Cilha sotva že mohla předstoupiti před Araba, jehož příšerný zrak bodal, klesla úzkostí a strnutím k zemi. Jsouc už děsnou smrtí svého muže velmi nešťastna, nemohla snést myšlenku, že by jí i jejím dcerkám bylo snášet otroctví. Slabostí a příšerným obrazem budoucnosti, jež jí hrozila, přemožena jsouc, klesla bez sebe. Dítky plačícce, vrhly se na matku. Ale Hassan, jenž už dávno byl podobným výjevům uvykl, poručil Marsukovi, aby tak dlouho bil »toto dobytče«, dokud by nepovstalo.

Bezcitný Marsuk ovšem nedal se dlouho pobízeti, nýbrž vzal těžkou hůl a udeřil nešťastnici do zad, přes ramě a ruku tak nelidsky, že strašlivá bolest zapudila bezvědomí. Cilha hleděla povstat a s výkřikem hrozného bolu povstala.

•Viz, pane, že prostředek ten pomohl, smál se netvor.

Hassan poručil Cilze choditi, prohlédl jí zuby, ruce i nohy, a posléze prohlédl také obě dcery její Sakalu a Suhemu.

•Stará zdá se býti velmi slabou, tak že nesnesla by pochodu do Zanzibaru, proto zůstane zde, děti však odvedeme.

•Já nejsem tak stará, jak se zdám, zaúpěla Cilha spinajíc ruce před Hassanem. •Pouze žal nad tím, že mi lev rozsápal muže a hrůzy dnešní noci zeslabily mou sílu. Jsem dost silnou, abych unesla slonový kel. Neodlučuj mne od mých dcer, jež jsou jedinou mojí radostí a útěchou v mém neštěstí! Zapřísahám tě bohem, k němuž se modlíš, vyslyš tuto moji prosbu! Nepotřebuji mnoho pokrmův a umím také hrnčířství provozovati. Znáš také byliny, z jejichž popele

dobývá se žiravina (alkali). Jako otrokyně mohu ti býti prospěšna, a slibuji ti, že ti budu stále pilnou a prospěšnou, jen neodlučuj mne od mých dětí!•

Tento neobyčejně tklivý výstup, v němž jevila se neobyčejná síla lásky mateřské, dokazuje, jak šlechetně smýšlející lidské tvory lze nalézt i mezi opuštěnými africkými kmeny; dokazuje, k jaké výši mohly by vyšínouti se ctnosti, kdyby si mě křesťanství k nim dospělo a v srdcích těchto opuštěných nešťastníků se zakotvilo.

Hassan, buď že měl na zřeteli prospěch, jež bylo mu od otrokyně očekávat, nebo snad že srdce jeho bylo poněkud dojata, po malém uvážení dovolil nešťastnici, aby mohla táhnouti s karavanou.

Cilha jsouc naplněna vděčností, padla mu k nohám děkujíc mu za tuto •milost•; ale proklínaje, odkopl ji tento nohou.

(Přistěď dále.)

Klokočový růženec.

ňala jej a políbila,
podala mi jej:
„Dárek můj tě vezdy v žití
těš a provázej!“
Zvadla již ta dobrá ruka,
zmilk' ten drahý ret,
ale dar Váš, milá máti,
provází mne v svět.

Prostý dar — jen malá šňůra
zrněk z klokočí, —
ale když ji kolem dlaně
syn Váš otočí,
po zrnečku zrnko bere,
„Zdrávas!“ šepotá,
divno, žal mu padá s duše,
s tvářící tesknouta.

Zaduní-li nad ním bouře,
vezme dárek ten —
a od blesku na nebesku
hned je bezpečen!
A jde klidně světa vírem
za nátlaku zlob. — —
Ne, ten poklad klokočový
ten mi dají v hrob!

A když jednou ze svých hrobův
oba povstanem,
snad, má máti, poznáte mne
po dárečku svém.
A Ty, nebeská má Matko,
Ty mne poznáš též?
Přivineš mne za mé „Zdrávas“
na hrad svou? — Ó kěz!

J. J. VEJCHODSKÝ.

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. ST. PAVLÍK. (Č. d.)

Neděle 21. po svatém Duchu.

Text dnešní mše sv. má v naše srdce vlití důvěru v ochranu Boží ve všech úzkostech a protivenstvích. Důvěra ta zračila se v modlitbě, z níž dnešní Introitus vzat a již se modlil Mardocheus v čas, když židům v Persii hrozila všeobecná pohroma. »V moci Tvé, Pane, všechny věci položeny jsou, a není, kdo by mohl odolati vůli Tvé; neboť Ty jsi učinil všechno, nebe i zemi a cožkoli se nazývá okrskem nebeským: Pánem všech věcí jsi Ty.« (Esth. 13.) B'ahoslaveni neposkrvnění na cestě, kteří chodí v zákoně Hospodinově.

S prosbou o ochranu v protivenstvích obracíme se na Boha i v Kollektě: »Rodinu svou, prosíme, Pane, uslavičnou dobrotou ochraňuj, aby ode všech protivenství pod Tvou ochranou byla sprostěna i v dobrých skutech Tvému jménu oddána.«

Ze všech nepřátelů našich jest největším protivníkem satan; proti němu máme se co brániti. Avšak nebát se! Jen mužně v boj, jak svatý Pavel nás vybízí v dnešní epistole k Efeským: »Bratři, posilňte se v Pánu a v moci síly jeho. Oblečte se v odění Boží, abyste mohli státi proti úkladům ďábelským. Neboť není bojování naše proti tělu a krvi, ale proti knížatům a mocnostem, proti správcům světa této temnoty, proti

duchovním zlostem v povětrí.« Jakou zbraní máme proti ďablu bojovati? Slyšte: »Protož vezměte odění Boží, abyste mohli odolati v den zlý, a ve všem dokonali státi. Stůjtež tedy, majíce podpásaná bedra svá pravdou, a oblečení jsouce v pancíř spravedlnosti, a obuté majíce nohy přípravou evangelia pokoje, především berouce štít víry, kterýmž byste mohli všechny šipy ohnivé nešlechetníka uhasiti: a vezměte lebkou naděje spasení a meč ducha, jenž jest slovo Boží.« O každé té zbraní můžeš, milý křesťane, zvláště rozjímati.

Graduale též velebí Boha jako mocného spomocníka. »Pane, útočištěm stal jsi se nám od národu do národu. Prve než učiněny byly hory a než byla způsobena země o okrsek zemský, od věkův až na věky jsi Ty Bůh.« (Žalm 89.) Spomocníkem mocným ukázal se Bůh, když národ israelský vycházel z Egypta. »Alleluja, Alleluja! Když vycházel Israel z Egypta a dům Jakobův z národu cizího. Alleluja!« (Žalm 113.) Když již církvi starozákonní pomáhal Bůh, tím více pomáhal církvi novozákonní, jak dějiny dosvědčují, a bude povždy pomáhati jak celé církvi, tak i jednotlivým údům jejím.

Evangelium o nemilosrdném služebniku. My jsme vsichni velkými dlužníky u Boha; Bůh nám ve své milostivosti veliký dluh odpouští, avšak pod tou podmínkou, že i my rádi odpustíme těm, kteří nás urazili, jinak bychom se

při každém Otčenáši ze lži kárali modlice se: Opuď nám naše viny jakož i my odpouštíme našim vinníkům.

Dnešní mše sv. vybízí nás, jak již řečeno, k důvěře v Boha ve všelikých protivenstvích. Pěkným příkladem je pro nás Job, o němž dnešní Offertorium dří: »Muž byl v zemi Hus jménein Job, prostý a upřímný a bojící se Boha, ježž satan si vyžádal, aby jej pokoušel: a dána jest mu moc od Hospodina nad statky i tělem jeho: a zničil všečen majetek jeho i syny, tělo pak jeho těžkým nežitem poranil.« (Job 1.) Kdo vystál více protivenství jak Job? Satan sám bojoval proti němu. Přátelé jeho jej též pokoušeli, dávajice mu vinu všeho toho, co naň přišlo. Avšak Job neztratil důvěry. »Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, budiž jméno Páně pochváleno.« On se těšil naději na vzkříšení a život věčný, všecky časné statky, sám sebe i své dítky přináseje Bohu za obět. I Kristus Pán byl raněn bolestí nejhorší, když za nás trpěl; on však rád snášel všecka protivenství a přinesl sám sebe za obět. I my rádi sebe a vše, co máme, přinášejme Bohu za obět a spojme tu/o obět s obětí, již kněz na oltáři přináší.

Tichá modlitba: »Přijmi, Pane, milostivě oběti, jimiž i sám usmířen býti jsi chtěl, i nám mocným milosrdenstvím spásu zjednatí.«

V Communio prosíme Boha ještě jednou o pomoc a ochranu proti všelikým nepřítelům našim. »Ve spasení Tvém duše má a ve slovo Tvé doufal jsem; kdy učiníš s pronásledovníky mými soud? Nepraví pronásledovali mne: podporuj mne, Hospodine, Bože můj.« (Ž. 118.)

Proti smrti neroste žádného koření. Proti smrti časné ovšem ne, ale za to proti smrti věčné máme lék zcela jistě působící: velebnou Svátost oltářní. Toho léku máme často užívati. Modleme se dnes: »Nesmrtelnosti pokrm dosáhnúvě,

prosíme Tebe, abychom, co jsme ústy přijali, čistou myslí následovali.«

Modlitba střelná: Opuď nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům.

Neděle 22. po svatém Duchu.

Prosbou za odpuštění hříchů počíná dnešní mše. »Budeš-li na nepravosti hleděti, Hospodine, Pane, kdož obstoi? Neboť u Tebe je slitování, Bože Israele. Z hlubokosti volal jsem k Tobě, Hospodine: Hospodine, vyslyš hlas můj.« (Ž. 129.)

Kollekta nese se všeobecně: prosíme Boha, aby modlitby církve své svaté i modlitby naše vyslyšel: »Bože, útočiště naše a silo, přijdi vstříc zbožným církve své prosbám, původce sám dobrotivosti, a propůjč, abychom, co věrně žádáme, s výsledkem dosáhli.«

V dnešní epístole, již svatý Pavel z Říma psal Filipenským, přeje tento horlivý apoštol štěstí novoobraceným křesťanům, že s takovou ochotou slovo Boží přijali, v ně uvěřili a je následovali, a vyslovuje naději, že dílo, jež on započal, bude i s pomocí Boží dokonáno.

Když se farnici sejdou do kostela, tu jsou jako bratři mezi sebou. Kromě kostela je každý sám pro sebe; v kostele patří k sobě jako jedna rodina, vždyť všichni jsou bratři v Kristu, údové jednoho těla. V Graduale chválí žalmista takové společenské obcování: »Ille, jak dobré jest a jak utěšené, když přebývají bratři v jednotě! Jako mast na hlavě, kteráž sestupuje na bradu, na bradu Aronovu.« (Žalm 132.) Smysl této věty jest: Bratrská láska a svornost je tak drahocenná jako svatý olej z výborného koření připravovaný, jenž se bere ke svěcení kněžstva, a hojně na hlavu vylitý stéká až na vousy kněžovy. — »Alleluja, Alleluja! Kterí se bojí Hospodina, ať doufají v něho: spomočník a ochránce jejich jest, Alleluja!« (Žalm 113.)

Evangelium známé o dani, zdali ji sluší dávatí císaři.

Před obětováním prosí kněz s královnou Esther, aby Bůh sám mu vnukl myšlenky a prosby, jež by způsobily byly jeho samého, Krále králův a Pána nejvyššího usmířiti. »Rozpomeň se na mne, Pane, všem vládařům panující, a dej řeč vhodnou do úst mých, aby se líbila slova má před tváří vladaře.« Vše, co kněz při mši svaté se modlí, jest modlitbou církve, Duchem svatým osvěcené; církve svatá se modlí nejraději slovy Písma svatého. Taková modlitba, Bohem samým vnuknutá, má zajisté velikou sílu do sebe.

Obět mše svaté má nás i od hříchův očistiti i od zlého ochrániti, jak se v Sekretě modlíme: »Dej, milosrdný Bože, aby tato spasitelná obět i od vlastních vin nás neustále očisťovala i ode všech protivenství ochraňovala.«

I po přijímání prosí duše nebeského Hosta, aby modlitby její vyslyšel. »Já jsem volal, protože jsi mne vyslyšel, Bože: nakloň ucha svého a vyslyš slova má.«

Postcommunio: »Přijali jsme, Pane, dary svatého tajemství, pokorně prosíce, aby, cos na svou památku nám konati nařídil, k pomoci naší slabosti prospělo.« Svaté přijímání jest výbornou posilou proti všem zlým žádostem a pokušením.

Modlitba střelná: Nakloň, Pane, ucha svého a vyslyš slova má!

Neděle 23. po svatém Duchu.

Poslední neděle před adventem jsou již jaksi přípravou na příští Messiasovo, na čas vánoční. V breviáři čtou se proroci Ezechiel, Daniel a spisy dvanácti menších prorokův. I text mše sv. připomíná nám dobu zajetí židovského, kdy touha po vysvobození z neblahého stavu a po příchodu Vykupitele byla veliká. I my jsme zde na světě jako v nějakém zajetí a

připravujeme se na onen den, kdy Vykupitel podruhé přijde, aby i naše těla ze zajetí pozemského vysvobodil a nám svobodu synů Božích zjednal. Lidé nemající dobrého svědomí se ovšem toho dne bojí, avšak hodní křesťané se naň těší a prosí Boha, aby je z bíd země vzal v mír nebeský. Židé s touhou očekávali příchod Messiasův; i my s touhou a s blaženou radostí očekáváme den, kdy konec vezmou naše starosti a trampoty, naše boje proti zlým náruživostem, naše kříže atd. a kdy zasvitne nám doba odpočinku, doba radosti, doba svátků věčných.

Hned v Introitu těší nás prorok Jeremiáš příslibem Božím, že vezmou konec útrapy našeho života pozemského, jako těšil židy návratem ze zajetí babylonského. »Dí Hospodin: Já myslím o vás myšlenky pokoje a ne trápení, vyzývati mne budete, a já vyslyším vás a přivedu zpět zajetí vaše ze všech míst. (Jer. 29.) Požehnal jsi, Hospodine, zemi své, odvrátil jsi zajetí Jakobovo.« Ze všech míst nás vysvobodí trouba andělská, jež zazní v poslední den po všech končinách zemských; tu se všichni sejdou, kteří byli rozptýleni, aby nastoupili pochod do věčné vlasti, jestliže se ovšem hodnými ukázali.

V Kollektě prosíme vroucně Boha, aby nás vysvobodil ze zajetí hříchů našich a sprostil okovů trestů věčných. »Sprošť vin, prosíme, Pane, lid svůj, abychom od svazků hříchů, jež pro svou křehkost na sebe jsme uvalili, z Tvé dobroty byli osvobozeni.«

Epistola sv. Pavla k Filipenským též nás těší naději na příchod Messiasův a na slavné naše vzkříšení. Praví svatý Pavel: »Naše obcování jest v nebesích, odkudž i Spasitele očekáváme, Pána našeho Ježíše Krista, kterýž promění tělo ponížení našeho, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti jeho.«

Zpívající Graduale, jako bychom již stáli na pravé straně mezi ovceři před soudnou stolicí Boží a radovali se ze svého vysvobození a chystali se k věčnému oslavování Boha. »Vysvobodil jsi nás, Pane, od sužujících nás, a ty, kteří nás nenávidí, zahanbil jsi. V Bohu chlubit se budeme celý den a ve jménu Tvém chválu vzdávati budeme na věky.« (Žalm 43.) Ovšem doposud jsme zde na této zemi, jsouce hříšným podrobeni a v nejistotě, zdali zkouška života k našemu prospěchu dopadne; proto musíme ještě Boha za smilování prositi. »Alleluja, Alleluja! Z hlubokosti volal jsem k Tobě, Hospodine; Hospodine, vyslyš hlas můj! Alleluja!« (Žalm 129.)

Evangelium o vzkříšení dcery Jairovy. »Odstupte, neboť neumřelo děvče, ale spí«, pravil Ježíš k okolostojícím. Tak i ti, kdož v hrobě práchniví, vlastně neumřeli, nýbrž jen na čas spí, dokud jich Ježíš Kristus ze spánku nevzbudí. Jako vzkřísil dceru Jairovu, tak vzkřísí i nás všechny. Že se to opravdu stane, máme záruku od něho — velebnou Svátost oltářní. »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já jej vzkřísím v den nejposlednější.«

Offertorium připojuje se ke Graduale: »Z hlubokosti volal jsem k Tobě, Hospodine; Hospodine, vyslyš hlas můj, z hlubokosti volal jsem k Tobě, Hospodine!« Opakování týchž slov značí úpěnlivé naše volání o smilování. Dokud mše svatá bude se sloužiti na světě, dotud potekou na nás proudy smilování Božího; proto pilně používejme tohoto prostředku, abychom svou spásu zajistili.

Tichá modlitba: »Pro rozšíření naší služby obět chvály Tobě, Pane, přinášíme, abys, což nezasluhujícím udělil, milostivě v skutek uvedl.«

Když jsme při svaté oběti tak úpěnlivě k Bohu volali, nezůstane naše modlitba bez vyslyšení. Kristus Pán sám

nás ujišťuje: »Amen pravím vám, začkoliv prosíte budete žádati, věřte, že dostanete, a stane se vám.« (Mark. 11. Communio.) — Modlíme-li se denně za šťastnou hodinku smrti nebo za dosažení spásy, můžeme s pevnou důvěrou spásu svou očekávati. A kdyby všelijaká nebezpečnost dosažení této spásy ohrožovala, prosme v Postcommunio: »Prosíme, všemohoucí Bože, abys, kterýmž milost uděluješ radovati se z božského účastenství, nenechal podlehnouti lidským nebezpečnostem.«

Modlitba střelná: Z hlubokosti volal jsem k Tobě, Hospodine; Hospodine, vyslyš hlas můj!

Neděle 24. a poslední po sv. Duchu.

Počet neděl po sv. Duchu nezůstává si stejný; kolísá mezi 23. a 28. Příčinou je, že velikonoce se stále mění. Odkud se vezmou scházející neděle? Z doby po zjevení Páně. Je-li 25 neděl po svatém Duchu, vloží se mezi 23. a 24. neděle, šestá po zjevení Páně; je-li 26 neděl po sv. Duchu, vloží se pátá a šestá po zjevení Páně; je-li 27 a 28 neděl, vloží se čtvrtá, anebo už třetí atd. mezi poslední dvě neděle. Neděle čtyřadvacátá klade se vždy na poslední místo. Je-li jenom 23, tedy se třidvacátá vynechá.

Text mší vložených není však týž jako po zjevení Páně, nýbrž jen tři modlitby, Epištola a Evangelium. Introitus, Graduale, Offertorium a Communio jsou tytéž jako v neděli třidvacátou. Taktéž jest i u dnešní neděle poslední: Introitus, Graduale, Offertorium a Communio jsou stejné jako předešlou neděli.

Dnešní souborná modlitba zní: »Vzbuď, prosíme, Pane, svých věřících vůli, aby ovoce božského díla horlivěji shromáždžuje, smilování Tvého léků hojnějších dosáhli.«

V Epištole (ke Kolossenským) napomíná nás svatý Pavel, abychom podle

jeho příkladu neustále za sebe a své spoluhlázní se modlili, Bohu ve všem zalibiti se snažili, v moudrosti Boží a v dobrých skutečích prospívali, všechno zlé trpělivě snášeli a Bohu neustále děkovali za dar pravé víry: tak se nejlépe připravíme na příští Messiášovo a budeme hodnými, státí se občany nebeského království.

Evangelium známé o zkáze Jerusalema a o soudném dni. Nevíme dne ani hodiny, kdy svět konec vezme; proto máme býti každého času na příchod Ježíšův připraveni. Soudným dnem pro každého člověka je vlastně den smrti jeho, a ten jest mu neznámý. Jak soukromý soud vypadl, tak vypadne i všeobecný. Proto bděme a modleme se!

Sekreta nás vybízí k touze po statečích nebeských. »Milostiv buď, Pane, prosbám našim, a oběti i prosby lidu svého přijav, všech nás srdce k sobě obrať; abychom od světských žádostí osvobozeni, k nebeským touhám přesli.«

Poslední modlitba: »Uděl nám, prosíme, Pane, aby skrze tyto svátosti, které jsme přijali, cokoliv v naší mysli chybného jest, jejich léčivostí darem bylo vyhojeno. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věků. Amen.«

Následující sobotou končí se svato-dušní čas.

Slavnost posvěcení chrámu Páně.

Výroční den posvěcení chrámu byl již u židů svátkem velikým. V Evangelii čteme, že sám Pán Ježíš svátek ten přítomností svou v Jerusalemě posvětil. Proto i slušno, abychom my křesťané takéž výroční den posvěcení našich chrámů slavili, a to tím více, ježto náš chrám důstojností svou daleko přesahuje chrám židovský. V onom bydlel Bůh neviditelně a v oblaku, kdežto v našem

chrámě trůní viditelně a skutečně, tak že na něho patří i jeho se dotýkati můžeme.

Svěcení chrámu představuje se nám v liturgii katolické jako svadba Ježíšova s chrámem duchovním, jenž je vystavěn z kamenů živých, z duší věřících. Chrám kamenný je obrazem chrámu duchovního. Proto se svadební den Kristův s velkou okázalostí slaví. Pěkně nám ličí svadbu tu církevní hymnus na den posvěcení chrámu Páně:

Ó Salemi ty vyšší hvězd,
jenž významem vid míru jest,
jenž spínáš ke hvězd temenu
se sličen z živých kamenů;
jak chotí krásou oskvělé
ti obor činí andělé.

Ó šťastnou správou snoubená
a Otce slávou věnčená,
ó královno ty přeskvoucí,
a láskou chotě plynoucí,
ó družo Krále veleby
a hrade stkvělý na nebi!

Vchod perlami se prostírá
a každému se otvírá;
však vchází do té svatyně
jen komu ctnost jest vůdkyně,
kdo láskou k Pánu zahojí
a pro něj strádá příkoří.

Tož dobrým dláta tepotem
a svižným kladiv tlukotem
byv každý kámen uhlazen,
jest do budovy zasazen,
a sličnou vazbou spojína
se stavba vzhůru vypíná.

Syn Boha Otce jediný
sám sstoupiv s nebes výšiny
jak kámen s hory seknutý
a ve spod země vtekutý
dva úhly k sobě přivtělil,
dům horní s dolním spřátetil.

Leč na tom světečnu na hradě
zní chvála v stálém omladě,
zpěv, Jedinému v Trojici
v té ozývá se božnici;
my pějíc jemu v poklonu
se přidružujem k Sionu.

Ó prostří září bohatou
svých, Pane, chrámů komnatou!
Rač sestoupiti v tento chrám,
skloň na prosby se naše k nám,
a vlej nám hojně v útrobu
všech milostí svých zásobu.

Kdo tuto v blahý, smutný čas
svůj zdvihá v prosbách k tobě hlas,
nech všeho se mu dostane
a plesem vděčným zaplane;
až s tělem svým se rozpojí
a v tvém se octne pokoji.

Čest, oslava a chvalozpěv
se Bohu Otcí všady jev,
i Syna jazyk slav a hruď,
Duch svatý stejně chválen buď;
zpěv, chvála, sláva, čest a vděk
se Bohu vzdávej všecken věk.

Jest zde řeč jednak o církvi bojující zde na zemi, jednak o církvi vítězné tam na nebi, jež jest obojí nevěstou Kristovou, jednak o chrámu pozemském jednak o chrámu nadhvězdém.

Předobrazem křesťanského chrámu bylo místo, na němž svatý patriarcha Jakub měl vidění andělů na řeбриku vystupujících a sestupujících. Řebřík dotýkal se jedním koncem země a druhým nebe, a na vrchu byl Hospodin, jenž k němu mluvil: Já jsem Hospodin Bůh Abrahama otce tvého a Bůh Isáka. Zemi, na kteréž spíš, tobě dám a semeni tvému. A bude símě tvé jako prach země: rozšířen budeš na západ i na východ i na půlnoc i na poledne: a požehnána budou v tobě a v semeni tvém všechna pokolení země. A budu strážce tvůj, kamkoliv půjdeš, a přivedu tě zase do země této, aniž opustím, leč naplním všechny věci, kteréž jsem pravil. A když procitl Jakob ze sna, řekl: Vpravdě Hospodin jest na místě tomto, a já jsem nevěděl. A lekaje se, řekl: Jak hrozné jest místo toto! Nenít tu jiného, jedině dům Boží a brána nebeská. Vstav tedy Jakob ráno, vzal kámen, kterýž byl podložil pod hlavu svou, a vyzdvihl jej na znamení pa-

mátne, poliv ho olejem svrchu. I nazval jméno místa toho Bethel. Bethel znamená dům Boží. Na zpáteční cestě přinesl tam Jakob Bohu oběti.

Bylo místem svatým a hrozným, kde Jakob spal a kde se mu Bůh zjevil, jak svatým a hrozným je teprv chrám křesťanský, kdež Bůh skutečně a podstatně přebývá. S jakou posvátnou hrůzou máme vcházeti do chrámu Páně! Proto i církev volá s Jakobem hned na začátku dnešní mše: »Hrozné jest místo toto; zde dům Boží jest a brána nebes, a nazváno bude síň Boží.«

Ale jak se mnozí na tak svatém místě chovají! Jako kdyby byli někde v hospodě, v siní taneční, a ne v siní Boží! Zvláště na kůrech jaký bývá pořádek! To se vykládá, dělají smíchy a vtipy, podává šňupec, při pozdvihování stojí mnohý jako svička a ani se neohne. Však to znáte. Neškodilo by, aby zas přišel Pán Kristus s bíčem a všelijakou tu čeládku vyhnal.

Avšak ač posvátné a hrozné jest místo Boží, chrám křesťanský, přece má býti křesťanům místem milým a příjemným. Duše zbožná touží po návštěvě chrámu Páně, a hodiny tam strávené jsou jí milejší, vždyť tam přebývá miláček její, božský ženich, Ježíš Kristus, jehož společnost naplňuje ji blahem nevýslovným. Ona proto volá veršem Introitu: »Jak milé jsou stany Tvé, Hospodine sil! Touží a omdlévá duše má po siních Hospodinových.« (Ž. 83.)

Když se chrám Šalomounův světil, což se s nevidanou nádhrou a slávou dělo, roztáhl Šalomoun ruce své k nebi a modlil se přede vším lidem. »Vzhledni k modlitbě služebníka svého«, byla mezi jiným slova jeho, »a k prosbám jeho, Hospodine, Bože můj: slyš chválu a modlitbu, kterouž služebník tvůj modlí se před tebou: aby oči tvé byly otevřeny na dům tento v noci i ve dne: na dům,

o němž jsi řekl: Budeť jméno mé tu: abys vyslyšel modlitbu, kterouž modlí se tobě služebník tvůj na místě tomto. I vyslyš prosbu služebníka svého, i lidu svého israelského, začkoliv by prosili na místě tomto; a vyslyš je v místě přebývání svého na nebi, a vyslyše, milostiv buď... Jestliže by utekl lid tvůj israelský před nepřáteli svými, a činice pokání a vyznávající jméno tvé, přišli by a modlili se a prosili by tebe v domě tomto: ty vyslyš na nebi a odpusť hřích lidu svému israelskému, a uveď je zase do země, kterouž jsi dal otcům jejich. Jestliže by zavřeno bylo nebe a nepršel by déšť pro hříchy jejich, a modlice se na místě tomto, pokání by činili jménu tvému a od hříchů svých odvrátili by se pro trápení své: ty vyslyš je na nebi a odpusť hříchy služebníků svých a lidu svého israelského, a ukáž jim cestu dobrou, po níž by chodili, a dej déšť na zemi svou, kterouž jsi dal lidu svému k vládnutí. Jestliže by hlad vznikl v zemi anebo mor aneb nakažené povětrí, rez aneb kobylky aneb porušení úrod zemských aneb jakákoliv rána a nemoc... jestliže by kdo poznal ránu srdce svého a rozprostřel by ruce své v domě tomto: ty vyslyš na nebi v místě přebývání svého a smiluj se a učin a dej jednomu každému vedle všech cest jeho, jako uzříš srdce jeho — neboť ty znáš sám srdce všech synů lidských — aby se báli tebe po všechny dny, dokudž živi budou na zemi, kterouž jsi dal otcům našim. K tomu také i cizozemec, jenž není z lidu tvého israelského, když by přišel ze země daleké pro jméno tvé, neboť uslyší o jménu tvém velikém a o ruce tvé silné, a rameni tvém vztaženém všude, když by tedy přišel a modlil by se na tomto místě, ty vyslyš na nebi a učin všecko, o cokoli volati bude k tobě cizozemec ten: aby se naučili všickni národové země báti se jména tvého...«

Tak a podobně modlil se Šalomoun. Jak krásná modlitba! Zajisté, že se nemodlil nadarmo; zajisté, že Pán Bůh vyslyšel ty, kteří se modlili na posvátném místě tom. Však i církev svatá neopomíná vroucí prosby vysílati k Bohu jak v den sám posvěcení chrámu tak i v den výročí, aby všechny, kdož by do kostela přišli a se modlili, milostivě vyslyšel. V den sám posvěcení modlí se v Kollektě: »Bože, jenž neviditelně všecko obsahuješ a přece pro spásu pokolení lidského znamenati tvé moci viditelně ukazuješ: chrám ten moci svého přebývání osvět a uděl, aby všichni, kdož sem s prosbou nějakou se sejdou, v jakémkoliv souzení k tobě budou volati, dobrodiní útěchy tvé dosáhli.«

Ve výročí pak den posvěcení zní Kollekt takto: »Bože, jenž nám každý rok toho svatého chrámu tvého posvěcení den obnovuješ a svatým tajemstvím bez pohromy obcovati necháváš: vyslyš prosby lidu svého a učin, aby kdokoliv, chtěje dobrodiní se dožadovati, do toho chrámu vejde, k radosti své všechno obdržel.«

Z toho, milý čtenáři, seznáš, že modlitba, již konáme v kostele, daleko je účinnější než všeliká jiná, na příklad ve chrámě přírody, v němž tak mnozí rádi svou nedělní pobožnost vykonávají. Kostel je právě dům modlitby. »Domus mea domus orationis vocabitur — dům můj domem modlitby bude se nazývati: v něm každý, kdo žádá, dostane, kdo hledá, nalezne, a tlukoucimu bude otevřeno.«

V dnešním čtení ličí nám nadšenými slovy svatý Jan nebeský Jerusalema jako nevěstu Boží a popisuje neskonanou radost obyvatelů nebeských. »Ve dnech oněch viděl jsem město svaté Jerusalema nové, stupující s nebe od Boha připravený jako nevěsta okrášlená muži svému. I slyšel jsem hlas veliký s trůnu řkouci:

Aj, stánek Boží s lidmi a přebývati bude s nimi. A oni budou jeho lidem a sám Bůh s nimi bude jejich Bohem. A setře Bůh všelikou slzu s očí jejich: a smrti více nebude, ani kvilení, ani křiku, ani bolesti nebude více, nebo první věci pominuly. I řekl ten, kterýž seděl na trůnu: Aj, všechno činím nové.« (Zjev. 21.) Popisu toho používá církev i o chrámu Páně, jenž po svém posvěcení stal se malým rájem, malým nebem na zemi, stánkem Božím, kdež on sám s námi přebývá, jsa naším Bohem a my vyvoleným národem jeho. I chrám Páně bývá zvláště o svátcích okrášlený jako nevěsta ku svadbě. On jest i místem, kdež Bůh stírá slzy s očí našich a skýtá nám útěchu v každém protivenství, kdež nás ve zpovědní svátosti sprostuje smrti věčné a kvilení i křiku pekelného, místem, kde Bůh hojí bolesti naše a duši naši činí novou. Lidé říkají, když přijdou do pěkného kostela: Zde je jako v nebi! To je také pravda a platí o každém kostele.

Graduale velebí svatost chrámu Páně a prosí Boha, aby vyslyšel modlitby těch, kteří jej navštěvují. »Misto toto od Boha učiněno jest, neocenitelné tajemství, ne-

dotknutelné jsouc.« Ano, je neocenitelným tajemstvím, když ten, jehož nebesa nebes obsáhnouti nemohou, v malém stánku rukama lidskýma udělaném přebývá, když se v něm svatá tajemství konají a rozdávají. »Bože, jež obklopují kůr andělů, vyslyš prosby služebníků svých.« S obou stran tabernáklu klečí obyčejně sochy andělů a i jinak na oltářích a stěnách je jich plno. Než křesťanský chrám je i živých andělů pln, kteří konají stráž před Nejsvětějším. Však i lidé mají stráž tuto konati a s anděly se střídati a Ježíši ve svátosti skrytému se kořiti, jenž ne k vůli andělům, nýbrž k vůli lidem v chrámu přebývá. Horlivá duše je ochotna účast bráti na ustavičném se klanění, jež díky Bohu, se nyní po celém světě rozšiřuje, ona s radostí praví, Graduale zakončující: »Alleluja, alleluja. Klaněti se budu k chrámu svatému Tvému a oslavovati budu jméno Tvé, alleluja.« (Ž. 137.) Bylot u židů chvalitebným zvykem, že se při modlitbě obraceli v tu stranu, kde stál chrám, a klanice se prosby své k Bohu vysílali. I křesťané zvyk ten zachovávají, na př. při »Anděl Páně«.

(Přístě dále.)

Dům Boží a brána nebeská.

Ve třetí neděli říjnovou koná se slavnost, jejíž úplný název zní: »Posvěcení katedrálního chrámu Páně a všech chrámů veškeré diecese.« Slavnost ona vzbuzuje celou řadu myšlenek tak vznešených a rozněcuje celou svou povahu tak mocně k upřímným díkům, že bude zajisté slušno a spravedливо, abychom jejimu významu věnovali místnější úvahu.

Jako hodné dítky kde jakou radostnou událost rodinnou nejblaženěji tehdy

oslaví, když se oddaně stulí kol matky své, tak i všechny diecesní svatyně právem posvátným druží se ke svému chrámu katedrálnímu, biskupskému v den, kdy jim plnou měrou platí slova, jež pronesl Pán k Zacheovi: »Dnes spasení se stalo domu tomuto.« (Luk. 19, 9.) Jest-li předním účelem svátku Posvěcení chrámu Páně vzdáti Bohu důstojné díky za milosti a požehnání, jež nám uděluje v našich kostelích: důlžno uvážiti, že se z kostela katedrálního rozlévá požehnání po diecesi celé. Tamť sídlí vrchní pastýř diecese,

biskup, který svým posvěcením od řádného nástupce sv. apoštolův udržuje nepřetržitou poslušností spojení stádece svého s pravou církví apoštolskou. Tam vysvěcují se kněží a odtud se rozesílají, aby přisluhovali Božími tajemstvy ve svatyních širé diecese. Tam o Zelený čtvrtek světlí biskup svatě oleje; část jich ponechává sobě ku svátostem birmování a svěcení kněžstva a k jiným svěcením, z nichž přední místo zaujímá právě svěcení chrámův a oltářů katolických, část rozesílá svým podřízeným kněžím, aby pomocí jich svolávali milost a přispění Boží na svěcence své na úsvitě (křest sv.) i sklonku (poslední pomazání) jejich pozemské pouti. Tam i jiné předměty bohoslužby katolické docházejí svého milostného posvěcení. — Zda tedy nerozházejí se jako z pramene vlastně vše blaho a spása diecese právě z chrámu katedrálního?

Jest tudíž zajisté svatou povinností jak jednotlivců, tak celých farností, aby ve svátek Posvěcení chrámu Páně děkovali Bohu rozniceně a upřímně za veškerou milost neocenitelnou, kterých nám se dostává ze svatyně katedrální.

Než díky obzvláštními jsou ve slavnost zmíněnou věřící Bohu zavázáni vzhledem ke svému kostelu farnímu. Vždyť jesti kostel místem, kde Pán z neobsáhlé milosti přebývá mezi svými, místem, s něhož se po veškeré obci přebobaté rozšiřují všechny ony spásenosné dary, které vtělený Syn Boží, náš Vykupitel, druhdy na zemi schystal a zaštipil a odevzdal ve správu církvi své. Kde který úd obce, farnosti může a má říci tu u posvátném nadšení: »Není tu jiného, jedině dům Boží a brána nebeská!«

»Dům Boží!« Prostý sice, ale přelebný. Bydlí zde a prodlévá jen pod způsoby napatrnými: avšak bytuje zde opravdově a podstatně, jako tehdy, když kráčel po Svaté Zemi. Jako jej bezmezná láska k tomu přiměla, že se upoňžil a schýlil až ve skrovnickou hostii, tak táž nekonečná láska udržuje jej tu v tajemné skrytosti, aby bez ústání dlel s lidem svým a občerstvoval ty, kdož pracují a jsou obtíženi. Jaká to milost! Jaká důstojnost Božho stánku! Oč větší právem můžeme před každou katolickou svatyní zvolati slovy, jimiž projevil úžas

svůj přechající patriarcha Jakub, uzřev ve snách zjevení Boží: »Jak hrozné jest místo toto! Není tu jiného, jedině dům Boží a brána nebeská!« (I. Mojž. 28, 17.)

Budme toho pamětlivi, kolikrátkoli staneme před prahem svého kostela. Hospodin, zjeviv se Mojišovi v hořícím keři, přikázal vyvolenci svému, an se k němu blížil: »Zuj obuv s nohou svých: neboť místo, na kterémž stojíš, země svatá jest.« (II. Mojž. 3, 5.) Nejinak povinni jsme i my, jakmile vejde do dům Boží a v něm prodléváme, odložit vše, co by s přítomností Pána našeho se nersrovnávalo: nezřízené starosti, hříšné a marné myšlenky, vůbec vše, co poskvrňuje srdce. A již z vní držení těla, pohled náš, sepatřte ruce, kolena pokorně skloněná, to vše má již na první pohled nasvědčovati, že posvátnost místa chápeme. Neboť nám rozhodně neplatí omluva patriarchova: »Hospodin jest na místě tomto a já jsem nevěděl!« (I. Mojž. 28, 16.)

»Není tu jiného, jedině brána nebeská.« Skutečně chrám Páně je předstíní nebes a branou k nim. Všecky posvěcující prostředky, jež nám dopomáhají k věčné blaženosti, přivlastňují se nám v kostele; všechny jednotlivé ozdoby roucha svadebního, bez něhož nelze na svadbu Beránkovu, chystají a obléčejí se nám v kostele. Chrám Páně jest onou tajemnou klenotnicí, kde církev svatá uložený má Kristovy zásluhy — výkupné nebes. A kdo jakéhokoli z pokladů těch potřebuje, jedině v kostele nebo z kostela se mu ho dostane.

Má-li se dítě lidské státí ditkem Božím, nesou je v rodiště duchovní, ve chrám Páně, aby křtem svatým přerozeno a obrozeno bylo na křesťanské šlechtictví.

Ve chrámě láme se mu, když dorostá, chléb synů Božích. Tam koná Pán prostřednictvím kněžovým nejvyšší obět svou a nabízí ji farníkům, aby spojili s nejvyšším tímto projevem chvály, díky, prosby a smíru svou chválu, své díky a prosby a svou kajcnost a takto si zabezpečili vyslyšení Páně. Mocnář uděluje svá dobrodíní kdekoliv, avšak nejistěji ve svém audienčním sále. Katolický chrám toť audienční sál Boží, kde oltář Božím jest trůnem.

A jestli člověk tak nešťasten, že urazí svrchovaného svého Otce a hrozí

mu jeho nemilost: kam pak se obrátí? »Non intres in iudicium cum servo Tuo Domine! Nevcházej, Pane, v soud se služebníkem svým!« tak úpí duše hříchem obtížená: ale kterak nevcházejí v soud, kdyžtž tolik svědků vystává proti nešťastníku: svědomí, věci stvořené, anděl strážce, ba sám zlý duch! Bůh láskyplný nemůže sice hříchu nevidět a k němu mlčeti: avšak dává se aspoň uprositi ke smírnému »porovnání« a diktuje podmínku snadnou: »Jdi, ukaž se knězi! Jdi do chrámu, klekni ke zpovědnici, čeň pokání opravdové a provinůu ti odpustim...«

A když člověk dospívá, nebezpečně jest ohrožen trojím nepřitelem spásy své: tělem, světem a ďáblem, chrám Páně jest mu nejen útočištěm, nýbrž spolu i zbrojnicí. Tam svolává naň b skup při svátosti břimování přispěni Ducha sv. a dává mu nadpřirozený štít a brnění, aby zápoliti mohl vítězně.

Křesťan jest nemocen; tělo jeho svírá bolest, duši obklopuje levyslovná tíseň a úzkost; lože jeho bývá mnohdy opuštěno i od těch, od kterých by se tobo byl nemocný nadál nejméně: avšak někdo ho přece neopustí; z chrámu Páně ubírá se k němu kněz, svátost pokání uklidňuje nemocnému duši, poslední po-

mazání mírní útrapy jeho těla, a což vice, kněz mu na svých prsou přinesl i Tešitele všeládného — a svatý mřr odevzanosti rozestýlá se nemocnému u potváři.

A když duše opustí tělesnou schránu svou, církev jí neopouští: opět ve chrámě Božím jí vítá, ač žalně, na rozloučenou, a z chrámu vede ji k dočasnému odpočinku. A věnuje-li církev takovou počtu pomíjícímu tělu, kterak by nebyla pamětliva duše zvčěnělého! A ve chrámu Páně dějí se za ní přímlyvy neúčinnější i tehdy, kdy zemřelý již nemá ani přítelka mezi živými...

Před oltářem stojí dvě osoby, aby se druh družce zaslíbili snubní přísahou. Mají snad už dobře umluveno, co bude míti on, co ona; ale co jim v životě pomohou kanceláře všech notářův a advokátů světa, nedostalo-li by se jejich vzájemnému spojení milostiplného potvrzení v kanceláři Boží, ve chrámu Páně!

Bylo by říci ještě mnoho, přemnoho, než i tak už, vážený čtenáři, jest ti uznati posvátnou velebnost, již se obepíná slavnost Posvěcení chrámu Páně. Obnov ten den dobré své úmysly: jaké úmysly to býti mají, poznáš snadno, uvažíš-li, že chrám tvůj opravdu není jiného, jediné — dům Boží a brána nebeská. J. J. V.

Evandělista Mariánský.

Tohoto čestného názvu právem si zaslouží původce třetího evandělí, sv. Lukáš, jehož počtē je zasvěcen 18. říjen. Každý sv. evandělista vytkl svému dílu zvláštní výrazný cíl, za nímž ze vznešeného života Spasitelova význačně vytýká zvláště ony události a nauky, které k jeho objasnění neúčinněji přispívají. Svatý Matouš na př. líčí Pána Ježíše zejména jakožto Mesiasē zaslíbenému národu židovskému: sv. Lukáš líčí jej jakožto Vykupitele všech lidí, a proto klade obzvláštní důraz na ony rysy ze života Páně, z nichž vysvitá stejné povolání všeho vůbec lidstva k věčné

blaženosti a velebí neskončenou milost Boží, která nejsou závisla na lidských zásluhách, sama jde člověkuvi v ústrety. Odtud si vysvětlujeme, že právě svatý Lukáš podává ve svém evandéliu útěchoplná podobenství o milosrdném Samariťanu, o bohači a Lazaru, o marnotratném synu, o fariseovi a publikánu ve chrámě a j. A kde je řeč o Boží milosti, tam těžko mlčením pominouti té, jež nejen sama byla milostí plna a svatostánkem Milosti nestvořené, nýbrž i veškerým životem pozemským a přímlyvou na nebesích o to usiluje, aby se milosti, Synem jejím nejsvětějším vydobyté, co největší měrou dostalo všem vykoupenčům. Jde-li dítě k otci o nějaký dar, nejlépe se poradí,

získá-li si matku, aby mu byla přimluvkyní; a jdeme-li k Otci nebeskému, aby nám udělil té oné milosti, nejsnáze jí dosáhneme, odevzdáme-li se ve přispění Panny Marie. Bychom pak se k ní obraceli s důvěrou dětinou, vypisuje svatý Lukáš onu přeněžnou péči, jakou oplývalo její materské srdce. — Svatý Marek a svatý Jan přecházejí ve svých evandéliích přes události nazaretské a betlemské. Svatý Matouš jakoby jednak chválal přes události ty, jednak pak jakoby stále upozorňoval na chmurný mrak, jenž se nad sv. Rodinou vznášel. Obsírný popis materského štěstí Rodičky Boží, jež jasavého vrchole dosahuje ve chvalozpěvu »Magnificat«, »Velebí duše má Hospodina...«, podává pouze svatý Lukáš. Čtouce první dvě kapitoly jeho evandělí, vidíme před sebou dějstě oněch tajemství, která nám dává uvažovati radostný růženec. Ký div, že svatý Lukáš, jsa i malířem, právě blahoslavenou Pannu si volil za předmět důstojný štětce, jež vedl evandělísta Marianský. Dosud zachován v římských katakombách obraz Bohorodičky s nápisem: »Maloval Lukáš«.

Ze života sv. Lukáše máme určitých zpráv nemnoho. Narodil se v Alexandrii syrské, kdež se vynavačům učení Pána Ježíše poprvé dostalo jména »křesťan«, zprvu jen nadávkou. Lukáš byl z rodiny

pohanské a stal se lékařem. Možná, že nejeden z nešťastníků, jimž se Lukáš marně namáhal pomoci důmyslem vědy, byl od Krista Pána uzdraven zázračně. Stav se učeníkem Páně, byl z oněch 72, jež Pán po dvou rozeslal kázat... Později se přidružil ke sv. Pavlovi a byl mu ne, něžněji oddán a věren. Když apoštol národů za druhého svého zjetí před smrtí psal svůj list Timotheovi a ode všech byl opuštěn, Lukáš s ním ostal. Proto též sv. Pavel lnul k Lukášovi láskou velikou. »Pozdravuje vás Lukáš, lékař nejmilejší«, praví o něm. (Kolos. 4, 14.) Nejkrásnější pomník postavil evandělísta náš mistr svému sv. Pavlu, že napsal »Skutky apoštolské«, v nichž se dojemně vypisuje život knízat apoštolských a první církve vůbec.

Po smrti sv. Pavla kázal Lukáš evandélium Kristovo v Itálii, Dalmácii a Makedonii a našel oddané utrapy a pronásledování sebe větší. Dožil se pozehnaného věku 80 rokův a skončil svůj život slavnou smrtí mučnickou. Jeho ostatky odpočívají v benediktinském klášteře sv. Justiny v Padově v mramorové rakvi, ozdobené nápisy.

Svatý Lukáš ctí se jakožto patron lékařův a malířů. Na obrazech evandělístových bývá za odznak vymalováno obětní dobytče, protože jeho evandélium počíná obětí Zachariášovou. J. J. V.

Různé zprávy a drobnosti.

Poslední pokus. Protestanté až trnuli, aby královnu Marii bavorskou odvrátili od úmyslu státi se katoličkou. Vypraven k ní tudíž výmluvný kazatel Rhode, který si též opravdu dal záležeti, aby nauku a zřízení katolické církve vznešené paní zprotil. Vše bylo marno. Tu sáhl kazatel po posledním trumfu. Pustil se do milého růžence: udeř kam udeř. Kde nestačilo pravdy, nastavil lži, kde nestačilo »posvátné horlivosti«, vypomáhal si jizlivostí, až konec konců vyvrcholil své nájezdy v drzou otázku: »Snad by si Vaše Veličenstvo tak nezadalo a neodříkávalo modlitby tak směšné!?« — »I, růženec

já se modlím už dlouho a jest mi při tom tak milo!...« zněla odpověď královnina Brzy na to, 12. října 1874, složila královna Maria, rodilá pruská princezna z rodu Hohenzollernského, s růžencem na ruce vyznání katolické víry. v.

Šťastná příhoda, stavši se knězi trapistovi v Paříži. Opat poslal jednoho ze svých bratrů do Paříže, aby tam nový stroj prozkoumal. Jda ulicemi Paříže, byl najednou zadržen velkým zástupem lidu se tlačícího a vidí, kterak nesou polomrtvého člověka do lékárny. Tázal se, co se stalo a zvěděl, že jistý bicyklista jedal rychle, spadl s kola a nalezen na

dlazbě polomrtev. Trapista se protlačil zástupem lidu a vešel do lékárny. Přistoupil k raněnému, který kněze velmi vlídně uvítal, zatím co lékař nemocného obledával. Kněz nakloniv se k nemocnému, tápal se, přeje-li si jeho služby, zdali nechce se snad vyzpovídat? Zatím přišel též lékárník a vida kněze, zvolal: »Co! U mne kněz? Toho jsem jakživ neviděl! Co zde chcete? Jste lékař?« — »Ano, pane«, pravil trapista. — »Ukažte mi diplom!« — »Nemám jej při sobě.« — »Pak se pakujte hned ven!« Trapista se usmál a posadil se vedle nemocného. »Nemocný přijal mou pomoc a proto zůstanu zde.« Lékárník si počínal jako zběsilý, nadával, hrozil, vyhazoval, ale nic platno, trapista seděl. Tu vstoupil policejní strážník, aby zjednal pořádek. »Příteli«, pravil k němu trapista, »mám právo zde v této lékárně koupiti visikátor, chininový prášek a ibiškový čaj.« — »Ovšem.« — »Tak dobře, pane lékárníku, dejte mi tyto věci a smičejte chinin

s tím a s tím práškem.« Lékárník musil žádané věci připravit, zatím trapista umírajícího vyzpovídal a udělil mu rozhřešení. Sotva byla zpověď ukončena, nastal smrtelný zápas. Když trapista odcházel, přišla právě do lékárny uplakaná paní, matka raněného, která trapistovi se slzami v očích děkovala za službu synu jejímu prokázanou. Tu obrátil se trapista a pravil lékárníkovi: »Chcete tuto paní také vyhnati?« — »Ne, ona jest matka.« — »A já jsem jeho přítel, lékař, otec, já jsem kněz.« Tím se řeholník odporučil a odešel. Tak horlivými nejsou kazatelé protestantští. Na přemnohých jejich kostelích bylo možno čisti: »Zavřeno až do září.« Páni pastoremé byli se svými rodinami v lázních nebo na cestách a služby Boží měly prázdniny. Naproti tomu 44 mladých missionářů katolických vydalo se na cestu do zámořských missií. Tyto missie zámořské čítají 1137 missionářů z Evropy a 584 missionářů z těch kterých zemí, domorodců.

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Z Olomouce. Jistý studující vzdává nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení v jisté záležitosti. *J. P.*

Z Prahy. Nejvroucnější díky vzdávám Panně Marii Montseratské, božskému Srdci Páně a sv. Antonínu Pad. ve svatyni emauské za vyslyšení prosby v rodinné a duševní záležitosti. *F. L.*

Z Tečovic. Jistá rodina, jejíž 13leté děvče vyvázlo z nebezpečné nemoci, plní svůj slib, který po jeho uzdravení měla veřejnosti, což však odkládáním a zapomenutím neučinila. I vzdává teprve nyní nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně a svatému Josefu za vyslyšení své prosby. *J. M.*

Prosba. Jistý dělník, jenž v práci byv poraněn, zase poněkud okřál, prosí všech čtenářův o modlitbu za něj a za jeho choromyslnou sestru.

Prosba. Znám jistého advokáta, který hluboko zabředl do lhostejnosti, sám si učinil svou morálku a o sv. svátostech nechce ani slyšeti, ba pravil, že ani na smrtelné posteli se nedá zaopatřit. Proto prosím všech zbožných duší, aby se za obrácení jeho modlily a jemu milost kajenosti vyprosily na božském Srdci Páně.

Z Mor. Ostravy. Nejvřeější díky vzdáváme božskému Srdci Páně a nejsladšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu a svatému Antonínu za osvobození tří dětí z těžké a nebezpečné nemoci. Buďtež pochváleny a zvelebeny od nás na věky! *Rodina V.*

Z Mařatic. Vzdávám pokorné díky božskému Srdci Páně za obrácení zatvrzelého nemocného, jenž přijetí svatých svátostí odmítal. Teprve osmého dne konané za něho pobožnosti sám kněze sobě žádal. *O. L.*

Konference sv. Vincence Paulanského.

(Hlavní úmysl.)

Svatý Vincenc Paulanský, zakladatel řádu, jeden z největších lidumilů křesťanské lásky, narodil se 1576 v Pouy u paty hor Pyrenejských a r. 1600. byl posvěcen na kněžství. Byv v Toulouse učitelem, cestoval do Marseille a upadl mezi tunezské námořní loupežníky, byl zajat, odveden do otroctví až poslední jeho pán z Nizzy r. 1607. utekl s ním po lodi do Francie. Tu stal se tajemníkem královny Markéty z Valois, farářem v Clichy u Paříže, pak hofmistrem hraběte Gondi, generala galei. Sv. Vincenc působil mnoho missiemi, založil 1618 kongregaci mírných paní, stal se později příčiněním svatého Františka Saleského ředitelem kongregace Navštívení Panny Marie v Paříži a roku 1627. založil řád Lazaristův. Byl svatý Vincenc otcem chudých, nemocných, dítek opuštěných a zajatých. Založil též semináře, které byly svěřeny otcům Lazaristům. Jsa 78letý stařec, konal svatý Vincenc missie. Zvláště však byl původcem tak zvaných konferencí, které až dosud krásné a blahodárné přinášejí ovoce křesťanské lásky k bližnímu. Zemřel jako 85letý kmet dne 27. září 1660 v Paříži a r. 1737. byl prohlášen za svatého.

Konference sv. Vincence Paulanského nalezly napřed úrodnou půdu ve Francii. Společovali se páni i dámy, aby sbírali almužnu, peníze, šaty, pokrmy a pak je rozdávali chudým přičinivše k almužně tělesné slova útěchy a povzbuzení. Odtud se konference rychle rozšířily po celé Evropě a nyní jsou již v každém větším městě, zejména ve Vídni, v Praze, v Brně a jinde. Tak působí konference v duchu Ježíše Krista, jenž pravil: »Cokoliv jste jednomu z těchto nejmenších učinili ve jméno mém, mně jste učinili.« Může býti něco krásnějšího a šlechetnějšího jako sloužit chudým, opuštěným z lásky k Ježíši Kristu. Konference pěstují ducha dobrého a náboženskou horlivost budí v srdcích mužů i žen. Či není to krásné a obdivuhodné, když páni a dámy prosí o almužnu, aby jí pak podporovali chudinu, kterou vyhledávají ve špinavých příbytcích, aby jim přinesli útěchu svatého náboženství, aby mnohé nasýtí, jiné oděli, jiné opět od hříchu odvrátili. Ó blaze každému, kdož konference tyto podporuje aneb jejich členem je. Tu jest jeden z nejlepších prostředků rozluštění otázku sociální.

V každé osadě našlo by se aspoň několik mužů šlechtných, křesťanů rozhodných, kteří by mohli takovou konferenci založit a následovat tak svatého Vincence Paul. apoštola lásky. Celá činnost členů spolku sv. Vincence Paulanského zaleží na konání skutků tělesného i duchovního milosrdenství. Tak nemocní potřebují pomoci. Nemocný potřebuje útěchy sv. náboženství, zvláště je-li opuštěn. Při takové návštěvě nemocného můžeme působit na celou rodinu, napomínati k nábožnosti, k dobrému vychování dítek, k odstranění mnohých nepořádků.

U chudých pozorují členové spolku netoliko potřeby těla, ale i duše. Navštěvují osobně chudé, odevzdají jim spolkový dar, rozmlouvají s ním o Pánu Bohu. Působí k tomu, aby konali ranní i večerní modlitbu, aby chodili do chrámu Páně, aby světili den Páně, aby šetřili, pohoršení nějaké odstranili. U mládeže zvláště mají členové spolku míti bedlivé oko. Rodiče napomíná člen, aby děti dobře vychovávali. Hrozí-li jim zkáza, snaží se je v nějaké opatrovné opatřit. Vydjou-li děti ze školy, radí rodičům, aby se chlapci učili řemeslům, dívky aby přišly do služby do hodných rodin křesťanských, aby chráněny byly před špatnými společnostmi. Hledí postarati se jim o slušnou zábavu v jednotách a ve spolecích.

Poněvadž jest hřích největším zlem a za odstranění hříchů skutkem opravdu dobrým, snaží se členové spolku sv. Vincence, aby kde možno, zabránili všelikým neřestem. Sem náleží hříšné známosti, souložnictví, smíření rozváděných manželů nebo odloučených, opilci, soudní rozepry a podobné zlé věci. Čím více jsou členové oživeni křesťanskou láskou, tím snadněji takové zlořády najdou a hledí jim odpomoci. Zkušenost učí, že s udělováním peněžitých darů málokdy spojeno bývá

požehnání Boží. Mnozí chudí by peníze utratili za věci zbytečné, ano i hříšné. Proto konference sv. Vincence nedávají chudým peněz do rukou, nýbrž listky a poukázky na chléb, mouku, mléko, maso, na dříví, oděv a prádlo. Konference smluví s pořádnými obchodníky, aby na listek vydali chudým určený pokrm nebo oděv. Pak za měsíc jde člen spolku, vybere cedulky a zaplatí za ně.

Často pomáhá konference chudým rodinám tím, že jim opatří práci a výdělek. Mnohý chudý nemá v zimě oděvu. Členové konference vyproší u zámožných nepotřebný šat, prádlo, obuv, uschovají to a na zimu to rozdají a sice vždy po společné poradě. Láska k bližnímu neulevuje pouze bídu, ale činí chudým také radost, jsou-li k tomu potřebné prostředky. Chudým dětem zaopatří se na př. ku prvnímu sv. přijímání slušný šat, nebo obrázek, růženec, kniha modlitební. Ale ke každé almužně připojí se spasitelné naučení, které nikdy při rozdávání chybět nemá. Jsou také chudí, kteří se stydí žebrat, tyto konference vyhledává a krouží jejich dle možnosti odpomáhá. Co to bývá chudých z bíd vytrženo, zbloudilých na pravou cestu přivedeno!

Ó kéž by aspoň v každém městě, městysi, ano v každé osadě spolčilo se několik hodných mužů aneb i žen a založili takovou konferenci! Daleko lépe by taková konference prospěla k odstranění bíd a hříchu, než sebe větší almužna peněžná. A jakou odplatu velikou zaslouží si členové konference!

Když přijde Syn člověka u velebnosti své a všichni andělé s ním, tedy se posadí na trůnu velebnosti své a shromáždění budou před ním všichni národové. I rozdělení budou. Ke spravedlivým řekne Pán: „Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa. Nebo lačněl jsem a dali jste mi jísti, žíznul jsem a dali jste mi pít, hostem jsem byl a přijali jste mne, nah jsem byl a přioděli jste mne, nemocen jsem byl a navštívili jste mne, v žaláři jsem byl a přišli jste ke mně!... Amen, pravím vám, pokud jste to učinili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste to učinili.“

Modleme se tedy, aby tyto konference co nejvíce vzkvétaly a hojných nalezly členů a stědrých dobrodinců!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozkvět spolků sv. Vincence Paulanského, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Všechnož podporovati spolky sv. Vincence Paulanského.

Úmysl v listopadu: Křesťanský výchov v rodině.

Škola Božského Srdce Páně.

Klaním se Tobě, ó nejsladší, milování nejhodnější a slitování plné Srdce, kteréž jsi, ó Ježíši
z lásky k nám kopím probodnout nechal!
Srdce Ježíšovo jest ve Svátosti oltární plno lásky k nám!

Ježíši, všech Spasiteli.

Kriste, spáso všeho míra,
Koruno svých správců čirá,
Nechť dnes lidu, jenž Tě prosí,
Milost Tvá se hojněj roší.

Dnes Tvůj ctitel v slavném blesku
objevil se na nebesku,
Proto Tvoje věrné děti
Památku dne toho světí.

Rozkoš vrátkou, již svět skýtal,
V duchu zbožném opomítal;
S anděly teď prostých zmarů
Na nebesku došel darů.

V jeho stopách dej nám chodit,
Podobný mu život vodit;
Pro ty jeho pro zásluhu
Těžkých vin nám promiň dluhy.

Jesu Kriste, dobrý Králi,
Nechť Tě s Otcem všechno chválí,
Dík děj věčně láskou vznatý
Tobě, též se, Duchu svatý!

Na slavnost Všech Svatých.

Jak krásní jsou příbytkové
tvoji, Israeli!

(IV. Mojž. 24, 5.)

Písmě svatém Starého Zákona, ve IV. knize Mojžíšově, v 24. kapitole čteme, že prorok Bálam, když užířel tábor lidu israelského ubírajícího se do zaslíbené země, zvolal: »Jak krásní (jsou) stánkové tvoji, Jakobe, a příbytkové tvoji, Israeli! Jako údolí plné hájů, jako zahrady podle řek zvláště, jako stánkové, kteréž postavil Hospodin, jako cedrové blízko vod.«

Avšak jakkoli krásní na pohled byli příbytkové synův israelských do zaslíbené země se ubírajících, přece prorok Boží nežádal sobě příbytků těch, ale toužil po příbytcích mnohem krásnějších a blaženějších, jež Bůh sám tam na nebesích vyvoleným svým připravil, a proto zvolal dále: »Nechť umře duše má smrtí spravedlivých, a poslední věci mé ať jsou jim podobné.«

A co máme říci a jak zvolati máme my o slavnosti dnešní, kdy církev svatá zrakům našim ukazuje příbytky oněch věrných služebníků a služebnic Božích, kteříž před námi do zaslíbené země

nebeské se odebrali a tam z věčného pokoje a z věčné, nehynoucí slávy se radují? Zajisté i nám jest zvolati: »Jak krásní jsou stánkové jejich« a jak nepatrní a nedokonali proti nim jsou i nejkrásnější příbytkové smrtelných lidí zde na zemi! V domě Otce mého jsou příbytkové mnozí. Kdyby nebylo tak, byl bych pověděl vám; neboť jdu, abych vám připravil místo, tak pravil kdysi Pán Ježíš k učeníkům svým. (Jan 14, 2.) A k Otci svému zase se modlil: »Otče, chci, aby kde jsem já, i oni, které jsi mi dal, se mnou byli, aby viděli slávu mou, kterou jsi mi dal.« (Jan 17, 24.) A jindy zase pravil: »Slouží-li mi kdo, následuj mne, a kdež já jsem, tuť i služebník můj bude.« (Jan 12, 26.)

A kdo ze synův a dcer lidských horlivěji sloužili Bohu, ne-li oni věrní služebníci a služebnice, jejichžto památku dnes konáme, a kteříž proto účastníci jsou slávy nebeské a tam na nebesích se všemi vyvolenými Božími věčně radosti požívají? A kdo z nás je s to, aby vypověděl, jak krásní jsou tam na nebi ti příbytkové jejich?

Z čehože ti nejvzácnější příbytkové lidští bývají vzděláni? Z tesaných kamenů

nebo i třebaš ze vzácného dřeva; příbytkové svatých a světic Božích vzdělání jsou z nejvzácnějších drahokamů.

Příbytkové lidští vyzdobení bývají drahocennými koberci anebo i zlatem; příbytkové svatých a světic Božích vyzdobení jsou rouchy v krvi Beránka Božího zbileny a jasnost velebnosti trojjediného Boha nad zlato skvělejší naplňuje veškeré obsáhlé prostory jejich.

Příbytkové lidští zde na zemi byt sebe krásnější a ozdobnější byli, berou časem porušení; z mnohých zbyly pouhé zříceniny, po jiných není ani místa znáti, kde stáli; příbytkové svatých a světic Božích stojí na základech nezvratných, žádná moc, žádná síla není s to, aby je podvrátila, neboť nejsou vzdělání rukou lidskou, ale Bůh sám je vzdělal na věčné trvání.

Příbytkové lidští, byť sebe krásnější a ozdobnější byli, nebývají bez zármutku; sotva vejde do nich radost dvermi jedněmi, nezřídka druhými, ne-li téměř všichni hned zase žalost; ne tak v příbytcích svatých a světic Božích; tam jsou brány zármutku zavřeny, tam žalost přístupu nemá, tam Bůh sám setřel všelikou slzu, tam není ani pláče, ani bolesti, ani smrti, kteráž přece zde na zemi žádného člověka, ba ani toho nejnevinnějšího dítěte neušetří.

Příbytkové lidští patří dnes tomu, zítra jinému; příbytkové svatých a světic Božích mají ustavičně jednoho pána, a tím jest Bůh sám, kterýž v nich vyvo-

leným svým tvářím v tvář se zjevuje a věčně požívati dává.

V příbytcích lidu israelského, kteříž proroku Bálamovi tak krásnými býti se zdáli zevnitř, nebylo všechno tak krásné a dokonale uvnitř; vedle otců bohabojných bydlely v nich též nezdárné děti; vedle ctitelů pravého Boha také Koré, Dathan a Abiron, kteříž se Bohu rouhali a proto do jícnu plamenů pohlceni byli se stany svými i se stany přívrženců svých. Ne tak příbytkové svatých a světic Božích. Ti jsou uvnitř i zevnitř stejně krásní, neboť v nich obývají toliko bytosti duchův a duší takových, kteréž osvědčeny jsou ve všeliké ctnosti a které proto také prosty jsou všeliké neřesti a všelikého pokušení ke hříchu.

A takoví-li jsou příbytkové svatých a světic Božích tam na nebi, ó kde že jest duše věřící, jež by po nich netoužila a nevolala s prorokem: »Nechť umře duše má smrti spravedlivých a poslední věci mé ať jsou jim podobné!« Kéž i já vejdu do příbytku svatých a světic Božích! Než jak se tam dostat? Snadno, třeba nám jen, abychom zemřeli smrti spravedlivých, třeba nám, abychom následujice příkladů svatých a světic Božích, ctnostně a bohabojně živi byli, Bohu s celou duší a věrně jak oni sloužili, neboť sám Ježíš Kristus modlil se a pravil: »Otče, chci, aby kde jsem já, i oni, které jsi miloval, se mnou byli, aby viděli slávu mou, kterou jsi mi dal.«

F. K.

Nezapomínejme na zemřelé kněze!

(K slavnosti Dušiček.)

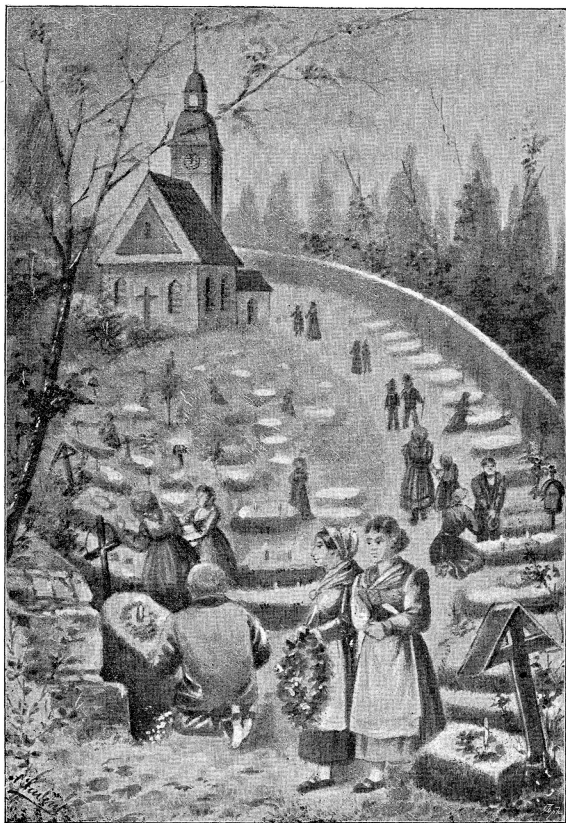
Nadešel listopad, měsíc »dušiček«, t. j. měsíc věnovaný obzvláštní zbožné vzpomínce na naše zemřelé, zejména na ty, jichž duše ještě v očistci trpí. Církev sv. jest matkou všech; ale trpící ditky její jsou srdci jejímu nejbližší a nejmilejší, těm hledí pomáhati, těch se ujímá s celou láskou, kterou čerpá ze srdce Spasitelova. A zdaž jest někdo ubožším, zdaž více trpí nežli duše v očistci? Nejsou sice zavrženy od Boha, ale přece na nějaký čas vzdáleny jsou od domu otcovského, nebo, a čistěny mukami očistcovými ode vši poskvrny hříchu na nich lpící. Den co den napomíná nás církev sv. pamatovati v zbožných modlitbách na zemřelé, konati za ně skutky dobré, obětovati za spásu jejich Beránka Božího ve mši sv. a darovati jim získané odpustky. Sama pak jako matka dobrotivá a starostlivá denně vzpomíná po sv. pozdvihování zemřelých a trpících dítek svých a úpěnlivou prosbou doporučí je milosrdenství Božímu. A k tomu druží se ta velikolepá slavnost mrtvých našich, slavnost »dušiček«, kdy po celém katolickém světě najednou otvírají se poklady církve Páně a takřka plnými rukama sypou se do očistce, aby za ně hojný počet trpících duší vysvobozen a do nebes uveden byl. Není zajisté člověka, jenž by obcuje toho dne smutečným bohoslužbám, nevzpomínal na své zemřelé, jenž by alespoň krátké nevyslal modlitby k trůnu Nejvyššího za ty, kteří kdysi

mu tak na blízku stáli. Ano, slavnost »dušiček« jest výronem pravé lásky k bližnímu, slavnost »dušiček« jest veřejným vyznáním víry »v obcování svatých«, že zemřelí s námi spojeni jsou láskou, která tkví v lásce nejčistší — v lásce Boží, jest vyznáním víry, že smrtí není všemu konec, nýbrž že jest ještě jiný život posmrtný, život nesmrtelných duší. A tu modlíme-li se zbožně za naše drahé zemřelé, jimž zavázáni jsme vděčností, tu nezapomínejme také na ty, které mezi přední dobrodince naše počítati dlužno, totiž na naše zemřelé duchovní otce — kněze. Ano, nezapomínejme na zemřelé kněze, to žádá od nás cit vděčnosti a cit úcty, to žádá od nás čtvrté Boží přikázání, tedy Bůh sám.

Uvažme jen velikost a vznešenost duchovního stavu, tak obtížné a přece zase tak důležité postavení kněze ve společnosti lidské, uvažme dále vznešenost a svatost jeho povinností a obzvláště velikost zodpovědnosti jeho před trůnem nebeského Soudce. Kněz jest Bohem samým lidu dán za učitele a vůdce; úřad jeho, jakožto služby Páně a rozdávачe tajemství Božích povznáší jej vysoko nad celé ostatní lidstvo; on jest světlem, které zářiti má lidu a ukazovati mu cestu ku spáse.

Od kněze, od duchovního pasýře bude jednou Bůh přísně požadovati úcty z vládatelství jeho nad nesmrtelnými dušemi, kněze činí Bůh zodpovědným z tak mnohých oveček, které se od Boha

odtrhly, které po jiné cestě sly, k jinému životu spěchaly, něco jiného za pravdu měly nežli Toho, jenž pravil: Já jsem kněze, skrze niž nám Bůh milosti své uděluje v hojné míře; proto nazývá svatý apoštol Pavel kněze: »Rozdavače tajem-

cesta, pravda a život. Pomněme jen dále, jak nesčíslná jsou dobrodiní, která lidstvu skrze kněze plynou; vždyť jest to ruka stvi Božích.« Skrze ruce kněžské opakuje se den co den velikolepá obět kříže, ve mši svaté, kde Syn Boží opět a opět za

nás se obětuje. A ta milost, která nám plyne ze sv. svátostí, zdaž nepřichází k nám toliko skrze kněze, jimž Spasitel moc tu dáti ráčil?

A nemodlí se kněz denně několi-krát za nás? Za živé a mrtvé světence své? Nikdo na nás tolikrát v modlitbách nepamatuje jako právě kněz. Kdybychom tak mohli pohleděti do nebes a zeptati se oslavenců Božích, kdo jim na světě pomáhal, aby dosáhli spasení? Tu by zajisté nám odpověděli: kněz to byl, sluha Páně, jemuž po Bohu nejvíce děkuji za svou spásu. A kdybychom mohli očima viděti divadlo, které se den co den, zejména při každé mši sv. opakuje, kterak totiž otvírá se očištěc a vypouští očištěné duše do nebes, a ptali bychom se jich, kdo pomohl vám z těchto muk před časem? Kněz to byl, odpověděly by nám, jeho modlitba, jeho obět, jeho dobré skutky zkrátily nám dobu utrpení. Toho všeho ovšem nevidíme, ale cítiti to máme podle viny své. — Od těchto duchovních dobrodiní obratme nyní zřetel svůj k potřebám tělesným a pozemským, i tu nalézáme kněze mezi prvními dobrodinci svými. Směle se tázati mohu, kdo jest věrnějším, obětavějším, upřímnějším přítelem lidu, nežli katolický kněz? Kdo cítí s lidem více, kdo trpí s ním více, kdo pomáhá radou i skutkem vydatněji lidu nežli kněz? Nesčíslné jsou důkazy této lásky kněžstva k lidu, důkazy, jimiž vykázáti se nemůže ani jediný jiný stav ze všech. Kdo spočte všecko, co učinilo kněžstvo dobrého pro školství a vzdělání lidu. Kdo vypočte všechny podpory, nadace, kterými kněžstvo podporovalo a podporuje chudé studenty, aby dosáhli cíle svého? Kdo sečte příspěvky na dobročinné účely, kdo může ustanoviti výši almužen, které z rukou kněžských plynou chudým, o nichž ani svět neví? Vždy, jedná-li se o nějaký skutek milosrdenství

či lásky k bližnímu, jest stav kněžský nejčistěji zastoupen. A kdo cítí s lidem upřímněji, nežli kněz? On sdílí s ním radost i žalost, on hledí soucitem potěšiti, dobrou radou povznést i pomoci a skrze svaté náboženství vlévá útěchu do srdce sebe nešťastnějšího, čehož žádný jiný stav lidský dokázati nemůže. A uvažme dále, jakých obětí vyžaduje stav a povolání kněze, a jaká břemena mu ukládá! Žije ve světě, ale nesmí žíti po »světsku«, pracuje ve světě, ale pracovatí musí pro nebe. Kam jej Bůh a spása duše nesmrtelné volá, tu nesmí váhati, přes hory a doly, v parnu i mrazu musí spěchati, aby získal duši Kristu, ani temnost noční, ani vlastní umlidenost, nijaké nebezpečí a nepohodlí neodstraší jej od konání svaté povinnosti. Kolik kněží obětovalo již svému povolání zdraví, sílu i život svůj? Kolik skleslo jich ve věku mladém v chladný hrob? Kolik kněží ulovilo si u lože nemocných zárodek smrti? To vše ví jediný Bůh.

A za to vše jaký dík má kněz od světa? Zdaž není ze všech nejvíce tupen, haněn, pomlouván? Zloba lidská i moc pekelná spojily se, aby zdeptaly kněžstvo, aby zlehčily stav tento, aby připravily ho o účtu vážnost a lásku lidu, vedouce dobře, že tak oloupí nejsnáze lid o náboženství a Boha. Svět kněze nenávidí, poněvadž jej upomíná na Boha, ježž znáti nechce, svět kněze nenávidí, poněvadž jej upomíná na povinnosti k Bohu, jichž neplní, svět kněze nenávidí, poněvadž jej upomíná na věčnost a soud, jemuž se svět marně vzpírá. Za všechna dobrodiní, jichž ve světě plnou měrou skrze kněze dostává, a to jak pro tento časný život, tak zejména pro věčnost, splácí svět kněžstvu ponejvíce nevděkem; a přece co bylo by lidstvo bez kněžstva? Opuštěno by bylo od Boha a řítilo by se jen v časnou i věčnou záhubu.

Za to jest tím světejší povinností

věřícího lidu katolického, aby kněze své ctil, jich si vážil a také vděčným se prokazoval za tolikrát dobrodiní. A kterak lze vděčnost tuto okazati? Mnoho naskytá se zajisté příležitosti, aby každý jednotlivec této své povinnosti zadost učinil, pakli jsou osočováni a pomlouváni láskyplnou omluvou chyb a nedostatků, které i kněz z křehkosti lidské na sobě má, ochotnou podporou v starostech a potřebách vezdejších, nejlépe však zbožnou modlitbou, toť almužna nad jiné spasitelná. Tak jako se pastýř duchovní modlí za své ovce, tak i tyto se modlí maji za pastýře; tím podporují jej nejlépe, neboť vyprošují mu potřebnou pomoc shůry, k spáse vlastní i k spáse všech. Osada, která se zbožně za své kněze modlí, má také zajisté vždy kněze horlivé, kněze podle Srdce Páně, což je pro ni velikým štěstím. Avšak netoliko za živé kněze modlí se máme, nýbrž, a to obzvláště, za kněze zemřelé. Dokud žili, pamatovali denně v modlitbách svých, při nejsv. oběti mešní, při pobožnostech církevních, při návštěvě hřbitova, při pohřbech atd. pamatovali na zemřelé osadníky své; bylo by hezké, aby když sami již odpočívají, živí na ně zapomínali? A věru má kněz zemřelý potřebí přimluvy živých! Jiným za živa pomáhal ku spáse, nyní sobě pomoci nemůže, odkázán jest na milosrdenství Boží a lásku živých. Protož, pro Bůh, nezapo-

mínejme na zemřelé kněze, obzvláště naše duchovní pastýře. Bůh nežádá dlouhých modliteb, hledí na dobrou vůli a dobrý úmysl. Při modlitbě ranní a večerní, při mši sv. darujme zemřelým kněžím alespoň jeden zbožný »Otčenáš« a »Zdravas«, navštěvujme častěji jejich rovy, kropme je svěcenou vodou a volejme: »Smiluj se, Bože, nad zemřelým tímto knězem a dej mu slávu věčnou«. Bohužel, bývá hrob nebožtíků kněží ze všech nejpustnější. Málo kdy zastaví se u něho zbožná duše, aby se tu pomodlila. Smutné to znamení nevďěčnosti lidské. Ó nebuďme tak necitelní a nevďeční, abychom se jednou za to nemuseli stydět i na soudě věčném.

I nám taková modlitba prospěje! Zemřeli kněží, sluhové Páně, zajisté neostanou dlužní za lásku tuto živoucím, a jakmile dojdou slávy věčné, prositi budou Pána, aby živoucím jejich dobrodincům v boji pomáhal, je opatroval a zejména jim šťastnou hodinku smrti popřáti ráčil. Nuže, rozpomeňme si na povinnost vděčnosti a křesťanské lásky a vzpomínejme denně na modlitbách svých kněží našich živých a obzvláště zemřelých. Pak spojeno bude stáde s pastýři, a budou »jedno« před nejvyšším pastýřem Kristem Ježíšem, jenž skrze kněze své působí v církvi, aby jednou shromáždil v nebesích kněze i lid sobě věrný.

BOH. HENDL.

Podivné jsou cesty Páně.

Pozorujeme-li běh věcí lidských, častokrát vidíme leccos, co s rozumem našim srovnati neumíme. Vidíme a známe lidi bezbožné, kteří po celý čas života svého o Pána Boha nestojí, povinností svých k němu neplní, hříšně žijí a přece se jim dobře daří, mají všeho hojnost, veškeré přání se jim uskuteční, kdežto na druhé straně tak mnohý zbožný a spravedlivý člověk, ano i celé rodiny neštěstím jsou stihány; bolest a zármutek je stálým jejich údělem. Nad takovými a jinými nesrovnalostmi (ovšem podle našeho názoru) se pozastavujeme, a kdo není úplně pevným ve víře, ztrácí konečně i všecku důvěru v Boha a v jeho svatou i spravedlivou prozřetelnost, která přece všechno k dobrému cíli vede, i když toho slabým rozumem našim nechápeme. Tak vedlo se i jistému poustevníku, jménem Jan. Sedě jednou před chatkou svojí, pravil u sebe: »Dlouho již žil jsem na světě a všelicos viděl a zkusil, ale že by cesty Páně byly vždycky moudré, toho nenahližím.« Potom klidně usnul a měl prapodivný sen. Zdálo se mu, jakoby slyšel hlas shůry, a hlas tento volal k němu: »Vstaň, Jene, a jdi do světa mezi lidi; chci tobě ukázati cesty Boží.«

Probudiv se, vstal Jan, vzal hůl svou a vydal se na pout po světě. Cesta vedla jej hustým lesem, kde tak zabloudil, že živou mocí východu najíti nemohl. V úzkosti své křičel o pomoc. Tu přijde k němu neznámý muž a praví: »Pojďte se mnou, neboť sám bys nikdy z tohoto

lesa se nedostal.« I vzal ho za ruku a vedl z lesa ven. Večer přišli do jednoho statku a prosili za nocleh. Hospodář uvítal je laskavě a pravil: »Dobře, že jdete dnes, neboť máme v domě veselí. Můj dávný nepřítel smířil se se mnou a daroval mi na znamení přátelství zlatý pohár. Pojďte a radujte se s námi!« Přichozí nedali se dvakrát pobízeti, jedli, pili, veselili se a ráno pěkně hospodáři za laskavé pobostinství poděkovali. Hospodář se na chvíli ze světnice vzdálil, a tu průvodce Janův vzal z police onen zlatý kořík a uschoval jej v ranečku svém. Jan udiven chce ho kárati, ale průvodce kyne mu, aby mlčel řka: »Buď zticha — to jsou cesty Páně.«

Druhého dne přišli na nocleh k jistému lakomci; tento klel a láteřil a nechtěl jich přes noc podržeti, ba i nejhorší urážky a nadávky jim metal ve tvář. »Tu nesmíme zůstatí«, vece průvodce, »setřesme tedy prach s obuvi své a jdeme dále.« Nežli však odešli, daroval lakomci onen uzmutý zlatý pohár. »Co pak děláš?« zvolal Jan udiven. Ale průvodce položil prst na ústa a pravil: »Mlč — to jsou cesty Páně.«

Hned vedle domu lakomcova našli rodinu počestnou a spravedlivou, ale velice smutnou. Ať začali lidé tito co chtěli, vždy se jim vše zhatilo. Neštěstí za neštěstím je pronásledovalo, tak že vše již prodati musili, aby život uhájili, a nezbyla jim než bídná chatrč na sboření. »Pán Bůh pomůže«, těšil je průvodce Janův, šel ven a zapálil jim střechu nad

hlavou. »Zadrž!« zvolal Jan a chtěl mu ruku od střechy odtrhnouti. »Mlčíž«, odvětil průvodčí, — »to jsou cesty Páně.«

Třetího dne večer došli k jistému muži, který je sice dosti dobře přijal, ale velice nemluvný a zamračený byl, nemiluje nikoho nežli jediného synka svého, jenž mu byl vším na světě. To se líbilo Janovi. Když pak dru-

hého dne na cestu se chystali, pravil hostitel: »Já s vámi nemohu jíti, ale půjde můj synáček a ukáže vám cestu až k řece, pak se vrátí, neboť potom již nezboudíte. Dejte mi jen na dítě pozor, ať se mu nic zlého nestane.« — »Však jej Pán Bůh bude opatrovat«, děl průvodčí. I šli. Když pak došli k řece a měli přes úzkou lávku jíti, tu poslal Jan chlapce domů. Průvodčí však poručil, aby s ním ještě přes řeku šel. A tu když chlapec, jda před průvodčím, na lávce byl, chopil ho tento za krk a mrštil jím do řeky, že utonul. »Pro Bůh, co to činíš?!« zvolal Jan leknutím všecek zkoprnlý. »Nyní už vidím, že's ďábel sám. Tu raději zahynu na cestě, nežli bych s tebou dále šel a na tvé zločiny se díval. To jsou ty cesty Boží, které mně chceš ukazovati? Ó jak lžeš! Za lež svou měl bys do pekla jíti!«

Ale v témž okamžení proměnil se průvodčí Janův ve světlého anděla; lesk záře nebeské obklopil je a anděl pravil: »Slyš, Jene! Koflik, jež jsem onomu muži odňal, byl otrávený; lakomec však bude z něho smrt mítí, a to jest jeho spravedlivým trestem za jeho hříchy. Onen chudý, poctivý muž, jemuž jsem chatu zapálil, vystaví si ji znova, neboť

najde v základech poklad, kterým mu na vždy pomozeno bude. Toť odměna za jeho poctivost a zbožnost. Muž pak, jehož synka jsem do vody hodil, jest zarytý, nenapravitelný hříšník, jenž by dítě své také byl bez Boha vychoval, že by se byl jednou syn jeho vrahem stal. Nyní však dožene ztrátu dítěte

hříšného otce k pokání, a dítě samo umřelo ještě v nevinosti. Jene, tys mnohdy nemohl pochopiti moudrost a spravedlnost cest Božích — ejhle, zde máš několik na ukázkou. Budoucně měj více důvěry v Boha!«

Ano, i my máme více důvěry v Boha, v jeho milosrdenství, moc a moudrost. Vždyť svatá naše víra nás učí, že Bůh jest ředitelem osudů našich, tak že Spasitel pravil: »Bez vůle Boží ani vlas z hlavy naší nespadne.« Víra tato sp'odí v nás i důvěru, a to dětinnou a úplnou, že Bůh v lásce své otcovské a moudrosti své božské všechno, cokoli nás stihne, i to nejhorší, přece jen obrátí k našemu dobru a naší spáse. Jsou sice cesty Páně mnohdy nevyzpytatelné a nám nepochopitelné; jinak to ani nemůže býti, neboť není rozum Boží jako rozum náš aniž se Bůh ptá po našem úsudku. »Nejsou cesty moje jako cesty vaše«, dí Pán v Písmě svatém. Protož nemat nás zevnějšek, přihlízejme jenom k jádru; pilní jsouce povinnosti křesťanské, konejme bedlivě povinnosti své, ostatek ponechejme s důvěrou Bohu, a pak i my zajisté zvoláme se žalmistou Páně: »V Tebe, Hospodine, jsem doufal, a nebudu zahanben na věky.«

BOH. HENDL,

Na neděli 25. po svatém Duchu.

»Nechte, ať obé spolu roste.«
(Mat. 13, 30.)

Podobenství, kteréž dle dnešního sv. evangelia Pán Ježíš pověděl zástupům o člověku, kterýž nasel dobrého semena na poli svém, on sám také milým učeníkům svým vysvětlil řka: »Rozsevač dobrého semene jestiž Syn člověka, a pole jest svět, dobré pak simě jsou synové království, ale kóukol jsou synové zlého, a nepřítel, kterýž jej roz-síval, jest ďábel, žeň pak skonání světa, a ženci jsou andělé. Protož jako se sbírá kóukol a páli ohněm, tak bude při skonání světa. Pošleť Syn člověka anděly své i vyberou z království jeho všechna pohoršení a ty, kteříž činí nepravost, a uvrhnou je do peci ohnivě. Tamť bude pláč a skřípění zubů. Tehdáž se budou spravedliví jako slunce stkvíti v království Otce jejich.« (Mat. 13, 37—43.)

A když takto podobenství vysvětlil, přál sobě, aby učeníci jeho a každý, kdo je slyšeti bude podobenství to vykládati, o něm k duchovnímu vzdělání a ku spáse své přemýšleli a rozjímalí, a proto doložil napomenutí řka: »Kdo má uši k slyšení, slyš.«

Rozjímějmež tedy o podobenství tom, abychom poznali tu nesmírnou lásku Boží, která se zračí v potěšné pravdě té, že Bůh chce, aby všickni spasení byli. — Dbalému rolníku, kterýž v potu tváří obdělává pole své zajisté není jedno-stejné, co na poli jeho roste, pšenice-li

či kóukol. A proto nenaseje na poli svém obilí ledajaké, ale hledí naseti to nej-lepší, jež má nebo si opatřiti může. Než i to nejlepší obilí nebo zrna, kteréž má nebo sobě na seti opatří, nebývá vždy tak vyčištěno, aby v něm, když ne právě kóukol, nějaká jiná plevel se nenalezala.

Ne tak jest tomu u toho nebeského hospodáře. Co ten seje, dobré a dokon-alé jest. A jak také jinak? Či není Bůh sám od sebe nejdokonalejší bytost? My lidé na zemi jsme jeho setbou. A než tuto setbu Bůh na zemi vykonal, praví a poučuje nás Písmo svaté, že trojjediný Bůh, tři božské osoby, jakoby se vespól radily, pravil: »Učiňmež člověka k obrazu a ku podobenství našemu.« (I. Mojž. 1, 26.) A stalo se. Bůh obdaril člověka na těle i na duši mnohými vzácnými přirozenými i nadpřirozenými dary. Mezi těmito dary nad jiné vzácný byla svatost a sprave-dlnost, čili posvětná milost, která půso-bila, že byl člověk na duši velice krásný, naprosto dobrý, Bohu podobný, milý. A takovými svatými, dobrými, Bohu po-dobnými a milými měli dle vůle Boží býti všickni lidé na světě. Ale co neu-činil nepřítel člověka ďábel? Hned v ráji nasel kóukol mezi pšenici, a kóukol ten byl by udusil pšenici, kdyby se Bůh nebyl slitoval nad pšenici a neposlal jednorozeného Syna svého na svět, aby žádný, kdo uvěří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.

Ó kdo z nás nepoznává v tomto smilování se Boha nad lidmi neskonalou

lásku jeho? Či nemohl Bůh místo Syna svého poslati anděly ra svět, aby ten koukol vytrhali? Oni to chtěli učiniti, ale Bůh nedal, zakázal jim, řka: »Nechte, ať obé, pšenice i koukol, spolu roste až do žní.«

Ó jaká to láska Boží k nám lidem! K vůli pšenici, k vůli lidem dobrým a spravedlivým netresce lidi zlé a nespravedlivé hned, jak by zasloužili, ale činí jako násilí spravedlnosti své, která dobré odměňuje, zlé pak trestati musí, a čeká, aby ti zlí se polepšili a takto nejen ti

dobří, ale i ti zlí spaseni byli. Anoť, tak jest. Mnóhého mohl Bůh již dávno jako koukol ničemný vytrhnouti z pole svého, ale neučinil toho, protože chce, aby koukol dobrou pšenici se stal, a aby všickni spaseni byli. A proto, kdo má uši k slyšení, slyš! Nikdo nemá býti koukolem, nýbrž všickni mají býti pšenici dobrou, aby nemuseli, až přijde opět Syn člověka na skonání světa, uvrženi býti do ohnivě pece, ale vejíti mohli do života věčného, kdež spravedliví jako slunce se stkvíti budou v království Otce jejich.

F. K.

Několik zázračných událostí ku zvýšení úcty svatého Antonína Paduanského.

Podává VÁCLAV DAVÍDEK, katecheta v Turnově. (Č. d.)

Dobré jméno vráceno.

Roku 1641. byl jistý farář v Tyrolsku. u biskupa z těžkého přečinu obžalován. Jsa si vědom své neviny dostavil se před svého biskupa a jeho konsistoriální sbor, avšak ježto se dostatečně ospravedlniti nemohl, byl odsouzen k delšímu vězení a úřadu svého zbaven. Rozsudkem tímto byl pozbaven i svého dobrého jména, jednoho z největších statků, jež člověk na světě má. Jsa takto zbaven veškeré pomoci lidské, obrátil se s prosbou ku sv. Antonínu, aby on dokázal jeho nevinu; socha a kostel ku cti tohoto světce byla v nedalekém městě vystavena a ježto tudíž nemohl sám pěšky k němu cestu vykonati, napsal svoji prosbu písemně a zaslal vše konventu téhož kláštera se žádostí, aby vše to položeno bylo na oltář světcův. Žádosti jeho bylo ihned vyhověno a ejhle! celá záležitost obrátila se ve prospěch odsouzcencův. Sv. Antonín

osvědčil se opět jako výtečný advokát, neboť soudce-kněze osvětil a přivedl je na stopu podvodníků, čímž v brzku vyšla nevina krivě odsouzeného na jevo. Veškera důstojnost byla tudíž ubohému knězi navracena, obžalovatelé před soud předvoláni a zaslouženě potrestáni. Ejhle! tak pomáhá sv. Antonín i těm, jimž se ktivdí. (Seeböck, str. 180.)

Vyplněné přání v poslední hodině života.

Španělský šlechtic, jenž členům rádu sv. Františka při obchůzce vždy s velikou ochotou a radostí nocleh připravil, octl se na smrtelném lůžku. V tom prosili o přístup k němu dva členové sv. Františka; umírající byl touto zprávou velice mile dojat a přistupujícím volal vstříc: »Srdečně vás oba vítám, neboť jsem si vždycky přával, abych za přítomnosti členů sv. Františka umřel — a ejhle! Bůh prosbu moji vyslyšel. Prosim vás,

modlete se nyní za mne!« — »S radostí«, odvětil starší bratr, »neboť my jsme sem právě za tou příčinou zavítali. Já jsem František a tento můj bratr sluje Antonín. Přišli jsme s nebe, abychom ti vymohli milost šťastně zemřítí a duši tvou odvedli do království nebeského.« Jak šťastně asi umíral šlechtic tento; vzývej, duše zbožná, sv. Antonína, aby i tobě této milosti se dostalo! (Tamtéž str. 153.)

Sv. Antonín zlomil okovy nevinně odsouzenému.

V Krakově byl roku 1672. chudobný člověk nevinně obžalován z vraždy. Když po přání soudců vypovídati nechtěl a nemohl, byl natažen na skřípec a dlouho mučen. Bolesti jeho byly tak veliké, že si přál ihned zemřítí než ještě nadále útrapy tyto snášeti. Vzpomněl si v tomto okamžiku na jistého kapucína, který, když byl tímž způsobem nevinně mučen, říkával, že by se raději přiznal, že on to byl, který Krista Pána ukřižoval, nežli aby ještě jedenkrát skřipcem se mučiti nechal. Aby tudíž dříve odpraven byl, ježto mu nekynula naděje na vysvobození, vyznal, že má též podíl na řečené vraždě, ač tedy úplně nevinný byl. Za tou příčinou byl k smrti odsouzen; i připravoval se na ten hrůzný okamžik velice nábožně: přijal sv. svátosti, rozdál, co ještě měl a odporučil se v ochranu sv. Antonína, jehož byl vždycky věrným ctitel. Světec tento nemohl však dopustiti, aby jeho věrný světenec zcela nevinně přišel o čest a i o život; i zjevil se mu v noci před popravou, zlomil jeho okovy, otevřel mu žalární dvře a rozkázal, aby šel se zlomenými okovy k soudcům a tak je o své nevině přesvědčil. Čtenář si snadno domyslí, jaký byl výsledek tohoto zakročení; nevinně odsouzený a již na smrt připravený byl propuštěn a soudci na nejvyšší za-

hanbeni. Na věčnou pamět uložený jsou okovy tyto u oltáře sv. Antonína v téže městě a nábožným křesťanům se ukazují až do dnešního dne. (Tamtéž str. 186.)

Původ svato-Antoninských poutí v Kalternu (v Tyrolsku.)

Jméno sv. Antonína nemělo známo býti toliko ve Španělsku, Portugalsku a Itálii, nýbrž po celém světě, kam až křesťanství sahá vyznamenal Bůh sluhu svého zázraky. Připomeneme ještě zde toliko původ poutí svato-Antoninských ve Františkánském kostele v Kalternu:

R. 1638. byl darován Rottenburský rozbořený zámek řádu sv. Františka, aby si na jeho ssutinách zbudovali klášter, což se skutečně do roku 1643. k veliké radosti okolního obyvatelstva též stalo.

V chrámu Páně zde zbudovaném, měl umístěn býti umělý obraz svatého Antonína, jehož obyvatelstvo jak okolní, tak i vzdálené velmi uctívalo. Zbožní zakladatelé chtěli tím usnadnit vyslyšení proseb světců svých.

Prozřetelnost božská vyvolila k vykonání tohoto díla šlechtetného a urozeného pana Kristofa Udalrika (von Lach). — Týž byl r. 1638. na přimluvu svatého Antonína před úkladným vrahem zachráněn. — Aby se osvědčil vděčným tomuto světcu, umínil si v nově vystavěném chrámu Františkánském vystavěti na své útraty oltář ku cti sv. Antonína. Úmysl svůj též skutečnil, chyběl toliko ještě obraz téhož světce. Vševedoucí Bůh, který znal dobře úmysl zbožného sluhy svého, poslal mu neznámého malíře, který se mu nabízel obraz vymalovati. Nabídku tuto s ochotou přijal též Udalrik a malíř skutečně v několika dnech obraz přinesl. Udalrik jej radostně přijal, avšak jaké bylo jeho podivení, když se navrátil z vedlejší místnosti s penězi, které malíři za obraz vyplatiti chtěl, a malíře více

nenalezl. Zmizel! — Za tou příčinou se domnívají mnozí právem, že obraz ten namalovali sami andělé; oprávněje je k tomu netoliko podivuhodné zmizení malíře, nýbrž i neobyčejná krása obrazu. Nikdo z lidí ještě podobný obraz nevymaloval.

Obraz pak sám představuje nám sv. Antonína v životní velikosti, s lilii v pravé ruce, jakožto znamením andělské jeho čistoty, v levici pak drží božské Jezulátko, jehož hlavu ověňují dva andělé. Obličej jest výrazem plné laska-

vosti, a přiměřené vážnosti. Hábit má podobu oděvu, jímž přioděni jsou členové sv. Františka provincie tyrolské. Po 200 let zdobí v této podobě obraz tento chrám Páně, a velkou knihu by činily ony zázračné události, jež před obrazem tímto na přímělu sv. Paduanského se udály. Jest všeobecným pořekadlem v Padui, ten ať se odeberě ku svatému Antonínu do Kalternu. (P. Scheyring, »Der hl. Wundersmann Antonius« str. 54.) (O. p.)

Za živa pohřbená.

Skutečná událost. — Podává VILÉM SLADOMEL. (Č. d.)

Strašlivý pochod.

Kořist, již ukořistil Hassan jediného tohoto rána, úplně dostačila, aby mohl pomýšleti na zpáteční cestu. Dříve však, než se to státi mohlo, musil Hassan celý tah tak zříditi, aby všecka kořist mohla najednou s sebou býti vzata. Lidé Mokulovi měli rozkázáno ukořistěný dobytek hnáti. Každý člen ukořistěných otrokův obdržel buď po jednom klu slonovém, jenž bývá velmi těžký, anebo něco jiného. Po té byli všichni otroci mužští, kteří vždy dva a dva za sebou jhem na šíji připevněným k sobě přivázáni byli, k odchodu určeni. Ženám bylo propícháno ucho, otvorem tím provaz protažen a v řadách po třech za mužskými sestaveny. Děti byly provazem přivázány k nohám matčiným, tak že musily vedle nich kráčet. Otroci mužští byli mimo to ještě provazy přivázáni k sobě, tak že celý tah byl jaksi jedním, živým pohyblivým tělesem. Ozbrojení lupiči provázeli zajatce.

»Každý pokus útěku bude potrestán okamžitě smrtí!«

Ovšem že zubožení tvorové tito dobře rozuměli, že to jest míněno doopravdy.

Hassan provázen jsa několika otroky svými, tvořil zadní část karavany, jež čítala dnes o dvě třetiny členů víc než den před tím.

Zpáteční tento pochod pustinou trval ovšem déle než cesta první; příčinou toho byl dobytek, jenž tak rychle jako lidé kráčet nemohl.

Zajatci, jejichž mysl v prvních dnech byla zoufalá, poddali se svému osudu, a jsouce jako děti pamětlivi pouze přítomnosti a nedbajíce, co se dále bude dít, kráčeli v před dosti statně vzdor těžkému jařmu a tíži, již jim bylo nésti. Zajisté i obava před holemi poháněčů byla toho dosti velkou příčinou.

Cilha, aby jí bylo dovoleno zůstat u svých dětí, dobrovolně uvolila se nésti slonový kel. První den pochodu vedla si statečně kráčeje v čele těch, kdož nesli buď kly slonové nebo jiné potřeby; dru-

hého dne však činil ji pochod veliké obtíže, několik dní po té vlekla se už jako stín za posledními. Každý okamžik překládala kel slonový s ramene na rámě; těžký dech prozrazoval její slabost a kolísavý krok příliš určitě prozrazoval, že jen s největším přemáháním nutí se k další chůzi. Žádný stesk nevydral se jí z úst; bála se, že by proto byla od svých dítek održena a na cestě sama sobě zanechána. Proto vlekla se za nejvyššího napjetí posledních sil dále. Pokud se šlo podél břehu řeky po rovině, ještě to ušlo, jakmile však cesta vedla nahoru na bok příkré hory, tu poslední ji opustila síla, jmenovitě že ji bylo snášeti mimo obtíže pochodu i nedostatek pokrmu a očiřerstvující vody.

Cilha, úplně zbavena sil, klesla několikrát na zem. Hassan vida, že jest neschopnou nésti dále své břímě, poručil je naložiti na jiného zajatce. Kdo by však se domníval, že učinil tak z lidskosti, velmi by se mýlil, neboť když večer byly pokrmy a voda rozdávány, rozkázal, aby Cilha ničeho nedostala ani k jídlu ani k napití, jelikož prý není možno, aby se dostala na pobřeží.

Sakalu a Suhema znaly už dostatečně železnou povahu Arabovu a proto, ač byly nad ukrutným jeho rozkazem co nejvíce zarmouceny, neodvážily se ho prositi, aby krutý rozkaz svůj odvolal. Ustanovily u sebe, že z pokrmů, jež jim byly dávány, budou krmiti hladovou svoji matku. Bohužel! Hassan spozoroval tento úmysl obou dívek už první noc a poručil je za trest tak stlouci holí, až krev tekla. Po té přísně rozkázal, aby dozorce bděl nad dívkami, dokud by svých pokrmů samy nesnědly.

Druhého dne neměla vdova po Matubovi k jídlu ničeho než několik kobylek, listy mtamové a něco málo červené prsti. Jak nevyšlovnou trýzeň čtily Sakalu a Suhema, vidouce matku tak očividně

chřadnouti a nemohouce jí pomoci! Téhož večera nechutnalo jim žádné jídlo, poněvadž matka hynula hladem. Tento oř lidskosti však byl jim velmi ve zlé vykládán. Hassan poručil dívky znova mrskati, čímž je donutil, že pokrmy sobě určené musily snísti, aniž by mohly matce své z nich něco ušetřiti, neb aspoň tyž osud s matkou svoji snášeti.

V tomto bědném a politování hodném stavu vlekla se ubohá, vyhladovělá, na smrt uštvaná žena ještě několik dní cesty, jsouc silena jedinou jen myšlenkou: býti na blízku dcerám svým. Konečně dořazila karavana na pokraj lesa, jímž až dosud cesta vedla. Z tohoto lesa otvírala se zrakům všech do nepřehledné dálky obrovská rovina, pustá, beze stromů, po níž lovci otroků před nedávnem do vesnice černochův Uhamio se ubírali. Ale jaký to rozdíl! Pokud oko dohlédlo, všude samý popel, spálená půda. Jiní lovci otroků totiž zapálili příbytky černochů v těchto místech, ale spolu s chatrčemi nešťastníků shořel obrovský les, zanechav po sobě stopy hrozné. Nikde ptáčka ani červíka, nikde zelené trávy ani stromu. Nic tu nepřipomíná, že by zde byli do nedávna lidé bydlili, jen roztroušené polospálené kosti, jež čtneš tu a tam viděti bylo. Poněvadž karavana už po několika dní trpěla nedostatkem pitné vody, bylo se co báti, že pochod touto opuštěnou prérií bude daleko ještě obtížnějším než dosud. Proto Hassan poručil, aby se se zásobou pitné vody co nejvíce šetřilo.

Suhema zřítí matku a sestru.

Úspora vody hlavně záležela v tom, že Arab všechny ony zajatce, kteří jevili povážlivé známky tělesné slabosti, poručil oddělit a z tábora vyvésti. Mezi těmito nešťastnými byla i Cilha, jež byla úplně propadla vysílení, i dcera její Sakalu, jež denně vře a více vysychala, tak že podobala se pohyblivé kostře. Tací otroci

ovšem nezamlouvali se Hassanovi, poněvadž bylo nemožno odevzdati je živé Ali-ben-Agibovi a přijati za ně smlouvenou odměnu. Mimo Cilhu a Sakalu byli ještě tři zajatci uznáni neschopnými k dalšímu pochodu.

»Odežeňte je od tábora«, přikázal Hassan otrokům svým, »a pilně toho dbejte, aby jim nikdo nedával pokrmů nebo nápoje. Kdo by se toho odvážil, propadl by přísnému trestu.«

To řka, obrátil se nelida zády k pěti osobám, odsouzeným k smrti hladem.

Suhema od matky a sestry odloučená div si nezoufala. Co se dalo v její duši, když slyšela hrozná slova Arabova, jež se týkala matky a sestry její? Kdo popíše děsná muka Suhemy, jež patřila na lásku matky, tak neobyčejně zkoušené? Ta dobrá, obětavá, až na smrt uštvaná matka musí nyní pobíhati kolem karavany a v noci kolem ležení, a nikdo v této ohromné bezvodé poušti nesmí jí podati ani kapku vody.

Duši Suhemy projela myšlenka rychlá jako blesk. Prchnouti chtěla, uniknouti rukoum lupičů chtěla. Utéci k matce a k sestře chtěla, aby s nimi zemřela. Úmysl svůj chtěla ještě téhož dne provést.

Neztrativši času, táhla karavana v před pochodem přeobtěžným. Shofelá tráva, jménem halfa, jež byla nedávno dalekou rovinu pokrývala, tvořila nyní po nesmírném požáru vysokou vrstvu jemného popele, jež při každém kroku do výše vystupoval, zahaluje celou karavanu hustým mrakem. Popel vnikl i lidem i zvířatům do očí a uší i do nozder a chrápl, čímž dech naprosto byl ztěžován, tak že i ti nejsilnější, kteří nesli břemena, brzo byli úplně vysíleni.

Za těchto okolností ovšem karavana mohla uraziti za den pouze nepatrný kus cesty. To naplnilo Suhemu myšlenkou, že matka a sestra její nebudou asi daleko od tábora vzdáleny a že jistě se s nimi

této noci shledá, podaří-li se jí z ležení nepozorovaně ujíti.

Když se večernice ukázala na obloze, stanula karavana, aby si odpočinula. Lidstvo, jsouc úplně vysíleno, usnulo brzy po té, když pokrmů a nepatrná dávka vody byly rozdány. Když i zajatí otroci i jejich strážcové tvrdě spali, Suhema vytratila se z ležení. Temno večerní bylo jí v tom příznivo. Než malá Suhema nebyla zvyklá choditi v noci, kdy zevšad se ozývaly děsné skřeky hyen a jiné úzkost budící hlasy zvířat na poušti. Suhema, jsouc několik set krokův od ležení vzdálena, cítila mrazivou hrůzu. Neznámý strach a úzkost nutily ji, aby se vrátila zpět. Ale láska a touha po matce a sestře zvítězily. Myšlenka, že lépe je zemřít se svými milými než přežiti je, zvítězila. Suhema kráčela v před. Úzkostí se chvějíc, nicméně však touhou po milých svých hoříc, dala se Suhema směrem zpětným, kudy kráčela karavana.

Dlouho nemohla zpozorovati ničeho v temnu, co by jí ukázalo místo, kde odpočívá matka a sestra. Najednou zatajila dech naslouchajíc pozorně směrem, jímž k sluchu jejímu dospíval vzlykot a slabé úpění. Byla to matka. Přemáhajíc strašlivé obtíže, dostala se posléze až k matce zdaleka volajíc: »Buď ticha, matko, dítě tvé přichází!«

Brzy objala na smrt unavená a vyžblá vdova dceru svoji. V náručí se držíce, plakaly obě.

»Kde je sestra Sakalu?« tážala se Suhema vzlykajíc.

»Zemřela při západu slunce«, odvětila nešťastná Cilha, »zemřela hladem a žizní, a odpočívá tam, kde počíná tato hrozná, spálená poušť.«

Po té vzala nešťastná matka dítě na klin, kolébala je jako nemluvně a počala mu slabým hlasem zpívat. Píseň její zněla zpola jako ukolébavka, zpola jako píseň bolu. »Suhemo, mé dítě, proč

jsi nezemřela zároveň se svojí sestrou? Šťastná matka, jež umírá, mohouc plakati nad hrobem svých dětí. Lev roztrhal otce tvého a nedal mu odpočinouti ve hrobě, kde bych plakati mohla. Žízeň zahubila tvou sestru, a já ubohá jsem příliš slabou, abych jí mohla hrob vykopati. Nejsem s to, abych se vrátila k drahé mrtvole tvé sestry, aniž mohu s tebou dále jíti. Kam tě vlekli ukrutníci, mé ubohé dítě? Smrt není tak zlou jak otroctví. Kdo ti bude vlas tvůj česati, kdo umýváti tvůj vlas? Studená rosa ranní a deště zimní obmyjí vlas ubohého sirotka, a slzy budou smáčeti obličej ubohé otrokyně! Vlhká půda bude lůžkem zajaté otrokyně, a hrob bude jedinou vlastní černé otrokyně, a jediným místem, kde tělo její nalezne pokoje!»

Tak zpívala Cilha, jakoby slavila pohřeb v zemi Uhamio. A Suhema jsouc unavena dlouhým a namahavým denním pochodem a ubolébána laskavým zpěvem matčiným, usnula klidně na srdci matčině. Při zábřesku dne procitla však náhle, jsouc naplněna hroznou úzkostí. Citila se býti křečovitě objata. Otevřešví oči, zpozorovala, že matka ji tak křečovitě k sobě tiskne, jakoby ji chtěla před blízkým nebezpečím chrániti.

A nebezpečí to opravdu nedalo na se dlouho čekati. S Hassanem blížilo se několik mužů hledat Suhemy. Ráno totiž zpozoroval ukrutný Arab, že děvče není v táboře, a jelikož nemohlo býti daleko od ležení, šli ji hledat.

Když Arab spatřil černošku, kterak objímá své dítě, vykřikl vztekem a hnal se k ní chtěje ji vytrhnout dítě z objetí. Zoufalá matka držela však dceru jako klenot, tak že Hassanovi úmysl jeho se nepodařil. Vztekem vyje, táhl po zemi matku i dítě. »Bijte starou! Utluče ji holemi!« zařval na průvodce své, skřípaje hněvem zuby. — V témž okamžiku už padaly rány holí na vyhublé tělo Cilhy,

jež nedbajíc strašlivých bolestí, nerozevřela rukou, jimiž Suhemu k sobě tiskla.

»Jen bijte, jen bijte dále, pokud se vám líbí«, pravila nešťastnice hlasem dutým, »jen bijte, abych zemřela dříve, než budu odloučena od svého posledního dítěte!«

Ale ukrutná duše Arabova nedopřála ubohé ženě ani této útěchy. S ďábelskou zlobou nedopřál lásce matčině této síly, nýbrž velel průvodcím svým, aby i dívku bili proto, že uprchla z tábora.

Četně jako dešť padaly těžké rány na ramena, nohy a šíji Cilhy, jež dítě své křečovitě objímala. Suhema vykřikla. Strašlivá bolest ran i na ni dopadajících vynutila jí výkřik. Tím vyčerpána byla i poslední síla ubohé matky, rámě její klesly. Lakotnou rukou uchopil Hassan dívku a pryč ji odváděl. Tento okamžik probudil naposledy zmírající Cilhu. Ještě jednou vztáhla ruce po milém svém dítěti jakoby na její záchranu, ale už v prvním okamžení klesla bolestí a trýzní úplně vysílana.

Hned po této příhodě táhla karavana dále. Suhema byla dána pod přísný dozor dvěma černochům, a když naposledy ohlédla se zpět na místo, kde matka její klesla, spatřila k nevyslovné hrůze celý mrak krkavcův a supů kroužiti nad místem, kde matka po smrti měla se státi kořistí dravých těchto ptáků.

Ubohá Suhema pozbyla téměř dne matky i sestry!

Příchod do Zanzibaru.

Když karavana po nesčíslných útrapách na hrozné poušti posléze dostala se do krajin méně nehostinných, bylo jí lépe. Téměř všecken dobytek a téměř třetí díl uloupených otroků padl žizni a vysílením, zanechán jsa na poušti sobě samému a — smrti.

Hassan byl pro tyto ztráty velmi roztrpčen, jelikož musil ztráty tyto koupí

doplniti, neboť na uloupení otroků v těchto krajinách nikterak nesměl pomýšleti. Dosti snadno by se mohlo státi, že by pověst o tom mohla dojít až k uším evropských úřadů v Zanzibaru, a tu by mohla celá karavana upadnouti do rukou Evropanů dříve, než by dospěla k přimoří, a tomu ovšem Hassan nechtěl.

Když si byla karavana v lese na vodu a zvěť bohatém po několik dní odpočinula, dal se Hassan směrem severozápadním, vyhledat u tamních černošských kmenů novou kořist, aby jí doplnil mezery počtu ukořistěných otroků. Panujeť u oněch kmenů obyčej, že dlužník nemoha zaplatiti dluh věřiteli, propadá životem svým i ženy své i děti svých věřiteli, jenž zhusta zmocní se dlužníka a celé rodiny a prodá je za otroky karavaně tudy táhnoucí. Podobně stává se i se zajatci ve válce, se zločinci, vrahy, zloději a p., ba i s dětmi, jež dle tamních pověr narodily se v nepříznivých okolnostech, ač jinak jsou úplně zdravý. Za tři lokte afrického plátna lze tam koupiti zdravé dítě, za hrst skleněných perel a libru soli dospělého muže.

I Hassanovi podařilo se takto doplniti počet uloupených. Jelikož pak jeho zásoby soli, látek a perel velmi byly tím vyčerpány a tím i jeho prospěch velmi zkrácen, rozhněval se náramně a vyléval si hořkost svoji opět jen na ubohých otrocích.

Na zpáteční cestě zavítala karavana opět do vesnice, již vládl černošský pohlavár Mokuu. Jelikož tento mohl Hassana ubezpečiti, že na dalším pochodu žádné nebezpečí karavaně nehrozí, tu Hassan po několikadenním odpočinku dal povel k dalšímu pochodu. Zároveň pak vzkázal Hassan Ali-ben-Agibovi, že karavana už táhne, aby se postaral o loď na určitém, ale tajném místě přimoří, aby odtud otroky do Zanzibaru mohl dopravit.

Suhema s karavanou kráčela za dozoru dvou černochů, kteříž ji týrali brozným způsobem jakožto uprchlici. Kdyby byla bývala starší o několik let, bylo by i na její hrdlo vloženo těžké dřevěné jho. Mladost její zbavila ji této trýzně. Za to musila zároveň s ostatními stejně rychle kráčet i v před, až byla tak unavena, že zdálo se, že brzo umře. K dalšímu pochodu doháněly ji kruté rány holi.

Karavana byla ještě několik denních pochodů vzdálena od přimoří, když dozorce Suhemy zvěstoval Hassanovi, že dívka umlčením už dále nemůže a že jest už poloviční mrtvolou. Bylo by prý lépe, aby jako její matka a sestra byla ponechána samé sobě.

Hassan však o tom nechtěl ani slyšeti. »Myslíš«, pravil nevrle, »že mohu jen tak snadno pozbyti pěti rupií? Či snad neutrpěl jsem už dosti ztrát? Chci dostati ji za živa do Zanzibaru, abych i za ni dostal umlouvenou odměnu. Jakmile peníze za ni budou v měsíci, pak ať si zhyne. Proto poroučím, aby byla tak dlouho nesena, až dorazíme k přimoří.«

Tento rozkaz přivodil na Suhemu novou řadu utrpení, jelikož lidé, kteří ji musili nésti, zurili nad touto přitěží. Činili vše možné, aby Suhema umřela a tak se zbavili této obtíže. Kdyžli karavana stanula k odpočinku, hodili Suhemou o zemi jako nějakým předmětem, a vedla-li cesta lesem a keři, neopomenuli nikdy do krve ji trýzniti ostny a bodlinami.

Bůh však zachoval ji přece na živu vůči mnohonásobné mdlobě, již za těchto dnů byla vysazena.

Vidouce obrovské moře a loď, na níž lidská potrava otrokům dávána býti neměla, počali všickni nešťastníci žalostně upěti. Měli za to, že budou všickni utopeni; jiní rozšiřovali pověst, že běloši v Zanzibaru jedí lidské maso a že černoši,

až budou vykrmeni, propadnou téměř osudu. Mezi otroky nastala taková hrůza a jítření, že jen s těží Arabové a jejich služebníci mohli je udržeti v pořádku a dopravit na loď.

I Suhema byla přenesena na loď a pohozena ve špinavém koutě mezipalubí; po té se o ni už nikdo nestaral. Než ačkoliv otroci v mezipalubí tak namačkání leželi, že se ani obrátiti nemohli, ba jen s těží dýchati mohli, nicméně přece bylo děvčátku zde poněkud lépe, aspoň v dobách prvních, než na pochodu. Zde mohla aspoň odpočívati a nebylo se jí báti, že jí nosiči jako na pochodu trápití budou.

Než brzo dostavily se nové útrapy v úzkých prostorách lodních, kde otroci v pravém slova smyslu byli namačkání. Dýchání tolika zajatých způsobilo děsné horko a strašlivou žízeň. K tomu přidružila se i mořská nemoc, již všichni

černoši podlehli. Ličení ohyzdných výjevů této nemoci laskavý čtenář nám odpustí. Aby mra utrpení se dovršila, nastala veliká bouře, jež zmitala loď ěako skopepinou ořechu. Slaná voda šplounala i na palubu a s paluby stékala dolů, kde nešťastníci žízni, hladem a všemožnými útrapami byli trýzněni.

Za potravu dostali otroci pouze kousek kořene maniokového, a skrovná dávka vody nikterak něpostačila na ahasení hrozně žízně. Po šest dní a tolikěž nocí zmitána byla loď bouří po moři. Všecky výše uvedené útrapy byly příčinou, že Suhema padla do dlouhotrvající mdloby, a jen křečovitě občas pohyby jevily, že dosud žije.

Teprve sedměho dne přistála loď do přístavu v Zanzibaru. Nikdo z anglických lodníků se o tom nedověděl, že tato loď v lůně svěm skrývá přes 130 nešťastných ěernochů, kteří byli urěeni za otroky.

(Ostatek pěstě.)

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. St. PAVLÍK. (Ĉ. d.)

Mše svatá za zemřelě.

Již ve Starěm Zákonně byly za zemřelě oběti přinašeny, jak z knihy Makkabejské víme. Judas Makkabeus poslal do Jerusalema 12.000 drachem aby za ty peníze koupěna byla obětní zvířata a obětovalo se za padlé v boji, tak aby od vin a trestů byli osvobozeni. Církev svatá přinaší oběti nejen za živě, nýbrž i za zemřelě již od nejstarších ěasů:

Každá mše svatá mŕže býti za zemřelě obětována, ať v tě ěi oně barvě. Avšak pro zvláštní příležitosti dává církev sloužitě za zemřelě »Requiem«,

t. j. mši svatou v ěerně barvě se zvláštními obřady a zvláštním textem. Církev svatá dává v ní na jevo jednak svou víru v budoucí vzkřísění, jednak prosí úpěnlivě, aby Pán Bůh věrně duše z oěistce vysvobodil, při ěemž si zemřelě představuje tak, jakoby teprv umřali a na prahu věěnosti stáli.

Ve mši svatě za zemřelě vynechává se stupňově žalm »Judika«, jako v truchlivě ěas pědvelikonoění. Při Introitu neznamená kněz křížem sebe, nýbrž dělá kříž nad missálem, jakoby žěnal duše v oěistci. Pěd Evangeliem nemodlí se kněz o požeňnání, nýbrž říká jen pří-

pravni modlitbu, evangelium se nelíbá. Gloria a Kredo ovšem se vynechávají. Voda, jež přijde do kalichu, se nežeňná. Žalm při umývání rukou nemá na konci »Sláva Otci«, »Beránku Boží« jest pozměněno: místo »smiluj se nad námi« říká se »dej jim pokoj«, a při třetím opakování »dej jim pokoj věčný«, aniž se bije kněz při tom v prsa. Modlitba za pokoj církve se vynechává, ježto popředně pro duše v očistci pokoje žádáme. Místo »Ite missa est« říká kněz »Requiescant in pace — Ať odpočívají v pokoji. Amen.« Lid se nežeňná.

V missále jsou čtyry mše za zemřelé, a sice: 1. na den »Dušiček« (i jindy při slavném Requiem za všechny zemřelé); 2. v den pohřbu; 3. v den výroční úmrtí nebo pohřbu, v tak zvané »Anniversarium«; 4. všeobecná, jež se říká v případech ostatních a kdy ji rubriky dovolují.

Introitus, Graduale, Offertorium a Communio jsou všem mším společné.

V Introitu přejeme duším zemřelých věčný odpočinek. — Na zemi nemáme žádného odpočinku. Co tu starost! Starost o vezdejší chléb, starost o zaopatření a výchov dětí atd. Největší naše starost jest, abychom duši zachránili. Od rána do večera, od večera do rána jest nám bojovati proti různým pokušením a nástrahám. Vezmeme-li na zřetel všechny starosti a boje, pak jest nám smrt něčím dobrým, jest vysvobozením ze všelikých námah. V nebi nám kyne věčná neděle, blahý odpočinek. Takového odpočinku přejeme duším zemřelých. Též jim přejeme »světlo věčné«. Světlem tím je sám Pán Bůh, jak praví svatý Jan ve svém zjevení: »A město nepotřebuje slunce ani měsíce, aby svítily v něm; neboť jasnost Boží osvitila je, a svíce jeho jest Beránek. A choditi budou národové ve světle jeho... A brány jeho nebudou zavírány ve dne; noci zajisté tam nebude.«

(Zjev. 21.) Peklo se nazývá temností zevnitřní; naopak nebe je světlem věčným. Jak nás blaží světlo slunce za krásného jarního dne! Ono vlévá život do rostlinstva a živočišstva a naplňuje radostí všecko stvoření. A to jest jenom světlo přirozené. Jak teprve nás bude blažiti světlo nadpřirozené na Sionu nebeském, kdež hymny a chvalozpěvy neumlkají, u Pána Boha našeho, k němuž všeliké tělo přijde, jestliže není těžkou vinou poskvrněné.

Zníť pak celý Introitus ve mši sv. za zemřelé: »Odpočinek věčný dej jim; Pane, a světlo věčné ať jim svítí. Tobě přísluší chvála, Bože, na Sionu, a Tobě se splní slib v Jerusalemě; vyslyš modlitbu mou: k Tobě všeliké tělo přijde.« (Žalm 64.)

V Graduale opakujeme prosbu Introitu, aby zemřeli z pokoje se radovali; tam na věčnosti nic jich nebude již znepokojovali, žádná zlá řeč, žádná pomluva. »Odpočinuti věčné dej jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí. V památce věčné bude spravedlivý, pověsti zlé nebude se báti.« (Žalm 111.)

V Traktu prosíme Boha za duše zemřelých, aby neupadly v zatracení; církev svatá si je představuje, jakoby právě umírali a na prahu věčnosti stáli. »Sprost, Pane, duše všech věrných zemřelých všeho pouta vin. A nechť s pomocí Tvé milosti zaslouží uniknouti soudu pomsty a požívati blaženosti věčného světla.«

Následuje úchvatná sekvence »Dies irae«, jež líčí nejživějšími barvami poslední soud, tak že se zdá, jakobys sám slyšel andělské trouby, jakobys sám viděl mrtvé vstávající z hrobu a ubírající se k soudu, jakobys sám zažil hrůzy posledního dne. — Skladatele té sekvence nelze s jistotou určit.

Den ten hněvu s hroznou silou v přírodu prach sklopí znylou, jak dí David se Sibyllou.

Že ve Starém Zákoně rozšířena byla u židů víra v budoucí vzkříšení, jest nám důkazem Job, jenž praví: »Vím, že Vykupitel můj živ jest a že v poslední den ze země vstanu, a zase oblečen budu v kůži svou, a v těle svém užřím Boha svého. Kteréhož užřím já sám, a oči mé spatří jej, a ne jiný: složena jest ta naděje má v lůně mém.« (Job 19.) O posledním soudě kázali a prorokovali i proroci, jednak ti, kteří žili mezi národem vyvoleným, jejichž zástupcem se v této sekvenci jmenuje David, jednak ti, kteří žili mezi pohany, mezi nimiž se i ženy prorokyně nalézaly, kteréž nesou jméno »Sibylly«. O posledním soudě mluví David, jak sv. Otcové vykládají, v žalmu 49.: »Bůh zjevně přijde: Bůh náš a nebude mlčeti. Oheň před obličejem jeho roznlíti se, a vůkol něho bouře silná. Zavolá nebe shůry, i zem k souzení lidu svého. Shromažděte jemu svaté jeho, kteříž řídí smlouvu jeho nad oběťmi. A vypravovati budou nebesa spravedlnost jeho, neboť Bůh soudce jest.« V den soudný vezme svět ohněm za své a v popel se obrátí, jak dosvědčuje svatý Petr v druhé své epistole: »Přijdeť pak den Páně jako zloděj, v kterémžto nebesa s velikou prudkostí pomínou, a živlové horkostí se rozplynou, země pak i díla, kteráž jsou na ní, vypálena budou.« (3, 10.)

Následující vers poukazuje na hrůzu posledního dne:

 Hrůza bude dole, vzhůru,
 když Pán přijde v nebes kůru,
 aby soudil všechnu stvůru (stvoření).

Andělé budou hlasem trub svolávat i všechny národy k soudu:

 Trouba Boží po vůli
 divným hlasem na mrtvolý
 „Vstaňte k soudu!“ zahlaholí.

Troubu posledního dne slyšával svatý Jarolím, pořád mu zněla v uších, a on se na její zvuk k smrti chystával. Když Israelité slyšeli pod horou Sinaj,

jak zvuk trouby víc a více se vzdáhal a po skalách se rozléhal, báli se náramně. Jak se budou lidé třásti, až zaslechnou trouby andělské v poslední den!

Na zvuk trouby vstanou yšickni z hrobů svých. Příroda uzasne, neboť proti zákonům jejím to, co v prach a popel se obrátilo, zase oživne.

 Smrt a vesmír divem zblednou,
 když vše tvory vstávat shlédnou,
 jak se k soudu Páně zvednou.

Nyní zjevena budou všechna myšlení, slova a všechny skutky jednoho každého. Nic nezůstane tajno.

 Kniha bude na jev dána,
 v níž jsou všechna díla psána,
 ježto budou ohledána.

 A když Sudí k soudu stane,
 zjeví věci ukryvané,
 nic bez pomsty nezůstane.

Soud bude přísný. Jak nám bude? Kdo je předvolán k soudu, má strachu dost, jak to s ním dopadne, nemá-li dobrého advokáta. Kde my najdeme při posledním soudě nějakého advokáta? Nyní, dokud žijeme, máme přímlovčích dost — anděly a svaté. Ale v soudný den vezme přímlova konec, potom bude jen váha spravedlnosti v činnosti, a i svatí souzeni budou. Tak uvažuje u sebe zbožný básník v této sloze:

 Co mám říci v oné době,
 koho volat v pomoc sobě,
 an se ctností třesu v mdlobě?

Mimoděk spínají se nám ruce, a my již teď obrácíme se s poníženou prosbou na Soudce samého, aby milostivý soud s námi vedl, aby nás nezatracoval; a abychom ho k milosrdenství spíše pohuli, apelujeme na jeho hořké umučení, jež za nás podstoupil; my prosíme, ať nedopustí, aby krev jeho darmo byla za nás vylita.

 Králi, jehož vše se bojí,
 jenž všem zdarma spásu strojí,
 spas mne tenkrát, lásky zdroji.

Račiz, Kriste, vzpomenouti,
příčinou že Tvé jsem pouti,
nedopust' mi zahynouti.

Do mloby mne's hledal v bludu,
umřel pro mne v lásky pudu,
nebuď na zmar tolik trudu.

Nechť nám tedy Pán Bůh již teď
odpustí, dokud má ještě vládu jeho milo-
srdenství. My pokorně vyznáváme svoje
viny a stydíme se za ně a litujeme jich;
srdcem litostným Bůh nepohrdne, ale
dá nám odpustění.

Prísny Soudce přísne kázně,
promiň hříchy a zbav bázně,
než den přijde strašné strážně.

Pro hřích chvějí se mé oudy,
v tvář se lejí studu proudy,
nechoď se mnou v přísne soudy!

Odkud čerpáme naději v odpustění?
Z té okolnosti, že Pán Bůh velikým
hříšníkům, jako Magdaleně a lotrovi
hříchy jejich odpustil, poslednímu ještě
v posledním okamžiku života.

Mari's sňal hříchy mile,
lotrovi dal's dojít cíle,
i mne spasit, buď Tvá píle.

Nejsme sice hodni, aby měl Pán
Bůh s námi smilování, když jsme ho
tak často a těžce urazili; avšak
spoléháme na jeho velikou dobroť, jež
nemá mezí.

Ať má prosba nezaslouží,
uděl, po čem duše touží,
ať ji oheň nepohrouží.

V soudný den rozlišení budou lidé na
dvě strany: na levé státi budou kozlí —
zlí lidé; na pravé ovce — spravedliví.
Kéž by nám bylo na pravé straně místo
vykázáno! Prosíme o to v této sloze:

K věrnému mne postav bravu,
vzdal mne kozlů zlého davu,
uvítej mne po svém pravu (na pravici).

Když budou všichni rozděleni, za-
trati Ježíš bezbožné do ohně věčného,

spravedlivé však mile vyzve, aby vešli
do království nebeského. Prosíme nyní,
abychom stáli mezi těmi, kterýmž řečeno
bude: »Pojďte, požehnání Otce mého,
vládněte královstvím vám připraveným!«

Když zlé pošleš v ohně vědla,
v pověšitá strasti žídla,
povolej mne v nebes sídla.

Na konec shrnujeme své prosby
v úpěnlivé volání:

V popel potírám hrůzou strohou,
kořím se Ti s prosbou mnohou,
spas mou duši přebouhou!

V posledních dvou verších před-
vádíme si ještě jednou před oči, jak
nám bude, když budeme státi na prahu
věčnosti; proto tím větší soustrast budeme
míti s dušemi v očistci, jež jeden soud
již přestály a jež za své viny těžké bolesti
ještě snášeti musejí, a tím horlivěji bu-
deme se modliti za dokonání jejich spásy.

Ó dni pláče, kdežto v strachu
ze svého vstav člověk prachu,
ku přísnému Soudci vkročí!

Ó nechť milost v Tobě zočí!
Rač se, Kriste, nahnouti,
dej všem odpocínouti.

V jediné mši za zemřelé přichází
dlouhé Offertorium. Pozůstává ze dvou
částí: v jedné prosíme, aby Bůh duše
z tohoto světa se stěhujících zachránil
od pekelného zahynutí; v druhé části
prosíme, aby obět svatá, jež se právě
koná, byla duším v očistci k ulehčení a
k vysvobození. »Pane Ježíši Kriste«, zní
Offertorium, »Králi slávy, vysvoboď duše
všech věrných zemřelých od trestů pod-
světných a z hlubokého jezera; vysvoboď
je ze tlamy lva, aby je nepohltilo peklo,
aby nepadly do temnosti: ale praporečník
sv. Michael přiveď je do světla svatého,
jež jsi kdysi Abrahamovi zaslíbil a semeni
jeho. Oběti a modlitby chvály Tobě,
Pane, přinášíme; Ty přijmy je za ony
duše, jejichž dnes památku konáme;

učíš, Pane, aby od smrti přišly k životu, jež jsi kdysi Abrahamovi zaslíbil a semeni jeho.«

Ve verši po Přijímání pamatujeme opět na zemřelé, prosíce Boha, aby jim dal světlo věčné a odpočinek věčný: »Světlo věčné ať jim svítí, Pane, se svatými Tvými na věky, poněvadž dobrotný jsi.«

Na den Dušiček.

Dnes je každá mše sv. privilegovaná, t. j. spojená s plnomocným odpustkem, jež kněz jedné duši může přidělit.

Mše svatá jako svrchu.

V Kollektě (nejobyčejnější modlitbě za duše v očistci) prosíme Boha, aby duším zemřelých jejich hříchy, totiž tresty za hříchy spáchané odpustil. »Bože, všech věčcích Stvořiteli a Vykupiteli, duším služebníkův a služebnic Tvých odpuštění všech uděl hříchův, aby prominutí, kteréhož vždycky sobě žádaly, zbožnými prosbami dosáhly.«

V Epištole ke Korintským (I., 15.) líčí sv. Pavel budoucí vzkříšení: »Bratři, aj, tajemství vám pravím: Všickni zajisté vstaneme z mrtvých, ale ne všickni budeme proměněni.« To jest ne všickni budeme oslaveni, jenom spravedliví. — »Hned pojednou, v okamžení, k poslednímu zatroubení; neboť zazní trouba, a mrtví vstanou neporušitelní, a my budeme proměněni. Musí zajisté toto porušitelné tělo obléci neporušitelnost, a toto smrtelné obléci nesmrtelnost. A když toto smrtelné obleče nesmrtelnost, tedy se naplní řeč, kteráž jest napsána: Pohlčena jest smrt ve vítězství. Kde jest, ó smrti, vítězství tvé, kde jest, ó smrti, osten tvůj? Osten pak smrti jest hřích, a moc hříchu zákon. Ale díky Bohu, kterýž dal nám vítězství skrze Pána našeho Ježíše Krista.« Ó jaká útěcha pro nás, že nezemřeme na vždy, že nemá smrt úplné moci nad námi. Přijde čas, kdy smrt musí

vydati kořist svou. Jako zrno pšeničné napřed shnije, ale potom k novému životu vzroste, tak i tělo naše v hrobě sice shnije, ale zase vstane a žiti bude život nový. A jako housenka se na zimu zakuklí a jako mrtvá vypadá, ale z jara oživne a jako krásný motýl poletuje od květiny ke květině, kdežto se dříve bídně po zemi plazila; tak i my se vlečeme po této zemi, plní bídy a nedokonalosti, a zemřeme, a tělo naše jakoby v prach zemský se zakuklilo; však; když zasvitne jaro věčného života, vstane naše tělo, znovu oživené, v nové kráse a spanilosti.

V Evangelium (sv. Jana 5.) mluví Ježíš sám o budoucím vzkříšení všech zemřelých. »Amen, amen pravím vám, že přichází hodina, a nyníť jest, kdežto mrtví uslyší hlas Syna Božího, a kteří uslyší, živi budou... i půjdou, kteříž dobře činili, na vzkříšení života; kteří pak zle činili, na vzkříšení soudu.«

Víra v budoucí vzkříšení musí mírniti náš zármutek nad ztrátou milých zemřelých. Rozloučení jest krátké, a přijde radostné shledání a spoluzití.

Sekreta zní: »Na oběti, prosíme, Pane, jež tobě za duše služebníkův a služebnic tvých obětujeme, milostivě vzezři, abys, kterýmž víry křesťanské zásluhu jsi udělil, i odměnu daroval.«

Mše sv. dokonává vykoupení naše; kéž je dokoná i na duších v očistci, vykoupíc je od hříchův a trestů! Prosíme o to v Postkommuniu: »Duším, prosíme, Pane, služebníků a služebnic tvých modlitba prosících kéž prospěje: abys je i všech hříchů zbavil i tvého vykoupení účastnými učinil.«

Mše svatá v den pohřbu.

Introitus, Graduale, Sekvence, Offeritorium a Kommunion ze mše společné.

V Kollektě prosíme Boha velmi snažně, aby duši zemřelého nenechal na

pospas nepříteli spásy naší, nýbrž aby rozkázal andělu strážnému, by ji přivedl do ráje nebeského. Musíme si opět mysliti, jakoby zemřelý ještě byl na cestě na onen svět. »Bože, jehožto vlastností jest smilovávati se vždy a ušetřovati, tebe pokorně prosíme za duši služebníka tvého N., již jsi dnes z tohoto světa odstěhovati se kázal, abys ji nevydal do ruky nepříteli, aniž zapomínal na ni dokonce, ale rozkázal svatým andělům, ji vzíti a ku vlasti rájské přivést, aby, poněvadž v tebe doufala a věřila, trestů pekelných netrpěla, ale radosti věčných požívala.«

V listě k Soluňským líčí opět svatý Pavel budoucí vzkříšení, dodávaje, že je pro nás potěchou, očekávati budoucího vzkříšení, kteréžto nadějemnozi postrádají. »Nechceme, bratři, abyste nevěděli o těch, kteříž zesnuli, abyste se nad nimi nemrmoutili jako i jiní, kteří nemají naděje. Nebo jestliže věříme, že Ježíš umřel a z mrtvých vstal, tak Bůh i ty, kteří skrze Ježíše zesnuli, přivede s ním.« Z mrtvých vstání Ježíšovo jest totiž zárukou i našeho z mrtvých vstání; věříme-li jedno, musíme věriti i druhé. »Neb toto vám pravíme slovem Páně, že my, kteříž živi jsme, kteří ostaveni jsme do příchodu Páně, nepředějdeme těch, kteří zesnuli. Nebo sám Pán s rozkazem a s hlasem archanděla a s troubou Boží sestoupí s nebe, a mrtví, kteříž jsou v Kristu, vstanou první. Po tom i my, kteří živi jsme, kteříž pozůstaveni jsme, spolu s nimi uchváčeni budeme do oblaků vstříc Kristu v povětří, a tak vždycky s Pánem budeme. Protož těste se vespolek těmito slovy.« (I., 4.) Ano, těší nás to a umírňuje náš zármutek, když víme, že drahý zemřelý, jehož pochováváme, na vždy od nás neodešel, nýbrž jen předešel, a že všichni spolu vstaneme z mrtvých. Ti, kteří se soudného dne dočkají, též zemrou, poněvadž od

zákona smrti není nikdo vyjmutý; zemrou strachem nad hrůzou posledního dne; avšak v tu samu chvíli, aniž by byli pochováni, opět oživnou a vynesou se spolu s těmi, kteří z hrobů vstali, do oblaků vstříc Kristu, jenž přijde svět souditi.

Evangelium uvádí rozmluvu Ježíše s Martou. Marta věří a vyznává, že zemřelý bratr její Lazar v poslední den vstane z mrtvých. Ježíš praví, že každý, kdo v něho věří, vstane z mrtvých, aniž umře smrtí věčnou (smrti věčnou rozuměj peklo), ale žítí bude život věčný. Řekla Marta k Ježíšovi: Pane, kdybys byl ty zde byl, bratr můj nebyl by umřel; ale i nyní vim, že cožkoli požádáš od Boha, dá tobě Bůh. Dí jí Ježíš: Vstaneš zase bratr tvůj. Řekla jemu Marta: Vim, že vstane při vzkříšení v den nejposlednější. Řekl jí Ježíš: Já jsem vzkříšení i život: kdo věří ve mne, byť také umřel, živ bude; a každý, kdo jest živ a věří ve mne, neumře na věky. Věříš-li tomu? Řekla jemu: Ovšem, Pane, já jsem uvěřila, že jsi ty Kristus, Syn Boha živého, kterýž jsi na tento svět přišel. (Jan 11.)

Sekreta: »Milostiv buď, prosíme, Pane, duši služebníka tvého N., za niž obět chvály tobě obětujeme, velebnost tvou pokorně prosíce, aby skrze tuto dobrotivého usmíření službu přijíti zasloužil k odpočinku věčnému.«

V Postkommunio vypošujeme opět duši zemřelého odpustění trestů a pokoj nebeský: »Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, aby duše služebníka tvého N., jež dnes z tohoto světa se odebrala, těmito obětmi očištěna a hříchů sprostěná, odpustění zároveň a pokoje dosáhla ustavičného.«

V den třetí, sedmý a třicátý od úmrtí nebo pohřbu říkají se tyto modlitby:

Kollekta: »Prosíme, Pane, abys duši služebníka tvého N. (služebnice tvé N.) jehož pohřbení den třetí (sedmý, třicátý)

sobě připomínáme, svatých a vyvolených tvých uštědřiti ráčil společnost, a abys nehynoucí rosu milosrdenství svého na ni vyžil.◀

Sekreta: »Na dary, prosíme, Pane, jež tobě za duši služebníka tvého N. obětujeme, usmiřen shlédni, aby léky nebeskými očištěna, ve tvé dobrotě odpočívala.◀

Postkommunio: Přijmi, Pane, prosby naše za duši služebníka tvého N., aby, jestliže na ní skvrny nějaké z pozemského obcování zůstaly, odpuštěním tvého milosrdenství byly odstraněny.◀

Mše svatá ve výroční den úmrtí.

Tato se zpívá velmi často jako mše fundační.

Kollekta: »Bože, odpustků Pane, dej duším služebníků a služebnic svých, jejichž pohřbu den výroční sobě připomínáme, občerstvení stídlo, pokoje blaženost a světla jasnost.◀

Čtení z knih makkabejských vypravuje, kterak Judas, učiviv sbírku, dvanáct tisíc drachem stříbra poslal do Jerusalema, »aby obětována byla obět za hříchy mrtvých (v boji padlých), dobře a nábožně mysle o vzkříšení. Nebo kdyby byl neměl naděje, že vstanou z mrtvých ti, kteříž padli, zbytečné a daremné by se zdálo, modliti se za mrtvé. A že prohlédal, že ti, kteříž s pobožností zesnuli, mají výbornou milost složenou. Protož svatě a spasitelně jest myšlení, za mrtvé se modliti, aby od hříchů byli zproštěni.◀

Co praví k tomu ti, kteří modlení za mrtvé a víru v očištěc zavrhlí? Zavrhlí jednoduše knihy makkabejské. Lehká pomoc!

Památku zemřelých ctíme okrašlováním hrobů věnci a lampami. Věnce nás upomínají na korunu slávy, na niž zemřelí čekají, a lampy na světlo věčné, jež jim přejeme. Hlavnější věcí je však modlitba. Všechny věnce a lampy ze-

mřelému nejsou tak platné, jako nábožná modlitba. Rozžehnutá svíce je sice také modlitbou, modlitbou něnou; jen že mnozí vlažní křesťané si myslí, že světla a věnce všecko spraví. Tomu tak není. Modlitba za zemřelé musí státi na prvním místě, chceme-li památku zemřelých uctíti.

V Evangeliu těší nás Ježíš, že přišel na svět, aby lidstvo spasil a v poslední den k životu věčnému vzkřísil, a že jest vůli jeho Otce, aby každý, kdo v něho věří, byl vzkřísen a měl život věčný. Nemáme se tedy co smrti obávat; držíme-li se Krista, nebudeme od něho odloučeni; právě smrt je jediným prostředkem, s ním na věky se spojití.

V Sekretě prosíme, aby duše zemřelých k zástupům světců brzy byly připočteny: »Buď milostiv, Pane, prosbám našim vysílaným za duše služebníků a služebnic Tvých, jejichž dnes výroční památka se koná, za něž Tobě vzdáváme obět chvály, abys je k společnosti svatých svých pripojiti ráčil.◀

Postkommunio podobá se obsahem jiným modlitbám za zemřelé: »Uděl, prosíme, Pane, aby duše služebníků a služebnic Tvých, jejichž pohřbu výroční den sobě připomínáme, těmito oběťmi očištěné, odpuštění zároveň i pokoje věčného dosáhly.◀

Mše za zemřelé každodenní.

Tato se slouží ve všech případech, kdy není pohřeb ani výroční den. Může se sloužit od kněze podle libosti v ty dny, kdy nepřipadá žádný svátek důležitější, žádný tak zvaný »duplex.«

Modlitby jsou tři. První za toho neb onoho zemřelého, za něhož se mše slouží, druhá podle libosti, a třetí všeobecná za duše v očištěc jako v den dušiček. Jinak se říkají tyto modlitby:

První za zemřelé biskupy a kněze: »Bože, jenž jsi mezi apoštolskými kněžskými služebníky své biskupskou neb kněžskou

hodností ozdobil, uděl, prosíme, aby jejich ustavičné společnosti přidělení byli.«

Druhá za zemřelé bratry a sestry, příbuzné a dobrodince: »Bože, milosti uštědřiteli a lidské spásy milovníku, prosíme milosrdenství Tvé, abys naši společnosti bratry, příbuzné a dobrodince, kteří z tohoto světa odešli, na přimluvu blahoslavené Mariě vždy Panny a všech svatých Tvých k účastenství blaženosti věčné přijíti nechal.«

Třetí modlitba jako na dušičky za všechny zemřelé.

Krátké čtení ze zjevení svatého Jana blahoslaví ty, kteří v Pánu umírají; neboť odpočinou od všelikých prací a námah svých a odměnu vezmou za dobré své skutky, neboť »skutky jejich provázejí je«.

Sekvence »Dies irae« se říká podle libosti kněze; pro tu mši předepsána není.

Nejsv. Svátost oltární jest zárukou naší nesmrtnosti, našeho budoucího vzkříšení a věčného života, jak Evangelium této mše ujišťuje slovy samého Spasitele: »Jáť jsem chléb živý, jenž jsem s nebe sestoupil. Buď-li kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky a chléb, kterýž já dám, tělo mé jest za život světa. Tedy hádali se židé vespolek, řkouce: Kterak nám může tento dáti tělo své k jedení? Protož řekl jim Ježíš: Amen, amen, pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete mítí v sobě života. Kdo jí mé

tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejposlednější.« (Jan 6.)

Sekreta za zemřelé biskupy a kněze: »Prijmi, Pane, prosíme, za duše služebníků Tvých biskupů neb kněží, jež vzdáváme, oběti, abys, jimž jsi na tomto světě biskupskou neb kněžskou zásluhu udělil, v nebeském království k svatých Tvých společnosti připojiti kázal.«

Sekreta za zemřelé bratry a sestry, příbuzné a dobrodince: »Bože, jehožto milosrdenství není počtu, přijmi milostivě prosby poníženosti naší, a duším bratrů, příbuzných a dobrodinců našich, jimž jsi dal, že jméno Tvé vyznávali, skrze tyto spásy naší svátosti všech hříchů uděl odpustění.« Třetí sekreta za všechny duše očistcové.

Postkommunio za zemřelé biskupy a kněze: »Nechť prospěje, prosíme, Pane, duším služebníků Tvých biskupů neb kněží milosrdenství Tvého vyžádané slitování, aby s tím, v něhož doufali a věřili, z Tvé milostivosti věčně přebývali.«

Za zemřelé bratry a sestry, příbuzné a dobrodince: »Uděl, prosíme, všemohoucí a milosrdný Bože, aby duše bratří, příbuzných a dobrodinců našich, za něž tuto obět chvály Tvé velebnosti jsme vzdali, skrze sílu této svátosti od hříchů všech očistěné, z Tvého slitování světla ustavičného blaženosti dosáhly.«

Třetí Postkommunio za duše v očistci.

(Přistě dále.)

Ke dni Dušiček.

Jest tichá noc. Již klidný spánek snes
se v chýší řad; už všecka dříme ves.

V tom zvonů vzlyk..., hoj, divý křik se zved
a hrůza, hrůza se tu dere v hled.

Zár překrásná!... Slyš, hlahol polnice...!
Snad — probůh — hoří celá vesnice!

Sta postav pádí z chýzí v děsnou noc,
sta nárkův úpí v chýších o pomoc.

Tam dítě samo, — onde vetchý kmet, —
tam volá chorý muž, — tam ženy ret:

„Ach, smilujte se, bratří, nad námi!“
A oheň srší hrůzy jiskrami...

Jak zkázy saň vše oheň požírá;
jen o krok blíž, — a hrob se otvírá.

Ač těm, kdož venku, hrůzou stydne krev,
v tu chvíli stává z člověka se lev.

Mé dítě! Můj muž! Žena má! Můj brat! —
A rázem vidět postavy, jak v chvat

se vrhají tu v jisker déšť a v dým:
„Ať zhynu, když jen tebe zachráním!“

Již zpět jdou se svým drahým břemenem,...
zrak plane, slza vřelá tone v něm.

* * *

Znám smutný kraj, tam zuří záru moc,
čas všecek: den co den a noc co noc.

Čas všecek, noc co noc a den co den
tam z temné budovy zní děsný sten:

„Ach, smilujte se, bratří, nad námi,
jsmeť pohřbeni tu hrůzy jiskrami!

Jak lze vám klidně, tupě venku stát?!
Vždyť poslyš: Muž tvůj, žena tvá, tvůj brat,

tvá má, tvůj otec, dcera tvá, tvůj syn...
tu spoután ohněm na dně prohlubin.

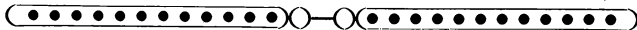
Nás oheň požírá jak zkázy saň...
Kde Otec náš?! Kdy pohledíme naň?!

Kdy svitne nám den spásy neznámý?! —
Ach, smilujte se, bratří, nad námi!“

* * *

Co odvětime v žár těch prohlubin?
Zde odpověď jen jedna: — mužný čin!

J. J. VEJCHODSKÝ.

Blaze nebožtíkům-katolíkům!

námo, jak odpověděl reformator
Melanchton staré své matce.
když se ho radila, neměla-li
by i ona přestoupiti k nové
víře. »Ostaňte jen při svém;
v naši víře se sice dobře žije,
ale po katolicku se dobře
umírá.« Slova tato nepotřebují velikých
důkazů. Katolík, octne-li se v nebezpe-
čenství života, má příležitost, ba po-
vinnost posílniti se svatými svátostmi.
Ještě jednou vykoná svatou zpověď, po

případě životní a tak nabude záruky od-
puštění hříchů. Na odpuštění časných
trestů lze mu získati odpustky, a to za
podmínek v hodině smrti něžně shoví-
vavých. V nejsv. Svátosti oltární skýtá
se nemocnému posila na cestu do tajemné
věčnosti, posila nepoměrně účinnější, než
byl podpopelný chléb, v jehož síle kráčel
umdlělý Eliáš 40 dní a 40 nocí, až na
horu Boží Horeb: přijímáť samu osobu
Pána Ježíše, silitele svrchovaného. — A
jako zápasníci potírávali údy své olejem,

aby je měly hebký, svižný a obratný k boji: tak svátost posledního pomazání vzpružuje ochabující přirozenost nemocného v posledním zápole o život a o smrt.

Bolno psáti, že ze všech těchto milostí nemá nekatolik podílu ani na jedné jediné: zpovědi naučili se ho smáti, odpustkům láti, nemá kdo by mu posvětil a podal Tělo Páně, a poslední pomazání snížili mu na pouhou formalitu. Útěchou, nadějí a záchranou jest mu pouze dokonalá zkroušenost a litost, než ani toho nebývá si přesně vědom, a tak здаž ji vzbudí?!

Zatím církvi sv. není dosti na tom, že dítě svému vystýlá lůžko poslední paprsky nadpozemského pokoje: její láska jde dále.

Přiblíží se nemocnému chvíle skonu. Zatím co lidé, do hloubi duše rozzechvělí, činí snad poslední pokusy, aby zastavili unikající život, církev jakoby sbírala všechny své síly i podniká na milosrdenství Boží a na všechny kůry a řády nebesťanův útok tak úpělňivý, že snad vůbec není velkolepější přímlyvné modlitby nad to odporučení duše se loučící, *«commendatio animae»*. Jak velebna je tu duchovní naše Matka, když slzu na řase, v srdci však viru nezlomnou, jako hrdinka Makkabejská mluví ke svému dítěti: *«Proficiscere anima christiana... Nuž putuj, duše křesťanská, s tohoto světa...»*

Duše octne se na věčnosti.

Kde však?

Mezi vyvolence Boží snad nemá hned přístupu: snad jest jí ještě mnoho a dlouho pykati a tříbenu býti v mukách očistcových. A sama si nemůže zkrátiti lhůty té bolné ani zmírniti palčivost útrap, *«přicházíť noc, kdežto žádný nebude moci dělati.»* (Jan 9, 4.)

Než úplně opuštěna a beznadějna není přec: pomoci může jí se dostatí se země: Dle úradku svrchované Lásky a Sltovnosti konají-li žijící nábožné úkony a dobré skutky s úmyslem, aby jiní přispěli duším v očistci, přijímá je Bůh na způsob přímlyvy a za výkupné to nebohým zajatcům jednak trýzeň ulevuje, jednak tím spíše je přijímá ve svou slávu. Jak vznešený cíl má tu modlitba a nej-světější obět, na jak dobré úroky ukládá se tu almužna, jak blaživého úkoje dostává se tu obtížím podniknuté pouti,

jak bohatý jest účinek sv. přijímání, obětovaného za duše v očistci, jak poženaná tu odměna každého vůbec dobrého skutku!

Církev jest matka nezapomínající. Od prvního okamžiku, kdy jisto, že křesťan odešel na onen svět, modlí se za jeho *«věčné odpočinutí»*. Příbuzní, přátelé a známi hořekují nad mrtvým tělem zvěčnělého, — církev se modlí. Smutný bývá ten průvod s nebožtíkem ke hrobu, ale v tesklivý zvonů hlas a lidi vzlyk — církev se modlí. Pochmurně zeje lůno země, v něž se má rakev spustiti, ale květy nevaďnouchými vyzdobuje je církev, — ona se modlí. Těžka jest ta chůze od čerstvého hrobu, ale církev vede k oltáři, na němž obětuje Smirce-Beránka. Žal nevýslovný povívá nad mohylou, ale žal ten se konejší: církev stavi v hlavách hrobu svatý kříž a Ten, jenž na něm pní, schyluje utýrané hlavy své a bledé rty jeho dí: *«Nezoufejte! Jáť jsem vzkříšení a život!»*

Než vším tím mateřská láska k zemřelým není daleko ještě vyčerpána.

Den se dne, po celé měsíce, po nepřehledná léta, neustále katolici se za zemřelé přímlyouvají a obětují za ně dořé skutky své. Při každé vůbec mši sv té, brzy po té, co Syn Boží o sv. poz vihování na oltář byl sestoupil, tedy ve chvíli nejposvátnější, modlí se kněz: *«Rozpomeň se také, Pane, na služebníky a služebnice své, kteří nás předešli se znamením víry a odpočívají spánkem pokoje. Jim, Pane, a všem v Kristu odpočívajícím račiž — prosíme — popřítí místa občerstvení, světla a pokoje!»* — Před kázáním nebo po něm sdružují se posluchači s kazatelem rovněž ku přímlyuvám za zesnulé. Tisícera ústa duchovních volají denně kolikráte při předepsaných svých modlitbách: *«Duše věrných zemřelých pro milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji!»* A při počátku každého měsíce čteme v breviáři předpis: *«V první den nezabavený nechť se konají kodiisky za zemřelé, hodinky to, jež ve všech svých částech jsou opravdu úchvatny. A jakoby věčné lásky církve vše to ještě nestačovalo, vyhradila zemřelým úplně zvláštní den v roce, — den dušičkový.»*

Dušíček! Jak úctyhodný, povznášející to den! Všecek katolický svět shromazďuje se tu k nejdodimavější rodnině

slavnosti. Kostely upraveny smutečně, církev sv. oděna ve smutek; jedenkaždý kněz koná hodinky a slouží mši sv. za zemřelé. A těch tklivých projevů záhrobní lásky na katolických hřbitovech! Zda nezaryvá se až do duše pohled na klečící vdovu; na otce, jenž slzí nad rovem své naděje; na opuštěnou sirotu, která, chladem se chvějíc, rozžehá svíci — znak světla věčného — na studeném hrobě, kde mu tli a práchniví dvě srdci nejdražších? A chrámy se plní do místa posledního, v obláčky kadidla mísí se sten bolné vzpomínky, ale i šepot důvěřivého úpění: »Odpočinití věčné dej jim, Pane!« A v soukromí a v ústraní na tisíce záslužných skutků vstoupá před tvář Boží jakožto splátka lásky, splátka drahým zvěčnělým.

Tak utváří se slavnost dušičková v den spásy pro ubohé očistcové vězně. Kdo spočte, kolika jim se toho dne otevře brána nebeská! A když i den ten není všem dobou vysvobození: všem zajisté splývá v útrapy alespoň útěcha a úleva.

Věru blaze nebožtíkům-katolíkům!

Oč neutěšenější jest po smrti osud těch, kdož se odebrali na věčnost mimo církev nebo dokonce proti ní!

Pohřeb jejich třebaž jest skvělý: rakev drahocenna, plna věnců, stuh a faborův, okázalý průvod, snad vyskolená hudba, umělý zpěv. Jen že to všechno jsou služby pouze bezvědomému tělu. Ba i těch už by pomalu nebožtíkům záviděli a páhli nejraději lidská těla jako haraburdi bezcenné a nebezpečné, z něhož číší mor a nákaza.

A jak se vede duši? Pohřeb sebe nádhernější nepomůže jí! Žádný se za ni nemodlí, skutků dobrých za ni nekoná, krev Spasitelova se za ni neobětuje, ni žádné pobožnosti za ni, ba ani ne té něžné vzpomínky o Dušičkách. Opuštěna, zrazena, ubohá vyhnankyně odkázána je sama na sebe, aby sama na vlastních ramenou nesla tíži spravedlnosti.

Sama na sebe — a pokud možná i na přispění naší sv. církve katolické. Byla-li pokřtěna a zemřela-li bez smrtelného hříchu, i jí se dostává podílu v obcování svatých a ve přímlovách církve: vzdýt křtem sv. stala se jejím vlastně dítkem. Než kolik tu nejistoty!

Oč plněji připlývá náplň pozhánání a spásy těm, kdož katolíky žili, katolíky zemřeli a katolíky odpovídají!

Ó jak jsi ty krásná, jak velebná, jak utěšená, ty víro matky mé!

J. J. VEJCHODSKÝ.

Dvoje vítězství.

Smutno, přesmutno bylo v ti-
chém domku stolaře Nováka
v Ů. Dostal od okresního
soudu v Ž. platební rozkaz,
aby »pod uvarováním exe-
kuce« do čtrnácti dní splatil 130 zl.,
jež byl dlužen obchodníku v B.

Když podpisoval stvrzenku, že mu
byla soudní listina řádně doručena, ruka se
mu chvěla, jakoby si podpisoval rozsudek
smrti. A když všecek zdrcen ukázal přepis
své ženě, rozlehl se domkem tak štkavý
pláč, že se každý jeho vzlyk jako ostrý
nůž zaryval nebohému mistru do prsou,
do srdce, do celé bytosti. Děti vidouce

otce zcela kleslého a matku slyšící
bédovati, ač nechápaly, oč jde, byly jako
předěšeny.

Novák obešel své zákazníky, kteří
mu dluhovali celkem značnou část, ale
pochodil nevalně. Pokusil se o výpůjčku
v místě, ale marně ůsil. Psal tedy ůpěn-
livě firmě Wagnerové, aby poshověla
ještě aspoň krátký čas: co má na hoto-
vosti, že složí hned, ostatek pak že
splatí jistotně ve dvou čtvrtletních lhůtách;
prosil pro Boha, aby ho věřitel nepri-
váděl na pokraj malomyslnosti a rodinu
jeho na mizinu. Za krátko došel kor-
respondenční listek tohoto znění:

«Ctěný pane! Zajistě Vám byl doručen od c. k. okresního soudu v Ž. platební rozkaz, který jsem Vám dal zaslati prostřednictvím svého právního přítele pana Dra. S. Jest mi líto, že následkem svých vlastních závazků od jeho obsahu upustiti nemohu. S úctou K. Wagner.»

«Ne, to není možné, aby ten člověk byl tak necitelným! Hned zítra k němu půjdu. A kdyby se konečně nedal uprositi, vypůjčím zatím peníze od pana Křížka, ten nám toho jistě neodepře,« těšil mistr ženu i sebe.

Nazítí jel Novák do B skutečně.

U Wagnera mu řekli, že pán není doma. A pan Křížek byl na cestách.

Hrozná pustota a tiseň zalehla Novákovi celé nítro, velkoměstský ruch dráždil jej tím více a cosi černého, tvrdého, těžkého sedlo mu na srdce: nevýslovné zášti k bezcitnému věřiteli.

Všecek zlomen šel zpět na nádraží, ač do odjezdu vlaku bylo ještě přes dvě hodiny.

Jda mimo klášterní kostel, zaslechl zvuk varhan. Vešel. Přišel ještě včas na mši sv. a ostal i na kázání. Řeholník bez rochety, pouze v hábitě, kázal o božském Srdci Páně. Ličil lásku, jakou milovalo všechny lidi i nepřátele své a odvozoval odtud, kterak i my máme rozuměti opravdové křesťanské lásce...

Dojem kázání byl mocný. A Novákovi připadalo jinak, než jakoby slova ta byla pronášena schválně a výhradně pro něho.

Rozechvění ho nepominulo, ani když už jej vlak unášel k domovu.

S nádraží S...kého měl do Ú. tak půl hodiny. — Cesta vede stinnou alejí. Kousek od stanice jest mohutný kříž, zaslونěný vysokými topoly. Před

křížem jest hrubé klekátko. Novák, došel tam, neodolal. Klekl a modlil se úpěnlivě, po chvílce i modlitební knížky rozevrel před sebou.

V tom zaslechl za sebou drobné kroky, — dva jeho chlapci šli mu naproti. Dal jim po skrovném dárku a vedl si je domů. Malý kousek od domu teprv zpozoroval, že u sebe nemá modlitebních knížek. Poslal staršího chlapce, nejspíše že budou na klekátku před křížem; hoch však nenašel ničeho.

Tichý pláč byl odpovědí ženinou na zprávy Novákovy. A smutno, přemutno bylo v jejich tichém domku.

V pondělí k večeru donesl listonoš Novákům balíček. Rozbalili jej chvatně, hle ztracené modlitební knížky. Ale jakási listina v nich. Divají se a nevěří svým zrakům: Wagnerova firma řádně stvrzuje, že stolař Novák jest s ní úplně vypořádán. —

«Povím vám to zkrátka,« pravil pan Wagner Novákovi, jenž hned v úterý ráno zajel do B., aby se přesvědčil, co a jak. «Byl jsem předevětrem s paní ve klášterním kostele a tu jsem na kázání poznal, že jsem — upřímně řečeno — necita. Bylo kázání o Srdci Páně a o naší lásce. Vzpomněl jsem si na vás — a bylo mne až hanba. Jel jsem k vám. V S. jsem se chvíli stavil na nádraží. Na klekátku u kříže jsem viděl knížky; byly otevřeny právě tam, kde je modlitba za nepřátele. Podle podpisu jsem viděl, že jsou vaše. A poznal jsem vás, jak jste šel po silnici s dětmi. Byl bych šel k vám, ale — nezapírám — stýděl jsem se. A tak jsem to udělal jinak. Myslím, že budeme zase starými přáteli.»

Nejsvětější Srdce Páně slavilo dvoje vítězství.
J. J. V.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Chorvátska. Bř. Nejvroucenější vzdávám díky božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby mé a za uzdravení z nemoci po vykonané devítidenní pobožnosti. *J. H.*

Z Prahy. Nejvroucenější díky vzdáváme nejsv. Trojici, neposkvrněné Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu za šťastnou operaci, která byla vykonána na našem synu na klinice v Praze.

Rodiče Kl.

Z Višňové. Dítě, jež pro těžkou nemoc již za ztracené téměř bylo prohlášeno, zaslíbila Matce Boží a za jeho zachránění díky vroucně Pánu Bohu vzdává

Šťastná matka.

Ze Žerotic. Byl jsem nevinně zapředěn do soudní pře. Všecek skličěn jsem byl a zdálo se, že vše ztraceno a já nevinně trpěti budu. I vzal jsem útočiště své k božskému Srdci Páně, a ejhle, nastal příznivý obrat a pře v můj prospěch rozhodnuta. Za to vroucně díky vzdávám božskému Srdci Páně. *A.*

Z jižní Moravy. V duchovní správě potkala mne událost, která jsouc pohoršlivá hrozila pohoršením velkým osadě beztoho již silně lžiliberalismem nakažené. Jsa mladým knězem velice jsem se trápil. U veliké úzkosti své obrátil jsem se k božskému Srdci Páně a jemu záležitost tu odporučil. Cítíc se v ochraně tohoto přesvatého Srdce nabyla duše má síly a útěchy a záležitost pojednou sama klidně se urovnala. — Dlouho jsem otálel s tímto veřejným a poděkováním. Po mnoha letech dle učiněného o slibu je nyní konám. Kéž všichni spolubratři, kteří více méně dnes těžce pracují na vinici Páně, ve svých těžkostech pomoc a ulehčení hledají v božském Srdci Pána Ježíše! *K. F.*

Z Lysic. Dle slibu učiněného vzdávám díky božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie a sv. Josefu za vyslyšení mé prosby. *Čtenářka „Školy B. S. P.“*

Od Jilemnice. Ve svých potřebách utíkala jsem se o pomoc k božskému Srdci Páně, k Panně Marii, Matce dobré rady, k sv. Filomeně a umínila jsem si, že to uveřejním jakmile budu vyslyšena. Proto s pocitem nejvřejejších diků konám svoji povinnost. *A. R.*

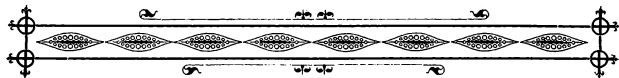
Z Palkovic. Nejvřejejší díky vzdávám božskému Srdci Páně. Panně Marii Svatohostýnské a sv. Antonínu Pad. Byla jsem pořád churava, ale důvěřovala jsem, že budu uzdravena. Konala jsem devítidenní pobožnost k božskému Srdci Páně a byla jsem vyslyšena. *J. P.*

Z Vodňan. Plnic slib svůj. vzdávám vřelý dík božskému Srdci Páně a Panně Marii za uzdravení své matky z povážlivé choroby.

Z Mor. Ostravy. Byla jsem delší dobu skličena nebezpečnou nemocí krční i umínila jsem jsi vzývatí dobrotivé Srdce Páně o pomoc a vzdátí mu veřejné díky za uzdravení, což tímto plním. Též i z jiného nebezpečení byla jsem vysvobozena všemocnou ochranou téhož božského Srdce a mateřskou přímlovou Rodičky Boží, neboť poškodivši se neopatrně na oku nejen že jsem na zraku neutrpěla, ale i z hrozivého zánětu oka brzy jsem ozdravěla. Ejhle, kde máme všichni bezpečné útočiště v potřebách svých, těla i duše! *Ch.*

Z Brna. Konal jsem devítidenní pobožnost ke sv. Josefu; modlil jsem se k sv. Josefu, sv. Notburce a k svatému Františku, patronu svému za vysvobození z velké nesnáze. A ejhle, Bůh vyslyšel prosbu mou, sprostiv mne další nesnáze, začož vzdávám tuto největsí díky. — *N.*

Od Uh. Brodu. Díky veřejně dle slibu svého vzdávám božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie a sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení prosby mé. *K. T.*

Křesťanský výchov dítek v rodinách.

(Hlavní úmysl.)

aríká se všeobecně na ihostejnost náboženskou, na úpadek mravů, na zpusťlost mládeže nynější, a to všim právem. Pooohlédneme-li se vůkol sebe a pozorujeme-li lidi v jejich povinnostech náboženských, tu bychom mohli zplakat nad smutnými poměry. Jakoby lidem na náboženství již pranic nezáleželo, tak jednají, tak žijí. Modliteb se nedbá, kostel zanedbává, službám Božím se lidé vyhýbají, kostely se stávají prázdnými, hospody za to se plní. Následkem toho pustnou též mravy, mizí ctnost, vzrůstá se nepravost a brzo se bude mnohý stydět za svou ctnost a raději se vydá hříchům. Zbožnost, čistota, pokora, poslušnost budou brzo vzácnými květinami, a ty budou udušeny všelikým koukolem bezbožnosti, nečistoty, hrdosti, zpupnosti a hýřivosti. Jsou ovšem i nyní lidé hodní, zbožní, spravedliví, ale ti zmizí v té směsici lidí zlých, světa a hříchu milovných. A co toho příčinou? Jeden praví, že to duch času, jiný opět, že to zloba lidská a jiní opět jiné udávají příčiny. Jest pravda, že duch času našeho jest velmi více nepřízniv, nenávidí ctnosti; jest pravda, že zloba lidská mnoho pokazí, že člověk více jest nakloněn ke zlému než k dobrému; jest pravda, že ďábel snaží se co nejvíce, aby lidi přímlo nebo nepřímlo zkazil; ale jest ještě jedna příčina. Vidíme-li, že strom nese nezdavé ovoce, musí býti nemocen, nakažen, třebaš ne ve kmenu a ratolestech, ale v kořenu, z něhož čerpá stávu ke vzrůstu potřebnou. A podobně jest to i zde. Vidíme-li to zlé ovoce mezi lidmi, musíme soudit, že někde jest nákaza, a sice v kořenu, v rodině. Proto jest potřeba, aby rodina byla zachovalá, zbožná, opravdu křesťanská, kde by vládla upřímná láska k Bohu a církvi svaté. Z rodiny vycházejí dítky jako ratolesti a přinášejí dobré nebo zlé ovoce, podle toho, jak byly vychovány. Na výchovu dítek v rodině velmi mnoho, ba nejvíce záleží. Jak si rodiče dítky vychovají, tak je mají. Vychovají-li je zbožně, vštípi-li jim lásku ke ctnostem, mají dítky hodné a ctnostné. Zanedbají-li rodiče této povinnosti, ó pak běda s dětmi i rodině. Proto jest potřeba dobrého, křesťanského výchovu dítek v rodině, aby se zase lidstvo napravilo a k Bohu vrátilo. Stává se, že i hodní a zbožní rodiče mají někdy nezvedené dítko, ale to jest výjimkou, a bez výjimky není žádného pravidla.

Dobrý, křesťanský výchov jest nejlepším věnem, jaké rodiče dítkám svým dáti mohou. Ani peníze, ani bohatství ani co jiného činí dítky opravdu šťastnými. To všechno mohou ztratit a musejí jednou zanechat. Dobrý výchov však činí dítky opravdu šťastnými jak na světě tak i na věčnosti. A protože dobrý, křesťanský výchov dítek má tak velikou moc, jest také přísnou povinností rodičův, aby dítky dobře a zbožně vychovali. Jsouť dítky, podle sv. Jana Zlatoústce, rukojmím, které Stvořitel rodičům svezil, aby s nimi dobře naložili a Jemu zase dokonale vrátili. Proto rodičové čiňte tak, jako pečlivý zahradník činívá při ošetřování stromů. Opatruje je jako oko v hlavě, chrání je před škůdci, zlé a škodlivé vyhony ořezuje, stromek v mládí narovnává, proti větrům a bouřím podporuje, škodlivý hmyz sbírá a ničí, vůbec odstraňuje vše, co by stromku mohlo škoditi. Tak čiňte i vy, rodičové křesťanští, dítkám vašim. Vložte v útlé srdce dítek dobré símě moudrého a spasitelného naučení, starejte se, aby tato naučení se zachovávala, co zlého se na dětech objeví, odstraňte ihned, zlé řeči, špatné příklady vzdalujte od dítek, a dejte pozor, aby nebyly svedeny a pokaženy od jiných lidí. A základ všeho výchovu a vyučování jest a bude vždy náboženství, bázeň Boží. Jestli toto schází, schází pak všechno. Odtud vychází dětem život nebo smrt. Vzdělávejte nejen

rozum dítek, ale hlavně srdce uslechťujte, mysl jejich posvěcujte. Jen ctnost a moudrost, jen bázeň Boží a sebezapření dodávají člověku pravé ceny a činí jej opravdu šťastným. Proto nepřestává Bůh rodičů napominati, aby dítky své nábožně a ctnostně vychovávali. »Sedíš-li v domě tvém«, praví Hospodin každému otci, každé matce, »jsi-li na cestách, když vstáváš nebo léháš, uč děti své to činiti, co přikazují, aby Boha svého a Pána milovaly a jemu celým srdcem sloužily.« »Maš-li syny«, napomíná moudrý Sirach, »cvič je a ohýbej je v mládí jejich, t. j. měj je k poslušnosti. Máš-li dcery, opatruj tělo jejich a neukazuj veselé tváře k nim, t. j. drž je v přísné kázni.« (Sir. 7.) A svatý Pavel napomíná křesťanské rodiče: »A vy, otcové, nepoužívejte k hněvu synův a dcer svých: ale vychovávejte je v kázni a v trestání Páně.« (Efes. 6.) A svatý Jan Zlatoustý praví: »Jestliže učitelé a kněží mají od Boha rozkaz, aby bděli nad dítkami vašimi, protože z nich jednou budou muset učet klasti, čím více máte vy rodiče nad dětmi svými bdíti a čím přísnější učet bude od vás Bůh žádati! Učte tedy dítky své od mladosti pravdám svatého náboženství a vštepujte jim lásku ke ctnosti! Ale všechno vaše učení, napominání a kárání by nic nepomohlo, kdybyste nedávali dětem svým dobrý příklad. Předcházejte dětem dobrým příkladem, ukažte jim, že sami náboženství si vážíte a je milujete. O Bohu a svatých věcech jen s úctou mluvte; ukažte při všem, že Boha vždy na paměti máte; zachovávejte svědomitě předpisy náboženství a přikázání církve! Ukažte dětem v neštěstí a utrpení trpělivost a spokojenost, ukažte jim pevnou důvěru v Boha! Naučte je býti dobrotivými a úslužnými, smílivými. Odstraňte od dětí svých všeliké nepatřičné, dvojsmyslné řeči a neurážené nikdy citu stydlivosti! V této době náказы mravní mějtež tím více pozor a péči o své děti a veďte je v kázni a bázni Boží. Pohližte vždy na příklad svaté Rodiny a posvěcujte následováním jejím své rodiny. S rodiči smírně vychovávejte i učitelé dítky vám svěřené, a tak zalibte se všichni nejsv. Srdci Páně. Poněvadž výchov dítek tak důležitým jest, prostě o milost k tomu potřebnou.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanské vychování dítek v rodinách a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Modlitbou i vlivem působiti ku křesťanskému vychování v rodinách.

Úmysl v prosinci: Křesťanská pokora.

Škola Božského Srdce Páně.

Jsi-li v propasti bázňě, jdi k Srdci Ježíšovu; ono jest propastí lásky a důvěry, spolehni se naň;
tam naučíš se, že bázeň láске ustoupiti musí. *Bl. Markéta.*
Jaká blaženost, spojití svá utrpení s bolestmi Spasitele! *Sv. Bonaventura.*

Ó milostivý Tvoce hvězd!

Ambr. V adventě.

milostivý Tvoce hvězd,
Jenž věčným světlem věrných jest,
Ó Kriste, Spáso, velebný,
Slyš věrných svých hlas prosebný.

By svět se z dráhy nešinul
A svodem ďábla nezhylnul,
Tys láskou puzen samoděk
Se's umdlému dal světu v lék.

Bys za hřích zadost učinil,
Jímž svět se celý provinil,
Ty v obět v čisté bezvině
Jdeš na kříž z děvi svatyně.

Když sláva Tvá a pochvala
Se nejdřív světem ozvala,
Tu nebe, peklo pojal strach
A úctou nice padli v prach.

Ó Soudce náš, v den poslední
Již k našim prosbám pohledni,
Tvé milosti zbroj předraha
Nás chraň a braň vždy od vraha.

Čest, chvála, oslava a ples
Še Otcovi a Synu nes,
I Duchu svatému sejev
Vše věky věků chvalozpěv.

FR. SUŠIL.

Bůh přebýval mezi námi!

(K Vánocům)

Velebiž duše moje Hospodina, a vše, co ve mně jest, chval sváté jméno jeho, tak zvolati má jeden každý z nás v přeradostné a posvátné slavnosti dnešní. Vždyť narozeno jest nám dítě a syn dán jest nám. Moc panovnícká spočívá na bedrách jeho. A to jest Tvůj Syn, věčný Bože, a Ty dal jsi mu trůn otce jeho Davida, aby království jeho nebylo konce.

A jméno našeho novorozeného Spasitele jest rádce. On seznamuje nás s tajnými úradky Božími, odkrývá nám vůli jeho. On jest to, jenž nás učí sloužiti Bohu v duchu a v pravdě, a k tomu konci zjednal nám potřebnou pomoc.

Jméno jeho jest: podivuhodný. Vždyť zázrakem lásky Boží bylo jeho vtělení se, jeho život, jeho činnost, jeho smrt, jeho z mrtvých vstání a na nebe vstoupení. Svědky jeho podivuhodné lásky byli všichni ti slepí, hluchí, němí, kulhaví, malomocní a ubožáci, které on jediným slovem, ba jen pouhou vůlí svou uzdravil, a všichni onino mrtví, které svou všemohoucností životu zase vrátil.

Jméno jeho jest Bůh. On, narozený Spasitel Ježíš Kristus, jest odleskem slávy Boží a obrazem jeho podstaty; on Bůh jest z Boha vyšlý, Bůh požehnaný na věky.

Jeho jméno jest kníže pokoje. On zjednal pokoj mezi lidmi hřešícími a uraženým Bohem, Otcem svým. On otevřel nám nebesa a zjednal přístup ke trůnu Hospodinově, on přinesl nám pravý mír, pokoj lidem dobré vůle.

Jméno jeho jest: Otec budoucího věku. Jemu, Kristu Pánu, dal Otec nebeský veškerou moc na nebi i na zemi; jemu dal jméno, které nade všechna jména jest a v němž všichni lidé spasení býti mají. Trůn jeho stojí a státi bude na věky a žezlo jeho jest žezlo spravedlnosti. On jest naším soudcem, neboť Otec nesoudí nikoho, ale odevzdal veškerý soud Synovi, který si nás podruhé smrtí a krví svou zakoupil. On, Spasitel světa, vtělený Bůh, jest Pánem budoucího věku, Pánem věčnosti. A tento vznešený Syn Otce nebeského, jemuž celé nebe se klaní, on opouští slávu svou, on sestupuje na tuto naši bídnou zemi, on obléká se v poniženost lidskou bera na sebe všecku

slabost, všechny útrapy a svízele přirozenosti lidské; tento Král nebeský, Bůh náš všemohoucí leží dnes před očima našima v jeslích, a to jako malé, chudičké, všeho lesku a moci prázdné děťátko, a to ještě v prostém chlévě betlemském.

Jestli kdo chce rozjímati o lásce Boží k nám, o té lásce, která neznala mezí, která takřka sama sebe převýšila, o lásce, která více již dáti nám nemohla

svaté jeho jméno! Dnešní noci učinil Pán k vůli nám zázrak, neboť stalo se skutkem, o čem prorokové prorokovali, po čem všichni svatí Starého Zákona tak horoucně toužili, stalo se skutkem, co sám Bůh již po prvotném hříchu byl přislíbil: »A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi.« Temnota noční ozářena jest leskem sestupujícího Boha na zemi a procházejícího čistým tělem Marie

Chrám narození Páně.

nežli dala, ten jen ať přemýšlí a rozjímá o narození Pána Ježíše Krista. Proto, ač každá slavnost Páně v roce církevním konaná nám na mysl uvádí lásku Boží k nám, pamatuje nás na milosrdenství a milost Páně, přece slavnost vánoční nejvíce a nejdůtklivěji nám na oči staví lásku tuto bezpříkladnou a nezměrnou, a proto dobře zasluhuje náзву »Svátek lásky Boží«. A proto veletíž duše má Hospodina, a vše, co ve mně jest, chval

Panny. Kdo z nás dovede pochopiti, co pohnulo Otce nebeského k takovému zázraku, že vydal Syna svého na tento svět? Kdo pochopiti dovede, co pohnulo Syna Božího, že se vydal na tolikrát utrpení? Rozum náš jest na to slab. Tak jako nedovedeme vyzkoumati slabým svým lidským rozumem jsoucnost Boží, tak i nedovedeme poznati a pochopiti nejpřednější jeho vlastnost: lásku.

Jenom čí srdce čisté jest, čí srdce

prázdné jest světských choutek, či srdce zcela miluje Boha, jen takové srdce poněkud může pocítiti mocnost lásky Boží. Proto rozplývali se radostí svatí a světice Boží, kdykoli rozjímali o narození Páně, proto až dosud mezi všemi svátky slavnost vánoční nejvíce čisté radosti přináší na svět a svaté kouzlo její mocně se dotýká i srdcí hříšných, Bohu odcizených.

Jestliže však pochopiti nemůžeme lásku Boží k nám, jevíci se v narození Páně, tím více můžeme a máme ji chváliti a velebiti, tím více máme za ni děkovati. Proto sláva budiž Bohu na výsostech! Sláva a dík Tobě, Bože milostivý, za tento převeliký dar Syna Tvého, neboť v něm a s ním jsi nám daroval vše, co nás šťastnými činí na zemi i na věčnosti. Jak bídní bychom byli bez tohoto daru lásky Tvé! Věčná záhuba, jako u padlých andělů, by byla našim údělem, Ty nám však přece otevřítí ráčil brány nebes a skrze Syna svého nám i pomáháš, abychom k nim dojíti mohli. Sláva a dík Tobě, neskonalý Synu Boží, ujal jsi se nás, nejbídnějších a nejnehodnějších tvorů svých. Stvořil jsi nás, ale my sami urvali jsme Tobě duše naše, Ty však znova se obětuješ, abys jich získal pro sebe. Jen dobro, jen spásu naši časnou i věčnou měl jsi na zřeteli, a proto nejhroznějším

utrpením vydal jsi se v obět. Jaké to srdce! Srdce Tvé, srdce plné lásky vpravdě božské, srdce, které se samo láskou strávilo, jen aby pomohlo nám. Již první tlukot srdce Tvého platil nám a nepřestalo pro nás tlouci, až dotlouklo na kříži v ponížení; tluče však pro nás i posud neustále v oslavení.

Ó krásné, lásky Boží plné Vánoce, kdo ubráni se kouzlu vašemu? Kým neochvěje až do té duše hlas andělů ve svaté noci volajících: »Zvěstujeme vám velikou radost, dnes narodil se váš Spasitel, jenž jest Kristus Pán.«? Koho nerozradostní vánoční zpěv těchto andělů, tak krásný a dojmavý, jenž po 2000 letech neztratil něhy a krásy: »Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle.«? Ba ano, radujme se z narození Páně! Plesáme, ale jak dlouho trvá tato naše radost posvátná? Ne dlouho. Svět zapudí ji brzy!

Ó kéž by pevněji zakotvila se v nás vánoční radostná nálada, kéž bychom všichni závodili v odplatě Bohu a Spasiteli našemu! On obětoval se nám cele, odevzdejme i my sami sebe cele, tělo i duši svou, jeho službě, zasvěťme život i smrt svou! Tak přinesou nám Vánoce nejlepšího nadělení.

BOH. HENDL.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 9.

Tota pulchra es, amica mea, et macula
non est in te. (Cant. 4, 7.)

Když, dceruško má, jsi se narodila
a s křestním brodě umylas svou duši,
šat bílý oblekla, jenž ti tak sluší,
již tenkrát jsi se mi zalíbila.

Když poprvé jsi, dcerko, v sněžném šatě
a s vínkem na hlavě a svíci v dlaní,
šla zbožně k těla mého přijímání,
již tenkrát láska moje objala tě.

Tys všechna krásná, moje přítelkyně,
neb příklad vzácný svoji u nevině
jsi na duši si vzala Mariině.

Pojď ke mně, pojď, o holuběnko čistá!
Hle, v mojí Srdci pro tebe dost místa —
tvůj ženich stánek svadební v něm chystá.

Píseň 10.

Veni de Libano, sponsa mea, veni de
capite Amana, et vertice Sanir et Hermon.
de cubilibus leonum, de montibus pardorum.
(Cant. 4, 8)

Ty Libanonské vrchy nehostinné:
v nich černají se samé skalní sluje,
v nich leopard a lev svou zrádu snuje,
z ní poutníkovi záhuba tam kyne.

Pojď, snoubenko má, sestup s hor těch dolů,
já o bezpečí tvé se věru bojím;
pojď, skryj se, milovaná, v Srdci mojí,
zde bez bázně se budem těšit spolu.

Lev řvoucí — ďábel — loudívá se všude
a hledá, koho pohltil by v chřtánu —
pojď, skryj se před ním v Srdce mého stanu!

Zde nevinost tvá v bezpečnosti bude,
neb z mého Srdce šlehaících střel
se velmi hrozí ďábel nepřítel.

Píseň 11.

Veni de Libano, sponsa mea, veni de
Libano, veni, coronaberis. (Cant. 4, 8.)

Slyš, na kostele umíráček zvoní,
dech smrti zasáh' růže libý květ;
již opouští má vyvolená svět,
a moji andělé si jdou již pro ni.

Tu každý její přítel slzu roní
a žaluje, že nevrátí se zpět;
leč ona s jásotem se dala v let
sem k obloze, jež nad zemí se kloní.

Pojď, duše drahá v přeblažené kraje,
pojď, koruna již čeká na tebe,
sbor duchů píseň svadební již hraje.

Zříš družek tvých již lilijový sbor,
jak chystá se tě uvést do nebe?
Ó vítěj nás s Libanonských hor!

Píseň 12.

Vulnerasti cor meum, soror mea sponsa,
vulnerasti cor meum in uno oculorum tu-
orum et in uno crine colli tui
(Cant. 4, 9.)

Z tvých očí, sestro moje žádoucí,
ten jeden pohled Srdce moje zranil,
a nikdo by se jemu neubráníl,
tak milý byl a láskou prahnoucí.

I každá kadeř bohatých tvých vlasů,
jež splývají ti volně po rameni,
mé Srdce jala v lásky rozechvění,
že u větším se rozeplálo jasu.

Když ranilo mne vojínovo kopí
a vyšla z mého Srdce s vodou krev,
tu usmířen byl Otce mého hněv.

Mne ranil nyní milé mojí zjev
a v proudu milosti se bok můj topí...
Ó lásky mé k ní nikdo nepochopí!

Na konci roku.

Život náš na zemi podobá se klubku, s kterého se ustavičně nit sesoukává, až konečně dojde se ke konci, a je po klubku. Každé hodiny, každého dne a měsíce ubývá nám na životě, čím dál tím více blížíme se ke hrobu. Je to následek hříchu prvotného, naše staroba a naše smrt, je to trest za přestoupení prvního přikázání Božího v ráji. A jelikož každé vteriny nám života pozemského ubývá, proto každého času sobě býti vědomi máme konce svého — smrt má býti na očích, a běda tomu, kdo na ni úplně zapomíná. Ovšem skýtá nám život se všemi lákadly, se všemi pokušeními, se všemi starostmi a svízely i se všemi radovánkami svými mnoho příležitostí, že zapomínáme na konec pouti pozemské, ale to je právě naší chybou, naší škodou. Jak mnoho dobrého proto zanedbáváme a jak mnoho zlého pášeme! Proto aspoň dnes na konci roku, kdy zase dlouhá nit zmizela s klubka života našeho, kdy o hodný kus jsme postoupili k smrti, soudu, nebi anebo dokonce snad i peklu, pomněme na konec. A tu zajisté napadne nám maně otázka, co prospělo by nám asi a prodloužilo život náš až k nejzazší možné hranici? A co naopak ukracuje před časem délku žití našeho? Mnoho mudrců již o tomto předmětu přemýšlelo, jeden hádal to, druhý ono, ale nejpravdivěji odpovídá nám na tuto otázku mudřec Starého Zákona, Šalomoun, jenž osvěcen jsa Duchem sv., praví ve svých při-

slovích (10, 27): »Bázeň Boží prodlužuje dny (života), ale léta bezbožných budou zkrácena.« Jak jednoduchá a přece jak hlubokého smyslu plná to slova! Rozjmejme trochu o nich!

1. Bázeň Boží prodlužuje dny. Není zajisté člověka, jenž by si nepřál, aby smrt co nejdéle na sebe čekati dala. I ten těhou let shrbený stařec, jenž sebou sotva vládnouti může, i ten si přeje: »Ještě jen několik dní, měsíců chtěl bych žíti.« Ale na druhé straně není zase člověka na celém Božím světě, jenž by dovedl kolo času zastaviti; tu nepomáhá ani bohatství, ani důstojnost, ani věda, smrt se blíží kroky obrovskými. Ovšem podaří se leckdy moudrému lékaři, že nemocného od smrti zachrání, ale to je záchrana jen na nějaký krátký čas. Ovšem pomáhá střidmost a opatrnost v životě k odvrácení nemoci a nebezpečí smrti, ale při tom nicméně ztrácí se nit s klubka života neustále. Je-li vůbec nějaký prostředek možný, jímž se život náš vpravdě prodloužiti může, je to jen onen, o němž praví Šalomoun: bázeň Boží, neboť tato prodlužuje dny života, a sám Bůh nám prostředek tento doporučí ústy svého mudrce. Bojme se Boha, ale ne otrocky, nýbrž dětinsky; neboť ohromný jest rozdíl mezi bázní otrockou a bázní dětinskou. Kain bál se Boha po svém hrozném skutku a v zoufalství bloudil po světě. Jidáš bál se Boha po své černé zradě, šel však a oběsil se. Hříšník mající na svědomí svým hojnost černých skutků bojí se

Boha, jakmile nějaké nebezpečí mu zahrozí, v bouři a blesku, v povodni, v těžké nemoci a p. a prosí úpěnlivě o smilování. Jakmile však nebezpečí pomine, kráčí zase bezstarostně po starých cestách hříšných. To jest bázeň otrocká, taková neprodlužuje dny života našeho, nýbrž ztrpčuje a zkracuje je, jakož jsme viděli na Kainovi a Jidášovi.

Ne otrocká, ale dětinná musí být naše bázeň před Bohem! Boha se báti máme jako našeho nejlepšího, nás milujícího Otce. Kdo touto bázní naplněn jest, bojí se ustavičně něco zlého činiti a nechce Boha všude přítomného a vše-vědoucího ani myšlenkami a slovy, tím méně hříšnými skutky urazit. Kdo bázeň tuto před Bohem má, ten se ustavičně přičiňuje, aby vůli Boží vždy více a lépe poznával a pak dle ní živ byl. Takovou pravou bázeň Boží zříme na patriarchovi Noemovi. Ani zlým příkladem svých tehdejších zkažených vrstevníkův, ani jejich výsměchem nedal se odvrátiti od cesty přikázání Božích.

Abraham opustil rodinu, otcovský dům, otčinu, aby šel za slovem Hospodínovým. Ba i nejdražšího syna svého hotov byl Bohu obětovati. Josef Egyptský sváděn byl nemravnou ženou ke hříchu, ale jsa pamětliv vsudypřítomnosti Boží, nesvolil a raději nevině potom trpěl, nežli by Boha urazil. Tuto bázeň Boží zříme na všech světcích Starého i Nového Zákona. Takovou bázeň dětinnou má na mysli Šalomoun říka: »Bázeň Boží prodlužuje dny.« Avšak tu zase dobře rozuměti dlužno. Slovo »prodlužuje dny« nesmíme tak rozuměti, jakoby snad takový člověk hrozně dlouhého věku dožiti se musil, neboť ješitností jest dlouhého života si přát, praví sv. Tomáš Kempenský, ale o dobrý život málo se starati. Zkušenost nás učí, že svatí a světice Boží často v útlém věku zemřeli. Sám Spasitel náš ráčil se dožiti jen 33 let. Proto také

nepraví mudřec, že se prodlužují léta, nýbrž dnové naši, poněvadž zbožný a Boha se bojící člověk čas svůj zde na zemi ne podle let, ale podle dnů měří, jsa každého dne hotov skončiti, a proto i každého dne se přičiňuje vůli Boží plniti. Proto znamenají slova: »Bázeň Boží prodlužuje dny« dle tajemného smyslu svého toto: bázeň Boží dodává každému dni života našeho vysoké ceny, činí jej drahým a vzácným před obličejem Páně, tak že jediný takový den jest dražší a lepší nežli 30, 60, 90 životních let bezbožníkův. Ano, bázeň Boží prodlužuje dny, a sice až přes smrt tělesnou, prodlužuje je až do nebe. Kdo se Boha vpravdě bojí, ten pokládá sebe sama za cizince na této zemi a Bůh vede ho příkázáními svými jako kdysi Abrahama, aby v cizině nezboudil, posiluje ho v boji proti nepřítelům, proti pokušením a hříchu, aby nepodleh, tak jako vedl Josefa Egyptského.

Bázeň Boží zjednává nám pozhnání, tak že se vše k našemu prospěchu daří, těší nás a povznáší naše zraky v důvěře k lepšímu, ano nejlepšímu životu budoucímu. Jestliže pak vpravdě zemrou ti, kdož se Boha nebáli, zachráněn bude Bcha se bojící jako Noe v potopě; i hrob jeho bude proň jakousi archou, která ho chrání a zakrývá v bouřích a nebezpečích, a po krátkém čase vyjde jako Josef z temnoty žalární i on z temnoty hrobové a oděn jsa slávou dítek Božích, zasedne na trůn nebeský, aby u svého Boha, Krále nejvyššího, radoval se z ustavičných, žádnou nocí nepřerušovaných, blažených dnů. Tak prodlužuje bázeň Boží dny člověka. Ale na druhé straně

2. léta bezbožných budou zkrácena. Jak by neměl hříšník slyšet slova tato ztrnouti? Vždyť miluje život svůj láskou nezřízenou a velice se bojí smrti. Ale mudřec praví: »Léta bezbožných budou zkrácena.« Zde již není

řeči o dnech, nýbrž o celých letech. A to děje se z těchto příčin:

a) Bůh nechce smrti hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl, a proto popřává tak mnohým hříšníkům vysokého věku. On počítá jim léta za dny, aby jen příležitost měli k pokání.

b) Bezbožníci však v slepotě své nepozorují krátkost času, neboť myslí, že déle trvatí bude; proto odkládají s pokáním ode dne ke dni, od roku k roku, a pořád a pořád mají času dosti k polepšení. Avšak je-li míra Boží shovívavosti naplněna, zůstává-li hříšník ustavičně v hříších zatvrzelý a tak hřeší proti Duchu sv., tu přetrhne Bůh nit života jeho, zavře léta jeho, a za ním leží celý ten dlouhý život bez zásluhy, bez dobrého, prázdný a pustý jako poušť.

Ó jak naříkati budou tací ubožáci tam na věčnosti, jak volati budou slovy Knihy moudrosti: „Ó nás nemoudrých a bláhových! Jak jsme zbloudili od cesty pravdy, a světlo spravedlnosti nesvítilo nám, a slunce poznání nevzešlo nám! Umdleli jsme na cestě zloby a chodili po tvrdých cestách, ale cesty Páně nepoznali jsme. Co pomohla nám pycha, co prospěla nám chlouba našeho bohatství? Vše to přešlo jako stín nebo jako posel běžící, jako loď letící po moři, po níž nezřítí ani stopy, jako pták, jenž vzduchem letí a po jehož letu nezůstává známky, anebo jako vystřelený šíp, jehož cesty

vzduchem neznamenáme. Tak i my narodili jsme se a zmizeli jsme zase brzy, a nemůžeme vykáhati se žádným znamením ctnosti, nýbrž jen naší zlobou jsme zničeni.“ To jest rozmluva hříšníků v pekle, dodává svatý muž.

Co jest tedy platen celý život, kdyby sebe déle trval, je-li konec jeho tak nešťastný? A proto kéž řeč bezbožníkův otřese srdcem naším a nažene nám spásitelnou bázeň, abychom, pokud čas a příležitost jest, se obrátili a pokání činili.

Kdo ví, kdo z nás již za rok nebude slaviti poslední den v roce, kdo již okoušeti bude tam na věčnosti, čeho si zasloužil zde na zemi?

Děkujmež Bohu na kolenou za dar života, za dar času. Děkujme mu za dobrotu, shovívavost a lásku, kterou nám prokázal, že hned nás nevzal z tohoto světa, nýbrž popřává času a příležitosti k hojným dobrým skutkům. Bojme se Boha a choďme po cestě jeho svatě vůle, tak prodloužíme dny na léta a jednou okusíme, jak sladký jest Pán, jemuž jsme zde život svůj zasvětili, jež jsme zde vyznávali, milovali a ho poslouchali. A jako jest bázeň Boží počátkem vši moudrosti, tak jest i prostředkem, jenž záslužným a milostiplným činí krátký život náš, neboť Bůh to praví: „Bázeň Boží prodlužuje dny, ale léta bezbožných budou zkrácena.“

BOH. HENDL.

Několik zázračných událostí ku zvýšení úcty svatého Antonína Paduanského

Podává VÁCLAV DAVÍDEK, katecheta v Turnově. (O.)

Několik dopisů z rozmanitých zemí.

Svatý Antonín vyslyšel prosby
zbožných řeholnic.

Ze Severní Ameriky bylo dne 7. ledna 1882 oznámeno: V jistém městě americkém, ve státu Missouri ležícím, vyučovaly řeholnice již po několik let křesťanskou mládež; dětí bylo takové množství, že místnosti k vyučování určené, a jen na čas ctihodným sestrám propůjčené, nestačovaly. K tomu ku všemu majitel téhož domu jim dal výpověď.

Kam se měly ubohé obrátiti o pomoc? Kdekolí prosily o větší částku peněžní, všude se potkaly s nepořízenou. Jsouce takto zbaveny veškeré naděje na pomoc lidskou, svěřily veškeru záležitost svatému Antonínu.

A hle! Světec Boží neodepřel jim pomoci jako lidé, nýbrž pomohl jim tak rychle, že se toho ani nenadály. Vzbudil jim zcela neznámé dobrodince, kteří jim tolik peněz poskytl, že si vystavěly nejen krásné místnosti pro nedospělou mládež, nýbrž že si i mohly zařídit vyšší dívčí školu. V tomto novém místě zajisté vykonají pro vše dobré a šlechetné nadšené řeholnice mnoho dobrého; co bude ku cti a slávě Boží a povznesení církve katolické. (•St. Franc.-Glöckl.• 6. seš., 1882.)

Svatý Antonín zachránil sedm
osob před uhořením.

Z Dolních Rakous se nám píše dne 15. července b. r.: Dne 31. května vypukl ohromný oheň ve městě našem (Pechlarn); 42 domů bylo zničeno. Při tomto ohromném neštěstí udál se však

tento pamětihodný příběh: •Brzy po vypuknutí ohně o 1 hodině po půlnoci začal hořeti dům mého bratra (tak píše totiž osoba M. S.), který byl obchodníkem. Snažili jsme se tudíž ještě něco z domu zachrániti, avšak jakmile jsme do domu vkročili, nemohli jsme se již z něho dostat. Bylo nás sedm, kteří jsme takto uhořeti měli. V tomto hrozném okamžiku vzpomněla jsem si na zázračnou moc sv. Antonína, o níž jsem byla tolik čítala, a proto s veškerou důvěrou jsem jej a Pannu Marii vzývati počala. Teprve po 3 hodinách, když oheň okolo udušen byl, mohli jsme všichni vystoupiti. Bratr a švakrova omdleli při vystoupení, ostatní byli úplně zdraví. Uvnitř domu neshořelo ničeho, jenom okna byla zničena. Ve sklepě byl petrolej, lih a jiné snadno hořlavé věci většinou neprikryty; hořící jiskry padaly do sklepa, avšak neštěstí nepříhodilo se žádné; v popel byly obráceny toliko brambory.

Zázračné své zachránění jakož i zachování ostatních věcí připisujeme moce přímlově sv. Antonína, o čemž jsme si umínili veřejnosti ihned zprávu dáti. (•St. Franc.-Glöckl.• 1885, seš. 1.)

Ztracený jízdní lístek.

Z Holandska, ze dne 25. března 1885.: Jistý biskup, který byl členem III. řádu svatého Františka a velikým ctitelem sv. Antonína Paduanského, odcestoval na delší dobu a tu se na nádraží přihodilo, když měl již vstupovati, ztratit svůj jízdní lístek. Po národním hledání odebral se k pokladně pro nový. Na cestě povzdechl nábožně k sv. Antonínu a v tom okamžiku přichází mu člověk

vstříc s otázkou, zda-li neztratil jízdní lístek? — Zdaž v tom nespátrujeme zvláštní pomoc světeč Paduanského? — táže se též zbožný biskup (•St. Franc.-Glöckl.• seš. 9. 1885.)

Prosba vyslyšena.

Ze Štýrska: Dp. farář F. K. z osady K., zaslal nám následující dopis k uveřejnění:

Ve svatém postním týdnu minulého roku zaslal jsem 77 zlatých za obdržené mešní roucho do městečka V. Letošního roku byl jsem však upomenut, abych svrchu udaný obnos zaplatil. Abych tudíž upomínatele přesvědčil, že jsem vše již dávno vyrovnal, hledal jsem nejdříve poštovní stvrzenku, avšak veškerá má práce zdála se býti marnou. Ani na poště nemohli nalézt stvrzení zaslanych mých peněz. Ježto pak jsem správcem osady pohorské, tudíž velice chudé, byla to pro mně veliká rána. Proto když jsem přišel ku svému příteli do D., stěžoval jsem si velmi, avšak on mne těšil, že listek mohu ještě naleznouti, zvláště budu-li o pomoc prositi sv. Antonína. »To jsem již učinil«, zvolal jsem, »a proto přidejte k modlitbám mým i vaše, a pak snad budeme vyslyšeni.« Přátelé přislíbili pomoc a skutečně se modlili každodenně známý hymnus ku světci: »Si quaeris miracula...«

Když jsem se navrátil od přítele za několik dní, prohledal jsem opět všechno. Otevřel jsem skříň a jaké bylo mé podivení, když jsem zcela nahoře na listinách spatřil toužebně hledanou poštovní stvrzenku. Kolikrát jsem místo toto prohlédač, avšak nadarmo! Nyní poznávám, že na přímluvu sv. Antonína jsem byl vyslyšen. Kdybych jej byl již dříve tak upřímně vzýval, jako nyní, mohl jsem klidně spáti. Tyto řádky však píš, aby svět poznal, jak mocným jest tento světec u Boha. (Sendbl. d. hl. Jos., červen 1885.)

Potrestaný zloděj.

Z Jižní Afriky: I pod ohnivými slunečními paprsky nehostinné Afriky čítá sv. Antonín hojně ctitelů. V menším městečku (Umtata) zvaném, usídlilo se pět sester sv. Kříže, aby zde vychovávaly po křesťanskou pohanskou mládež. Zařídily si malý přibytěk a do něho si zakoupily i několik kraviček a jiného druhu dobytka.

Časně z rána, jednoho dne, chybělo jim však šest volů, jedna kravička a telátko. Pro chudé sestry byla to ovšem veliká rána. Když po dlouhém hledání nemohly vypátrati zloděje, obrátily se k sv. Antonínu o pomoc. A tu si vzpomněl správce jejich hospodářství, že před časem propustil jednoho Kaffra z práce, který mnoho nepříjemností mu natropil; i napadla mu ihned myšlenka, že on dobytek bezpochyby z pomsty, odcizil. Věci ujala se sama městská rada, které se podařilo po 10 dnech, v dáli 50 mil od městečka zloděje i se stádem uzmutým zachytiti. Byl jim skutečně propuštěn druhdy sluha, na něhož podezření padlo. S jásosem uvítalo obyvatelstvo zprávu, že odcizený statek bude navrácen. Vinník pak potrestán jest i tím, že netoliko musel odcizené stádo vrátiti, nýbrž za pokutu musel k tomu i svoji krávu a telátko přidati.

Úcta sv. Antonína od toho okamžiku ve městě samém i v okolí valně se rozšířila. Komu nebylo známo, že i v Africe světec Paduanský se uctívá, tomu za důkaz z mnoha zpráv, jež po ruce máme, nechť poslouží řádky tyto. (•St. Franc.-Glöckl.• seš. 7. 1885.)

Sv. Antonín pomáhá vždycky.

Z Italie: P. Q. Podivuhodné jsou cesty Boží, jež volí Prozřetelnost božská mnohdy, aby dokázala všemohoucnost svou. Důkaz patrný toho vidíme i při

sv. Antonínu. Abych lásku i našeho lidu k němu z tisíců a z tisíců případů, jež se ku přimluvě jeho staly ukázal, označuji následující:

Ve válečném roku 1870. opatroval jsem několikrát ještě spolubratry nemocné vojíny ve Francii. O vigilii Božího hodu vánočního dorazili jsme do města Corbeille (na Seine) a ježto jsme nemohli nikde noclehu dostati, uhostili jsme se v městské radnici. Světnice naše podobala se chlévu, kde se narodilo Božské Jesulátko. Několik otěpl slámy, po zemi rozházených, tvořilo naši postel. Ze všech stran fičel na nás vítr, anž i sníh na nás padal, ježto okna byla rozbita. Abychom nereptali, vzpomínali jsme, co pro nás vytrpěti musilo Jesulátko s Matičkou svou při narození. Časné z rána jsme se odebrali do klášterního chrámu, abychoi přítomni byli oběti nejsvětější. Po mši sv. jsme se seřadili, abychoi další pochod nastoupili; všichni byli v určitou hodinu připraveni, jen jeden spolubratr náš ještě něco hledal ve slámě. Na mou otázku, co ztratil? — odpovídal, že klíček ku cestovnímu vaku. Za tou příčinou jsem se pomodlil »Ave Maria« ku cti sv. Antonína, a když jsem právě modlitbu tuto dokončiti chtěl, tu nutilo mne to k zemi se schýliti; sáhl jsem do slámy, již spolubratr několikráte byl proklepal, a klíček jsem ihned nalezl. Poznal jsem z toho, že novorozené dítko Betlemské oslavilo opět svého věrného služebníka. Sláva budiž tudíž Bohu Otci na výsosti a veleben budiž sv. Antonín, jenž u Boha tak velikou moc má. (»St. Franc.-Glöckl« seš. 2. 1885.)

Stříbrné dítko.

Z Portugalska. Jistý kníže v Portugalsku žil delší léta bez potomků.

V naději, že sv. Antonín vyslyší prosby jeho, přislíbil, že pošle do Padui ulité dítko z čistého stříbra v odměnu za vyslyšení proseb. Prosa jeho byla skutečně vyslyšena a Bůh jej obdaril zdravým synáčkem. Slibu svému též dostal. Obávaje se však, aby dar tak drahocenný nebyl z chrámu Páně v Padui uzmut, zaslal dítko ulité z čistého stříbra do Říma sv. Otci. Vážilo právě tolik, co jeho novorozeně. Avšak Pius IX. povolal k sobě z Padui z františkánského kláštera bratra Valentina a jemu odevzdal zaslaný mu dar s tím přáním, aby byl ponechán tam, kam sliben byl a aby dle přání poutníkům ukazován byl.

Tím končíme náš kratičký výtah z toho nesmírného množství zázraků, jež na přimluvu světce Paduánského se byly udály. Není snad ani možno, aby člověk, čta o tak překvapujících uzdraveních, o okamžitém vyslyšení proseb, a o vyplnění toužebných přání atd., ještě tak tvrdého srdce mohl býti a nevěřil v zázračnou moc, jež světci tomuto od Boha dána jest. Není snad země, nebo státu na světě, kde zbožné duše sv. Antonína nevzývaly, a kde by z nich nikdo nebyl býval vyslyšen.

Končíme řádky tyto s tou vřelou prosbou, aby účta k němu i v našich krajinách českoslovanských co nejvíce se rozmáhala a vyslyšení proseb našemu zbožnému lidu přinesla.

Vyslyš, sv. Antoníne, prosby naše, přispěj mocnou svou přimluvou, by přání, jež v srdci chováme, v brzku se uskutečnila a my jednou v nebi s Tebou se radovali.

* * *

Sed iam claudatur noster hoc fine libellus plurima cum restent, quae memoranda forent.

Za živa pohřbená.

Skutečná událost. — Podává VILÉM SLADOMEL. (O.)

Byla by nemožno vyčísti smutný osud, jenž čekal otroky Hassana ukořistěné a koupené. Nám jest obírat se pouze Suhemou, jež více mrlvá než živá byla vynesena z mez palubí. Ve stodole Ali-ben-Agibově byla položena.

Celníci pod vládou sultána zanzibarského nečinili žádného odporu, aby otroci nebyli dodáni do domu Ali-ben-Agibova. Dostali totiž za každého otroka jisté zpropitné.

Časné zrána druhého dne vyšel Ali-ben-Agib zkoumavým okem podívat se na nové černochoy. Hassan, doprovázející pána svého, vypravoval o všech příhodách pochodu. Ali-ben-Agib spokojeně naslouchal slovům svého služebníka a hladil si dlouhý vous. Když Hassan ličil přepadnutí vesnice uhamijských černochoů, svítily rozkoší oči Ali-ben-Agibovy leskem tygřím; zachmuřil se však, když uslyšel, že velmi značná část zajatých černochoů na děsné poušti zahynula.

„Vidíš tedy, pane,“ ukončil Hassan svoje vypravování, „že neopomenul jsem ničeho, jen abych tobě zisk zajistil. Tys čítal, že ti přivedu jen sto dvacet otroků, já však ti jich přivedl sto třicet, a mimo to slonovina, již jsem ukořistil, má cenu nejméně dvaceti zrostlých černošských otroků.“

„Jsem s tebou spokojen,“ pravil kupec. „Učinil jsi svoji povinnost a

obelstil jsi bílé úředníky, na něž patří kletba Allahova. Ale pověz mi,“ a Ali-ben-Agib při těchto slovech ukazuje na vyhublou Suhemu, jež úplně vysílenu jsouc, ležela v stodole, „proč jsi mi přivedl do domu toto děcko? Či snad nevidíš, že užuž zhasne? A přece jsem i za ně musil zaplatiti clo ve přístavu!“

Hassan ovšem nepřiznal se, že přivezl Suhemu jen proto, aby i za ni dostal umluvený peníz, nýbrž lhal, že ještě do nedávna byla zdráva a že teprve při plavbě onemocněla.

Ali-ben-Agib přiblíživ se k Suhemě, kopl do ní nohou a velel jí, aby vstala.

Suhema otevřela oči a mdle divala se kolem.

„Vstaň!“ velel kupec.

Suhema namahavě nutila se, aby povstala, ale marně. Kdykoli chtěla povstati, klesla nesmírnou bolestí jsouc přemožena, zpět.

„Otrokyně tato nemá žádné ceny,“ rozzuřil se Ali-ben-Agib, upíraje na Hassana pohled hněvivý, „a já jsem zbytečně vyhodil dvacet rupií tobě a celníkům za ni! Šajtan (zlý duch, ďábel) má ji vzít, zdechlou mrchu!“

Po té obrátil se hněvivě ku Khawisovi a Marsukovi říka: „Seberte mrtvolu na rohožku a doneste ji na pole mrtvých! Bylo by bláznovstvím zvíre to déle krmiti.“ (Zvykem jest u Arabů, že nazývají otroky černošské „zvíraty“; majíť za to, že otrok nemá duše a že má stejnou cenu se zvířaty.)

Rozzoufeně obrátil se kupek ostatním otrokům, aby zkusel jejich cenu a seznal výstřek, jaký mu z nich asi kyne.

Khawis a Marsuk poslechli rozkazu. Rozprostřeli vedle Suhemy starou rohožku, vložili ji na ni, přivázali provazy, urobenými z vláken kokosových, a vynesli ji na pole, kde byly mrtvolý černochů pochovávány. Suhema nebyla však mrtva, jen smysly její byly smrtelnou mráкотou zastřeny. Strádání, hlad a únava, žízeň a duchovní útrapy překonaly ji tak, že se zdála býti mrtvou.

Suhema cítila, ~~terak~~ byla zaobalena a svázána i nesena. Ani paprsek sluneční nevnikl do jejího vězení, nicméně však přece cítila, že — dle hluku městského soudic — byla nesena ulicemi města. Brzo po té seznala dle šustotu listí a křoví, o něž nosiči její při chůzi zavádili, že nesena jest lesem. Zdaleka slyšela hukot moře a příboj. Po té cítila, že nosiči její stanuli, ji na zemi hodili. Co se má s ní státi?

Nikdy před tím nepocítěná hrůza a úzkost stáhly ji hrdlo. Snažila se vykřiknouti, ale marně. Suché rty její nepronesly výkřiku. Brzo seznala, že vedle ní hrabou písek, jámu, a napadlo jí, že má snad za živa býti zahrabána! Při tomto pomýšlení vyvstal jí na těle studený pot; tento osud její byl jen přece tak děsný, že se mu nikterak ubrániti nemohla! Hrozná tato úzkost doctoupila vrcholu, když — několik minut později — cítila, že jest pozvednuta a vhozena do jámy... Zřetelně seznávala, kterak na ni dopadá písek, kterak jí tíží nohy, prsa a hlavu. Na konec zalétly k uším jejím kročeje rychle odcházejících.

Zachování.

Jak dlouho v tomto stavu ležela, nemohla Suhema později říci, když však po delší době opět se probudila a upamatovala se na to, co se s ní posléze

stalo, seznala hrobovou tmou a ticho. Nepopsatelná hrůza zmocnila se její duše. Před duchovním okem jejím táhly vidiny jejího šťastného a radostného mládí, po té všechny útrapy, počínající od děsné smrti otcovy až k mukám sestry a matky, až k jejímu pochodu po strašlivé poušti. Hrozný řetěz těchto všech útrap zřetelně stavěl se jí před duši. Proč nezemřela asi zároveň se svými milými?! Nicméně však přece vzpíra'la se všechna přirozenost Suhemy hrozně myslence: býti za živa zahrabána a v hrobě zdlouha umírat. Byla přece ještě tak mladá! Zdaliž by se mohla zachrániti? Zdaliž by se život na ni ještě jednou nadostně mohl usmáti? Zdaliž by snad přece ještě bylo možno, aby štěstí zapudilo všechna její dosavadní utrpení? Tyto myšlenky, ač bez potěchy a bez naděje v jejím postavení, vrátily nešťastnému děcku přece tolik síly, že opravdu vážně pomýšlela na to, kterak by se z hrobu svého vyprostila. Výška písku, jenž byl na ni nahnul, nemohla býti přílišnou, jinak musila by už dávno se udusiti. I vynaložila všechny možné síly, jež náhlá naděje v člověku vyvíjí, aby se vybavila z obalu rohožky, do níž byla zaobalena, ale nadarmo; docílila jen toho, že mohla pouze poněkud výše nazvednouti hlavu, čímž se stalo, že písek s hlavy a prsou odsypán byl k nohám. Suhema mohla poněkud svobodněji dýchat. Po té začala křičeti ze všech sil, ale hlas její zanikl v tichu nočním. Dvakrát až třikrát zdálo se jí, že slyší blížiti se kroky, jež ihned, jakmile z hrobu svého poča'la volat o pomoc, rychle zanikly. Byli to lidé, kteří nesli mrtvolu do hrobu pískem zasypat, již, jakmile je pověřivou bázní naplnil hlas z lůna země, pohodili mrtvolu a utekli. Suhema slyšela, kterak rychle utíkají a myslila, že jest už ztracena.

Ale Prozřetelnost Boží bděla nad sirotkem. Bůh, jenž přivádí člověka až

na pokraj hrobu, ten Bůh může jej také vysvoboditi z dásní hrobových. Najednou zaslechla Suhema mnohonásobný dusot, a to zcela na blízku. Rázem zrodily se jí ve hlavě dvě myšlenky: naděje na osvobození, jež ihned zmizela, když v nejbližším už okamžiku určitost, že to přicházejí sem šakalové a hyeny, naplnila její duši myšlenkou jisté smrti. Viti a štěkot šelem nočních začel Suhemě jako píseň smrti. A věru! hodná smečka hyen a šakalů, cítících mrtvoly, přikvapila sem na hody. Nejprve požraly šelmy pohozená, nepochovaná těla mrtvých otroků, jichž hrobaře volání Suhemino obrátilo na útěk. Suhemu pronikla náhlá myšlenka: až vyčenichají tebe, pustí se do tebe. Studený pot Suhemino čelo porosil. Suhema se nemýlila. Zvířata sežravše vše, co bylo lze sežrati, a vyčenichavše Suhemu, dala se za pronikavého štěkotu a vytí do vyhrabání. Trhající rohožku, do níž byla Suhema zaobalena, vytáhly šelmy i Suhemu z přičítého hrobu. Suhema ucítila krutou bolest, již jí způsobily zuby šelem na nohou. Tu — slyš! Zahoukla střelná rána v nočním tichu, jedno ze zvířat se převálilo a ostatní uprchla v děsném chvatu s místa hodů.

Ještě jednou — naposledy — Suhema vykřikla. Na blízku zazněly kroky těžké, pádné. Suhema pozbyla vědomí. Tím také byla míra utrpení jejího doplněna. Všci vši beznaděvnosti byla přece zachována na živu. Mladý totiž jakýsi německý přírodopysce, na Zanzibaru právě meškaje, použil oné noci, aby zastřílel nějakého šakala nebo hyenu. Štěkot šakalův a vytí hyen přivedly kroky mladého muže na pohřebiště otroků. Když po té rána z ručnice mladého přírodopysce skolila jednoho ze šakalův a cestovatel chvatně kráčel pro kořist, z něhož zazněl lidský výkřik. Mladý lovec považoval to z počátku za mámení smyslů, po té však

nicméně puzen jsa zvědavostí, přistoupil k vaku, rozvázal řemeny, rozbil rohožku, z níž vyzíralo zhublé tělíčko mladého černošského děvčátka, jež sice pozbylo vědomí, nicméně však přece — soudíc dle slabého tlukotu srdce — žilo. Rychle se rozhodl, že donese tento nález svůj do Zanzibaru, kde jej odevzdá správě katolického missijního domu. Mladý lovec se nemýlil. Vzav na záda polomrtvé děvčátko, donesl je do Zanzibaru katolickým misijnářům, kteří se samaritánskou ochotou přijali malou černošku, zahrnující díky a požehnaním mladého lovece, jež prokázal tímto činem krásný příklad křesťanské lásky k bližnímu.

Když Suhema procitla, seznala, že je v neznámém místě. Ležela na měkkém lůžku, jež jsouc opatřeno záclonou, umístěno bylo ve světnici bíle natřené. Dvě paní bílých obličejů, daleko bělejších než mají Arabové, stály u nohou jejích, pozorující každý pohyb její. Suhema vidouc krásné paní bílých obličejův a černých šatů, bílé lůžko, bílé záclony, bílé zdi a okna, jimiž jasné sluneční světlo zářilo, domnívala se, že umřela a že dlí v zemi duchů. První myšlenka její náležela matce.

•Kde jest moje matka?•

•Buď jen klidno, milé dítě!• odpovíděla jedna z řeholnic, •uvidíš opět svoji matinku.•

•I svého otce, ježž byl lev roztrhal, i Sakalu, tu dobrou sestřičku, jež na divé poušti zemřela?•

•I otce i sestru svoji jednou uhlídáš.•

Po té podaly milosrdné sestry dívce nádobu s libě páchnoucím nápojem. Suhema pila dlouhými doušky, načež ji pojal dlouhý, občerstvující spánek do svého objetí.

Sestra Marie.

Mezi sestrami, jež v katol. missijní stanici v Zanzibaru obíraly se ošetřováním nemocných, vzbuzuje zvláštní pozornost černoška, jménem sestra Marie,

jež se vyznamenává neobyčejnou křesťanskou láskou a milosrdenstvím, láskou ke Kristu, pokorou, ochotou a plněním těžkých povinností svého povolání. Chování její jest jemné, prozrazující vzdělání, jaké bývá vlastní Evropanům. Laskavý čtenář zajisté se už domyslí, že touto sestrou jest Suhema, černošská dívka kmene Uhamio, jejíž životní běh jsme právě byli vyličili.

Ptal-li by se někdo tichých sester, kterak se to stalo, že tato černošská dívka cele Pánu se zaslíbila, ošetřující nemocné a vyučující černošské sirotky z lásky k bližnímu, povědi mu s dovolením představené všechny osudy, jež stihly sestru Marii od prvního mládí až k jejímu vysvobození. S projevem nejvřelejších diků Bohu vypravuje po té sestra Marie sama všechny bližší okolnosti svého podivuhodného zachránění z hrobu a ze zubů šakalů, jakož i přijetí své do domu missijního. Dosud ukazuje stopy strašlivých zubů šakalích na pravé noze

Spisovatel této skutečné události podává v dalších řádcích vlastní slova Suhemina, jimiž obrácení se na katolickou víru sama vylicuje. Slova ta jsou tak prosta a přece tak dojemna, že by všeliký přídavek a přibájení byly se škodou onomu přirozenému kouzlu, jež spočívá ve způsobu, jímž černošská sestra líčí osudy své, mluví k srdci i čtenářův i poslouchajících.

Když dobré bílé sestry, vypravuje Suhema, vrátily mne se vši možnou péčí opět životu, zůstala jsem v jejich misijnářském domě, kde jsem se téměř hravě přiučila jejich jazyku. Sestry dlouho považovala jsem za bytosti vyšší. Brzy jsem tak pokročila, že jsem mohla býti v základních pravdách křesťanského náboženství vyučována. Když sestra, která mne a ještě jinou chovanku svatému náboženství vyučovala, nám vykládala modlitbu »Otče náš« a když dospěla

k páté prosbě: »A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům«, tu cítila jsem, kterak srdce mé se vzpírá významu tomu. Vše v modlitbě té bylo krásné, ale toto zdálo se mi býti nesnesitelným, tak že jsem nemohla potlačit v nitru svém jistého odporu smíšeného s bolem a hořkostí. I odebrala jsem se za tou příčinou ku své představené otázat se jí, zdaliž i já mám odpustit onomu Arabovi, jenž umírající matku mou tak strašlivě holemi týrati a sestru mou na spálené poušti bez citu pohoditi kázal. Považovala jsem to za nemožnost, abych onomu odpustila, jenž matku moji tak ukrutným způsobem zavraždití poručil.

»Milé dítě«, pravila mi představená, »Spasitel náš snášel nejběžnější muka, a vše odpustil, ba i modlil se za své katany.«

Totéž nemožno, odvětila jsem, a byt mi slova odpuštění přese rty přešla, tu by mi srdce mé namítalo, že mé odpuštění není platno a že není záslužno, poněvadž nebylo by upřímnou.

»Ubohá Suhemo«, pokračovala představená moje dále, »mám s tebou útrpnost a lituji tě nejenom proto, že's tolik vytrpěla, nýbrž hlavně proto, že tvá nehotovost odpustiti překáží ti, abys byla pokřtěna, ač tak mocně po křtu svatém toužíš. Učila jsi se ovšem pilně katechismu, ale nejsi s to, abys přemohla svoji nenávisť, a přece bys tak ráda odřekla se zlého ducha a všech skutků jeho a vši pýchy jeho. Milé dítě, s takovou nenávisť v srdci nemůžeš býti pokřtěna. Modli se, a my budeme se modliti za tebe, aby Bůh vstoupil do srdce tvého!«

Modlíla jsem se, vypravuje sestra Marie dále, a modlíla jsem se téměř bez přestání. Nenalezla jsem však nikterak úplné potěchy; brzo se mi ulehčilo, brzo zase přitížilo; byla jsem dvojnásob nešťastnou. Mnohdy bylo mi tak, že jsem

mohla zcela upřímně říci, že z té duše odpouštím Arabovi; ale ihned po té představila se mi před oči muka matčina tak zřetelně, že nenávisť ke vrahovi matčině mi v srdci potlačila veškeré odpouštění.

Den mého křtu se blížil; když nadešlo jitro toho dne, vidělo se důstojným otcům, neudělit mi této svaté svátosti z důvodu, že mé srdce dosud zcela nebylo připraveno. Bol můj proto byl nesmírný; plačíc spínala jsem ruce, nicméně však nemohla jsem přemoci svojí nenávisť. Ale Boží Prozřetelnost, která mně až dosud byla strážkyní a zachovatelkou ze všech nebezpečí, utrpení a bolů, neopustila mne ani tentokráte, nýbrž posilovala duši moji tak, že jsem nad sebou samou zvítězila. V jednom křídle missionářské budovy, v níž jsem přebývala, byl sál určený k léčení nemocných nehledíc k tomu, jakého by byli náboženství a kmenového původu. Jelikož zhusta bylo mnoho nemocných v opatrování a sestry dostačiti nemohly, byla jsem i já s ostatními ještě chovankami povolána k tomu, abych sestrám vypomáhala.

Kteréhosi rána, vypravuje Suhema dále, oznámeno bylo představené, že několik raněných Arabů sem na léčení bylo přineseno. Byli raněni v zápase s africkými vnitrozemskými černochy při úmyslu učiniti z nich otroky. Kvapila jsem vše potřebné k tomu přichystati, na př. nádobu s vodou, houby, obvazky, stahovačky, cupaninu a j. Nesouc tyto potřeby, vstoupila jsem se sestrou do sálu, kam přineseni byli ranění. Než pro Bůh! co mi bylo spatřiti! Čekalo mne hrozné překvapení.

První člověk, na něhož ustrnulé oko mé pohlédlo, byl onen Hassan, jenž jako vůdce karavany matku mou i sestru zahubil. Byl strašně raněn kopím na hlavě i na prsou. Tento pohled na mne tak hrozně působil, že jsem klesla na podlahu upustivši věci k léčení potřebné.

Z hrdla vydral se mi výkřik: »Můj Bože, totéž Arab Hassan!«

Moje představená objala mne řkouc laskavě: »Suhemo, milé dítě! Tvé neštěstí zaslouhuje odplaty nebeské. Sám dobrotivý Bůh poslal sem tvého úhlavního nepřítele. Bůh ti ve svém nekonečném milosrdenství prokazuje tu velikou milost, že ti zde podává příležitost zasloužiti si milosti svatého křtu. Vpravdě dobrými jsou pouze ti, kteří dovedou zlé dobrým spláceti. Buď zmužilou, Suhemo, a zvítězíš; sám Bůh chce ti býti nápomocen. Ty totiž, Suhemo, zatím co sestra obvráží hlavu tohoto muže, vymyješ mu ostatní jeho rány, jak jsi už často jiným konala.«

Trásla jsem se slyšíc tento rozkaz, po všech údech, ale přece jsem poslechla. Vzala jsem vodu, staré plátno a houbu a počala jsem vymývat rány Hassanovy. Co mi bylo při tom přetrpěti! Nehledíc k nepopsatelné osklivosti, již budil ve mně hrozný zápach, vycházející ze starého hnisu otevřených ran, byla jsem u svého nitru podněcována, abych klnula svému úhlavnímu nepříteli a radovala se z jeho trápení. Pokud jsem mohla, potlačovala jsem tato zlá hnutí myšlenek, prosíc za pomoc s nebe. A ta přišla. Ponenáhlu mizely zlé myšlenky z mého srdce, v němž zavládl hluboký mír. Sama nevěděla jsem, kterak se to stalo, ba nemohla jsem ani pochopiti vnitřní svoji změnu. Brzy po té mé štěstí dostoupilo svého vrcholu.

Když jsem obvrátila nešťastníka, jenž podobal se mrtvole, odešla jsem tajně do kaple, kde u prahu oltáře vzlykajíc, modlila jsem se, aby Ježíš Kristus, jenž i za mne na kříži umřel, měl slitování a soustrast s ubohým Hassanem; aby Ten, jenž mi dal sílu a zmužilost až dosud, popřál mi jí tou měrou, abych přemohla svojí nenávisť. Prosila jsem onoho Pána, aby se smíloval nad nešťastníkem, jemu pomohl, jej k poznání

a k světlu pravé víry přivedl a jemu odpustil, jakož i já jsem jemu odpustila.

Moje představená, která nepozorovaně následovala mne až ke kapli, slyšela moji polohlasitou modlitbu a děkovala Bohu za mé obrácení. Po té přitiskla mne na prsa jako moje vlastní matička, když mne z jejího objetí posledně násilně byli odtrhli.

Večer byla jsem oděna bílým rouchem a půl hodiny před večerní modlitbou — byla právě neděle — shromáždilo se stádečko dobrého Pastýře kolem ovečky nové, jež rozmnožila křesťanskou rodinu v Zanzibaru. Na křtu svatém dáno mi bylo jméno Marie místo prvotního jména mého Suhema; jméno to jsem si vyvolila sama, poněvadž mně jméno to, jímž Matka mého Vykupitele nazvána byla, nade

všecka ostatní jména dražším a krásnějším bylo. Zbytek onoho pro mne věčně památného dne strávila jsem díkůčiněním Bohu, jenž mne vedl k pravému světlu evangelia svého cestami tak podivuhodnými. Každého dne modlím se k Bohu, aby se smiloval ve svém nekonečném milosrdenství nad nešťastnými černochy, kteří dosud tápají ve tmách pohanství. Ó kéž by tento milostivý a milosrdný Hospodin poslal co možná hojně misijnářů do zemí afrických, kteří by učili nešťastné mé krajany pravé víře, ukazující jim cestu k nebesům, a kteří by, v Pánu jsouce stateční a osvíceni, slovem i činem k tomu přispívali, aby muka otroctví byla snata se šíjí nešťastných bratří afrických — pomocí lásky k bližnímu, pomocí svaté víry katolické!

Poklady mešní liturgie.

Napsal J. St. PAVLÍK. (Č. d.)

Neděle po Narození Páně.
Introitus unáší nás na křídlech rozjímavé modlitby na půdu betlemskou. Je právě půlnoc, kdy temné stíny noční na ráz prchnou před zjevem andělským, jenž zvětšuje pastýřům narození Páně. Ó svatá a tajuplná půlnoc! Půlnoc dělí starý den od nového; i narození Páně je rozhraním mezi starým a novým věkem. Introitus zní: »Když půlnoční mlčení držely všechny věci a noc v běhu svém polovic cesty vykonala, všemohoucí řeč Tvá, Hospodine, s nebe od královských sídel přišla. (Moudr. 18.) Hospodin královal, v krásu oblekl se; oblekl se Hospodin v sílu a přepásal se.« (Žalm 92.) Spisovatel svatý měl zde na mysli onu

půlnoc, o níž všichni prvorození Egypta pobiti byli a Israel zachráněn. Tenkrát ukázal ovšem Hospodin sílu svou. Noc ta byla předobrazem oné noci, v níž Kristus vstal z mrtvých a vykoupení světa dokonal, a zajisté i oné noci, v níž se pro spásu naši narodil a v níž vykoupení počátek svůj vzalo. I o té noci můžeme zpívat, co zpívá církev svatá v »Exultet« o noci velikonoční: »To je ta noc, v níž jsi napřed praotce naše syny israelské, z Egypta vyvedl a způsobil, že suchou nohou Červené moře přešli. To je ta noc, která tmy hříchů světlým sloupem zapudila. To je ta noc, která dnes po veškerém světě v Krista věřící od nepravostí světa a ode tmy hříchů oddělené navrácuje milosti a slučuje se

svatostí. To je ta noc, o níž psáno jest: A noc jako den bude osvícena, a noc osvícení moje v rozkoších mých. Tato svatá noc zahání zločiny, smývá viny, a navrácuje nevinnost padlým a radost truchlivým. Ona zahání nenávist, způsobuje svornost a pokořuje pýchu. Co tu pěkných myšlenek! Ta první noc, v níž se Kristus narodil, a ta druhá, v níž z mrtvých vstal, tak úzce spolu souvisejí, že církev pěje v témž chvalo-zpěvu: »Nic by nám nebylo prospělo, že se narodil, kdyby nám svým vykoupením nebyl prospěl.«

Jest však ještě jedna veliká noc, která oběma uvedeným po bok se staví, a to je ta noc, v níž Kristus obět mše svaté ustanovil. Ty blahé účinky, jež církev noci velikonoční připisuje, jeví i ona noc, jejíž obrazem byla poslední noc israelských synů v Egyptě, kdy jedli velikonočního beránka. I o mši svaté můžeme říci, že zahání zločiny, smývá viny a navrácuje nevinnost padlým a radost truchlivým, že zahání nenávist a způsobuje svornost. Přebížená noc, v níž Kristus tajemství své lásky nám zanechal ve Svátosti oltářní, přešfastná noc, v níž se Pán náš rozhodl, přebývat mezi námi u pokoře ještě větší, než tenkrát v Betlemě.

Kollekta: »Všemohoucí, věčný Bože, řiď činy naše podle dobrozdání svého, abychom ve jménu milovaného Syna tvého dobrými skutky oplývati zasloužili.« Prozřetelnost božská řídí všechno, co nás potká, ať si dobré nebo zlé, k dobrému; nejlépe zajisté uděláme, když všechno podrobíme dobrozdání Božímu, jež je skutečně »dobrým zdáním«. Slavnost vánoční má nás nadehnouti k dobrým skutkům. Je sice chvalitebným zvykem, že se o vánocích konají hojné skutky milosrdenství; nekonaají-li se však »ve jménu jednorozeného Syna Božího«, ztrácejí cenu pro nebe.

V Epištole ke Galatským (4. kap.) vykládá sv. Pavel, jaké hodnosti jsme dosáhli skrze Ježíše Krista: hodnosti synů Božích a dědiců království nebeského. On stal se synem lidským, abychom my státi se mohli syny Božími; a poněvadž synové mají právo na dědictví po otci, máme i my právo na dědictví Boží, jež však až po smrti nastoupiti můžeme.

Ježíš Kristus je ženichem církve svaté; on opustil domov svůj nebeský a navštívil kraj náš pozemský v den narození svého; on má při mši sestoupiti na oltář. Jako moudré panny vítaly ženicha, tak vítá církev svatá, i každá jednotlivá duše, jež jest nevěstou Kristovou, svého božského ženicha v dnešním Graduale zpěvem svadebním, v němž jeho krásné vlastnosti vyličuje, a u vyličování tom takou horlivostí je uchváćena, že řeč její je jako péro písaře rychle písíciho: »Spanilý's tvárností nad syny lidské, rozlita jest milost na rtech tvých. Oplývá srdce mé slovem dobrým, vypovím já králi skutky své: jazyk můj péro písaře rychle písíciho. (Žalm 44.) Alleluja, Hospodin kraloval, (viz Introit) v krásu oblekl se; oblekl se Hospodin v sílu a přepásal se mocí. Alleluja.« (Žalm 92.) Tak mluví duše vyvolená k ženichu Kristu. Než i tento mluví k ní touž řečí: Spanilý jsi před syny, spanilá jsi před decerami lidskými, když očistěna od hříchů šatem posvěćující milosti jsi ozdobena. Rozlívá se milost na rtech tvých, když mé tělo požíváš a moji krev piješ. Ty kraluješ na trůně lásky mojí, se mnou jsouc spojena; tys krásou oblečena, šatem svadebním; tys přepásaná silou, již moje krev do tvých žil vlila, tak že vítězně můžeš přemáhati trojiho svého nepřítele i ďábla, svět a tělo.

Evangelium předvádí nám dvě svaté osoby, jež se náramně radovaly z narození Vykupitele: starce Simeona a stařenku Annu. Simeon předpovídá bolesti

Panně Marii; Anna vykládá nadšeně všem, které potká, o novorozeném Messiáši. Evangelium skončuje se slovy: Dítě pak rostlo a posilovalo se, plné moudrosti, a milost Boží byla v něm. My jsme křtem svatým též poznovu pro nebe zrozeni. Kéž bychom také u víře, naději a lásce a jiných ctnostech rostli, kéž bychom se posilovali víc a více v boj, proti pokušením, kéž by milost Boží byla vzdýcky s námi! Chodme pilně na mši svatou, a pak se nám to s Boží pomocí podaří.

Verš k obětování je tentýž jako při druhé mši svaté v Hod Boží vánoční. Výklad jeho zde pomínou, a odkazují čtenáře na to, co jsem dříve řekl.

Tichá modlitba: »Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, aby dar tento před očima tvé velebnosti obětovaný, i milost zbožné modlitby nám zjednal a účinek blahoslavené nesmrtelnosti nám získal.« Doufáme od Boha dvojí věc: blaženost věčnou a prostředky k dosažení této blaženosti. Dar pravé pobožnosti (jedním z darů Ducha svatého) je jedním z výborných prostředků k dosažení milostí, především milosti šťastné smrti, jejíž ovocem je blaženost věčná.

Communio (Matouš 2.): »Vstaň a vezmi Dítě a matku jeho, a jdi do země israelské; neboť jsou zemřeli ti, kteří hledali bezživotí dítěte.« Božský pacholík musel se před ukrutností Herodovou utéci do země Egyptské. Když však Herodes zemřel, ukázal se anděl Páně ve snách Josefovi, a děl právě uvedená slova. Takých Herodesů je i nyní mnoho, kteří se snaží, Krista z našeho srdce nám vytrhnouti. Tu není jiné pomoci, než utéci před blízkou příležitostí ke hříchu

a drahý poklad Ježíše Krista zachrániti. Ovšem nebezpečí je mnoho, než nebojme se; Bůh sám chrániti nás bude, jenom když my svévolně v nebezpečí se nevydáme. Přejde doba, kdy i nám anděl smrti, posel Boží řekne: Vstaň, a vezmi dítě, vezmi s sebou Ježíše Krista, jenž k tobě v nemoci přichází, posilnit tebe, a vrať se do země zaslíbené, kteráž je pravou tvou vlastí; vyhnanství tvé již je skončeno. Již se nemusíš báti, že by ti někdo Krista vytrhl a tebe o nejdražší poklad oloupil; neboť v hodině smrti pozbudou tvoji nepřátelé své moci nad tebou.

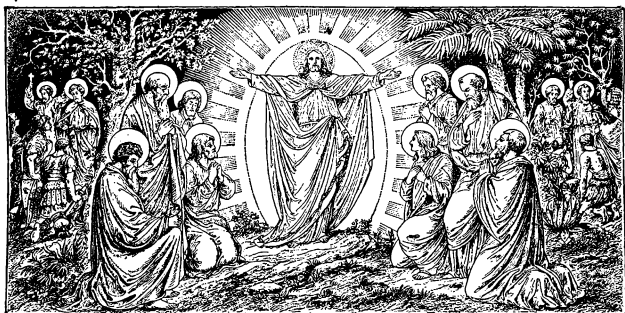
Všeliká máme přání, každý dle své potřeby. Prosíme Pána Boha, aby se nám skrze zásluhy mše svaté přání ta vyplnila, což se zajisté stane, jsou-li ta přání »spravedlivá«, nejsou-li totiž spásе naší nepříznivá. Naše přání spíše se vyplní, pakliže vychází z čistého srdce, kteréž není nepravostem oddané. Je-li poskvrněné, třeba napřed prositi za jeho očištění. Myšlenku tu vyjadřuje modlitba po přijímání: »Skrze působení této tajemniny, Pane, nechť se srdce naše od chyb očistí a spravedlivá přání vyplní.«

V tuto neděli představujeme si novorozeného Spasitele již jako rostoucího pacholika.

Hlavní myšlenka: Obdiv nad zjevem narozeného Ježíše a prosba, aby nám přivlastněny byly ony milosti, jež nám svým narozením získal.

Modlitba střelná: Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XV. Osud nemocných mezi pohany.

Z osady malomocných v Kumamoto v Japonsku píše jejich duchovní správce, missionář J. M. Carre:

„Tisíce dlek milosrdným duším, které mi byly dárky poslaly pro naši svatyni Marianskou! Stavební místo je již zakoupeno, malá prozatímní kaple ze dřeva vystavěna a také skrovný přibytěk pro missionáře zbudován. Vše stojí na tomtež místě, kde ještě nedávno stál chrám bohyně Daijingu. Pověstná bohyně pohanů ustoupila nejsvětější Panně.

Dnes promluví o nemocných a umírajících.

Jsou rozličné druhy nemocných a umírajících. Jsou mezi nimi děti i dospělí, nemocní, jižto leží v nemocnicích, nemocní, které ošetřují jejich příbuzní, a posleze takoví, jižto nikoho nemají a proto po silnicích a v rozpadlých chatrčích se povalují. Nemoci jsou rozličné; nejčastěji se vyskytují: červenka, neštovice, hlavnička a kolera; zvláště pak malomocenství a příjice.

U Kumamoto stojí pohanský chrám, od pohanů pilně navštěvovaný, jménem Honmioji. Tam se shromažďují nemocní, jmenovitě malomocní, z celé říše. Většina ubožáků byla příbuzným na obtíž a proto z otcovského domu vypuzena. Obyvatelé kumamotští mají s nemocnými soucit a nechávají je u řečeného chrámu se usa-

zovati. Není snad na světě útulku smutnějšího a hroznějšího!

Stav ubohých nemocných je přímo děsný. Jsou stlačeni v bídných baráčích a platí denně 1—2 haléře nájemného majetníkům rovně chudobným. Občejně nemají oděvu než jednoho a na nocleh jich nikdo nepřijímá.

Spávají v předsíni chrámové, v širém poli nebo v lese na holé zemi, bez lůžka a přikrývky. Aby si hrstku rýže, kterou si byli vyžebřali, uvařití mohli, nosí s sebou panvičku asi za 4—5 kr. koupenou. Oheň rozdělávají a svou bídnou stravu pojídají tam, kde byli nalezli s dostatek suchého dříví.

Takoví, kteří více choditi nemohou, dávají se nositi anebo vláčí se sami na silnici nebo na stupně chrámové a tam od rána do večera poutníkův a kolemjdoucích prosí za almužnu. Největší obnos, jež si za dar vyžebřávají, bývají 2—3 kr. Mnohdy dostávají jenom několik haléřů anebo docela nic, podle toho, přišel-li jaký poutník do chrámu neb nikoliv. Jsou případy, že mnozí dva — tři dni byli o hladě.

Jak jsem pravil, spávají ve společných baráčích. Dostoupila-li však nemoc jistého stupně, zapáchají tak, že jejich soudruhům blízkost jich se stává nesnesitelnou. Proto bývají od ostatních násilně vyloučeni. Od onoho okamžiku

nastává jim teprv doba utrpení. Opuštění ode všech léháji venku, bez rohožky a příkrývky vydání dešti a větrům, plačce, narikající a smrti se dovolávající. A smrt skutečně nedává na sebe dlouho čekatí, neboť zpravidla záhy potom umírají.

Nyní zbývá jen mrtvé pochovati. Stává se tak zkrátka. Tři nebo čtyři nejsilnější soudruhové vykoupou jámu, koupí se stará bedna, mrtvola se tam hodí a bez všelikých obřadů zakope. Takový pohřeb stojí 18 až 20 kr. Ale odkud vzít peníze? Po nebožtíkovi zbyl skrovný majetek: panvička na vaření a několik starých cárů. Toto vše se nyní prodá a pohřební útraty se zapraví.

Před nějakým časem snažil jsem se vypátrati něco ze života nešťastných obyvatelů honmijiských. Zde uvádím výsledek svého pátrání:

1. Furuja Ukichi, z krajiny Nagato, 28 let star, má malomocenství. Má tři bratry, všichni jsou chudí a nemohou ho tedy živiti. Žije v Honmioji již druhý rok. Když odešel z domu, neměl v kapse ani haléře a cestou živil se žebrota. Až se pozdraví, miní vrátiti se domů, ač dobře ví, že se od jeho příchodu dosud nikdo z jeho druhů nepozdravil. Říkáva, že mnoho trpí na těle, duše pak jeho že velmi je skličena. Často spadají po jeho obličejí, nemoci již hodně ohlodoném, hojně slzy.

2. Ujeda Masuzo, z provincie Yjo, je 34 roků star. Malomocenství má od svého 21. roku a před dvěma lety oslepl. Dokud byl doma, vynaloženo vše, aby se uzdravil; jeho rodiče vydali na jeho léčení bezmála 400 zl., všechno, co měli.

3. Ajuvara Otohe, z téže krajiny, jest 18 let star. Jeho rodina je chudobná a nemohla ho proto dáti léčiti. Malomocenství má teprv dvě léta, ale jest již strašně zohaven.

4. Fukuzava Kanekichi, z provincie Sagami, má 28 roků. Jest nejstarším synem chudobné rodiny, jejížto byl podporou. Malomocenství má třetí rok. Vzpomíná neustále na své rodiče a kormoutí se, jak asi bez něho budou živi. Spává v lese na holé zemi nebo na kameni.

5. Chikuha Teru, z města Shibary, jest děvče 23leté. Vypravuje, že

doma kdysi dobře žili, že však veškeré jmění rodinné strávil její léčení.

6. Kato Matazo, z krajiny řečené Tajima, má 30 roků. Má dosud matku na živě, která ho sama do Honmioji byla donesla. Ježto již nemůže choditi, žebře matka pro něho.

7. Nakamura Nami, z okresu Akitského, jest dívka o 22 letech. Malomocenství má již od svého 15. roku a nemá již rodičů.

8. Tanaka Rihe, z území Sanuki, je 33 roků star. Malomocenství má od svého 6. roku. Pro nesnesitelný zápach nikdo na blízku něho nevydrží; spí pod širým nebem. Nemůže již choditi; často nemá co jísti. Zdá se, že touží po smrti.

9. Mikoda Ukichi, z provincie Chikugo, má 25 let. Malomocenství má od svého 20. roku. Může dosud poněkud choditi, ale za ohradu chrámovou se nedostane. Almužny žebře od pouťníků, jí, má-li co, a spí pod širým nebem.

10. Matsubara Karshichi, z provincie Sanuki, má 18 let. Nemůže již choditi a spí pod širým nebem. Zdá se, že jest se svým osudem nespokojen, neboť zlořečí svým rodičům, že ho zplodili.

Těchto 10 malomocných jsem vybral z velkého počtu nemocných z ohledu na 10 malomocných ve sv. evangeliu. Tuším, že to dostačí; ostatní se těmto více méně podobají. Jsou zde však ještě jiní nemocní, jejichžto osklivé nemoci si ani netroufám popisovati. Tito jsou možná ještě nešťastnější nežli malomocní. Kdo tu zhřešil, tito nebo jejich rodiče? Odpověď: jsme všichni hříšníci; nechat ten, jenž nikdy nezhrěšil, hodí po nich kamenem!

Jde nyní o to, jak duše těchto nešťastných pohanů zachrániti? Vždyť i oni jsou našimi bratřími v Kristu a toutéž nejsvětější krví Páně vykoupeni jako my. Avšak kdo je chce zachrániti na duši, musí nejprve postarati se o jejich tělo. Vhodné nemocnice je na výsost potřebné a do nemocnice svědomitých ošetřovatelů. Na to je však třeba peněz, a to tím více, ježto právě i protestanté se chystají v Kumamoto nemocnici pro malomocné zříditi a nás takto předejiti. Za tou příčinou poručím naše ubohé nemocné a umírající pohany lásce křesťanské! Ten, jenž slibil odměnu i za

sklenici vody, nenechá zajisté ani almužny našim malomocným poskytnuté bez odplaty. Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou!*

XVI. Vyrabitelé palmového vína v Kopai.

Asi 10 kilometrů od Džaffny, hlavního města severního území na ostrově Ceylonu, leží osada Kopai. Pozůstává asi z 200 chatrčí, které stojí porůznu v rozsáhlém háji palmovém. Obyvatelé náleží třídě Nalavů. Hlavní jejich zaměstnání záleží v tom, že vylézají na palmy a z nich dobývají šťávu palmovou, ze které se dělá cukr a palmové víno. Je to namáhavá práce a klopotná výživa. Není zajisté žádnou maličkostí, bez žebříku šplhati po hladkých kmenech až do výše 25 metrů. Tam v závratné výši vězí uprostřed vějířovité koruny obrovský květ. Domorodec květ sváže dohromady, holi oklepe a nařizne. K ráno přiloží se dvoulitrová láhev, do které šťáva oteklá. Dvakrát za den se nádoba vyměňuje, ráno a večer. Jeden muž obstarává průměrně 20 stromů.

Nalavové jsou třídou nízkou a byli před příchodem Angličanů otroky rolníků, od nichž se podnes úplně nevymanili. Jsou vesměs vysoké, stíhlé postavy, mohutných svalův, ale nohy mají od častého šplhání krivé. To jsou tedy obyvatelé kopaiští.

Ačkoli Kopai leží na blízku Džaffny, nebylo tam dosud žádného katolíka. Protestanté se tam byli sice již dávno usadili, ale nic neporídili. Kazatel vyučoval děti vyšších tříd angličtině a jeho pomocníci shromažďovali rozličnými dárky chudší děti okolo sebe a předčítali jim z bible.

První z katolických missonářů, jenž v Kopai jal se hlásati evangelium, byl P. Anthony. Jemu bylo velmi snadno získati si důvěru poctivých, prostosrdečných obyvatelů. Pohanství — soudili — nemůže býti pravým náboženstvím, ježto ze svých nádherných chrámů lid nižších tříd vylučuje. Protestantismus není také nic kloudného; pan kazatel předčítá z knihy, a to nejde k srdci. Po několika návštěvách slíbili domorodci P. Anthonymu, že se stanou katolíky, postavili jim kostel. Na to však neměl náš missonář peněz a proto postavil

zatím školu. Je to prkenná bouda, krytá palmovými listy. Uvnitř jsou dva prostory, jeden pro missonáře, druhý pro katechistu čili učitele. Brzy potom docházelo do školy denně asi 60 dítek. Ve škole vyučuje se katechismu, čtení a psaní. Večer po práci přicházejí i dospělí k modlitbě a do školy. Všecko se dobře daří, jenom kdyby bylo aspoň kostelíčka. Zatím by dostačila sebe nepatrnější svatyně, neboť pěknější a úhlednější kostely staví se pouze v městech, a to z ohledu na velkolepé chrámy indické.

XVII. Z ostrova Borneo.

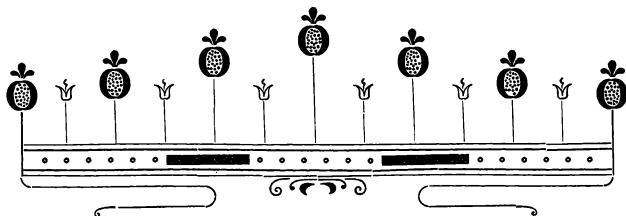
Z misijní stanice v Saravaku na ostrově Borneo posílá nám missonář P. Haidegger tuto utěšenou zprávu:

Saravak je malé království na velkém ostrově Borneo. Hlavní město říše má asi 25.000 obyvatelů, dilem Malajů, dilem Čiňanů a Indů. Roku 1881. byla tam zřízena missie. Tehda tam bylo pouze tři katolíků, nyní jest jich tam na sta. Mají kostel, chlapeckou a dívčí školu a sirotčinec o 100 dítkách. Sirotčinec, řízený sestrami třetího řádu sv. Františka, dopomohl už mnohemu dítku ku spáse věčné. Tuto několik příkladů:

Hrobař přinesl nedávno do ústavu malé dítko a pravil: »Jakási matka odevzdala mi toto dítko, abych je pochoval, vidím však, že jest ještě živé; proto přináším je sem.« Dítko bylo pokřtěno a brzy na to umřelo.

Jindy přinesla matka své nemocné dítko do sirotčince a pravila: »Nepotřebuji již tohoto dítko; je nemocno a pláče celý den; vím, že sestry takové děti přijímají; zde je tedy!« Robě bylo sice nemocno, ale zdálo se, že ne povážílivě. Nicméně umřelo, sotva že byl kněz při křtu svatém naň položil bílou roušku.

Onehdy konala se zde slavnost ďáblov, na kterou se pohané z blízka i daleka sesli; mnohé matky přinesly sem i své dítky. Dvě z nich nebezpečně onemocněly, a matky, aby se jich zbavily a na slavnosti podíl bráti mohly, přinesly obě do sirotčince. Byly ihned pokřtěny a brzy na to umřely. Místo tedy, aby se účastnily průvodu ďáblov, byly svými anděly strážnými zaneseny do nebe.

Svatý Petr Chrysolog, biskup a učitel církevní.

(4. prosince.)

Božská prozřetelnost, kteráž nepřipustila tomu, aby církví dobou adventní nedostalo se té útěchy, že může slaviti památku apoštolů, kteří pohánům hlásali evangelium, učinila také, že i učitelé církevní, hajitelé pravé víry proti bludařům a kacířům mezi oslavenci doby adventní jsou zastoupeni. Dva z počtu jejich, svatý Ambrož a svatý Petr Chrysolog, ozařují jako dvě skvoucí hvězdy v době této blankyt cirkve Páně. Třeba tu vytknouti i to, že oba zápasili a bojovali pro Syna Božího, jehožto příchodu čekáme. První z nich statečně se opíral Arianům, jejichž bezbožné učení z Krista, kotvy spásy naší, činilo pouhého tvora, upírajíc Pánu Ježíši božskou přirozenost. Druhý vzepřel se Eutychovi, jenž rukou zločinnou chtěl zahubiti a zahladiti slavné vtělení Kristovo, odváživ se drze i toho výroku, že prý v tomto tajemství lidská přirozenost Kristova v božské jeho přirozenosti úplně se rozplynula.

* Tento druhý učitel církevní, zbožný velepastýř raveneský, dnes zrakům našim se objevuje. Výřečnost jeho byla proslavena, o čemž přecetné řeči zřejmý podávají důkaz. Kázání tohoto svatého biskupa oplývají krásou a lahodou přetěšenou, ač sem tam z nich vyřází i

také úpadek literatury, jakýž v 5. století nedá se upřít. Vtělení Syna Božího zhusta světec v nich probírá, což činí s takovou určitostí a jasností, že z toho i věda i také zbožnost svatého biskupa prokmitá. Obdiv a láska, již choval k Matce Boží, kteráž právě touto dobou na shromáždění církevním v Efesu slavného vítězství došla nad svými protivníky, kteří ji upírali hodnost mateřství Božího, skýtaly mu v řeči jeho netušených obrátův a vznesených myšlenek měrou nadbytečnou. Stůjítež zde některé výňatky z řeči o zvěstování Panny Marie.

K Panně posílá Bůh nebeského posla. Donáší jí náplň milosti, podává rukojmí slibu s nebe a čeká na odpověď. Pověřenof mu, aby víru Panny utvrdil, a až by mzdou ctnosti této ji oblažil, tu ihned má k Bohu se vznésti, aby zvěstoval svolení Panny. Rychlým letem vznáší se anděl nekonečným prostorem a objevuje se v komůrce Marie Panny. On přerušuje zákon, jakým lidé k plazení se spojují, a aniž by sv. Josefa o Pannu oloupil, dává ji Kristu, jemuz od počátku stvoření byla zasnoubena.¹⁾ Je

¹⁾ Sv. Petr Chrysolog připomíná zde zřejmě tajemství o neposkvrněném početí Panny Marie. Neboť byla-li zasnoubená Panna Maria s Kristem hned na počátku stvoření, jakž tu lze pochopiti, že by hříchem prvopočátečným mohla býti poskvrněna?

tedy sv. Panna Kristovou chotí a náleží tedy pouze a jediné tomuto ženichu nebeskému a nenáleží nikterak někomu jinému. Není tedy Pán Ježíš příčinou rozdvoreni, nýbrž dává se úplně stvoření svému, an z něho přirozenost lidskou sobě bere.

Alenaslouchejme nyní, co nám Písmo svaté o tomto nebeském poslu hlásá. V kročiv k Panně, řekl jí: »Zdravas milosti plná. Pán s tebou.« Již tímto výrokem oznamuje dar s nebeských výšin. Neboť nejsou slova tato výrazem obyčejného pozdravení. Zdravas, což znamená: Přijmi milost, neboj se, nemysli na zákony přirozené. Milosti plná. I jiným dostává se milosti od Pána, ale na tebe vyлита milost Boží plným proudem. Pán s tebou! Jaký význam výroku tohoto? Pán se nespokojuje pouze tím, aby tě oblažil svou návštěvou, nýbrž sestoupí do lůna tvého, aby z tebe způsobem nepochopitelným a tajuplným se zrodil. A anděl dokládá: Požehnanás mezi ženami. Z jaké příčiny? Protože ti, kteří kletbou Evinou byli postiženi, nyní Marii požehnanou mají, kteráž je opět pozvedla a jim k slávě a cti dopomohla. Eva přirozeným během byla nyní pouze matkou smrtelníků. Maria bude během nadpřirozeným a milostným Matkou živých. (Řeč 111.)

V jiné řeči poučuje nás svatý učitel o tom, s jak hlubokou účelou musíme na Pannu Marii pozíratí v oné době, kdy Bůh v lůně jejím přebývá. Jedná-li se, tak praví, o vyzdobení a okrasu královského příbytku, jaké tu pile, práce a snahy. Každému cizinci, každému zlochovi, každému, o jehož věrnosti lze pochybovati, je přístup zapovězen. Obřady dvorské zřejmě označují, mnoho-li a jakých sluhů k obsluze králově lze použiti. A k službě této připuštění bývají pouze onino, o jejichžto věrnosti nemožno nikterak pochybovati. Lze se toho do-

mýšleti, že by služebníkovi prodajnému a nevěrnému bylo dovoleno i také jenom k prahu paláce králova se přiblížiti? Nuže, zde jedná se o palác nebeského Ženicha. Kdož mohl by býti připuštěn, kdyby nenáležel do počtu nejvěrnějších sluhů Páně. Nebude připuštěn, kdo nemá čistého svědomí, nezkaleného jména, kdo nežije etnostným životem. K tomuto svatému místu, kdež Bůh s Pannou se snoubí, smí pouze neporušené panenství se blížiti. Viz tedy, ó člověče, co máš a čím býti můžeš! Optej se sám sebe, ač můžeš-li tak hluboko vniknouti, zdali jsi zasloužil přiblížiti se onomu příbytku královskému, v kterém touto dobou velebnost nejvyššího Krále, ano božství samo odpočívá?

Ale třeba patřiti na výmluvného učitele v onom obraze, jakýž nám církev svatá v životě jeho před oči staví.

Petr, který pro zlatou výmluvnost svou příjmi zlatomluvec došel, narodil se v Imole z početných rodičů. Již záhy z mládí jevil přichylnost k náboženství a tehdy také pod vedením Kornelia Římského, biskupa v Imole, v učení prospíval. Když pak krátce vědou a svatým životem prospíval, byl od téhož biskupa na jáhna vysvěcen. Za krátko stalo se, že měšťané ravenští po smrti svého arcibiskupa jiného (jakož bylo zvykem) zvolence do Říma k sv. papeži Sixtu III. k potvrzení poslali zároveň i s vyslanci a vzpomenuťm Korneliem, v jehožto průvodě byl i jáhen Petr. Mezitím však svatý apoštol Petr a svatý mučeník Apollinar zjeví se papeži ve snách, majíce uprostřed tohoto mladíka a prikazující zároveň, aby tohoto a nikoliv jiného Ravenským dal za arcibiskupa. Proto sotva papež Petra uzřel, ihned v něm poznal mladíka, jež mu Pán ve snách byl označil. Z té příčiny místo zvolence, kterého měšťané ravenští přivedli, vyvolil papež tohoto leta Páně 433. za arcibiskupa diecése ravenké.

Když pak z této volby mezi vyslanci ravenškými povstala nelibost, tu byvše o zjevení božském poučení, ochotně na vůli Boží přestávali, přijavše nového arcibiskupa s obvyklou slávou a uctivostí.

Petr tedy, ač proti vůli své, byv za arcibiskupa posvěcen, byl uveden do Raveny, kdež od císaře Valentiniana a Gally Placidy, matky jeho, i od veškerého lidu s největší radostí byl přijat. I di jim světec, že toho pouze od nich se dožaduje, aby, když pro spásu jejich takovému břemeni se podvolil, napomínání jeho dbali a zákonům Božím nikterak neodporovali. Těla dvou světců, kteří právě tehdy zemřeli, vonnými mastmi pomazav, dal pochovati, totiž kněze Barbaciana a Germana, biskupa Auxerského, jehožto svrchní šat a roucho zíněné ponechal sobě dědičně. Projekta a Marcelina na biskupy vysvětil. V Klasse dal zbudovati kašnu rozsáhlých rozměrův, i také chrám přecetné vystavěl dilem ke cti sv. Ondřeje apoštola, dílem i ke cti jiných svatých. Tance a hry, které od zakuklených herců v den Nového roku byly provozovány, v kázání přísně zapověděl, při čemž také tento případný výrok pronesl: »Kdokoli chce zde skotačiti s ďáblem, nemůže na onom světě radovati se s Kristem.« Z rozkazu svatého papeže Lva I. psal posléze na všeotecný sněm Chalcedonský proti bludaři Eutychovi. Odpověděl nad to i самому Eutychovi ještě i jiným listem, kterýž nalézá se v čele tištěných pojednání tohoto sněmu a kterýž do seznamu církevních spisů jest zanesen.

Kdykoli míval k lidu veřejné promluvy, s takovým zápalem mluvil, že nezřídka pro velikou horlivost ochraptěl, což se stalo také za řeči o ženě krvo-
tokem trpící. Touto událostí tak byli měšťané ravenští dojatí, že chrám slzami, pokřiky a modlitbami se rozléhal, tak že svatý biskup posléze sám z toho Pánu

činil díky, že nedostatečnost jeho v mluvení byla příčinou horoucího přilnutí k Pánu. Když byl konečně skoro 18 let diecési ravenskou řídil se svatou pečlivostí, uvědoměn byv s nebe, že konec namáhání jeho se blíží, odebral se do vlasti své. Tam vkročiv do chrámu svatého Kasiana, vložil velikou zlatou, drahou vykládanou korunu v obět na oltář, jakož i zlatý kalich a stříbrnou patenu, z níž voda tak zázračně vytékala, že jí užíváno k uzdravení vztekliny a zimnice. Načež měšťany ravenské, kteří jej doprovázeli, propustil napomenuv je, aby při volbě hodného arcibiskupa pečlivě si vedli. Pomodliv se pokorně Bohu i sv. Kasianu, aby duši jeho mile přijal, vykročil ze života pozemského bohumile dne 4. prosince 450. Svaté jeho tělo při všeobecném nářku celého města nábožně a uctivě vedle těla sv. Kasiana bylo pochováno, kdež až na naše časy mnohé poety se mu dostává. Avšak rámeč, byvší zlatem a drahoukamý ozdobeno, do Raveny bylo přeneseno, kdež v tamějším chrámě hojně se mu dostává oslavy.

Ó svatý biskupe, jenž jsi zlatou výmluvností mezi sborem lidu svého vynikal a svěřený lid ke Kristu Ježíši uváděl, popať okem otcovským na křesťanský lid, jenž nyní Bohačlověka toužebně očekává, jehožto dvojí přirozenost tak jasně a neohroženě jsi hlásal! Vyjednej nám té milosti, abychom jej přijali s takovou uctivostí, jakáž náleží Bohu přibližujícímu se ke tvorům, a abychom s takovou důvěrou se mu oddávali, jaké vůbec jsou schopni nehodní bratří onomu bratru, který za ně v obět se dává. Ó svatý učiteli, posilni také naši víru, neboť láska, které nám třeba, z víry vyplývá. Rozmetej kacířstva, hubiči rali hospodáře nebeského. Znič popředně ošklivé všebožstvo, jemuž símě připravoval blud Eutychův. Znič obludu tuto v četných sborech křesťanských na vý-

chodě, kteréžto jen proto snad v tajemství vtělení Kristova nahlédli, aby se mu posmívali, a nedej vzejíti i u nás tomuto semeni neřestnému, jež vše pohubiti hrozí. Vyjednej věrným dítkám církve tak dokonalou poslušnost výrokům apoštolské Stolice, o nížto jsi kacíři Eutychovi v nesmrtelném listě svém dal tak

krásné a utěšené naučení slovy: »Především jinými věcmi napomínáme tě, cti-hodný bratře, abys pokorně a poslušně podrobil se tomu, co ti skrze sv. Otce římského bylo psáno. Neboť svatý Petr, jenž po všechny časy na stolci svém žije a panuje, ohlašuje se stolce tohoto pravou víru všem těm, kdož po ní dychtí.«

Svatá Barbora, panna a mučenice.

(4. prosince.)

svatá církev římská věnuje v hodinkách církevních o sv. Petru Chrysologu svatě Barboře pouze jenom vzpomínku. Avšak pro ony církve, které památku této proslulé panny obzvláště uctívají, povolila církev zvláštní hodinky. Následující vypravování, ač nejednou okolností dotvrzeno, nicméně nemá takové vážnosti a platnosti, jakou životy svatých v římském breviáři mohou se honositi. Avšak smíme nicméně oslavovati tuto proslulou mučenicí, jižto celá východní církev zvelebují, a jižto ani římská církev povinné úcty neupírá.

V letopisech o sv. Barboře vyskytují se pouze ony okolnosti, jimiž i slávu Boží i také slávu sv. panny možno rozhojnit. Upozornili jsme už na onu okolnost, že památka sv. panny Barbory pro dobu adventní jest velevýznamnou. Obdivujmež se nyní věrnosti, s jakou sv. panna nebeského chotě očekávala. Pán pojevil se jistě, a byl pro svatou pannu ženichem krve, neboť poznal horoucnou lásku, jakouž jej milovala.

Barbora, panna Nikomedská, dcera Dioskora, muže urozeného, ale v po-

hanstvo zabředlého, skrze věci viditelné k neviditelným se povznese, podporována milostí Boží. Proto jenom výlučně Bohem a božskými věcmi se obírala. Otec, chtěje dceru, krásou nevšední obdařenou, před nástrahami mužů ochrániti, uzavřel ji do věže, kdež sv. panna rozjímání a modlitbě oddána, samotnému Bohu, jež sobě chotěm zvolila, chtěla se zalíbiti. Mužně opřela se úmyslu otcovu, kterýž jí nejednou muže urozené za chotě nabízel. I domníval se otec, že by v nepřítomnosti jeho dal se úmysl její snáze oblomiti, i poručil, aby jí byla koupel uchystána, aby žádného pohodlí nemusela postrádati. Načež odcestoval do vzdálených krajín.

Po odchodu otcově dala Barbora ke dvěma oknům ve věži přidělati ještě třetí ke cti nejsv. Trojice a okraj koupele opatřila znamením kříže. Což zpozorovav po návratu Dioskuros a byv o novotě této poučen, tak proti dceři se rozpálil, že taseným mečem na ni se hnál a málem by ji byl probodl. Ale Bůh přispěl k pomoci; neboť na útěku rozevřela se před Barborou ohromná skála, skrze níž na vrchol hory vystoupivši, v jeskyni se

ukryla. Když pak za nedlouho nešťastný otec ji našel, kopal ji, bil ji, ano i za vlasy ji rval a odevzdal ji k potrestání vladaři Marcionovi. Když pak všemožně, ale vždy marně byla zkoušena, poručil vladař, aby na obnaženém těle byla bičována a po stěpinách válena, načež do žaláře byla uvržena. Tam pak zjevil se jí Kristus obklopen přejasným světlem a posilniv ji zázračně, utvrzoval ji ve snášení útrap. Zpozorovavši zázrak tento jistá žena, jménem Juliana, přijala viru křesťanskou a tak stala se spolu účastnou palmy mučnické.

Posléze byly údy Barbory železnými háky roztrhány, tělo páleno a hlava kladivem tlučena. V těchto mukách vrstevnici svou těšila, aby až do konce věrně v boji vytrvala. Konečně byly oběma prsy uřezány a nahé po veřejném náměstí smýkány. Bezbožný otec nemaje žádné útrpnosti, vlastníma rukama hlavu dceři sfal. Ale taková divoká ukrutnost nezůstala dlouho bez trestu, neboť otec byl okamžitě bleskem zabit.

Tělo této přesvaté panny sám císař Justinian z Nikomedie přenesl do Cařihradu. Když totéž tělo Benátčané během časů od císařů Konstantina a Basilia byli si vyžádali, bylo z Cařihradu do chrámu sv. Marka přeneseno a tam slavně uloženo. Konečně dostalo se svaté tělo na prosbu biskupa z Torcella a sestry jeho abatyše do chrámu jeptišek, zasvěceného sv. Janu Křtiteli v torcellanské diecési roku 1009, kdež uctivě byvá uloženo, až na naše doby čteně bývá uctíváno.

My slučujeme nyní slabé hlasy s hlasem četných církví, ty věrná panno, a donášíme tobě nejen chvály, ale i modlitby své. Vid, Pán se blíží a kolem panuje širá tma. Uděl lampě naší světla, jež by kroky naše osvěcovalo, přidej také oleje, jehož třeba k udržení světla. Ty víš, že Pán, jenž pro tebe přišel a u něhož nyní se raduješ, se hotuje, aby

i nás navštívil. Vypros nám a odstraň vše, co by mohlo býti závadou, že bychom nemohli před Pánem kráčet. Kéž bychom na perutích lásky po příkladu tvém k Pánu se povznegli! Nedopouštěj, abychom kdy od něho se odtrhli. Neboť ten, jenž se blíží, je středem všech tvorů. Pros také, ó slavná mučnice, aby na pozemsku víra v nejsv. Trojici zazářila jasností skvělou. Ať satan, zlý duch, se vzteká, až každý jazyk trojaké světlo, jež jsi dala okny ve věži zobraziti, a vítězný kříž, jímžto jsi posvětila vody, vyznávati bude. Vzpomeň, o nevěsto, jižto zamíloval si Pán Ježíš, že v ruce tvé vložena moc neblesky metati, ale naopak zadržeti je a ukrotiti. Ochraňuj lodě proti bleskům nebeským i vojenským. Měj zbrojirny pod svou záštitou, v nichž zbraně k hájení vlasti jsou uloženy. Vyslyš hlasy všech, kteří k tobě volají, buď zmítáni vlnami na moři, buď pohrouženi ve vnitřnostech země, a uchovej nás všechny před náhlou smrtí.

* * *

Uvažujme nyní národy, které obývají okresek zemský a které, ač se různí mravy, řečí i snažením, přece jsou sjednoceny v očekávání božského Vykupitele. Ani hluboký úpadek přemnohých národův, ani mnohá století nebyla s to, aby nadějí tuto ze srdce vyhladila. Ano i v době naší, kdy se zdá, jakoby svět měl se rozpadnouti, jeví se zřejmá známka života. Jednotný radostný jásot rozléhá se celým oborem: Všemohoucí Král přijde, nová říše, svatá a věčná a národy až ke konci dnů v jedno spojí. O tom předpovídal Jakob na smrtelném loži vyhlásiv Tě, ó Pane, za Požehnaného, po němž všickni národové touží. Upadlo lidstvo v různé bludy, ale této předpovědi nic doposud nemohli vytýkati. Lidé byli donuceni doznati bídný stav, v nějž zabředli očekáváním lepšího živu

liv očekávání

prorokův o tomto lepším životě vyslovovali. Přijď tedy, ó Synu Boží, a rozdmýchej tuto jiskru života! Tím právě vzdává Ti svět starý ku zkáze se nachylující poslední poctu. Očekávání Vykupitele, toť onen jediný úvazek, kterýmž obě doby lidstva před a po příchodu Páně v jedno se pojí. Avšak, ó Ježíši, toužil-li pohanský svět, ač zabředlý ve mnohých

nepravostech, po příchodu Tvém, což máme pak my činiti, my dědicové Tvých zaslíbení v oněch dnech, kdy, ó Páne, se hotuješ, abys duše naše do Tvých tajemství zasvěcené vzal za svůj majetek. Pane Ježíši, učiň, aby srdce naše už nyní si Tě zamilovalo, až přijdeš, abys nás návštěvou svou oblažil. Posilni naši naději, oživ viru naši a přijď!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Prahy. Vzdávám nejsrdečnější díky | nejsv. Srdci Páně, Panně Marii Pomocnici

a sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení v mnohých potřebách tělesných i duchovních, zvláště za všechny dary, které jsem od Pána Boha na přimluvu svatého Antonína Paduanského obdržela. Svatý Antoníne, buď ochráncem našim v životě i v hodině smrti.

M. P.

Z Brumova. Plním učiněný slib a vzdávám díky Pánu Je-

žíši a blahosl. Panně Marii a sv. Janu Nepom. za vyslyšení mé prosby v protivnosti, v jakém jsem se nacházel.

J. B.

Z Březolup. Nacházejíc se ve velikém neštěstí a nenalézajíc nikde pomoci u lidí,

utekla jsem se k nejsv. Srdci Páně, k blah.

Marii Panně, sv. Josefu a sv. Antonínu a prosila je o pomoc. Byla jsem vyslyšena a proto volám z celého srdce svého: Budiž velebeno, ctěno a chváleno nejsvětější Srdce Ježíšovo a nejčistší Srdce Marie Panny.

J. A.

Ze Slezska. Díky nejvřelejší vzdáváme božskému Srdci Páně, Panně

Marii a sv. Josefu za hojná dobrodíní nám prokázaná, jichž se nám nehodným dostalo. Buď Pán Bůh pochválen na věky.

Rodina P.

Vzdávám tisíce díky nejsv. Srdci P. Ježíše a Panny Marie, sedmibolestné Rodičce Boží, sv. Josefu, sv. Petru z Alkantary a sv. Antonínu Paduanskému za uzdravení mé drahé sestry z nebezpečné nemoci po několikrát vykonané devítidenní pobožnosti. Vybízím všechny čtenáře »Školy Božského Srdce Páně«, aby ve všech nesnázích k tomuto zdroji všeho milosrdenství útočiště své brali.

M. F., školská sestra.

Z Prahy. Nejvroucnější díky vzdávám nejsv. Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby v rodinné záležitosti. *Fr. Č.*

Z Rožnova. Tisíce díky buďtež vzdány božskému Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci Panny Marie, sv. Josefu a

svatým za pomoc v nemoci mé oční. Byla jsem vyslyšena a tímto plním učiněný slib svůj.

B. J.

Z Prahy. Vzdávám nejsrdečnější díky svému milému ochánci, sv. Josefu, za vyslyšení prosby, a sice za uzdravení nemocného bratra. Opět se naplnila slova sv. Terezie, že nikdo nadarmo k sv. Josefu v soužení svém se neutíká. *Květka.*

Z Prahy. Vzdávám tímto nejvroucnější díky božskému Srdci Páně a nejl. Panně Marii Lurdské za uzdravení dvou těžce nemocných členů rodiny. Budiž jméno Páně pochváleno. *Zl. a Lud. F.*

Z Duchcova. Prosba za mého syna Antonína k božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu za jeho uzdravení z nemoci. *M. I.*

Pro s b a.

Ve jménu farníků hrabovských předkládají uctivě podepsaní prosbu o laskavý příspěvek na stavbu nového chrámu Páně, prosbu úpěnlivou a neméně oprávněnou. — Farnost Hrabovská čítá nyní již přes 4000 duší ve dvou obcích: Velké a Malé Hrabové. Kostel farní a jediný jest stará, dřevěná a již velmi chatrná, dříve a na mnoha místech rozhlodaná budova, kteréž ani ustavičnými opravami na dlouho již nelze udržeti. Jest uvnitř tak malý, že nezasluhuje ani jména slušné kaple. Nestací ani pro školní dívky. Mista pro odrostlou mládež není žádného, ženy tlačí se v lavicích a pod pavlači, mužové musejí většinou za dveřmi v tmavém a pouhými prkny chráněném podvěží — odkud ani oltáře nelze viděti — obcovati službám Božím. Ač jsou nyní dvoje služby Boží, nestací kostela toho ani pro třetinu farníků. Mimo to duši ustavičně přibývá, jelikož mnozí právě z nejhudších krajů v naději na nějaký výdělek do okolí zdejších hutí a uhelných závodů se stěhují, zde se usazují a takto počet farníků ustavičně rozmnožují.

Stavba nového kostela jest tedy nutná a peněz na ni není. Patrona nemá kostel kromě náboženské matice žádného. Obyvatelé hrabovští touží po novém kostele, činí seč jsou, někteří z nich přinesli již značnou obět, aby důstojný stánek Pánu Bohu zbudovati mohli, ale síly jejich k tomu nestací. Pozůstává obyvatelstvo zdejší, jak již nahoře zmíněno, většinou z chudých dělnických rodin, jichž živitelé

namáhavou, těžkou a velmi nebezpečnou práci v železných hutích vítkovských, v dolech kameno-uhelných a v různých továrnách chleba vezdejšího hledati musejí. Rolníků jest zde jen velmi nepatrný počet a těm vede se zle, neboť trpí ve zdejších kraji více než jinde nedostatkem pracovních sil a čeledinů, a k tomu jest půda nevalně úrodná, močalovitá.

Obyvatelé nejsou tedy s to nový kostel sami postaviti, a marně trápí se nad tím srdce duchovního správce, že přemnozí z farníků službám Božím přítomni nebývají, marně nařikají rodičové, že zvláště odrostlejší mládež kostelu nepřivyká, marně těší se mnohý, ještě zachovalý, dobře smýšlející dělník, práci týdně na těle i na duchu zemdlený, že v den Bohu zasvěcený nalezne místo v domě Božím, kde by slovem Božím a modlitbou mohl se poučiti, posiliti, potěšiti a zase pookřáti. Byl by při těchto poměrech div, kdyby mnohý ve víře a v dobrém ochabl, svůdníkům ke zlému se svéstí nechal? Byl by div, kdyby mnohý v kraji zdejších, cizáckým vlivem tak ohroženém, ku zapření víry své i národnosti zlákat nechal? Nebezpečí v tomto ohledu tu zajisté jest největší.

Protož obracíme se v opravdové tísní a nouzi své k Vám, milení bratři a sestry v Kristu! a prosíme Vás, přispějte nám také dárkem na stavbu nového domu Božího. Víme dobře, kde dobrota a štědrost sídlí, tam že i prosby bezčetné se scházejí; víme dobře, že opětně obtěžování jste prosbami podobnými, však přece doufáme, že naši prosby neodmítnete, a že alespoň malým dárkem přispějete nám k dílu tak potřebnému a svatému; doufáme tak najíce tu nevyčerpatelnou a obětavou lásku křesťanskou našeho lidu, která „spojenými silami“ ve vlastech našich již tolik stánků Hospodinových důstojně vyzdobila a již tolik nových domů Božích postavila.

Za každý i nejmenší dárek voláme vděčně: „Zaplať Pán Bůh!“

Výtah ze stanov „Jednoty na zbudování nového chrámu Páně v Hrabové“.

§ 4. Každý (řádny) úd bře na sebe závazek měsíčně 2 kr., celoročně 24 kr. na stavbu nového kostela platiti.

§ 6. Mimo údy řádné pomáhají k naznačenému účelu i dobrodince „Jednoty“. Dobrodincem stane se každá osoba, která aspoň 1 zl. jednou pro vždy na zbudování nového chrámu Páně v Hrabové uštědří.

§ 7. Za všechny živé i zemřelé údy a dobrodince „Jednoty“ bude ročně v oktáv sv. Kateřiny p. a m. slavná mše sv. ve chrámu Páně hrabovském obětována, mimo to bude na ně denně při mši sv. na modlitbách pamatováno.

Dárky možno zasílati farnímu úřadu ve Vel. Hrabové na Morávě.

Ve Velké Hrabové na slavnost nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše 9. června 1899.

Vojtěch Růžicka, farář a předseda. Rudolf Lippanský, z. p. patronátní zástupce. Ludvík Staněk, rolník, starosta velkohrabovský, předseda kost. konk. výboru. Jan Golat, rolník, starosta malohrabovský, kost. hospodář. František Adámek, rolník, kostelní hospodář. Jan Paladej, rolník. František Břenek, dozorce ve skladišti. František Chýlek, dělník. Innocenc Raška, domkář a strojník. Karel Olšanský, dělník. Frant. Kruliček, dělník.

Křesťanská pokora.

(Hlavní úmysl.)

Pohanstvo, nejsouc osvíceno světlem pravé víry, neznalo žádné pokory. Ználo sice mnohé ctnosti, i také snad skromnost, ale pokory ve smyslu křesťanském neznalo. Pravou pokoru vy-
pěstovati může jen učení Pána Ježíše, jenž sám praví:
»Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.«
Ale i mezi křesťany málo jest pokory. Pýcha, hrdost,
nadutost panuje v celém světě a pokora je řídkým kvítkem,
a to zrakům lidským ukrytým. A přece tolik jest užitečná
pokora, tolik se Pánu Bohu líbí, pokorným dává milost
svou, a tak málo lidí si jí dbají, tak málo lidí hledí býti
pokornými! A v čem vlastně pozůstává pokora? Pokora
pozůstává v živém uznání vznešenosti, mocnosti a
velebnosti Boží, jakož i v poznání vlastní nehodnosti,
maličkosti a ničemnosti. Toť pokora vnitřná. Co

uvnitř jest, i zevnitř se na jevo dává, a tedy i pokora srdce slovy i skutky jevíti se musí. Pokorný totiž uznává velebnost Boží, musí uznati i svou vlastní ničemnost. Pokorný rád se podrobuje Bohu a pro Boha i svým bližním. Dobře praví svatý Tomáš Akvinský: »Pokora jest ochotnost podrobiti se ve všem Bohu a pro Boha i lidem.« Pokorný rád uznává, že všecko, čím jest a co dobrého má, od Boha jest, že to vše pouhá milost Boží jest a uznává jen své nedokonalosti. Pokorný nehledá nikdy cti a slávy své a nežadá, aby lidé jeho osoby si vážili, jej ctili, ale hledá jen čest a chválu Boží a hájí se jen tenkrát, když toho čest Boží a blaho bližních aneb jeho povolání vyžaduje. Pokorný žádným nepohrdá, nad žádného se nevypiná, nýbrž vždy jen sebe za nejmenšího považuje; zachováva, co blah. Tomáš Kempenský kaže, an di: »Na sobě si nic nezakládej, o jiných však vždy dobře smýšlej; byt bys i viděl někoho zjevně hřešiti nebo něco těžkého páchatí, nesmíš ještě proto sebe za lepšího míti, neboť nevíš, dlouho-li v dobrém setrváš.« Pokorný zůstává vždy tichým a pokojným, i když tupen a posmíván bývá; rmoutí jej jen to, že Bůh hříchem zneuctěn bývá.

Poněvadž jest pokora tak krásnou, ale také vzácnou ctností, hledme, jak bychom ji pokornými jsouce zachovali, anebo nemajíce pokory, ji opravdu dosáhli! Abychom vpravdě pokornými a proto Bohu milými se stali, musíme o to dbáti, abychom Boha náležitě a také i sebe poznali, musíme krásných příkladů pokory následovati a o pokoru Pána Boha prositi.

Pohledť jen na mocnost Boží, uvaž dokonalosti Boží náležitě, a tu zmizí všechna tvá sláva a dokonalost, jako leš svatojanské mušky mizí ve světle slunečném. Kdo uváží všemohoucnost, vševědoucnost, svatost a věčnost Boží, musí uznati, jak je sám pouhé nic před Bohem, a musí se pokoriti před velebností Boží.

K pokore vede člověka také poznání sebe. Nebylo by tolik pýchy a hrdosti na světě mezi lidmi, kdyby se snažili poznati sebe. Každý zná více jiné než sebe. O jiných přemýšlí, soudí člověk, sám o sobě však nikoliv. Na jiných vidí samé chyby a na sobě nevidí, a to je chyba. Proto tolik vypinavosti mezi lidmi. Jeden chce býti přes druhého.

Kdo si hledí pokory, ať následuje příkladů pokory. Nejvíce nás musí k pokore povzbudit příklad samého Syna Božího, který vtělením svým tak se pokoril, že sebe samého zmařil, všechnu svou božskou slávu a velebnost ukryl a jako člověk na zemi přišel, a to ne, aby se jemu sloužilo, nýbrž aby sloužil On nám, nehodným tvorům svým. Kdož by nechtěl Syna Božího uposlechnouti, když nám praví: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.«

Obraťme zraků svých k nejbl. Panně Marii. Jaká to pokora! Jak pokorně o sobě smýšlela, jak velice se jak před Bohem tak před lidmi ponížovala! Jak

pokornými byli svatí apoštolé! Svatý Petr padna k nohám Ježíšovým, zvolal: »Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný!« Svatý apoštol Pavel vyznává: »Já jsem nejmenší z apoštolů, kterýž nejsem hoden slouiti apoštolem.« Jakých zásluh si získali tito sloupové církve svaté, a přece tak pokornými byli! Svatý František Serafinský, jenž si nesmírných zásluh získal o spasení svých bližních a o církev založením řádu svého, jenž tak vroucí láskou Spasitele miloval, že hoden byl ranami Spasitelovými počten býti, tento světec říkával o sobě, že nezná na celém světě horšího člověka, nežli sám jest.

Ó hleďme si pokory, této krásné ctnosti, již zalíbíme se nejsv. Srdci Pána Ježíše, které tak tiché, tak pokorné bylo! Pohlížejme na příklady pokory na Pána Ježíše, na jeho přesvatou Matku Marii, na svaté a svěťce Boží. Tito si hleděli pokory, poněvadž bez pokory nebyli by se stali svatými, nebyli by nyní v nebi. Protože pokora jako každá jiná ctnost jest dar Boží, prosme o ni Pána Ježíše zvláště tento měsíc, kdy nejvíce pokora jeho zazářila jeho ponížením, jeho chudickým narozením v Betlemě ve chlévě.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za dar pokory podle Srdce Tvého, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Snažiti se, tichým a pokorným se státi.

Úmysl v lednu 1900: Pokrok křesťanstvím.

OBSAH.

B á s n ě.

	Strana		Strana
Ukolébavka (J. Sahula)	1	Víra, naděje, láska (Fr. P. Kosík)	153
Jen břečtan jsem (J. Sahula)	15	K slavnosti Božího Těla (Fr. Sušil)	161
Velepišeň nejsv. Srdce (J. Pavlík)	15	Na Nanebevzetí Panny Marie (Fr. Sušil)	225
74, 120, 149, 166, 198, 228, 276, 296, 357		U kapličky	254
U kříže (J. Sahula)	33	Anděle strážní (Fr. Sušil)	257
Ze zpěvů Loretanských (J. Sahula)	41, 65	Zdravas Královno (Fr. Sušil)	289
Co dám Ti, Pane	70	Klokočový růženec (J. J. Vejchodský)	306
Prosba před sv. přijímáním (A. Dosedla)	97	Ježíši všech Spasiteli (Fr. Sušil)	321
Srdce lidské (Fr. P. Kosík)	119	Ke dni Dušiček (J. J. Vejchodský)	346
Prosba po sv. přijímání (A. Dosedla)	129	Ó milostivý Tvorce hvězd (Fr. Sušil)	353

Četba dějepisná a poučná.

Království Kristovo (Fr. Janovský)	4	Posvátná místa oslavení Páně (B. Hendl)	116
Neděle a svátky v církvi a ve světě (B. Hendl)	12	Sv. Jana Nep. obrazy, sochy atd. (Al. Dostál)	143
34, 71, 112, 138, 169, 233, 263		Babylonská věž (Fr. Janovský)	176, 209
Poklady mešní liturgie (J. St. Pavlík)	16	Důstojnost a moc katol. kněžství (B. Hendl)	205
47, 75, 98, 132, 178, 212, 307, 338, 369		Povolání Abrahámovy (F. Janovský)	237, 267
Posvátná místa utrpení a smrti Páně (Boh. Hendl)	38, 66	Za živa pohřbená (V. Sladomel)	242
Kain a Abel (Fr. Janovský)	42	277, 302, 333, 364	
Blahosl. Gerard, ctitel velebné Svátosti Fr. Morávek)	60, 87	Svatá Teresie (B. Hendl)	293
Několik zázračných událostí ze života svatého Antonína (V. Davidek)	85	Evangelista Mariánský (J. J. V.)	316
173, 240, 273, 299, 331, 361		Podivné jsou cesty Páně (B. Hendl)	328
Potopa světa (Fr. Janovský)	90, 121, 150	Dvoje vítězství (J. J. V.)	348
		Sv. Petr Chrysolog, biskup a učitel církevní	375
		Sv. Barbora, panna a mučnice	378

Četba k pobožnosti povzbuzující.

Šťastný nový rok! (B. Hendl)	2	Růženec nebes Královny (B. Hendl)	290
Spolek svaté Rodiny (P. H.)	9, 56	Dám Boží a brána nebeská (J. J. V.)	314
Pro rodinný život (P. H.)	25, 152	Na slavnost Všech Svatých (F. K.)	322
Ctnosti milé nejsv. Srdci Páně (E. Kovář)	130	Nezapomínejme na zemřelé kněze (B. Hendl)	324
167, 199, 226, 258, 297		Na neděli 25. po sv. Duchu (F. K.)	330
Milujme nejsv. Srdce Ježíšovo (B. Hendl)	162	Blaze nebožtíkům-katolíkům (J. J. V.)	346
Na den sv. apoštolů Petra a Pavla (F. K.)	189	Bůh přebýval mezi námi (B. Hendl)	354
Encyklika Lva XIII. o zasvěcení se nejsv. Srdci Páně	193	Na konci roku (B. Hendl)	358
Svatost oltární a účinná láska k bližnímu (B. Hendl)	201, 229, 260		
Na neděli 11. po sv. Duchu (F. K.)	231		
Na slavnost Nanebevzetí Panny Marie (F. K.)	236		
Na slavnost Narození bl. Panny Marie (F. K.)	266		

Hlavní úmysly.

Úcta k autoritě	31
Kněží v duchovní správě	63
Křesťanská trpělivost	95
Chudobné řeholnice v Itálii	127

	Strana		Strana
Blahořečení Johany d'Ark, panny Orleanké	159	Boj proti tajným společnostem	287
Rozšíření Apoštolátu modlitby	190	Konference sv. Vincence Paulanského	319
Apoštolát v denních poměrech	223	Křesťanský výchov v rodinách	351
Důvěra ve vítězství papeže	255	Křesťanská pokora	383

O křesťanských záležitostech.

Obrázky z misí katolických	27	Valná schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda v Boskovicích	270
Zasvěcení celé církve nejsv. Srdci Páně	190	Prosba	381

Různé zprávy.

Děkuvzdání božskému Srdci Páně	26	Různé zprávy 29, 157, 186, 217, 252, 284, 317	
62, 95, 126, 158, 218, 253, 286, 318, 350, 380		Mravná naučení	30

